

Διδασκαλία της Ελληνικής Νοη- ματικής Γλώσσας (ΕΝΓ) ως πρώτη γλώσσα για την Δ' Δημοτικού

Μαριάννα Χατζοπούλου
 Ειδική Παιδαγωγός

Ευρωπαϊκή Ένωση
 Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
 Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
 Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

ΠΡΑΞΗ: «Καθολικός σχεδιασμός και ανάπτυξη προσβάσιμου ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού» MIS: 5001313

Υπεύθυνος Πράξης: **Βασίλειος Κουρμπέτης**, Σύμβουλος Α' του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο – ΕΚΤ)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	2
ΕΝΟΤΗΤΑ 1: Τι αλλάζει στο νόημα;	5
1.1 Υποενότητα 1η	9
1.2 Υποενότητα 2η	23
ΕΝΟΤΗΤΑ 2: Ακολουθώντας το χρόνο στο χώρο.	40
2.1 Υποενότητα 1η	43
2.2 Υποενότητα 2η	59
ΕΝΟΤΗΤΑ 3: Ανακαλύπτοντας τι κάνω!!!	80
3.1 Υποενότητα 1η	84
3.2 Υποενότητα 2η	95
ΕΝΟΤΗΤΑ 4: Το βλέμμα και ο χώρος	116
4.1 Υποενότητα 1η	120
4.2 Υποενότητα 2η	136
ΕΝΟΤΗΤΑ 5: Από την ιστορία στην αφήγηση!	159
5.1 Υποενότητα 1η	163
5.2 Υποενότητα 2η	182
ΕΝΟΤΗΤΑ 6: Αναζητώντας την ταυτότητα μου !!!	218
6.1 Υποενότητα 1η	224
6.2 Υποενότητα 2η	257

Εισαγωγή

Σύμφωνα με έρευνες, η ανάπτυξη της γνώσης και της κατανόησης της γραπτής γλώσσας από τα κωφά παιδιά και κατά συνέπεια της εγγραματοσύνης, σχετίζεται με το βαθμό γνώσης της νοηματικής γλώσσας (Albertini & Schley, 2003, Hoffmeister, 1994).

Στοχεύοντας λοιπόν σε μια διαφοροποιημένη διδασκαλία που μπορεί να επηρεάσει το μαθησιακό προφίλ των κωφών και βαρήκων μαθητών, σχεδιάζουμε και αναπτύσσουμε υλικά και διδακτικά μέσα που καλλιεργούν την ΕΝΓ ως πρώτη γλώσσα και προωθούν τη δίγλωσση εκπαίδευση. Η ΕΝΓ αποτελεί γλώσσα στόχος και καλλιεργείται συστηματικά, όπως η ομιλούσα γλώσσα στους ακούοντες μαθητές. Απώτερος στόχος η ανάπτυξη και των δύο γλωσσών (νοηματική και γραπτή γλώσσα).

Το εκπαιδευτικό υλικό για την εκμάθηση της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας Δ' Δημοτικού αποτελεί μια προσπάθεια δημιουργίας διδακτικού υλικού για τη διδασκαλία της ΕΝΓ, εφαρμόζοντας τους στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου <http://www.prosvasimo.gr/docs/pdf/Analytika-Programmata-Eidikhs-Agwghs-kai-Ekraideushs/A.P.S.-EllhnikhsNohmatikhs-Glwssas.pdf>. Το υλικό ακολουθεί τις προδιαγραφές που αναπτύχθηκαν στο έργο «Σχεδιασμός και Ανάπτυξη προσβάσιμου εκπαιδευτικού & εποπτικού υλικού για μαθητές με αναπηρίες και με αυτό επιδιώκεται η καλλιέργεια της ΕΝΓ με την εκμάθηση και κατανόηση των γραμματοσυντακτικών κανόνων της.

Το υλικό που θα αναπτυχθεί θα παρουσιάζεται σε διεπαφή και η παρουσίαση του θα ακολουθεί τις βασικές αρχές της δίγλωσσης εκπαίδευσης. Το νοηματικό κείμενο ή η φράση θα παρουσιάζεται δίπλα στη περιοχή στην οποία αναπτύσσεται το κείμενο στην ελληνική γλώσσα, κάνοντας δυνατή τη σύγκριση των δύο γλωσσών με στόχο την καλλιέργεια και ανάπτυξη των μεταγλωσσικών δεξιοτήτων των κωφών και βαρήκων μαθητών.

Για την παρουσίαση και την εκμάθηση των κανόνων της ΕΝΓ:

- α) θα αναπτυχθούν νοηματικά κείμενα και φράσεις
- β) θα χρησιμοποιηθούν έτοιμα κείμενα από την υπάρχουσα βιβλιογραφία
- γ) που θα εξυπηρετούν τους στόχους του ΑΠΣ για την Ελληνική Νοηματική Γλώσσα

Την επιμέλεια και την απόδοση των νοηματικών κειμένων και φράσεων έχουν κάνει φυσικοί νοηματιστές, θα παρουσιάζονται με την μορφή βίντεο, ενώ παράλληλα θα υπάρχει μεταγραφή του νοηματικού λόγου, πρακτική που χρησιμοποιείται ευρύτερα στην διγλωσση εκπαίδευση και στην έρευνα των νοηματικών γλωσσών (Baker-Shenk, & Cokely, 1981, Baker et al. 1999). Όλα τα γλωσσήματα που αφορούν σε νοηματικές φράσεις και νοήματα γράφονται με χαρακτηριστικές κεφαλαίων γραμμμάτων για να διαχωριστούν από τα ελληνικά. Επίσης με κεφαλαία γράμματα, με μπλε χρώμα και υπογραμμισμένα γράφονται όλα τα νοήματα και οι νοηματικές φράσεις που αποδίδονται βιντεοσκοπημένα στην ΕΝΓ (Παράδειγμα: ΚΑΜΗΛΑ)

Στο υλικό περιλαμβάνονται:

- Θεωρητικό πλαίσιο
- Διδακτικά εργαλεία
- Ενότητες στις οποίες θα περιγράφονται εξελικτικά συγκεκριμένοι στόχοι και θα προτείνονται ενδεικτικές δραστηριότητες για τη διδασκαλία της ΕΝΓ.

Συγκεκριμένα το υλικό για την Δ' Δημοτικού αποτελείται από 6 ενότητες, μια ενότητα που αφορά τη φωνολογική δομή της ΕΝΓ, δύο ενότητες που αφορούν ένα σύνολο μορφολογικών κανόνων της ΕΝΓ, μια ενότητα για την συντακτική δομή της ΕΝΓ και μια ενότητα που αφορά την πραγματολογία της ΕΝΓ.

Ως προς τα περιεχόμενα στο υλικό της Δ' Δημοτικού αναπτύσσονται δραστηριότητες προκειμένου να επιτευχθούν οι ακόλουθοι στόχοι:

- κατανόηση της σπουδαιότητας της οπτικής επαφής και του βλέμματος,
- εκμάθηση των αποδεκτών χειρομορφών καθώς και την κατηγοριοποίηση με βάση τις χειρομορφές,
- καλλιέργεια κατηγοριοποίησης νοημάτων με βάση 4 βασικών παραμέτρων της ΕΝΓ (θέση, κίνηση, προσανατολισμός της παλάμης, κατεύθυνση),
- κατανόηση αλλαγής νοημάτων, τροποποιώντας στοιχεία όπως η θέση, η κίνηση, ο προσανατολισμός της παλάμης,
- εκμάθηση της λειτουργίας διαφορετικών κατηγοριών ρημάτων, ουσιαστικών, επιθέτων,
- εκμάθηση των διαφορετικών τύπων ταξινομητών, τη λειτουργία την σχέση τους με ρήματα κίνησης και θέσης ΕΝΓ,
- κατανόηση και την χρήση της γραμμής του χρόνου στην ΕΝΓ,

- αναγνώριση συντακτικών δομών της ΕΝΓ,
- εκμάθηση και την ανάλυση των συστατικών μερών προτάσεων στην ΕΝΓ,
- εμπέδωση βασικών τύπων ερωτήσεων και τον τρόπο δήλωσης της άρνησης στην ΕΝΓ.

Το υλικό ακολουθεί την δομή του πολυμεσικού υλικού με τίτλο «Κοίτα με! κάτι σου λέω... Ελληνική Νοηματική Γλώσσα για την Α' - Β' Δημοτικού» του ΙΕΠ (Καρίπη, 2015) και έχει αναπτυχθεί σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή και περιλαμβάνει και βιβλίο δασκάλου.

ΕΝΟΤΗΤΑ 1

«Τι αλλάζει στο νόημα;»

Στη διδακτική ενότητα «Τι αλλάζει στο νόημα;» οι μαθητές/τριες επεξεργάζονται τα μέρη σχηματισμού του νοήματος και συγκεκριμένα τις παραμέτρους της κίνησης, του προσανατολισμού και της έκφρασης του προσώπου για το σχηματισμό νοημάτων της ΕΝΓ. Υλοποιώντας ένα σύνολο δραστηριοτήτων, οι μαθητές/τριες αντιλαμβάνονται την έννοια και τη λειτουργία των προαναφερόμενων παραμέτρων ως βασικών στοιχείων δημιουργίας των νοημάτων, αναγνωρίζουν τη διαφορά της χρήσης του παθητικού και του ενεργητικού χεριού και ασκούνται στην εύρεση ελαχίστων ζευγών. Στην παρούσα ενότητα καλύπτονται οι ακόλουθοι στόχοι του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών της ΕΝΓ, ως προς τους άξονες περιεχομένου.

Στόχοι - Άξονες Περιεχομένου

Αντιληπτική γλώσσα

Οι μαθητές/τριες:

- να αναπτύξουν στρατηγικές κατανόησης και ερμηνείας της δομής της ΕΝΓ,
- να κατανοούν, να βιώνουν και να εκτιμούν στοιχεία λογοτεχνίας και πολιτισμού των Κωφών,
- να κατανοούν την κοινωνική φύση της γλώσσας,
- να αντιλαμβάνονται πως η γλώσσα επηρεάζει τις στάσεις, τις αντιλήψεις και τις απόψεις μας για τον κόσμο,
- να κατανοούν και να προσεγγίζουν με κριτική σκέψη τις παρουσιαζόμενες πληροφορίες (ερωτήματα, υποθέσεις, εκτιμήσεις).

Εκφραστική γλώσσα

Οι μαθητές/τριες:

- να δημιουργούν παρουσιάσεις και κείμενα στην ΕΝΓ για γνωστικούς, συλλογιστικούς, δημιουργικούς και πληροφοριακούς σκοπούς, απευθυνόμενοι σε διαφορετικά ακροατήρια,
- να αναλύουν και να εφαρμόζουν τους κανόνες της ΕΝΓ,

- να χρησιμοποιούν κατάλληλους τύπους και ύφος, κατάλληλους στιλιστικούς τρόπους για παρουσίαση θεμάτων, έκφραση ιδεών, σκέψεων, γνώσεων και συναισθημάτων στην ΕΝΓ,
- να διατυπώνουν ερωτήματα, υποθέσεις, ιδέες,
- να εργάζονται ερευνητικά πάνω στην ΕΝΓ.

Ως προς τους ειδικούς στόχους στη διδακτική ενότητα «Τι αλλάζει στο νόημα;» καλύπτονται οι ακόλουθοι στόχοι:

Αντιληπτική γλώσσα

Οι μαθητές/τριες ασκούνται βαθμιαία:

- να εξοικειωθούν με τις τέσσερις βασικές παραμέτρους σύνθεσης των νοημάτων,
- να κατανοούν τους βασικούς φωνολογικούς κανόνες σύνθεσης των νοημάτων,
- να αναγνωρίζουν την παράμετρο της κίνησης στο σχηματισμό ενός νοήματος,
- να αναγνωρίζουν την παράμετρο του προσανατολισμού της παλάμης κατά τον σχηματισμό ενός νοήματος,
- να εξοικειωθούν με την παράμετρο της έκφρασης του προσώπου κατά τον σχηματισμό ενός νοήματος,
- να αναγνωρίζουν ότι η αλλαγή της παραμέτρου της κίνησης σηματοδοτεί την αλλαγή της σημασίας του νοήματος,
- να αναγνωρίζουν ότι η αλλαγή του προσανατολισμού της παλάμης σηματοδοτεί την αλλαγή της σημασίας του νοήματος,
- να αναγνωρίζουν ότι η αλλαγή της έκφρασης του προσώπου ως μέρος της λεξιλογικής μονάδας, σηματοδοτεί την αλλαγή της σημασίας του νοήματος,
- να αναγνωρίζουν ελάχιστα ζεύγη νοημάτων, με βάση την αλλαγή της κίνησης στο σχηματισμό τους νοήματος ,
- να αναγνωρίζουν ελάχιστα ζεύγη νοημάτων, με βάση την αλλαγή του προσανατολισμού της παλάμης στο σχηματισμό ενός νοήματος,
- να εκτεθούν σε ελάχιστα ζεύγη νοημάτων, με βάση την αλλαγή της παραμέτρου της έκφρασης του προσώπου,
- να αναγνωρίζουν και να κατανοούν τα νοήματα της ΕΝΓ για αριθμούς από το μηδέν μέχρι το ένα εκατομμύριο,
- να εκτεθούν σε σπάνια ή ασυνήθιστα νοήματα,
- να εντοπίζουν άγνωστες λέξεις – νοήματα και ιδιωτισμούς στην ΕΝΓ,

- να κατανοούν τη σημασία άγνωστων λέξεων – νοημάτων και ιδιωματισμών στην ΕΝΓ από τα συμφραζόμενα,
- να εντοπίζουν και κατανοούν τη σημασία ξένων λέξεων – νοημάτων από τα συμφραζόμενα,
- να εντοπίζουν και να κατανοούν τη σημασία ξένων λέξεων – νοημάτων όταν εμφανίζονται ως δάνεια στην ΕΝΓ από τα συμφραζόμενα.

Εκφραστική γλώσσα

Οι μαθητές/τριες ασκούνται βαθμιαία:

- να συνθέτουν καινούργιο λεξιλόγιο χρησιμοποιώντας αποδεκτούς συνδυασμούς χειρομορφών, θέσεων, κινήσεων και προσανατολισμών της παλάμης,
- να αποκτήσουν δεξιότητες ταξινόμησης και κατηγοριοποίησης νοημάτων με βάση τις παραπάνω παραμέτρους,
- να χρησιμοποιούν τις αποδεκτές κινήσεις σχηματισμού νοημάτων της ΕΝΓ για τη σύνθεση νοημάτων,
- να χρησιμοποιούν σωστό προσανατολισμό παλάμης σε συνδυασμό με την κίνηση σχηματισμού των νοημάτων για τη σύνθεση συγκεκριμένων νοημάτων,
- να χρησιμοποιούν σωστές εκφράσεις προσώπου για τη σύνθεση των νοημάτων,
- να τροποποιούν τη σημασία ενός νοήματος αλλάζοντας την κίνηση σχηματισμού του και να δημιουργούν ελάχιστα ζεύγη νοημάτων,
- να τροποποιούν τη σημασία ενός νοήματος αλλάζοντας τον προσανατολισμό της παλάμης του και να δημιουργούν ελάχιστα ζεύγη νοημάτων,
- να τροποποιούν τη σημασία ενός νοήματος αλλάζοντας την έκφραση του προσώπου και να δημιουργούν ελάχιστα ζεύγη νοημάτων,
- να χρησιμοποιούν τα νοήματα της ΕΝΓ για αριθμούς από το μηδέν μέχρι το ένα εκατομμύριο,
- να χρησιμοποιούν σπάνια και ασυνήθιστα νοήματα,
- να χρησιμοποιούν καινούργιες λέξεις – νοήματα και ιδιωματισμούς της ΕΝΓ,
- να προσδιορίζουν και να εξηγούν τη σημασία άγνωστων λέξεων- νοημάτων και ιδιωματισμών στην ΕΝΓ από τα συμφραζόμενα,
- να προσδιορίζουν και να εξηγούν τη σημασία ξένων λέξεων – νοημάτων από τα συμφραζόμενα,

- να βρίσκουν ομοιότητες και διαφορές μεταξύ ελληνικών και ξένων νοημάτων με παρόμοια σημασία στο φωνολογικό επίπεδο,
- να προσδιορίζουν και να εξηγούν τη σημασία ξένων λέξεων- νοημάτων όταν εμφανίζονται ως δάνεια στην ΕΝΓ από τα συμφραζόμενα.

1.1. Υποενότητα

Περιεχόμενο

Οι μαθητές/τριες εξοικειώνονται με την έννοια της παραμέτρου της κίνησης για το σχηματισμό νοημάτων της ΕΝΓ και αναγνωρίζουν τη διαφορά της χρήσης του παθητικού και του ενεργητικού χεριού. Μέσα από τις δραστηριότητες καταλαβαίνουν ότι η κίνηση, αποτελεί βασική παράμετρο, συστατικό μέρος, σύνθεσης των νοημάτων.

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες ενθαρρύνονται:

- να παρακολουθούν με προσοχή ένα νοηματιστή,
- να συμμετέχουν ενεργά στις δραστηριότητες,
- να συνεργάζονται, να επικοινωνούν και να δουλεύουν ομαδικά,
- να αναγνωρίζουν την παράμετρο της κίνησης ενός νοήματος ως συνθετικό μέρος αυτού,
- να αναγνωρίζουν τη διαφορά ενεργού και παθητικού χεριού με βάση την κίνηση των χεριών για τα νοήματα που παράγονται με τη χρήση δύο χεριών,
- να διακρίνουν πότε η παράμετρος της κίνησης κατά τον σχηματισμό του νοήματος αφορά σε κίνηση του χεριού/χειριών και πότε κίνηση των δακτύλων (εσωτερική κίνηση) ή και τα δύο,
- να αναγνωρίζουν ότι η αλλαγή της κίνησης των χεριών ή/και των δακτύλων ενός νοήματος σηματοδοτεί την αλλαγή της σημασίας του,
- να αναγνωρίζουν το σύνολο των αποδεκτών κινήσεων των χεριών και των δακτύλων της ΕΝΓ,
- να βρουν και να παρουσιάσουν δικά τους νοήματα που γίνονται με το σύνολο των αποδεκτών κινήσεων των χεριών της ΕΝΓ,
- να βρουν και να παρουσιάσουν δικά τους νοήματα που γίνονται με το σύνολο των αποδεκτών κινήσεων των δακτύλων της ΕΝΓ,
- να αποκτήσουν δεξιότητες ταξινόμησης και κατηγοριοποίησης νοημάτων με βάση την παράμετρο της κίνησης,
- να μπορούν να βρουν και να κατηγοριοποιούν τα νοήματα σε: (1) νοήματα κίνησης, (2) νοήματα παύσης,
- να δημιουργούν καινούρια νοήματα, αλλάζοντας μόνο την παράμετρο της κίνησης χεριών ή/και δακτύλων στο σχηματισμό ενός νοήματος,

- να αναγνωρίζουν και να κατανοούν τα νοήματα της ΕΝΓ για αριθμούς από το μηδέν μέχρι το ένα εκατομμύριο,
- να χρησιμοποιούν τα νοήματα της ΕΝΓ για αριθμούς από το μηδέν μέχρι το ένα εκατομμύριο,
- να αποκτήσουν καινούριο λεξιλόγιο.

Υλικά και μέσα

- Υπολογιστής ή διαδραστικός πίνακας, εκτυπωτής,
- Χαρτί Α4, μαρκαδόροι, ψαλίδι,
- Φωτογραφική μηχανή ή κάμερα

Προτεινόμενο υλικό από το διαδίκτυο

Ιστοσελίδα για τις γραμματοσειρές στην ΕΝΓ (Κουρμπέτης 2005).

Προτεινόμενος διδακτικός χρόνος: 4 διδακτικές ώρες

Περιγραφή δραστηριοτήτων

Βήμα 1

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους/στις μαθητές/τριες τρία νοήματα που γίνονται με το ένα χέρι και τρία νοήματα που γίνονται με τα δύο χέρια σε ζεύγη π.χ.

1. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ, ΤΡΕΝΟ
2. ΚΑΤΣΙΚΑ , ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ
3. ΔΥΣΚΟΛΟ, ΛΥΚΟΣ

και τους ζητά να εντοπίσουν τι κοινό έχουν τα τρία πρώτα νοήματα κάθε ζεύγους και τι τα δεύτερα. Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να εντοπίζουν ότι σε κάθε ζεύγος το πρώτο νόημα γίνεται με το ένα χέρι και το δεύτερο με τα δύο.

Ο/η εκπαιδευτικός θυμίζει στους/στις μαθητές/τριες ότι τα νοήματα μπορεί να γίνονται με ένα ή δύο χέρια.

Τους ζητά να παρατηρήσουν το κάθε ζευγάρι ξεχωριστά

1. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ, ΤΡΕΝΟ
2. ΚΑΤΣΙΚΑ, ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ
3. ΔΥΣΚΟΛΟ, ΛΥΚΟΣ

και να προσδιορίσουν για κάθε νόημα τη χειρομορφή και τη θέση στο χώρο και να εντοπίσουν α. το μέρος του σώματος με το οποίο γίνεται η κίνηση και β. το είδος της κίνησης.

Για κάθε ζεύγος νοημάτων οι μαθητές/τριες θα πρέπει να φτιάξουν τον αντίστοιχο πίνακα

[ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ / ΤΡΕΝΟ \(Πίνακας Διευθυντής/Τρένο_pdf\)](#)

[ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΤΣΙΚΑ / ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ \(Πίνακας Διευθυντής/Φωτογραφία_pdf\)](#)

[ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΥΣΚΟΛΟ / ΛΥΚΟΣ \(Πίνακας Δύσκολο/Λύκος_pdf\)](#)

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να εντοπίσουν ότι:

1. για το πρώτο ζευγάρι, το μέρος του σώματος με το οποίο γίνεται η κίνηση είναι τα χέρια και ως προς το είδος για το νόημα ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ η κίνηση είναι «αριστερά - δεξιά» και για το νόημα ΤΡΕΝΟ «κυκλική»,

2. για το δεύτερο ζευγάρι αντίστοιχα η κίνηση είναι στα δάχτυλα, και ως προς το είδος για την ΚΑΤΣΙΚΑ είναι «επαναλαμβανόμενη κίνηση δακτύλων» και για το ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ «μικρή και κοφτή»,

3. για το τρίτο ζευγάρι το μέρος του σώματος με το οποίο γίνεται η κίνηση είναι τα χέρια και τα δάχτυλα (εσωτερική) και ως προς το είδος για το ΔΥΣΚΟΛΟ η κίνηση του χεριού είναι από «αριστερά - δεξιά» και του δακτύλου «μικρή κοφτή, επαναλαμβανόμενη» και για το ΛΥΚΟΣ η κίνηση του χεριού είναι προς τα «επάνω» και των δακτύλων «κλείνει η παλάμη».

Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί στους/στις μαθητές/τριες ότι εκτός από τη χειρομορφή και τη θέση στο χώρο, η κίνηση αποτελεί ένα μέρος του σχηματισμού του νοήματος. *«Τα νοήματα περιλαμβάνουν κίνηση χεριών ή και κίνηση δακτύλων (εσωτερική κίνηση)»* για το σχηματισμό τους. Ελάχιστα νοήματα της ΕΝΓ δεν έχουν κίνηση, όπως οι μονοψήφιοι αριθμοί (0-9) (Κουρμπέτης & Χατζοπούλου, 2010, σελ. 89).

Βήμα 2

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους/στις μαθητές/τριες μερικές μικρές φράσεις - προτάσεις στην ΕΝΓ:

[ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΓΡΑΦΕΙ ΔΙΑΒΑΖΕΙ₁, ΠΟΛΛΑ ΜΑΘΑΙΝΕΙ](#)

[ΠΟΝΗΡΟ-ΟΥΡΑ-αλεπού ΖΩΟ ΠΟΝΗΡΟ](#)

[ΠΕΝΤΕ ΑΓΟΡΙΑ ΠΟΤΑΜΙ ΕΚΕΙ ΨΑΡΕΜΑ](#)

ΠΑΙΔΙΑ ΑΥΤΑ, ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΔΑΣΚΑΛΟ ΑΓΑΠΟΥΝ

ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΓΟΡΑΖΕΙ

ΑΓΕΛΑΔΑ:(ΖΩΟ-ΓΑΛΑ) ΗΜΕΡΟ ΤΙΓΡΗΣ ΖΩΟ ΑΓΡΙΟ

ΛΑΓΟΣ ΓΡΗΓΟΡΑ ΤΑΧΥΤΗΤΑ

ΜΩΡΟ ΓΡΑΦΕΙ ΔΕΝ-ΜΠΟΡΕΙ

ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ ΕΝΑΣ ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΔΕΝΤΡΟ ΣΚΑΡΦΑΛΩΝΕΙ ΑΝΕ-
ΒΑΙΝΕΙ

ΚΟΡΙΤΣΙ ΠΑΓΩΤΟ-ΤΡΩΕΙ, ΑΓΟΡΙ ΚΟΙΤΑΕΙ ΖΗΛΕΥΕΙ

και ζητάει από τους/τις μαθητές/τριες να διαχωρίσουν τα νοήματα που γίνονται με το ένα χέρι και σε αυτά που γίνονται με τα δύο χέρια και να διαμορφώσουν μια λίστα σχηματισμού νοημάτων με ένα και δύο χέρια.

[Λίστα Διαχωρισμού Νοημάτων Ένα – Δύο Χέρια_pdf](#)

Ο/η εκπαιδευτικός στη συνέχεια ζητάει από τους/τις μαθητές/τριες να παρατηρήσουν προσεκτικά την κίνηση σχηματισμού των παραπάνω νοημάτων και να τα κατηγοριοποιήσουν στους παρακάτω πίνακες ανάλογα με το μέρος του σώματος -χέρι ή δάκτυλα- που κινείται:

[ΠΙΝΑΚΑΣ: Νοήματα που Παράγονται με το Ένα Χέρι_pdf](#)

[ΠΙΝΑΚΑΣ: Νοήματα που Παράγονται με τα Δύο Χέρια_pdf](#)

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να αναπαράγουν τα νοήματα που γίνονται με τα δύο χέρια και να περιγράψουν τι παρατηρούν. Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να εντοπίσουν ότι άλλοτε κινούνται και τα δύο χέρια π.χ. (ΛΑΓΟΣ) και άλλοτε το ένα χέρι κινείται και το άλλο χέρι παραμένει σταθερό (ΓΡΑΦΕΙ). Σε αυτή την περίπτωση το χέρι που δεν κινείται λέμε πως είναι αυτό που «κοιμάται» (παθητικό χέρι) και είναι το ίδιο πάντα αριστερό ή δεξί για κάθε νοηματιστή ανάλογα. Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί στους/στις μαθητές/τριες ότι για τους περισσότερους ανθρώπους το παθητικό χέρι είναι το αριστερό. Ζητάμε από τους/τις μαθητές/τριες να σκεφτούν τρία δικά τους νοήματα με τον περιορισμό τα νοήματα αυτά να γίνονται με τα δύο χέρια και μόνο το ένα από αυτά να κινείται.

Αν οι μαθητές/τριες δυσκολευτούν παρουσιάζεται η ακόλουθη λίστα νοημάτων:

ΓΡΑΦΕΙ
ΔΟΥΛΕΙΑ

ΖΗΛΕΙΑ
ΧΙΛΙΑΔΑ
ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ
ΦΑΡΜΑΚΟ
ΔΕΝΤΡΟ
ΩΡΑ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΧΕΛΩΝΑ

Οι μαθητές/τριες παρατηρούν πως νοηματίζουν τα παραπάνω νοήματα. Ποιο χέρι κινείται; Ποιες χειρομορφές χρησιμοποιούνται σε κάθε χέρι; (Βλέπε: [Πίνακας Χειρομορφών-pdf](#)). Βρίσκουν το παθητικό και το ενεργητικό χέρι τους. Συγκρίνουν τα ευρήματά τους και μαθαίνουν για το ενεργητικό και παθητικό χέρι του φίλου τους. Αντιλαμβάνονται ότι οι περισσότεροι άνθρωποι είναι δεξιόχειρες αλλά κάποιος μπορεί να είναι και αριστερόχειρας.

Βήμα 3

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους/στις μαθητές/τριες μια σειρά νοημάτων που γίνονται με τα δύο χέρια και ζητά από αυτούς/τες να βρουν να παρατηρήσουν και να περιγράψουν τι παρατηρούν.

ΤΡΕΝΟ
ΠΟΔΗΛΑΤΟ
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ
ΣΗΜΑΙΑ
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ
ΦΑΡΜΑΚΟ
ΠΑΠΟΥΤΣΙ ₂
ΜΑΓΑΖΙ
ΠΟΡΤΟΚΑΛΙ ₂
ΓΟΝΑΤΙΖΩ
ΜΥΡΜΗΓΚΙ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΒΙΒΛΙΟ
ΘΕΟΣ

Γίνεται παρατήρηση των νοημάτων και διαμορφώνεται ο ακόλουθος πίνακας για κάθε ένα από αυτά (βλέπε υπόδειγμα που ακολουθεί).

[Πίνακας: Παθητικού - Ενεργητικού Χεριού_.pdf](#)

Ενδεικτικό παράδειγμα συμπλήρωσης πίνακα

[Πίνακας: Παθητικού - Ενεργητικού Χεριού – TPENO_.pdf](#)

Σε αυτή τη φάση, ο/η εκπαιδευτικός καθοδηγεί τους/τις μαθητές/τριες έτσι ώστε να παρατηρήσουν ότι στις περιπτώσεις των νοημάτων που γίνονται με τα δύο χέρια (α) όταν και τα δύο χέρια κινούνται έχουν και τα δύο την ίδια χειρομορφή, την ίδια κίνηση, ταυτόχρονη ή εναλλασσόμενη, την ίδια θέση νοηματισμού και (β) όταν μόνο το ένα χέρι κινείται ενώ το άλλο είναι παθητικό, τότε τα δυο χέρια έχουν διαφορετική χειρομορφή (Batisson 1978, για την ΕΝΓ Κουρμπέτης & Χατζοπούλου 2010).

Οι μαθητές/τριες καλούνται να συμπληρώσουν στον πίνακα [Νοήματα με τα Δύο Χέρια \(1\) – Χειρομορφή_.pdf](#), και [Νοήματα με τα Δύο Χέρια \(2\) – Χειρομορφή_.pdf](#), τη χειρομορφή κάθε χεριού και να παρατηρήσουν και να σχολιάσουν σχετικά με τις χειρομορφές που εμφανίζονται στα δύο χέρια σε κάθε περίπτωση. Τι συμβαίνει με τη χειρομορφή του παθητικού χεριού όταν δεν κινείται και όταν κινείται; Οι μαθητές/τριες συμπληρώνουν τους πίνακες και συγκρίνουν τις χειρομορφές των δύο χεριών στις δυο περιπτώσεις.

Βήμα 4

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους/στις μαθητές/τριες ένα μεγάλο χαρτόνι στο οποίο είναι αποτυπωμένος ο πίνακας με τις κινήσεις των χεριών που έχουν καταγραφεί στην ΕΝΓ (Κουρμπέτης & Χατζοπούλου, 2010, σελ. 91).

Οι καταγεγραμμένες κινήσεις των χεριών παρουσιάζονται στον [Πίνακα Κινήσεων Χεριών_.pdf](#).

Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί ότι η κίνηση του χεριού ή των χεριών αποτελεί ένα μέρος του νοήματος και ότι στον παραπάνω πίνακα παρουσιάζονται οι κινήσεις των χεριών της ΕΝΓ. Έπειτα δείχνει στους/στις μαθητές/τριες βίντεο με νοήματα και τους ζητάει να

παρατηρήσουν την κίνηση με την οποία σχηματίζονται και να την εντοπίσουν στον πίνακα.

ΜΑΘΗΜΑ

ΜΩΡΟ

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ

ΦΥΛΛΟ

ΚΥΠΡΟΣ

ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ

ΜΕΣΑ

ΦΥΛΑΚΗ₁

ΚΟΥΜΠΑΡΟΣ₁

ΝΟΗΜΑΤΑ-νοηματική

ΕΒΔΟΜΑΔΑ

ΑΛΛΑΓΗ

ΕΛΕΦΑΝΤΑΣ

ΧΙΛΙΑΔΑ

ΑΚΟΜΑ₂

ΠΑΓΩΓΟ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ₂

ΦΡΑΠΕ

ΚΑΠΕΛΟ

ΦΕΡΜΟΥΑΡ

ΑΥΓΟ

(Βλέπε: [Παραδείγματα κινήσεων χεριών_pdf](#))

Οι μαθητές/τριες στο κύκλο καλούνται με τη σειρά τους να βρουν νοήματα με βάση τις αποδεκτές κινήσεις των χεριών. Έχοντας τον πίνακα με τις κινήσεις των χεριών μπροστά τους, ο κάθε μαθητής/τρια προσπαθεί να βρει ένα νόημα για όσες περισσότερες κινήσεις μπορεί. Η δραστηριότητα μπορεί να βιντεοσκοπηθεί για να τοποθετηθεί στο χαρτοφυλάκιο του κάθε μαθητή/τριας.

Βήμα 5

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους/στις μαθητές/τριες ένα μεγάλο χαρτόνι στο οποίο είναι αποτυπωμένος ο πίνακας με τις κινήσεις των δακτύλων που έχουν καταγραφεί στην ΕΝΓ (Κουρμπέτης & Χατζοπούλου, 2010, σελ. 91).

Οι καταγεγραμμένες κινήσεις των δακτύλων παρουσιάζονται στον [Πίνακα Κινήσεων Δακτύλων_pdf](#).

Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί ότι η κίνηση των δακτύλων, όπως και αυτή των χεριών είναι ένα από τα μέρη σχηματισμού του νοήματος και ότι στον παραπάνω πίνακα παρουσιάζονται οι κινήσεις των δακτύλων της ΕΝΓ. Έπειτα δείχνει στους/στις μαθητές/τριες ένα βίντεο με νοήματα και τους ζητάει να παρατηρήσουν την κίνηση με την οποία σχηματίζονται και να την εντοπίσουν στον πίνακα.

ΦΩΣ

ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΩ

ΜΑΘΑΙΝΩ₁

ΚΑΘΕ-ΜΕΡΑ

ΔΙΔΑΣΚΕΙ

ΔΟΣΕΙΣ

ΧΡΩΜΑ

ΤΙΠΟΤΑ₁

ΘΑΛΑΣΣΑ

ΑΓΡΙΟΣ₂

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ₁

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

ΓΑΛΑ

ΣΚΟΥΛΗΚΙ

ΚΡΕΜΜΥΔΙ

(Βλέπε: [Παραδείγματα κινήσεων δακτύλων_pdf](#))

Οι μαθητές/τριες στο κύκλο καλούνται με τη σειρά τους να βρουν νοήματα με βάση τις αποδεκτές κινήσεις των δακτύλων. Ο καθένας προσπαθεί να βρει ένα νόημα για όσες περισσότερες κινήσεις μπορεί. Η δραστηριότητα μπορεί να βιντεοσκοπηθεί για να τοποθετηθεί στο χαρτοφυλάκιο του κάθε μαθητή/τριας.

Από τη συζήτηση θα πρέπει να προκύψει ότι σε κάποια νοήματα μπορεί να έχουμε έναν συνδυασμό κινήσεων. Για παράδειγμα στο νόημα [ΔΟΣΕΙΣ](#), αφενός ο αντίχειρας αγγίζει το δάκτυλο, αφετέρου η κίνηση είναι κοφτή.

Βήμα 6

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους/στις μαθητές/τριες τα παρακάτω ζεύγη νοημάτων:

ΙΔΕΑ / ΞΕΡΩ	ΠΑΠΠΟΥΣ / ΤΡΑΓΟΣ	ΧΩΡΑ / ΨΑΧΝΩ
ΘΕΛΩ / ΔΕΝ-ΘΕΛΩ	ΠΕΜΠΤΗ / ΑΕΡΟΠΛΑΝΟ	ΒΡΑΔΥ / ΕΚΔΙΚΗΣΗ
ΑΦΡΙΚΗ / ΦΟΡΑΩ-ΜΑ-ΣΚΑ-ΠΡΟΣΩΠΟΥ	ΚΟΥΚΛΑ / ΩΡΑΙΟ	ΚΥΡΙΑΚΗ / ΜΗ

Στη συνέχεια ζητάει από τους/τις μαθητές/τριες να εντοπίσουν το κοινό και το διαφορετικό χαρακτηριστικό που έχουν αυτά τα ζεύγη νοημάτων. Στόχος της δραστηριότητας είναι οι μαθητές/τριες να κατανοήσουν ότι στα παραπάνω νοήματα ενώ η χειρομορφή και ο χώρος νοηματισμού παραμένει σταθερός, η διαφορετική κίνηση που παρατηρείται στα νοήματα αλλάζει τη σημασία του νοήματος ή με άλλα λόγια αλλάζει το νόημα.

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν το βίντεο [«ΝΟΗΜΑΤΑ ΨΕΥΤΙΚΑ»](#), (ψευδονοήματα) και προσπαθούν να διακρίνουν ποια νοήματα είναι ψευδονοήματα και ποια πραγματικά νοήματα της ΕΝΓ.

Ο/η εκπαιδευτικός ζητάει από τους/τις μαθητές/τριες να διαλέξουν μια χειρομορφή και έναν χώρο νοηματισμού και να σχηματίσουν διάφορα νοήματα, χρησιμοποιώντας όσες περισσότερες διαφορετικές πιθανές κινήσεις μπορούν.

Ο/η εκπαιδευτικός φωτογραφίζει τις παραγωγές των μαθητών/τριών, και όλοι μαζί συζητούν ποια από αυτά είναι πραγματικά νοήματα της ΕΝΓ και ποια ανήκουν στην κατηγορία των ψευδονοημάτων.

Αν οι μαθητές/τριες καταφέρουν να βρουν ελάχιστα ζεύγη νοημάτων γίνεται καταγραφή των ελάχιστων ζευγών που βρήκαν, φωτογραφίζουν τους εαυτούς τους και οι φωτογραφίες των νοημάτων τοποθετούνται στην κατάλληλη στήλη του πίνακα: [Ελάχιστα Ζεύγη - Παράμετρος Κίνησης_παράδειγμα_pdf](#) και παρουσιάζονται στην τάξη.

Βήμα 7

Όλοι μαζί παρακολουθούν μια οδηγία από το νοηματιστή.

Ο νοηματιστής εξηγεί ότι κατά τον σχηματισμό ενός νοήματος μπορεί κάποια στοιχεία του νοήματος να παραμείνουν σταθερά. Σε αυτήν την περίπτωση έχουμε «παύση» (κράτημα). Αντίθετα όταν κάποιο στοιχείο βρίσκεται σε αλλαγή τότε έχουμε «κίνηση». Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί στους/στις μαθητές/τριες ότι «η παύση [(κράτημα)] είναι μια χρονική στιγμή κατά την οποία όλα τα φωνολογικά στοιχεία του νοήματος παραμένουν σταθερά. Η κίνηση είναι μια χρονική στιγμή κατά την οποία κάποιο φωνολογικό στοιχείο βρίσκεται σε αλλαγή» (Κουρμπέτης & Χατζοπούλου, 2010, σελ. 90).

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους/στις μαθητές/τριες τα παρακάτω νοήματα και ζητάει από τους/τις μαθητές/τριες να τα χωρίσουν σε νοήματα κίνησης και νοήματα παύσης:

ΓΑΙΔΑΡΟΣ, ΜΕΛΙΣΣΑ, ΑΝΘΡΩΠΟΣ, ΚΑΤΣΙΚΑ, ΑΥΓΟ, ΜΟΛΥΒΙ, ΚΡΕΑΣ, ΠΟΝΗΡΟΣ, ΤΡΕΝΟ, ΠΕΝΤΕ, ΜΥΡΜΗΓΚΙ, ΚΥΡΙΑΚΗ, ΠΑΓΩΓΟ, ΔΕΚΑΠΕΝΤΕ, ΚΟΥΚΛΑ, ΑΣΧΗΜΟ, ΔΥΣΚΟΛΟ, ΤΡΙΑ, ΛΥΚΟΣ, ΓΙΑΤΡΟΣ, ΑΛΗΘΕΙΑ, ΦΥΛΑΚΗ₂.

Στη συνέχεια ζητάει από τους/τις μαθητές/τριες να κατηγοριοποιήσουν τα νοήματα στον παρακάτω πίνακα με βάση το χαρακτηριστικό της παύσης και της κίνησης.

Πίνακας: [Κατηγοριοποίησης Νοημάτων ως προς την Κίνηση – Παύση_pdf](#).

Ο/η εκπαιδευτικός σχολιάζει τις δυσκολίες που υπάρχουν κατά την ταξινόμηση των νοημάτων στην ΕΝΓ. Συχνά οι νοηματιστές έχουν δυσκολία να αντιληφθούν πού αρχίζει και πού τελειώνει ένα νόημα και όχι αδικαιολόγητα. Η αρχή και το τέλος ενός νοήματος ορίζονται από συνδυασμούς κίνησης και παύσης και πολλές φορές το τέλος του νοήματος μπορεί να συμπτυχθεί ή να παραταθεί ανάλογα.

Οι μαθητές/τριες μπορούν να δουν τα νοήματα

[ΜΑΜΑ](#)

[ΜΠΑΜΠΑΣ](#)

[ΜΑΜΑ-ΜΠΑΜΠΑΣ-γονείς](#)

[ΓΕΝΝΗΣΗ](#)

[ΚΕΡΑΚΙΑ](#)

[ΓΕΝΝΗΣΗ-ΚΕΡΑΚΙΑ-γενέθλια](#)

[ΒΙΒΛΙΟ](#)

[ΓΥΡΙΣΜΑ-ΣΕΛΙΔΑ₁](#)

[ΒΙΒΛΙΟ-ΓΥΡΙΣΜΑ-ΣΕΛΙΔΑ₁-περιοδικό₁](#)

και να συζητήσουν αν παρατηρούν κάποια διαφοροποίηση στον τρόπο σχηματισμού του νοήματος ΓΟΝΕΙΣ=[ΜΑΜΑ-ΜΠΑΜΠΑΣ-γονείς](#) σε σχέση με το νόημα [ΜΑΜΑ](#) και [ΜΠΑΜΠΑΣ](#) και αντίστοιχα ΓΕΝΕΘΛΙΑ=[ΓΕΝΝΗΣΗ-ΚΕΡΑΚΙΑ-γενέθλια](#) σε σχέση με [ΓΕΝΝΗΣΗ](#) και [ΚΕΡΑΚΙΑ](#), ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ= [ΒΙΒΛΙΟ-ΓΥΡΙΣΜΑ-ΣΕΛΙΔΑ₁-περιοδικό₁](#) σε σχέση με [ΒΙΒΛΙΟ](#) και [ΓΥΡΙΣΜΑ-ΣΕΛΙΔΑ₁](#).

(Βλέπε οδηγός διδασκαλίας ΕΝΓ γ' δημοτικού, η περίπτωση των σύνθετων νοημάτων).

Βήμα 8

Ο/η εκπαιδευτικός δείχνει στους/στις μαθητές/τριες ένα βίντεο με διάφορες νοηματικές φράσεις και ζητάει να παρατηρήσουν πως σε κάθε φράση χρησιμοποιείται μόνο μια θέση του νοηματικού χώρου για όλα τα νοήματα και μια χειρομορφή, ενώ η παράμετρος της κίνησης αλλάζει για κάθε νόημα.

ΑΡΚΟΥΔΑ ΜΠΑΛΑ ΠΙΑΝΕΙ ΠΕΤΑΕΙ

ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΣΤΙΓΜΗ-ώρα ΜΙΑ
--

ΔΟΥΛΕΙΑ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΝΑΙ
--

ΜΑΘΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟ ΔΙΑΒΑΖΕΙ
--

Οι μαθητές/τριες θα προσπαθήσουν να διαμορφώσουν νοηματικές φράσεις κρατώντας σταθερό το χώρο νοηματισμού και τη χειρομορφή και αλλάζοντας μόνο την κίνηση. Μπορούν να εργαστούν ατομικά ή ομαδικά. Η δραστηριότητα βιντεοσκοπείται έτσι ώστε να εμπλουτιστεί το χαρτοφυλάκιο των μαθητών/τριών. Ο/η εκπαιδευτικός σχολιάζει ότι τέτοιου είδους φράσεις μπορούν να παραχθούν ευκολότερα στον ουδέτερο χώρο.

Βήμα 9

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν ένα βίντεο με τους αριθμούς.

[0, 1-9, 10₁, 10₂, 10₃, 11-20₁, 11-20₂, 21-30₁, 21-30₂, 31-40₁, 31-40₂, 41-50₁, 41-50₂, 51-60₁, 51-60₂, 61-70₁, 61-70₂, 71-80₁, 71-80₂, 81-90₁, 81-90₂, 91-100₁, 91-100₂, 200, 300, 400, 500, 600, 700, 800, 900, 1000.](#)

Ο/η εκπαιδευτικός θυμίζει στους/στις μαθητές/τριες ότι τα νοήματα των αριθμών 0-9 ([0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9](#)) δεν έχουν κίνηση (Κουρμπέτης & Χατζοπούλου, 2010, σελ. 89) κατά το σχηματισμό τους. Όλοι μαζί νοηματίζουν τους αριθμούς από το 0-9 και

παρατηρούν την έλλειψη κίνησης. Παρατηρούν τι συμβαίνει με το παθητικό και ενεργητικό χέρι όταν νοηματίζουμε ΕΞΙ, ΕΠΤΑ, ΟΚΤΩ, ΕΝΝΕΑ. Θα πρέπει να παρατηρήσουν ότι κατά το σχηματισμό του ΕΞΙ, η πεντάδα περνάει στο παθητικό χέρι και η κίνηση στο ενεργητικό για να δηλωθεί η προσθήκη της μονάδας στο νόημα ΠΕΝΤΕ. Το ίδιο συμβαίνει με το ΕΠΤΑ. Οι μαθητές/τριες στη συνέχεια νοηματίζουν από το 10 - 100 τις δεκάδες και από το 100 έως το 1000 τις εκατοντάδες. Παρατηρούν και συζητούν για την κίνηση στο σχηματισμό των νοημάτων. Ποιο μέρος του σώματος κινείται; Το χέρι ή τα δάκτυλα; Ποιο είναι το είδος της κίνησης στις δεκάδες; Ποιο στις εκατοντάδες; Ποια είναι η κίνηση στη χιλιάδα;

Ο νοηματιστής νοηματίζει ανακατεμένους αριθμούς από 0-1000.

[ΑΝΑΚΑΤΕΜΕΝΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ 0 - 1000.](#)

[29, 150, 633, 350, 944, 155, 222, 66, 477, 588, 199, 729, 239, 649, 359, 569, 179, 3, 89, 999.](#)

Οι μαθητές/τριες καλούνται να παρακολουθήσουν το βίντεο και να καταγράψουν τους αριθμούς που είδαν, συμπληρώνοντας την άσκηση:

[Οι αριθμοί μπερδεύτηκαν ..._pdf](#)

[ΑΡΙΘΜΟΙ ΜΠΕΡΔΕΥΤΗΚΑΝ, ΕΣΥ ΣΕΙΡΑ ΜΠΟΡΕΙΣ; ΜΙΚΡΟΤΕΡΟ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ.](#)

Απόδοση στα Ελληνικά

Οι αριθμοί μπερδεύτηκαν. Μπορείς να τους βάλεις στη σειρά από το μικρότερο στο μεγαλύτερο;

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να σχολιάσουν τι παρατηρούν για τους αριθμούς [22₁, 22₂, 33₁, 33₂, 44₁, 44₂, 55₁, 55₂, 66₁, 66₂, 77₁, 77₂, 88₁, 88₂, 99₁, 99₂](#) και [29₁, 29₂, 39₁, 39₂, 49₁, 49₂, 59₁, 59₂, 69₁, 69₂, 79₁, 79₂, 89₁, 89₂, 99₁, 99₂.](#)

Βήμα 10

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν ένα βίντεο με τις παρακάτω νοηματικές φράσεις:

[ΕΝΑΣ ΓΙΑΤΡΟΣ ΠΟΝΗΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΑ ΜΑΛΩΝΕΙ](#)

[ΔΥΟ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΚΑΤΣΙΚΙΑ ΠΕΡΠΑΤΟΥΝ](#)

[ΤΡΕΙΣ ΤΡΙΑΙΝΑ ΚΑΡΦΩΝΕΙ-ΚΑΡΔΙΑ-ΤΡΥΠΑΕΙ-ΠΕΘΑΙΝΕΙ](#)

[ΤΕΣΣΕΡΑ ΤΕΣΣΕΡΙΣ-ΠΕΡΠΑΤΟΥΝ ΜΑΛΛΙΑ-ΟΡΘΙΑ ΜΑΛΛΙΑ-ΠΕΦΤΟΥΝ](#)

[ΠΕΝΤΕ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΔΙΑΚΟΠΕΣ](#)

Ο/η εκπαιδευτικός τους ζητά να παρατηρήσουν τις φράσεις και να βρουν τι συμβαίνει με τα νοήματα σε κάθε μια από αυτές. Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να παρατηρήσουν ότι σε κάθε φράση όλα τα νοήματα έχουν την ίδια χειρομορφή με αυτή του αριθμού με τον οποίο αρχίζουν. Οι μαθητές/τριες καλούνται να πειραματιστούν και να παίξουν και αυτοί/τες φτιάχνοντας μικρές φράσεις με τους αριθμούς από το 1-5. Οι φράσεις που φτιάχνουν οι μαθητές/τριες εμπλουτίζουν το χαρτοφυλάκιο τους.

Βήμα 11

Ο νοηματιστής παρουσιάζει τα νοήματα:

[1.000, 2.000, 3.000, 4.000, 5.000, 6.000, 7.000, 8.000, 9.000,](#)

[10.000, 20.000, 30.000, ...](#)

[100.000, 200.000, 300.000, ...](#)

[1.000.000, 2.000.000, 3.000.000, ...](#)

Τι λείπει;

Οι μαθητές/τριες καλούνται να συμπληρώσουν αντίστοιχα 40.000, 50.000, 60.000, 70.000, 80.000, 90.000, 400.000, 500.000, 600.000, 700.000, 800.000, 900.000, 4.000.000, 5.000.000, 6.000.000, 7.000.000, 8.000.000, 9.000.000. Σε περίπτωση που δυσκολεύονται ο/η εκπαιδευτικός τους δείχνει τον τρόπο νοηματισμού των αριθμών μέσω του νοηματιστή:

[40.000, 50.000, 60.000, 70.000, 80.000, 90.000,](#)

[400.000, 500.000, 600.000, 700.000, 800.000, 900.000,](#)

[4.000.000, 5.000.000, 6.000.000, 7.000.000, 8.000.000, 9.000.000¹,](#)

[4.000.000, 5.000.000, 6.000.000, 7.000.000, 8.000.000, 9.000.000².](#)

Βήμα 12

Κάθε μαθητής/τρια τραβάει μια καρτέλα από κάθε ομάδα αριθμών([_pdf](#)). Ξεκινώντας από την ομάδα 100.000 – 900.000, συνεχίζει με 10.000 - 90.000, 1.000 - 9.000, 100 - 900, 10 - 90 και 0 - 9 διαβάζοντας και τοποθετώντας τον κάθε αριθμό με την κάθε καρτέλα του πάνω από τον άλλον. Με αυτόν τον τρόπο προκύπτει ένας νέος αριθμός τον οποίο ο/η μαθητής/τρια καλείται να διαβάσει.

Π.χ.

400.000 (από την ομάδα 100.000 – 900.000)

60.000 (από την ομάδα 10.000 – 90.000)

1.000 (από την ομάδα 1.000 – 9.000)

300 (από την ομάδα 100 - 900)

20 (από την ομάδα 10 - 90)

2 (από την ομάδα 1 - 9)

Στο τέλος, ο αριθμός που θα πρέπει να νοηματίσει ο/η μαθητής/τρια είναι [461.322₁](#) ή [461.322₂](#).

Ο αριθμός προκύπτει τοποθετώντας την μια καρτέλα πάνω στην άλλη.

(Βοηθητικό αρχείο [Σύνολο Αριθμών_pdf](#))

Βήμα 13

Οι μαθητές/τριες παίζουν λοταρία στο κουτί με τους αριθμούς. Ο/η εκπαιδευτικός έχει φτιάξει [καρτέλες με τυχαίους αριθμούς](#). Μέσα από ένα κουτί όπου είναι τοποθετημένες οι καρτέλες με τους τυχαίους αριθμούς, κάθε μαθητής/τρια τραβάει τέσσερις κάρτες. Κάθε μαθητής/τρια διαβάζει τους αριθμούς του και τους βάζει στη σειρά από το μικρότερο στο μεγαλύτερο. Στη συνέχεια, προσπαθεί να φτιάξει μια νοηματική πρόταση που να περιέχει αυτούς τους αριθμούς.

Π.χ. με τους αριθμούς [1.890, 55, 1.000.000, 1.000](#)

[ΠΑΛΙΑ 1.890, 1.000.000 ΜΥΡΜΗΓΙΑ ΕΦΑΓΑΝ ΤΙ; 1.000 ΑΚΡΙΔΕΣ, ΕΠΙΠΛΕΟΝ 55 ΠΑΓΩΤΑ, ΑΛΛΑ ΧΟΡΤΑΣΑΝ ΔΕΝ.](#)

Μια εναλλακτική ιδέα θα μπορούσε να είναι η χρήση μιας διαμορφωμένης ρουλέτας.

1.2. Υποενότητα

Περιεχόμενο

Οι μαθητές/τριες εξοικειώνονται με δύο ακόμη παραμέτρους σχηματισμού των νοημάτων, την παράμετρο του προσανατολισμού τη παλάμης και της έκφρασης του προσώπου. Μέσα από τις δραστηριότητες ενθαρρύνονται να κατανοήσουν ότι ο προσανατολισμός της παλάμης σε συνδυασμό με την κίνηση των χεριών και των δακτύλων αποτελούν βασικά συστατικά μέρη, σχηματισμού των νοημάτων όπως η παράμετρος της χειρομορφής και του νοηματικού χώρου.

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες ενθαρρύνονται:

- να παρακολουθούν με προσοχή ένα νοηματιστή,
- να συμμετέχουν ενεργά στις δραστηριότητες,
- να αποκτήσουν καινούριο λεξιλόγιο,
- να κατανοήσουν τους φωνολογικούς κανόνες σύνθεσης των νοημάτων,
- να εξοικειωθούν με την παράμετρο του προσανατολισμού της παλάμης για το σχηματισμό των νοημάτων,
- να αναγνωρίζουν ότι η αλλαγή και μόνο της παραμέτρου του προσανατολισμού της παλάμης σηματοδοτεί την αλλαγή της σημασίας του νοήματος, δηλαδή την παραγωγή ενός διαφορετικού νοήματος,
- να τροποποιούν τη σημασία ενός νοήματος αλλάζοντας τον προσανατολισμό της παλάμης
- να αναγνωρίζουν το σύνολο των δυνατών προσανατολισμών της παλάμης,
- να εκτεθούν και να αναγνωρίζουν ελάχιστα ζεύγη νοημάτων, με βάση την παράμετρο του προσανατολισμού,
- να αναγνωρίζουν ότι η αλλαγή της παραμέτρου της έκφρασης του προσώπου σηματοδοτεί την αλλαγή της σημασίας του νοήματος, δηλαδή την παραγωγή ενός διαφορετικού νοήματος,
- να εκτεθούν και να αναγνωρίζουν ελάχιστα ζεύγη νοημάτων, με βάση την παράμετρο της έκφρασης του προσώπου,
- να τροποποιούν τη σημασία ενός νοήματος αλλάζοντας την έκφραση του προσώπου,

- να αποκτήσουν δεξιότητες ανάλυσης των νοημάτων με βάση τις διαφορετικές παραμέτρους σχηματισμού τους,
- να μάθουν και να χρησιμοποιούν σπάνια και ασυνήθιστα νοήματα,
- να χρησιμοποιούν καινούργιες λέξεις - νοήματα και ιδιωματισμούς της ΕΝΓ,
- να προσδιορίζουν και να εξηγούν τη σημασία άγνωστων λέξεων- νοημάτων και ιδιωματισμών στην ΕΝΓ από τα συμφραζόμενα,
- να εντοπίζουν και κατανοούν τη σημασία ξένων λέξεων – νοημάτων από τα συμφραζόμενα
- να προσδιορίζουν και να εξηγούν τη σημασία ξένων λέξεων – νοημάτων από τα συμφραζόμενα,
- να βρίσκουν ομοιότητες και διαφορές μεταξύ ελληνικών και ξένων νοημάτων με παρόμοια σημασία στο φωνολογικό επίπεδο,
- να προσδιορίζουν και να εξηγούν τη σημασία ξένων λέξεων- νοημάτων όταν εμφανίζονται ως δάνεια στην ΕΝΓ από τα συμφραζόμενα.

Υλικά και μέσα

- Υπολογιστής ή διαδραστικός πίνακας
- Εκτυπωτής,
- Χαρτί Α4, Μαρκαδόροι, Ψαλίδι,
- Φωτογραφική μηχανή ή κάμερα
- Ανδρικοπούλου Ρένα (χ.χ.) Πρώτη Προσέγγιση στους Ιδιωματισμούς της ΕΝΓ (μη δημοσιευμένο κείμενο, από προσωπική επικοινωνία με τη συγγραφέα)

Προτεινόμενο υλικό από το διαδίκτυο

- Ιστοσελίδα για τις γραμματοσειρές στην ΕΝΓ (Κουρμπέτης 2005).

Προτεινόμενος διδακτικός χρόνος: 4 διδακτικές ώρες.

Περιγραφή δραστηριοτήτων

Βήμα 1

Ο/η εκπαιδευτικός υπενθυμίζει στους/στις μαθητές/τριες ότι ο προσανατολισμός της παλάμης αποτελεί την τέταρτη παράμετρο σχηματισμού των νοημάτων και πολλές φορές προσεγγίζεται σε συνδυασμό με την κίνηση. Παρουσιάζει σε πίνακα τους βασικούς προσανατολισμούς της παλάμης.

[Πίνακας Προσανατολισμών της Παλάμης_pdf.](#)

Επιλέγει κάποιες χειρομορφές π.χ. την χειρομορφή και την χειρομορφή και δείχνει στους/στις μαθητές/τριες νοήματα που γίνονται με αυτές τις χειρομορφές αλλά έχουν διαφορετικό προσανατολισμό παλάμης.

[Πίνακας Προσανατολισμών Παλάμης με Χειρομορφή !\[\]\(3dfb8d66e81160ad61421a3452093d1b_img.jpg\)_pdf..](#)

[Πίνακας Προσανατολισμών Παλάμης με Χειρομορφή !\[\]\(99f58673407353e96a019fbca558fd72_img.jpg\)_pdf.](#)

Στη συνέχεια ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να κάνουν το ίδιο δουλεύοντας ατομικά ή ομαδικά και να συμπληρώσουν τον παρακάτω πίνακα βρίσκοντας νοήματα με διαφορετικό προσανατολισμό παλάμης για κάθε μια από τις οκτώ βασικές χειρομορφές. Οι μαθητές/τριες φωτογραφίζουν τα νοήματα που βρίσκουν και οι φωτογραφίες τοποθετούνται στην κατάλληλη στήλη του πίνακα.

[Πίνακας Προσανατολισμών Παλάμης Οκτώ Βασικών Χειρομορφών_pdf.](#)

Η δραστηριότητα βιντεοσκοπείται για να χρησιμοποιηθεί στο ατομικό χαρτοφυλάκιο των μαθητών/τριών.

Βήμα 2

Ο/η εκπαιδευτικός δίνει μια λίστα νοημάτων στους/στις μαθητές/τριες και τους ζητά να τα αναλύσουν στις τέσσερις παραμέτρους σχηματισμού του νοήματος, τη χειρομορφή, τη θέση στο νοηματικό χώρο, την κίνηση και τον προσανατολισμό της παλάμης. Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν τους πίνακες χειρομορφών ([πίνακας Χειρομορφών-pdf.](#)), θέσεων στο χώρο, ([πίνακας θέσεων-pdf.](#)), κινήσεων χεριών ή/και δακτύλων και προσανατολισμού της παλάμης. Κάθε μαθητής/τρια θα πρέπει να έχει την ευκαιρία να αναλύσει όλους τους παρακάτω τύπους νοημάτων: Νοήματα (1) με ένα χέρι και μία χειρομορφή, (2) με δύο χέρια και μία (ίδια) χειρομορφή, (3) με ένα χέρι και δύο διαφορετικές χειρομορφές, (4) με δύο χέρια και δύο (διαφορετικές) χειρομορφές.

[Πίνακας Ανάλυσης Νοήματος_pdf.](#)

Παραδείγματα ανάλυσης νοημάτων

[Παράδειγμα Ανάλυσης Νοήματος με Ένα Χέρι και Διαφορετικές Χειρομορφές_pdf,](#)

Προτεινόμενες Λίστες Νοημάτων

Λίστα 1	Λίστα 2	Λίστα 3	Λίστα 4
ΚΑΡΟΤΟ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΕΛΕΦΑΝΤΑΣ ₁	ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟΣ	ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ₁	ΠΑΣΧΑ	ΓΑΙΔΑΡΟΣ
ΛΟΥΛΟΥΔΙ	ΜΗΝΥΜΑ	ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	ΑΛΗΘΕΙΑ
ΠΡΕΠΕΙ	ΠΑΤΑΤΑ	ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗΣΡ	ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

Οι μαθητές/τριες εργάζονται ομαδικά και εξασκούνται στην ανάλυση νοημάτων, ελέγχουν ομαδικά τα αποτελέσματα της δουλειάς του καθενός/καθεμιάς. Οι αναλύσεις τους συμπληρώνουν το χαρτοφυλάκιο τους.

Βήμα 3

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους/στις μαθητές/τριες τα παρακάτω ζεύγη νοημάτων, ζητώντας να παρατηρήσουν τις παραμέτρους σχηματισμού τους.

Πίνακας Ελάχιστα Ζεύγη – Παράμετρος: Προσανατολισμός Παλάμης

ΧΩΡΑ / ΠΕΦΤΕΙ	ΠΡΟΕΔΡΟΣ / ΠΟΛΗ
ΠΕΡΗΦΑΝΟΣ / ΤΑΠΕΙΝΟΣ	ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ ₁ / ΜΗΝΥΜΑ
ΣΟΥΒΛΙΖΩ/ ΜΑΓΕΙΡΕΥΩ	ΑΥΤΟΣ-ΙΔΙΟΣ / ΕΑΥΤΟΣ-ΙΔΙΟΣ
ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ / ΔΥΟ-ΧΙΛΙΑΔΕΣ	ΒΟΡΡΑΣ / ΝΟΤΟΣ
ΛΑΓΟΣ / ΛΟΥΦΑΖΕΙ-ΥΠΑΚΟΗ	ΖΑΡΙ /ΦΟΒΟΣ

Οι μαθητές/τριες παρατηρούν ότι σε όλα τα παραπάνω ζεύγη η παράμετρος του προσανατολισμού της παλάμης είναι διαφορετική, ενώ οι παράμετροι της χειρομορφής, της θέσης νοηματισμού και της κίνησης είναι ίδιες. Ο/η εκπαιδευτικός ζητάει από τους/τις μαθητές/τριες να βρουν και αυτοί αντίστοιχα ελάχιστα ζεύγη νοημάτων ή ακόμη να δημιουργήσουν ψευδονοήματα με μόνη διαφορά την παράμετρο του προσανατολισμού της παλάμης. Οι μαθητές/τριες μπορούν να εργαστούν ομαδικά ή ατομικά. Η δραστηριότητα βιντεοσκοπείται και εμπλουτίζει το χαρτοφυλάκιο των μαθητών/τριών.

Βήμα 4

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους/στις μαθητές/τριες ένα βίντεο με τις ακόλουθες νοηματικές φράσεις:

Νοηματικές Φράσεις – Παράμετρος Έκφρασης του Προσώπου

ΦΑΓΗΤΟ ΜΑΜΑ ΜΟΥ ΜΑΓΕΙΡΕΥΕΙ ΕΓΩ ΞΕΤΡΕΛΑΙΝΕΤΑΙ	ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΑΥΤΟΚΤΟΝΗΣΕ
ΔΥΟ-ΧΡΟΝΙΑ-ΠΡΙΝ ΕΓΩ, ΜΑΜΑ- ΜΠΑΜΠΑΣ-γονείς ΜΑΖΙ ΤΑΞΙΔΙ ΠΟΥ; ΝΗΣΙ ΚΥΘΗΡΑ	ΔΥΟ-ΜΕΡΕΣ ΠΡΙΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΧΩΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΑ ΝΟΣΟΚΟΜΑ ΑΥ- ΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ, ΑΝΤΡΑΣ ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΛΕΕΙ ΕΔΩ ΓΙΑΤΡΟΙ ΧΑΛΙΑ. ΑΠΟΤΕ- ΛΕΣΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΕΦΥΓΕ. ΓΙΑΤΡΟΙ ΟΙ-ΔΥΟ ΜΑΛΩΝΟΥΝ, ΓΥ- ΝΑΙΚΑ ΝΟΣΟΚΟΜΑ ΚΙΘΑΡΑ-παρακο- λουθεί-δήθεν-αμέριμνα-ουα οσα
ΑΓΟΡΙ-ΓΕΝΝΗΣΗ-γιος ΜΟΥ ΦΙΛΟΣ ΤΟΥ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ, ΑΥΤΟΣ, ΒΙΟΛΙ-ΠΑΙΖΕΙ ΤΕΛΕΙΑ, ΟΛΟΙ ΧΕΙΡΟ- ΚΡΟΤΟΥΝ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΘΥΜΩΣΕ ΕΣΥ ΛΑΘΟΣ ΤΡΟΠΟ ΜΙΛΑΕΙ, ΕΣΥ ΕΥΘΥΣ ΜΗ, ΠΡΕΠΕΙ ΔΕΝ, ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ
ΓΥΜΝΑΣΤΗΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΨΗ- ΛΟΣ, ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΑΥΤΟΣ ΕΝΤΟΛΗ ΕΠΙ-ΤΟΠΟΥ-ΠΗΔΗ- ΜΑΤΑΚΙΑ	ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΕΚΕΙ ΟΜΑΔΑ ΚΩΦΩΝ CHAMPION-LING ΚΕΡΔΙΣΕ, ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΟΜΟ- ΣΠΟΝΔΙΑ ΤΡΕΛΑΙΝΕΤΑΙ-ΑΠΟ-ΤΗ- ΧΑΡΑ
ΤΑΙΝΙΑ ΑΣΤΥΝΟΜΟΙ ΑΥΤΟΙ-ΟΙ-Ι- ΔΙΟΙ ΚΛΕΦΤΗ ΣΥΛΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΦΥ- ΛΑΚΗ, ΣΤΙΓΜΗ ΑΥΤΗ ΤΡΑΠΕΖΑ-ΧΩ- ΡΟΣ, ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΤΑΜΙΑ ΠΥΡΟ- ΒΟΛΕΙ	ΣΚΥΛΟΣ ΜΟΥ ΜΑΛΛΙΑΡΟΣ-ΠΟΛΥ, ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΠΡΩΙ ΒΟΥΝΟ ΠΕΡΠΑ- ΤΗΜΑ-ΣΚΥΛΟΥ ΣΥΧΑΙΝΕΤΑΙ-ΟΥΤΕ- ΜΕ-ΣΦΑΙΡΕΣ, ΕΓΩ ΛΟΥΡΙ-ΛΑΙΜΟ ΤΡΑΒΑΩ-ΤΡΑΒΑΩ, ΛΟΥΡΙ-ΛΑΙΜΟ- ΤΡΑΒΑΩ ΠΟΔΙΑ-ΣΤΥΛΩΝΕΙ

Στις συνέχεια, θέλοντας να διερευνήσει αν οι μαθητές/τριες έχουν κατανοήσει τη ση-
μασία των παραπάνω φράσεων τους κάνει κάποιες ερωτήσεις κατανόησης.

ΕΡΩΤΗΣΗ ΜΥΑΛΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ

1. ΕΓΩ ΞΕΤΡΕΛΑΙΝΕΤΑΙ ΤΙ-γεν;
2. ΕΓΩ ΦΑΓΗΤΟ ΜΑΓΕΙΡΕΥΕΙ ΤΙ;
3. ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΤΙ-γεν;
4. ΕΙΔΗΣΕΙΣ, ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΙ;
5. ΔΥΟ-ΧΡΟΝΙΑ-ΠΡΙΝ ΜΑΜΑ-ΜΠΑΜΠΑΣ-γονείς ΤΙ-γεν;
6. ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΤΙ-γεν;
7. ΓΥΝΑΙΚΑ ΝΟΣΟΚΟΜΑ ΚΙΘΑΡΑ-παρακολουθεί-δήθεν-αμέριμνα-ουα – ουα ΓΙΑ-ΠΟΙΟ-ΛΟΓΟ;
8. ΑΓΟΡΙ-ΓΕΝΝΗΣΗ-γιος ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΙ;
9. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ ΓΙΑ-ΠΟΙΟ-ΛΟΓΟ;
10. ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΤΙ-γεν;
11. ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΤΡΕΛΑΙΝΕΤΑΙ-ΑΠΟ-ΤΗ-ΧΑΡΑ ΓΙΑ-ΠΟΙΟ-ΛΟΓΟ;
12. ΚΛΕΦΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΙ;
13. ΣΚΥΛΟΣ ΣΥΧΑΙΝΕΤΑΙ-ΟΥΤΕ-ΜΕ-ΣΦΑΙΡΕΣ ΤΙ-γεν;

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να συγκρίνουν το ζεύγος των νοημάτων **ΞΕΤΡΕΛΑΙΝΕΤΑΙ/ΑΥΤΟΚΤΟΝΗΣΕ**. Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να παρατηρήσουν ότι τα δύο νοήματα είναι σχεδόν «ίδια». Συζητούν ότι τα δύο νοήματα έχουν τις τέσσερις παραμέτρους της χειρομορφής, της θέσης νοηματισμού, του προσανατολισμού της παλάμης και της κίνησης ίδιες. Ο/η εκπαιδευτικός σχολιάζει ότι **τα δύο νοήματα έχουν όλα τα χειροκινησιακά στοιχεία ίδια, αλλά διαφέρουν στην έκφραση του προσώπου**. Έχουν τα δύο νοήματα την ίδια σημασία;

Οι μαθητές/τριες θα καταλήξουν στο συμπέρασμα ότι η σημασία των νοημάτων είναι διαφορετική γιατί τα νοήματα διαφέρουν στην έκφραση του προσώπου, η οποία αποτελεί μη χειροκινησιακό στοιχείο των νοημάτων.

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να φτιάξουν δικές τους νοηματικές φράσεις με τα νοήματα **ΞΕΤΡΕΛΑΙΝΕΤΑΙ/ΑΥΤΟΚΤΟΝΗΣΕ**. Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να επιλέξουν λογικά νοήματα στη θέση του υποκειμένου και του αντικειμένου για τα **ΞΕΤΡΕΛΑΙΝΕΤΑΙ/ΑΥΤΟΚΤΟΝΗΣΕ** αντίστοιχα. Βοηθητικές ερωτήσεις θα μπορούσαν να είναι:

1. ΧΩΡΑ ΕΚΕΙ ΑΡΧΗΓΟΣ ΤΡΕΛΛΑ ΑΥΤΟΚΤΟΝΙΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΠΟΙΟΣ;
2. ΕΣΕΙΣ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΞΕΤΡΕΛΑΙΝΕΤΑΙ ΤΙ-γεν; ΤΙ;

3. [ΕΣΕΙΣ ΓΛΥΚΟ ΞΕΤΡΕΛΑΙΝΕΤΑΙ ΤΙ;](#)
4. [ΕΣΕΙΣ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΗΘΟΠΟΙΟΣ ΞΕΤΡΕΛΑΙΝΕΤΑΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΠΟΙΟΣ;](#)

Απόδοση στα ελληνικά:

1. Ποιος αρχηγός κράτους αφού τρελάθηκε αυτοκτόνησε;
2. Ποιο παιχνίδι σας αρέσει πάρα πολύ;
3. Ποιο γλυκό σας αρέσει πάρα πολύ;
4. Ποιος ήρωας στην τηλεόραση σας αρέσει πάρα πολύ;

Οι φράσεις των μαθητών/τριών βιντεοσκοπούνται και συμπληρώνουν το χαρτοφυλάκιο τους.

Το ίδιο γίνεται για τα νοήματα [ΚΗΘΥΡΑ/ΚΙΘΑΡΑ-παρακολουθεί-δήθεν-αμέριμνα-ουα-ουα](#), [ΒΙΟΛΙ/ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ](#), [ΠΗΔΗΜΑΤΑΚΙΑ/ΤΡΕΛΑΙΝΕΤΑΙ-ΑΠΟ-ΤΗ-ΧΑΡΑ](#), [ΠΥΡΟΒΟΛΕΙ/ΣΥΧΑΙΝΕΤΑΙ-ΟΥΤΕ-ΜΕ ΣΦΑΙΡΕΣ](#)

Βήμα 5

Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί ότι οι εκφράσεις του προσώπου αποτελούν την πέμπτη παράμετρο σχηματισμού του νοήματος παίζοντας σημαντικό ρόλο σε φωνολογικό επίπεδο πέρα από το ρόλο τους σε επίπεδο μορφολογίας, σύνταξης και πραγματολογίας.

Παρουσιάζει τον ακόλουθο πίνακα με τις εκφράσεις του προσώπου:

[Πίνακας Εκφράσεις Προσώπου_pdf](#)

(βλέπε επίσης [Λίστα Εκφράσεις Προσώπου_pdf](#) και [Εκφράσεις Προσώπου_pdf](#))

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες ομαδικά να χρησιμοποιήσουν ξανά τον πίνακα ανάλυσης νοημάτων. Πως θα μπορούσαν να αποτυπώσουν στον πίνακα την διαφορά στην έκφραση του προσώπου για τα δύο νοήματα [ΞΕΤΡΕΛΑΙΝΕΤΑΙ/ΑΥΤΟΚΤΟΝΗΣΕ](#);

Όλοι μαζί συζητούν και αποφασίζουν ότι θα πρέπει να προσθέσουν μια τελευταία γραμμή στον πίνακα η οποία θα αφορά όλο το νόημα. Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί ότι πρόκειται για την παράμετρο της έκφρασης του προσώπου που πολλά νοήματα έχουν προκειμένου να αρθρωθούν σωστά.

Οι μαθητές/τριες αναλύουν τα νοήματα [ΞΕΤΡΕΛΑΙΝΕΤΑΙ/ΑΥΤΟΚΤΟΝΗΣΕ](#) στον πλήρη πίνακα ανάλυσης νοημάτων.

[Πίνακας Ανάλυσης Νοήματος – Πλήρης_pdf](#)

[Πίνακας Ανάλυσης Νοήματος ΞΕΤΡΕΛΑΙΝΕΤΑΙ_pdf](#)

Πίνακας Ανάλυσης Νοήματος ΑΥΤΟΚΤΟΝΗΣΕ_.pdf

Κάνουν το ίδιο για τα νοήματα ΚΗΘΥΡΑ/ΚΙΘΑΡΑ-παρακολουθεί-δήθεν- αμέριμνα-ουα-ουα, ΒΙΟΛΙ/ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ, ΠΗΔΗΜΑΤΑΚΙΑ/ΤΡΕΛΑΙΝΕΤΑΙ-ΑΠΟ-ΤΗ-ΧΑΡΑ, ΠΥΡΟΒΟΛΕΙ/ΣΥΧΑΙΝΕΤΑΙ-ΟΥΤΕ-ΜΕ-ΣΦΑΙΡΕΣ.

Οι αναλύσεις των νοημάτων των μαθητών/τριων συμπληρώνουν το χαρτοφυλάκιο τους.

Βήμα 6

Οι μαθητές/τριες βλέπουν φωτογραφίες των νοημάτων ΤΡΙΧΑ/ΣΠΑΝΙΑ, ΠΗΔΗΜΑΤΑΚΙΑ/ΤΡΕΛΑΙΝΕΤΑΙ-ΑΠΟ-ΤΗ-ΧΑΡΑ, ΑΙΓΑΛΕΩ/ΤΡΕΛΛΑ (ΤΡΕΛΛΑ-αιγάλεω/ΤΡΕΛΛΑ), ΕΚΠΛΗΞΗ/ΞΥΠΝΑΩ, ΑΝΑΠΗΡΟΣ/ΚΟΥΡΑΣΗ, ΠΟΝΟΚΕΦΑΛΟΣ/ΑΥΤΟΣ-ΑΝΘΡΩΠΟΣ-ΕΙΝΑΙ-ΠΟΝΟΚΕΦΑΛΟΣ, ΚΟΥΚΛΑ/ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΟ και προσπαθούν να μαντέψουν ποια νοήματα αφορούν και να τα νοηματίσουν αντιλαμβανόμενοι την σημασία τους αποκλειστικά από την έκφραση του προσώπου που παρουσιάζεται στη φωτογραφία. [Βρες το νόημα από τη φωτογραφία_.pdf](#). Στη συνέχεια καλούνται να φτιάξουν προτάσεις με αυτά. Αν οι μαθητές/τριες δυσκολεύονται να βρουν τη σημασία των νοημάτων ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει την εκφορά των νοημάτων από το νοηματιστή. Γίνεται συζήτηση για την έκφραση του προσώπου του νοηματιστή. Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να εντοπίσουν τις εκφράσεις στον πίνακα [Πίνακας Εκφράσεις Προσώπου_.pdf](#) και στη συνέχεια να φτιάξουν προτάσεις.

Βήμα 7

Ο/η εκπαιδευτικός φτιάχνει μία αφίσα - [Αφίσα Εκφράσεων Προσώπου ΕΝΓ-Παραδείγματα_.pdf](#) - με τις διαφορετικές εκφράσεις του προσώπου που έχουν καταγραφεί στον [Πίνακας Εκφράσεις Προσώπου_.pdf](#), (βλέπε επίσης [Λίστα Εκφράσεις Προσώπου_.pdf](#) και [Εκφράσεις Προσώπου_.pdf](#)). Οι μαθητές/τριες προσπαθούν να βρουν νοήματα για κάθε μια διαφορετική έκφραση. Τα φωτογραφίζουν και κολλάνε τις φωτογραφίες των νοημάτων κάτω από κάθε έκφραση. Ο καθένας/καθεμία προσπαθεί να βρει όσα περισσότερα νοήματα μπορεί. Τα νοήματα αυτά βιντεοσκοπούνται και συμπληρώνουν το χαρτοφυλάκιο τους.

Βήμα 8

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει μια σειρά νοηματικών φράσεων στους/στις μαθη-
τές/τριες.

ΜΠΑΜΠΑΣ ΠΕΘΑΝΕ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ ΤΟΥ ΠΑΛΙΟ-ΣΑΡΑΒΑΛΟ ΠΟΥΛΛΩ ΔΕΝ-ΜΠΟΡΩ
ΜΑΘΗΜΑ ΓΡΑΦΩ ΕΝΑ-ΛΕΠΤΟ-ΑΜΕΣΩΣ-παπ
ΑΘΛΗΤΗΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΜΟΝΟΖΥΓΟ ΚΡΕΜΑΣΜΑ ΠΑΙΧΝΙΔΑΚΙ-στόμα-α-νοιχτό
ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΨΕΙΡΕΣ ΒΛΑΚΕΙΑ-ΑΣΗΜΑΝΤΟ ΤΙΠΟΤΑ ₁
ΑΓΟΡΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗΣ ΠΡΩΙ-ΒΡΑΔΥ ΚΟΛΗΜΕΝΟΣ
ΑΓΟΡΙΑ ΔΥΟ ΚΑΒΓΑ ΛΟΓΩ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΥΤΟ-ΤΟ-ΙΔΙΟ ΚΙΘΑΡΑ-παρακολουθώ-δήθεν-αμέριμνα-ουα-ουα
ΕΓΩ ΜΑΤΙ ΠΙΑΝΕΙ, ΜΑΜΑ ΜΠΑΜΠΑ ΚΑΒΓΑΣ ΕΓΩ ΚΟΜΠΟ-στο-στομάχι
ΧΘΕΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΔΗΜΑΡΧΟ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΕΓΩ ΜΙΚΡΟΦΩΝΟ ΜΙΚΡΟ-ΦΩΝΟ-αυτόν ΤΡΑΚ-ΧΤΥΠΟΚΑΡΔΙ
ΠΑΠΠΟΥΣ ΚΑΘΕ-ΜΕΡΑ ΑΠΟΓΕΥΝΑ ΡΩΤΑΕΙ-ΕΜΕΝΑ ΔΙΑΒΑΣΜΑ ΠΑ, ΕΓΩ ΑΥ-ΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΥΤΟΣ-ΑΝΘΡΩΠΟΣ-ΕΙΝΑΙ-ΠΟΝΟΚΕΦΑΛΟΣ
ΠΑΛΙΑ ΚΥΚΛΟΣ-ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ-λούνα-παρκ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΑ ΕΓΩ ΠΗΓΑΙΝΩ++ ΟΛΑ, ΤΩΡΑ ΦΟΒΟΣ-μην-την- ξαναπατήσω
ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΑΥΤΟ-ερχόμενο ΔΙΑΚΟΠΕΣ ΒΟΛΤΑ+ ΘΑΛΑΣΣΑ ΦΑΓΗΤΟ ΕΓΩ ΔΕΙΨΑΩ-ΛΑΧΤΑΡΩ
ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΟΜΟΡΦΗ ΝΕΑ ΜΟΔΑΤΟ-ΜΟΝΤΕΡΝΟ
ΤΩΡΑ-σήμερα ΜΑΘΗΜΑ ΦΥΣΙΚΗ ΔΥΣΚΟΛΟ ΕΓΩ ΜΥΑΛΟ ΔΕΝ-ΚΑΤΑΛΛΑΒΑΙΝΩ ΔΕΝ-ΚΑΤΑΛΛΑΒΑΙΝΩ-ΚΑΤΙ-περνά-πίσω-από-το-κεφάλι-μου
ΚΟΡΙΤΣΙ ΦΙΛΗ ΠΑΧΑΙΝΩ ΜΠΛΟΥΖΑ ΤΗΣ ΜΙΚΡΗ ΟΛΟΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ-ΤΟΥ-ΚΟΥ-ΤΙΟΥ ΔΩΡΟ-ΕΜΕΝΑ
ΜΑΜΑ ΣΠΙΤΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΙ-γεν ΑΓΟΡΙ ΕΞΑΦΑΝΙΖΕΤΑΙ-την-κοπανάει ΛΟΓΩ ΔΙΑΒΑΣΜΑ ΓΡΑΨΙΜΟ ΔΕΝ-ΕΧΕΙ
ΕΓΩ ΣΚΕΨΗ-ΣΥΝΕΧΕΙΑ-εμμονή ΑΜΕΡΙΚΗ ΕΚΕΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ GALLAUDET ΚΩΦΟΣ ΜΟΝΟ
ΠΟΛΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΕΝΤΡΑ+(Αττικό Πάρκο) ΖΩΑ ΔΙΑΦΟΡΑ ΜΙΚΡΑ ΜΕΓΑΛΑ ΕΙΔΑ-πα, ΜΟΥ-ΠΕΦΤΕΙ-ΤΟ-ΣΑΓΟΝΙ
ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΣΥΝΑΝΤΑΩ ΚΑΡΑΜΕΛΑ ΜΟΥ-ΔΙΝΕΙ, ΜΕΤΡΑΩ-ΚΑΠΟΙΟΝ

Οι μαθητές/τριες προσπαθούν να ερμηνεύσουν τη σημασία της κάθε νοηματικής πρότασης. Σε περίπτωση που οι μαθητές/τριες δυσκολεύονται ο/η εκπαιδευτικός κάνει βοηθητικές ερωτήσεις προκειμένου οι μαθητές/τριες να καταλάβουν τη σημασία των προτάσεων.

Αν χρειαστεί ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει την κάθε φράση περισσότερες από μια φορές ή δίνει επιπλέον παραδείγματα. Οι μαθητές/τριες καλούνται να εντοπίσουν ποιο νόημα μέσα στην πρόταση έχει για αυτούς νέα, διαφορετική ή ιδιωματική σημασία. Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να εντοπίσουν για κάθε φράση τα αντίστοιχα νοήματα.

ΠΑΛΙΟ-ΣΑΡΑΒΑΛΟ
ΕΝΑ-ΛΕΠΤΟ-ΑΜΕΣΩΣ-παπ
ΠΑΙΧΝΙΔΑΚΙ-στόμα-ανοιχτό
ΒΛΑΚΕΙΑ-ΑΣΗΜΑΝΤΟ
ΚΟΛΛΗΜΜΕΝΟΣ
ΚΙΘΑΡΑ-παρακολουθώ-δήθεν-αμέριμνα-ουα-ουα
ΚΟΜΠΟ-στο-στομάχι
ΤΡΑΚ-ΧΤΥΠΟΚΑΡΔΙ
ΑΥΤΟΣ-ΑΝΘΡΩΠΟΣ-ΕΙΝΑΙ-ΠΟΝΟΚΕΦΑΛΟΣ
ΦΟΒΟΣ-μην-την- ξαναπατήσω
ΔΕΙΨΑΩ-ΛΑΧΤΑΡΩ
ΜΟΔΑΤΟ-ΜΟΝΤΕΡΝΟ
ΔΕΝ-ΚΑΤΑΛΑΒΑΙΝΩ-ΚΑΤΙ-περνά-πίσω-από-το-κεφάλι-μου
ΟΛΟΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ-ΤΟΥ-ΚΟΥΤΙΟΥ
ΕΞΑΦΑΝΙΖΕΤΑΙ-την-κοπανάει
ΣΚΕΨΗ-ΣΥΝΕΧΕΙΑ-εμμονή
ΜΟΥ-ΠΕΦΤΕΙ-ΤΟ-ΣΑΓΟΝΙ
ΕΓΩ ΜΕΤΡΑΩ-ΚΑΠΟΙΟΝ

(Ανδρικοπούλου χωρίς χρονολογία)

Οι μαθητές/τριες καλούνται να φτιάξουν δικές τους προτάσεις με τα παραπάνω νοήματα. Ο/η εκπαιδευτικός βιντεοσκοπεί τις προτάσεις των μαθητών/τριων και συμπληρώνει το χαρτοφυλάκιο τους.

Βήμα 9

Ο/η εκπαιδευτικός ζητάει από τους/τις μαθητές/τριες να αναλύσουν δουλεύοντας ατομικά ο καθένας/καθεμία τέσσερα νοήματα από την παρακάτω λίστα νοημάτων χρησιμοποιώντας και πάλι τον πλήρη πίνακα ανάλυσης νοημάτων.

Πλήρης Πίνακας Ανάλυσης Νοήματος

ΠΑΛΙΟ-ΣΑΡΑΒΑΛΟ
ΟΛΟΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ-ΤΟΥ-ΚΟΥΤΙΟΥ
ΤΑΧΥΤΗΤΑ
ΜΠΑΛΟΝΙ
ΙΔΕΑ (μάτια ανοιχτά)
ΠΕΡΙΠΟΥ
ΜΟΥ-ΠΕΦΤΕΙ-ΤΟ-ΣΑΓΟΝΙ
ΟΝΕΙΡΟ
ΝΟΣΤΙΜΟ
ΦΥΣΑΕΙ
ΛΥΚΟΣ
ΜΗΔΕΝ-ΤΙΠΟΤΑ

Οι μαθητές/τριες βλέπουν τον τρόπο νοηματισμού των νοημάτων και προσπαθούν να συμπληρώσουν τον πίνακα ανάλυσης τους.

Βήμα 10

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει το παρακάτω νοηματικό κείμενο στους/στις μαθητές/τριες.

Κείμενο - λάθη έκφραση προσώπου: ΠΟΔΗΛΑΤΟ

ΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΕΚΦΡΑΣΗ ΛΑΘΗ, ΤΙΤΛΟΣ ΠΟΔΗΛΑΤΟ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΟΔΗΛΑΤΟ

ΜΕΡΕΣ ΘΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΚΛΕΙΣΤΟ ΛΟΓΩ ΠΑΣΧΑ ΔΙΑΚΟΠΕΣ. ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΤΡΕΛΑΙΝΕΤΑΙ-ΑΠΟ-ΤΗ-ΧΑΡΑ. ΑΓΟΡΙ ΝΟΝΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΤΗΣ, ΠΟΔΗΛΑΤΟ ΟΛΟΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ-ΤΟΥ-ΚΟΥΤΙΟΥ ΔΩΡΟ. ΠΡΙΝ-παλιό ΠΟΔΗΛΑΤΟ ΠΑΛΙΟ-ΣΑΡΑΒΑΛΟ. ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΛΑΤΡΕΥΕΙ ΤΙ; ΔΡΟΜΟ

ΕΞΩ ΠΟΔΗΛΑΤΟ-ΚΑΝΕΙ. ΕΛΠΙΖΕΙ ΔΙΑΚΟΠΕΣ ΒΡΟΧΗ ΜΗ. ΒΡΟΧΗ ΣΥΧΑΙΝΕΤΑΙ. ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΠΡΙΝ ΚΑΘΕ-ΜΕΡΑ ΞΥΠΝΑΕΙ, ΗΜΕΡΑ ΑΓΟΡΙ ΝΟΝΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΕΡΘΕΙ-ΤΞ1, ΣΚΕΨΗ-ΣΥΝΕΧΕΙΑ-εμμονή. ΝΟΝΟΣ ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΔΥΝΑΜΙΑ-ΜΕΓΑΛΗ, ΑΥΤΗ ΙΔΙΟ₂+ ΑΓΑΠΑ-ΠΟΛΥ.

Απόδοση στα Ελληνικά

Σε λίγες μέρες τα σχολεία θα λάθος στοματική εικόνα/έκφραση προσώπου – κλείσουν γιατί λάθος στοματική εικόνα/έκφραση προσώπου– έρχονται οι διακοπές λάθος στοματική εικόνα/έκφραση προσώπου– του Πάσχα. Η Μαριάννα είναι πάρα πολύ χαρούμενη λάθος στοματική εικόνα/έκφραση προσώπου–. Ο νονός της θα της κάνει δώρο ένα ολοκαίνουργιο λάθος στοματική εικόνα/έκφραση προσώπου– ποδήλατο. Το παλιό της ποδήλατο είναι σαράβαλο λάθος στοματική εικόνα/έκφραση προσώπου. Η Μαριάννα λατρεύει να κάνει ποδήλατο έξω στο δρόμο. Ελπίζει λάθος στοματική εικόνα/έκφραση προσώπου– να μην βρέχει στις διακοπές. Αυτή σιχάινεται λάθος στοματική εικόνα/έκφραση προσώπου– τη βροχή. Την τελευταία εβδομάδα λάθος στοματική εικόνα/έκφραση προσώπου– κάθε μέρα λάθος στοματική εικόνα/έκφραση προσώπου– όταν ξυπνάει, σκέφτεται συνέχεια λάθος στοματική εικόνα/έκφραση προσώπου– την ημέρα που θα έρθει ο νονός της. Ο νονός της έχει πολύ μεγάλη αδυναμία λάθος στοματική εικόνα/έκφραση προσώπου– αλλά και αυτή το ίδιο λάθος στοματική εικόνα/έκφραση προσώπου–, τον αγαπά πολύ λάθος στοματική εικόνα/έκφραση προσώπου–.

Οι μαθητές/τριες καλούνται να εντοπίσουν τα λάθη στην έκφραση του προσώπου καταγράφοντας τα νοήματα σε μια λίστα λαθών.

Τα λάθος νοήματα που θα εντοπίσουν είναι:

ΘΑ*

ΛΟΓΟ*

ΔΙΑΚΟΠΕΣ*

ΤΡΕΛΑΙΝΕΤΑΙ-ΑΠΟ-ΤΗ-ΧΑΡΑ*

ΟΛΟΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ-ΤΟΥ-ΚΟΥΤΙΟΥ*

ΠΑΛΙΟ-ΣΑΡΑΒΑΛΟ*

ΛΑΤΡΕΥΕΙ*

ΕΛΠΙΖΕΙ*

ΣΙΧΑΙΝΕΤΑΙ*

ΠΡΙΝ*

ΚΑΘΕ-ΜΕΡΑ*

ΣΚΕΨΗ-ΣΥΝΕΧΕΙΑ-εμμονή*

ΑΔΥΝΑΜΙΑ-ΜΕΓΑΛΗ*

ΙΔΙΟ₂*

ΑΓΑΠΑ-ΠΟΛΥ*

Στην συνέχεια κάθε ένας παράγει το κείμενο, διορθώνοντας τα λάθη και νοηματίζοντας τα νοήματα με τη σωστή έκφραση του προσώπου.

Κείμενο - σωστή έκφραση προσώπου: ΠΟΔΗΛΑΤΟ

ΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΕΚΦΡΑΣΗ ΣΩΣΤΟ. ΤΙΤΛΟΣ ΠΟΔΗΛΑΤΟ.

ΜΕΡΕΣ ΘΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΚΛΕΙΣΤΟ ΛΟΓΩ ΠΑΣΧΑ ΔΙΑΚΟΠΕΣ. ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΤΡΕΛΑΙΝΕΤΑΙ-ΑΠΟ-ΤΗ-ΧΑΡΑ. ΑΓΟΡΙ ΝΟΝΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΤΗΣ, ΠΟΔΗΛΑΤΟ ΟΛΟΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ-ΤΟΥ-ΚΟΥΤΙΟΥ ΔΩΡΟ. ΠΡΙΝ-παλιό ΠΟΔΗΛΑΤΟ ΠΑΛΙΟ-ΣΑΡΑΒΑΛΟ. ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΛΑΤΡΕΥΕΙ ΤΙ; ΔΡΟΜΟ ΕΞΩ ΠΟΔΗΛΑΤΟ. ΕΛΠΙΖΕΙ ΔΙΑΚΟΠΕΣ ΒΡΟΧΗ ΜΗ. ΒΡΟΧΗ ΣΥΧΑΙΝΕΤΑΙ. ΠΡΙΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΚΑΘΕ-ΜΕΡΑ ΞΥΠΝΑΕΙ, ΗΜΕΡΑ ΑΓΟΡΙ ΝΟΝΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΕΡΘΕΙ-ΤΞ1, ΣΚΕΨΗ-ΣΥΝΕΧΕΙΑ-εμμονή. ΝΟΝΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΑΥΤΗ ΑΔΥΝΑΜΙΑ-ΜΕΓΑΛΗ, ΑΥΤΗ ΙΔΙΟ₂+ ΑΓΑΠΑ-ΠΟΛΥ.

Τα νοηματικά κείμενα που παράγουν οι μαθητές/τριες συμπληρώνουν το χαρτοφυλάκιο τους.

Βήμα 11

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους/στις μαθητές/τριες το ακόλουθο νοηματικό κείμενο: **TRENO 1-5** (Αμερικάνικη Νοηματική Γλώσσα, ΑΝΓ)

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν το νοηματικό κείμενο και απαντούν αν πρόκειται για κείμενο της ΕΝΓ ή όχι.

ΝΟΗΜΑΤΑ ΕΛΛΑΔΑ ΝΑΙ ΟΧΙ ΤΙ;

Η απάντηση των μαθητών/τριων θα πρέπει να είναι αρνητική. Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί στους/στις μαθητές/τριες ότι πρόκειται για κείμενο της Αμερικάνικης Νοηματικής Γλώσσας.

Όλοι μαζί επεξεργάζονται το περιεχόμενο του κειμένου. Ο/η εκπαιδευτικός κάνει τις ακόλουθες ερωτήσεις κατανόησης στους/στις μαθητές/τριες.

Ερωτήσεις Κατανόησης

ΕΡΩΤΗΣΗ+ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ

1. ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΝΟΗΜΑΤΑ ΘΕΜΑ ΤΙ;
2. ΤΡΕΝΟ ΤΙ; ΤΙ-γεν;
3. ΤΡΕΝΟ ΠΡΩΤΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΚΑΘΕΤΑΙ-ΤΞ2: ΠΟΙΟΣ;
4. ΑΡΧΗ ΤΡΕΝΟ ΚΑΘΕΤΑΙ-ΤΞ2:+ ΠΟΣΟΙ;
5. ΜΕΤΑ ΤΡΕΝΟ ΚΑΘΕΤΑΙ-ΤΞ2:+++ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ+ ΠΟΣΟΙ;
6. ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΑΥΤΟΙ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ-γεν;
7. ΜΕΤΑ ΤΡΕΝΟ ΚΑΘΕΤΑΙ-ΤΞ2:+++ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ+ ΠΟΣΟΙ;
8. ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΑΥΤΟΙ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ-γεν;
9. ΜΕΤΑ ΤΡΕΝΟ ΚΑΘΕΤΑΙ-ΤΞ2:+++ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ+ ΠΟΣΟΙ;
10. ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΑΥΤΟΙ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ-γεν;
11. ΤΕΛΟΣ ΤΡΕΝΟ ΚΑΘΕΤΑΙ-ΤΞ2:+++ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΠΟΣΟΙ;

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Ποιο είναι το θέμα του νοηματιστή;
2. Τι κάνει το τρένο;
3. Ποιος μπαίνει πρώτος στο τρένο;
4. Πόσοι μπαίνουν μέσα στο τρένο μετά;
5. Πόσοι μπαίνουν μετά;
6. Τι είναι αυτοί;
7. Πόσοι μπαίνουν μετά;
8. Τι είναι αυτοί;
9. Πόσοι μπαίνουν μετά;
10. Τι είναι αυτοί;
11. Πόσοι μπαίνουν στο τέλος;

Απαντήσεις

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. ΤΡΕΝΟ
2. ΤΡΕΝΟ ΤΡΕΝΟ-ΤΡΕΧΕΙ+ ΣΤΑΜΑΤΑ
3. ΕΝΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΓΟΡΙ ΚΑΡΑΦΛΟΣ
4. ΕΝΑ
5. ΔΥΟ

6. ΔΥΟ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ+ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΟΥΣΙ+
7. ΤΡΕΙΣ
8. ΤΡΕΙΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΧΟΝΤΡΟΙ
9. ΤΕΣΣΕΡΙΣ
10. ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ+++ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΛΕΠΤΟΙ
11. ΠΕΝΤΕ

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Το τρένο
2. Το τρένο τρέχει και σταματά
3. Ένας караφλός άνθρωπος
4. Ένας
5. Δυο
6. Δυο άνθρωποι με γένια
7. Τρεις
8. Τρείς χοντροί άνθρωποι
9. Τέσσερις
10. Τέσσερις λεπτοί άνθρωποι
11. Πέντε

Οι μαθητές/τριες καλούνται να εντοπίσουν τις ομοιότητες και τις διαφορές μεταξύ των νοημάτων των δύο γλωσσών.

ΕΜΕΙΣ ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟ ΔΕΝΞΕΡΩ ΤΙ-γεν;

(Ποια νοήματα δεν ξέρουμε;)

ΝΟΗΜΑΤΑ ΤΟΥ+ ΝΟΗΜΑΤΑ ΜΟΥ+ ΙΔΙΑ+ ΤΙ-γεν;

(Ποια νοήματα είναι ίδια με τα δικά μας;)

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να βρουν ποια νοήματα δεν αναγνωρίζουν ως νοήματα της ΕΝΓ και να φτιάξουν μια λίστα νοημάτων με αυτά.

ΝΟΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΜΕΡΙΚΗ ΛΙΣΤΑ

Λίστα νοημάτων της ΑΝΓ_pdf (Αμερικάνικης Νοηματικής Γλώσσας)

Συζητούν για τη σημασία των νοημάτων αυτών βρίσκουν τα αντίστοιχα νοήματα της ΕΝΓ και σχολιάζουν τις διαφορές των νοημάτων στις δυο γλώσσες. Ο/η εκπαιδευτικός ζητά τους/τις μαθητές/τριες να παράγουν το ίδιο κείμενο αντικαθιστώντας τα νοήματα της ΑΝΓ με αυτά της ΕΝΓ.

Το κείμενο που δημιουργούν οι μαθητές/τριες εμπλουτίζει το χαρτοφυλάκιο τους.

Επέκταση της δραστηριότητας.

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να επαναδιηγηθούν την ιστορία και να την εμπλουτίσουν φτάνοντας μέχρι το 10

Παρουσιάζεται ένα υπόδειγμα επέκτασης της ιστορίας στην ΑΝΓ.

[ΤΡΕΝΟ 1-10 \(ΑΝΓ\)](#)

[ΕΝΑ-ΔΕΚΑ \(ΑΝΓ\)](#)

Βήμα 12

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει τον ακόλουθο πίνακα στους/στις μαθητές/τριες και τους ζητά να περιγράψουν τι βλέπουν. Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να εντοπίσουν ότι αφορά τα νοήματα των ημερών της εβδομάδας αλλά ότι επίσης στον πίνακα υπάρχουν και ξένες λέξεις.

Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί ότι οι ξένες λέξεις του πίνακα είναι οι ημέρες της εβδομάδας στα Γαλλικά και ότι οι ημέρες της εβδομάδας στη Γαλλική Νοηματική Γλώσσα νοηματίζονται με τον ίδιο ακριβώς τρόπο με αυτόν της ΕΝΓ.

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρα- σκευή	Σάβ- βατο	Κυριακή
Lundi	Mardi	Mer- credi	Jeudi	Vendredi	Samedi	Di- manche
						

Στη συνέχεια ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να παρατηρήσουν αν υπάρχει κάποια ομοιότητα μεταξύ της χειρομορφής των νοήματων και του πρώτου γράμματος της γαλλικής λέξης των ονομάτων των ημερών. Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να εντοπίσουν

το (L) για τη λέξη Lundi, το (M) για το Mardi και το Mercredi, το (J) για το

Jeudi, το (V) για το Vendredi, το (S) για το Samedi και το (D) για το

Dimanche. Ο/η εκπαιδευτικός θα πρέπει να εξηγήσει ότι **τα νοήματα για τις μέρες της εβδομάδας προέρχονται από τα αντίστοιχα γαλλικά νοήματα. Αυτά τα νοήματα έχουν**

προκύψει από το γαλλικό δακτυλικό αλφάβητο. Οι Γάλλοι κωφοί ήρθαν σε επαφή με Έλληνες κωφούς, με αποτέλεσμα τα νοήματα για τις μέρες της εβδομάδας να αποτελούν δάνειο από τη Γαλλική Νοηματική Γλώσσα. Τα νοήματα αυτά ενσωματώθηκαν στη γλώσσα και ως σήμερα χρησιμοποιούνται ως νοήματα της ΕΝΓ.

Οι Έλληνες κωφοί θεωρούν ότι αυτά τα νοήματα είναι δικά τους νοήματα και ελάχιστοι ηλικιωμένοι θυμούνται τα παλιά νοήματα για τις μέρες της εβδομάδας.

Τα πρώτα νοήματα της ΕΝΓ για τις ημέρες της εβδομάδας.

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν ένα βίντεο με την ετυμολογία των πρώτων νοημάτων για τις ημέρες της εβδομάδας στην ΕΝΓ.

Ο/η εκπαιδευτικός ρωτά τους/τις μαθητές/τριες αν γνωρίζουν άλλα νοήματα που χρησιμοποιούνται στην ΕΝΓ και έχουν προκύψει ως δάνεια από άλλες νοηματικές γλώσσες. Σε περίπτωση που οι μαθητές/τριες δυσκολεύονται να εντοπίσουν τέτοια νοήματα στην καθημερινή επικοινωνία τους, ο/εκπαιδευτικός παρουσιάζει την ακόλουθη λίστα των νοημάτων στους/στις μαθητές/τριες και στη συνέχεια τους ζητά να φτιάξουν μια πρόταση με καθένα από αυτά.

Λίστα δάνειων νοημάτων:

DVD

TABLET

ΠΑΡΚΑΡΩ

ΔΑΝΙΑ

ΒΡΥΞΕΛΕΣ

LAPTOP

Ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να σχολιάσει σχετικά με το είδος των κατηγοριών από τις οποίες προέρχονται αυτά τα νοήματα δηλαδή την τεχνολογία, ονόματα χωρών, κλπ. αναφέροντας ότι συχνά τα νοήματα αυτά αφορούν νέες λέξεις/έννοιες γιατί η γλωσσική κοινότητα αναπτύσσεται και έχει ανάγκη να δημιουργήσει καινούργιο λεξιλόγιο και όπως γίνεται συνήθως σε όλες τις γλώσσες του κόσμου καταφεύγει σε δανεισμό.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2

«Ακολουθώντας το χρόνο στο χώρο»

Στη διδακτική ενότητα «ακολουθώντας το χρόνο στο χώρο», οι μαθητές/τριες μαθαίνουν να κατανοούν και να χρησιμοποιούν τις τρεις νοητές γραμμές χρόνου α. μπροστά, από αριστερά προς τα δεξιά, β. δίπλα στο σώμα του νοηματιστή και γ. από κάτω προς τα πάνω. Επίσης μαθαίνουν να κατανοούν και να ορίζουν χρονικές περιόδους και διαστήματα, ασκούμενοι στην κατανόηση μικρών νοηματικών κειμένων στα οποία υπάρχει χρονική αλληλουχία γεγονότων. Συγκεκριμένα καλύπτονται οι ακόλουθοι στόχοι του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών της ΕΝΓ, ως προς τους άξονες περιεχομένου.

Στόχοι - Άξονες Περιεχομένου

Αντιληπτική γλώσσα

Οι μαθητές/τριες:

- να αναπτύξουν στρατηγικές κατανόησης και ερμηνείας της δομής της ΕΝΓ,
- να κατανοούν, να βιώνουν και να εκτιμούν στοιχεία λογοτεχνίας και πολιτισμού των Κωφών,
- να κατανοούν την κοινωνική φύση της γλώσσας,
- να αντιλαμβάνονται πως η γλώσσα επηρεάζει τις στάσεις, τις αντιλήψεις και τις απόψεις μας για τον κόσμο,
- να κατανοούν και να προσεγγίζουν με κριτική σκέψη τις παρουσιαζόμενες πληροφορίες (ερωτήματα, υποθέσεις, εκτιμήσεις).

Εκφραστική γλώσσα

Οι μαθητές/τριες:

- να δημιουργούν παρουσιάσεις και κείμενα στην ΕΝΓ για γνωστικούς, συλλογιστικούς, δημιουργικούς και πληροφοριακούς σκοπούς, απευθυνόμενοι σε διαφορετικά ακροατήρια,
- να αναλύουν και να εφαρμόζουν τους κανόνες της ΕΝΓ,
- να χρησιμοποιούν κατάλληλους τύπους και ύφος, κατάλληλους στιλιστικούς τρόπους για παρουσίαση θεμάτων, έκφραση ιδεών, σκέψεων, γνώσεων και συναισθημάτων στην ΕΝΓ,
- να διατυπώνουν ερωτήματα, υποθέσεις, ιδέες,

- να εργάζονται ερευνητικά πάνω στην ΕΝΓ.

Ως προς τους ειδικούς στόχους στη διδακτική ενότητα « ακολουθώντας το χρόνο μπροστά και δίπλα μου» καλύπτονται οι ακόλουθοι στόχοι:

Αντιληπτική γλώσσα

Οι μαθητές/τριες ασκούνται βαθμιαία:

- να διατηρούν την προσοχή τους στα επικοινωνιακά δρώμενα για μεγάλο χρονικό διάστημα,
- να αντιληφθούν ότι η θέση των χρονικών νοημάτων είναι στην αρχή της πρότασης,
- να κατανοούν τα νοήματα ΤΩΡΑ, ΑΥΡΙΟ, ΠΡΙΝ, ΠΡΙΝ-ΑΠΟ-ΚΑΙΡΟ, ΜΕΧΡΙ-ΤΩΡΑ, ΠΡΟΣΦΑΤΑ, ΜΑΚΡΙΝΟ ΜΕΛΛΟΝ, ΘΑ κ.α.,
- να αναγνωρίζουν τον άξονα του χρόνου που βρίσκεται πλάι στο σώμα από εμπρός προς τα πίσω,
- να αναγνωρίζουν τον άξονα του χρόνου που βρίσκεται μπροστά στο σώμα από αριστερά προς τα δεξιά,
- να αναγνωρίζουν τον άξονα του χρόνου που βρίσκεται μπροστά στο σώμα από κάτω προς τα πάνω,
- να αναγνωρίζουν χρονικά διαστήματα όταν αυτά ορίζονται από τον νοηματιστή,
- να κατανοούν την κατάλληλη χρήση χρονικών δεικτών για το παρόν, το παρελθόν και το μέλλον, (ελαφριά κλίση του σώματος και του κεφαλιού προς τα εμπρός και προς τα πίσω, κ.λπ.),
- να παρακολουθούν μια ιστορία στην ΕΝΓ και να διακρίνουν τους χρονικούς άξονες που χρησιμοποιεί ο νοηματιστής,
- να υποδεικνύουν φράσεις που περιέχουν χρονικά νοήματα και παρελθοντικούς, παροντικούς ή μελλοντικούς δείκτες,
- να μάθουν την κατάλληλη χρήση των χρονικών νοημάτων και εκφράσεων και να τροποποιούν τους χρονικούς δείκτες ανάλογα με αυτά,
- να κατανοούν μια ιστορία στην ΕΝΓ και να μπορούν να την αναδιηγηθούν με ακρίβεια,
- να απαντούν σε ποικίλες ερωτήσεις που αφορούν την πλοκή μιας ιστορίας,
- να επεκτείνουν την κατανόηση καινούριου λεξιλογίου,
- να προσδιορίζουν τη σημασία νοημάτων από διαφορετικές περιοχές της Ελλάδας από τα συμφραζόμενα,

- να αναγνωρίζουν τις διαλεκτικές διαφορές νοημάτων σε κείμενα της ΕΝΓ.

Εκφραστική γλώσσα

Οι μαθητές/τριες ασκούνται βαθμιαία:

- να χρησιμοποιούν στη σωστή θέση τα χρονικά νοήματα όπως ΤΩΡΑ, ΜΕΤΑ, ΠΡΙΝ, ΠΡΙΝ-ΑΠΟ-ΚΑΙΡΟ, ΑΠΟ-ΕΔΩ-ΚΑΙ-ΠΕΡΑ, ΑΚΟΜΑ, δηλαδή στην αρχή της πρότασης και σε κάποιες περιπτώσεις σε εναλλακτικές θέσεις,
- να δηλώνουν χρόνο χρησιμοποιώντας τους τρεις άξονες του χρόνου,
- να εκφράζουν με αποδεκτό τρόπο τα χρονικά διαστήματα και να τα ορίζουν,
- να χρησιμοποιούν σωστά χρονικούς δείκτες, όπως η κίνηση του κορμού και του κεφαλιού, καθώς και οι εκφράσεις του προσώπου για να δηλώσουν το χρόνο,
- να αναπτύξουν την ικανότητα επαναφήγησης,
- να απαντούν σε ερωτήσεις του τύπου ΠΟΤΕ; χρησιμοποιώντας σωστές προτάσεις στην ΕΝΓ,
- να απαντούν σε ερωτήσεις του τύπου ΤΙ; ΠΟΥ; ΠΟΙΟΣ; ΓΙΑΤΙ; χρησιμοποιώντας σωστές προτάσεις στην ΕΝΓ,
- να διηγούνται μια προσωπική ιστορία ή θέμα, αξιοποιώντας μια πρότυπη δεδομένη ιστορία ή θέμα,
- να μάθουν νοήματα από διαφορετικές περιοχές της Ελλάδας
- να χρησιμοποιούν καινούριο λεξιλόγιο.

2.1. Υποενότητα

Περιεχόμενο

Οι μαθητές/τριες ασκούνται να κατανοούν και να χρησιμοποιούν σωστά τον άξονα του χρόνου που βρίσκεται πλάι στο σώμα από εμπρός προς τα πίσω και να τροποποιούν τους χρονικούς δείκτες ανάλογα με τα χρονικά νοήματα και τις χρονικές εκφράσεις που χρησιμοποιούν. Έμφαση δίνεται στην κατανόηση της χρονικής αλληλουχίας των γεγονότων και στην ανάπτυξη της ικανότητας αναδιήγησή τους.

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες ενθαρρύνονται:

- να διατηρούν την προσοχή τους στα επικοινωνιακά δρώμενα για μεγάλο χρονικό διάστημα,
- να αντιληφθούν ότι η θέση των χρονικών νοημάτων είναι στην αρχή της πρότασης,
- να κατανοούν και να χρησιμοποιούν στη σωστή θέση τα νοήματα ΤΩΡΑ, ΑΥΡΙΟ, ΠΡΙΝ, ΠΡΙΝ-ΑΠΟ-ΚΑΙΡΟ, ΜΕΧΡΙ-ΤΩΡΑ, ΠΡΟΣΦΑΤΑ, ΜΑΚΡΙΝΟ ΜΕΛΛΟΝ, ΘΑ κ.α.,
- να υποδεικνύουν φράσεις που περιέχουν χρονικά νοήματα και παρελθοντικούς, παροντικούς ή μελλοντικούς δείκτες,
- να αναγνωρίζουν τον άξονα του χρόνου που βρίσκεται πλάι στο σώμα από εμπρός προς τα πίσω και να τον χρησιμοποιούν για να δηλώσουν το παρόν, το παρελθόν και το μέλλον,
- να κατανοούν την κατάλληλη χρήση χρονικών δεικτών για το παρόν, το παρελθόν και το μέλλον, (ελαφριά κλίση του σώματος και του κεφαλιού προς τα εμπρός και προς τα πίσω, κ.α.) και να τα χρησιμοποιούν για να δηλώσουν το χρόνο,
- να μάθουν την κατάλληλη χρήση των χρονικών νοημάτων και εκφράσεων και να τροποποιούν τους χρονικούς δείκτες ανάλογα με αυτά,
- να κατανοούν μια ιστορία στην ΕΝΓ και να μπορούν να την αναδιηγηθούν με ακρίβεια,
- να απαντούν σε ποικίλες ερωτήσεις του τύπου ΠΟΤΕ; χρησιμοποιώντας σωστές προτάσεις στην ΕΝΓ,
- να απαντούν σε ποικίλες ερωτήσεις του τύπου ΤΙ; ΠΟΥ; ΠΟΙΟΣ; ΓΙΑΤΙ; χρησιμοποιώντας σωστές προτάσεις στην ΕΝΓ,
- να επεκτείνουν την κατανόηση και τη χρήση καινούριου λεξιλογίου,

- να διηγούνται μια προσωπική ιστορία ή θέμα, αξιοποιώντας μια πρότυπη δεδομένη ιστορία ή θέμα.

Υλικά και μέσα

- Υπολογιστής ή διαδραστικός πίνακας
- Κάμερα ή φωτογραφική μηχανή
- Εκτυπωτής
- Χαρτί A4
- Γλώσσα Δ' Δημοτικού, 1^ο τεύχος
- Μελέτη περιβάλλοντος Α' Δημοτικού 2^ο τεύχος
- Μελέτη περιβάλλοντος Β' Δημοτικού 1^ο & 2^ο τεύχος
- Μελέτη περιβάλλοντος Γ' Δημοτικού, 1^ο τεύχος
- Μελέτη περιβάλλοντος Δ' Δημοτικού
- Ιστορία Δ' Δημοτικού

Προτεινόμενο υλικό από το διαδίκτυο

- <http://prosvasimo.gr/el/vivlia-gia-amvlywpes-mathites-eisagwgh>
- <https://www.archaiologia.gr>
- <http://prosvasimo.iep.edu.gr/el/dimosieuseis-paradotea/nea-logismika>
- Βικιπαίδεια

Προτεινόμενος διδακτικός χρόνος: 2 διδακτικές ώρες.

Περιγραφή δραστηριοτήτων

Βήμα 1

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους/στις μαθητές/τριες το νοηματικό κείμενο, [Η-ΛΙΟΣ-ΑΝΑΤΟΛΗ ΦΩΤΙΖΕΙ – ΠΑΡΕΛΘΟΝ: ΝΕΑ ΜΕΡΑ ΞΗΜΕΡΩΝΕΙ_1...](#) και [Η-ΛΙΟΣ-ΑΝΑΤΟΛΗ ΦΩΤΙΖΕΙ – ΜΕΛΛΟΝ: ΝΕΑ ΜΕΡΑ ΞΗΜΕΡΩΝΕΙ_2...](#) όπως αυτό έχει διαμορφωθεί από το νοηματιστή, βασισμένο στο μάθημα «Ξημερώνει μια νέα μέρα... Ώρα για σχολείο» (1)_pdf, «Ξημερώνει μια νέα μέρα... Ώρα για σχολείο» (2)_pdf, από το βιβλίο της γλώσσας της Δ' Δημοτικού, 1^ο τεύχος, 1^η ενότητα, σελίδα 20-22. Τους ζητάει να παρατηρήσουν τον τρόπο με τον οποίο δηλώνεται ο χρόνος από τον νοηματιστή.

Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί στους/στις μαθητές/τριες ότι ο χρόνος στην ΕΝΓ δηλώνεται με την τοποθέτηση των νοημάτων σε ένα νοητό άξονα χρόνου, μια νοητή γραμμή δίπλα στο σώμα μας, με κατεύθυνση από εμπρός προς τα πίσω. Μπροστά, κοντά στον

ώμο μας, νοηματίζουμε ότι συμβαίνει στο παρόν, ενώ ότι συμβαίνει στο μέλλον τοποθετείται μπροστά, λίγο πιο μακριά από τον ώμο. Το παρελθόν το τοποθετούμε πίσω από τον ώμο, κοντά ή μακριά από αυτόν ανάλογα με το αν πρόκειται για κοντινό ή μακρινό παρελθόν αντίστοιχα.

Οι μαθητές/τριες καλούνται να βρουν και να καταγράψουν τα νοήματα που δηλώνουν το χρόνο εξέλιξης των γεγονότων στα δυο παραπάνω νοηματικά κείμενα.

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να εντοπίσουν μερικά από τα ακόλουθα νοήματα:

ΗΜΕΡΑ

ΠΟΛΥ-ΠΑΛΙΑ₁

ΠΡΩΙ

ΗΛΙΟΣ-ΑΝΑΤΟΛΗ ΦΩΤΙΖΕΙ

ΦΩΤΙΖΕΙ-ΞΗΜΕΡΩΝΕΙ

ΜΕΤΑ₁

ΩΡΑ-ΔΙΑΣΤΗΜΑ

ΧΡΟΝΙΑ 2025

ΜΕΤΑ ΧΡΙΣΤΟ

ΣΤΙΓΜΗ-ΑΚΡΙΒΩΣ

ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΑ

ΣΤΙΓΜΗ

ΜΕΛΛΟΝ

ΤΩΡΑ

Βήμα 2

Ο/η εκπαιδευτικός κάνει στους/στις μαθητές/τριες ερωτήσεις κατανόησης σχετικά με τα παραπάνω κείμενα. Οι ερωτήσεις αφορούν στο χρόνο των γεγονότων προκειμένου να ελεγχθεί η κατανόηση των χρονικών δεικτών από τους/τις μαθητές/τριες.

Ερωτήσεις κατανόησης

(ΕΡΩΤΗΣΗ+ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ)

1. ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΓΟΡΙ ΠΑΛΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΗΓΑΙΝΕΙ+;
2. ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΓΟΡΙ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ ΛΕΠΤΟ ΚΡΑΤΑΕΙ-ΕΠΑΝΩ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΕΙ ΠΟΤΕ;

3. ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΓΟΡΙ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ ΛΕΠΤΟ ΚΡΑΤΑΕΙ-ΕΠΑΝΩ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΕΙ ΧΡΟΝΙΑ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ-γεν;
4. ΙΔΙΟ ΑΥΤΟ ΧΡΟΝΙΑ ΑΡΙΘΜΟΣ-πόσα ΜΕΛΛΟΝ;
5. ΧΡΟΝΙΑ ΤΩΡΑ-σήμερα ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ-γεν;
6. 2025 ΜΕΛΛΟΝ Η ΠΑΡΕΛΘΟΝ;
7. ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΓΟΡΙ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΣΥΝΟΔΕΙΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΔΟΥΛΟΣ ΠΟΤΕ;
8. ΠΑΡΑ-ΠΟΛΥ-ΠΑΛΙΑ-αρχαιότητα ΣΧΟΛΕΙΟ ΙΔΙΟ₂ ΕΧΕΙ;
9. ΠΑΡΑ-ΠΟΛΥ-ΠΑΛΙΑ-αρχαιότητα ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΓΟΡΙ ΠΗΓΑΙ-ΝΕΙ+ ΠΟΥ;
10. ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΓΟΡΙ ΣΚΛΗΡΗ ΠΛΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙ ΠΟΤΕ;
11. ΜΕΛΛΟΝ 2025 ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΓΟΡΙ ΓΡΑΦΕΙ ΠΩΣ;
12. ΤΩΡΑ-σήμερα ΕΣΕΙΣ ΓΡΑΦΕΙ ΠΩΣ;
13. ΜΑΘΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΓΟΡΙ ΠΑΡΘΕΝΩΝΑΣ ΑΚΡΟ-ΠΟΛΗ ΚΟΙΤΑΕΙ ΤΙ-γεν ΣΤΙΓΜΗ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ-γεν;
14. ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΓΟΡΙ ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΑΞΙΔΙ ΕΚΕΙ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΠΑΡΘΕΝΩΝΑ ΠΟΤΕ;

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Παλιά οι μαθητές/τριες πήγαιναν στο σχολείο;
2. Πότε οι μαθητές/τριες πάνε σχολείο κρατώντας μια λεπτή ελαφριά οθόνη;
3. Ποια χρονολογία οι μαθητές/τριες πάνε σχολείο κρατώντας μια λεπτή ελαφριά οθόνη;
4. Σε πόσα χρόνια θα είναι αυτό;
5. Τι χρονολογία έχουμε σήμερα;
6. Το 2025 είναι στο μέλλον ή στο παρελθόν;
7. Πότε οι μαθητές/τριες πήγαιναν στον σχολείο συνοδεία του παιδαγωγού – δούλου;
8. Υπήρχε σχολείο στην αρχαιότητα;
9. Που πήγαιναν οι μαθητές/τριες στην αρχαιότητα;
10. Πότε έγραφαν οι μαθητές/τριες σε σκληρή πλάκα;
11. Το 2025 πως γράφουν οι μαθητές/τριες;
12. Εσείς πως γράφετε σήμερα;

13. Σε ποια στιγμή του χρόνου βλέπουν τον Παρθενώνα στο μάθημα της ιστορίας οι μαθητές/τριες;
14. Πότε οι μαθητές/τριες πήγαν εκδρομή στον Παρθενώνα;

Απαντήσεις

ΑΠΑΝΤΗΣΗ+

1. ΗΛΙΟΣ-ΑΝΑΤΟΛΗ ΦΩΤΙΖΕΙ.
2. ΧΡΟΝΙΑ ΑΜΕΣΟ-ΜΕΛΛΟΝ
3. 2025
4. ΤΕΣΣΕΡΑ ΤΕΣΣΕΡΑ-ΜΠΡΟΣΤΑ
5. 2021
6. ΜΕΛΛΟΝ
7. ΠΑΡΑ-ΠΟΛΥ-ΠΑΛΙΑ, (αρχαιότητα),
8. ΌΧΙ
9. ΓΡΑΦΩ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΣΟΦΟΣ
10. ΠΑΡΑ-ΠΟΛΥ-ΠΑΛΙΑ, (αρχαιότητα),
11. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙ-ΛΕΠΤΑ
12. ΑΠΛΟ ΓΡΑΦΕΙ-στυλό ΓΡΑΦΕΙ-μολύβι
13. ΑΥΤΟ ΦΤΙΑΧΝΕΙ ΠΑ ΑΥΤΟ ΠΟΛΥ-ΠΑΛΙΑ
14. ΠΡΟΣΦΑΤΟ-ΠΑΡΕΛΘΟΝ

Απόδοση στα Ελληνικά

Απαντήσεις

1. Με το πρώτο φως του ήλιου.
2. Σε λίγα χρόνια
3. Το 2025
4. Σε επτά
5. 2018
6. Στο μέλλον
7. Πάρα πολύ παλιά, στο παρελθόν
8. Όχι
9. Στο γραμματιστή
10. Πάρα πολύ παλιά, στο παρελθόν

11. Με ηλεκτρονικό στυλό
12. Με απλό στυλό και μολύβι
13. Πολύ παλιά, τη στιγμή που μόλις έχει τελειώσει η κατασκευή του
14. Πριν λίγο καιρό

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να παρατηρήσουν και να περιγράψουν τον τρόπο με τον οποίο αποδίδεται ο χρόνος μέσα στο νοηματικό κείμενο.

Οι μαθητές/τριες αφού απαντήσουν τις ερωτήσεις, θα πρέπει να περιγράψουν πως νοηματίζονται οι νοηματικές φράσεις που εντόπισαν στην προηγούμενη δραστηριότητα (Βήμα:1), και συγκεκριμένα να παρατηρήσουν ότι όλα τα νοήματα που χρησιμοποιούνται για το παρόν, το παρελθόν και το μέλλον γίνονται στον άξονα δίπλα στο σώμα από εμπρός προς τα πίσω.

Βήμα 3

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν τα ακόλουθα κείμενα και βρίσκουν τα νοήματα που δηλώνουν χρόνο.

ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΛΙΑ ΜΑΘΗΜΑ ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΤΙ-γεν;

ΕΛΛΑΔΑ ΠΟΛΥ-ΠΑΛΙΑ-αρχαία ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΛΙΑ ΤΩΡΑ-σήμερα ΙΔΙΟ₂ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ. ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΥΤΟΣ ΠΟΙΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΓΡΑΦΕΙ ΣΟΦΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΠΑΙΔΙΑ ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΓΡΑΦΕΙ ΜΑΘΑΙΝΕΙ. ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΓΟΡΙ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΗΛΙΚΙΑ ΕΠΤΑ ΜΕΤΑ.

ΑΓΟΡΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΥΠΗΡΕΤΗΣ ΠΑΙΔΙΑ ΠΡΩΙ-νωρίς ΣΥΝΟΔΕΙΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑ, ΑΥΤΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΔΑΣΚΑΛΟΣ. ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΥΠΗΡΕΤΗΣ ΑΥΤΟΣ ΤΙ-γεν; ΑΥΤΟΣ ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΠΑΙΔΙΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΕΙ.

ΠΑΙΔΙΑ ΠΑΛΙΑ ΤΕΤΡΑΔΙΟ+ ΜΟΛΥΒΙ ΙΔΙΟ₂ ΤΩΡΑ-σήμερα ΜΗ, ΛΟΙΠΟΝ ΠΑΛΙΑ ΤΡΟΠΟ ΤΙ-γεν; ΓΡΑΦΕΙ ΣΚΛΗΡΟ ΠΛΑΚΑ ΕΤΣΙ ΠΑΠΥΡΟ ΜΟΛΥΒΙ ΑΛΛΟ, ΜΥΤΗ-αιχμηρό ΓΡΑΦΕΙ+, ΤΩΡΑ ΤΙ-γεν; ΤΕΤΡΑΔΙΟ+ ΜΟΛΥΒΙ ΑΛΛΟ-ΑΛΛΟ.

ΕΛΛΑΔΑ ΠΟΛΥ-ΠΑΛΙΑ-αρχαία, ΛΟΙΠΟΝ ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΚΑΡΕΚΛΑΙ ΤΙ-γεν; ΚΑΡΕΚΛΑ ΨΗΛΗ ΘΡΟΝΟΣ ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΓΟΡΙ ΚΑΡΕΚΛΑ ΜΙΚΡΗ ΚΑΘΕΤΑΙ-ΤΕ₂: ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ+ΠΡΙΝ-τότε ΠΟΛΥ-ΠΑΛΙΑ-αρχαία ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ

Απόδοση στα Ελληνικά

Πως ήταν το σχολείο παλιά;

Παλιά, στην αρχαία Ελλάδα δεν υπήρχαν σχολεία όπως σήμερα.

Ένας δάσκαλος που τον έλεγαν γραμματιστή μάθαινε στα παιδιά να γράφουν και να διαβάζουν. Οι μαθητές/τριες πήγαιναν σχολείο μετά την ηλικία των επτά ετών.

Ένας δούλος συνόδευε τα παιδιά στο δάσκαλο πολύ νωρίς το πρωί. Ο δούλος ήταν ο παιδαγωγός που φρόντιζε τα παιδιά.

Τα παιδιά δεν είχαν τετράδια και μολύβια όπως σήμερα. Είχαν σκληρές πλάκες ή πάπυρο αντί για τετράδια και αντί για μολύβια ειδικά εργαλεία, τις γραφίδες.

Στην αρχαία Ελλάδα, ο δάσκαλος καθόταν σε ψηλή καρέκλα, θρόνο και ο/η μαθητής/τρια σε σκαμνί.

Η εκπαίδευση των μαθητών στα αρχαία χρόνια ήταν πολύ διαφορετική.

ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΜΕΣΟ-ΜΕΛΛΟΝ ΜΑΘΗΜΑ ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΤΙ-ΓΕΝ;

ΤΙ-ΓΕΝ; ΠΑΙΔΙΑ ΜΑΘΗΜΑ ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΑΜΕΣΟ-ΜΕΛΛΟΝ ΤΙ-ΓΕΝ; ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟ ΤΡΟΠΟ;

ΤΙ-ΓΕΝ ΙΣΩΣ ΣΧΟΛΕΙΟ ΕΧΕΙ; ΙΣΩΣ ΟΧΙ;

ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΓΟΡΙ ΜΕΛΛΟΝ+ ΤΙ-ΓΕΝ; ΣΠΙΤΙ ΜΑΘΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΒΛΕΠΕΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΔΑΣΚΑΛΟ ΤΟΥ ΛΟΙΠΟΝ ΣΥΜΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ+ΑΥΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΣΥΝΔΕΣΗ+++ ΤΩΡΑ ΙΔΙΟ₁ ΕΚΕΙ ΑΜΕΡΙΚΗ ΠΑ.

ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΓΟΡΙ ΑΜΕΣΟ-ΜΕΛΛΟΝ ΛΟΙΠΟΝ ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΤΕΤΡΑΔΙΟ_βιβλίο ΔΕΝ-ΕΧΕΙ ΛΟΙΠΟΝ ΓΡΑΦΕΙ ΛΟΙΠΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗΣ ΤΑΜΠΛΕΤ ΑΥΤΟ ΕΧΕΙ ΛΟΙΠΟΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΣΤΥΛΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΤΕΤΡΑΔΙΟ_βιβλίο. ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΖΩΗ ΤΙ-ΓΕΝ; ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΙ-ΓΕΝ; ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΕΥΚΟΛΟ ΠΙΑΝΕΙ++

ΛΟΙΠΟΝ ΒΙΝΤΕΟ, ΚΑΜΕΡΑ, ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ, ΕΙΚΟΝΑ+, ΗΧΟ ΜΠΟΡΕΙ, ΛΟΙΠΟΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΔΙΑΣΗΜΟΣ ΣΟΦΟΣ ΠΟΥ+; ΓΗ ΓΥΡΩ-ΓΥΡΩ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΕΝΑ-ΛΕΠΤΟ-ΑΜΕΣΩΣ-παπ. ΛΟΙΠΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΩΡΑ-σήμερα ΜΕΛΛΟΝ ΙΔΙΟ₂; ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟ.

Απόδοση στα Ελληνικά

Πως θα είναι το σχολείο σε λίγα χρόνια;

Τα παιδιά στο άμεσο μέλλον θα κάνουν μάθημα με έναν πολύ διαφορετικό τρόπο.

Ίσως να υπάρχουν σχολεία ίσως όχι. Στο μέλλον οι μαθητές/τριες θα παρακολουθούν το μάθημα από το σπίτι, επικοινωνώντας με το δάσκαλο και τους/τις συμμαθητές/τριες τους μέσω του διαδικτύου. Αυτό είναι κάτι που ήδη γίνεται στην Αμερική.

Σύντομα, οι μαθητές/τριες δεν θα έχουν τετράδια και βιβλία αλλά θα γράφουν σε Η/Υ και τάμπλετ. Θα έχουν ηλεκτρονικά στυλό και ηλεκτρονικά βιβλία. Θα μπορούν να δουν εύκολα πως ήταν ο χώρος και η ζωή στο παρελθόν μέσω του διαδικτύου. Θα μπορούν να χρησιμοποιούν βίντεο, φωτογραφία, εικόνα, ήχο και θα επικοινωνούν με όποιον διάσημο επιστήμονα επιθυμούν, από όποιο μέρος του κόσμου, σαν να είναι δίπλα τους εκείνη τη στιγμή.

Το σχολείο του μέλλοντος σίγουρα δεν θα είναι το ίδιο με το σημερινό!

Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί στους/στις μαθητές/τριες ότι **ο πιο συνηθισμένος τρόπος δήλωσης του χρόνου στην ΕΝΓ είναι η ρητή δήλωση του** και τους υπενθυμίζει ότι **τα νοήματα που δηλώνουν χρόνο μπαίνουν συνήθως στην αρχή της νοηματικής πρότασης.**

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να εντοπίσουν μερικά από τα ακόλουθα χρονικά νοήματα:

ΠΑΛΙΑ

ΠΟΛΥ-ΠΑΛΙΑ-αρχαία

ΤΩΡΑ-σήμερα

ΠΡΩΙ-νωρίς

ΜΕΤΑ

ΑΜΕΣΟ-ΜΕΛΛΟΝ

ΜΕΛΛΟΝ

ΣΤΙΓΜΗ-ΔΙΑΣΤΗΜΑ (όποια στιγμή)

ΠΡΟΣΦΑΤΟ-ΠΑΡΕΛΘΟΝ

ΠΑΡΕΛΘΟΝ

ΣΤΙΓΜΗ-ΑΚΡΙΒΩΣ

ΜΕΛΛΟΝ

ΘΑ

ΤΩΡΑ (ΗΔΗ)

ΕΝΑ-ΛΕΠΤΟ-ΑΜΕΣΩΣ-παπ

Οι μαθητές/τριες παρατηρούν για άλλη μια φορά ότι στον άξονα του χρόνου δίπλα στο σώμα μας μπροστά, κοντά στον ώμο μας, νοηματίζουμε ότι συμβαίνει στο παρόν, ότι

συμβαίνει στο μέλλον τοποθετείται μπροστά, λίγο πιο μακριά από τον ώμο και το παρελθόν το τοποθετούμε πίσω από τον ώμο, κοντά ή μακριά σε αυτόν ανάλογα με το αν πρόκειται για κοντινό ή μακρινό παρελθόν αντίστοιχα.

Οι μαθητές/τριες καλούνται να αναδιηγηθούν ελεύθερα τα νοηματικά κείμενα:

[ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΛΙΑ ΜΑΘΗΜΑ ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΤΙ-γεν;](#)

[ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΜΕΣΟ-ΜΕΛΛΟΝ ΜΑΘΗΜΑ ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΤΙ-γεν;](#)

και με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού περιγράφουν τη ζωή στο σχολείο στην σημερινή εποχή.

Ενδεικτικό προτεινόμενο κείμενο: Η ζωή των μαθητών στη σημερινή εποχή

[ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ+ ΖΩΗ ΕΠΟΧΗ ΤΩΡΑ-σήμερα](#)

[ΠΡΟΣΦΑΤΟ-ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΧΡΟΝΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΛΛΑΓΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ. ΠΑΙΔΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΠΡΩΙ ΣΥΝΗΘΩΣ ΜΕΝΟΥΝ ΚΟΛΛΑΝΕ ΜΕΧΡΙ ΑΠΟΓΕΥΜΑ. ΣΥΝΗΘΩΣ ΠΟΛΛΕΣ-ΦΟΡΕΣ ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΟΛΛΑ.](#)

[ΛΟΙΠΟΝ ΤΩΡΑ-σήμερα ΛΟΙΠΟΝ, ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ-πίνακας ΜΑΥΡΟ ΓΡΑΦΕΙ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-ΠΟΤΑ₁ ΚΑΘΕ-ΜΕΡΑ ΣΥΝΗΘΩΣ ΔΟΥΛΕΙΑ ΤΙ-γεν; ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ-πίνακας ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΟ ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΑ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν; ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΜΑΘΗΜΑ ΔΙΑΒΑΖΕΙ₁.](#)

[ΤΩΡΑ-σήμερα ΣΧΟΛΕΙΑ ΑΥΤΑ ΜΑΘΗΜΑ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΤΙ-γεν; ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ-ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗΣ. ΟΠΟΙΟ, ΟΤΙ-ΘΕΛΕΙ ΣΤΙΓΜΗ ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΚΟΡΙΤΣΙ Α-ΓΟΡΙ ΜΠΟΡΕΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ, ΕΡΩΤΗΣΗ+ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΕΡΩΤΗΣΗ++ ΠΙΑΝΕΙ++ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ.](#)

[ΤΩΡΑ ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΚΩΦΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΑΛΛΟ₁+ ΚΩΦΟΣ ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΓΗ ΕΔΩ-ΕΚΕΙ ΓΥΡΩ-ΓΥΡΩ ΕΥΚΟΛΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ. ΔΙΑΜΕΣΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΛΛΟ-ΑΛΛΟ ΜΑΘΑΙΝΕΙ+](#)

[ΛΟΙΠΟΝ ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΤΕΤΡΑΔΙΟ_βιβλίο ΜΕΡΙΚΕΣ ΓΡΑΦΕΙ ΠΛΗΚΤΡΟΛΟΓΕΙ ΤΑΜΠΛΕΤ ΜΕΡΙΚΕΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΒΙΝΤΕΟ ΕΙΚΟΝΑ++ ΟΛΑ-ΜΑΖΙ ΕΧΕΙ.](#)

[ΜΕΧΡΙ ΤΩΡΑ ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΓΡΑΦΕΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗΣ ΠΛΗΚΤΡΟΛΟΓΕΙ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΗ.ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΩΡΑ ΜΑΚΡΙΝΟ-ΜΕΛΛΟΝ ΔΙΑΦΟΡΑ ΣΥΓΚΡΙΣΗ;](#)

Απόδοση στα Ελληνικά:

Τα τελευταία χρόνια το σχολείο έχει αλλάξει αρκετά.

Τα παιδιά πηγαίνουν το πρωί στο σχολείο και συνήθως μένουν μέχρι το απόγευμα. Πολλές φορές έχουν περισσότερους από έναν/μία δασκάλους/ες. Σήμερα δεν χρησιμοποιούν πια τον παλιό μαύρο πίνακα. Καθημερινά δουλεύουν στο διαδραστικό πίνακα και χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για όλη τη μελέτη τους.

Σήμερα στα σχολεία γίνεται μάθημα τεχνολογίας και υπολογιστών. Οι μαθητές/τριες όποια στιγμή θέλουν μπορούν να βρουν όλων των ειδών τις πληροφορίες και να επικοινωνήσουν με άλλους ανθρώπους. Τώρα οι κωφοί μαθητές/τριες μπορούν να επικοινωνήσουν εύκολα με άλλους κωφούς μαθητές/τριες, από άλλα μέρη του κόσμου και να μάθουν άλλες νοηματικές γλώσσες μέσω του διαδικτύου. Ωστόσο ακόμη χρησιμοποιούν τετράδια και βιβλία. Μερικές φορές γράφουν σε Η/Υ και τάμπλετ και χρησιμοποιούν βίντεο, φωτογραφία και εικόνα. Δεν θα λέγαμε όμως ότι μέχρι τώρα ο υπολογιστής έχει αντικαταστήσει το στυλό και το τετράδιο. Άραγε το σχολείο του μέλλοντος θα διαφέρει πολύ από το σημερινό;

Ο/η εκπαιδευτικός βιντεοσκοπεί τις αναδιηγήσεις των μαθητών/τριών για να συμπληρώσει το χαρτοφυλάκιο τους.

Επέκταση της δραστηριότητας

Επεκτείνοντας τη δραστηριότητα οι μαθητές/τριες, θα μπορούσαν να συνθέσουν ελεύθερα δύο δικά τους νοηματικά κείμενα για τις δραστηριότητες των παιδιών το απόγευμα στο σπίτι στο παρελθόν και στο μέλλον.

[ΠΟΛΥ-ΠΑΛΙΑ ΑΠΟΓΕΥΜΑ ΣΠΙΤΙ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΝΟΥΝ ΤΙ-γεν;](#)

[ΑΜΕΣΟ-ΜΕΛΛΟΝ ΛΟΙΠΟΝ ΑΠΟΓΕΥΜΑ ΣΠΙΤΙ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΝΟΥΝ ΤΙ-γεν;](#)

Ο/η εκπαιδευτικός δίνει στους/στις μαθητές/τριες τα ακόλουθα χρονικά νοήματα για να τα χρησιμοποιήσουν στα δικά τους νοηματικά κείμενα.

1. ΠΟΛΥ-ΠΑΛΙΑ
2. ΤΩΡΑ-σήμερα
3. ΜΕΣΗΜΕΡΙ
4. ΑΠΟΓΕΥΜΑ
5. ΣΤΙΓΜΗ
6. ΠΡΙΝ
7. ΚΑΘΕ-ΜΕΡΑ
8. ΜΕΡΙΚΕΣ
9. ΑΜΕΣΟ-ΜΕΛΛΟΝ

- 10. ΜΕΛΛΟΝ
- 11. ΣΥΝΗΘΩΣ
- 12. ΒΡΑΔΥ
- 13. ΩΡΑ-διάρκεια
- 14. ΜΕΤΑ
- 15. ΑΥΡΙΟ
- 16. ΜΕΘΑΥΡΙΟ
- 17. ΧΘΕΣ
- 18. ΠΡΟΧΘΕΣ

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν στα κείμενα τους όσα περισσότερα από τα παραπάνω χρονικά νοήματα μπορούν.

Ενδεικτικά κείμενα:

«ΑΠΟΓΕΥΜΑ ΣΠΙΤΙ, ΠΑΛΙΑ...»

ΠΟΛΥ-ΠΑΛΙΑ, ΑΘΗΝΑ ΠΟΛΥ-ΠΑΛΙΑ-αρχαία ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΜΑΘΗΜΑ ΠΑ, ΔΑΣΚΑΛΟ ΜΑΖΙ ΣΠΙΤΙ ΣΥΝΟΔΕΙΑ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΝΩΡΙΣ ΜΕΣΗΜΕΡΙ. ΕΚΕΙ ΦΑΓΗΤΟ ΕΛΑΦΡΥ, ΦΑΓΗΤΟ ΜΕΣΗΜΕΡΙ ΕΛΑΦΡΥ, ΜΕΤΑ ΜΑΖΙ ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΒΟΗΘΕΙΑ ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΔΙΑΒΑΖΕΙ₁, ΓΡΑΦΗ, ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ, ΣΥΝΗΘΩΣ ΩΡΑ-διάρκεια. Η-ΜΕΡΑ ΤΩΡΑ ΠΡΙΝ-τότε ΠΑΙΔΙΑ ΑΛΛΟ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ. ΑΠΟΓΕΥΜΑ ΝΩΡΙΣ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ. ΜΕΡΙΚΕΣ ΜΟΥΣΙΚΗ ΜΑΘΑΙΝΕΙ++. ΑΜΑ ΗΛΙΟΣ-ΔΥΕΙ ΛΟΙΠΟΝ ΣΤΙΓΜΗ-ώρα ΠΑΕΙ ΚΟΙΜΑΤΑΙ.

Απόδοση στα Ελληνικά:

«Το απόγευμα στο σπίτι, παλιά»

Πολύ παλιά, στην αρχαία Αθήνα οι μαθητές/τριες γύριζαν από το μάθημα τους με το δάσκαλο στο σπίτι τους νωρίς το μεσημέρι. Εκεί έτρωγαν ένα ελαφρύ γεύμα και μετά με τη βοήθεια του παιδαγωγού έκαναν ανάγνωση, γραφή και αριθμητική συνήθως για αρκετή ώρα. Η ημέρα ήταν πολύ διαφορετική από τη μέρα των παιδιών σήμερα. Νωρίς το απόγευμα γυμνάζονταν. Μερικές φορές μάθαιναν μουσική. Όταν έδυε ο ήλιος, τότε ήταν η ώρα να πάνε για ύπνο.

«ΣΠΙΤΙ ΑΠΟΓΕΥΜΑ, ΜΕΛΛΟΝ....»

ΜΕΛΛΟΝ ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΣΠΙΤΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΑΠΟΓΕΥΜΑ ΣΤΙΓΜΗ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ, ΜΑΘΗΜΑ ΔΙΑΒΑΖΕΙ₁ ΟΛΑ ΕΚΕΙ ΣΧΟΛΕΙΟ, ΣΠΙΤΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΞΕΚΟΥΡΑΣΗ

ΣΤΙΓΜΗ-χρόνο ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΧΕΙ. ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΘΕ-ΜΕΡΑ ΜΠΟΡΕΙ ΞΕΚΟΥΡΑΣΗ ΩΡΑ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΠΛΗΚΤΡΟΛΟΓΕΙ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΒΙΝΤΕΟΚΛΗΣΗ ΦΙΛΟΣ ΤΟΥ++. ΛΟΙΠΟΝ ΣΤΙΓΜΗ-χρόνο ΕΧΕΙ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ ΜΕΡΙΚΕΣ ΔΕΝ-ΕΧΕΙ-ΤΙ-ΝΑ-ΚΑΝΕΙ, ΠΟΔΗΛΑΤΟ. ΜΕΡΙΚΕΣ ΒΡΑΔΥ++ ΕΝΑ ΤΑΙΝΙΑ ΞΕΤΡΕΛΑΙΝΕΤΑΙ ΤΑΙΝΙΑ ΒΛΕΠΕΙ ΜΕΧΡΙ ΚΟΙΜΑΤΑΙ ΝΩΡΙΣ ΠΑΕΙ.

Απόδοση στα Ελληνικά:

«Το απόγευμα στο σπίτι, στο μέλλον»

Στο άμεσο μέλλον, οι μαθητές/τριες θα γυρίζουν στο σπίτι τους αργά το απόγευμα. Η μελέτη των μαθημάτων θα γίνεται στο σχολείο και οι μαθητές/τριες όταν γυρίζουν στο σπίτι θα έχουν ελεύθερο χρόνο. Τα παιδιά θα μπορούν κάθε μέρα να ξεκουράζονται και συχνά θα περνούν αρκετή ώρα στον υπολογιστή παίζοντας ή επικοινωνώντας με τους/τις φίλους/ες τους μέσω του διαδικτύου. Θα έχουν χρόνο για να γυμναστούν και μερικές φορές να κάνουν ποδήλατο. Κάποια βράδια θα μπορούν να δουν μια αγαπημένη τους ταινία νωρίς πριν κοιμηθούν.

Για την δραστηριότητα αυτή οι μαθητές/τριες μπορούν να ανατρέξουν στο βιβλίο της Μελέτης Περιβάλλοντος της Β Δημοτικού, «Τι κάνω στον ελεύθερο χρόνο μου» σελ.134 και «το παιχνίδι» σελ. 138-139, τόσο στο έντυπο υλικό όσο και στο αντίστοιχο υλικό της ΕΝΓ(<http://www.prosvasimo.gr>) και να το μελετήσουν.

Βήμα 4

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν τα βίντεο [ΑΠΟ ΤΟΤΕ ΜΕΧΡΙ ΤΩΡΑ-σήμερα](#), [ΑΕΡΑΣ ΠΑΛΙΑ](#), [ΑΕΡΑΣ ΑΡΓΟΤΕΡΑ](#), [ΑΕΡΑΣ ΤΩΡΑ-σήμερα 1](#), [ΑΕΡΑΣ ΤΩΡΑ-σήμερα 2](#), από τη Μελέτη Περιβάλλοντος της Β' Δημοτικού, στο κεφάλαιο για την αιολική ενέργεια άλλοτε και σήμερα «Φύσα Αεράκι» (σελ. 110) και εντοπίζουν τα χρονικά νοήματα των νοηματικών φράσεων.

[ΠΑΛΙΑ](#)

[ΑΠΟ-ΠΑΛΙΑ-ΜΕΧΡΙ-ΤΩΡΑ-σήμερα](#)

[ΜΕΤΑ-ΜΕΤΑ](#)

[ΤΩΡΑ-σήμερα](#)

[ΕΠΟΧΗ](#)

Ο/η εκπαιδευτικός διατυπώνει τις ακόλουθες ερωτήσεις:

Ερωτήσεις

1. Σε ποια περιοχή του νοηματικού χώρου νοηματίζει ο νοηματιστής τα συγκεκριμένα νοήματα;
2. Υπάρχει μια γραμμή του χρόνου δεξιά στον ώμο του νοηματιστή;
3. Πως είναι η εικόνα των ματιών του, τι κάνει με τα μάτια του;
4. Πως είναι η εικόνα του στόματος του; Τι σημαίνει αυτή η εικόνα;
5. Τι παρατηρείτε σε σχέση με τη κλήση του κεφαλιού του νοηματιστή;

Απαντήσεις

1. Δίπλα στο δεξί του ώμο.
2. Ναι υπάρχει ένας άξονας
3. Τα μάτια είναι μισόκλειστα όταν κάνει το νόημα ΠΑΛΙΑ και το νόημα ΜΕΤΑ-ΜΕΤΑ και όταν νοηματίζει ΤΩΡΑ ΕΠΟΧΗ τα μάτια είναι ανοιχτά.
4. Για το νόημα ΑΠΟ-ΠΑΛΙΑ-ΜΕΧΡΙ-σήμερα η εικόνα είναι μάγουλα φουσκωτά και τα χείλη ΠΡ και σημαίνει από πολύ παλιά.
5. Ελαφριά στροφή και κλήση του κεφαλιού προς το δεξί ώμο.

Βήμα 5

Ο/η εκπαιδευτικός δείχνει στους/στις μαθητές/τριες ένα νοηματικό κείμενο, βασισμένο στο μάθημα «Μελέτη περιβάλλοντος Γ' Δημοτικού», σελ. 48, για τα μέσα μεταφοράς, σήμερα, άλλοτε και στο μέλλον.

Τα μέσα μεταφοράς: Σήμερα στο Παρελθόν στο Μέλλον.pdf

ΜΕΣΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ, ΤΩΡΑ-σήμερα, ΠΑΛΙΑ, ΜΕΛΛΟΝ

και ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να προσέξουν και να παρατηρήσουν αν υπάρχουν και άλλα μορφολογικά στοιχεία (δείκτες) στην εκφορά των χρονικών νοημάτων που αφορούν σε μη χειροκινησιακά στοιχεία για τη δήλωση του χρόνου π.χ. η κίνηση του κεφαλιού ή του κορμού και οι εκφράσεις του προσώπου.

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν το νοηματικό κείμενο και βρίσκουν τα χρονικά νοήματα του κειμένου, τον χρονικό άξονα που χρησιμοποιείται και τους χρονικούς δείκτες που εντοπίζουν σε αυτό. Συγκεκριμένα συζητούν εκτενώς για τα μη χειροκινησιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τη δήλωση του χρόνου.

Τα χρονικά νοήματα που θα πρέπει να εντοπίσουν οι μαθητές/τριες είναι:

ΑΠΟ-ΠΑΛΙΑ-ΜΕΧΡΙ-ΤΩΡΑ-σήμερα

ΤΩΡΑ-σήμερα

ΠΑΡΕΛΘΟΝ

3.500 Π.Χ.

ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

ΣΤΟ 3700 Π.Χ.

ΑΠΟ-(...)-ΜΕΧΡΙ -(...)_περίοδος

ΕΠΟΧΗ ΧΑΛΚΟΥ

ΜΕΛΛΟΝ

ΚΟΝΤΙΝΟ

ΜΑΚΡΙΝΟ

ΣΕ-ΛΙΓΑ-ΧΡΟΝΙΑ₁

ΣΕ-ΛΙΓΑ-ΧΡΟΝΙΑ₂

ΘΑ

ΧΡΟΝΙΑ

Βήμα 6

Οι μαθητές/τριες χρησιμοποιώντας ως πηγές τη Μελέτη Περιβάλλοντος της Α' Δημοτικού στην ΕΝΓ, το κεφάλαιο «Πως επικοινωνούμε άλλοτε και σήμερα» (σελ. 101), τη Μελέτη Περιβάλλοντος της Δ' Δημοτικού «Νέοι δρόμοι επικοινωνίας και ενημέρωσης» (σελ. 143-146) <http://prosvasimo.iep.edu.gr/el/dimosieuseis-paradotea/nea-logismika>, στην ΕΝΓ καθώς και άλλες διαδικτυακές πηγές όπως η Βικιπαίδεια κλπ. (το κείμενο για τον [Αλεξάντερ Γκράχαμ Μπελ_pdf](#), [ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ Α-Λ-Ε-Ξ-Α-Ν-Τ-Ε-Ρ Ε-ΠΟΜΕΝΟ Γ-Κ-Ρ-Α-Χ-Α-Μ ΕΠΟΜΕΝΟ Μ-Π-Ε-Λ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΑΛΕΞΑΝΤΕΡ](#)), προσπαθούν να περιγράψουν την επικοινωνία στο παρελθόν και στο παρόν. Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν τον κατάλληλο άξονα του χρόνου, τα σωστά χρονικά νοήματα και τους σωστούς χρονικούς δείκτες προκειμένου να αποτυπώσουν κάποιες πληροφορίες για την επικοινωνία στο χρόνο.

Ο/η εκπαιδευτικός βιντεοσκοπεί το κείμενο του/της κάθε μαθητή/τριας, για να συμπληρώσει το χαρτοφυλάκιο του/της.

Σε περίπτωση που οι μαθητές/τριες δυσκολεύονται να φτιάξουν την δική τους ιστορία, μπορούν να δουν το παρακάτω κείμενο και να επιχειρήσουν την αναδιήγηση του. [Η Επικοινωνία στο Χρόνο: από το παρελθόν στο παρόν_pdf](#).

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝ-ΠΑΡΟΝ ΧΡΟΝΙΑ

Η έμφαση και εδώ θα πρέπει να δοθεί στην παρατήρηση των μορφολογικών στοιχείων (δεικτών) κατά την εκφορά των χρονικών νοημάτων που αφορούν σε μη χειροκίνητα στοιχεία όπως η κίνηση του κεφαλιού ή του κορμού και οι εκφράσεις του προσώπου.

Οι μαθητές/τριες θα μπορούσαν και εδώ να αποδελτιώσουν και να καταγράψουν τα χρονικά νοήματα που χρησιμοποιούνται στο κείμενο.

[ΠΑΡΕΛΘΟΝ-ΠΑΡΟΝ,](#)
[ΧΡΟΝΙΑ,](#)
[ΠΟΛΥ-ΠΑΛΙΑ,](#)
[ΠΟΛΥ-ΠΑΛΙΑ-αρχαία ΕΛΛΑΔΑ,](#)
[ΑΡΚΕΤΑ-ΑΡΓΟΤΕΡΑ,](#)
[1903,](#)
[ΜΕΧΡΙ-ΠΡΟΣΦΑΤΑ,](#)
[24 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ₁,](#)
[1828,](#)
[ΠΡΙΝ-τότε,](#)
[ΜΕΡΕΣΤΩΡΑ,](#)
[ΤΩΡΑ-σήμερα,](#)
[ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΑ,](#)
[ΣΤΙΓΜΗ-ΟΤΙ-ΘΕΛΕΙ.](#)

Βλέπουν τις εικόνες [βρες τα νοήματα_pdf](#) και συζητούν για νοήματα που έχουν σχέση με την επικοινωνία στο παρελθόν.

Βήμα 7

Οι μαθητές/τριες παρατηρούν τις εικόνες [Αλλαγές στο χρόνο_pdf](#). «Θεσσαλονίκη 1880... Το λιμάνι της Θεσσαλονίκης» και «Θεσσαλονίκη 2004... Το λιμάνι της Θεσσαλονίκης» από τη σελίδα 47, του βιβλίου της Μελέτης Περιβάλλοντος της Β' Δημοτικού και περιγράφουν τις αλλαγές που αποτυπώνονται στις εικόνες στην πόλη της Θεσσαλονίκης το 1880 και το 2004.

Ενδεικτική περιγραφή: [Εικόνα_1: Θεσσαλονίκη 1880](#), [Εικόνα_2: Θεσσαλονίκη 2004](#).

Κάνουν το ίδιο για τις εικόνες «[Το παιχνίδι](#)» αφού πρώτα παρακολουθήσουν το σχετικό βίντεο από το βιβλίο της Ιστορίας της Δ' δημοτικού (σελ. 71) «[Τα κυριότερα παιχνίδια](#)

[των παιδιών της Αρχαίας Ελλάδας»_pdf](#). Με αφορμή τις εικόνες των παιχνιδιών και το νοηματικό κείμενο περιγράφουν τα παιχνίδια στο μακρινό, στο πρόσφατο παρελθόν και στο σήμερα και μιλούν για τα παιχνίδια στο χρόνο. Ο/η εκπαιδευτικός βιντεοσκοπεί το κείμενο του/της κάθε μαθητή/τριας, για να συμπληρώσει το χαρτοφυλάκιο του/της.

2.2. Υποενότητα

Περιεχόμενο

Οι μαθητές/τριες μαθαίνουν να κατανοούν και να χρησιμοποιούν τις νοητές γραμμές χρόνου που χρησιμοποιούνται μπροστά -από αριστερά προς τα δεξιά- και μπροστά και δίπλα στο σώμα του νοηματιστή, από κάτω προς τα πάνω, και να ορίζουν χρονικά διαστήματα. Ασκούνται να εντοπίζουν διαλεκτικές διαφορές και να χρησιμοποιούν λεξιλόγιο από διαφορετικές περιοχές της Ελλάδα αντιλαμβανόμενοι τον πλούτο της γλώσσας και εκτιμώντας την κοινωνική της φύση.

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες ενθαρρύνονται:

- να διατηρούν την προσοχή τους στα επικοινωνιακά δρώμενα για μεγάλο χρονικό διάστημα,
- να αναγνωρίζουν τον άξονα του χρόνου που βρίσκεται μπροστά στο σώμα από αριστερά προς τα δεξιά,
- να αναγνωρίζουν τον άξονα του χρόνου που βρίσκεται μπροστά στο σώμα από κάτω προς τα πάνω,
- να αναγνωρίζουν χρονικά διαστήματα όταν αυτά ορίζονται από τον νοηματιστή,
- να δηλώνουν χρόνο χρησιμοποιώντας τους τρεις άξονες του χρόνου,
- να παρακολουθούν μια ιστορία στην ΕΝΓ και να διακρίνουν τους χρονικούς άξονες που χρησιμοποιεί ο νοηματιστής,
- να εκφράζουν με αποδεκτό τρόπο τα χρονικά διαστήματα και να τα ορίζουν,
- να κατανοούν μια ιστορία στην ΕΝΓ και να μπορούν να την αναδιηγηθούν με ακρίβεια,
- να απαντούν σε ποικίλες ερωτήσεις που αφορούν την πλοκή μιας ιστορίας,
- να προσδιορίζουν τη σημασία νοημάτων από διαφορετικές περιοχές της Ελλάδας από τα συμφραζόμενα,
- να αναγνωρίζουν τις διαλεκτικές διαφορές νοημάτων σε κείμενα της ΕΝΓ,
- να μάθουν νοήματα από διαφορετικές περιοχές της Ελλάδας,
- να επεκτείνουν την κατανόηση και τη χρήση καινούριου λεξιλογίου.

Υλικά και μέσα

- Υπολογιστής ή διαδραστικός πίνακας
- Εκτυπωτής

- Κάμερα ή φωτογραφική μηχανή
- Χαρτί A4, μαρκαδόροι, ψαλίδι, κόλλα
- Θρησκευτικά, Γ' Δημοτικού
- Ιστορία της Γ' Δημοτικού
- Ιστορία της Δ' Δημοτικού

Προτεινόμενο υλικό από το διαδίκτυο

- <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C.%CE%A7>.
- Βικιπαίδεια
- <http://pixabay.com>
- <http://worldartsme.com/>
- https://stock.adobe.com/be_en/
- <https://www.spreadthesign.com/el.gr/search/>

Προτεινόμενος διδακτικός χρόνος: 2 διδακτικές ώρες.

Περιγραφή δραστηριοτήτων

Βήμα 1

Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί στους/στις μαθητές/τριες ότι ένας άλλος τρόπος δήλωσης χρόνου στην ΕΝΓ είναι η χρήση ενός νοητού άξονα στον ουδέτερο χώρο, μπροστά στο σώμα μας, από τα αριστερά προς τα δεξιά. Χρησιμοποιώντας αυτόν τον άξονα, ότι νοηματίζεται μπροστά στο στήθος αφορά ένα σημείο αναφοράς που προσδιορίζει το παρόν, ότι νοηματίζεται αριστερά δηλώνει το παρελθόν – πριν από το σημείο αναφοράς και ότι νοηματίζεται δεξιά δηλώνει το μέλλον, μετά το σημείο αναφοράς.

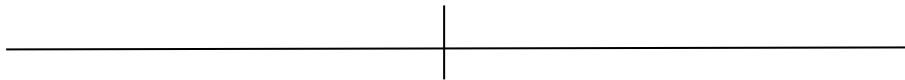
Ο άξονας αυτός χρησιμοποιείται κύρια για αναφορά σε χρονικά διαστήματα, χρονικές περιόδους και για την περιγραφή της γραμμής του χρόνου.

Ο/η εκπαιδευτικός στηριζόμενος στο βιβλίο Θρησκευτικών της Γ' Δημοτικού (σελ. 35) θυμίζει στους/στις μαθητές/τριες το παρακάτω σχεδιάγραμμα που αφορά στη γραμμή του χρόνου (**ΓΡΑΜΜΗ ΧΡΟΝΙΑ**):

Περιγραφή Γραμμή Χρόνου

μ.Χ.

π.Χ.

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν το νοηματικό κείμενο που ακολουθεί:

Τι ΣΗΜΑΙΝΕΙ π.Χ.- μ.Χ.;

π.Χ. ΕΠΟΜΕΝΟ μ.Χ., ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΑΚΡΙΒΩΣ;

Μ-Χ ΑΚΡΙΒΩΣ; ΧΡΙΣΤΟΣ ΓΕΝΝΗΣΗ ΜΕΤΑ, ΤΩΡΑ ΑΡΧΗ ΛΟΙΠΟΝ, ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΣΗΜΕΙΟ ΕΔΩ ΑΡΧΗ ΜΕΤΑ-δεξιά ΕΔΩ ΧΡΙΣΤΟ ΓΕΝΝΗΣΗ ΠΡΩΤΟ ΧΡΟΝΙΑ ΑΥΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΜΕΧΡΙ-ΤΩΡΑ-σήμερα.

ΔΙΑΣΤΗΜΑ+ Π-Χ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ-γεν; ΧΡΙΣΤΟ ΓΕΝΝΗΣΗ ΠΡΙΝ ΣΗΜΕΙΟ ΠΡΩΤΟ ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ-αριστερά ΠΙΣΩ-αριστερά.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΓΕΝΝΗΣΗ ΠΡΙΝ ΜΕΤΑ, ΥΠΟΛΟΓΙΖΕΙ ΜΕΤΡΑΕΙ ΙΔΙΟ₂ ΓΗ ΕΔΩ-ΕΚΕΙ ΧΡΙΣΤΟΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ

ΛΕΞΗ Μ-Χ ΧΡΙΣΤΟ ΜΕΤΑ ΑΥΤΟ ΙΤΑΛΙΑ ΓΡΑΦΕΙ ΟΝΟΜΑ ΑΥΤΟ Α-Ν-Ν-Ο ΕΠΟΜΕΝΟ D-Ο-Μ-Ι-Ν-Ι, ΑΥΤΟ ΠΡΟΗΛΘΕ ΕΥΡΩΠΗ ΔΥΤΙΚΗ 8 ΑΙΩΝΑ ΧΡΙΣΤΟ ΜΕΤΑ.

Απόδοση στα Ελληνικά:

μ.Χ. δηλώνει την περίοδο από την γέννηση του Ιησού Χριστού και έπειτα. Αρχίζει, με αφετηρία το πρώτο έτος που είναι η γέννηση του Χριστού και συνεχίζει έως σήμερα.

Αντίστοιχα η περίοδος π.Χ. (προ Χριστού), πριν την γέννηση του Χριστού, ξεκινά από το 1 π.Χ., δηλαδή ένα έτος πριν τη γέννηση του Χριστού και προς το παρελθόν.

Αυτός ο τρόπος μέτρησης του χρόνου χρησιμοποιείται στην πλειονότητα των χριστιανικών κρατών του κόσμου.

Η χρήση του μ.Χ. (λατ: Anno Domini) προέρχεται από την Δυτική Ευρώπη του 8ου μ.Χ. αιώνα.

(<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C.%CE%A7>., ημερομηνία πρόσβασης 20.1.2019)

Ο/η εκπαιδευτικός ζητάει από τους/τις μαθητές/τριες να παρατηρήσουν τον τρόπο με τον οποίο δηλώνεται ο χρόνος από τον νοηματιστή και να τοποθετήσουν διάφορα γνωστά γεγονότα στον νοητό άξονα του χρόνου, με κέντρο πάντα τη Γέννηση του Χριστού. Οι μαθητές/τριες χρησιμοποιώντας τις εικόνες των ιστορικών γεγονότων, [Ιστορικά γεγονότα_pdf](#) θα πρέπει να τις τοποθετήσουν στον άξονα του χρόνου: [Γραμμή Χρόνου πΧ μ.Χ _pdf](#).

Ιστορικά γεγονότα:

[ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΑΛΙΑ ΚΑΝΕΙ ΠΑ++](#)

[ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΜΙΛΑΝΟ 1880](#) (Συνέδριο του Μιλάνου 1880),

[ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΚΑΤΟΧΗ 28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1940](#) (Γερμανική Κατοχή 28η Οκτωβρίου 1940),

[ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΤΡΕΧΕΙ ΑΝΤΙΠΑΛΟΣ ΧΡΙΣΤΟΣ ΠΡΙΝ](#) (Ολυμπιακοί Αγώνες 776 π.Χ.),

[ΠΟΛΕΜΟΣ-μάχη ΕΧΕΙ ΤΡΕΞΙΜΟ ΠΕΡΙΟΧΗ-Μαραθώνας 490 ΧΡΙΣΤΟΣ ΠΡΙΝ.](#) (Μάχη Μαραθώνα 490 π.Χ.)

[ΕΛΛΑΔΑ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ 25 ΜΑΡΤΙΟΣ 1821](#) (Ελληνική Επανάσταση 25η Μαρτίου 1821),

[ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΒΒΕ DE L' ΕΡΕΕ ΓΕΝΝΗΣΗ 1712](#) (Γέννηση του Abbe De L' Eree 1712)

[ΜΕΓΑΛΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ 323 ΧΡΙΣΤΟ ΠΡΙΝ](#) (Θάνατος Μεγάλου Αλέξανδρου 323 Π.Χ.)

[ΝΟΗΜΑΤΑ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ 2017](#) (Αναγνώριση Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας 2017)

Ολοκληρώνοντας τη διαδικασία οι μαθητές/τριες θα πρέπει να περιγράψουν στη ΕΝΓ την εικόνα της γραμμής του χρόνου όπως διαμορφώνεται μετά την τοποθέτηση των παραπάνω ιστορικών γεγονότων.

Μετά την περιγραφή παρακολουθούν το ακόλουθο κείμενο από το νοηματιστή.

ΓΡΑΜΜΗ ΧΡΟΝΙΑ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

[ΓΡΑΜΜΗ ΧΡΟΝΙΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΣΗΜΕΙΟ-αριστερά ΕΚΤΕΙΝΕΤΑΙ-ΤΞ1 ΣΗΜΕΙΟ-δεξιά ΜΕΛΛΟΝ. ΓΡΑΜΜΗ ΣΗΜΕΙΟ ΜΕΣΗ ΧΡΙΣΤΟΣ ΓΕΝΝΗΣΗ.](#)

[ΧΡΙΣΤΟΣ ΓΕΝΝΗΣΗ ΣΗΜΕΙΟ ΠΡΙΝ-αριστερά++ ΤΡΙΑ, ΠΡΩΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ 323 ΧΡΙΣΤΟ ΠΡΙΝ, ΠΡΙΝ-αριστερά ΠΟΛΕΜΟΣ-μάχη ΤΡΕΧΕΙ ΠΕΡΙΟΧΗ 490 ΧΡΙΣΤΟ ΠΡΙΝ, ΤΡΙΤΟ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΤΡΕΧΕΙ ΑΝΤΙΠΑΛΟΣ 776. ΧΡΙΣΤΟ ΠΡΙΝ.](#)

ΧΡΙΣΤΟΣ ΓΕΝΝΗΣΗ ΜΕΤΑ ΜΕΤΑ-δεξιά+++ ΤΡΙΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ABBE DE L' EPEE ΓΕΝΝΗΣΗ 1712, ΕΛΛΑΔΑ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ 25 ΜΑΡΤΙΟΣ 1821, ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΜΙΛΑΝΟ ΤΟ 1880, ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΚΑΤΟΧΗ 28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1940, ΝΟΗΜΑΤΑ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ 2017.

Απόδοση στα Ελληνικά:

Περιγραφή Γραμμή Χρόνου

Η γραμμή του χρόνου ξεκινάει από το παρελθόν και εκτείνεται στο παρόν και στο μέλλον. Στο κέντρο της γραμμής, αφετηρία είναι η γέννηση του Χριστού. Πριν από αυτή και προς το παρελθόν έχουμε το θάνατο του Μεγάλου Αλέξανδρου το 323 π.Χ., τη Μάχη του Μαραθώνα το 490 π.Χ., και τους Ολυμπιακούς Αγώνες το 776 π.Χ. Μετά από τη γέννηση του Χριστού στο πρόσφατο παρελθόν έχουμε τη γέννηση του ABBE DE L' EPEE το 1712, την Ελληνική επανάσταση την 25η Μαρτίου 1821, το συνέδριο του Μιλάνου το 1880, τη γερμανική κατοχή στις 28 Οκτωβρίου 1940, την αναγνώριση της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας το 2017.

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν την περιγραφή από το νοηματιστή και ελέγχουν αν έκαναν σωστή χρήση του νοητού άξονα στον ουδέτερο χώρο, μπροστά στο σώμα, από τα αριστερά προς τα δεξιά και αν χρησιμοποίησαν τα σωστά χρονικά νοήματα.

Βήμα 2

Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί στους/στις μαθητές/τριες ότι ο άξονας του χρόνου μπροστά στο σώμα από αριστερά προς τα δεξιά, χρησιμοποιείται για τον ορισμό διαστημάτων, δηλώνοντας χρονικά διαστήματα όπως: ΑΠΟ-(...)-ΜΕΧΡΙ -(...), ΑΠΟ-ΕΔΩ-ΚΑΙ-ΠΕΡΑ. ΑΠΟ-(...)-ΜΕΧΡΙ-(...), ΑΠΟ-ΕΔΩ-ΚΑΙ-ΠΕΡΑ.

Έπειτα παρουσιάζει στους/στις μαθητές/τριες το ακόλουθο κείμενο σχετικά με τη ζωή του Οδυσσέα βασισμένο στην Ιστορία της Γ' Δημοτικού:

[Η ζωή του Οδυσσέα_pdf](#)

Η ζωή του Οδυσσέα χωρίζεται σε τρεις περιόδους Τρωικός πόλεμος/το ταξίδι/ η επιστροφή στην Ιθάκη.

[ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΖΩΗ ΤΟΥ ΤΡΙΑ ΤΑΞΙΔΙ ΔΙΑΣΤΗΜΑ-δεξιά++ ΠΡΩΤΟ ΠΟΛΕΜΟΣ ΤΡΟΙΑ, ΤΑΞΙΔΙ, ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΡΙΤΟ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΝΗΣΙ ΙΘΑΚΗ](#)

[Ο Οδυσσέας](#)

Ο/η εκπαιδευτικός ζητάει από τους/τις μαθητές/τριες να εντοπίσουν τα χρονικά διαστήματα που ορίζει ο νοηματιστής.

Οι μαθητές/τριες απαντούν σε ερωτήσεις κατανόησης και χρησιμοποιώντας σωστά τον νοητό άξονα μπροστά στο σώμα, από αριστερά προς τα δεξιά προσπαθούν να ορίζουν τα σωστά χρονικά διαστήματα και να αναδιηγηθούν τη ζωή του ήρωα.

Ερωτήσεις κατανόησης

(ΕΡΩΤΗΣΗ+ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ)

1. ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΖΩΗ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙ ΠΟΙΟΣ;
2. ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΑΥΤΟ ΖΩΗ ΤΟΥ ΤΑΞΙΔΙ ΔΙΑΣΤΗΜΑ-δεξιά++ ΚΟΒΕΙ++ ΑΡΙΘΜΟΣ-πόσα;
3. ΠΡΩΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΠΟΙΟ;
4. ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΑΥΤΟ ΖΩΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΠΑΘΑΙΝΕΙ ΤΙ-γεν;
5. ΔΕΥΤΕΡΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΠΟΙΟ;
6. ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΑΥΤΟ ΖΩΗ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΠΑΘΑΙΝΕΙ ΤΙ-γεν;
7. ΤΡΙΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΠΟΙΟ;
8. ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΑΥΤΟ ΖΩΗ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΠΑΘΑΙΝΕΙ ΤΙ-γεν;
9. ΕΣΥ ΔΙΑΣΤΗΜΑ-δεξιά++ ΠΟΙΑ ΑΥΤΟ ΕΣΥ ΞΕΤΡΕΛΑΙΝΕΤΑΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ;
10. ΙΣΤΟΡΙΑ Γ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΥΜΑΤΑΙ ΑΥΤΟ ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΖΩΗ ΤΟΥ, ΤΑΞΙΔΙ ΠΑΘΑΙΝΕΙ++ ΕΣΕΙΣ ΞΕΤΡΕΛΑΙΝΕΤΑΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ; ΛΟΙΠΟΝ ΑΥΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ++ ΠΟΙΟ;

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Ποιος έγραψε για τη ζωή του Οδυσσέα;
2. Σε πόσες περιόδους χωρίζεται η ζωή του Οδυσσέα;
3. Ποια είναι η πρώτη περίοδος;
4. Τι συνέβη κατά την πρώτη περίοδο της ζωής του Οδυσσέα
5. Ποια είναι η δεύτερη περίοδος;
6. Τι συνέβη κατά την δεύτερη περίοδο της ζωής του Οδυσσέα
7. Ποια είναι η τρίτη περίοδος;
8. Τι συνέβη κατά την τρίτη περίοδο της ζωής του Οδυσσέα
9. Ποια περίοδος σας άρεσε περισσότερο;
10. Θυμούμενοι την ιστορία της Γ' δημοτικού ποιο γεγονός από τη ζωή του Οδυσσέα σας άρεσε περισσότερο και σε ποια περίοδο άνηκε αυτό;

Ο/η εκπαιδευτικός βιντεοσκοπεί την αναδιήγηση της ιστορίας από όλους τους/τις μαθητές/τριες, για το χαρτοφυλάκιο τους.

Βήμα 3

Ο/η εκπαιδευτικός θυμίζει στους/στις μαθητές/τριες πληροφορίες από την ιστορία της Γ' δημοτικού σχετικά με την προϊστορία και την ιστορία. Τους παρουσιάζει τα νοηματικά κείμενα (1) [ΕΙΣΑΓΩΓΗ](#), την εισαγωγή της ενότητας 7 από την ιστορία Γ' δημοτικού: [Εισαγωγή_pdf](#), και το κείμενο

ΓΡΑΦΗ

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΥ-ΠΑΛΙΑ+ΑΥΤΟ ΓΡΑΦΗ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ ΠΟΛΥ-ΠΑΛΙΑ, ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ ΟΠΤΙΚΑ-ΣΥΛΜΕΓΕΙ ΜΥΑΛΟ-ΒΑΖΕΙ ΜΥΑΛΟ ΜΕΝΕΙ-μυαλό.

ΛΟΙΠΟΝ ΜΥΑΛΟ ΘΥΜΑΤΑΙ ΜΕΝΕΙ-μυαλό, ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ ΘΥΜΑΤΑΙ, ΛΕΕΙ ΑΚΡΙΒΩΣ (άρνηση) ΔΥΣΚΟΛΟ.

ΓΡΑΦΗ ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΥΤΟ ΜΕΝΕΙ-κείμενο, ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΑΚΡΥΑ+ ΣΤΙΓΜΗ-ώρα ΜΕΤΑ-ΜΕΤΑ ΑΥΤΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΟΛΟΙ ΔΙΑΒΑΖΕΙ₁ ΜΠΟΡΕΙ, ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ ΑΥΤΟ ΑΥΤΟ-κείμενο ΜΕΝΕΙ-κείμενο ΑΜΕΤΑΒΛΗΤΟ.

ΑΥΤΟ-κείμενο ΓΡΑΦΗ ΑΥΤΟ-κείμενο, ΕΝΑ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΛΟΙΠΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΙΚΡΗ ΕΝΑ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ ΜΗ.

ΜΕΡΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ+ ΔΙΑΣΤΗΜΑ+ ΣΤΙΓΜΗ ΧΡΟΝΙΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ+, ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ, ΣΤΟΧΟΣ ΓΡΑΦΗ ΑΥΤΟ-κείμενο ΜΕΝΕΙ-κείμενο.

ΓΡΑΦΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ+ ΛΟΙΠΟΝ ΑΠΛΗ ΕΙΚΟΝΑ++, ΓΡΑΦΗ ΕΠΙΣΗΜΗ ΑΚΡΙΒΩΣ, ΓΛΩΣΣΑ ΦΩΝΗ ΗΧΟΣ ΓΡΑΦΗ ΙΔΙΟ₂ ΑΛΛΟ ΧΑΡΤΙ ΜΑΛΑΚΟ-ΠΥΛΟ ΥΛΙΚΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ+ ΓΡΑΦΗ ΑΥΤΟ-κείμενο ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΜΠΟΡΕΙ.

ΓΡΑΦΗ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ ΠΟΤΕ; ΠΑΛΙΑ ΔΙΑΣΤΗΜΑ+ ΠΕΡΙΠΟΥ 4000 ΜΕΧΡΙ 3000 ΠΡΙΝ ΧΡΙΣΤΟ.

ΓΡΑΦΗ+ ΤΩΡΑ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ ΣΥΝΗΘΩΣ.

Απόδοση στα Ελληνικά

Γραφή

Πριν από πολλά χρόνια, πριν ακόμα ανακαλυφθεί η γραφή, οι άνθρωποι συγκρατούσαν όλες τις πληροφορίες που έπαιρναν στο μυαλό τους. Όμως ήταν αρκετά δύσκολο να τις θυμούνται και να τις μεταφέρουν με ακρίβεια στους άλλους. Η γραφή είναι τρόπος αποθήκευσης πληροφοριών σε ανθρώπους που τους χωρίζει ο χρόνος και η απόσταση. Η γραφή δεν ανακαλύφθηκε από ένα άτομο ή μία κοινωνία. Εξελίχθηκε σε διαφορετικά μέρη και περιόδους, με σκοπό την καταγραφή των γεγονότων. Έχει πολλές μορφές,

από την απλή εικονογραφία έως την τυποποιημένη γραφή που απεικονίζει τους ήχους μιας γλώσσας και αποτυπώνεται σε κάθε είδους υλικό, από χαρτί έως κεραμικά. Η ανακάλυψη της γραφής τοποθετείται περίπου στο 4000 – 3000 π.Χ. Σήμερα, η γραφή αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινής ζωής του (πηγές: http://fourtounis.gr/pareoyla/arxeio%20pareoulas/pareoyla11_site/SELIDA_5.htm και <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%93%CF%81%CE%B1%CF%86%CE%AE>, πρόσβαση 21.1.2019)

Στη συνέχεια δείχνοντας τη σχηματική παρουσίαση της προϊστορίας και της ιστορίας (Προϊστορία – Ιστορία_pdf) ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να περιγράψουν την εικόνα. Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν τα σωστά χρονικά νοήματα για τον ορισμό των διαστημάτων καθώς επίσης και το σημείο έναρξης της ιστορίας κατ'αντιστοιχία με τον τρόπο που έγινε η παρουσίαση της γραμμής του χρόνου από το νοηματιστή στο βήμα 1.

Βήμα 4

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους/στις μαθητές/τριες τον ορισμό των χρονικών περιόδων του βιβλίου ιστορίας της Δ' Δημοτικού:

Αρχαία Χρόνια: Χρονικές Περίοδοι

ΠΟΛΥ-ΠΑΛΙΑ-αρχαία ΧΡΟΝΙΑ, ΧΡΟΝΙΑ ΣΤΙΓΜΗ-χρόνος ΔΙΑΣΤΗΜΑ+

1) 11ος – 8ος αιώνας π.Χ.: Γεωμετρικά χρόνια

Ο 11ος αιώνας π.Χ. αρχίζει στις 1 Ιανουαρίου 1100 π.Χ. και τελειώνει στις 31 Δεκεμβρίου 1001 π. Χ.

ΕΝΤΕΚΑ ΠΡΙΝ ΑΙΩΝΑΣ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΟΚΤΩ ΑΙΩΝΑΣ ΠΡΙΝ ΧΡΙΣΤΟ. ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ.

ΕΝΤΕΚΑ ΑΙΩΝΑΣ ΠΡΙΝ ΧΡΙΣΤΟ ΠΡΙΝ ΑΡΧΗ ΠΡΩΤΗ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1100 ΠΡΙΝ ΧΡΙΣΤΟ, ΕΞΑΝΤΛΗΣΗ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1001 ΠΡΙΝ ΧΡΙΣΤΟ.

2) 8ος - 5ος αιώνας π.Χ.: Αρχαϊκά χρόνια

Ο 8ος αιώνας π.Χ. αρχίζει στις 1 Ιανουαρίου 800 π.Χ. και τελειώνει στις 31 Δεκεμβρίου 701 π.Χ.

ΟΓΔΟΟΣ ΑΙΩΝΑΣ ΠΡΙΝ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΠΕΜΠΤΟΣ ΑΙΩΝΑΣ ΠΡΙΝ ΧΡΙΣΤΟ. ΑΡΧΑΙΑ-αρχαϊκά ΧΡΟΝΙΑ

ΟΓΔΟΟΣ ΑΙΩΝΑΣ ΠΡΙΝ ΧΡΙΣΤΟ ΑΡΧΗ ΠΡΩΤΗ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 800 ΧΡΙΣΤΟ ΠΡΙΝ ΕΞΑΝΤΛΗΣΗ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 701, ΧΡΙΣΤΟ ΠΡΙΝ.

3) 5ος - 4ος αιώνας π.Χ.: Κλασικά χρόνια

Ο 5ος αιώνας π.Χ. αρχίζει στις 1 Ιανουαρίου 500 π.Χ. και τελειώνει στις 31 Δεκεμβρίου 401 π.Χ.

ΠΕΜΠΤΟΣ ΑΙΩΝΑΣ ΠΡΙΝ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟΣ ΑΙΩΝΑΣ ΠΡΙΝ ΧΡΙΣΤΟ ΠΡΙΝ.ΚΛΑΣΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

ΠΕΜΠΤΟΣ ΑΙΩΝΑΣ ΠΡΙΝ ΧΡΙΣΤΟ ΠΡΙΝ ΑΡΧΗ ΠΡΩΤΗ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 500 ΠΡΙΝ ΧΡΙΣΤΟ ΕΞΑΝΤΛΗΣΗ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 401 ΧΡΙΣΤΟ ΠΡΙΝ.

4) 4ος - 1ος αιώνας π.Χ.: Ελληνιστικά χρόνια

Ο 4ος αιώνας π.Χ. αρχίζει στις 1 Ιανουαρίου 400 π.Χ. και τελειώνει στις 31 Δεκεμβρίου 301 π.Χ.

ΤΕΤΑΡΤΟΣ ΑΙΩΝΑΣ ΠΡΙΝ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟΣ ΑΙΩΝΑΣ ΠΡΙΝ ΧΡΙΣΤΟ ΠΡΙΝ, ΑΥΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΕΛΛΑΔΑ-ελληνικά ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΧΡΟΝΙΑ ΠΡΙΝ.

ΤΕΤΑΡΤΟΣ ΑΙΩΝΑΣ ΠΡΙΝ ΧΡΙΣΤΟ ΠΡΙΝ ΑΡΧΗ ΠΡΩΤΗ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 400 ΧΡΙΣΤΟ ΠΡΙΝ ΕΞΑΝΤΛΗΣΗ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 301 ΧΡΙΣΤΟ ΠΡΙΝ.

Πότε αρχίζει και τελειώνει ο 1ος αιώνας π. Χ.;

ΠΡΩΤΟΣ ΑΙΩΝΑΣ ΠΡΙΝ ΧΡΙΣΤΟ ΠΡΙΝ ΑΡΧΗ ΕΞΑΝΤΛΗΣΗ ΤΙ-γεν;

Στη συνέχεια δείχνει το σχεδιάγραμμα [Αρχαία Χρόνια: Χρονικές Περίοδοι_pdf](#) και ζητάει από τους/τις μαθητές/τριες να ορίσουν σωστά τα χρονικά αυτά διαστήματα στην ΕΝΓ. Στην προσπάθεια τους αυτή, οι μαθητές/τριες μπορούν να χρησιμοποιήσουν χρονικά νοήματα και χρονικούς δείκτες που διδάχτηκαν στις προηγούμενες υποενότητες.

Βήμα 5

Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί στους/στις μαθητές/τριες ότι υπάρχει και ένας ακόμη νοητός άξονας του χρόνου μπροστά και δίπλα από το σώμα του νοηματιστή, από κάτω προς τα πάνω, ο οποίος χρησιμοποιείται για να δηλώσει την ανάπτυξη και εξέλιξη των ζωντανών οργανισμών (ανθρώπων, ζώων, φυτών).

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν το παρακάτω νοηματικό κείμενο και προσπαθούν να εντοπίσουν τα χρονικά νοήματα και τους χρονικούς δείκτες που χρησιμοποιούνται ακολουθώντας τον άξονα της ανάπτυξης.

ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΕΓΑΛΩΝΕΙ ΑΥΤΟΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΛΟΙΠΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΑΥΤΟ ΣΤΙΓΜΗ ΑΡΧΗ ΓΕΝΝΗΣΗ ΜΕΓΑΛΩΝΕΙ ΕΧΕΙ ΜΕΤΑΒΟΛΗ+ ΣΩΜΑ.

ΑΡΧΗ ΓΕΝΝΗΣΗ ΜΩΡΟ+, ΜΩΡΟ ΠΕΡΠΑΤΗΜΑ ΟΜΙΛΙΑ ΔΕΝ ΑΥΤΟ ΜΩΡΟ ΑΝΑΓΚΗ ΤΙ-γεν; ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΜΑΜΑ.

ΜΩΡΟ ΜΕΓΑΛΩΝΕΙ-δεξιά ΕΝΑ ΗΛΙΚΙΑ ΑΥΤΟ ΤΙ-γεν; ΑΡΧΗ ΜΠΟΥΣΟΥΛΗΜΑ ΣΟΥΡΣΙΜΟ ΜΠΟΥΣΟΥΛΗΜΑ ΠΕΡΠΑΤΗΜΑ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΠΕΡΠΑΤΗΜΑ. ΑΥΤΟ ΑΡΧΗ ΟΜΙΛΙΑ.

ΑΥΤΟ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕΓΑΛΩΝΕΙ-δεξιά ΤΕΣΣΕΡΑ ΗΛΙΚΙΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΜΕΤΑ ΜΕΓΑΛΩΝΕΙ-δεξιά ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟ. ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΠΑ ΕΦΗΒΕΙΑ ΜΕΓΑΛΩΝΕΙ-δεξιά-πάνω.

ΕΦΗΒΕΙΑ ΜΕΓΑΛΩΝΕΙ-δεξιά-πάνω ΤΟΥ ΣΩΜΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΜΟΙΑΖΕΙ ΕΝΗΛΙΚΑΣ.ΑΥΤΟ ΑΓΟΡΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ+ ΓΕΝΙΑ ΤΡΙΧΑ ΤΡΙΧΕΣ-ΒΓΑΙΝΟΥΝ ΛΟΙΠΟΝ ΞΥΡΙΣΜΑ. ΑΠΟ-ΤΗΝ-ΑΛΛΗ ΑΥΤΟ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΥΤΑ ΣΤΗΘΟΣ-ΜΕΓΑΛΩΝΕΙ.

ΑΜΕΣΟ-ΜΕΛΛΟΝ ΘΑ ΕΝΗΛΙΚΕΣ ΤΕΛΟΣ. ΤΩΡΑ ΗΛΙΚΙΑ ΔΕΚΑΟΧΤΩ ΑΥΤΟ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ+ ΕΑΥΤΟ ΤΟΥ+ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ.

Απόδοση στα Ελληνικά

Από τη στιγμή που ο άνθρωπος γεννιέται και μεγαλώνει συμβαίνουν πολλές αλλαγές στο σώμα του. Στην αρχή είναι ένα πολύ μικρό μωρό που δεν περπατάει και δεν μιλάει και έχει ανάγκη από τη συνεχή φροντίδα της μαμάς του. Στο τέλος του πρώτου χρόνου το μωρό αρχίζει να μπουσουλάνε και μετά να περπατάει. Τότε περίπου θα αρχίσει και να μιλάει. Στην ηλικία των τεσσάρων χρονών τα παιδιά πηγαίνουν στο νηπιαγωγείο. Μετά μεγαλώνοντας πηγαίνουν στο δημοτικό. Στο τέλος του δημοτικού αρχίζει η εφηβεία. Το σώμα των εφήβων αλλάζει και αρχίζει να μοιάζει με των μεγάλων. Τα αγόρια καθώς μεγαλώνουν βράζουν τρίχες και αρχίζουν να ξυρίζονται. Τα κορίτσια αποκτούν στήθος. Μετά από λίγο καιρό θα είναι πλέον ενήλικες. Τώρα είναι δεκαοχτώ χρονών και θα πρέπει να φροντίζουν μόνοι τους τους εαυτούς τους.

Ο/η εκπαιδευτικός δίνει στους/στις μαθητές/τριες εικόνες

[Εικόνες Εξελίξεις – Άνθρωπος_pdf,](#)

[Εικόνες Εξελίξεις – Φυτά_pdf](#)

και ζητάει να περιγράψουν την ανάπτυξη των ανθρώπων και των φυτών, χρησιμοποιώντας τον προαναφερόμενο άξονα του χρόνου.

Επέκταση δραστηριοτήτων

Κάθε μαθητής/τρια, κάθε μαθήτρια χρησιμοποιώντας τέσσερις φωτογραφίες οικείων προσώπων του/της από διάφορες ηλικιακές φάσεις της ζωής τους, περιγράφει την εξέλιξη της ζωής του προσώπου που επέλεξε. Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν το σωστό άξονα χρόνου ή συνδυασμό χρονικών αξόνων, καθώς και τα κατάλληλα χρονικά νοήματα και χρονικούς δείκτες για την περιγραφή τους.

Οι περιγραφές των μαθητών/τριων βιντεοσκοποούνται. Οι μαθητές/τριες βλέπουν τα βίντεο των συμμαθητών/τριων τους και εντοπίζουν πόσους και ποιους δείκτες έχει χρησιμοποιήσει ο καθένας, η καθεμία, ποια χρονικά νοήματα και ποιους χρονικούς άξονες. Το υλικό των βίντεο μπαίνει στο χαρτοφυλάκιο των μαθητών/τριών.

Βήμα 6

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους/στις μαθητές/τριες μια μικρή ταινία: [ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΤΟΤΕ ΤΩΡΑ_ΕΝΓ](#). Επίσης δίνει στους/στις μαθητές/τριες το ακόλουθο λεξιλόγιο:

ΤΩΡΑ-σήμερα

ΠΑΛΙΑ

ΛΕΥΚΟΣ ΠΥΡΓΟΣ

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ

ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ+

ΚΑΠΕΛΟ

ΚΑΠΕΛΟ-ΦΟΥΝΤΑ-(φέσι)

ΛΙΜΑΝΙ

ΚΤΙΡΙΟ+ ΨΗΛΟ++

ΨΗΛΟ-πολυκατοικία++

ΚΑΡΑΒΙ-ΚΑΤΑΡΤΙΑ

ΘΑΛΑΣΣΑ ΒΡΩΜΙΚΑ

ΜΙΝΑΡΕΣ

ΛΟΥΤΡΟ-ΧΑΜΑΜ

ΑΨΙΔΑ

ΜΑΓΑΖΙ++

ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΠΟΛΛΑ ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ-ΤΞ5

ΚΑΦΕ

ΑΜΑΞΑ

ΑΛΟΓΑ

ΤΡΑΜ

ΣΠΙΤΙ++ ΚΕΡΑΜΥΔΙΑ

ΔΡΟΜΟΣ ΠΕΤΡΑ ΛΙΘΟΣΤΡΩΤΟ-ΤΞΛ:

ΣΠΙΤΙ ΜΠΡΟΣΤΑ-ΦΡΑΚΤΗΣ-ΜΠΑΛΚΟΝΙ-χαγιάτι

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΤΕΙΧΗ-ΚΑΣΤΡΟ

ΠΥΡΓΟΣ

Ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να κατηγοριοποιήσουν τα νοήματα σύμφωνα με το βίντεο που είδαν σε νοήματα που ταιριάζουν με την περιγραφή της πόλης στο παρελθόν και στο σήμερα και να τα τοποθετήσουν σε πίνακα. Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να δημιουργήσουν τον ακόλουθο πίνακα: [Νοήματα του τότε και του τώρα_pdf](#).

Στη συνέχεια, ο/η εκπαιδευτικός κατευθύνει τους/τις μαθητές/τριες να χρησιμοποιήσουν το σχετικό λεξιλόγιο που τους δόθηκε και να περιγράψουν την πόλη στο παρελθόν και στο σήμερα, χρησιμοποιώντας τον άξονα του χρόνου δίπλα στο σώμα σε συνδυασμό με τα σωστά χρονικά νοήματα και τους αναγκαίους χρονικούς δείκτες.

Προβάλει ξανά την ταινία [ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΤΟΤΕ ΤΩΡΑ_ENG](#). Οι μαθητές/τριες εντοπίζουν τους άξονες του χρόνου, τα χρονικά νοήματα και τους χρονικούς δείκτες που χρησιμοποιούνται από το νοηματιστή.

Νοηματικό κείμενο

[ΕΚΕΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΠΟΛΗ ΠΑΛΙΑ-τότε ΤΩΡΑ ΣΥΓΚΡΙΣΗ.](#)

[ΠΑΛΙΑ-τότε ΕΚΕΙ ΛΕΥΚΟΣ ΠΥΡΓΟΣ, ΠΥΡΓΟΣ ΔΡΟΜΟΣ ΜΠΡΟΣΤΑ ΑΔΕΙΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ ΤΙΠΟΤΑ₁.](#)

[ΕΚΕΙ ΛΕΥΚΟΣ ΠΥΡΓΟΣ ΚΑΣΤΡΟ ΕΚΕΙ ΤΟΤΕ ΕΚΕΙ ΦΥΛΑΚΗ.](#)

[ΕΚΕΙ ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ+ ΚΑΠΕΛΟ-ΦΟΥΝΤΑ-\(φέσι\) ΚΑΠΕΛΟ ΡΟΥΧΑ ΠΑΛΙΑ ΕΠΟΧΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ.](#)

[ΤΩΡΑ-σήμερα ΛΕΥΚΟΣ ΠΥΡΓΟΣ ΕΚΕΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ ΜΠΡΟΣΤΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ-ΠΟΛΛΑ-ΠΕΡΝΑΝΕ-ΤΞ5+ ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ+](#)

[ΕΚΕΙ ΠΟΛΗ ΛΙΜΑΝΙ ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΚΤΙΡΙΟ++ ΨΗΛΟ++ ΨΗΛΟ-πολυκατοικία++.](#)

[ΠΑΛΙΑ-τότε ΕΚΕΙ ΛΙΜΑΝΙ ΒΑΡΚΑ ΚΟΥΠΙΑ ΒΑΡΚΟΥΛΕΣ-ΤΞΒ++ ΚΑΡΑΒΙ ΚΑΤΑΡΤΙ.](#)

ΙΔΙΟ₁ ΑΥΤΟ ΚΑΤΕΒΑΙΝΕΙ ΔΥΟ-ΜΙΚΡΟ-ΚΤΙΣΜΑ-ΤΞ5: ΕΚΕΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΓΚΡΕΜΙΣΜΑ
ΕΚΕΙ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΙ-γεν; ΣΚΕΠΗ ΜΙΚΡΟ-ΚΤΙΣΜΑ-ΤΞ5: ΕΚΕΙ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΤΟΥΡΙΣΜΟ.
ΤΩΡΑ-σήμερα ΕΚΕΙ ΘΑΛΑΣΣΑ ΜΟΙΑΖΕΙ ΦΑΙΝΕΤΑΙ ΒΡΩΜΙΚΟΣ.

ΤΩΡΑ-σήμερα ΕΚΕΙ ΑΨΙΔΑ ΜΠΡΟΣΤΑ ΚΤΙΣΜΑ-ΤΞ5 ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΓΙΟΣ ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-Ο-
ΝΟΜΑ-ΓΙΩΡΓΟΣ ΕΚΕΙ ΜΙΝΑΡΕ ΕΚΕΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ-ΠΟΛΛΑ-ΠΕΡΝΑΝΕ-ΤΞ5+
ΙΔΙΟ₁ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΔΕΝ-ΕΧΕΙ.

ΕΚΕΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΤΩΡΑ ΚΟΙΤΑΕΙ ΤΙ-γεν; ΠΟΛΛΑ ΜΑΓΑΖΙ++ ΚΤΙΣΜΑ-
ΤΞ5:++ ΚΑΦΕ ΚΤΙΣΜΑ-ΤΞ5:++ ΔΙΑΦΟΡΑ.

ΠΑΛΙΑ ΕΚΕΙ ΠΟΛΗ ΔΡΟΜΟΣ ΧΩΜΑ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΠΕΤΡΑ ΛΙΘΟΣΤΡΩΤΟ-ΤΞL: ΕΧΕΙ Α-
ΜΑΞΑ ΤΡΑΜ ΕΧΕΙ.

ΤΡΑΜ ΔΡΟΜΟΣ Τ-Τσιμισκή ΜΠΡΟΣΤΑ ΠΕΡΝΑΕΙ. ΠΟΛΗ ΠΑΝΩ ΕΚΕΙ ΚΑΤΕΒΑΙΝΕΙ ΦΑΙ-
ΝΕΤΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑ

ΤΩΡΑ-σήμερα ΕΚΕΙ ΔΕΞΙΑ ΠΥΡΓΟΣ ΓΥΡΩ ΕΚΕΙ ΠΕΡΙΟΧΗ ΓΕΜΑΤΟΣ ΨΗΛΟ-πολυκατοι-
κία++ ΚΤΙΡΙΟ+ ΨΗΛΟ++.

ΠΑΛΙΑ-τότε ΠΟΛΗ ΦΤΑΝΕΙ ΠΥΡΓΟΣ ΤΟΙΧΟΣ.

ΠΑΛΙΑ ΤΙ-γεν; ΣΠΙΤΙ++ ΜΕΙΩΣΗ. ΕΔΩ ΣΠΙΤΙ ΤΙ-γεν; ΣΠΙΤΙ ΜΠΡΟΣΤΑ-ΦΡΑΚΤΗΣ-
ΜΠΑΛΚΟΝΙ-χαγιάτι ΣΠΙΤΙ ΚΕΡΑΜΥΔΙΑ.

ΕΚΕΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΓΙΟΣ ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΔΙΠΛΑ ΚΤΙΣΜΑ-ΤΞ5:-δεξιά
ΑΥΤΟ ΛΟΥΤΡΟ-ΧΑΜΑΜ ΟΝΟΜΑ ΠΑΣΑ ΓΕΝΙΑ Γ-Ε-Ν-Ι ΕΚΕΙ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΔΡΟΜΟΣ ΕΥ-
ΘΕΙΑ ΕΘΝΙΚΗ ΑΜΥΝΑ ΑΥΤΟ ΚΛΑΣΙΚΟΣ ΠΑΛΙΑ ΣΠΙΤΙ ΠΑΛΙΑ ΑΥΤΟ ΕΙΚΟΝΑ ΟΜΟΡΦΗ
ΦΑΙΝΕΤΑΙ ΕΣΥ ΦΑΝΤΑΣΙΑ ΔΕΝ-ΜΠΟΡΕΙ.

Απόδοση στα Ελληνικά

Η πόλη της Θεσσαλονίκης τότε και τώρα.

Τότε ο δρόμος μπροστά από τον Λευκό Πύργο ήταν άδειος, χωρίς αυτοκίνητα. Γύρω από το Λευκό Πύργο υπήρχαν τείχη γιατί τότε ήταν φυλακή. Περπατούσαν μόνον άνθρωποι που φορούσαν καπέλα και φέσια. Τα ρούχα ήταν άλλης εποχής.

Σήμερα μπροστά από τον Λευκό Πύργο περνούν συνεχώς αυτοκίνητα, ενώ άνθρωποι κινούνται στα πεζοδρόμια. Γύρω από το λιμάνι της πόλης υπάρχουν τεράστια κτίρια και πολυκατοικίες.

Τότε στο λιμάνι υπήρχαν βαρκούλες και καράβια με κατάρτια.

Ακόμη υπήρχε η σκάλα αποβίβασης των ανθρώπων από τις βάρκες, στην ξηρά με δυο μικρά κτίσματα.

Στο ίδιο σημείο σήμερα τα κτίρια της σκάλας έχουν καταστραφεί και στη θέση του ενός έχει γίνει μαγαζί με τουριστικά είδη.

Σήμερα το νερό της θάλασσας μοιάζει πολύ βρώμικο.

Σήμερα μπροστά στην αψίδα, την Καμάρα, το ναό του Αγίου Γεωργίου, τη Ροτόντα και το μιναρέ περνούν συνεχώς αυτοκίνητα κάτι που δεν συνέβαινε στο παρελθόν. Επίσης στην Θεσσαλονίκη του σήμερα βλέπουμε πολλά μαγαζιά με διάφορα είδη, καφετέριες κλπ.

Στο παρελθόν, η πόλη είχε χωματένιους ή λιθόστρωτους δρόμους, υπήρχαν άμαξες με άλογα και ακόμη υπήρχε το τραμ. Το παλιό τραμ περνούσε από την οδό Τσιμισκή.

Κατεβαίνοντας από την Άνω πόλη μπροστά έβλεπες τη θάλασσα. Σήμερα, δεξιά ξεπροβάλλουν τα Κάστρα και γύρω τους, ο χώρος είναι γεμάτος πολυκατοικίες και ψηλά κτίρια. Τότε τα Κάστρα ήταν το τέλος της πόλης.

Τα σπίτια ήταν πολύ λιγότερα από σήμερα και είχαν χαγιάτια ενώ οι σκεπές είχαν κεραμίδια.

Δίπλα στο ναό του Αγίου Δημητρίου ξεπροβάλλει το Χαμάμ του Γενί και κανείς δεν μπορεί να φανταστεί την ομορφιά που είχαν τότε, τα νέο κλασσικά κτίρια στην οδό Εθνικής Αμύνης.

Αυτή ήταν η πόλη της Θεσσαλονίκης «Τότε και σήμερα».

Βήμα 7

Ο/η εκπαιδευτικός ζητάει από τους/τις μαθητές/τριες να πειραματιστούν και να τροποποιήσουν τα νοηματικά κείμενα της προηγούμενης υποενότητας:

ΜΕΣΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ, ΤΩΡΑ-σήμερα, ΠΑΛΙΑ, ΜΕΛΛΟΝ (Τα μέσα μεταφοράς: Σήμερα στο Παρελθόν)

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝ-ΠΑΡΟΝ ΧΡΟΝΙΑ (Η Επικοινωνία στο Χρόνο: από το παρελθόν στο παρόν), καθώς και το κείμενο

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΕΚΕΙ ΠΟΛΗ ΠΑΛΙΑ-τότε ΤΩΡΑ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΥΤΗ

χρησιμοποιώντας τον νοητό άξονα που σχηματίζεται μπροστά στο σώμα από αριστερά προς τα δεξιά.

Οι μαθητές/τριες, συγκρίνουν τη χρήση των δύο αξόνων με την βοήθεια του/της εκπαιδευτικού.

Είναι σωστή η χρήση του άξονα του χρόνου μπροστά στο σώμα για την ανάπτυξη αυτών των νοηματικών κειμένων; Οι μαθητές/τριες συζητούν με τον/την εκπαιδευτικό ποιος είναι ο κατάλληλος άξονας και γιατί και εντοπίζουν ότι η χρήση του άξονα μπροστά στο σώμα δεν ταιριάζει παρά μόνο για την περιγραφή συγκεκριμένων χρονικών διαστημάτων, περιόδων, εποχών και για την περιγραφή της γραμμής του χρόνου.

Ο/η εκπαιδευτικός βιντεοσκοπεί την προσπάθεια του κάθε μαθητή/τριας για το χαρτοφυλάκιο τους.

Βήμα 8

Ένας κωφός μαθητής/τρια αφηγείται την επίσκεψη του στο ζωολογικό κήπο.

(Μια μέρα στο Ζωολογικό Κήπο) ΖΩΟ-(Θεσσαλονίκη)-ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΚΕΙ ΜΙΑ ΗΜΕΡΑ

ΠΡΟΣΦΑΤΟ-ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ-(Θεσσαλονίκη) ΕΓΩ ΕΡΘΕΙ ΑΘΗΝΑ ΔΥΟ-ΦΟΡΑ.

ΕΓΩ ΜΑΜΑ ΟΙ-ΔΥΟ-ΜΑΣ ΑΠΟΦΑΣΗ ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΑΤΤΙΚΟ ΔΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΟΧΗ.

ΕΓΩ ΟΙ-ΔΥΟ-ΜΑΣ ΕΚΕΙ ΦΤΑΝΕΙ ΤΑΞΙ-(Θεσσαλονίκη). ΕΚΕΙ ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΙΣΗΤΗΡΙΟ ΠΛΗΡΩΝΕΙ ΕΚΕΙ ΤΙΜΗ-πόσο κάνει; ΕΝΝΕΑ-(Θεσσαλονίκη) ΕΥΡΩ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΠΑΙΔΙΑ ΔΕΚΑ-ΠΕΝΤΕ-(Θεσσαλονίκη) ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΕΝΗΛΙΚΑΣ.

ΛΟΙΠΟΝ ΜΑΜΑ ΜΟΥ-ΛΕΕΙ ΤΙ-γεν; ΟΥ-ΟΥ ΑΘΗΝΑ ΤΙΜΗ ΕΙΣΗΤΗΡΙΟ ΟΥ-ΟΥ.

ΟΙ-ΔΥΟ-ΜΑΣ ΠΕΡΠΑΤΑΜΕ ΕΙΣΟΔΟΣ ΚΟΙΤΑΕΙ-έκπληξη ΑΝΑΥΔΟΣ ΧΑΖΕΥΕΙ ΛΟΓΩ ΕΓΩ ΠΟΤΕ ΕΓΩ ΚΟΙΤΑΕΙ ΟΛΑ ΖΩΟ-(Θεσσαλονίκη).

ΕΚΕΙ ΖΩΟ-(Θεσσαλονίκη) ΕΧΕΙ ΑΓΡΙΑ, ΗΜΕΡΑ, ΜΕΓΑΛΑ, ΜΙΚΡΑ, ΖΩΟ-(Θεσσαλονίκη) ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΘΑΛΑΣΣΑ, ΞΗΡΑ-ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ, ΠΟΥΛΙΑ, ΦΙΔΙΑ, ΟΤΙ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΜΥΑΛΟ-ΒΑΖΕΙ.

ΛΟΙΠΟΝ ΠΟΥΛΙΑ ΕΓΩ ΟΥΑ ΕΚΠΛΗΞΗ ΑΣΠΡΟ-(Θεσσαλονίκη) ΜΑΥΡΟ-(Θεσσαλονίκη) ΧΡΩΜΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΠΕΤΑΕΙ-ΤΞ5 ΕΚΕΙ ΚΛΟΥΒΙ-ΤΞ5+ ΜΕΣΑ ΚΛΟΥΒΙ-ΤΕΡΑΣΤΙΟ-ΤΞ5+ ΚΑΓΚΕΛΑ.

ΕΚΕΙ ΠΟΥΛΙΑ ΕΚΕΙ+ ΜΕΣΑ ΚΛΟΥΒΙ-ΤΞ5+ ΚΛΟΥΒΙ-ΤΕΡΑΣΤΙΟ-ΤΞ5+ΕΚΕΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ-(Θεσσαλονίκη) ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΕΙΣΟΔΟΣ ΜΠΑΙΝΕΙ ΚΛΟΥΒΙ-ΤΕΡΑΣΤΙΟ-ΤΞ5+ ΚΑΓΚΕΛΑ ΕΚΕΙ.

ΛΟΙΠΟΝ ΟΙ-ΔΥΟ-ΜΑΣ ΒΟΛΤΑ ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ ΠΑ, ΕΓΩ ΕΙΣΟΔΟΣ ΚΑΦΕ ΕΚΕΙ ΜΑΓΑΖΙ ΠΑΙΡΝΕΙ-ΤΞ2: ΠΙΝΕΙ₁ ΠΟΡΤΟΚΑΛΙ ΠΙΝΕΙ₁ ΜΕΤΑ₁ ΠΑΕΙ-δεξιά ΜΑΓΑΖΙ-(Θεσσαλονίκη) ΕΚΕΙ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΠΟΥΛΑΕΙ ΘΥΜΑΤΑΙ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ, ΕΓΩ ΣΤΟΧΟΣ ΑΓΟΡΑΖΕΙ ΚΑΤΙ ΘΥΜΑΤΑΙ.

ΗΜΕΡΑ ΟΛΗ-ΜΕΡΑ ΕΞΑΝΤΛΗΣΗ ΟΙ-ΔΥΟ-ΜΑΣ ΚΟΥΡΑΣΗ ΣΠΙΤΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ, ΣΠΙΤΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΚΑΘΕΤΑΙ-ΤΞ2: ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ ΣΤΑΣΗ-(Θεσσαλονίκη) ΚΑΤΕΒΑΙΝΕΙ-ΤΞ2: ΕΚΕΙ ΣΠΙΤΙ ΚΟΝΤΑ ΕΚΕΙ, ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΗ-ΚΟΥΡΑΣΗ ΚΟΥΡΑΣΗ.

ΜΑΜΑ ΡΩΤΑΕΙ-ΕΜΕΝΑ ΡΩΤΑΕΙ ΥΠΟΜΟΝΗ; ΕΓΩ (αμφιταλαντεύομαι) ΨΕΜΑ-(Θεσσαλονίκη) ΑΠΑΝΤΗΣΗ-ΓΥΡΝΑΩ ΛΕΕΙ-δεξιά ΕΓΩ ΕΝΤΑΞΕΙ ΣΤΕΝΟΧΩΡΙΑ ΜΗ.

ΜΑΜΑ ΜΟΥ ΠΡΟΤΑΣΗ ΟΙ-ΔΥΟ-ΜΑΣ ΜΠΑΙΝΕΙ-ΤΞ2: ΕΚΕΙ ΓΛΥΚΟ-ΜΑΓΑΖΙ-(Θεσσαλονίκη).

ΗΜΕΡΑ ΕΞΑΝΤΛΗΣΗ ΛΟΙΠΟΝ ΠΑΓΩΓΟ ΤΑΙΡΙΑΖΕΙ.

ΕΓΩ ΠΕΡΑΣΑ ΤΕΛΕΙΑ!

Απόδοση στα Ελληνικά

(Μια μέρα στο Ζωολογικό Κήπο)

Ήταν Σεπτέμβρης και ήταν η δεύτερη φορά που επισκεπτόμουν την Αθήνα. Η μαμά μου αποφάσισε να επισκεφτούμε το Αττικό Πάρκο. Για να φτάσουμε εκεί πήραμε ένα ταξί. Στην είσοδο πληρώσαμε το εισιτήριο το οποίο κόστιζε εννέα ευρώ για τα παιδιά και δεκαπέντε για τους ενήλικες. Η μαμά μου είπε πως οι τιμές στην Αθήνα είναι τσουχτερές.

Όταν μπήκαμε μέσα τα έχασα.

Ποτέ μου δεν είχα δει τόσα ζώα.

Υπήρχαν άγρια και ημέρα ζώα, μεγάλα και μικρά, ζώα της θάλασσας, και τη ξηράς, πουλιά, φίδια και ότι βάζει ο νους σου.

Τα πουλιά ήταν για μένα τα πιο εντυπωσιακά. Άσπρα, μαύρα, πολύχρωμα πουλιά βρίσκονταν μέσα σε τεράστια κλουβιά. Εκεί ζούσαν σαν να ήταν ελεύθερα και ο επισκέπτης μπορούσε να μπει μέσα στα κλουβιά.

Όταν τελειώσαμε τη βόλτα μας πήγαμε στην καφετέρια για να πιούμε μια πορτοκαλάδα και μετά στο μαγαζί με τα σουβενίρ για να αγοράσουμε κάποιο ενθύμιο.

Στο τέλος της ημέρας πολύ κουρασμένοι γυρίσαμε στο σπίτι με το λεωφορείο. Όταν κατέβηκα στη στάση κοντά στο σπίτι μου ήμουν τελείως εξαντλημένος. Ωστόσο, όταν με ρώτησε η μητέρα μου αν είχα λίγο κουράγιο ακόμη της είπα ψέματα για να μην την στεναχωρήσω.

Η μαμά πρότεινε να κάνουμε μια στάση στο ζαχαροπλαστείο. Ένα παγωτό ήταν ότι έπρεπε για το κλείσιμο της μέρας.

Είχα περάσει υπέροχα.

Μετά την παρακολούθηση του κειμένου ο/η εκπαιδευτικός κάνει ερωτήσεις κατανόησης στους/στις μαθητές/τριες.

Ερωτήσεις κατανόησης

(ΕΡΩΤΗΣΗ+ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ)

1. ΑΓΟΡΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΜΙΚΡΟ ΑΥΤΟ ΙΣΤΟΡΙΑ ΔΙΗΓΗΣΗ, ΑΥΤΟ ΓΕΝΝΗΣΗ ΠΟΥ ΑΘΗΝΑ;
2. ΑΓΟΡΙ ΜΙΚΡΟ ΑΥΤΟ ΑΘΗΝΑ ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΜΗΝΑ ΠΟΙΟ;
3. ΑΓΟΡΙ ΜΑΜΑ ΤΟΥ ΟΙ-ΔΥΟ-ΤΟΥΣ ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΠΟΥ;
4. ΑΥΤΟ ΑΓΟΡΙ ΕΙΣΗΤΗΡΙΟ ΤΙΜΗ-πόσο-κάνει;
5. ΟΙ-ΔΥΟ ΕΚΕΙ ΚΟΙΤΑΕΙ ΤΙ;
6. ΠΟΥΛΙΑ ΧΡΩΜΑ ΤΙ;
7. ΟΙ-ΔΥΟ ΕΞΑΝΤΛΗΣΗ ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΤΙ-γεν;
8. ΣΠΙΤΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΙ-γεν;
9. ΕΚΕΙ ΓΛΥΚΟ-ΜΑΓΑΖΙ ΕΚΕΙ ΑΓΟΡΑΖΕΙ ΤΙ;
10. ΑΥΤΟ ΟΛΑ-ΜΑΖΙ ΙΣΤΟΡΙΑ ΝΟΗΜΑΤΑ ΕΣΕΙΣ ΚΟΙΤΑΕΙ ΝΟΗΜΑΤΑ ΠΡΩΤΗ-ΦΟΡΑ ΠΙΑΝΕΙ+ ΕΧΕΙ;
11. ΑΥΤΟ ΙΔΙΟ₁ ΑΥΤΟ ΝΟΗΜΑΤΑ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΠΟΙΑ;
12. ΑΥΤΟ ΙΔΙΟ₁ ΑΥΤΟ ΝΟΗΜΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΜΥΑΛΟ ΠΙΑΝΕΙ+ ΑΥΤΟ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ-γεν;
13. ΨΕΜΑ-(Θεσσαλονίκη) ΑΚΡΙΒΩΣ ΝΟΗΜΑΤΑ ΤΙ-γεν;
14. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ-(Θεσσαλονίκη) ΑΚΡΙΒΩΣ ΝΟΗΜΑΤΑ ΤΙ-γεν;
15. ΑΓΟΡΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΓΕΝΝΗΣΗ ΣΠΙΤΙ ΕΣΕΙΣ ΜΥΑΛΟ ΠΙΑΝΕΙ ΠΟΥ;

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Ήταν το αγόρι που διηγείται την ιστορία από την Αθήνα;

2. Ποιο μήνα επισκέφτηκε το αγόρι την Αθήνα;
3. Πού πήγε το αγόρι με τη μητέρα του;
4. Πόσο έκανε το εισιτήριο του αγοριού;
5. Τι είδαν εκεί;
6. Τι χρώμα ήταν τα πουλιά;
7. Πού πήγαν στο τέλος;
8. Πως γύρισαν πίσω;
9. Τι αγόρασαν από το ζαχαροπλαστείο;
10. Υπήρχαν νοήματα που δεν είχατε ξαναδεί;
11. Ποια νοήματα είναι αυτά;
12. Καταλάβατε τι σημαίνει καθένα από αυτά;
13. Τι σημαίνει ΨΕΜΑ-(Θεσσαλονίκη);
14. Τι σημαίνει ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ-(Θεσσαλονίκη);
15. Μήπως μπορεί κάποιος να μαντέψει από πού είναι το αγόρι;

Απαντήσεις

ΑΠΑΝΤΗΣΗ+

1. ΜΗ.
2. ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ₁.
3. ΑΓΟΡΙ ΜΙΚΡΟ ΜΑΜΑ ΜΑΖΙ ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΑΤΤΙΚΟ ΖΩΟ ΠΕΡΙΟΧΗ.
4. ΕΝΝΕΑ ΕΥΡΩ
5. ΖΩΟ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΚΟΙΤΑΕΙ.
6. ΑΣΠΡΟ ΜΑΥΡΟ ΠΟΛΛΑ ΧΡΩΜΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ+.
7. ΕΚΕΙ ΜΑΓΑΖΙ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΘΥΜΑΤΑΙ ΠΟΥΛΑΕΙ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΕΚΕΙ.
8. ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ₂
9. ΠΑΓΩΤΟ
10. ΝΑΙ
11. ΝΟΗΜΑΤΑ ΤΙ; ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ-(Θεσσαλονίκη), ΤΑΞΙ-(Θεσσαλονίκη), ΕΝΝΕΑ-(Θεσσαλονίκη), ΔΕΚΑΠΕΝΤΕ-(Θεσσαλονίκη), ΖΩΟ-(Θεσσαλονίκη), ΖΩΟ-ΠΕΡΙΟΧΗ-(Θεσσαλονίκη), ΣΤΑΣΗ-(Θεσσαλονίκη), ΑΣΠΡΟ-(Θεσσαλονίκη), ΜΑΓΑΖΙ-(Θεσσαλονίκη), ΜΑΥΡΟ-(Θεσσαλονίκη), ΨΕΜΑ-(Θεσσαλονίκη), ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ-(Θεσσαλονίκη).
12. ΝΑΙ, ΜΕΡΙΚΑ.

13. ΨΕΜΑ-(Θεσσαλονίκη) ΑΚΡΙΒΩΣ-τι; ΨΕΜΑ.
14. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ-(Θεσσαλονίκη) ΑΚΡΙΒΩΣ-τι; ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ.
15. ΑΓΟΡΙ ΑΥΤΟ ΑΛΛΗ ΠΟΛΗ.

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Όχι
2. Το Σεπτέμβρη
3. Το αγόρι με τη μητέρα του πήγαν στο Αττικό πάρκο
4. Εννέα Ευρώ
5. Είδαν διάφορα ζώα
6. Άσπρα, μαύρα πολύχρωμα
7. Στο μαγαζί που πουλούσε σουβενίρ
8. Με το λεωφορείο
9. Παγωτό
10. Ναι
11. Τα νοήματα ήταν: ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ-(Θεσσαλονίκη), ΤΑΞΙ-(Θεσσαλονίκη), ΕΝΝΕΑ-(Θεσσαλονίκη), ΔΕΚΑΠΕΝΤΕ-(Θεσσαλονίκη), ΖΩΟ-(Θεσσαλονίκη), ΖΩΟ-ΠΕΡΙΟΧΗ-(Θεσσαλονίκη), ΣΤΑΣΗ-(Θεσσαλονίκη), ΑΣΠΡΟ-(Θεσσαλονίκη), ΜΑΓΑΖΙ-(Θεσσαλονίκη), ΜΑΥΡΟ-(Θεσσαλονίκη), ΨΕΜΑ-(Θεσσαλονίκη), ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ-(Θεσσαλονίκη).
12. Ναι, μερικά.
13. ΨΕΜΑ-(Θεσσαλονίκη) σημαίνει ΨΕΜΑ.
14. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ-(Θεσσαλονίκη) σημαίνει ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ.
15. Το αγόρι είναι από μια άλλη πόλη.

Στο σημείο αυτό αν οι μαθητές/τριες δεν γνωρίζουν ότι τα νοήματα αυτά ανήκουν στη διάλεκτο της βόρειου Ελλάδος, ο/η εκπαιδευτικός θα πρέπει να τους δώσει αυτή την πληροφορία. Θα ήταν σκόπιμο επίσης να συνδέσει αυτή την πληροφορία με τις γνώσεις που έχουν αποκτήσει από την προηγούμενη δραστηριότητα για την πόλη της Θεσσαλονίκης.

Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί στους/στις μαθητές/τριες ότι το αγόρι που διηγείται την ιστορία (μέσω της νοηματίστριας) είναι από τη Θεσσαλονίκη και ότι στην βόρεια Ελλάδα

χρησιμοποιούν διαφορετικά νοήματα για κάποιες έννοιες. Επίσης θα αξιολογήσει και την ικανότητα των μαθητών/τριων να κατανοούν τη σημασία των νοημάτων που δεν γνωρίζουν από τα συμφραζόμενα.

Οι μαθητές/τριες χρησιμοποιώντας τη φωτογραφική μηχανή συμπληρώνουν τον πίνακα με τις διαλεκτικές διαφορές που βρήκαν στο κείμενο.

[Πίνακας διαλεκτικών διαφορών_pdf](#)

Ο/η εκπαιδευτικός θα πρέπει να εξηγήσει στους/στις μαθητές/τριες ότι **οι διαφορές στην γλώσσα μεταξύ των Κωφών της βορείου Ελλάδας και της κεντρικής Ελλάδας είναι μικρές και ότι δεν πρόκειται για διαφορετικές γλώσσες αλλά για διαφορετικές διαλέκτους. Δεν πρόκειται για διαφορετική γλώσσα αλλά για μικρές διαλεκτικές διαφορές σε κάποια νοήματα. Για να μιλήσουμε για διαφορετικές γλώσσες πρέπει να έχουμε πολύ περισσότερες διαφορές τουλάχιστον σε επίπεδο λεξιλογίου. Όπως στην νοηματική, διαλεκτικές διαφορές έχουμε και στις ομιλούμενες γλώσσες. Στην Κρήτη μιλάνε Ελληνικά αλλά η γλώσσα τους έχει τόσα πολλά «τσε». Ένα παιδί από την Αθήνα, μερικές φορές, είναι δύσκολο να καταλάβει ένα παιδί από την Κρήτη.**

Επέκταση της δραστηριότητας

1. Διοργανώνουμε μια δράση γνωριμίας και αλληλεπίδρασης μέσω skype με το σχολείο Κωφών στη Θεσσαλονίκη. Οργανώνουμε ένα παιχνίδι με τον τίτλο «**ΛΕΞΗ ΝΟΗΜΑΤΑ ΜΑΝΤΕΨΕ**» (Μάντεψε το Νόημα) για τις διαλεκτικές διαφορές μεταξύ των δύο πόλεων.
Έχοντας προετοιμάσει μια λίστα με καθημερινά νοήματα μαζί με τους/τις μαθητές/τριες αναζητούμε ομοιότητες και διαφορές.
2. Οι μαθητές/τριες οργανώνουν και παίρνουν μια συνέντευξη από έναν ενήλικα κωφό από τη Θεσσαλονίκη μέσω skype και συζητούν για τα διαφορετικά νοήματα που χρησιμοποιούνται στις δύο πόλεις.
3. Ο/η εκπαιδευτικός προτείνει στους/στις μαθητές/τριες δουλεύοντας ομαδικά και χρησιμοποιώντας το διαδραστικό πίνακα να μπουν στη σελίδα <https://www.spreadthesign.com/el.gr/search/> και να αναζητήσουν τα παραπάνω νοήματα σε διαφορετικές νοηματικές γλώσσες και να συγκρίνουν τα χαρακτηριστικά τους. Χρησιμοποιώντας την ίδια σελίδα μπορούν να παίξουν και να αναζητήσουν

πως εκφέρονται άλλες γνωστές καθημερινές έννοιες όπως [ΣΧΟΛΕΙΟ](#), [ΤΑΞΙ](#), [ΟΛΥΜΠΟΣ](#), [ΠΑΙΖΩ](#), [ΔΙΑΒΑΖΩ](#), [ΑΣΠΡΟ](#), [ΜΑΥΡΟ](#), [ΜΑΛΩΝΩ](#), [ΓΡΑΦΩ](#), [ΑΓΑΠΩ](#), [ΜΑΜΑ](#), [ΜΠΑΜΠΑΣ](#), [ΣΠΙΤΙ](#), [ΓΑΤΑ](#), [ΚΑΡΧΑΡΙΑΣ](#) κλπ. σε άλλες νοηματικές γλώσσες φτιάχνοντας ένα μικρό πρώτο λεξιλόγιο στην Αγγλική Νοηματική γλώσσα, στη Σουηδική, στην Κινέζικη ή σε όποια άλλη γλώσσα επιθυμούν.

Στο σημείο αυτό θα ήταν σκόπιμο να τονιστεί στους/στις μαθητές/τριες ότι σε αυτή την περίπτωση πρόκειται για διαφορετικές νοηματικές γλώσσες παρόλο που σε κάποιες περιπτώσεις μπορεί να έχουμε αρκετές ομοιότητες μεταξύ των νοημάτων.

Βήμα 9

Θυμίζουμε στους/στις μαθητές/τριες τις περιόδους της ιστορίας της εκπαίδευσης των Κωφών και τους ζητάμε να περιγράψουν τις περιόδους με βάση την σχηματοποιημένη απεικόνιση τους: [Περίοδοι Εκπαίδευσης των Κωφών_pdf](#).

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να παρουσιάσουν τις περιόδους της εκπαίδευσης των κωφών και τα χαρακτηριστικά τους και στους δύο άξονες, τον άξονα δίπλα στο σώμα με κατεύθυνση από εμπρός προς τα πίσω και μπροστά σε αυτό από αριστερά προς τα δεξιά χρησιμοποιώντας τα σωστά χρονικά νοήματα και τους σωστούς χρονικούς δείκτες.

Η περιγραφές των μαθητών/τριων συμπληρώνουν το χαρτοφυλάκιο τους.

ΕΝΟΤΗΤΑ 3

«Ανακαλύπτοντας τι κάνω!!!»

Στη διδακτική ενότητα «Ανακαλύπτοντας τι κάνω!!!» οι μαθητές/τριες μαθαίνουν να εντοπίζουν, να διακρίνουν και να χρησιμοποιούν σωστά τα νοήματα που αναφέρονται σε μια ενέργεια, μια πράξη, ένα γεγονός. Ασκούνται στις αλλαγές που χρειάζονται να γίνουν στα νοήματα που δηλώνουν ενέργεια ως προς το χώρο, την κατεύθυνση και τον προσανατολισμό και τον τρόπο νοηματισμού προκειμένου να δηλώσουν και να εκφράσουν επιπλέον πληροφορίες. Στην ενότητα αυτή καλύπτονται οι ακόλουθοι στόχοι του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών της ΕΝΓ, ως προς τους άξονες περιεχομένου.

Στόχοι - Άξονες Περιεχομένου

Αντιληπτική γλώσσα

Οι μαθητές/τριες:

- να αναπτύξουν στρατηγικές κατανόησης και ερμηνείας της δομής της ΕΝΓ,
- να κατανοούν, να βιώνουν και να εκτιμούν στοιχεία λογοτεχνίας και πολιτισμού των Κωφών,
- να κατανοούν την κοινωνική φύση της γλώσσας,
- να αντιλαμβάνονται πως η γλώσσα επηρεάζει τις στάσεις, τις αντιλήψεις και τις απόψεις μας για τον κόσμο,
- να κατανοούν και να προσεγγίζουν με κριτική σκέψη τις παρουσιαζόμενες πληροφορίες (ερωτήματα, υποθέσεις, εκτιμήσεις).

Εκφραστική γλώσσα

Οι μαθητές/τριες:

- να δημιουργούν παρουσιάσεις και κείμενα στην ΕΝΓ για γνωστικούς, συλλογιστικούς, δημιουργικούς και πληροφοριακούς σκοπούς, απευθυνόμενοι σε διαφορετικά ακροατήρια,
- να αναλύουν και να εφαρμόζουν τους κανόνες της ΕΝΓ,
- να χρησιμοποιούν κατάλληλους τύπους και ύφος, κατάλληλους στιλιστικούς τρόπους για παρουσίαση θεμάτων, έκφραση ιδεών, σκέψεων, γνώσεων και συναισθημάτων στην ΕΝΓ,
- να διατυπώνουν ερωτήματα, υποθέσεις, ιδέες,

- να εργάζονται ερευνητικά πάνω στην ΕΝΓ.

Ως προς τους ειδικούς στόχους στη διδακτική ενότητα «Μορφολογία της ΕΝΓ» καλύπτονται οι ακόλουθοι στόχοι:

Αντιληπτική γλώσσα

Οι μαθητές/τριες ασκούνται βαθμιαία:

- να διατηρούν την προσοχή τους στα επικοινωνιακά δρώμενα για μεγάλο χρονικό διάστημα,
- να αναγνωρίζουν τα νοήματα που δηλώνουν ενέργεια και να εντοπίζουν τη θέση τους μέσα στην πρόταση,
- να αναγνωρίζουν τις επιπλέον πληροφορίες που δηλώνονται με τους διαφορετικούς τύπους των νοημάτων που χρησιμοποιεί ο νοηματιστής μέσα στην πρόταση όταν αναφέρεται σε μια πράξη ή ένα γεγονός,
- να διακρίνουν τις διαφορετικές κατηγορίες των νοημάτων που δηλώνουν ενέργεια (ρημάτων) και τα διαφορετικά χαρακτηριστικά τους,
- να αναγνωρίζουν ποια νοήματα (ρήματα) δεν μεταβάλλονται ως προς την θέση και την κατεύθυνση τους για να δηλώσουν πρόσωπο, χώρο ή αριθμό προσώπων π.χ. ΤΡΩΕΙ, ΤΡΕΧΕΙ, ΣΚΕΦΤΕΤΑΙ,
- να κατανοούν πως τροποποιούνται οι διαφορετικοί τύποι ρημάτων και τι δηλώνουν οι αλλαγές σε αυτά,
- να κατανοούν ότι με την τροποποίηση των ρημάτων στο χώρο, δηλώνονται τα πρόσωπα που συμμετέχουν σε μια δράση, ο αριθμός τους ή και ο χώρος που γίνεται κάτι,
- να παρακολουθούν μια ιστορία στην ΕΝΓ και να διακρίνουν τις αλλαγές που κάνει ο νοηματιστής σε νοήματα που δηλώνουν ενέργεια για να δείξει το ποιος και πόσο ενεργούν ή είναι αποδέκτες μιας πράξης,
- να παρακολουθούν μια ιστορία στην ΕΝΓ και να διακρίνουν τις αλλαγές που κάνει ο νοηματιστής σε νοήματα που δηλώνουν ενέργεια για να δείξει το ποιος ενεργεί και που αρχίζει ή τελειώνει μια πράξη,
- να παρακολουθούν μια ιστορία στην ΕΝΓ και να διακρίνουν τις αλλαγές που κάνει ο νοηματιστής σε νοήματα που δηλώνουν ενέργεια για να δείξει αλλαγή στον τρόπο που υλοποιείται μια πράξη ή ένα γεγονός,

- να παρακολουθούν μια ιστορία στην ΕΝΓ και να διακρίνουν τις αλλαγές που κάνει ο νοηματιστής σε νοήματα που δηλώνουν ενέργεια για να δείξει αλλαγές στη διάρκεια και στην συχνότητα μιας πράξης ή ενός γεγονότος,
- να παρακολουθούν μια ιστορία στην ΕΝΓ και να κατανοούν τη χρήση του χρονικού δείκτη ΠΑ,
- να κατανοούν ποικίλες ερωτήσεις που αφορούν την πλοκή μιας ιστορίας,
- να επεκτείνουν την κατανόηση καινούριου λεξιλογίου.

Εκφραστική γλώσσα

Οι μαθητές/τριες ασκούνται βαθμιαία:

- να χρησιμοποιούν σωστά νοήματα για να εκφράσουν μια ενέργεια, μια πράξη, ένα γεγονός, επιλέγοντας το σωστό τύπο, στη σωστή θέση,
- να δίνουν παραδείγματα νοημάτων που δηλώνουν ενέργεια (ρημάτων) και ανήκουν σε διαφορετικές κατηγορίες,
- να τροποποιούν τα ρήματα χωρικά προκειμένου να δηλώσουν τα πρόσωπα που συμμετέχουν σε μια πράξη, τον αριθμό τους ή και το χώρο που γίνεται κάτι,
- να τροποποιούν σωστά μέσα στην πρόταση τα νοήματα που δηλώνουν ενέργεια, αναφέρονται σε μια πράξη ή σε ένα γεγονός για να δηλώσουν τα πρόσωπα που ενεργούν ή είναι αποδέκτες της ενέργειας,
- να τροποποιούν σωστά μέσα στην πρόταση τα νοήματα που δηλώνουν ενέργεια, αναφέρονται σε μια πράξη ή σε ένα γεγονός για να δηλώσουν τον αριθμό των προσώπων που ενεργούν ή είναι αποδέκτες της ενέργειας,
- να τροποποιούν σωστά μέσα στην πρόταση τα νοήματα που δηλώνουν ενέργεια, αναφέρονται σε μια πράξη ή σε ένα γεγονός για να δηλώσουν που αρχίζει ή τελειώνει η πράξη,
- να τροποποιούν σωστά μέσα στην πρόταση τα νοήματα που δηλώνουν ενέργεια, αναφέρονται σε μια πράξη ή σε ένα γεγονός για να δηλώσουν μια αλλαγή στον τρόπο που υλοποιείται η πράξη,
- να τροποποιούν σωστά μέσα στην πρόταση τα νοήματα που δηλώνουν ενέργεια, αναφέρονται σε μια πράξη ή σε ένα γεγονός για να δηλώσουν αλλαγές στη διάρκεια και στην συχνότητα του γεγονότος,
- να χρησιμοποιούν το χρονικό δείκτη ΠΑ,

- να απαντούν σε ερωτήσεις του τύπου ΤΙ ΚΑΝΕΙ; ΤΙ; ΠΟΥ; ΠΟΙΟΣ; ΣΕ ΠΟΙΟΝ; ΤΙ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ; χρησιμοποιώντας σωστές προτάσεις στην ΕΝΓ,
- να αναπτύξουν την ικανότητα επαναφήγησης,
- να διηγούνται μια προσωπική ιστορία ή θέμα, αξιοποιώντας μια πρότυπη δεδομένη ιστορία ή θέμα,
- να χρησιμοποιούν καινούριο λεξιλόγιο.

3.1. Υποενότητα

Περιεχόμενο

Οι μαθητές/τριες ασκούνται στην κατανόηση μικρών νοηματικών κειμένων, εντοπίζουν και διακρίνουν ποια από τα νοήματα του κειμένου αναφέρονται σε πράξεις ή γεγονότα και ποια από αυτά μεταβάλλονται ως προς τη θέση και την κατεύθυνση τους για να δηλώσουν το πρόσωπο που ενεργεί ή είναι αποδέκτης της ενέργειας, το χώρο ή τον αριθμό των προσώπων και ποια όχι. Με άλλα λόγια οι μαθητές/τριες ασκούνται στις αλλαγές ως προς τον χώρο και την κατεύθυνση που χρειάζεται να γίνουν στα νοήματα για να δηλώσουν ποιος;/ ποιοι; έκανε/αν τι; σε ποιον;/ποιους; τον αριθμό των υποκειμένων ή των συμμετεχόντων, το χώρο που έγινε η πράξη ή βρίσκονται οι συμμετέχοντες ή και τα δυο.

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες ενθαρρύνονται:

- να διατηρούν την προσοχή τους στα επικοινωνιακά δρώμενα για μεγάλο χρονικό διάστημα,
- να αναγνωρίζουν τα νοήματα που δηλώνουν ενέργεια και τη θέση τους μέσα στην πρόταση,
- να αναγνωρίζουν ότι ο νοηματιστής χρησιμοποιεί διαφορετικούς τύπους ενός νοήματος που αφορά μια πράξη ή ένα γεγονός μέσα στην πρόταση για να δηλώσει επιπλέον πληροφορίες σχετικά με την πράξη ή το γεγονός,
- να αναγνωρίζουν τις επιπλέον πληροφορίες που δηλώνονται με τους διαφορετικούς τύπους των νοημάτων που χρησιμοποιεί ο νοηματιστής μέσα στην πρόταση όταν αναφέρεται σε μια πράξη ή ένα γεγονός,
- να διακρίνουν τις διαφορετικές κατηγορίες των νοημάτων που δηλώνουν ενέργεια (ρημάτων) και τα διαφορετικά χαρακτηριστικά τους,
- να αναγνωρίζουν ποια νοήματα (ρήματα) δεν μεταβάλλονται ως προς την θέση και την κατεύθυνση τους για να δηλώσουν πρόσωπο, χώρο ή αριθμό προσώπων, όπως π.χ. ΤΡΩΕΙ, ΤΡΕΧΕΙ, ΣΚΕΦΤΕΤΑΙ,
- να αντιλαμβάνονται ότι με την τροποποίηση των ρημάτων στο χώρο, δηλώνονται τα πρόσωπα που συμμετέχουν σε μια δράση, ο αριθμός τους ή και ο χώρος που γίνεται κάτι,

- να κατανοούν πως τροποποιούνται οι διαφορετικοί τύποι ρημάτων και τι δηλώνουν οι αλλαγές σε αυτά,
- να χρησιμοποιούν σωστά νοήματα για να εκφράσουν ενέργεια, μια πράξη, ένα γεγονός, επιλέγοντας το σωστό τύπο, στη σωστή θέση,
- να δίνουν παραδείγματα νοημάτων που δηλώνουν ενέργεια (ρημάτων) και ανήκουν σε διαφορετικές κατηγορίες,
- να τροποποιούν σωστά μέσα στην πρόταση τα νοήματα που δηλώνουν ενέργεια, αναφέρονται σε μια πράξη ή σε ένα γεγονός για να δηλώσουν τα πρόσωπα που ενεργούν ή είναι αποδέκτες της ενέργειας και τον αριθμό τους,
- να τροποποιούν σωστά μέσα στην πρόταση τα νοήματα που δηλώνουν ενέργεια, αναφέρονται σε μια πράξη ή σε ένα γεγονός για να δηλώσουν που αρχίζει ή τελειώνει η πράξη,
- να απαντούν σε ερωτήσεις του τύπου ΤΙ-ΚΑΝΕΙ; ΠΟΙΟΣ; ΣΕ ΠΟΙΟΝ; ΤΙ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ; ΠΟΥ; που αφορούν την πλοκή μιας ιστορίας,
- Να αναδιηγούνται μια ιστορία και να δημιουργούν μια δικιά τους

Υλικά και μέσα

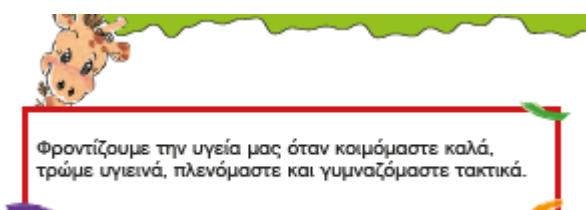
- Υπολογιστής ή διαδραστικός πίνακας
- Εκτυπωτής
- Κάμερα ή φωτογραφική μηχανή
- Χαρτί Α4, μαρκαδόροι, ψαλίδι, κόλλα
- Μελέτη Περιβάλλοντος Α & Β Δημοτικού (DVD)
- «Κοίτα με! Κάτι σου Λέω, Ελληνική Νοηματική Γλώσσα για την Α & Β Δημοτικού»
- «Βλέπω και Μαθαίνω, Οι πρώτες μου δεξιότητες στην Ελληνική Νοηματική Γλώσσα»

Προτεινόμενος διδακτικός χρόνος: 2 διδακτικές ώρες.

Περιγραφή δραστηριοτήτων

Βήμα 1

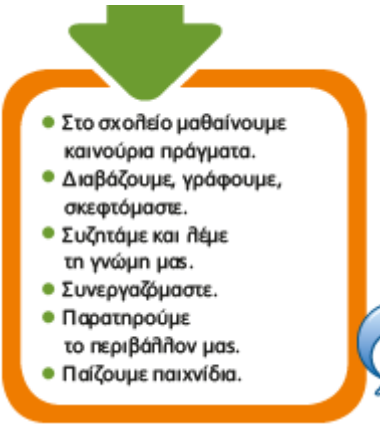
Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους/στις μαθητές/τριες το νοηματικό κείμενο (α)

(Μελέτη Περιβάλλοντος, Α τάξη, Πως φροντίζω το σώμα μου για να είμαι υγιής; σελ. 87) ([mp_a_0603](#)) και τους ζητάει να βρουν τα νοήματα που δείχνουν ότι κάποιος κάνει κάτι, ενεργεί.

Οι μαθητές/τριες κάνουν το ίδιο για τα κείμενα:

(β)

- Στο σχολείο μαθαίνουμε καινούρια πράγματα.
- Διαβάζουμε, γράφουμε, σκεφτόμαστε.
- Συζητάμε και λέμε τη γνώμη μας.
- Συνεργαζόμαστε.
- Παρατηρούμε το περιβάλλον μας.
- Παίζουμε παιχνίδια.

(γ)

Εμένα μου αρέσει να παίζω ποδόσφαιρο στο διάλειμμα.

(Μελέτη Περιβάλλοντος, Β τάξη, Η ζωή στο σχολείο, σελ. 15) ([mp_b_0208](#) [mp_b_0209](#), [mp_b_0210](#), [mp_b_0211](#), [mp_b_0212](#), [mp_b_0213](#) και [mp_b_0207](#))

Και

(δ)

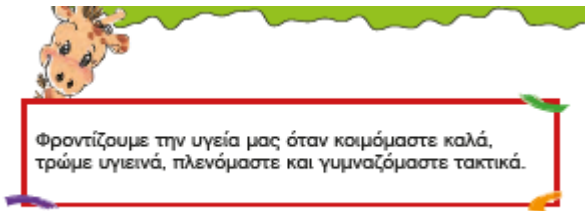
Το σχολείο μου το φροντίζω και την τάξη ευχαρίζω, τα σκουπίδια δεν πετώ τα λουλούδια τ' αγαπώ.

(Μελέτη Περιβάλλοντος, Β τάξη, Η ζωή στο σχολείο, σελ. 18) ([mp_b_0230](#))

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να εντοπίσουν τα νοήματα **ΚΟΙΜΑΤΑΙ, ΤΡΩΕΙ, ΠΛΕΝΕΤΑΙ, ΓΥΜΝΑΖΕΤΑΙ, ΦΡΟΝΤΙΖΕΙ, ΜΑΘΑΙΝΕΙ, ΔΙΑΒΑΖΕΙ, ΓΡΑΦΕΙ, ΣΚΕΦΤΕΤΑΙ, ΣΥΖΗΤΑΕΙ, ΣΥΝΕΡΓΑΖΕΤΑΙ, ΑΝΤΑΛΛΑΣΕΙ, ΠΑΡΑΤΗΡΕΙ, ΕΛΕΓΧΕΙ, ΠΑΙΖΕΙ, ΞΕΤΡΕΛΑΙΝΕΤΑΙ, ΣΥΓΓΡΑΖΕΙ, ΠΕΤΑΕΙ, ΑΓΑΠΑΕΙ.**

Βήμα 2

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν και πάλι τα νοηματικά κείμενα (α)

(Μελέτη Περιβάλλοντος, Α τάξη, Πως φροντίζω το σώμα μου για να είμαι υγιής; σελ. 87) ([mp_a_0603](#)) και (δ)

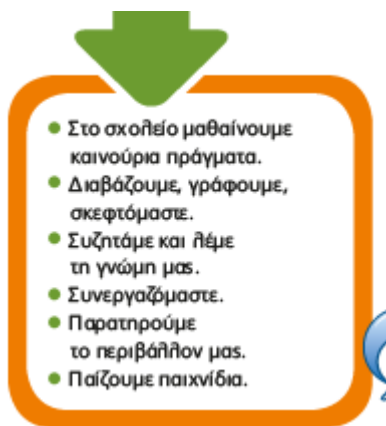

(Μελέτη Περιβάλλοντος, Β τάξη, Η ζωή στο σχολείο, σελ.

18) ([mp_b_0230](#))

Συγκρίνουν τη χρήση του ρήματος **ΦΡΟΝΤΙΖΕΙ**. Πως χρησιμοποιεί το ρήμα ο δεύτερος νοηματιστής, τι αλλαγές παρατηρούμε στον τρόπο νοηματισμού του; Αλλάζει κάτι στο χώρο νοηματισμού του ρήματος ή/και στην κατεύθυνση του;

Γίνεται το ίδιο με τα νοηματικά κείμενα:

([mp_b_0213](#) και [mp_b_0207](#)) για τη χρήση του ρήματος **ΠΑΙΖΕΙ**. Στο σημείο αυτό οι μαθητές/τριες μπορεί να παρατηρήσουν τη διαφορετική χρήση του νοήματος ΠΑΙΖΕΙ στο ίδιο κείμενο, ως όνομα με τη σημασία «παιχνίδι» και ως κατηγορημα με τη σημασία «παίζω» με βάση τις γνώσεις τους από την προηγούμενη τάξη (βλέπε: «Κοίτα με! Κάτι σου λέω Ελληνική Νοηματική Γλώσσα για την Α & Β Δημοτικού», Ενότητα 10: «Γνωρίζω, Κινούμαι, Ενεργώ...», Υποενότητα 1, Βήμα 2, σελ. 3). Τι παρατηρούμε για το νόημα ΠΑΙΖΕΙ; Αλλάζει κάτι στη χρήση του νοήματος στις δύο διαφορετικές εκδοχές

του; Ως κατηγορήμα το νόημα γίνεται με περισσότερες από δύο επαναλήψεις και δείχνει κάτι που έχει διάρκεια, ενώ όταν αφορά το όνομα «παιχνίδι», τότε παρατηρούμε ότι το νόημα έχει μόνο δύο επαναλήψεις.

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να συμπεράνουν ότι το ΦΡΟΝΤΙΖΕΙ μεταβάλλεται χωρικά για να δηλώσει ποιος ή ποιοι ενεργούν, τι ή ποιος δέχεται το αποτέλεσμα της ενέργειας, ποια σημεία του χώρου φροντίζονται, ο χώρος που γίνεται αυτή η ενέργεια. Αντίθετα το ρήμα ΠΑΙΖΕΙ δεν μεταβάλλεται ως προς το χώρο νοηματισμού και την κατεύθυνση του και δεν δηλώνεται το υποκείμενο της ενέργειας ή ο χώρος που γίνεται αυτή η ενέργεια από τον τρόπο νοηματισμού του.

Βήμα 3

Ο/η εκπαιδευτικός θυμίζει στους/στις μαθητές/τριες ότι στα νοηματικά κείμενα (α) έως (δ) κατέγραψαν και άλλα νοήματα που δηλώνουν ενέργεια: ΚΟΙΜΑΤΑΙ, ΤΡΩΕΙ, ΠΛΕΝΕΤΑΙ, ΓΥΜΝΑΖΕΤΑΙ, ΦΡΟΝΤΙΖΕΙ, ΜΑΘΑΙΝΕΙ, ΔΙΑΒΑΖΕΙ, ΓΡΑΦΕΙ, ΣΚΕΦΤΕΤΑΙ, ΣΥΖΗΤΑΕΙ, ΣΥΝΕΡΓΑΖΕΤΑΙ, ΑΝΤΑΛΛΑΣΕΙ ΠΑΡΑΤΗΡΕΙ, ΕΛΕΓΧΕΙ, ΠΑΙΖΕΙ, ΞΕΤΡΕΛΑΙΝΕΤΑΙ, ΣΥΓΓΥΡΙΖΕΙ, ΠΕΤΑΕΙ, ΑΓΑΠΑΕΙ. Ποια από αυτά μοιάζουν με το ΦΡΟΝΤΙΖΕΙ και ποια με το ΠΑΙΖΕΙ;

Από τα νοήματα που κατέγραψαν οι μαθητές/τριες μερικά μεταβάλλονται στο χώρο για να δηλώσουν (α) ποιος ή ποιοι ενεργούν (β) είναι αποδέκτες της ενέργειας ή/και (γ) το χώρο που γίνεται κάτι. Μερικά δεν μεταβάλλονται. Μπορείς να τα χωρίσεις σε δύο ομάδες; Οι μαθητές/τριες ταξινομούν τα ρήματα σε δύο βασικές κατηγορίες σε αυτά που είναι μεταβλητά στο χώρο και στα απλά ρήματα: ΑΠΛΑ ΡΗΜΑΤΑ, ΡΗΜΑΤΑ ΑΛΛΑΖΕΙ ΧΩΡΟ.

ΠΙΝΑΚΑΣ-ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΡΗΜΑΤΑ ΑΠΛΑ – ΜΕΤΑΒΛΗΤΑ ΣΤΟ ΧΩΡΟ_pdf

Απλά Ρήματα	Ρήματα Μεταβλητά στο Χώρο
ΚΟΙΜΑΤΑΙ	ΠΛΕΝΕΤΑΙ
ΤΡΩΕΙ	ΦΡΟΝΤΙΖΕΙ
ΓΥΜΝΑΖΕΤΑΙ	ΓΡΑΦΕΙ
ΜΑΘΑΙΝΕΙ	ΣΥΖΗΤΑΕΙ
ΔΙΑΒΑΖΕΙ	ΣΥΝΕΡΓΑΖΕΤΑΙ
ΣΚΕΦΤΕΤΑΙ	ΕΛΕΓΧΕΙ
ΠΑΡΑΤΗΡΕΙ	ΣΥΓΓΥΡΙΖΕΙ,

ΠΑΙΖΕΙ	ΠΕΤΑΕΙ
ΞΕΤΡΕΛΛΙΝΕΤΑΙ	ΑΓΑΠΑΕΙ
	ΑΝΤΑΛΛΑΣΕΙ

Βλέπε: Πίνακας Ταξινόμησης Ρήματα: Απλά – Μεταβλητά στο Χώρο_.pdf

Βήμα 4

Οι μαθητές/τριες συζητούν για τα μεταβλητά ρήματα του προηγούμενου πίνακα, τι δηλώνεται με την αλλαγή θέσης ή/και κατεύθυνσης τους στο χώρο; Ποιες επιπλέον πληροφορίες κατανοεί ο συνομιλητής του νοηματιστή; Οι μαθητές/τριες φτιάχνουν δικές τους προτάσεις με αυτά τα ρήματα, δοκιμάζουν και συζητούν τι παρατηρούν.

Μελετούν τον Πίνακα – Πληροφορίες Μεταβλητών στο Χώρο Ρημάτων_.pdf. σχετικά με τις πληροφορίες που μεταφέρει ο νοηματιστής κατά την τροποποίηση των μεταβλητών στο χώρο ρημάτων.

Τα συμπεράσματα τους είναι ότι οι επιπλέον πληροφορίες που προκύπτουν από την τροποποίηση των ρημάτων στο χώρο, αφορούν τα πρόσωπα και τον αριθμό τους ή και το χώρο που γίνεται κάτι.

Ο καθένας, η κάθε μία βρίσκει τρία δικά του απλά και πέντε μεταβλητά στο χώρο ρήματα, φτιάχνει τον δικό του πίνακα και τις δικές του νοηματικές προτάσεις με κάθε ένα από αυτά. Το υλικό βιντεοσκοπείται και μπαίνει στο χαρτοφυλάκιο του κάθε μαθητή/τριας.

Βήμα 5

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει το παρακάτω νοηματικό κείμενο στους/στις μαθητές/τριες.

ΓΕΝΝΗΣΗ-ΚΕΡΑΚΙΑ-γενέθλια

ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΜΑΡΙΑ-(δξ) ΓΕΝΝΗΣΗ-ΚΕΡΑΚΙΑ-γενέθλια ΤΗΣ-(δξ) ΤΩΡΑ-σήμερα ΓΙΟΡΤΗ.

ΑΥΤΗ-(δξ) ΚΑΡΑΜΕΛΕΣ ΑΓΟΡΑΖΕΙ-(αρ).

ΖΑΧΑΡΗ-ΦΤΙΑΧΝΕΙ-ζαχαροπλάστης ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ-(αρ) ΚΑΡΑΜΕΛΕΣ (αρ)-ΔΙΝΕΙ-(δξ).

ΧΡΗΜΑΤΑ (δξ)-ΔΙΝΕΙ-(αρ) ΣΠΙΤΙ-(δξ) ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ-(μπροστά)

MAMA-(αρ), ΜΠΑΜΠΑΣ-(αρ), ΠΑΙΔΙΑ-(αρ) ΦΙΛΟΙ-(αρ) ΚΑΡΑΜΕΛΕΣ (δξ)-ΔΙΝΕΙ-(αρ)-σε-όλους-έναν-έναν+++.

ΚΑΡΑΜΕΛΕΣ (δξ)-ΔΙΝΕΙ-(αρ)-σε-όλους.

ΦΙΛΟΙ-(αρ) (αρ)-ΛΕΕΙ-(δξ) ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ-(δξ)++, ΧΡΟΝΙΑ-ΠΟΛΛΑ-(δξ).

ΜΕΤΑ1 ΣΧΟΛΕΙΟ-(αρ) (δξ)-ΠΗΓΑΙΝΕΙ-(αρ)

ΔΑΣΚΑΛΟΣ-(αρ) ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ-(αρ)+++ (δξ)-ΔΙΝΕΙ-(αρ)-σε-κάποιους +++

ΟΛΟΙ ΧΑΜΟΓΕΛΟ.

ΟΛΟΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ-(δξ)++ ΧΡΟΝΙΑ-ΠΟΛΛΑ-(δξ)-++.

Απόδοση στα Ελληνικά

Τα γενέθλια

Σήμερα η Μαρία γιορτάζει τα γενέθλια της.

Αυτή αγοράζει καραμέλες.

Ο ζαχαροπλάστης δίνει καραμέλες στη Μαρία.

Η Μαρία δίνει χρήματα στο ζαχαροπλάστη και επιστρέφει στο σπίτι.

Δίνει καραμέλες στη μαμά και τον μπαμπά, στα παιδιά, στους φίλους της.

Δίνει καραμέλες σε όλους.

Οι φίλοι της λένε ευχαριστώ και χρόνια πολλά.

Μετά πηγαίνει στο σχολείο.

Δίνει καραμέλες σε κάποιους δασκάλους.

Όλοι χαμογέλανε.

Όλοι λένε ευχαριστώ, χρόνια πολλά.

Τους ζητά να βρουν τα νοήματα που δείχνουν ότι κάποιος κάνει κάτι.

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να εντοπίσουν τα νοήματα **ΓΙΟΡΤΗ, ΑΓΟΡΑΖΕΙ, ΔΙΝΕΙ, Ε-ΠΙΣΤΡΟΦΗ, ΛΕΕΙ, ΠΗΓΑΙΝΕΙ, ΧΑΜΟΓΕΛΟ**.

Ποια από τα παραπάνω νοήματα μεταβάλλονται χωρικά για να δηλώσουν ποιος ή ποιοι ενεργούν ή/και δέχονται την ενέργεια του υποκειμένου ή το χώρο που γίνεται κάτι και ποια όχι; Οι μαθητές/τριες διακρίνουν τα ρήματα σε δύο βασικές κατηγορίες στα μεταβλητά στο χώρο και στα απλά ρήματα όπως και στο βήμα 3. Ο/η εκπαιδευτικός ζητά να εντοπίσουν τους διαφορετικούς τύπους του **ΔΙΝΕΙ** και να τους καταγράψουν. **Ποια χαρακτηριστικά του ρήματος αλλάζουν;** Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να παρατηρήσουν ότι σε κάποιους τύπους **αυτό που αλλάζει είναι η κατεύθυνση της κίνησης και επιπλέον**

μπορεί να έχουμε και επανάληψη. Χρησιμοποιώντας σύμβολα μπορούμε να καταγράψουμε την αλλαγή της κατεύθυνσης της κίνησης και την επανάληψη της π.χ. καταγράφω με βέλη την κατεύθυνση και με ένα (+) την επανάληψη κάτω από την φωτογραφία του βασικού τύπου του νοήματος όπως φαίνεται στον [Πρότυπο Πίνακα ΔΙ-ΝΕΙ_pdf](#) τον οποίο και μελετούν οι μαθητές/τριες.

Ποιες επιπλέον πληροφορίες δίνει η αλλαγή της κατεύθυνσης της κίνησης του νοήματος; Ποιος δίνει; Σε ποιους; Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να συμπληρώσουν τον [πρότυπο πίνακα ΔΙΝΕΙ_pdf](#) ως προς το νοηματικό κείμενο που είδαν και να απαντήσουν στις παραπάνω ερωτήσεις.

Ο/η εκπαιδευτικός κατευθύνει τους/τις μαθητές/τριες να συμπληρώσουν το παραπάνω πίνακα δουλεύοντας ατομικά. Συζητά ότι η κατεύθυνση της κίνησης του ρήματος, εκεί που αρχίζει και τελειώνει η κίνηση του νοήματος, δηλώνει το πρόσωπο που ενεργεί και τον αποδέκτη της πράξης. Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί ότι η νοηματίστρια δίνει συγκεκριμένες θέσεις στα πρόσωπα στο νοηματικό χώρο και αυτός αποκτά πλέον αναφορική σημασία.

Αν τα πρόσωπα ήταν παρόντα, το νόημα ΔΙΝΕΙ, θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί με τον ίδιο ακριβώς τρόπο για να δηλώσει τον δράστη και τον αποδέκτη της πράξης. Η επανάληψη της κίνησης δείχνει τον αριθμό των αποδεκτών - δύο, τρεις, πολλοί - και η προσθήκη στην κίνηση του βασικού τύπου, σάρωση σε ημικύκλιο στον οριζόντιο άξονα δηλώνει ότι όλοι γίνονται αποδέκτες της πράξης, χωρίς να εξαιρείται κανένας, και η πράξη προσεγγίζεται σαν ενιαίο γεγονός.

Ολοκληρώνοντας τη δραστηριότητα, οι μαθητές/τριες καλούνται να αναδιηγηθούν την ιστορία και να συμπληρώσουν τον πίνακα σωστά όπως στο υπόδειγμα: [Συμπληρωμένος Πίνακας ΔΙΝΕΙ_pdf](#).

Ο συμπληρωμένος πίνακας μπαίνει στο χαρτοφυλάκιο του κάθε μαθητή/τριας.

Ολοκληρώνοντας την επεξεργασία του ρήματος ΔΙΝΕΙ οι μαθητές/τριες παρακολουθούν το βίντεο με τους τύπους κλίσης του ρήματος ΔΙΝΕΙ: [ΔΙΝΕΙ\(τύποι κλίσης\)](#)

Επέκταση της δραστηριότητας

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να βρουν άλλα ρήματα που να έχουν τα ίδια χαρακτηριστικά με το ΔΙΝΕΙ και να τα επεξεργαστούν αντίστοιχα ή να φτιάξουν μικρά δικά τους κείμενα όπως το νοηματικό κείμενο «τα γενέθλια».

Σε περίπτωση που οι μαθητές/τριες δυσκολεύονται μπορεί να τους προτείνει τα νοήματα **ΛΕΕΙ, ΒΟΗΘΑΕΙ** κ.α. Κατά την επεξεργασία των ρημάτων οι μαθητές/τριες μπορούν να φτιάξουν αντίστοιχους πίνακες καταγραφής των τύπων των ρημάτων.

Βήμα 6

Ο/η εκπαιδευτικός ζητάει από τους/τις μαθητές/τριες αφού μελετήσουν το κείμενο ο καβγάς (**ΜΑΛΩΝΕΤΑΙ-δύο-χέρια**) που ακολουθεί να φτιάξουν τον αντίστοιχο πίνακα για το ρήμα **ΜΑΛΩΝΕΙ**

Ο καβγάς: **ΜΑΛΩΝΕΤΑΙ-δύο-χέρια**

ΤΑΞΗ ΜΕΣΑ ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΒΑΣΙΛΗΣ-(δξ) ΜΠΑΛΑ-(δξ) (δξ)-ΚΛΩΤΣΑΕΙ-(αρ).

ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ-(αρ) ΚΟΙΤΑΕΙ-(δξ), (αρ)-ΜΑΛΩΝΕΙ-(δξ).

ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΓΙΑΝΝΗΣ-(μπροστά) ΜΠΑΛΑ (δξ)-ΠΑΙΡΝΕΙ-(μπροστά).

ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΒΑΣΙΛΗΣ-(δξ) (δξ)-ΜΑΛΩΝΕΙ-(μπροστά).

ΔΑΣΚΑΛΟΣ-(αρ) (αρ)-ΛΕΕΙ-(δξ) ΟΙ-ΔΥΟ-(δξ) ΜΑΛΩΝΕΤΑΙ-δύο-χέρια-(δξ) ΓΙΑ-ΠΟΙΟ-ΛΟΓΟ;

ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΟΙ-ΔΥΟ-(δξ) ΜΑΛΩΝΕΤΑΙ-δύο-χέρια-(μπροστά)-(δξ), ΟΙ-ΔΥΟ-(δξ) ΛΑΘΟΣ. ΤΑΞΗ ΜΕΣΑ ΚΛΩΤΣΙΑ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑ+ ΟΛΟΥΣ (δξ)- ΜΑΛΩΝΕΙ-(αρ)-σε-όλους-έναν-έναν.

ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΓΙΑΝΝΗΣ-(μπροστά) ΛΕΕΙ-(αρ) ΕΓΩ ΣΩΣΤΑ, ΕΣΥ-(αρ) ΛΑΘΟΣ, ΕΣΥ-(αρ) (αρ)-ΜΑΛΩΝΕΙ- (εμένα)++ ΕΓΩ, ΑΥΤΟΙ-(δξ) ΦΤΑΙΕΙ ΕΣΥ-(αρ) ΑΥΤΟΙ-(δξ) ΜΑΛΩΝΕΙΣ_(δξ)++.

Απόδοση στα Ελληνικά

Ο καβγάς:

Ο Βασίλης κλωτσάει την μπάλα μέσα στην τάξη.

Ο δάσκαλος τον βλέπει και τον μαλώνει.

Ο Γιάννης παίρνει τη μπάλα.

Ο Βασίλης τον μαλώνει.

Ο δάσκαλος τους λέει για ποιο λόγο μαλώνουν;

Ο δάσκαλος λέει ότι και οι δυο κάνουν λάθος που μαλώνουν.

Μέσα στην τάξη η μπάλα απαγορεύεται.

Ο δάσκαλος μαλώνει όλους τους/τις μαθητές/τριες.

Ο Γιάννης λέει στο δάσκαλο, εγώ έκανα το σωστό, εσύ κάνεις λάθος, μαλώνεις εμένα, ενώ αυτοί φταίνε, να μαλώσεις αυτούς.

Συζητούν ποιες διαφορές παρατηρούν στη χρήση των δύο ρημάτων ΔΙΝΕΙ και ΜΑΛΩ-ΝΕΙ; Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να εντοπίσουν τον αμοιβαίο τύπο με τα δύο χέρια.

Άλλες διαφορές που μπορεί να παρατηρήσουν οι μαθητές/τριες στις μεταβολές του ΜΑΛΩΝΕΙ είναι η αλλαγή της κατεύθυνσης - κίνησης του ρήματος, και η αλλαγή του προσανατολισμού της παλάμης

Οι μαθητές/τριες θα μπορούσαν να δουλέψουν αντίστοιχα για το ρήμα ΡΩΤΑΕΙ, ΚΟΙ-ΤΑΕΙ, ΔΙΑΛΕΓΕΙ, ΑΠΟΔΕΧΕΤΑΙ, ΑΓΑΠΑΕΙ, ΕΠΙΤΡΕΠΕΙ, ΣΟΥΦΡΩΝΕΙ κ.α. φτιάχνοντας δικά τους κείμενα και πίνακες καταγραφής. Ο/η εκπαιδευτικός είναι σκόπιμο να θέτει ερωτήματα σχετικά με κάποιες διαφοροποιήσεις που παρουσιάζουν όλα τα παραπάνω ρήματα κατά την κλίση τους. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι κατά την κλίση του ΡΩΤΑΕΙ (τύποι κλίσης), αλλάζει η κατεύθυνση της κίνησης και ο προσανατολισμός της παλάμης και ο πληθυντικός μπορεί να γίνει και με τα δυο χέρια. Το ρήμα ΚΟΙΤΑΕΙ (τύποι κλίσης), έχει αμοιβαίο τύπο. Τα ΔΙΑΛΕΓΕΙ (τύποι κλίσης), και ΣΟΥΦΡΩΝΕΙ (τύποι κλίσης), ξεκινούν από τον αποδέκτη –πρόσωπο ή αντικείμενο– της ενέργειας και όχι από το πρόσωπο που ενεργεί, η κίνηση δηλαδή για το ΔΙΑΛΕΓΕΙ είναι από και προς το νοηματιστή και για το ΣΟΥΦΡΩΝΕΙ είναι προς το νοηματιστή (βλέπε πίνακα κινήσεων χεριών ενότητα 1.1.). Τα ΑΓΑΠΑΕΙ (τύποι κλίσης), ΕΠΙΤΡΕΠΕΙ (τύποι κλίσης), ΑΠΟΔΕΧΕΤΑΙ (τύποι κλίσης) μεταβάλλονται μόνο προς την μία κατεύθυνση αυτή του αποδέκτη της πράξης, ενώ απαιτείται υποχρεωτικά ο προσδιορισμός αυτού που ενεργεί με ανεξάρτητο νόημα.

Βήμα 7

Ο/η εκπαιδευτικός ζητάει από τους/τις μαθητές/τριες να μελετήσουν το κείμενο ΑΣΘΕ-ΝΟΦΟΡΟ (Βλέπω και Μαθαίνω, Οι πρώτες μου δεξιότητες στην Ελληνική Νοηματική Γλώσσα, Ενότητα Ζώντας με τους άλλους, Κυκλοφορώ με τα μεταφορικά μέσα, Υποε-νότητα 3, Σελ.3,)

[ΑΣΘΕΝΟΦΟΡΟ \(vlepo_2010 ΑΣΘΕΝΟΦΟΡΟ\)](#)

[ΑΣΘΕΝΟΦΟΡΟ-μεταγραφή.pdf](#)

Ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να εντοπίσουν τα νοήματα που δηλώνουν ενέργεια και να διακρίνουν τα απλά ρήματα από αυτά που μεταβάλλονται χωρικά και είναι με-

ταβλητά. Οι μαθητές/τριες μπορούν να δουλέψουν και πάλι κατηγοριοποιώντας τα απλά και τα μεταβλητά ρήματα σε πίνακα (βλέπε [Πίνακας Ταξινόμησης Ρήματα: Απλά – Μεταβλητά στο χώρο – Ασθενοφόρο_pdf](#)).

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να παρατηρήσουν το **ΜΕΤΑΦΕΡΕΙ**. Τι δηλώνει η αρχική και η τελική θέση του νοήματος; Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να σχολιάσουν ότι η αρχική θέση δηλώνει που βρίσκεται κάποιος ή κάτι και η τελική που καταλήγει κάποιος ή κάτι. Η κίνηση του νοήματος περιγράφει την πορεία της οντότητας, του αντικειμένου στο χώρο και όχι το ποιος κάνει κάτι σε ποιόν. Με άλλα λόγια στην περίπτωση του νοήματος **ΜΕΤΑΦΕΡΕΙ** δίνεται στον συνομιλητή, μια κατεξοχήν χωρική πληροφορία.

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να εντοπίσουν άλλα δεικτικά νοήματα που έχουν την ίδια λειτουργία όπως π.χ. **ΚΟΥΤΙ ΜΕΤΑΦΕΡΩ-ΚΟΥΤΙ, ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΠΟΤΗΡΙ ΜΕΤΑΦΕΡΩ-ΠΟΤΗΡΙ, ΤΟΠΟΘΕΤΩ-ΚΑΤΙ** ή **ΜΕΤΑΚΙΝΩ** κ.λπ. Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να αναδιηγηθούν το κείμενο και να φτιάξουν μικρά δικά τους κείμενα με τα δικά τους δεικτικά νοήματα. Οι ιστορίες που δημιουργούν μπαίνουν στο χαρτοφυλάκιο του καθενός, της καθεμιάς. Συνολικά οι μαθητές/τριες συζητούν για τις μεταβολές των ρημάτων που έχουν καταγράψει στον πίνακα και τη σημασιολογικές διαφοροποιήσεις αυτών.

3.2. Υποενότητα

Περιεχόμενο

Οι μαθητές/τριες ασκούνται στην κατανόηση μικρών νοηματικών κειμένων, εντοπίζουν και διακρίνουν ποια από τα νοήματα του κειμένου αναφέρονται σε πράξεις ή γεγονότα και ποια από αυτά μεταβάλλονται για να δηλώσουν τον τρόπο που γίνεται κάτι, την ένταση ή την έμφαση, τη διάρκεια και τη συχνότητα με την οποία αυτό λαμβάνει χώρα. Επίσης ασκούνται στην αναδιήγηση κειμένων και στην δημιουργία δικών τους.

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες ενθαρρύνονται:

- να διατηρούν την προσοχή τους στα επικοινωνιακά δρώμενα για μεγάλο χρονικό διάστημα,
- να αναγνωρίζουν τα νοήματα που δηλώνουν ενέργεια και τη θέση τους μέσα στην πρόταση,
- να αναγνωρίζουν ότι ο νοηματιστής χρησιμοποιεί διαφορετικούς τύπους ενός νοήματος που αφορά μια πράξη ή ένα γεγονός μέσα στην πρόταση για να δηλώσει επιπλέον πληροφορίες σχετικά με την πράξη ή το γεγονός,
- να προσδιορίσουν τις αλλαγές στον τρόπο νοηματισμού των ρημάτων (π.χ. κίνηση, χρήση δύο χεριών, επανάληψη, έκφραση προσώπου) και τι πληροφορίες εκφράζονται με αυτές,
- να αντιλαμβάνονται ότι με την τροποποίηση των ρημάτων (π.χ. της κίνησης ή και της έκφρασης του προσώπου) δηλώνονται πληροφορίες που αφορούν τον τρόπο που εκτελείται μια πράξη, αλλαγές στη διάρκεια και στη συχνότητα ενός γεγονότος,
- να αναγνωρίζουν το ρόλο των κινήσεων του στόματος ως εικονική μίμηση πράξεων και ως μορφήματα της ΕΝΓ,
- να χρησιμοποιούν τις κινήσεις του στόματος ως εικονική μίμηση πράξεων και ως μορφήματα της ΕΝΓ,
- να τροποποιούν τα νοήματα που δηλώνουν ενέργεια, αναφέρονται σε μια πράξη ή σε ένα γεγονός σωστά μέσα στην πρόταση για να δηλώσουν τον τρόπο που γίνεται κάτι,
- να τροποποιούν τα νοήματα που δηλώνουν ενέργεια, αναφέρονται σε μια πράξη ή σε ένα γεγονός σωστά μέσα στην πρόταση για να δηλώσουν τη διάρκεια ή τη συχνότητα μιας πράξης,

- να κατανοούν και να χρησιμοποιούν το χρονικό δείκτη ΠΑ,
- να απαντούν σε ερωτήσεις του τύπου ΤΙ ΚΑΝΕΙ; ΤΙ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ; ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΚΑΤΙ; ΠΟΣΟ ΣΥΧΝΑ; που αφορούν την πλοκή μιας ιστορίας,
- Να αναδιηγούνται μια ιστορία και να δημιουργούν μια δικιά τους

Υλικά και μέσα

- Υπολογιστής ή διαδραστικός πίνακας
- Εκτυπωτής
- Κάμερα ή φωτογραφική μηχανή
- Χαρτί Α4, μαρκαδόροι, ψαλίδι, κόλλα
- «Κοίτα με! Κάτι σου λέω», Ενότητα 2: «Ο κύκλος της Χειρομορφής », Υποενότητα 2.

Προτεινόμενος διδακτικός χρόνος: 2 διδακτικές ώρες.

Περιγραφή δραστηριοτήτων

Βήμα 1

Ο/η εκπαιδευτικός ζητάει από τους/τις μαθητές/τριες να παρακολουθήσουν το νοηματικό κείμενο «οι δυο χώρες».

ΔΥΟ ΧΩΡΑ (Δύο χώρες)

ΓΗ ΔΥΟ ΧΩΡΑ, ΓΗ ΕΔΩ ΕΚΕΙ ΜΑΚΡΙΑ.

ΧΩΡΑ-(δεξ) ΕΚΕΙ ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΨΗΛΟΣ ΓΕΡΟΔΕΜΕΝΟΣ.

ΧΩΡΑ-(αρ) ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΚΟΝΤΟΣ ΑΔΥΝΑΤΟΣ.

ΠΡΩΙ ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΟΛΟΙ ΨΗΛΟΣ-(δεξ) ΓΕΡΟΔΕΜΕΝΟΣ-(δεξ) ΞΥΠΝΑΕ, ΚΟΝΤΟΣ-(αρ) ΑΔΥΝΑΤΟΣ-(αρ) ΞΥΠΝΑΕΙ.

ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΨΗΛΟΣ-(δεξ) ΓΕΡΟΔΕΜΕΝΟΣ-(δεξ) ΓΑΛΑ ΠΙΝΕΙ ΠΙΝΕΙ₂-πολύ-γρήγορα- μια γουλιά, ΨΩΜΙ ΦΕΤΑ-ΨΩΜΙ-μεγάλη ΤΡΩΕΙ-μια μπουκιά.

ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΚΟΝΤΟΣ-(αρ) ΑΔΥΝΑΤΟΣ-(αρ) ΓΑΛΑ ΠΙΝΕΙ ΠΙΝΕΙ₂-λίγο-αργά ΨΩΜΙ ΦΕΤΑ-ΨΩΜΙ-μικρή ΤΡΩΕΙ-αργά.

ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΑΥΤΟΣ-ΟΙΔΙΟΣ++ ΟΛΟΙ ΡΟΥΧΟ ΕΤΟΙΜΟΣ ΔΟΥΛΕΙΑ

ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΨΗΛΟΣ-(δεξ) ΓΕΡΟΔΕΜΕΝΟΣ-(δεξ) ΜΕΡΙΚΟΙ ΒΑΦΕΙ, ΚΑΘΑΡΙΖΕΙ, ΣΚΟΥΠΙΖΕΙ, ΜΕΡΙΚΟΙ ΜΑΓΕΙΡΕΥΕΙ, ΜΕΡΙΚΟΙ ΔΕΝΤΡΑ ΚΟΒΕΙ, ΣΚΑΒΕΙ, ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ ΦΥΤΕΥΕΙ.

ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΚΟΝΤΟΣ-(αρ) ΑΔΥΝΑΤΟΣ-(αρ) ΙΔΙΟ₂ ΙΔΙΟ₁. ΜΕΡΙΚΟΙ ΒΑΦΕΙ, ΚΑΘΑΡΙΖΕΙ, ΣΚΟΥΠΙΖΕΙ, ΜΕΡΙΚΟΙ ΜΑΓΕΙΡΕΥΕΙ, ΜΕΡΙΚΟΙ ΔΕΝΤΡΑ ΤΣΕΚΟΥΡΙ ΚΟΒΕΙ, ΣΚΑΒΕΙ, ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ ΦΥΤΕΥΕΙ.

ΜΕΣΗΜΕΡΙ ΔΟΥΛΕΙΑ ΣΤΑΜΑΤΑΕΙ, ΟΛΟΙ ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ, ΟΛΟΙ ΤΡΩΕΙ.

ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΨΗΛΟΣ-(δξ) ΓΕΡΟΔΕΜΕΝΟΣ-(δξ) ΠΙΑΤΟ-μεγάλο ΓΕΜΑΤΟ-ΒΟΥΝΟ-μεγάλο ΠΙΑΤΟ ΤΡΩΕΙ-μεγάλη-μπουκιά-μεγάλη-διάρκεια.

ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΚΟΝΤΟΣ-(αρ) ΑΔΥΝΑΤΟΣ-(αρ) ΠΙΑΤΟ-μικρό ΓΕΜΑΤΟ-ΒΟΥΝΟ-μικρό ΠΙΑΤΟ ΤΡΩΕΙ-μικρή-μπουκιά-μεγάλη-διάρκεια.

ΤΡΩΕΙ ΤΕΛΟΣ, ΔΟΥΛΕΙΑ ΠΑΛΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ.

ΟΙ-ΔΥΟ ΒΑΦΕΙ-(δξ) ΒΑΦΕΙ-(αρ), ΚΑΘΑΡΙΖΕΙ-(δξ) ΚΑΘΑΡΙΖΕΙ-(αρ), ΣΚΟΥΠΙΖΕΙ-(δξ) ΣΚΟΥΠΙΖΕΙ-(αρ), ΜΑΓΕΙΡΕΥΕΙ-(δξ) ΜΑΓΕΙΡΕΥΕΙ-(αρ), ΔΕΝΤΡΑ ΤΣΕΚΟΥΡΙ ΚΟΒΕΙ-(δξ) ΔΕΝΤΡΑ ΤΣΕΚΟΥΡΙ ΚΟΒΕΙ-(αρ) ΣΚΑΒΕΙ-(δξ), ΣΚΑΒΕΙ-(αρ), ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ ΦΥΤΕΥΕΙ-(δξ) ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ ΦΥΤΕΥΕΙ-(αρ).

ΣΤΙΓΜΗ-χρόνος ΕΞΙ ΑΠΟΓΕΥΜΑ ΟΛΟΙ ΚΟΥΡΑΣΜΕΝΟΣ, ΚΟΥΡΑΣΜΕΝΟΣ-(δξ) ΚΟΥΡΑΣΜΕΝΟΣ-(αρ).

ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΨΗΛΟΣ ΓΕΡΟΔΕΜΕΝΟΣ ΣΠΙΤΙ-(δξ) ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ-(δξ) ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΚΟΝΤΟΣ ΑΔΥΝΑΤΟΣ ΣΠΙΤΙ-(αρ) ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ-(αρ).

ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΨΗΛΟΣ-(δξ) ΓΕΡΟΔΕΜΕΝΟΣ-(δξ) ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ-ΤΞΒ.

ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΚΟΝΤΟΣ-(αρ) ΑΔΥΝΑΤΟΣ-(αρ) ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ-ΤΞΒ.

ΒΡΑΔΥ ΦΕΓΓΑΡΙ-ψηλά ΕΚΕΙ ΚΡΕΒΑΤΙ ΟΛΟΙ ΚΟΙΜΑΤΑΙ

ΧΩΡΑ-(δξ) ΕΚΕΙ-(δξ) ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΨΗΛΟΣ ΓΕΡΟΔΕΜΕΝΟΣ ΞΑΠΛΩΜΕΝΟΣ ΡΟΧΑΛΙΖΕΙ-(δξ)-διάρκεια.

ΧΩΡΑ-(αρ) ΕΚΕΙ-(αρ) ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΚΟΝΤΟΣ ΑΔΥΝΑΤΟΣ ΞΑΠΛΩΜΕΝΟΣ-(αρ) ΚΟΙΜΑΤΑΙ ΡΟΧΑΛΙΖΕΙ-(αρ)-διάρκεια.

ΟΛΟΙ ΓΛΥΚΑ ΟΝΕΙΡΑ.

Απόδοση στα Ελληνικά

Οι δυο χώρες

Στη γη υπάρχουν δυο χώρες που βρίσκονται πολύ μακριά η μια από την άλλη.

Στη μια χώρα που βρίσκεται στα δεξιά, εκεί ζουν άνθρωποι πανύψηλοι και γεροδεμένοι.

Στη άλλη χώρα που βρίσκεται στα αριστερά, εκεί ζουν άνθρωποι κοντοί και λεπτοκαμωμένοι – αδύνατοι.

Το πρωί οι πανύψηλοι και γεροδεμένοι άνθρωποι και οι κοντοί και λεπτοκαμωμένοι άνθρωποι ξυπνούν.

Οι πανύψηλοι και γεροδεμένοι άνθρωποι πίνουν το γάλα τους με μια ρουφηξιά και κάνουν τη φέτα το ψωμί τους μια μπουκιά.

Οι κοντοί και λεπτοκαμωμένοι άνθρωποι πίνουν το γάλα τους σιγά-σιγά και τρώνε τη φέτα του ψωμιού τους αργά.

Οι άνθρωποι είναι όλοι έτοιμοι για δουλειά.

Μερικοί πανύψηλοι και γεροδεμένοι άνθρωποι βάφουν, καθαρίζουν, σκουπίζουν, μερικοί μαγειρεύουνε, μερικοί κόβουν δέντρα, σκάβουν, φυτεύουν λουλούδια.

Όμοια κάποιοι κοντοί και λεπτοκαμωμένοι άνθρωποι βάφουν, καθαρίζουν, σκουπίζουν, μερικοί μαγειρεύουνε, μερικοί κόβουν δέντρα, σκάβουν, φυτεύουν λουλούδια.

Το μεσημέρι η δουλειά σταματάει, όλοι κάνουν διάλειμμα και τρώνε.

Οι πανύψηλοι και γεροδεμένοι άνθρωποι τρώνε για πολύ ώρα από μεγάλα γεμάτα πιάτα.

Οι κοντοί και λεπτοκαμωμένοι άνθρωποι τρώνε για πολύ ώρα από μικρά γεμάτα πιάτα. Μόλις τελειώσουν το φαγητό όλοι πιάνουν πάλι δουλειά.

Και οι μεν και οι δε βάφουν, καθαρίζουν, σκουπίζουν, μαγειρεύουνε, κόβουν δέντρα, σκάβουν, φυτεύουν λουλούδια.

Στις 18.00 το απόγευμα όλοι είναι κουρασμένοι, και οι πανύψηλοι και γεροδεμένοι άνθρωποι και οι κοντοί και λεπτοκαμωμένοι.

Οι πανύψηλοι και γεροδεμένοι άνθρωποι και οι κοντοί και λεπτοκαμωμένοι επιστρέφουν στο σπίτι τους.

Οι πανύψηλοι και γεροδεμένοι άνθρωποι περπατούν.

Οι κοντοί και λεπτοκαμωμένοι άνθρωποι περπατούν.

Το βραδύ το φεγγάρι είναι ψηλά στον ουρανό. Όλοι βρίσκονται στο κρεβάτι τους και κοιμούνται.

Στη χώρα που βρίσκεται στα δεξιά, οι πανύψηλοι και γεροδεμένοι άνθρωποι ροχαλίζουν.

Στη χώρα που βρίσκεται στα αριστερά, οι κοντοί και λεπτοκαμωμένοι άνθρωποι ροχαλίζουν.

Όλοι βλέπουν όνειρα γλυκά.

Ο/η εκπαιδευτικός κάνει ερωτήσεις κατανόησης στους/στις μαθητές/τριες. Οι μαθητές/τριες παροτρύνονται να ανακαλύψουν και να εντοπίσουν τις αλλαγές στον τρόπο παραγωγής των νοημάτων στο κείμενο και τη σημασία αυτών. Παράλληλα ασκούνται στην αλλαγή του τρόπου νοηματισμού των ρημάτων, αναπαράγοντας αρχικά το μοντέλο του νοηματιστή.

Ερωτήσεις Κατανόησης

(ΕΡΩΤΗΣΗ ΜΥΑΛΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ)

1. ΝΟΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΘΕΜΑ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΤΙ-γεν;;
2. ΧΩΡΑ-(δεξ) ΕΚΕΙ-(δεξ) ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΤΙ-γεν;
3. ΧΩΡΑ-(αρ) ΕΚΕΙ-(αρ) ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΤΙ-γεν;
4. ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΨΗΛΟΣ-(δεξ) ΓΕΡΟΔΕΜΕΝΟΣ-(δεξ) ΣΠΙΤΙ ΠΟΥ;
5. ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΚΟΝΤΟΣ ΑΔΥΝΑΤΟΣ ΣΠΙΤΙ ΠΟΥ;
6. ΠΡΩΙ ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΨΗΛΟΣ-(δεξ) ΓΕΡΟΔΕΜΕΝΟΣ-(δεξ) ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;
7. ΠΡΩΙ ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΚΟΝΤΟΣ ΑΔΥΝΑΤΟΣ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;
8. ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΨΗΛΟΣ ΓΕΡΟΔΕΜΕΝΟΣ ΜΕΤΑ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;
9. ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΚΟΝΤΟΣ ΑΔΥΝΑΤΟΣ ΜΕΤΑ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;
10. ΜΕΣΗΜΕΡΙ ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΨΗΛΟΣ ΓΕΡΟΔΕΜΕΝΟΣ ΤΡΩΕΙ ΤΙ-γεν;
11. ΜΕΣΗΜΕΡΙ ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΚΟΝΤΟΣ ΑΔΥΝΑΤΟΣ ΤΡΩΕΙ ΤΙ-γεν;
12. ΑΠΟΓΕΥΜΑ ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΨΗΛΟΣ ΓΕΡΟΔΕΜΕΝΟΣ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;
13. ΑΠΟΓΕΥΜΑ ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΚΟΝΤΟΣ ΑΔΥΝΑΤΟΣ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;
14. ΒΡΑΔΥ ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΨΗΛΟΣ ΓΕΡΟΔΕΜΕΝΟΣ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;
15. ΒΡΑΔΥ ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΚΟΝΤΟΣ ΑΔΥΝΑΤΟΣ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;
16. ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΨΗΛΟΣ-(δεξ) ΓΕΡΟΔΕΜΕΝΟΣ-(δεξ), ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΚΟΝΤΟΣ-(αρ) ΑΔΥΝΑΤΟΣ-(αρ), ΟΙ-ΔΥΟ ΔΟΥΛΕΙΑ ΤΡΟΠΟ ΤΙ-γεν;

Απόδοση στα ελληνικά

1. Ποιο είναι το θέμα της ιστορίας;
2. Τι είδους άνθρωποι ζουν στη χώρα που βρίσκεται δεξιά;
3. Τι είδους άνθρωποι ζουν στη χώρα που βρίσκεται αριστερά;
4. Που ζουν οι πανύψηλοι και γεροδεμένοι άνθρωποι;
5. Που ζουν οι κοντοί και λεπτοκαμωμένοι άνθρωποι;
6. Τι κάνουν το πρωί οι πανύψηλοι και γεροδεμένοι άνθρωποι;
7. Τι κάνουν το πρωί οι κοντοί και λεπτοκαμωμένοι άνθρωποι;

8. Μετά τι κάνουν οι πανύψηλοι και γεροδεμένοι άνθρωποι;
9. Μετά τι κάνουν οι κοντοί και λεπτοκαμωμένοι άνθρωποι;
10. Τι τρώνε το μεσημέρι οι πανύψηλοι και γεροδεμένοι άνθρωποι;
11. Τι τρώνε το μεσημέρι οι κοντοί και λεπτοκαμωμένοι άνθρωποι;
12. Τι κάνουν το απόγευμα οι πανύψηλοι και γεροδεμένοι άνθρωποι;
13. Τι κάνουν το απόγευμα οι κοντοί και λεπτοκαμωμένοι άνθρωποι;
14. Τι κάνουν το βράδυ οι πανύψηλοι και γεροδεμένοι άνθρωποι;
15. Τι κάνουν το βράδυ οι κοντοί και λεπτοκαμωμένοι άνθρωποι;
16. Πως δουλεύαν οι πανύψηλοι και γεροδεμένοι άνθρωποι και πως οι κοντοί και λεπτοκαμωμένοι άνθρωποι;

Βήμα 2

Ο/η εκπαιδευτικός ζητάει από τους/τις μαθητές/τριες να παρακολουθήσουν και πάλι το νοηματικό κείμενο ΔΥΟ ΧΩΡΑ (Οι δύο χώρες) και να καταγράψουν τα νοήματα που δείχνουν ότι κάποιος κάνει κάτι ή βρίσκεται σε μια κατάσταση.

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να εντοπίσουν τα ακόλουθα νοήματα στο κείμενο: ΞΥΠΝΑΕΙ, ΠΙΝΕΙ₂, ΤΡΩΕΙ, ΔΟΥΛΕΙΑ, ΒΑΦΕΙ, ΚΑΘΑΡΙΖΕΙ, ΣΚΟΥΠΙΖΕΙ, ΜΑΓΕΙΡΕΥΕΙ, ΚΟΒΕΙ-ΔΕΝΤΡΟ, ΤΣΕΚΟΥΡΙ, ΣΚΑΒΕΙ, ΦΥΤΕΥΕΙ, ΣΤΑΜΑΤΑΕΙ, ΚΟΥΡΑΣΜΕΝΟΣ, ΕΠΙΣΤΡΕΦΕΙ, ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ-ΤΕΒ, ΚΟΙΜΑΤΑΙ, ΡΟΧΑΛΙΖΕΙ.

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να διακρίνουν ποια από τα παραπάνω νοήματα μεταβάλλονται και ποια όχι. Τι είδους μεταβολή παρατηρούν; Αυτή τη φορά οι μαθητές/τριες θα πρέπει να παρατηρήσουν αλλαγή στον τρόπο παραγωγής των νοημάτων, στον αριθμό των χεριών που χρησιμοποιούνται, στην κίνηση, και στην έκφραση του προσώπου, στα μη χειρονομικά στοιχεία.

Οι μαθητές/τριες δουλεύουν διαμορφώνοντας έναν πίνακα με τα μεταβλητά ρήματα του νοηματικού κειμένου ανάλογα με το στοιχείο που παρατηρούν να μεταβάλλεται στο κείμενο σε σχέση με τον ουδέτερο τύπο του ρήματος και βάζουν √ στις μεταβολές που συμβαίνουν για κάθε νόημα.

[ΠΙΝΑΚΑΣ-ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ – ΤΡΟΠΟΣ.pdf](#)

Συζητούν με τον/την εκπαιδευτικό ποιες διαφοροποιημένες πληροφορίες δίνουν οι αλλαγές στον τρόπο παραγωγής των παραπάνω νοημάτων και παράγουν τον ουδέτερο τύπο του νοήματος. Γιατί ο νοηματιστής αλλάζει τον τρόπο που νοηματίζει; Τι στόχο

έχει; Τι θέλει να εκφράσει με την αλλαγή της έκφρασης του προσώπου, της κίνησης ή/και την προσθήκη του δεύτερου χεριού;

Οι μαθητές/τριες προσπαθούν αναδιηγηθούν την ιστορία.

Στη συνέχεια δουλεύοντας ατομικά θα πρέπει να σκεφτούν τέσσερα δικά τους παραδείγματα νοημάτων και να νοηματίσουν τον ουδέτερο τύπο και τις πιθανές μεταβολές τους. Οι παραγωγές αυτές των μαθητών/τριών μπαίνουν στο χαρτοφυλάκιο του καθενός / της καθεμιάς.

Επέκταση της δραστηριότητας

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά να παρακολουθήσουν το νοηματικό κείμενο ΠΕΝΤΕ ΓΙΓΑΝΤΕΣ από τον οδηγό: «Κοίτα με! Κάτι σου Λέω», Ενότητα 2: «Ο κύκλος της Χειρομορφής », Υποενότητα 2.

[ΠΕΝΤΕ ΓΙΓΑΝΤΕΣ \(kita_0097\)](#)

[ΠΕΝΤΕ ΓΙΓΑΝΤΕΣ ΜΕΤΑΓΡΑΦΗ.pdf](#)

Στη συνέχεια ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να φτιάξουν το αντίστοιχο κείμενο για νάνους και να το βιντεοσκοπήσουν. Τους δίνει ως οδηγία ότι θα πρέπει να αντικαταστήσουν τα νοήματα 5 ΜΕΓΑΛΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΓΙΓΑΝΤΕΣ με τα 5 ΜΙΚΡΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΝΑΝΟΙ ([ΠΕΝΤΕ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ+++ ΚΟΝΤΟΣ](#)). Ποια νοήματα θα πρέπει να αλλάξουν; Πως θα αλλάξει ο τρόπος νοηματισμού αυτών των νοημάτων; Τι θα αλλάξει σε αυτά; Ποιες φράσεις θα πρέπει να αλλάξουν τελείως, προκειμένου να αποκτήσει λογική το κείμενο ως προς τη σημασία;

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να συζητήσουν και να δοκιμάσουν άλλα νοήματα π.χ. να αντικαταστήσουν το νόημα ΠΕΡΠΑΤΑΝΕ με το νόημα ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ-ΤΞΒ-στις-μύτες ή ΒΗΜΑΤΙΖΕΙ-ΤΞ2, και να νοηματίσουν τα νοήματα ΙΔΡΩΣΑΝ, ΚΟΛΥΜΠΑΝΕ, ΔΡΟΣΙΖΟΝΤΑΙ κ.λπ. με διαφορετικό τρόπο έτσι ώστε να ταιριάζουν σε μικρόσωμους ανθρώπους. Οι μαθητές/τριες εντοπίζουν τις αλλαγές στον τρόπο νοηματισμού των συγκεκριμένων νοημάτων. Γίνεται συζήτηση για τη χρήση της έκφρασης του προσώπου: Η κορυφή της γλώσσας έξω: “δ”

Ο κάθε μαθητής/τρια θα πρέπει να φτιάξει ένα κείμενο ΠΕΝΤΕ ΝΑΝΟΙ και να το βιντεοσκοπήσει για το χαρτοφυλάκιο του.

Ενδεικτικά παρουσιάζεται το παρακάτω νοηματικό κείμενο και συγκρίνεται με τα νοηματικά κείμενα των μαθητών/τριών.

Οι πέντε νάνοι...

ΠΕΝΤΕ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ+++ ΚΟΝΤΟΣ.

ΕΠΟΧΗ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ ΠΕΝΤΕ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ+++ ΚΟΝΤΟΣ., ΔΑΣΟΣ ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ-ΤΞΒ++. ΔΑΣΟΣ ΔΕΝΤΡΑ+ ΔΕΝΤΡΑ-ΚΟΥΝΙΟΥΝΤΑΙ-ΕΛΑΦΡΙΑ+. ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ-ΤΞΒ++ ΠΑΝΕ... ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ-ΤΞΒ++ ΘΑΛΑΣΣΑ. ΖΕΣΤΗ ΙΔΡΩΝΕΙ, ΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΛΥΜΠΑΕΙ++. ΔΡΟΣΙΑ. ΚΟΛΥΜΠΑΕΙ++ ΧΤΑΠΟΔΙΑ ΜΙΚΡΑ ΕΠΑΝΩ-ΤΟΥΣ-ΚΟΛΛΑΕΙ, ΓΑΡΓΑΛΑΕΙ+ . ΓΑΡΓΑΛΑΕΙ+ ΞΕΚΟΛΛΑΕΙ-ΠΕΤΑΕΙ++ ΚΟΛΥΜΠΑΕΙ++

Απόδοση στα Ελληνικά

Οι πέντε νάνοι...

«Είναι Φθινόπωρο. Πέντε νάνοι, περπατάνε στο δάσος. Τα φύλλα κινούνται ελαφρά στο πέρασμά τους. Περπατάνε για ώρα πολύ μέχρι τη θάλασσα. Είναι ιδρωμένοι, θα κολυπήσουν!!! Αχ τι δροσιά!!! Καθώς κολυμπάνε επάνω τους κολλάνε μικρά χταπόδια!!! Τους γαργαλάνε, τι αστείο. Οι νάνοι ξεκολλάνε τα χταπόδια, τα πετάνε μακριά τους και κολυμπάνε».

Βήμα 3

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν για άλλη μια φορά το νοηματικό ΔΥΟ ΧΩΡΑ (Δύο χώρες). Ο/η εκπαιδευτικός ρωτά τους/τις μαθητές/τριες αν τα νοήματα ΞΥΠΝΑΕΙ, ΔΟΥΛΕΥΕΙ, ΣΤΑΜΑΤΑΕΙ, ΕΠΙΣΤΡΕΦΕΙ, ΚΟΙΜΑΤΑΙ μπορούν να αλλάξουν για να δείξουν αλλαγή στον τρόπο με τον οποίο γίνεται η πράξη. Ανεξάρτητα από το τι θα απαντήσουν οι μαθητές/τριες και αφού ολοκληρωθεί ο διάλογος, ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει τις ακόλουθες νοηματικές φράσεις στους/στις μαθητές/τριες:

ΞΥΠΝΑΕΙ

ΠΡΩΙ ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΟΛΟΙ ΨΗΛΟΣ ΓΕΡΟΔΕΜΕΝΟΣ, ΚΟΝΤΟΣ ΑΔΥΝΑΤΟΣ ΞΥΠΝΑΕΙ- χαμογελαστή έκφραση.

ΠΡΩΙ ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΨΗΛΟΣ ΓΕΡΟΔΕΜΕΝΟΣ ΞΥΠΝΑΕΙ-χαμογελαστή έκφραση.

ΠΡΩΙ ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΚΟΝΤΟΣ ΑΔΥΝΑΤΟΣ ΞΥΠΝΑΕΙ-λυπημένη έκφραση.

ΔΟΥΛΕΥΕΙ

ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΟΛΟΙ ΨΗΛΟΣ ΓΕΡΟΔΕΜΕΝΟΣ ΚΟΝΤΟΣ ΑΔΥΝΑΤΟΣ ΔΟΥΛΕΥΕΙ.

ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΨΗΛΟΣ ΓΕΡΟΔΕΜΕΝΟΣ ΔΟΥΛΕΥΕΙ-χαμογελαστή έκφραση.

ΑΝΡΩΠΟΣ+ ΚΟΝΤΟΣ ΑΔΥΝΑΤΟΣ ΔΟΥΛΕΥΕΙ-λυπημένη έκφραση.

ΣΤΑΜΑΤΑΕΙ

ΜΕΣΗΜΕΡΙ ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΔΟΥΛΕΙΑ ΣΤΑΜΑΤΑΕΙ.

ΑΝΡΩΠΟΣ+ ΨΗΛΟΣ ΓΕΡΟΔΕΜΕΝΟΣ ΣΤΑΜΑΤΑΕΙ-χαμογελαστή έκφραση.

ΑΝΡΩΠΟΣ+ ΚΟΝΤΟΣ ΑΔΥΝΑΤΟΣ ΣΤΑΜΑΤΑΕΙ-λυπημένη έκφραση.

Ο/η εκπαιδευτικός ρωτά τους/τις μαθητές/τριες τι παρατηρούν. Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να παρατηρήσουν ότι στα παραπάνω νοήματα αλλάζει η έκφραση του προσώπου. Όλοι μαζί θα πρέπει να οδηγηθούν στο συμπέρασμα ότι η έκφραση του προσώπου δηλώνει το συναίσθημα με το οποίο γίνεται η πράξη π.χ. δυσαρέσκεια, ανακούφιση, θλίψη, χαρά, αηδία.

Οι μαθητές/τριες καλούνται να νοηματίσουν τα παρακάτω νοήματα με διαφορετική έκφραση προσώπου και να φτιάξουν νοηματικές φράσεις με καθένα από αυτά, οι οποίες θα μπουν στο χαρτοφυλάκιο τους.

ΒΑΦΕΙ
ΚΑΘΑΡΙΖΕΙ
ΣΚΟΥΠΙΖΕΙ
ΜΑΓΕΙΡΕΥΕΙ
ΚΟΒΕΙ-ΔΕΝΤΡΟ
ΣΚΑΒΕΙ
ΤΡΩΕΙ
ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ-ΤΞΒ

Μπορεί να κάνουν το ίδιο με τα ρήματα ΕΠΙΣΤΡΕΦΕΙ και ΚΟΙΜΑΤΑΙ. Οι μαθητές/τριες δοκιμάζουν και συζητούν τις παρατηρήσεις τους.

Βήμα 4

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει τρεις διαφορετικούς τύπους για καθένα από τα παρακάτω νοήματα στους/στις μαθητές/τριες.

Ουδέτερος τύπος	Έκφραση "ΠΡ"	Έκφραση "Θ"
ΟΔΗΓΕΙ	ΟΔΗΓΕΙ	ΟΔΗΓΕΙ
ΒΑΦΕΙ	ΒΑΦΕΙ	ΒΑΦΕΙ

ΠΙΑΤΟ-ΠΛΕΝΕΙ	ΠΙΑΤΟ-ΠΛΕΝΕΙ	ΠΙΑΤΟ-ΠΛΕΝΕΙ
ΔΟΥΛΕΥΕΙ	ΔΟΥΛΕΥΕΙ	ΔΟΥΛΕΥΕΙ
ΣΚΟΥΠΙΖΕΙ	ΣΚΟΥΠΙΖΕΙ	ΣΚΟΥΠΙΖΕΙ
ΤΡΕΧΕΙ	ΤΡΕΧΕΙ	ΤΡΕΧΕΙ
ΠΟΤΙΖΕΙ	ΠΟΤΙΖΕΙ	ΠΟΤΙΖΕΙ
ΤΡΩΕΙ	ΤΡΩΕΙ	ΤΡΩΕΙ
ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ-ΤΞ2	ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ-ΤΞ2	ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ-ΤΞ2

Τι αλλάζει στον τρόπο που παράγονται τα αντίστοιχα νοήματα κάθε στήλης; Τι αλλάζει στη σημασία των νοημάτων; Οι μαθητές/τριες καλούνται να εντοπίσουν την διαφορετική έκφραση του προσώπου στον τρόπο που παράγονται τα νοήματα αντίστοιχης σημασίας και να ορίσουν τη διαφορά στη σημασία του βασικού λεξιλογικού τύπου του νοήματος με την αλλαγή της έκφρασης του προσώπου.

Ο/η εκπαιδευτικός θα πρέπει να οδηγήσει τους/τις μαθητές/τριες στην διαπίστωση ότι η χρήση της έκφρασης “ΠΡ” του προσώπου δηλώνει ότι κάτι γίνεται με τον αναμενόμενο τρόπο, χαλαρά χωρίς βιασύνη, ενώ η χρήση της έκφρασης “Θ” δηλώνει ότι κάτι γίνεται με μη κατάλληλο τρόπο, απρόσεχτα ή ακόμη πολύ βαριεστημένα.

Οι μαθητές/τριες στην ολομέλεια προτείνουν δικά τους νοήματα, τα οποία μπορούν να νοηματιστούν με διαφορετική έκφραση “ΠΡ” και “Θ”. Ο καθένας, η κάθε μία φτιάχνει τέσσερις νοηματικές φράσεις που περιλαμβάνουν τα ίδια ρήματα με τις δύο εκφράσεις του προσώπου “ΠΡ” και “Θ”. Π.χ.

1. ΚΑΘΕ-ΜΕΡΑ ΑΠΟΓΕΥΜΑ ΣΠΙΤΙ ΜΑΜΑ ΜΑΓΕΙΡΕΥΕΙ-ΠΡ
2. ΧΘΕΣ ΑΠΟΓΕΥΜΑ ΜΑΜΑ ΔΟΥΛΕΙΑ, ΣΠΙΤΙ ΑΓΟΡΙ-μπαμπάς ΜΑΓΕΙΡΕΥΕΙ-Θ
3. ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΙΚΑΝΟΣ ΚΑΘΕ-ΜΕΡΑ ΔΙΑΒΑΖΕΙ-ΠΡ
4. ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΒΑΡΙΕΤΑΙ, ΔΙΑΒΑΖΕΙ-Θ

Βήμα 5

Ο/η εκπαιδευτικός ζητάει από τους/τις μαθητές/τριες να παρακολουθήσουν το νοηματικό κείμενο: **Το σπίτι στο κέντρο της Αθήνας.**

ΣΠΙΤΙ ΑΘΗΝΑ ΚΕΝΤΡΟ

ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΜΑΡΙΑ 10₁ ΗΛΙΚΙΑ. ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΣΠΙΤΙ ΑΘΗΝΑ ΚΕΝΤΡΟ.

ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΜΑΡΙΑ ΔΩΜΑΤΙΟ ΤΗΣ ΠΑΡΑΘΥΡΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ-ΜΕΓΑΛΟ. ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΜΑΡΙΑ ΠΑΡΑΘΥΡΟ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΚΟΙΤΑΕΙ.

ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΜΑΡΙΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΚΟΙΤΑΕΙ-ώρα-πολύ ΞΕΤΡΕΛΑΙΝΕΤΑΙ.

ΠΡΩΙ ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΜΑΡΙΑ ΣΤΙΓΜΗ-χρόνο ΔΕΝ-ΕΧΕΙ-απ ΛΟΓΩ ΚΑΘΕ-ΜΕΡΑ, ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΗΓΑΙΝΟ-ΕΡΧΕΤΑΙ++.

ΣΥΝΗΘΩΣ ΠΡΩΙ ΞΥΠΝΑΕΙ ΠΛΕΝΕΤΑΙ-γρήγορα, ΓΑΛΑ ΠΙΝΕΙ-γρήγορα, ΜΑΜΑ ΦΙΛΑΕΙ-πεταχτά, ΜΠΑΜΠΑ ΦΙΛΑΕΙ-πεταχτά ΠΑΕΙ.

ΤΩΡΑ-σήμερα ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΜΑΡΙΑ ΑΡΡΩΣΤΟΣ. ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΜΑΡΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΔΕΝ-ΕΧΕΙ-απ. ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΣΠΙΤΙ ΜΕΝΕΙ. ΔΙΑΒΑΖΕΙ, ΓΡΑΦΕΙ. ΠΑΡΑΘΥΡΟ ΚΑΘΕΤΑΙ, ΣΚΕΦΤΙΚΗ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΕΚΕΙ ΚΟΙΤΑΕΙ-ώρα-πολύ. ΣΚΕΦΤΕΤΑΙ-ώρα-πολύ ΟΝΕΙΡΟΠΟΛΕΙ-ώρα-πολύ ΑΝΘΡΩΠΟΙ+, ΠΑΙΔΙΑ, ΕΚΕΙ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΕΚΕΙ ΠΟΛΥ-ΠΑΛΙΑ ΖΩΗ ΤΡΟΠΟ ΤΙ-γεν;

ΠΟΛΥ-ΠΑΛΙΑ ΑΘΗΝΑ ΠΑΙΔΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΗΓΑΙΝΟ-ΕΡΧΕΤΑΙ ΔΙΑΒΑΖΕΙ ΓΡΑΦΕΙ ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ ΤΙ-γεν; ΣΤΙΓΜΗ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΕΧΕΙ;

Απόδοση στα Ελληνικά

Το σπίτι στο κέντρο της Αθήνας.

Η Μαρία είναι δέκα χρονών.

Αυτή έχει ένα σπίτι στο κέντρο. Το δωμάτιο της Μαρίας έχει ένα μεγάλο παράθυρο. Η Μαρία από το παράθυρο της βλέπει την Ακρόπολη. Της Μαρίας της αρέσει πολύ να κοιτάει για πολύ ώρα την Ακρόπολη από το παράθυρο της. Το πρωί, η Μαρία δεν έχει πολύ χρόνο γιατί κάθε μέρα πηγαίνει σχολείο.

Κάθε πρωί ξυπνάει, πλένεται γρήγορα, πίνει το γάλα της, φιλάει τη μαμά, τον μπαμπά και φεύγει αμέσως.

Σήμερα όμως, η Μαρία είναι άρρωστη. Η Μαρία δεν πήγε σχολείο. Έμεινε σπίτι.

Διαβάζει και γράφει. Κάθεται μπροστά στο παράθυρο και αφηρημένα κοιτάζει την Ακρόπολη για πολύ ώρα. Σκέφτεται και ονειροπολεί πως ήταν άραγε οι άνθρωποι, τα παιδιά, η ζωή παλιά; Στην αρχαία Αθήνα τα παιδιά πήγαιναν κάθε μέρα σχολείο; Διάβαζαν και έγραφαν κάθε μέρα; Είχαν ώρα για παιχνίδι άραγε;

Ο/η εκπαιδευτικός κάνει ερωτήσεις κατανόησης του κειμένου στους/στις μαθητές/τριες. Οι μαθητές/τριες παροτρύνονται να ανακαλύψουν και να εντοπίσουν τις αλλαγές στον τρόπο παραγωγής των νοημάτων στο κείμενο και τη σημασία αυτών. Παράλληλα ασκούνται στην αλλαγή του τρόπου νοηματισμού των ρημάτων, αναπαράγοντας αρχικά το μοντέλο του νοηματιστή.

Ερωτήσεις Κατανόησης

(ΕΡΩΤΗΣΗ ΜΥΑΛΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ)

1. ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΜΑΡΙΑ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΠΟΥ;
2. ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΜΑΡΙΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΗΛΙΚΙΑ;
3. ΣΥΝΗΘΩΣ ΠΡΩΙ ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΜΑΡΙΑ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;
4. ΤΩΡΑ-σήμερα ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΜΑΡΙΑ ΠΟΥ;
5. ΤΩΡΑ-σήμερα ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΜΑΡΙΑ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;
6. ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΜΑΡΙΑ ΠΑΡΑΘΥΡΟ ΚΑΝΕΙ ΤΙ;
7. ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΜΑΡΙΑ ΣΚΕΦΤΕΤΑΙ-ώρα-πολύ ΤΙ;

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Που είναι το σπίτι της Μαρίας;
2. Πόσο χρονών είναι η Μαρία;
3. Τι κάνει η Μαρία κάθε πρωί;
4. Πού είναι η Μαρία σήμερα το πρωί;
5. Τι κάνει η Μαρία σήμερα πρωί;
6. Τι βλέπει η Μαρία από το παράθυρο της;
7. Τι σκέφτεται η Μαρία;

Βήμα 6

Ο/η εκπαιδευτικός ζητάει από τους/τις μαθητές/τριες να παρακολουθήσουν και πάλι το νοηματικό κείμενο ΣΠΙΤΙ ΑΘΗΝΑ ΚΕΝΤΡΟ και να καταγράψουν τα νοήματα που δείχνουν ότι κάποιος κάνει κάτι ή βρίσκεται σε μια κατάσταση.

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να εντοπίσουν τα ακόλουθα νοήματα στο κείμενο: ΚΟΙΤΑΕΙ-ώρα-πολύ, ΞΕΤΡΕΛΑΙΝΕΤΑΙ, ΠΗΓΑΙΝΟ-ΕΡΧΕΤΑΙ, ΞΥΠΝΑΕΙ, ΠΛΕΝΕΤΑΙ-γρήγορα, ΠΙΝΕΙ-γρήγορα, ΦΙΛΑΕΙ-πεταχτά, ΠΑΕΙ, ΑΡΡΩΣΤΟΣ, ΠΗΓΑΙΝΕΙ, ΜΕΝΕΙ, ΔΙΑΒΑΖΕΙ, ΓΡΑΦΕΙ, ΚΑΘΕΤΑΙ, ΣΚΕΦΤΕΤΑΙ-ώρα-πολύ, ΟΝΕΙΡΟΠΟΛΕΙ-ώρα-πολύ, ΕΧΕΙ.

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να διακρίνουν ποια από τα παραπάνω νοήματα μεταβάλλονται ως προς την κίνηση τους σε σχέση με τον ουδέτερο τύπο και ποια όχι. Ζητά να περιγράψουν τη μεταβολή της κίνησης που παρατηρούν στο νοηματικό κείμενο. Αυτή τη φορά, οι μαθητές/τριες θα πρέπει να παρατηρήσουν ότι σε κάποια από τα νοήματα αυτά έχουμε επανάληψη/αναδιπλασιασμό της κίνησης, η οποία άλλοτε γίνεται σχετικά γρήγορα και άλλοτε αργά.

Ο/η εκπαιδευτικός μαζί με τους/τις μαθητές/τριες συζητούν για τη σημασία των νοημάτων ως προς τον εσωτερικό χρόνο υλοποίησης της πράξης. Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να οδηγηθούν στο συμπέρασμα ότι η επανάληψη, αναδιπλασιασμός της κίνησης με σχετικά γρήγορη κίνηση δείχνει κάτι που γίνεται συνήθως, τακτικά, κατ' επανάληψη, κάτι που αποτελεί συνήθεια, ενώ η επανάληψη/αναδιπλασιασμός της κίνησης με σχετικά αργή κίνηση δείχνει κάτι που γίνεται με διάρκεια.

Οι μαθητές/τριες δουλεύουν και πάλι προκειμένου να κατηγοριοποιήσουν τα νοήματα σε μεταβλητά και μη ως προς την κίνηση, την επανάληψη της ή μη, καθώς και το αν αυτή μπορεί να γίνει αργά ή γρήγορα δίνοντας πληροφορίες για τον εσωτερικό χρόνο της πράξης και βάζουν ✓ στην κατάλληλη στήλη.

[ΠΙΝΑΚΑΣ-ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΑΛΛΑΓΗ/ ΑΛΛΑΓΗ ΜΗ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΚΙΝΗΣΗ ΣΤΙΓΜΗ-χρόνος ΤΡΟΠΟΣ ΤΙ; ΣΤΙΓΜΗ ΓΡΗΓΟΡΑ ΣΤΙΓΜΗ ΠΑΡΑΤΑΣΗ](#)

[ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ – ΜΕΤΑΒΛΗΤΑ / ΜΗ ΜΕΤΑΒΛΗΤΑ ΚΙΝΗΣΗ-ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΧΡΟΝΟ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ_.pdf](#)

Βήμα 7

Οι μαθητές/τριες καλούνται να νοηματίσουν τα παρακάτω νοήματα της λίστας στον ουδέτερο τύπο τους και με αναδιπλασιασμό της κίνησης και να φτιάξουν νοηματικές φράσεις με καθένα από αυτά και με τους τρεις τύπους, (1) ουδέτερο τύπο, (2) τύπο αναδιπλασιασμού της κίνησης σχετικά γρήγορα, (3) τύπο αναδιπλασιασμού της κίνησης αργά. Οι φράσεις αυτές θα συμπληρώσουν το χαρτοφυλάκιο των μαθητών/τριών.

Λίστα νοημάτων συνήθεια – διάρκεια:

ΠΗΓΑΙΝΟ-ΕΡΧΕΤΑΙ, ΠΗΓΑΙΝΟ-ΕΡΧΕΤΑΙ-γρήγορα, ΠΗΓΑΙΝΟ-ΕΡΧΕΤΑΙ-αργά
ΔΙΑΒΑΖΕΙ₁, ΔΙΑΒΑΖΕΙ₁-γρήγορα, ΔΙΑΒΑΖΕΙ₁-αργά
ΖΩΓΡΑΦΙΖΕΙ, ΖΩΓΡΑΦΙΖΕΙ-γρήγορα, ΖΩΓΡΑΦΙΖΕΙ-αργά
ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ, ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ-γρήγορα, ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ-αργά

ΓΡΑΦΕΙ, ΓΡΑΦΕΙ-γρήγορα, ΓΡΑΦΕΙ-αργά
ΤΡΩΕΙ, ΤΡΩΕΙ-γρήγορα, ΤΡΩΕΙ-αργά
ΣΚΕΦΤΕΤΑΙ, ΣΚΕΦΤΕΤΑΙ-γρήγορα, ΣΚΕΦΤΕΤΑΙ-αργά
ΠΙΝΕΙ, ΠΙΝΕΙ-γρήγορα, ΠΙΝΕΙ-αργά
ΤΡΩΕΙ-ΠΑΓΩΤΟ, ΤΡΩΕΙ-ΠΑΓΩΤΟ-γρήγορα, ΤΡΩΕΙ-ΠΑΓΩΤΟ-αργά
ΠΑΙΖΕΙ, ΠΑΙΖΕΙ-γρήγορα, ΠΑΙΖΕΙ-αργά
ΜΙΛΑΕΙ, ΜΙΛΑΕΙ-γρήγορα, ΜΙΛΑΕΙ-αργά
ΧΤΥΠΑΕΙ-ΚΟΥΔΟΥΝΙ, ΧΤΥΠΑΕΙ-ΚΟΥΔΟΥΝΙ-γρήγορα, ΧΤΥΠΑΕΙ-ΚΟΥΔΟΥΝΙ-αργά
ΟΝΕΙΡΕΥΕΤΑΙ, ΟΝΕΙΡΕΥΕΤΑΙ-γρήγορα, ΟΝΕΙΡΕΥΕΤΑΙ-αργά
ΠΕΡΙΜΕΝΕΙ, ΠΕΡΙΜΕΝΕΙ-γρήγορα, ΠΕΡΙΜΕΝΕΙ-αργά

Οι μαθητές/τριες μπορούν να προτείνουν επίσης δικά τους νοήματα που δείχνουν ενέργεια και μπορούν να τροποποιηθούν ως προς την κίνηση για να δηλώσουν κάτι που γίνεται τακτικά ή με διάρκεια.

Βήμα 8

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους/στις μαθητές/τριες το ακόλουθο κείμενο: **Μια γιορτινή μέρα**

ΜΙΑ ΓΙΟΡΤΗ ΜΕΡΑ

ΤΩΡΑ-σήμερα 27 ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ.

ΑΥΡΙΟ ΜΕΓΑΛΗ ΕΘΝΟΣ ΓΙΟΡΤΗ.

ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΓΟΡΙ ΟΛΟΙ ΠΕΡΙΦΑΝΟΣ ΛΟΓΩ ΕΛΛΑΔΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ.

ΤΩΡΑ ΓΙΟΡΤΗ ΠΑ.

ΠΑΙΔΙΑ ΔΑΣΚΑΛΟΙ ΕΘΝΟΣ ΜΟΥΣΙΚΗ ΝΟΗΜΑΤΑ ΠΑ.

5 ΑΓΟΡΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ 5 ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΠΟΙΗΜΑ ΥΠΟΚΛΗΣΗ ΛΕΕΙ ΠΑ.

ΜΑΘΗΜΑ Δ-ΤΑΞΗ ΘΕΑΤΡΟ ΠΑ

ΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΣΤΕΦΑΝΙ ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΚΑΤΑΘΕΤΕΙ-ΤΞΛ ΠΑ.

ΟΛΟΙ ΠΑΡΕΛΑΣΗ ΠΑ.

ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΙΩΑΝΝΑ ΣΗΜΑΙΑ ΚΡΑΤΑΕΙ.

ΣΗΜΑΙΑ ΔΙΠΛΑ-δξ ΔΙΠΛΑ-αρ ΔΥΟ ΑΓΟΡΙ ΣΤΕΚΕΤΑΙ-ΤΞ1.

ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ, ΑΝΘΡΩΠΟΣ++ ΠΟΛΛΑ ΜΑΜΑ-ΜΠΑΜΠΑΣ-γονείς ΧΕΙΡΟ-ΚΡΟΤΕΙ.

ΕΣΥ ΠΑΡΕΛΑΣΗ ΚΟΙΤΑΕΙ ΠΑ;

ΤΩΡΑ ΟΛΑ ΕΞΑΝΤΛΗΣΗ.

ΜΑΘΗΜΑ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΓΟΡΙ ΗΜΕΡΑ ΙΔΙΟ₁ ΑΥΤΗ ΘΥΜΑΤΑΙ.

Απόδοση στα Ελληνικά

Μια γιορτινή μέρα

Σήμερα είναι 27 Οκτωβρίου.

Αύριο είναι μεγάλη εθνική γιορτή.

Οι μαθητές και οι μαθήτριες, όλοι είναι περήφανοι γιατί η Ελλάδα είναι ελεύθερη.

Τώρα η γιορτή μόλις έχει τελειώσει.

Τα παιδιά και οι δάσκαλοι έχουν πει τον εθνικό ύμνο.

Πέντε αγόρια και πέντε κορίτσια μόλις είπαν τα ποιήματα τους.

Οι μαθητές της Δ τάξης έπαιξαν θέατρο.

Ένας μαθητής/τρια κατέθεσε στεφάνι.

Όλοι έκαναν παρέλαση.

Η Ιωάννα κράτησε τη σημαία.

Δίπλα της δεξιά και αριστερά είχε αγόρια.

Ο δήμαρχος, οι άνθρωποι και πολλοί γονείς χειροκροτούσαν για ώρα.

Εσύ είδες την παρέλαση;

Τώρα όλα έχουν τελειώσει.

Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα θυμούνται αυτή την ημέρα.

Ο/η εκπαιδευτικός κάνει ερωτήσεις κατανόησης στους/στις μαθητές/τριες.

Ερωτήσεις Κατανόησης

(ΕΡΩΤΗΣΗ ΜΥΑΛΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ)

1. ΤΩΡΑ-σήμερα ΜΗΝΑΣ ΗΜΕΡΑ ΠΟΣΟ;
2. ΑΥΡΙΟ ΜΗΝΑΣ ΗΜΕΡΑ ΠΟΣΟ;
3. ΑΥΡΙΟ ΗΜΕΡΑ ΤΙ-γεν;
4. ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΓΟΡΙ ΠΕΡΙΦΑΝΟΣ ΓΙΑ-ΠΙΟ-ΛΟΓΟ;
5. ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;

6. ΠΟΙΗΜΑ ΥΠΟΚΛΗΣΗ ΛΕΕΙ++ ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΠΟΣΟΙ;
7. ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ Δ-ΤΑΞΗ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;
8. ΘΕΑΤΡΟ ΟΜΑΔΑ ΤΑΞΗ-ΠΡΩΤΗ-ΔΕΥΤΕΡΑ-ΤΡΙΤΗ ΤΙ-γεν;
9. ΣΗΜΑΙΑ ΚΡΑΤΑΕΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΠΟΙΟΣ;
10. ΧΕΙΡΟΚΡΟΤΕΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΠΟΙΟΣ;
11. ΜΑΜΑ-ΜΠΑΜΠΑΣ-γονείς ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;
12. ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΓΟΡΙ ΗΜΕΡΑ ΙΔΙΟ₁ ΑΥΤΗ ΘΥΜΑΤΑΙ ΓΙΑ-ΠΙΟ-ΛΟΓΟ;

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Πόσο έχει ο μήνας σήμερα;
2. Πόσο θα έχει ο μήνας αύριο;
3. Τι είναι αύριο;
4. Γιατί είναι περήφανοι οι μαθητές και οι μαθήτριες;
5. Τι έκαναν οι μαθητές/τριες;
6. Πόσοι/ες μαθητές/τριες είπαν ποιήματα;
7. Τι έκαναν οι μαθητές/τριες της Δ' τάξης;
8. Ποια τάξη έπαιξε θέατρο;
9. Ποιος κράτησε τη σημαία;
10. Ποιος χειροκροτούσε;
11. Τι έκαναν οι γονείς;
12. Γιατί θα θυμούνται οι μαθητές/τριες και οι μαθήτριες τη σημερινή ημέρα;

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να παρατηρήσουν ποιο νόημα επαναλαμβάνεται μέσα στο κείμενο. Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να εντοπίσουν τη χρήση του νοήματος ΠΑ μέσα στο νοηματικό κείμενο ΜΙΑ ΓΙΟΡΤΙΝΗ ΜΕΡΑ. Συζητούν για τη θέση του νοήματος μέσα στην πρόταση και τη σημασία του. Θα μπορούσε να προηγηθεί των νοημάτων ΝΟΗΜΑΤΑ, ΠΟΙΗΜΑ ΥΠΟΚΛΗΣΗ ΛΕΕΙ, ΘΕΑΤΡΟ, ΚΑΤΑΘΕΤΕΙ, ΠΑΡΕΛΑΣΗ; Ποια είναι η σημασία του νοήματος; Οι μαθητές/τριες με τη βοήθεια του /της εκπαιδευτικού θα πρέπει να οδηγηθούν στο συμπέρασμα ότι το νόημα ΠΑ συνήθως ακολουθεί το ρήμα και δείχνει ότι μια πράξη έχει ολοκληρωθεί.

Οι μαθητές μπορούν να παρακολουθήσουν και πάλι τα νοηματικά κείμενα **ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ** και **ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ** από το βιβλίο «Κοίτα με! Κάτι σου Λέω, Ελληνική Νοηματική Γλώσσα για την Α' & Β' Δημοτικού», Ενότητα 7, «Ο χρόνος κυλά ... και τρέχει», Υποενότητα 2.

Ο/η εκπαιδευτικός δίνει τα ακόλουθα νοήματα στους/στις μαθητές/τριες και τους ζητά να φτιάξουν δικές τους ολοκληρωμένες προτάσεις. Κάθε πρόταση θα πρέπει να αποτελείται από περισσότερα από τέσσερα νοήματα.

1. ΤΡΩΕΙ ΠΑ
2. ΔΙΑΒΑΖΕΙ ΠΑ
3. ΜΑΓΕΙΡΕΥΕΙ ΠΑ
4. ΓΡΑΦΕΙ ΠΑ
5. ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ ΠΑ
6. ΒΟΛΤΑ ΠΑ

Οι προτάσεις του κάθε μαθητή/τριας βιντεοσκοποούνται και μπαίνουν στο χαρτοφυλάκιο του.

Βήμα 9

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους/στις μαθητές/τριες τις ακόλουθες νοηματικές φράσεις λέγοντας ότι ο νοηματιστής ξέχασε τι ήθελε να νοηματίσει.

ΜΙΑ ΓΙΟΡΤΗ ΗΜΕΡΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ ΔΙΚΙΑ-ΜΟΥ_1^Η (Μία γιορτινή ημέρα - ιστορία δικια-μου_1^η)

ΤΩΡΑ-σήμερα 24 ΜΑΡΤΙΟΣ.

ΤΩΡΑ-σήμερα ΜΕΓΑΛΗ ...

ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΟΛΟΙ ... ΛΟΓΩ ...

ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;

ΠΑΙΔΙΑ ΔΑΣΚΑΛΟΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ... ΠΑ.

5 ΑΓΟΡΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ 5 ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ...ΠΑ.

ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ Ε-ΤΑΞΗ ...ΠΑ.

ΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ...ΠΑ.

ΟΛΟΙ ...ΠΑ.

ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ, ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΠΟΛΛΑ ΜΑΜΑ-ΜΠΑΜΠΑΣ-γονείς

ΕΣΥ ... ΠΑ ΤΙ-γεν;

ΤΩΡΑ ΟΛΑ ΕΞΑΝΤΛΗΣΗ.

ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ...

ΜΙΑ ΓΙΟΡΤΗ ΗΜΕΡΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ ΔΙΚΙΑ-ΜΟΥ 2^Η (Μία γιορτινή ημέρα - ιστορία δικια-μου_2^η)

ΤΩΡΑ-σήμερα 2 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ.

ΧΘΕΣ ΠΡΩΤΟ-ΧΡΟΝΙΑ

ΠΑΙΔΙΑ ... ΠΑ.

ΑΓΟΡΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ...

ΟΛΟΙ ...ΠΑ.

ΜΑΜΑ-ΜΠΑΜΠΑΣ-γονείς ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ... ΠΑ.

ΑΝΡΩΠΟΣ ΠΟΛΛΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++...ΠΑ.

ΕΣΥ ... ΠΑ ΤΙ-γεν;

ΤΩΡΑ ΟΛΑ ΕΞΑΝΤΛΗΣΗ.

ΠΑΙΔΙΑ ΗΜΕΡΑ ΙΔΙΟ₁ ΑΥΤΗ ΘΥΜΑΤΑΙ..

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να συμπληρώσουν τις παραπάνω ελλιπείς προτάσεις, τα παραπάνω ελλιπή κείμενα με το σωστό τρόπο ακολουθώντας τη δομή που τους δίνει η νοηματίστρια, συμπληρώνοντας τα κενά έτσι ώστε κάθε κείμενο να έχει λογική πλοκή και ανάπτυξη.

Τα κείμενα των μαθητών/τριών συμπληρώνουν το χαρτοφυλάκιο τους.

Βήμα 10

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν για άλλη μια φορά το κείμενο **ΔΥΟ ΧΩΡΑ** (Δύο χώρες). Ο/η εκπαιδευτικός ρωτά τους/τις μαθητές/τριες αν στην ΕΝΓ ο νοηματιστής μπορεί να αναφερθεί στον τρόπο που γίνεται κάτι χωρίς να αλλάξει το ίδιο το νόημα χρησιμοποιώντας τροπικά επιρρήματα. Οι μαθητές/τριες με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού θα πρέπει να οδηγηθούν στο συμπέρασμα ότι αντί να αλλάξει ο τύπος του νοήματος **θα μπορούσαμε να προσθέσουμε ένα άλλο νόημα, πριν ή μετά το νόημα που δείχνει ενέργεια**,¹ προκειμένου να δείξουμε τον τρόπο που γίνεται κάτι π.χ. **ΤΡΩΕΙ ΠΟΛΥ, ΤΡΩΕΙ-ΦΕΤΑ-ΨΩΜΙ ΜΕΓΑΛΗ ΤΡΩΕΙ ΜΙΑ-ΜΠΟΥΚΙΑ**. Γίνεται συζήτηση για τη χρήση των **επιρρηματικών νοημάτων**.

Οι μαθητές/τριες προσπαθούν με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού να νοηματίσουν το παραπάνω κείμενο χρησιμοποιώντας **επιρρήματα** όπου αυτό είναι δυνατό. Ενδεικτικά παρακάτω παρουσιάζεται το νοηματικό κείμενο με χρήση επιρρημάτων.

ΔΥΟ ΧΩΡΑ -ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ

ΓΗ ΔΥΟ ΧΩΡΑ, ΓΗ ΕΔΩ ΕΚΕΙ ΜΑΚΡΙΑ

ΧΩΡΑ-(δεξ) ΕΚΕΙ ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΨΗΛΟΣ ΓΕΡΟΔΕΜΕΝΟΣ.

ΧΩΡΑ-(αρ) ΕΚΕΙ ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΚΟΝΤΟΣ ΑΔΥΝΑΤΟΣ

ΠΡΩΙ ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΟΛΟΙ ΨΗΛΟΣ-(δεξ) ΓΕΡΟΔΕΜΕΝΟΣ-(δεξ) ΞΥΠΝΑΕΙ ΚΟΝΤΟΣ-(αρ) ΑΔΥΝΑΤΟΣ-(αρ) ΞΥΠΝΑΕΙ

ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΨΗΛΟΣ-(δεξ) ΓΕΡΟΔΕΜΕΝΟΣ-(δεξ) ΓΑΛΑ ΠΙΝΕΙ ΓΡΗΓΟΡΑ, ΨΩΜΙ ΦΕΤΑ ΜΕΓΑΛΟ ΤΡΩΕΙ

ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΚΟΝΤΟΣ-(αρ) ΑΔΥΝΑΤΟΣ-(αρ) ΓΑΛΑ ΠΙΝΕΙ ΑΡΓΑ ΛΙΓΟ+ ΠΙΝΕΙ+ ΨΩΜΙ ΦΕΤΑ ΤΡΩΕΙ ΜΙΚΡΗ ΤΡΩΕΙ ΑΡΓΑ

ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΑΥΤΟΣ-ΟΙΔΙΟΣ++ ΟΛΟΙ ΡΟΥΧΟ ΕΤΟΙΜΟΣ ΔΟΥΛΕΙΑ.

ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΨΗΛΟΣ-(δεξ) ΓΕΡΟΔΕΜΕΝΟΣ-(δεξ) ΜΕΡΙΚΟΙ ΒΑΦΕΙ ΟΛΟ-ΑΜΕΣΩΣ, ΚΑΘΑΡΙΖΕΙ ΟΛΟ-ΑΜΕΣΩΣ, ΣΚΟΥΠΙΖΕΙ ΟΛΟ-ΑΜΕΣΩΣ, ΜΕΡΙΚΟΙ ΜΑΓΕΙΡΕΥΕΙ ΚΑΤΣΑΡΟΛΑ ΜΕΓΑΛΗ, ΜΕΡΙΚΟΙ ΔΕΝΤΡΑ ΔΕΝΤΡΑ-ΚΟΒΕΙ ΔΥΝΑΤΑ, ΣΚΑΒΕΙ ΔΥΝΑΤΑ, ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ ΦΥΤΕΥΕΙ ΒΑΘΙΑ.

ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΚΟΝΤΟΣ-(αρ) ΑΔΥΝΑΤΟΣ-(αρ) ΙΔΙΟ₁ ΙΔΙΟ₂. ΜΕΡΙΚΟΙ ΒΑΦΕΙ ΛΙΓΟ-ΛΙΓΟ, ΚΑΘΑΡΙΖΕΙ ΛΙΓΟ-ΛΙΓΟ, ΣΚΟΥΠΙΖΕΙ ΛΙΓΟ-ΛΙΓΟ, ΜΕΡΙΚΟΙ ΜΑΓΕΙΡΕΥΕΙ ΚΑΤΣΑΡΟΛΑ-ΜΙΚΡΗ ΜΑΓΕΙΡΕΥΕΙ ΣΙΓΑ-ΣΙΓΑ, ΜΕΡΙΚΟΙ ΔΕΝΤΡΑ ΔΕΝΤΡΑ-ΚΟΒΕΙ ΛΙΓΟ-ΛΙΓΟ, ΣΚΑΒΕΙ ΛΙΓΟ-ΛΙΓΟ, ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ ΦΥΤΕΥΕΙ ΛΙΓΟ-ΛΙΓΟ.

ΜΕΣΗΜΕΡΙ ΔΟΥΛΕΙΑ ΣΤΑΜΑΤΑΕΙ, ΟΛΟΙ ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ, ΟΛΟΙ ΤΡΩΕΙ.

ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΨΗΛΟΣ-(δεξ) ΓΕΡΟΔΕΜΕΝΟΣ-(δεξ) ΠΙΑΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΓΕΜΑΤΟ-ΒΟΥΝΟ-μεγάλο ΤΡΩΕΙ ΩΡΑ++.

ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΚΟΝΤΟΣ-(αρ) ΑΔΥΝΑΤΟΣ-(αρ) ΠΙΑΤΟ -ΜΙΚΡΟ ΓΕΜΑΤΟ-ΒΟΥΝΟ-μικρό ΤΡΩΕΙ ΛΙΓΟ-ΛΙΓΟ ΩΡΑ++ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ.

ΤΡΩΕΙ ΤΕΛΟΣ, ΔΟΥΛΕΙΑΠΑΛΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ

ΒΑΦΕΙ-(δεξ) ΟΛΟ-ΑΜΕΣΩΣ ΒΑΦΕΙ-(αρ) ΛΙΓΟ-ΛΙΓΟ, ΚΑΘΑΡΙΖΕΙ-(δεξ) ΟΛΟ-ΑΜΕΣΩΣ ΚΑΘΑΡΙΖΕΙ-(αρ), ΛΙΓΟ-ΛΙΓΟ, ΣΚΟΥΠΙΖΕΙ-(δεξ) ΟΛΟ-ΑΜΕΣΩΣ ΣΚΟΥΠΙΖΕΙ-(αρ), ΛΙΓΟ-ΛΙΓΟ, ΜΑΓΕΙΡΕΥΕΙ-(δεξ) ΚΑΤΣΑΡΟΛΑ ΜΕΓΑΛΗ ΜΑΓΕΙΡΕΥΕΙ-(αρ) ΚΑΤΣΑΡΟΛΑ-ΜΙΚΡΗ

ΜΑΕΙΡΕΥΕΙ ΣΙΓΑ-ΣΙΓΑ, ΔΕΝΤΡΑ ΔΕΝΤΡΑ-ΚΟΒΕΙ-(δξ) ΔΥΝΑΤΑ, ΔΕΝΤΡΑ ΔΕΝΤΡΑ-ΚΟΒΕΙ-(αρ) ΛΙΓΟ-ΛΙΓΟ, ΣΚΑΒΕΙ-(δξ) ΔΥΝΑΤΑ, ΣΚΑΒΕΙ-(αρ), ΛΙΓΟ-ΛΙΓΟ, ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ ΦΥΤΕΥΕΙ-(δξ) ΒΑΘΙΑ, ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ ΦΥΤΕΥΕΙ-(αρ) ΛΙΓΟ-ΛΙΓΟ.

ΣΤΙΓΜΗ 6.00 ΑΠΟΓΕΥΜΑ ΟΛΟΙ ΚΟΥΡΑΣΜΕΝΟΣ-ΠΟΛΥ, ΟΛΟΙ-(δξ) ΚΟΥΡΑΣΜΕΝΟΣ-(δξ)-ΠΟΛΥ ΟΛΟΙ-(αρ) ΚΟΥΡΑΣΜΕΝΟΣ-(αρ) -ΠΟΛΥ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ.

ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΨΗΛΟΣ ΓΕΡΟΔΕΜΕΝΟΣ ΣΠΙΤΙ-(δξ) ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ-(μπρ) ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΚΟΝΤΟΣ ΑΔΥΝΑΤΟΣ ΣΠΙΤΙ-(αρ) ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ-(αρ).

ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΨΗΛΟΣ-(δξ) ΓΕΡΟΔΕΜΕΝΟΣ-(δξ) ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ-ΤΞ2 ΜΕΓΑΛΟ ΒΗΜΑ++ ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΚΟΝΤΟΣ-(αρ) ΑΔΥΝΑΤΟΣ-(αρ) ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ-ΤΞ2 ΜΙΚΡΟ ΒΗΜΑ++.

ΒΡΑΔΥ ΦΕΓΓΑΡΙ-ψηλά ΕΚΕΙ ΚΡΕΒΑΤΙ ΟΛΟΙ ΚΟΙΜΑΤΑΙ.

ΧΩΡΑ-(δξ) ΕΚΕΙ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΨΗΛΟΣ ΓΕΡΟΔΕΜΕΝΟΣ ΡΟΧΑΛΙΖΕΙ ΔΥΝΑΤΑ.

ΧΩΡΑ-(αρ) ΕΚΕΙ-(αρ) ΚΟΝΤΟΣ-(αρ) ΑΔΥΝΑΤΟΣ-(αρ) ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΡΟΧΑΛΙΖΕΙ-(αρ). ΕΛΑΦΡΑ++.

ΟΛΟΙ ΓΛΥΚΑ ΟΝΕΙΡΑ.

Οι μαθητές/τριες συζητούν με τον/την εκπαιδευτικό για τη δυνατότητα χρήσης τροπικών επιρρημάτων κάποιες φορές στον νοηματικό λόγο για να δηλώσουμε τον τρόπο που γίνεται μια πράξη.

Βήμα 11

Ο/η εκπαιδευτικός ζητάει από τους/τις μαθητές/τριες να παρακολουθήσουν και πάλι το νοηματικό κείμενο ΣΠΙΤΙ ΑΘΗΝΑ ΚΕΝΤΡΟ και να βρουν τα νοήματα που δείχνουν ότι κάποιος ενεργεί.

Όπως και για το προηγούμενο κείμενο, ο/η εκπαιδευτικός συζητά με τους/τις μαθητές/τριες αν η έννοια της τακτικότητας ή της διάρκειας μιας πράξης που δηλώνουν κάποια από τα νοήματα του παραπάνω κείμενου μπορεί να επιτευχθεί χωρίς να αλλάξει η κίνηση του νοήματος. Αν δηλαδή στην ΕΝΓ υπάρχει άλλος τρόπος για να δηλώσει ο νοηματιστής τακτικότητα, συνήθεια ή διάρκεια σε μια πράξη. Οι μαθητές/τριες με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού θα πρέπει να ανακαλύψουν ότι αντί να αλλάξει ο τύπος του νοήματος **θα μπορούσε να προστεθεί ένα νόημα πριν ή μετά το νόημα που δείχνει την ενέργεια για να δηλώσει συνήθεια ή διάρκεια**. Γίνεται συζήτηση για τη χρήση των επιρρηματικών χρονικών νοημάτων. Ενδεικτικά παρακάτω παρουσιάζεται το νοηματικό κείμενο με χρήση επιρρημάτων.

ΣΠΙΤΙ ΑΘΗΝΑ ΚΕΝΤΡΟ - ΕΠΙΡΡΗΜΑ

ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΜΑΡΙΑ 10₁ ΗΛΙΚΙΑ. ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΣΠΙΤΙ ΑΘΗΝΑ ΚΕΝΤΡΟ.

ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΜΑΡΙΑ ΔΩΜΑΤΙΟ ΤΗΣ ΠΑΡΑΘΥΡΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ-ΜΕΓΑΛΟ. ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΜΑΡΙΑ ΠΑΡΑΘΥΡΟ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΚΟΙΤΑΕΙ.

ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΜΑΡΙΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΚΟΙΤΑΕΙ ΩΡΑ++ ΧΑΖΕΥΕΙ ΞΕΤΡΕΛΑΙΝΕΤΑΙ.

ΠΡΩΙ ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΜΑΡΙΑ ΣΤΙΓΜΗ-ώρα ΔΕΝ-ΕΧΕΙ-απ ΛΟΓΩ ΚΑΘΕ-ΜΕΡΑ, ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΗΓΑΙΝΟ-ΕΡΧΕΤΑΙ++.

ΚΑΘΕ ΠΡΩΙ ΞΥΠΝΑΕΙ ΓΡΗΓΟΡΑ ΠΛΕΝΕΤΑΙ ΓΡΗΓΟΡΑ ΓΑΛΑ ΠΙΝΕΙ, ΜΑΜΑ ΦΙΛΑΕΙ ΓΡΗΓΟΡΑ, ΜΠΑΜΠΑ ΦΙΛΑΕΙ ΓΡΗΓΟΡΑ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΡΕΧΕΙ ΠΑΕΙ.

ΤΩΡΑ-σήμερα ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΜΑΡΙΑ ΑΡΡΩΣΤΟΣ .

ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΜΑΡΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΔΕΝ-ΕΧΕΙ-απ. ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΣΠΙΤΙ ΜΕΝΕΙ. ΔΙΑΒΑΖΕΙ++, ΓΡΑΦΕΙ++ ΓΡΗΓΟΡΑ.

ΠΑΡΑΘΥΡΟ ΚΑΘΕΤΑΙ ΩΡΑ++, ΣΚΕΦΤΙΚΗ-(χέρι-στο-μάγουλο) ΩΡΑ++, ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΚΟΙΤΑΕΙ ΩΡΑ++.

ΣΚΕΦΤΕΤΑΙ ΩΡΑ++ ΟΝΕΙΡΟΠΟΛΕΙ ΩΡΑ++ ΑΝΘΡΩΠΟΙ, ΠΑΙΔΙΑ, ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΕΚΕΙ ΠΟΛΥ-ΠΑΛΙΑ ΖΩΗ ΤΡΟΠΟ ΤΙ-γεν;

ΠΟΛΥ-ΠΑΛΙΑ ΑΘΗΝΑ ΠΑΙΔΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΗΓΑΙΝΟ-ΕΡΧΕΤΑΙ+ ΔΙΑΒΑΖΕΙ+ ΓΡΑΦΕΙ+ ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ ΤΙ-γεν; ΣΤΙΓΜΗ-χρόνος++ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΠΑΙΧΝΙΔΙ+ ΕΧΕΙ;

Οι μαθητές/τριες συζητούν με τον/την εκπαιδευτικό για τη δυνατότητα της χρήσης των επιρρημάτων στον νοηματικό λόγο για δηλωθεί η έννοια της τακτικότητας ή της διάρκειας μιας πράξης.

ΕΝΟΤΗΤΑ 4

«Το βλέμμα και ο χώρος»

Στη διδακτική ενότητα «Το βλέμμα και ο χώρος», οι μαθητές/τριες ασκούνται στην κατανόηση και χρήση του νοηματικού χώρου με γραμματική σημασία και της λειτουργίας του βλέμματος ως μη χειροκινησιακού δείκτη για τη δήλωση του υποκειμένου και του αντικειμένου στη νοηματική φράση, επίσης ανακαλύπτουν την προοπτική θέασης του νοηματιστή για την περιγραφή μιας εικόνας, ενός χάρτη, ενός τόπου και ενθαρρύνονται να περιγράψουν το χώρο, τις οντότητες και τη θέση τους σε αυτόν. Συγκεκριμένα, καλύπτονται οι ακόλουθοι στόχοι του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών της ΕΝΓ, ως προς τους άξονες περιεχομένου.

Στόχοι - Άξονες Περιεχομένου

Αντιληπτική γλώσσα

Οι μαθητές/τριες:

- να αναπτύξουν στρατηγικές κατανόησης και ερμηνείας της δομής της ΕΝΓ,
- να κατανοούν, να βιώνουν και να εκτιμούν στοιχεία λογοτεχνίας και πολιτισμού των Κωφών,
- να κατανοούν την κοινωνική φύση της γλώσσας,
- να αντιλαμβάνονται πως η γλώσσα επηρεάζει τις στάσεις, τις αντιλήψεις και τις απόψεις μας για τον κόσμο,
- να κατανοούν και να προσεγγίζουν με κριτική σκέψη τις παρουσιαζόμενες πληροφορίες (ερωτήματα, υποθέσεις, εκτιμήσεις).

Εκφραστική γλώσσα

Οι μαθητές/τριες:

- να δημιουργούν παρουσιάσεις και κείμενα στην ΕΝΓ για γνωστικούς, συλλογιστικούς, δημιουργικούς και πληροφοριακούς σκοπούς, απευθυνόμενοι σε διαφορετικά ακροατήρια,
- να αναλύουν και να εφαρμόζουν τους κανόνες της ΕΝΓ,

- να χρησιμοποιούν κατάλληλους τύπους και ύφος, κατάλληλους στιλιστικούς τρόπους για παρουσίαση θεμάτων, έκφραση ιδεών, σκέψεων, γνώσεων και συναισθημάτων στην ΕΝΓ,
- να διατυπώνουν ερωτήματα, υποθέσεις, ιδέες,
- να εργάζονται ερευνητικά πάνω στην ΕΝΓ.

Ως προς τους ειδικούς στόχους στη διδακτική ενότητα «Το βλέμμα και ο χώρος» καλύπτονται οι ακόλουθοι στόχοι:

Αντιληπτική γλώσσα

Οι μαθητές/τριες ασκούνται βαθμιαία:

- να αναγνωρίζουν το ρόλο των κινήσεων του στόματος ως δάνεια από την καθομιλουμένη, π.χ. ονόματα,
- να αναγνωρίσουν το ρόλο των κινήσεων του στόματος ως σύντομη αναπαράσταση λέξεων της Ελληνικής γλώσσας,
- να κατανοούν ότι ο δακτυλοσυλλαβισμός χρησιμοποιείται όταν δεν υπάρχει αποδεκτό νόημα για μια έννοια,
- να κατανοούν το δακτυλοσυλλαβισμό του συν-νοηματιστή τους για κύρια ονόματα -πρόσωπα, τόπους - έννοιες που δεν έχουν αποδεκτό νόημα,
- να κατανοούν ότι κατά την αφήγηση μιας ιστορίας είναι σημαντικό να καθορίζεται ο χώρος και ο χρόνος από την αρχή,
- να κατανοούν ότι κατά την αφήγηση μιας ιστορίας είναι σημαντικό να ορίζονται με σαφήνεια οι πρωταγωνιστές,
- να κατανοούν τη σημασία της σωστής αλληλουχίας σε μια ιστορία, μύθο ή ακόμη και σε κείμενα που μεταφέρουν συγκεκριμένες πληροφορίες,
- να κατανοούν τη σημασία των συγκρούσεων σε μια ιστορία, μύθο και να είναι σε θέση να τις εντοπίζουν,
- να κατανοούν τη χρήση κάποιων συνδετικών τεχνικών όπως η παύση, η χρήση του χώρου, η δείξη, η αλλαγή ρόλου κ.λπ. κατά την ανάπτυξη ενός αφηγηματικού κειμένου ή ενός κειμένου που μεταφέρει πληροφορίες,
- να κατανοούν την αναγκαιότητα χρήσης φράσεων εισαγωγής και επιλόγου κατά την ανάπτυξη ενός νοηματικού κειμένου,
- να αναγνωρίζουν και να διακρίνουν μη-χειροκινησιακούς δείκτες της ΕΝΓ, καθώς και τη λειτουργία τους,

- να αναγνωρίζουν τη γραμματική λειτουργία του βλέμματος στην ΕΝΓ,
- να βρίσκουν το υποκείμενο και το αντικείμενο σε μία πρόταση της ΕΝΓ,
- να βρίσκουν το υποκείμενο και το αντικείμενο σε μία πρόταση της ΕΝΓ με τη μεταβολή της κατεύθυνσης του βλέμματος,
- να παρατηρήσουν πως ορίζονται οι θέσεις στο χώρο προκειμένου να χρησιμοποιηθούν γραμματικά στις προτάσεις της ΕΝΓ,
- να εντοπίσουν τις θέσεις στο χώρο που χρησιμοποιούνται για την αναφορά στο υποκείμενο και στο αντικείμενο σε μια νοηματική πρόταση,
- να παρατηρήσουν πώς το βλέμμα μπορεί να υποδείξει το υποκείμενο ή/ και το αντικείμενο μέσα σε μία πρόταση,
- να κατανοούν την περιγραφή του χώρου, οντοτήτων, αντικειμένων ή θέσεων αντικειμένων στο χώρο κατά την αφήγηση από κάποιο νοηματιστή,
- να κινούνται στο χώρο ακολουθώντας συγκεκριμένες οδηγίες,
- να διερευνήσουν και να συνειδητοποιήσουν ότι κατά την περιγραφή του χώρου χρησιμοποιείται η προοπτική θέασης του νοηματιστή,
- να αναγνωρίσουν ότι υπάρχουν διαφορετικοί τύποι κειμένων της ΕΝΓ και να παρακολουθούν μικρές ιστορίες (αφηγήσεις), βιογραφίες, ανακοινώσεις, παρουσιάσεις στην ΕΝΓ.

Εκφραστική γλώσσα

Οι μαθητές/τριες ασκούνται βαθμιαία:

- να χρησιμοποιούν τις κινήσεις του στόματος ως σύντομη αναπαράσταση λέξεων της Ελληνικής γλώσσας,
- να χρησιμοποιούν το δακτυλοσυλλαβισμό για να ονομάσουν πρόσωπα, τόπους – κύρια ονόματα– όταν δεν υπάρχει αποδεκτό νόημα για αυτά,
- να δακτυλοσυλλαβίζουν καθαρά και με τον κατάλληλο ρυθμό,
- να καθορίζουν το χώρο και το χρόνο της αφήγηση μιας ιστορίας από την αρχή κατά την επαναφήγηση ή την αφήγηση της,
- να ορίζουν με σαφήνεια τους πρωταγωνιστές μιας ιστορίας,
- να παρουσιάζουν την αλληλουχία των γεγονότων σε μια ιστορία, μύθο ή ακόμη και σε κείμενα που μεταφέρουν συγκεκριμένες πληροφορίες ακολουθώντας σωστές τεχνικές σύμφωνα με το πρότυπο του νοηματιστή,

- να χρησιμοποιήσουν κάποιες συνδετικές τεχνικές όπως η παύση, η χρήση του χώρου, η δείξη, η αλλαγή ρόλου κ.λπ. κατά την ανάπτυξη ενός αφηγηματικού κειμένου ή ενός κειμένου που μεταφέρει πληροφορίες,
- να χρησιμοποιήσουν φράσεις εισαγωγής και επιλόγου κατά την ανάπτυξη ενός νοηματικού κειμένου,
- να χρησιμοποιούν μη-χειροκινησιακούς δείκτες στην ΕΝΓ, με διαφορετική λειτουργία όταν επαναφηγούνται ή αφηγούνται μια ιστορία,
- να χρησιμοποιούν το βλέμμα σωστά με δεικτική λειτουργία κατά την επαναφήγηση ή την αφήγηση μιας ιστορίας,
- να ορίζουν συγκεκριμένες θέσεις του νοηματικού χώρου για να δηλώσουν το υποκείμενο και το αντικείμενο σε μια νοηματική πρόταση,
- να δηλώνουν το υποκείμενο και το αντικείμενο μιας πρότασης με τη χρήση του βλέμματος,
- να περιγράφουν το χώρο, οντότητες, αντικείμενα ή θέσεις αντικειμένων σε αυτόν,
- να ακολουθούν τον κανόνα της χωροθέτησης στο νοηματικό χώρο πρώτα του μεγαλύτερου ή ακίνητου αντικειμένου και στη συνέχεια του μικρότερου ή κινητού αντικειμένου όταν περιγράφουν το χώρο,
- να χρησιμοποιήσουν την προοπτική θέασης του νοηματιστή για να περιγράψουν σωστά τον πραγματικό χώρο,
- να παρουσιάζουν διαφορετικούς τύπους κειμένων στην ΕΝΓ, μικρές ιστορίες (αφηγήσεις), ανακοινώσεις, μύθους, βιογραφίες, παρουσιάσεις.

4.1. Υποενότητα

Περιεχόμενο

Οι μαθητές/τριες ασκούνται στην κατανόηση και χρήση του νοηματικού χώρου με γραμματική σημασία και της λειτουργίας του βλέμματος ως μη χειροκινησιακού δείκτη για τη δήλωση του υποκειμένου και του αντικειμένου στη νοηματική φράση. Οι μαθητές/τριες ασκούνται στην κατανόηση νοηματικών κειμένων που κάνουν χρήση του βλέμματος για τη δήλωση του υποκειμένου και του αντικειμένου, στην αναδιήγηση τους και στην δημιουργία δικών τους.

Στόχοι

Οι μαθητές ενθαρρύνονται:

- να παρατηρούν πώς ορίζονται οι θέσεις στο χώρο προκειμένου να χρησιμοποιηθούν γραμματικά στις προτάσεις της ΕΝΓ,
- να εντοπίσουν τις θέσεις στο χώρο που χρησιμοποιούνται για την αναφορά στο υποκείμενο και στο αντικείμενο σε μια νοηματική πρόταση,
- να αναγνωρίζουν και να διακρίνουν μη-χειροκινησιακούς δείκτες της ΕΝΓ με διαφορετική λειτουργία,
- να βρίσκουν το υποκείμενο και το αντικείμενο σε μία πρόταση της ΕΝΓ,
- να ορίζουν συγκεκριμένες θέσεις του νοηματικού χώρου για να δηλώσουν το υποκείμενο και το αντικείμενο σε μια νοηματική πρόταση,
- να παρατηρούν πώς το βλέμμα μπορεί να υποδείξει το υποκείμενο ή/ και το αντικείμενο μέσα σε μία πρόταση,
- να βρίσκουν το υποκείμενο και το αντικείμενο σε μία πρόταση της ΕΝΓ με τη μεταβολή της κατεύθυνσης του βλέμματος,
- να αναγνωρίζουν τη δεικτική λειτουργία του βλέμματος στην ΕΝΓ και να κάνουν σωστή χρήση του προκειμένου να ορίσουν το υποκείμενο και το αντικείμενο μιας πράξης,
- να περιγράφουν τον απεικονιζόμενο χώρο, οντότητες, αντικείμενα ή θέσεις αντικειμένων σε αυτόν.
- να κατανοήσουν ότι κατά την αφήγηση μιας ιστορίας είναι σημαντικό να καθορίζεται ο χώρος και ο χρόνος από την αρχή,
- να κατανοήσουν ότι κατά την αφήγηση μιας ιστορίας είναι σημαντικό να ορίζονται με σαφήνεια οι πρωταγωνιστές,

- να κατανοήσουν τη σημασία της σωστής αλληλουχίας σε μια ιστορία, μύθο,
- να κατανοήσουν τη σημασία των συγκρούσεων σε μια ιστορία, μύθο,
- να κατανοήσουν τη χρήση κάποιων συνδετικών τεχνικών όπως η παύση, η χρήση του χώρου, η δείξη, η αλλαγή ρόλου κ.λπ. κατά την ανάπτυξη ενός αφηγηματικού κειμένου,
- να κατανοήσουν την αναγκαιότητα χρήσης φράσεων εισαγωγής και επιλόγου κατά την ανάπτυξη ενός νοηματικού κειμένου,
- να καθορίζουν το χώρο και το χρόνο της αφήγησης μιας ιστορίας από την αρχή,
- να ορίζουν με σαφήνεια τους πρωταγωνιστές μιας ιστορίας,
- να παρουσιάζουν την αλληλουχία των γεγονότων σε μια ιστορία ή μύθο ακολουθώντας σωστές τεχνικές, σύμφωνα με το πρότυπο του νοηματιστή,
- να χρησιμοποιήσουν κάποιες συνδετικές τεχνικές όπως η παύση, η χρήση του χώρου, η δείξη, η αλλαγή ρόλου κ.λπ. κατά την ανάπτυξη ενός αφηγηματικού κειμένου,
- να χρησιμοποιήσουν φράσεις εισαγωγής και επιλόγου κατά την ανάπτυξη ενός νοηματικού κειμένου.

Υλικά και μέσα

- Υπολογιστής ή διαδραστικός πίνακας, εκτυπωτής, κάμερα, φωτογραφική μηχανή
- Χαρτί Α4, μαρκαδόροι, ψαλίδι, χρωματιστά φύλλα κανσόν,
- Saint-Exupery, A. «Ο μικρός πρίγκιπας». Μετ. Σ. Τσίρκας, εκδ. Ηριδανός.
- Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ' & Δ' Δημοτικού «Στο σκοτεινό του κόσμου»

Προτεινόμενο υλικό από το διαδίκτυο

- Ελεύθερες προβολές για την ιστορία του μικρού πρίγκιπα, π.χ. <https://www.youtube.com/watch?v=GaT6J0N9FHQ>

Προτεινόμενος διδακτικός χρόνος: 4 διδακτικές ώρες

Περιγραφή δραστηριοτήτων

Βήμα 1

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους/στις μαθητές/τριες το διάλογο από την συνάντηση του μικρού πρίγκιπα με την αλεπού από το έργο του Saint-Exupery «Ο μικρός

πρίγκιπας». Οι μαθητές/τριες καλούνται να παρακολουθήσουν το νοηματικό κείμενο και να απαντήσουν σε ερωτήσεις κατανόησης.

ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΑΛΕΠΟΥ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ 1

(ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΜΙΚΡΟΣ ΑΛΕΠΟΥ-(ΜΟΥΣΟΥΔΑ-ΟΥΡΑ) ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ 1), (απόσπασμα από τη σελίδα 68-69).

Ο μικρός πρίγκιπας ήταν ένα αγόρι που ζούσε σε έναν μικρό πλανήτη.

Ο μικρός πρίγκιπας τώρα βρίσκεται στη γη, σε έναν ανθισμένο τριανταφυλλόκηπο με μια μεγάλη μηλιά στη μια του άκρη.

Τότε είναι που παρουσιάστηκε η αλεπού.

- Καλημέρα, είπε η αλεπού.
- Καλημέρα, αποκρίθηκε ευγενικά ο μικρός πρίγκιπας και γύρισε, μα δεν είδε τίποτα.
- Εδώ είμαι, είπε μια φωνή, κάτω από τη μηλιά...
- Ποια είσαι; Είπε ο μικρός πρίγκιπας. Μου φαίνεσαι πολύ όμορφη...
- Είμαι μια αλεπού, είπε η αλεπού.
- Έλα να παίξεις μαζί μου, της πρότεινε ο μικρός πρίγκιπας. Είμαι τόσο λυπημένος...
- Δεν μπορώ να παίξω μαζί σου. Δεν με έχουν εξημερώσει.
- Α !! με συγχωρείς. Το σκέφτηκα όμως και πρόσθεσε:
Τι πάει να πει «ημερώσει;»
- Εσύ δεν είσαι απ' εδώ, τι γυρεύεις;
- Γυρεύω τους ανθρώπους. Τι πάει να πει «ημερώσει;»
- Οι άνθρωποι, έχουν τουφέκια και κυνηγούνε. Μεγάλος μπελάς! Ανατρέφουν όμως και κότες. Αυτό είναι το μόνο τους όφελος. Κότες γυρεύεις;
- Όχι, γυρεύω φίλους, Τι πάει να πει «ημερώσει;»
- Είναι κάτι που παραμελήθηκε πολύ. Σημαίνει να δημιουργείς δεσμούς.
- Να δημιουργείς δεσμούς;
- Βέβαια. Για μένα, ακόμα δεν είσαι παρά ένα αγοράκι εντελώς όμοιο με άλλα εκατό χιλιάδες αγοράκια. Και δε σε έχω ανάγκη. Μήτε και εσύ με έχεις ανάγκη. Για σένα, δεν είμαι παρά μια αλεπού όμοια με εκατό χιλιάδες αλεπούδες. Αν όμως με ημερώσεις, ο ένας θα έχει την ανάγκη του άλλου. Για μένα εσύ θα είσαι μοναδικός στον κόσμο. Για σένα εγώ θα είμαι μοναδική στον κόσμο...

Ερωτήσεις Κατανόησης

1. ΠΡΩΤΟΣ ΧΑΙΡΕΤΗΣΕ ΠΟΙΟΣ;
2. ΑΛΕΠΟΥ-(ΜΟΥΣΟΥΔΑ-ΟΥΡΑ) ΠΟΥ;
3. ΔΕΝΤΡΟ-ΜΗΛΙΑ ΚΑΘΕΤΑΙ-ΚΑΤΩ-(δίπλα-μηλιά) ΠΟΙΟΣ;
4. ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΑΛΕΠΟΥ-(ΜΟΥΣΟΥΔΑ-ΟΥΡΑ) ΠΡΟΤΕΙΝΕ ΤΙ;
5. ΑΛΕΠΟΥ-(ΜΟΥΣΟΥΔΑ-ΟΥΡΑ) ΠΑΙΖΕΙ ΔΕΝ ΓΙΑ-ΠΟΙΟ-ΛΟΓΟ;
6. ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΨΑΧΝΕΙ ΤΙ-(γενικό);
7. ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΑΥΤΟΙ-ΟΙ-ΙΔΙΟΙ ΕΧΟΥΝ ΤΙ-(γενικό) ΤΙ;
8. ΑΛΕΠΟΥ-(ΜΟΥΣΟΥΔΑ-ΟΥΡΑ) ΤΟΥΦΕΚΙΑ ΤΙ-(γενικό);
9. ΑΛΕΠΟΥ-(ΜΟΥΣΟΥΔΑ-ΟΥΡΑ) ΚΟΤΕΣ ΤΙ-(γενικό);
10. ΗΜΕΡΩΣΕΙ ΑΚΡΙΒΩΣ-ΤΙ-(γενικό);
11. ΔΕΣΜΟΣ ΑΚΡΙΒΩΣ-ΤΙ-(γενικό);
12. ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΨΑΧΝΕΙ ΤΙ-(γενικό);
13. ΑΛΕΠΟΥ-(ΜΟΥΣΟΥΔΑ-ΟΥΡΑ) ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΘΑ ΦΙΛΟΣ ΑΥΤΟΙ-ΟΙ-ΔΥΟ;

Αναμενόμενες Απαντήσεις

1. ΑΛΕΠΟΥ-(ΜΟΥΣΟΥΔΑ-ΟΥΡΑ) ΠΡΩΤΟΣ ΧΑΙΡΕΤΗΣΕ.
2. ΑΛΕΠΟΥ-(ΜΟΥΣΟΥΔΑ-ΟΥΡΑ) ΔΕΝΤΡΟ-ΜΗΛΙΑ ΚΑΘΕΤΑΙ-ΚΑΤΩ-(δίπλα-μηλιά) ΕΚΕΙ
3. ΑΛΕΠΟΥ-(ΜΟΥΣΟΥΔΑ-ΟΥΡΑ)
4. ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΕΙΠΕ ΕΛΑ ΠΑΙΖΕΙ ΜΑΖΙ ΜΟΥ
5. ΑΥΤΟ-(κατάφραση-κούνημα-κεφαλιού) ΛΟΓΩ ΑΛΕΠΟΥ-(ΜΟΥΣΟΥΔΑ-ΟΥΡΑ) ΑΓΡΙΑ
6. ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΨΑΧΝΕΙ
7. ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΑΥΤΟΙ-ΟΙ-ΙΔΙΟΙ ΤΟΥΦΕΚΙΑ, ΚΟΤΕΣ ΕΧΟΥΝ
8. ΑΛΕΠΟΥ-(ΜΟΥΣΟΥΔΑ-ΟΥΡΑ) ΤΟΥΦΕΚΙΑ ΦΟΒΑΤΑΙ ΦΟΒΑΤΑΙ-ουφ
9. ΑΛΕΠΟΥ-(ΜΟΥΣΟΥΔΑ-ΟΥΡΑ) ΚΟΤΕΣ ΤΡΩΕΙ
10. ΗΜΕΡΩΣΕΙ ΑΚΡΙΒΩΣ-τι ΔΕΣΜΟΣ
11. ΔΕΣΜΟΣ ΑΚΡΙΒΩΣ-τι ΔΕΣΜΟΣ ΕΝΑΣ-ΑΛΛΟΝ ΑΛΛΗΛΟΣΥΝΔΕΕΙ
12. ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΦΙΛΟΥΣ ΨΑΧΝΕΙ
13. ΑΛΕΠΟΥ-(ΜΟΥΣΟΥΔΑ-ΟΥΡΑ) ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΘΑ ΑΥΤΟΙ-ΟΙ-ΔΥΟ ΦΙΛΟΣ

Απόδοση στα Ελληνικά

Ερωτήσεις Κατανόησης

Ποιος χαιρέτησε πρώτος;

Που ήταν η αλεπού;
Ποιος ήταν κάτω από τη μηλιά;
Τι πρότεινε ο μικρός πρίγκιπας στην αλεπού;
Για ποιον λόγο δεν παίζει η αλεπού;
Τι ψάχνει ο μικρός πρίγκιπας;
Τι έχουν οι άνθρωποι;
Τι με τα τουφεκιά;
Τι κάνει η αλεπού με τις κότες;
Τι σημαίνει ημερώσει;
Τι σημαίνει δεσμός;
Τι ψάχνει ο μικρός πρίγκιπας;
Ο μικρός πρίγκιπας και η αλεπού θα γίνουν φίλοι;

Αναμενόμενες Απαντήσεις

Πρώτη χαιρέτησε η αλεπού.
Η αλεπού είναι κάτω από τη μηλιά
Ο μικρός πρίγκιπας είπε έλα να παίξεις μαζί μου
Γιατί η αλεπού είναι άγρια
Ο μικρός πρίγκιπας ψάχνει ανθρώπους
Οι άνθρωποι έχουν τουφεκιά και κότες
Η αλεπού φοβάται τα τουφεκιά
Η αλεπού τρώει τις κότες
Ημερώσει σημαίνει να κάνεις δεσμούς
Δεσμός σημαίνει όταν ο ένας έχει συνδεθεί στενά με τον άλλον.
Ο μικρός πρίγκιπας ψάχνει για φίλους
Ο μικρός πρίγκιπας και η αλεπού θα γίνουν φίλοι.

Βήμα 2

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν για άλλη μια φορά το νοηματικό κείμενο [ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΑΛΕΠΟΥ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ 1](#). Ο/η εκπαιδευτικός παρακινεί τους/τις μαθητές/τριες να παρατηρήσουν τον τρόπο με τον οποίο η νοηματίστρια ορίζει τις θέσεις των πρωταγωνιστών της ιστορίας στο χώρο για να τις χρησιμοποιήσει στη συνέχεια,

για να αναφερθεί στους ήρωες της ιστορίας. Προκειμένου να κατευθύνει τους/τις μαθητές/τριες να διερευνήσουν τον τρόπο που γίνεται η αναφορά στους ήρωες της ιστορίας, κάνει ερωτήσεις του τύπου:

Ερωτήσεις

1. ΕΣΕΙΣ ΑΛΕΠΟΥ-(ΜΟΥΣΟΥΔΑ-ΟΥΡΑ) ΝΟΗΜΑΤΙΖΕΙ ΕΣΕΙΣ ΜΥΑΛΟ-ΠΙΑΝΩ-μπροστά ΠΩΣ;
2. ΕΣΕΙΣ ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΝΟΗΜΑΤΙΖΕΙ ΕΣΕΙΣ ΜΥΑΛΟ-ΠΙΑΝΩ-μπροστά ΠΩΣ;
3. ΑΥΤΟ-(κατάφραση-κούνημα-κεφαλιού) ΝΟΗΜΑΤΙΚΗ ΧΩΡΟΣ ΑΛΕΠΟΥ-(ΜΟΥΣΟΥΔΑ-ΟΥΡΑ) ΠΟΥ; ΔΕΞΙΑ ΕΚΕΙ-δεξιά ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΕΚΕΙ-αριστερά ΤΙ-(γενικό) ΠΟΥ;
4. ΑΥΤΟ-(κατάφραση-κούνημα-κεφαλιού) ΧΩΡΟΣ ΝΟΗΜΑΤΙΚΗ ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΧΩΡΟΣ ΔΕΞΙΑ ΕΚΕΙ-δεξιά ΔΕΞΙΑ ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΕΚΕΙ-αριστερά ΠΟΥ ΤΙ-(γενικό);

Απαντήσεις

1. ΓΥΝΑΙΚΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΝΟΗΜΑΤΙΚΗ ΑΛΕΠΟΥ-(ΜΟΥΣΟΥΔΑ-ΟΥΡΑ) ΡΟΛΟ ΚΟΡΜΟ-ΚΕΦΑΛΙ-ΒΛΕΜΜΑ-αριστερά-πάνω
2. ΓΥΝΑΙΚΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΝΟΗΜΑΤΙΚΗ ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΡΟΛΟ ΚΟΡΜΟ-ΚΕΦΑΛΙ-ΒΛΕΜΜΑ-δεξιά -κάτω
3. ΑΛΕΠΟΥ-(ΜΟΥΣΟΥΔΑ-ΟΥΡΑ) ΧΩΡΟΣ ΕΚΕΙ-δεξιά
4. ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΧΩΡΟΣ ΕΚΕΙ-αριστερά

Απόδοση στα Ελληνικά

Ερωτήσεις

1. Εσείς πως καταλαβαίνετε πως μιλάει η αλεπού;
2. Εσείς πως καταλαβαίνετε πως μιλάει ο μικρός πρίγκιπας;
3. Που βρίσκεται η θέση της αλεπούς στο νοηματικό χώρο, δεξιά ή αριστερά;
4. Που βρίσκεται η θέση του μικρού πρίγκιπα στο νοηματικό χώρο, δεξιά ή αριστερά;

Απαντήσεις

1. Γιατί όταν μιλάει η αλεπού η νοηματίστρια έχει τον κορμό της, το κεφάλι της και το βλέμμα της στραμμένα πάνω αριστερά.
2. Γιατί όταν μιλάει ο μικρός πρίγκιπας η νοηματίστρια έχει τον κορμό της, το κεφάλι της και το βλέμμα της στραμμένα κάτω δεξιά.
3. Η αλεπού βρίσκεται στη δεξιά θέση του νοηματικού χώρου.
4. Ο μικρός πρίγκιπας στην αριστερή θέση του νοηματικού χώρου.

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να παρατηρήσουν ότι στην αρχή της διήγησης της ιστορίας, η νοηματίστρια περιγράφει το χώρο όπου εκτυλίσσεται η ιστορία διαμορφώνοντας τον δικό του νοηματικό χώρο, τον οποίο θα αξιοποιήσει για τη διήγηση της ιστορίας. Στη συνέχεια εντάσσει τους πρωταγωνιστές της ιστορίας στο νοηματικό του χώρο δίνοντας στον καθέναν μια συγκεκριμένη θέση. Η θέση αυτή παραμένει αμετάβλητη για κάθε ήρωα αφού αυτοί δεν μετακινούνται στο χώρο. Η θέση του κάθε ήρωα χρησιμοποιείται για να δηλώσει το πρόσωπο/πρωταγωνιστή που ενεργεί και τον αποδέκτη της ενέργειας. Στη συγκεκριμένη ιστορία δηλώνει τους δύο συνομιλητές, τον νοηματιστή και τον θεατή κατά την περιγραφή της εξέλιξης του διαλόγου.

Ο/η εκπαιδευτικός θα παρουσιάσει την εικόνα [ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ-ΑΛΕΠΟΥ- ΕΙΚΟΝΑ](#) και θα ζητήσει από τους/τις μαθητές/τριες να περιγράψουν την εικόνα, το χώρο και τους πρωταγωνιστές όπως απεικονίζονται στην εικόνα προκειμένου να συνειδητοποιήσουν ότι η νοηματίστρια έχει μια νοητική αναπαράσταση, εικόνα στο μυαλό του την οποία περιγράφει στην αρχή της ιστορίας.

[ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ-ΑΛΕΠΟΥ-ΕΙΚΟΝΑ](#) (ενδεικτικά)

[ΠΕΡΙΟΧΗ-μεγάλη ΠΡΑΣΙΝΟ ΓΡΑΣΙΔΙ ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΡΟΥΧΑ ΠΡΑΣΙΝΟ ΠΑΝΤΕΛΟΝΙ ΜΠΛΟΥΖΑ ΦΟΥΛΑΡΙ ΦΟΥΛΑΡΙ-ΚΟΥΝΙΕΤΑΙ-ΑΠΟ-ΑΝΕΜΟ ΠΟΡΤΟΚΑΛΙ ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ-ζώο-δεξιά ΕΡΧΕΤΑΙ-άνθρωπος-αριστερά ΠΛΗΣΙΑΖΟΥΝ ΕΚΕΙ-κάτω-δεξιά ΑΛΕΠΟΥ-\(ΜΟΥΣΟΥΔΑ-ΟΥΡΑ\) ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ ΠΟΡΤΟΚΑΛΙ ΑΥΤΙΑ ΑΥΤΙΑ-ΜΥΤΕΡΑ ΜΟΥΣΟΥΔΑ ΟΥΡΑ ΦΟΥΝΤΩΤΗ ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ-ζώο-δεξιά ΕΡΧΕΤΑΙ-άνθρωπος-αριστερά ΠΛΗΣΙΑΖΟΥΝ ΣΥΝΑΝΤΙΟΝΤΑΙ.](#)

Τι διαφορές έχει η περιγραφή της νοηματίστριας στην ιστορία με την περιγραφή της εικόνας των μαθητών/τριων. Οι εικόνα που περιέγραψαν οι μαθητές/τριες ταυτίζεται απόλυτα με την περιγραφή της νοηματίστριας; Μια από τις διαφορές που θα πρέπει να εντοπίσουν οι μαθητές/τριες είναι ότι η δικιά τους εικόνα δεν έχει ανθισμένο τριανταφυλλόκηπο, αλλά πράσινο γρασιδί – χόρτα της εξοχής.

Η περιγραφή του κάθε μαθητή/της κάθε μαθήτριας θα συμπληρώσει το χαρτοφυλάκιο του/της.

Βήμα 3

Οι μαθητές/τριες καλούνται να εντοπίσουν τους μη χειροκινησιακούς δείκτες που χρησιμοποιούνται στο κείμενο και τη χρήση του βλέμματος για την αναφορά στους ήρωες της ιστορίας.

1. ΕΞΕΙΣ ΜΥΑΛΟ-ΠΙΑΝΩ-μπροστά ΠΩΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΑΥΤΟΣ ΡΩΤΑΕΙ ΠΟΤΕ ΕΞΕΙΣ ΜΥΑΛΟ-ΠΙΑΝΩ-μπροστά ΠΩΣ;
2. ΕΞΕΙΣ ΑΛΕΠΟΥ-(ΜΟΥΣΟΥΔΑ-ΟΥΡΑ) ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΡΩΤΑΕΙ ΜΥΑΛΟ-ΠΙΑΝΩ-μπροστά ΠΩΣ;
3. ΕΞΕΙΣ ΑΥΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΝΟΗΜΑΤΙΚΗ ΡΟΛΟΣ ΑΛΛΑΓΗ ΜΥΑΛΟ-ΠΙΑΝΩ-μπροστά ΠΩΣ;
4. ΓΥΝΑΙΚΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΝΟΗΜΑΤΙΚΗ ΒΛΕΜΜΑ-κορμός-κεφάλι-στροφή-πάνω-αριστερά ΓΙΑ-ΠΟΙΟ-ΛΟΓΟ ΒΛΕΜΜΑ-πάνω-αριστερά ΡΩΤΑΕΙ ΠΟΙΟΝ; ΓΙΑ-ΠΟΙΟ-ΛΟΓΟ;
5. ΓΥΝΑΙΚΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΝΟΗΜΑΤΙΚΗ ΒΛΕΜΜΑ-κορμός-κεφάλι-στροφή-κάτω-δεξιά ΓΙΑ-ΠΟΙΟ-ΛΟΓΟ; ΓΙΑΤΙ; ΡΩΤΑΕΙ ΠΟΙΟΝ; ΓΙΑ-ΠΟΙΟ-ΛΟΓΟ;

Απόδοση στα ελληνικά

1. Πως καταλαβαίνεται πότε ρωτάει ο μικρός πρίγκιπας;
2. Πως καταλαβαίνεται πότε η αλεπού ρωτάει;
3. Πως καταλαβαίνεται πότε η νοηματίστρια αλλάζει ρόλο;
4. Πότε η νοηματίστρια κοιτάει πάνω; Σε ποιον απευθύνεται και γιατί;
5. Πότε η νοηματίστρια κοιτάει κάτω; Σε ποιον απευθύνεται και γιατί;

Με αυτές τις ερωτήσεις ο/η εκπαιδευτικός θα κατευθύνει τους/τις μαθητές/τριες να εντοπίσουν τους μη χειροκινησιακούς δείκτες, το σήκωμα και σμίξιμο των φρυδιών, που χρησιμοποιούνται από τη νοηματίστρια προκειμένου να εκφράσει ερώτηση και τη στροφή του κορμού, την κλήση του κεφαλιού καθώς και τη μεταβολή του βλέμματος –πάνω, κάτω– από τον έναν πρωταγωνιστή της ιστορίας στον άλλον, για να προσδιοριστεί ο ρόλος του ομιλητή, δηλαδή ποιος μιλάει κάθε φορά και ποιος είναι ο συνομιλητής του.

Στο σημείο αυτό ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους/στις μαθητές/τριες το νοηματικό κείμενο ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΑΛΕΠΟΥ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ 2 (ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΜΙΚΡΟΣ ΑΛΕΠΟΥ-(ΜΟΥΣΟΥΔΑ-ΟΥΡΑ) ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ 2), το οποίο διαφέρει από το ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΑΛΕΠΟΥ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ 1 ως προς τη χρήση της στροφής του κορμού και της κλήσης του κεφαλιού. Στο ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΑΛΕΠΟΥ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ 2 η μεταβολές ως προς την στροφή του κορμού, την κλήση του κεφαλιού και τη μεταβολή του βλέμματος για να δηλωθεί η αλλαγή του ρόλου του ομιλητή είναι πολύ ηπιότερες. Οι μαθητές/τριες συγκρίνουν τα δύο κείμενα συζητούν για τη διαφορά των μη χειροκινησιακών δεικτών και προσπαθούν να αναδιηγηθούν τον διάλογο ακολουθώντας τη μια φορά το μοντέλο

ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΑΛΕΠΟΥ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ 1 και την άλλη το μοντέλο ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΑΛΕΠΟΥ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ 2.

Οι προσπάθειες των μαθητών/τριών βιντεοσκοποούνται και συμπληρώνουν το χαρτοφυλάκιο του καθενός/ της καθεμίας.

Βήμα 4

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους/στις μαθητές/τριες το βίντεο [Ο μικρός πρίγκιπας και η αλεπού \(2015\)](#) και συζητούν για την συνέχεια της σχέσης τους και τη φιλία ανάμεσα στο αγόρι και την αλεπού. Δείχνοντας την εικόνα [ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ-ΑΛΕΠΟΥ- ΕΙΚΟΝΑ](#) ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να αναπτύξουν έναν δικό τους φανταστικό διάλογο ανάμεσα στους δύο ήρωες.

Ως θέμα για την ανάπτυξη του διαλόγου ορίζει τα ακόλουθα:

[Ανάπτυξη Φανταστικού Διαλόγου – Θέμα \(ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΟ ΔΙΑΛΟΓΟ ΝΟΗΜΑΤΙΚΗ ΘΕΜΑ\)](#)

Μετά από καιρό, ο μικρός πρίγκιπας κατάφερε να εξημερώσει την αλεπού.

Χθες το απόγευμα, ο μικρός πρίγκιπας ήταν λίγο άρρωστος.

Οι δυο φίλοι δεν συναντήθηκαν.

Σήμερα έχουν συναντηθεί για να παίξουν. Τι νομίζετε ότι θα έλεγαν ο ένας στον άλλον;

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να προτείνουν:

ΟΔΗΓΙΕΣ

α. έναν αρχικό χαιρετισμό και για παράδειγμα: είσαι καλά;

Ότι:

β. η αλεπού θα μπορούσε να ρωτήσει τον μικρό πρίγκιπα για την υγεία του, για παράδειγμα: τι ακριβώς είχες; πονάς;

γ. ο μικρός πρίγκιπας να μπορούσε να απαντήσει ότι είναι καλά,

δ. οι δύο τους να διαλέξουν ένα παιχνίδι,

ε. οι δύο τους να συζητήσουν και να εξηγήσουν πως θα παίξουν, για παράδειγμα πως θα παίξουν κρυφτό, ποιος θα τα φυλάει; κλπ.

Οι μαθητές/τριες μπορούν να εμπλουτίσουν το διάλογο με την φαντασία τους όπως νομίζουν. Στην ανάπτυξη αυτού του διαλόγου ο/η εκπαιδευτικός θα αξιολογήσει (α) την τοποθέτηση των πρωταγωνιστών στον νοηματικό χώρο των μαθητών/τριων με βάση την περιγραφή της εικόνας που έγινε στο βήμα 2 και αποτελεί την εφόρμηση για

την ανάπτυξη του διαλόγου, και (β) τη χρήση των μη χειροκινησιακών δεικτών που χρησιμοποιούν οι μαθητές/τριες –στροφή κορμού, κλήση κεφαλιού, μεταβολή βλέμματος από τον έναν πρωταγωνιστή της ιστορίας στον άλλον, προκειμένου να δηλώσουν ποιος μιλάει κάθε φορά.

Ανάλογα με την ενσωμάτωση των παραπάνω στοιχείων στους διαλόγους που θα αναπτύξουν οι μαθητές/τριες η δραστηριότητα θα ολοκληρωθεί. Αν χρειαστεί ο/η εκπαιδευτικός παρεμβαίνει διορθωτικά ζητώντας την επαναδιήγηση του διαλόγου από τους/τις μαθητές/τριες. Τα νοηματικά κείμενα των μαθητών/τριων θα εμπλουτίσουν το χαρτοφυλάκιο του καθενός/της καθεμιάς.

Βήμα 5

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να διαβάσουν το κείμενο λαϊκό παραμύθι, «Ο ποντικός κι η θυγατέρα του» από το Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ' & Δ' Δημοτικού «Στο σκοτεινό του κόσμου», σελ. 50. Στη συνέχεια κάνει ρωτήσεις για να δει τι κατανόησαν οι μαθητές/τριες από το ελληνικό κείμενο.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ

1. ΠΟΝΤΙΚΟΣ ΓΕΝΝΑΕΙ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΓΟΡΙ ΤΙ-(γενικό);
2. ΠΟΝΤΙΚΟΣ ΗΘΕΛΕ ΤΙ-(γενικό);
3. ΠΟΝΤΙΚΟΣ ΗΛΙΟΣ ΕΚΕΙ-δεξιά-πάνω ΒΛΕΠΕΙ-δεξιά-πάνω ΣΚΕΦΤΕΤΑΙ ΤΙ-(γενικό);
4. ΠΟΝΤΙΚΟΣ ΚΑΝΕΙ-ΤΙ;
5. ΠΟΝΤΙΚΟΣ ΜΕΤΑ ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΠΟΥ;
6. ΠΟΝΤΙΚΟΣ ΕΚΕΙ-δεξιά-πάνω ΗΛΙΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΕ-δεξιά-πάνω ΤΙ-(γενικό) ΤΙ;
7. ΠΟΝΤΙΚΟΣ ΕΚΕΙ-δεξιά-πάνω ΗΛΙΟΣ ΚΟΡΗ-(ΚΟΡΙΤΣΙ-ΓΕΝΝΑΕΙ) ΠΑΝΤΡΕΨΕΙ ΓΙΑΤΙ, ΓΙΑ-ΠΟΙΟ-ΛΟΓΟ;
8. ΕΚΕΙ-δεξιά-πάνω ΗΛΙΟΣ ΠΟΝΤΙΚΟΣ ΕΙΠΕ-αριστερά-κάτω ΤΙ-(γενικό);
9. ΗΛΙΟΣ ΕΚΕΙ-δεξιά-πάνω ΣΥΝΝΕΦΑ ΔΥΝΑΤΟΣ ΥΠΕΡΙΣΧΥΩ-δεξιά-αριστερά ΠΟΙΟΣ;
10. ΣΥΝΝΕΦΑ ΕΚΕΙ-αριστερά ΗΛΙΟΣ ΕΚΕΙ-δεξιά αριστερά-ΝΙΚΑΕΙ-δεξιά ΓΙΑ-ΠΟΙΟ-ΛΟΓΟ;
11. ΠΟΝΤΙΚΟΣ ΜΕΤΑ ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΠΟΥ;
12. ΣΥΝΝΕΦΑ ΠΟΝΤΙΚΟΣ ΣΤΕΛΝΕΙ ΠΟΥ;
13. ΣΥΝΝΕΦΑ ΕΚΕΙ-αριστερά ΒΟΡΙΑΣ ΕΚΕΙ-δεξιά-επάνω ΔΥΝΑΤΟΣ ΥΠΕΡΙΣΧΥΕΙ-δεξιά-αριστερά ΠΟΙΟΣ;

- 14.ΕΚΕΙ-δεξιά-επάνω ΒΟΡΙΑΣ ΣΥΝΝΕΦΑ ΕΚΕΙ-αριστερά-κάτω ΝΙΚΑΕΙ-αριστερά-κάτω ΓΙΑ-ΠΟΙΟ-ΛΟΓΟ;
- 15.ΠΟΝΤΙΚΟΣ ΜΕΤΑ ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΠΟΥ;
- 16.ΒΟΡΙΑΣ ΠΟΝΤΙΚΟΣ ΣΤΕΛΝΕΙ ΠΟΥ;
- 17.ΠΥΡΓΟΣ ΕΚΕΙ-μπροστά-κάτω ΒΟΡΙΑΣ ΕΚΕΙ-δεξιά-πάνω ΔΥΝΑΤΟΣ ΥΠΕΡΙΣΧΥΕΙ-δεξιά-αριστερά ΠΟΙΟΣ;
- 18.ΠΥΡΓΟΣ ΒΟΡΙΑΣ ΠΥΡΓΟΣ ΝΙΚΑΕΙ-δεξιά-πάνω ΓΙΑ-ΠΟΙΟ-ΛΟΓΟ;
- 19.ΠΟΝΤΙΚΟΣ ΜΕΤΑ ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΠΟΥ;
- 20.ΠΥΡΓΟΣ ΠΟΝΤΙΚΟΣ ΣΤΕΛΝΕΙ ΠΟΥ;
- 21.ΑΥΤΟ-(κατάφραση-κούνημα-κεφαλιού) ΠΟΝΤΙΚΟΣ ΠΟΛΛΟΙ ΠΥΡΓΟΣ ΔΥΝΑΤΟΣ ΥΠΕΡΙΣΧΥΕΙ-δεξιά-αριστερά ΠΟΙΟΣ;
- 22.ΠΟΝΤΙΚΟΣ ΠΟΛΛΟΙ ΠΥΡΓΟΣ ΠΟΝΤΙΚΟΣ ΝΙΚΑΕ-δεξιά-πάνω ΓΙΑ-ΠΟΙΟ-ΛΟΓΟ;
- 23.ΠΟΝΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΑΒΕ ΣΥΝΗΛΘΕ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΕ ΚΑΤΑΛΑΒΕ ΤΙ-(γενικό);
- 24.ΠΟΝΤΙΚΟΣ ΚΟΡΗ-(ΚΟΡΙΤΣΙ-ΓΕΝΝΑΕΙ) ΠΑΝΤΡΕΨΕ ΓΑΜΟΣ ΠΟΙΟΝ;

Απόδοση στα Ελληνικά

Ερωτήσεις Κατανόησης

1. Τι παιδί είχε ο ποντικός;
2. Τι ήθελε ο ποντικός;
3. Τι σκέφτηκε ο ποντικός όταν είδε το ήλιο;
4. Τι έκανε ο ποντικός;
5. Που πήγε μετά ο ποντικός;
6. Τι πρότεινε ο ποντικός στον ήλιο;
7. Γιατί ήθελε ο ποντικός να παντρέψει την κόρη του με τον ήλιο;
8. Τι είπε ο ήλιος στον ποντικό;
9. Ποιος ήταν πιο δυνατός ο ήλιος ή τα σύννεφα;
10. Γιατί τα σύννεφα είναι πιο δυνατά από τον ήλιο;
11. Που πήγε μετά ο ποντικός;
12. Πού έστειλαν τον ποντικό τα σύννεφα;
13. Ποιος ήταν πιο δυνατός τα σύννεφα ή ο βοριάς;
14. Γιατί ο βοριάς είναι πιο δυνατός από τα σύννεφα;
15. Που πήγε μετά ο ποντικός;
16. Πού έστειλε τον ποντικό ο βοριάς;

17. Ποιος ήταν πιο δυνατός ο βοριάς ή ο πύργος;
18. Γιατί ο πύργος είναι πιο δυνατός από το βοριά;
19. Που πήγε μετά ο ποντικός;
20. Πού έστειλε τον ποντικό ο πύργος;
21. Ποιος ήταν πιο δυνατός οι ποντικοί ή ο πύργος;
22. Γιατί οι ποντικοί είναι πιο δυνατοί από το πύργο;
23. Τι κατάλαβε ο ποντικός όταν συνήλθε;
24. Με ποιον πάντρεψε την κόρη του ο ποντικός;

Ο/η εκπαιδευτικός αποφεύγει να νοηματίσει ο ίδιος το κείμενο ή να το παρουσιάσει στην ΕΝΓ από τη νοηματίστρια

Προβάλλοντας στον διαδραστικό πίνακα την εικόνα του παραμυθιού (ΒΟΡΙΑΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ) ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να την περιγράψουν και να δώσουν έναν τίτλο στην εικόνα. Στη συνέχεια ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να θυμηθούν τι είπε ο ποντικός στο βοριά.

ΕΙΚΟΝΑ-αριστερά ΑΥΤΗ-αριστερά-όλη ΒΟΡΙΑΣ ΑΕΡΑ ΠΟΝΤΙΚΟΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΝΟΗΜΑΤΙΚΗ ΤΙ-(γενικό); (Τι συζητάνε ο ποντικός και ο Βοριάς όπως τους βλέπουμε στην εικόνα;)

Οι μαθητές/τριες δουλεύουν ομαδικά και φτιάχνουν τον διάλογο μεταξύ ποντικού και Βοριά. Η πρωτότυπη παραγωγή τους καταγράφεται/ βιντεοσκοπείται και σχολιάζεται στην ολομέλεια και από τον/την εκπαιδευτικό.

Παρακολουθώντας τον διάλογο, τι έγινε σωστά; τι θα έπρεπε να διορθωθεί ως προς τη χρήση του χώρου και τη χρήση των μη χειροκινησιακών δεικτών;

ΑΥΤΟ-(κατάφαση-κούνημα-κεφαλιού) ΒΛΕΠΕΙ ΑΥΤΟΙ-ΟΙ-ΔΥΟ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΠΑ, ΑΥΤΟ-(κατάφαση-κούνημα-κεφαλιού) ΣΩΣΤΟ; ΛΑΘΟΣ; ΔΙΟΡΘΩΣΗ; ΧΩΡΟΣ, ΚΕΦΑΛΙ ΚΛΗΣΗ-ΚΕΦΑΛΙΟΥ-πάνω-κάτω ΒΛΕΜΜΑ-δεξιά-αριστερά ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΤΙ-(γενικό);

Η παραγωγή των μαθητών/τριών δεν επιδιώκεται να είναι μετάφραση στην ΕΝΓ του αντίστοιχου γραπτού διαλόγου του ελληνικού κειμένου, αλλά ελεύθερη απόδοση του περιεχομένου αυτού του διαλόγου. Το ίδιο ισχύει και για τα υπόλοιπα βήματα που αφορούν το παρόν κείμενο.

Ο/η εκπαιδευτικός θα πρέπει να σχολιάσει σχετικά με τον ορισμό των θέσεων των πρωταγωνιστών της ιστορίας στο νοηματικό χώρο, τη χρήση μη χειροκινησιακών δεικτών όπως η στροφή του κορμού ή η κλήση του κεφαλιού και η κατεύθυνση του

βλέμματος προς την σωστή πλευρά του συνομιλητή στο διάλογο και προς τα πάνω ή κάτω ανάλογα με το που βρίσκεται ο συνομιλητής.

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν τη μετάφραση του διαλόγου στην ΕΝΓ από έμπειρη νοηματίστρια και συγκρίνουν τόσο το περιεχόμενο του διαλόγου της νοηματίστριας όσο και τον τρόπο παρουσίασης του με το διάλογο που δημιούργησαν οι ίδιοι.

Διάλογος Ποντικού - Βοριά

ΠΟΝΤΙΚΟΣ ΒΟΡΙΑΣ

ΠΟΝΤΙΚΟΣ: Ε ΕΓΩ ΚΟΡΗ-(ΚΟΡΙΤΣΙ-ΓΕΝΝΑΕΙ) ΕΓΩ ΔΙΝΕΙ ΑΥΤΗ ΓΑΜΟ ΠΑΝΤΡΕΥΕΙ ΕΓΩ ΔΕΝ-ΘΕΛΩ ΔΩΣΕΙ ΑΛΛΟΝ ΛΟΓΩ ΑΥΤΗ ΚΟΥΚΛΑ ΕΣΥ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΕΣΥ ΟΜΟΡΦΟΣ ΔΥΝΑΤΟΣ

ΒΟΡΙΑΣ: ΧΑΙΡΟΜΑΙ ΠΟΝΤΙΚΕ, ΕΓΩ ΓΑΜΟ ΚΟΡΙΤΣΙ ΣΟΥ ΓΕΝΝΑΕΙ ΟΜΟΡΦΗ-ΚΟΥΚΛΑ, Ε ΝΟΜΙΖΕΙΣ ΕΓΩ ΜΕ-ΒΛΕΠΕΙΣ ΦΑΙΝΕΤΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑ ΔΥΝΑΤΟΣ, ΟΧΙ. Ε ΒΛΕΠΕΙΣ ΕΚΕΙ-
μπροστά-κάτω ΠΥΡΓΟ ΕΚΕΙ-μπροστά-κάτω ΒΛΕΠΕΙΣ ΕΚΕΙ-μπροστά-κάτω ΣΑΡΑΝΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΕΓΩ ΦΥ-
ΣΑΩ-μπροστά-κάτω-++ ΓΚΡΕΜΙΖΕΙ ΔΕΝ-ΜΠΟΡΩ.

Απόδοση στα Ελληνικά

ΠΟΝΤΙΚΟΣ: Την παίρνεις τη θυγατέρα μου γυναίκα; Δε θέλω να τη δώσω σ' άλλον τόσο όμορφη, μόνο σε σένα που 'σαι τόσο όμορφος και δυνατός.

ΒΟΡΙΑΣ: Μετά χαράς, καημένε ποντικέ, θα την έπαιρνα την όμορφή σου τη θυγατέρα, μα δεν είμαι 'γω, όπως με θαρρείς, δυνατός. Σύρε κει σε κείνο τον πύργο. Τον βλέπεις; Σαράντα χρόνια φουσώντας δεν μπόρεσα να τον ρίξω κάτω.

Βήμα 6

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να θυμηθούν ποιους άλλους συνάντησε ο ποντικός. Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να αναφέρουν τον ήλιο τα σύννεφα και το πύργο (ΗΛΙΟ, ΣΥΝΝΕΦΑ, ΠΥΡΓΟ).

Ο/η εκπαιδευτικός χωρίζει τους/τις μαθητές/τριες σε ομάδες δυο μαθητών/τριων ανάλογα με τον αριθμό των μαθητών /τριών της τάξης και ζητά κάθε ομάδα να ετοιμάσει μια ζωγραφιά για κάθε συνάντηση.

Κάθε ομάδα καλείται να περιγράψει τη ζωγραφιά της και το διάλογο του ποντικού με το συνομιλητή του σε κάθε συνάντηση. Κάθε ομάδα δημιουργεί τη δική της εικόνα και το δικό της νοηματικό κείμενο το οποίο βιντεοσκοπείται. Οι μαθητές/τριες βλέπουν στην ολομέλεια τις ζωγραφιές και τα νοηματικά κείμενα των άλλων και σχολιάζουν τα

θετικά της κάθε προσπάθειας. Τα νοηματικά κείμενα των μαθητών/τριων θα πρέπει να έχουν παραχθεί χωρίς την παρέμβαση του/της εκπαιδευτικού. Ο/η εκπαιδευτικός λειτουργεί διορθωτικά ως προς τους στόχους της συγκεκριμένης ενότητας ή και των προηγούμενων ενοτήτων, τη χρήση του χώρου και των μη χειροκινησιακών δεικτών για την αναφορά στα πρόσωπα του μύθου.

Ενδεικτικοί διάλογοι

Διάλογος Ποντικού - Ήλιου

ΠΟΝΤΙΚΟΣ ΗΛΙΟΣ

ΠΟΝΤΙΚΟΣ: Ε ΕΓΩ ΚΟΡΗ-(ΚΟΡΙΤΣΙ-ΓΕΝΝΑΕΙ) ΕΓΩ ΔΙΝΕΙ ΑΥΤΗ ΓΑΜΟ ΠΑΝΤΡΕΥΕΙ ΕΓΩ ΔΕΝ-ΘΕΛΩ ΔΩΣΕΙ ΑΛΛΟΝ ΛΟΓΩ ΑΥΤΗ ΚΟΥΚΛΑ ΕΣΥ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΕΣΥ ΟΜΟΡΦΟΣ ΔΥΝΑΤΟΣ

ΗΛΙΟΣ: Α! ΗΛΙΟΣ ΗΛΙΟΣ Α Ε-εσύ ΝΟΜΙΖΕΙΣ ΜΕ-ΒΛΕΠΕΙΣ ΔΥΝΑΤΟΣ ΔΥΝΑΜΗ ΥΠΕΡΙΣΧΥΕΙ-κύκλος ΚΟΣΜΟΣ Ε ΒΛΕΠΕΙΣ ΕΚΕΙ-δεξιά-πάνω ΣΥΝΝΕΦΑ ΑΥΤΑ-δεξιά-πάνω ΑΝ ΣΥΝΝΕΦΑ ΠΥΚΝΩΣΕΙ ΠΑΝΩ-ΚΑΛΥΠΤΕΙ ΣΚΟΤΕΙΝΙΑΖΩ ΔΕΝ-ΜΠΟΡΩ ΤΙΠΟΤΑ. ΕΣΥ ΠΗΓΑΙΝΕ ΕΚΕΙ-δεξιά-πάνω ΣΙΓΟΥΡΑ ΕΠΙΤΥΧΙΑ.

Απόδοση στα Ελληνικά

ΠΟΝΤΙΚΟΣ: Την παίρνεις τη θυγατέρα μου γυναίκα; Δε θέλω να τη δώσω σ' άλλον τόσο όμορφη, μόνο σε σένα που 'σαι τόσο όμορφος και δυνατός.

ΗΛΙΟΣ: Αχ! του λέει ο ήλιος, δεν είμαι γω, όπως με νομίζεις, δυνατότερος απ' όλους στον κόσμο. Δες κείνα – να τα σύννεφα, άμα με πλακώσουνε, σκοτεινιάζω και τίποτα δεν μπορώ να τα κάνω. Πήγαινε σ' αυτά και χωρίς άλλο θα πετύχεις.

Διάλογος Ποντικού -Σύννεφα

ΠΟΝΤΙΚΟΣ ΣΥΝΝΕΦΑ

ΠΟΝΤΙΚΟΣ: Ε ΕΓΩ ΚΟΡΗ-(ΚΟΡΙΤΣΙ-ΓΕΝΝΑΕΙ) ΕΓΩ ΔΙΝΕΙ ΑΥΤΗ ΓΑΜΟ ΠΑΝΤΡΕΥΕΙ ΕΓΩ ΔΕΝ-ΘΕΛΩ ΔΩΣΕΙ ΑΛΛΟΝ ΛΟΓΩ ΑΥΤΗ ΚΟΥΚΛΑ ΕΣΥ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΕΣΥ ΟΜΟΡΦΟΣ ΔΥΝΑΤΟΣ

ΣΥΝΝΕΦΑ: Ε ΒΛΕΠΕΙΣ ΕΚΕΙ-μπροστά-πάνω ΒΟΡΙΑΣ ΑΕΡΑΣ ΑΝ ΦΥΣΑΕΙ ΕΓΩ ΔΙΑΛΥΕΙ ΕΞΑΦΑΝΙΖΕΙ ΕΣΥ ΠΗΓΑΙΝΕΙ-μπροστά-πάνω ΒΟΡΙΑ ΑΕΡΑ ΕΚΕΙ-μπροστά-πάνω

Απόδοση στα Ελληνικά

ΠΟΝΤΙΚΟΣ: Την παίρνεις τη θυγατέρα μου γυναίκα; Δε θέλω να τη δώσω σ' άλλον τόσο όμορφη, μόνο σε σένα που 'σαι τόσο όμορφος και δυνατός.

ΣΥΝΝΕΦΑ: Βλέπεις το βοριά; αυτός όταν φυσά, εμείς σκορπιζόμαστε και χάνουμε τα κομμάτια μας, σύρε στο βοριά.

Διάλογος Ποντικού - Πύργου

ΠΟΝΤΙΚΟΣ ΠΥΡΓΟΣ

ΠΟΝΤΙΚΟΣ: Ε ΕΓΩ ΚΟΡΗ-(ΚΟΡΙΤΣΙ-ΓΕΝΝΑΕΙ) ΕΓΩ ΔΙΝΕΙ ΑΥΤΗ ΓΑΜΟ ΠΑΝΤΡΕΥΕΙ ΕΓΩ ΔΕΝ-ΘΕΛΩ ΔΩΣΕΙ ΑΛΛΟΝ ΛΟΓΩ ΑΥΤΗ ΚΟΥΚΛΑ ΕΣΥ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΕΣΥ ΟΜΟΡΦΟΣ ΔΥΝΑΤΟΣ

ΠΥΡΓΟΣ: Ε ΠΟΝΤΙΚΟΣ Ε ΕΣΥ ΑΚΟΥΣ ΦΩΝΕΣ ΠΥΡΓΟΣ ΤΟΙΧΟΣ-γύρω ΦΩΝΕΣ ΕΣΥ ΝΟΜΙΖΕΙΣ ΤΙ-(γενικό); ΑΚΡΙΒΩΣ ΚΡΥΦΑ ΠΟΝΤΙΚΟΣ ΜΕΓΑΛΟΣ ΕΚΕΙ-κάτω ΜΕ-ΚΑΤΑΤΡΩΕΙ ΘΑ ΓΚΡΕΜΙΣΤΕΙ.

ΠΟΝΤΙΚΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗ-όλη ΕΝΑΣ ΜΕΓΑΛΟΣ ΔΥΝΑΤΟΣ ΤΙΠΟΤΑ ΚΟΣΜΟΣ ΤΙΠΟΤΑ ΣΟΥΛΕΩ ΑΥΤΟΣ ΤΕΛΟΣ ΕΝΑΣ

Απόδοση στα Ελληνικά

ΠΟΝΤΙΚΟΣ: Την παίρνεις τη θυγατέρα μου γυναίκα; Δε θέλω να τη δώσω σ' άλλον τόσο όμορφη, μόνο σε σένα που 'σαι τόσο όμορφος και δυνατός.

ΠΥΡΓΟΣ: Ποντικέ, ποντικέ, ακούς μια βοή μέσα στους τοίχους μου; Τι θαρρείς πως είναι; Αντρειωμένα θεριά, ποντικοί, που με κατατρώνε και κοντεύουνε να με ρίξουνε κάτω. Απ' τους ποντικούς περισσότερο αντρειωμένος και δυνατός κανείς δεν είναι στον κόσμο και καθόλου κανένα να μην ακούς.

Θα ήταν σκόπιμο οι μαθητές/τριες να συγκρίνουν τους διαλόγους που δημιούργησαν με αυτούς της νοηματίστριας.

Βήμα 7

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να βάλουν στη σειρά τις ζωγραφιές τους σύμφωνα με την εξέλιξη της ιστορίας. Τι έγινε στην αρχή, τι έγινε μετά, τι έγινε στο τέλος; Όλοι μαζί αναδιηγούνται την ιστορία στην ΕΝΓ, ακολουθώντας την πλοκή της, χρησιμοποιώντας τα νοηματικά κείμενα που δημιούργησαν οι ίδιοι/ες στα προηγούμενα βήματα. Αν δεν υπάρχουν αρκετές ομάδες, οι μαθητές/τριες, μια ομάδα ή ένας/μία μαθητής/τρια αναλαμβάνει την διήγηση περισσότερων του ενός μέρους. Δραματοποιούν το μύθο και όλοι μπαίνουν σε διαφορετικούς ρόλους. Η δραστηριότητα ολοκληρώνεται με την επαναφήγηση του μύθου από κάθε μαθητή/τρια. Το υλικό αυτό καταχωρείται στο χαρτοφυλάκιο του/της μαθητή/τριας.

Επέκταση της δραστηριότητας

Ο/η εκπαιδευτικός στο τέλος της διαδικασίας δείχνει στους/στις μαθητές/τριες τη διήγηση της ιστορίας από την νοηματίστρια.

ΠΟΝΤΙΚΟΣ ΘΥΓΑΤΕΡΑ

Επίσης παρακολουθούν το βίντεο από το προσβάσιμο υλικό του ανθολογίου της Γ-Δ δημοτικού.

Παρατηρούν αν έχουν χρησιμοποιηθεί κάποιες τεχνικές όπως η παύση, η χρήση του χώρου, η δείξη, η αλλαγή ρόλου κ.λπ. κατά την ανάπτυξη του αφηγηματικού κειμένου. Οι μαθητές/τριες συγκρίνουν το δικό τους μύθο με αυτόν της νοηματίστριας ή του νοηματιστή στο ανθολόγιο. Παρατηρούν πως αρχίζει ο/η νοηματιστής/στρια την αφήγηση του, πως γίνονται οι μεταβάσεις της εξέλιξης του μύθου, το τέλος και σχολιάζουν ομοιότητες και διαφορές.

Βήμα 8

Ο/η εκπαιδευτικός σχολιάζει και συζητά με τους μαθητές την αναφορά που έχει γίνει σχετικά με την παράσταση του Θεάτρου Κωφών Ελλάδος, «Ο Ποντικός και η Θυγατέρα του» το 1986. Η παράσταση αυτή ήταν η πρώτη παράσταση του θεάτρου, λίγο μετά την ίδρυση του και αποτέλεσε σταθμό για την εξέλιξη του θεάτρου και την πορεία του μέχρι σήμερα.

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν μια συνέντευξη με έναν από τους Κωφούς ηθοποιούς που συμμετείχαν στην πρώτη αυτή παράσταση του 1986 και συζητούν μεταξύ τους για το θέατρο. Το βίντεο [Θέατρο Κωφών Ελλάδας](#) θα μπορούσε να παρουσιαστεί ως πρόσθετο υλικό εμπλουτίζοντας τις εμπειρίες και τις εικόνες των μαθητών/τριών για τα επιτεύγματα των Κωφών και την κουλτούρα της γλώσσας τους.

ΣΥΝΤΕΥΞΗ ΚΩΦΟΥ ΗΘΟΠΟΙΟΥ

[Συνέντευξη Κωφού Ηθοποιού](#) – Κοσκόρης Βασίλης (ηθοποιός) – Κοσκόρη Ναυσικά στο ρόλο του δημοσιογράφου.

Μετά την ολοκλήρωση της συνέντευξης οι μαθητές/τριες συζητούν μεταξύ τους για τις δικές τους εμπειρίες ως ηθοποιοί από τις παραστάσεις που πιθανά έχουν συμμετάσχει στις γιορτές του σχολείου.

4.2. Υποενότητα

Περιεχόμενο

Οι μαθητές/τριες ασκούνται στην κατανόηση νοηματικών κειμένων που περιγράφουν το χώρο, τις οντότητες και τη θέση τους σε αυτόν, κινούνται στο χώρο ακολουθώντας συγκεκριμένες οδηγίες και ανακαλύπτουν την προοπτική θέασης του νοηματιστή για την περιγραφή μιας εικόνας, ενός χάρτη, ενός τόπου.

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες ενθαρρύνονται:

- να κατανοούν την περιγραφή του χώρου, οντοτήτων, αντικειμένων ή θέσεων αντικειμένων στο χώρο,
- να ακολουθούν τον κανόνα της χωροθέτησης στο νοηματικό χώρο πρώτα του μεγαλύτερου ή ακίνητου αντικειμένου και στη συνέχεια του μικρότερου ή κινητού αντικειμένου,
- να περιγράφουν τον χώρο, οντότητες, αντικείμενα ή θέσεις αντικειμένων στο χώρο,
- να κινούνται στο χώρο ακολουθώντας συγκεκριμένες οδηγίες,
- να αντιληφθούν ότι κατά την περιγραφή του χώρου χρησιμοποιείται η προοπτική θέασης του νοηματιστή,
- να χρησιμοποιούν την προοπτική θέασης του νοηματιστή για να περιγράψουν έναν χώρο,
- να αναγνωρίζουν το ρόλο των κινήσεων του στόματος ως δάνεια από την καθομιλουμένη π.χ. ονόματα, ή ως σύντομη αναπαράσταση λέξεων της Ελληνικής γλώσσας,
- να κατανοήσουν τη χρήση και το ρόλο του δακτυλοσυλλαβισμού,
- να κατανοήσουν ότι ο δακτυλοσυλλαβισμός χρησιμοποιείται όταν δεν υπάρχει αποδεκτό νόημα για μια έννοια,
- να καταλαβαίνουν το δακτυλοσυλλαβισμό του συν-νοηματιστή τους για κύρια ονόματα -οικεία πρόσωπα, τόπους - έννοιες που δεν έχουν αποδεκτό νόημα,
- να καταλαβαίνουν το δακτυλοσυλλαβισμό του συν-νοηματιστή τους για κύρια ονόματα -μη οικεία πρόσωπα, τόπους- έννοιες που δεν έχουν αποδεκτό νόημα,
- να χρησιμοποιούν τις κινήσεις του στόματος ως σύντομη αναπαράσταση λέξεων της Ελληνικής γλώσσας,

- να χρησιμοποιούν το δακτυλοσυλλαβισμό για να ονομάσουν πρόσωπα, τόπους – κύρια ονόματα - όταν δεν υπάρχει αποδεκτό νόημα για αυτά,
- να δακτυλοσυλλαβίζουν καθαρά και με τον κατάλληλο ρυθμό,
- να κατανοήσουν τη σημασία της σωστής αλληλουχίας σε κείμενα που μεταφέρουν συγκεκριμένες πληροφορίες,
- να κατανοήσουν τη χρήση κάποιων συνδετικών τεχνικών όπως η παύση, η χρήση του χώρου, η δείξη κ.λπ. κατά την ανάπτυξη ενός κειμένου που μεταφέρει πληροφορίες,
- να κατανοήσουν την αναγκαιότητα χρήσης φράσεων εισαγωγής και επιλόγου κατά την ανάπτυξη ενός νοηματικού κειμένου,
- να παρουσιάζουν την αλληλουχία των πληροφοριών σε κείμενα που μεταφέρουν συγκεκριμένες πληροφορίες ακολουθώντας σωστές τεχνικές σύμφωνα με το πρότυπο του νοηματιστή,
- να χρησιμοποιήσουν κάποιες συνδετικές τεχνικές όπως η παύση, η χρήση του χώρου, η δείξη, η αλλαγή ρόλου κ.λπ. κατά την ανάπτυξη ενός κειμένου που μεταφέρει πληροφορίες,
- να αναγνωρίσουν ότι υπάρχουν διαφορετικοί τύποι κειμένων της ΕΝΓ και να παρακολουθούν μικρές ιστορίες (αφηγήσεις), βιογραφίες, ανακοινώσεις, παρουσιάσεις στην ΕΝΓ,
- να παρουσιάζουν διαφορετικούς τύπους κειμένων στην ΕΝΓ, μικρές ιστορίες (αφηγήσεις), ανακοινώσεις, μύθους, βιογραφίες, παρουσιάσεις.

Υλικά και μέσα

- Υπολογιστής ή διαδραστικός πίνακας, εκτυπωτής, κάμερα, φωτογραφική μηχανή
- Χαρτί Α4, μαρκαδόροι, ψαλίδι, χρωματιστά φύλλα κανσόν,
- Ιστορία Δ' Δημοτικού
- Ιστορία Γ' Δημοτικού
- Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ' & Δ' Δημοτικού «Στο σκοτεινό του κόσμου»

Προτεινόμενο υλικό από το διαδίκτυο

Ελεύθερη προβολή για ΠΑΡΘΕΝΩΝΑ, Εκπαιδευτική Τηλεόραση, π.χ.

<http://www.edutv.gr/index.php/istoria-2/parthenonas-metro-kai-teleiotita>.

Μουσείο ακρόπολης: <http://www.theacropolismuseum.gr/>

Ε.Ε.Ε.Γ.Α.: <http://www.eeegacropolis.gr/istoria-tou-brahou-tis-acropolis/>

Google maps: Ακρόπολη

Προτεινόμενος διδακτικός χρόνος: 4 διδακτικές ώρες.

Περιγραφή δραστηριοτήτων

Βήμα 1

Ο/η εκπαιδευτικός ανακοινώνει στους/στις μαθητές/τριες ότι πρόκειται να πραγματοποιήσουν μια επίσκεψη στον βράχο της Ακρόπολης. Η επίσκεψη αυτή μπορεί να συνδεθεί με το μάθημα της ιστορίας, (τάξη Δ΄) κεφάλαιο 23. «Ο χρυσός αιώνας της τέχνης», σελ. 72, να προηγηθεί ή να ακολουθήσει αυτού ή ακόμη να αποτελέσει ανεξάρτητο διδακτικό αντικείμενο του μαθήματος της ΕΝΓ. Ο/η εκπαιδευτικός δείχνει στους/στις μαθητές/τριες μια φωτογραφία σημερινή της Ακρόπολης για να καταλάβουν ποιος είναι ο χώρος που πρόκειται να επισκεφτούν [Φωτογραφία 1_Ακρόπολη Σήμερα.pdf](#).

Διαβάζουν το τίτλο της φωτογραφίας «Η Ακρόπολις των Αθηνών σήμερα ([ΑΘΗΝΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΝΑ-ΤΟ ΣΗΜΕΡΑ](#))» και μαθαίνουν το νόημα της [ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ](#).

Ο/η εκπαιδευτικός δίνει στους/στις μαθητές/τριες μερικές πληροφορίες για την Ακρόπολη και την ιστορία της.

[ΛΟΙΠΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ-\(Θεσσαλονίκη\) ΑΥΤΟ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΒΡΑΧΟΣ-ΤΞ-5: ΑΥΤΟ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ.](#)

[Η Ιστορία της Ακρόπολης.pdf](#)

[ΑΥΤΟ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ](#)

Βήμα 2

Οι μαθητές/τριες αναζητούν με τη βοήθεια του google maps τη διαδρομή και τον τρόπο μετακίνησης τους για να φτάσουν στον ιερό βράχο. Θα ήταν σκόπιμο λόγω της ηλικίας των μαθητών/τριών η μετακίνηση να γίνει με τα μέσα μεταφοράς.

[GOOGLE MAPS Σχολείο Κωφών Πεύκης – Ακρόπολη_1_Pdf](#)

[GOOGLE ΧΑΡΤΙ-ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ-χάρτη ΠΛΟΗΓΗΣΗ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΩΝ ΠΕΥΚΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΗ 1](#)

[GOOGLE MAPS Σχολείο Κωφών Αργυρούπολης – Ακρόπολη_1.pdf](#)

[GOOGLE ΧΑΡΤΙ-ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ-χάρτη ΠΛΟΗΓΗΣΗ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΩΝ ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗΣ – ΑΚΡΟΠΟΛΗ_1](#)

Οι μαθητές/τριες καλούνται να εξετάσουν όλες τις επιλογές που τους δίνει το google maps, να παρατηρήσουν προσεχτικά το χάρτη και να επιλέξουν τη συντομότερη διαδρομή από το σχολείο στην Ακρόπολη. Όλοι μαζί αποφασίζουν για την επιλεγμένη διαδρομή και η ομάδα αναλαμβάνει να φτιάξει ένα βίντεο κείμενο με τις οδηγίες μετάβασης. Ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να υποδείξει στους/στις μαθητές/τριες ότι το νοηματικό κείμενο θα πρέπει να αποτελείται από μια ή δύο εισαγωγικές φράσεις με το θέμα, ξεκάθαρες μεταβάσεις για κάθε μέσο μεταφοράς, με χρήση τεχνικών όπως παύσεις, μέτρηση των βημάτων – αλλαγή μέσου μεταφοράς – στο μη κυρίαρχο χέρι, χρήση του νοηματικού χώρου, μια νοηματική φράση δήλωσης της ολοκλήρωσης της πληροφορίας. Οι μαθητές/τριες προτείνεται να δοκιμάσουν την ανάπτυξη του κειμένου χωρίς τη βοήθεια του νοηματιστή και στη συνέχεια να συγκρίνουν το κείμενο που παρήγαγαν με αυτό του νοηματιστή.

Οδηγίες μετάβασης σχολείο Κωφών Πεύκης – Ακρόπολη ([ΕΞΗΓΗΣΗ ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΩΝ ΠΕΥΚΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΑΚΡΟΠΟΛΗ](#))

Βίντεο κείμενο με τις οδηγίες μετάβασης ([ΟΔΗΓΙΕΣ ΕΞΗΓΗΣΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΝΟΗΜΑΤΑ ΤΙ-γεν;](#))

[ΕΔΩ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΧΗ ΦΕΥΓΕΙ.](#)

[ΕΔΩ ΔΡΟΜΟΣ-διεύθυνση ΕΔΩ Π-Λ-Α-Τ-Ω-Ν-Ο-Σ 22 ΓΩΝΙΑ Β-Ο-Υ-Λ-Γ-Α-Ρ-Ο-Κ-Τ-Ο-Ν-Ο-Υ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΕΥΚΗ, ΕΓΩ ΘΕΛΕΙ ΕΔΩ ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΕΚΕΙ.](#)

[ΛΟΙΠΟΝ ΠΑΕΙ ΤΙ-γεν ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ ΤΡΕΝΟ ΠΕΡΠΑΤΕΙ-ΤΞ2:;](#)

[ΛΟΙΠΟΝ ΠΑΕΙ ΛΟΙΠΟΝ ΤΡΕΝΟ ΠΕΡΙΠΟΥ ΑΝΑΓΚΗ ΟΛΟ-ΜΑΖΙ ΠΕΝΗΝΤΑ ΤΡΙΑ ΛΕΠΤΑ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΦΤΑΝΕΙ.](#)

[ΕΔΩ ΑΡΧΗ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ-ΤΞ2: ΚΟΝΤΑ ΕΚΕΙ ΤΡΕΝΟ ΟΝΟΜΑ Κ-Α-Τ ΕΚΕΙ, ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ-ΤΞ2: ΠΕΡΙΠΟΥ ΟΛΟ-ΜΑΖΙ ΕΝΤΕΚΑ ΛΕΠΤΑ ΜΕΤΡΑ 850 ΜΕΤΡΑ.](#)

[ΕΚΕΙ ΓΡΑΜΜΗ ΜΕΤΡΟ ΚΗΦΙΣΙΑ ΕΚΕΙ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΠΕΙΡΑΙΑ Μ-1, ΕΓΩ ΚΑΤΕΒΑΙΝΕΙ-ΤΞ2: ΠΟΥ ΜΟΝΑΣΤΗΡΑΚΙ ΠΕΡΙΟΧΗ.](#)

[ΕΚΕΙ ΣΤΑΣΗ Κ-Α-Τ ΑΡΧΗ ΜΕΧΡΙ ΜΟΝΑΣΤΗΡΑΚΙ ΣΤΑΣΗ ΕΚΕΙ ΟΛΟ-ΜΑΖΙ ΠΕΡΙΠΟΥ ΔΕΚΑΠΕΝΤΕ ΣΤΑΣΗ++, ΣΤΙΓΜΗ-χρόνο ΟΛΟ-ΜΑΖΙ ΠΕΡΙΠΟΥ ΤΡΙΑΝΤΑ-ΔΥΟ ΛΕΠΤΑ. ΕΚΕΙ ΚΑΤΕΒΑΙΝΕΙ-ΤΞ2: ΕΚΕΙ ΜΟΝΑΣΤΗΡΑΚΙ](#)

[ΕΚΕΙ ΜΟΝΑΣΤΗΡΑΚΙ ΕΚΕΙ ΚΑΤΕΒΑΙΝΕΙ-ΤΞ2: ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΕΚΕΙ ΒΡΑΧΟΣ-ΤΞ-5: ΑΥΤΟ ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ-ΤΞ2: ΑΛΛΑ ΠΕΡΙΠΟΥ ΔΕΚΑ ΛΕΠΤΑ, ΟΛΟ-ΜΑΖΙ ΕΠΤΑΚΟΣΙΑ ΜΕΤΡΑ ΦΤΑΝΕΙ ΕΚΕΙ ΑΚΡΟΠΟΛΗ.](#)

[ΛΟΙΠΟΝ ΕΔΩ ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΚΕΙ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΟΛΟ-ΜΑΖΙ ΠΕΝΗΝΤΑ-ΤΡΙΑ ΛΕΠΤΑ.](#)

Απόδοση στα Ελληνικά

Θα ξεκινήσουμε από το σχολείο. Η διεύθυνση μας είναι Πλάτωνος 22 & Βουλγαροκτόνου γωνία στην Πεύκη και θέλουμε να πάμε στην Ακρόπολη Αθηνών.

Τι μέσο θα επιλέξουμε; Θα πάμε με το τρένο και θα χρειαστούμε συνολικά 53 λεπτά για να φτάσουμε

Πρώτα θα περπατήσουμε από το σχολείο στην κοντινότερη στάση τρένου-μετρό. Αυτή είναι η στάση τρένου ΚΑΤ. Ο χρόνος περπατήματος μέχρι εκεί είναι 11 λεπτά, 850 μέτρα απόσταση.

Από εκεί θα πάρουμε τη γραμμή του Μετρό Μ1 ΠΕΙΡΑΙΑΣ-ΚΗΦΙΣΙΑ και θα κατέβουμε στη στάση ΜΟΝΑΣΤΗΡΑΚΙ. Από τη στάση ΚΑΤ έως τη στάση ΜΟΝΑΣΤΗΡΑΚΙ είναι 15 στάσεις και ο χρόνος που θα χρειαστεί είναι 32 λεπτά. Θα κατέβουμε στη στάση Μοναστηράκι.

Από εκεί θα περπατήσουμε άλλα 10 λεπτά, 700 μέτρα, για να φτάσουμε στον ιερό βράχο της Ακρόπολης.

Έτσι μετά από 53 λεπτά θα έχουμε φτάσει στην Ακρόπολη.

Οδηγίες Μετάβασης Σχολείο Κωφών Αργυρούπολης - Ακρόπολη ([ΕΞΗΓΗΣΗ ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΩΝ ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ](#))

Βίντεο κείμενο με τις οδηγίες μετάβασης ([ΟΔΗΓΙΕΣ ΕΞΗΓΗΣΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΝΟΗΜΑΤΑ ΤΙ-γεν;](#))

[ΕΔΩ ΣΧΟΛΕΙΟ ΕΔΩ ΑΡΧΗ. ΔΡΟΜΟΣ-διεύθυνση ΜΟΥ Π-Α-Τ-Ρ-Ι-Α-Ρ-Χ-Ο-Υ ΕΠΟΜΕΝΟ Γ-Ρ-Η-Γ-Ο-Ρ-Ι-Ο-Υ Ε-1 ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΔΩ ΘΕΛΩ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ. ΛΟΙΠΟΝ ΠΑΕΙ ΤΙ-γεν ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ ΤΡΕΝΟ ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ-ΤΞ2;;](#)

[ΛΟΙΠΟΝ ΕΥΚΟΛΟ ΤΡΟΠΟΣ ΤΙ-γεν ΜΕΤΡΟ ΠΑΕΙ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΟΛΟ-ΜΑΖΙ ΤΡΙΑΝΤΑ-ΕΠΤΑ ΛΕΠΤΑ.](#)

[ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΧΗ ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ-ΤΞ2: ΚΟΝΤΑ ΕΚΕΙ ΣΤΑΣΗ ΜΕΤΡΟ ΕΚΕΙ. ΣΤΑΣΗ ΟΝΟΜΑ ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΚΕΙ. ΧΡΟΝΟΣ ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ-ΤΞ2: ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΠΕΡΙΠΟΥ ΔΩΔΕΚΑ ΛΕΠΤΑ ΜΕΤΡΑ ΕΝΑ ΜΕΤΡΑ-χιλιόμετρο.](#)

[ΕΚΕΙ ΠΑΙΡΝΕΙ ΓΡΑΜΜΗ ΜΕΤΡΟ Μ-2. ΕΚΕΙ ΣΤΑΣΗ ΑΠΟ-ΜΕΧΡΙ ΕΚΕΙ ΑΚΡΟΠΟΛΗ](#)

ΚΑΤΕΒΑΙΝΕΙ-ΤΞ2: ΕΚΕΙ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΣΤΑΣΗ++ ΠΕΡΙΠΟΥ ΟΚΤΩ, ΣΤΑΣΗ++ ΕΚΕΙ ΠΕΡΙΠΟΥ ΣΤΙΓΜΗ-χρόνος ΔΕΚΑΤΡΙΑ ΛΕΠΤΑ. ΚΑΤΕΒΑΙΝΕΙ-ΤΞ2: ΟΝΟΜΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΚΡΟΠΟΛΗ.

ΕΚΕΙ ΣΤΑΣΗ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΚΑΤΕΒΑΙΝΕΙ-ΤΞ2: ΕΚΕΙ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΒΡΑΧΟΣ-ΤΞ-5: ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ-ΤΞ2:, ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ-ΤΞ2: ΠΕΡΙΠΟΥ ΟΚΤΑΚΟΣΙΑ ΠΕΝΗΝΤΑ ΜΕΤΡΑ, ΣΤΙΓΜΗ-χρόνος ΔΩΔΕΚΑ ΛΕΠΤΑ ΦΤΑΝΕΙ.

ΛΟΙΠΟΝ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΕΚΕΙ ΒΡΑΧΟΣ-ΤΞ-5: ΦΤΑΝΕΙ ΟΛΟ-ΜΑΖΙ 37 ΛΕΠΤΑ.

Απόδοση στα Ελληνικά

Θα ξεκινήσουμε από το σχολείο. Η διεύθυνση μας είναι Πατριάρχου Γρηγορίου Ε 1 Αργυρούπολη και θέλουμε να πάμε στην Ακρόπολη Αθηνών.

Τι μέσο θα επιλέξουμε;

Ο πιο απλός τρόπος είναι να πάρουμε το μετρό. Ο συνολικός χρόνος διαδρομής είναι 37 λεπτά.

Πρώτα θα περπατήσουμε από το σχολείο στην κοντινότερη στάση μετρό. Αυτή είναι η στάση μετρό Αργυρούπολη. Ο χρόνος περπατήματος είναι 12 λεπτά, 1 χιλιόμετρο απόσταση.

Από εκεί θα πάρουμε τη γραμμή του Μετρό Μ2. Από τη στάση μετρό Αργυρούπολη έως τη στάση μετρό Ακρόπολη, είναι 8 στάσεις και ο χρόνος που θα χρειαστεί είναι 13 λεπτά. Θα κατέβουμε στη στάση μετρό Ακρόπολης.

Από εκεί για να φτάσουμε στον ιερό βράχο της Ακρόπολης, θα περπατήσουμε άλλα 850 μέτρα, χρόνος περίπου 12 λεπτών.

Έτσι μετά από 37 λεπτά θα έχουμε φτάσει στην Ακρόπολη.

Τι διαφορές υπάρχουν ανάμεσα στο κείμενο του νοηματιστή και σε αυτό των μαθητών/τριών; Τι τεχνικές χρησιμοποιεί ο νοηματιστής; Έχουν συμπεριλάβει οι μαθητές/τριες όλες τις απαραίτητες πληροφορίες;

Βήμα 3

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει τους χάρτες

[GOOGLE MAPS Σχολείο Κωφών Πεύκης - Ακροπολη_2_pdf](#)

[GOOGLE ΧΑΡΤΙ-ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ-χάρτη ΠΛΟΗΓΗΣΗ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΩΝ ΠΕΥΚΗ –ΑΚΡΟΠΟΛΗ_2](#)

[GOOGLE MAPS Σχολείο Κωφών Αργυρούπολης - Ακρόπολη_2_pdf](#)

GOOGLE ΧΑΡΤΙ-ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ-χάρτη ΠΛΟΗΓΗΣΗ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΩΝ ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗΣ – ΑΚΡΟΠΟΛΗ_2

και το αντίστοιχο νοηματικό κείμενο που περιγράφει τη διαδρομή που ακολουθεί το μετρό από το σχολείο Κωφών στην Ακρόπολη και τις περιοχές που βρίσκονται δεξιά και αριστερά από τη διαδρομή του μετρό για κάθε διαδρομή αντίστοιχα.

Διαδρομή - περιοχές: Πεύκη - Ακρόπολη

ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΩΝ ΠΕΥΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΚΕΙ ΑΚΡΟΠΟΛΗ, ΤΡΕΝΟ ΑΘΗΝΑ ΑΤΤΙΚΗ-ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ-ΤΞ-Λ ΕΚΕΙ-δεξιά Κ-Α-Τ ΔΙΑΔΡΟΜΗ -ακρόπολη ΔΙΑΔΡΟΜΗ-ου.

ΕΚΕΙ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΔΕΞΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΧΩΡΟΣ ΕΧΕΙ ΑΡΧΗ ΤΡΕΝΟ ΑΡΧΗ, ΧΑΛΑΝΔΡΙ ΜΕΤΑ ΓΑΛΑ-γαλάτσι ΜΕΤΑ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ-ζωγράφου ΔΙΑΔΡΟΜΗ-ζικ-ζακ, ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΤΡΕΝΟ Ε-ΕΚΕΙ ΑΡΧΗ ΕΚΕΙ ΝΕΑ-ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΠΟΥΛΙ-περιστέρι ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΑΙΓΑΛΕΩ ΕΚΕΙ.

Απόδοση στα Ελληνικά

Η διαδρομή που ακολουθεί το μετρό από το σχολείο Κωφών της Πεύκης από τη στάση ΚΑΤ στην ΑΚΡΟΠΟΛΗ είναι μεγάλη.

Καθώς το τρένο ταξιδεύει οι περιοχές ΝΕΑ-ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑ, ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ, ΑΙΓΑΛΕΩ, βρίσκονται δεξιά ενώ οι περιοχές ΧΑΛΑΝΔΡΙ, ΓΑΛΑΤΣΙ, ΖΩΓΡΑΦΟΥ βρίσκονται αριστερά κατά τη διαδρομή του τρένου από τη βόρια πλευρά της Αττικής προς το κέντρο.

Διαδρομή - περιοχές: Αργυρούπολη – Ακρόπολη

ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΩΝ ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΤΡΕΝΟ ΜΕΤΡΟ ΔΙΑΔΡΟΜΗ-Θ ΕΚΕΙ. ΣΤΑΣΗ ΑΡΧΗ ΟΝΟΜΑ ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ ΕΚΕΙ, ΑΡΧΗ ΜΕΤΡΟ ΜΕΤΡΟ-ΤΑΞΙΔΕΥΕΙ ΑΡΧΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΗΛΙΟΣ-ηλιούπολη ΔΙΑΔΡΟΜΗ Υ-ΠΕΡΙΟΧΗ-υμηττός ΔΙΑΔΡΟΜΗ Β-ΠΕΡΙΟΧΗ-βύρωνας, ΕΚΕΙ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ-ΤΞ-Λ ΕΚΕΙ-κάτω-δεξιά ΑΠΟ-ΤΗΝ-ΑΛΛΗ ΕΚΕΙ-αριστερά-πάνω ΑΡΧΗ ΑΛΙΜΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΝΕΑ ΣΜΥΡΝΗ ΕΚΕΙ ΦΤΑΝΕΙ ΚΕΝΤΡΟ.

Απόδοση στα Ελληνικά

Η διαδρομή που ακολουθεί το μετρό από το σχολείο Κωφών της Αργυρούπολης από τη στάση ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ στην ΑΚΡΟΠΟΛΗ δεν είναι πολύ μεγάλη.

Καθώς το τρένο ταξιδεύει οι περιοχές ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ, ΥΜΗΤΤΟΣ, ΒΥΡΩΝΑΣ βρίσκονται δεξιά, ενώ οι περιοχές ΑΛΙΜΟΣ, ΝΕΑ-ΣΜΥΡΝΗ βρίσκονται αριστερά κατά τη διαδρομή του τρένου από τη νότια πλευρά της Αττικής προς το κέντρο.

Αρχικά δουλεύει με τη διαδρομή του σχολείου των μαθητών/τριών του σχολείου του. Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν το νοηματιστή, παρατηρούν το χάρτη και βρίσκουν ποιο νόημα ταιριάζει για κάθε περιοχή. Μαθαίνουν τα νοήματα των περιοχών ΝΕΑ-ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑ, ΠΟΥΛΙ-περιστέρι, ΑΙΓΑΛΕΩ (ΤΡΕΛΛΑ-αιγάλεω), ΧΑΛΑΝΔΡΙ, ΓΑΛΑ-γαλάτσι, ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ-ζωγράφου για τη μια διαδρομή και ΑΛΙΜΟ, ΝΕΑ-ΣΜΥΡΝΗ, ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ, Υ-ΠΕΡΙΟΧΗ-υμηττός, Β-ΠΕΡΙΟΧΗ-βύρωνας για την άλλη. Συζητάνε για τις τεχνικές του νοηματιστή.

Ποιο σημείο τοποθετεί κοντά στο σώμα του για την αναφορά της διαδρομής; Που τοποθετεί το τερματικό σημείο, το σημείο που δηλώνει τον προορισμό; Που τοποθετεί τις περιοχές σε σχέση με την διαδρομή που πρόκειται να ακολουθήσουν; Νοηματίζει πρώτα όλες τις περιοχές που βρίσκονται από τη μια πλευρά π.χ. τη δεξιά και μετά αυτές που βρίσκονται από την άλλη π.χ. την αριστερή ή ακολουθεί άλλη τεχνική π.χ. από την κοντινότερη -ξεκινώντας από το σημείο εκκίνησης/σχολείο- προς τη μακρινότερη. Που τοποθετεί ο νοηματιστής τις περιοχές στο νοηματικό χώρο σε σχέση με το που βρίσκεται η κάθε περιοχή στον χάρτη;

Ο/η εκπαιδευτικός σχολιάζει ότι ο νοηματιστής παρουσιάζει την «προοπτική του νοηματιστή» όπως ακριβώς βλέπει τον χάρτη.

Με άλλα λόγια παρουσιάζει τον χάρτη όπως ακριβώς τον βλέπει, έχοντας τον μπροστά του. Αυτό ονομάζεται η «προοπτική του νοηματιστή».

Οι μαθητές/τριες δοκιμάζουν να επαναλάβουν τη περιγραφή του νοηματιστή.

Βήμα 4

Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί στους/στις μαθητές/τριες ότι πρόκειται να φτιάξουν έναν φανταστικό χάρτη για τη διαδρομή από το σχολείο στη Ακρόπολη. Ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να παρακολουθήσουν το νοηματιστή και να τοποθετήσουν στον άδειο χάρτη τα αντικείμενα που θα συναντήσουν στο δρόμο.

Φανταστική Διαδρομή (ΦΑΝΤΑΣΙΑ ΔΙΑΔΡΟΜΗ)

αριστερά-ΔΙΑΔΡΟΜΗ-δεξιά ΕΚΕΙ-δεξιά ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΤΩΡΑ ΕΣΕΙΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΜΑΖΕΥΕΙ++ ΠΟΥ; ΛΕΕΙ ΛΕΕΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ++. ΕΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΧΑΡΤΙ-ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ-χάρτη ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΒΑΖΕΙ-που++; ΕΜΕΙΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ++ ΕΥΚΟΛΑ ΠΑΙΡΝΕΙ++. ΕΔΩ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΧΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ-δεξιά ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΦΤΑΝΕΙ ΕΚΕΙ-δεξιά ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΔΡΟΜΟ ΜΠΛΕ ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ-ΤΞ-Λ: ΕΚΕΙ-δεξιά. ΠΡΩΤΟ ΚΕΡΔΙΖΕΙ ΤΙ-γεν; ΝΕΡΟ ΜΠΟΥΚΑΛΙ. ΕΚΕΙ-αριστερά. ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΕΚΕΙ-δεξιά ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΟΝΤΑ ΠΡΟΣ-ΤΑ-ΚΑΤΩ-δεξιά ΕΚΕΙ-δεξιά ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ ΕΝΑ ΜΑΥΡΟ ΚΟΚΚΙΝΟ ΚΑΠΕΛΟ.

ΕΚΕΙ-αριστερά ΜΠΟΥΚΑΛΙ++ ΝΕΡΟ ΕΚΕΙ-αριστερά ΒΑΖΕΙ-αριστερά ΕΚΕΙ-αριστερά ΤΙ-γεν; ΚΡΥΦΑ-αριστερά ΣΑΝΤΟΥΙΤΣ ΝΟΣΤΙΜΟ ΑΥΤΟ-αριστερά ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΜΕΣΗΜΕΡΙ. ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΔΙΑΔΡΟΜΗ-επάνω-αριστερά ΤΙ-γεν; ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ; ΒΙΒΛΙΟ ΑΥΤΟ ΜΕΣΑ ΤΙ-γεν; ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ++ ΕΚΕΙ-δεξιά ΑΚΡΟΠΟΛΗ. ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΔΕΞΙΑ ΕΚΕΙ-δεξιά+ ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΟΛΥΒΙ ΧΡΩΜΑ+ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΕΚΕΙ-δεξιά ΠΡΟ-ΤΑ-ΠΑΝΩ-δεξιά ΕΚΕΙ-δεξιά ΜΟΛΥΒΙ ΚΑΛΟ ΞΥΣΤΡΑ. ΛΟΙΠΟΝ ΤΩΡΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΑΝΑΓΚΗ ΕΣΕΙΣ ΜΑΝΤΕΨΕ ΤΙ-γεν; ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΟΛΟΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ-ΤΟΥ-ΚΟΥΤΙΟΥ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΠΟΥ ΕΚΕΙ-δεξιά-πάνω ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΒΡΑΧΟΣ-ΤΞ-5: ΔΙΠΛΑ-αριστερά ΦΤΑΝΕΙ ΕΚΕΙ-δεξιά-πάνω (ακρόπολη) ΟΤΙ ΑΝΑΓΚΗ ΟΛΑ ΕΝΤΑΞΕΙ. Άντε άντε ΓΡΗΓΟΡΑ ΧΑΡΤΙ-ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ-χάρτης ΠΑΙΡΝΕΙ ΞΕΧΝΑΕΙ ΜΗ, ΟΛΑ ΤΙΠΟΤΑ₁, ΦΕΥΓΕΙ.

Απόδοση στα Ελληνικά

Τώρα θα σας περιγράψω τα αντικείμενα που θα πρέπει να μαζέψουμε στο δρόμο για την Ακρόπολη. Θα σας πω που βρίσκεται το καθένα. Εσείς θα πρέπει να τα τοποθετήσετε επάνω στο χάρτη της διαδρομής. Έτσι θα μπορέσουμε να τα βρούμε πιο εύκολα και να τα πάρουμε μαζί μας.

Ξεκινώντας από το σχολείο για να φτάσουμε στην Ακρόπολη θα ακολουθήσουμε το μπλε δρόμο. Πρώτα θα βρούμε μερικά μπουκάλια νερό. Τα μπουκάλια βρίσκονται αριστερά από το δρόμο. Δεξιά από το δρόμο και προς τα κάτω κοντά στο σχολείο θα βρούμε ένα μαύρο και ένα κόκκινο καπέλο. Πάνω από τα μπουκάλια με το νερό είναι κρυμμένο ένα λαχταριστό σάντουιτς για το μεσημέρι. Συνεχίζοντας τη διαδρομή στα αριστερά αλλά σχεδόν πάνω στο δρόμο μας θα βρούμε το βιβλίο που μέσα έχει πληροφορίες για την Ακρόπολη. Στο δεξί μας χέρι βρίσκονται πάρα πολλά χρώματα και λίγο πιο πέρα μια σειρά από τέσσερα καλοξυσμένα μολύβια.

Για μάντεψε πιο είναι το τελευταίο αντικείμενο που χρειαζόμαστε; Μια ολοκαίνουργια φωτογραφική μηχανή μας περιμένει αριστερά πολύ κοντά στο βράχο της Ακρόπολης. Φτάνοντας θα έχουμε ότι χρειάζεται. Βιάσου ετοίμασε το χάρτη για να μην ξεχάσουμε τίποτα. Φεύγουμε.

Οι μαθητές/τριες παρακολουθώντας το παραπάνω νοηματικό κείμενο θα πρέπει να τοποθετήσουν σωστά τα αντικείμενα μέσα στις άδειες περιοχές του χάρτη.

[Φανταστικός Χάρτης.pdf](#)

[ΦΑΝΤΑΣΙΑ ΧΑΡΤΙ-ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ-χάρτη](#)

[Φανταστικός Χάρτης Συμπληρωμένος.pdf](#)

[ΦΑΝΤΑΣΙΑ ΧΑΡΤΙ-ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ-χάρτη ΓΕΜΑΤΟΣ](#)

Το αποτέλεσμα της εργασίας των μαθητών/τριών μπορεί να συμπληρώσει το χαρτοφυλάκιο τους.

Επέκταση της δραστηριότητας

Ανάλογα με το επίπεδο των μαθητών/τριών και αφού προηγηθεί η διδασκαλία των νοημάτων που αφορούν στις σχετικές περιοχές, η περιγραφή της διαδρομής του άλλου σχολείου κωφών από τη νοηματίστρια που χρησιμοποιήθηκε στο βήμα 3, θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως άσκηση κατανόησης για τον σχεδιασμό του χάρτη –αποτύπωση της περιγραφής- από τους/τις μαθητές/τριες.

Ο/η εκπαιδευτικός θα μπορούσε να θέσει το εξής ερώτημα:

[ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΓΟΡΙ ΣΥΜΜΑΘΗΤΗΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΑΛΛΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΩΝ ΑΥΤΟ-αριστερά ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΤΑΞΙΔΙ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΦΤΑΝΕΙ, ΠΟΙΟ ΠΕΡΙΟΧΗ; ΕΛΑ ΚΟΙΤΑΕΙ ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗ-ζικ-ζακ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΤΩΡΑ ΧΑΡΤΙ-ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ-χάρτη ΖΩΓΡΑΦΙΖΕΙ ΣΧΕΔΙΟ.](#)

Απόδοση στα Ελληνικά

Οι συμμαθητές/τριες μας από το άλλο σχολείο κωφών από ποιες περιοχές θα περάσουν για να φτάσουν στην Ακρόπολη; Ελάτε να δούμε τη νοηματίστρια και να σχεδιάσουμε το χάρτη, τη διαδρομή που ακολούθησαν.

Βήμα 5

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους/στις μαθητές/τριες δύο σχετικά πρόσφατες φωτογραφίες της Ακρόπολης και τους ζητά να βρουν ομοιότητες και διαφορές.

1. [Φωτογραφία 1: Ακρόπολη Σήμερα.pdf](#)

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ-ΕΙΚΟΝΑ-ΤΞ-L-φωτογραφία ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΣΗΜΕΡΑ

2. Φωτογραφία 2: Ακρόπολη Σήμερα-Δορυφόρος Google-pdf

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ-ΕΙΚΟΝΑ-ΤΞ-L-φωτογραφία ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΣΗΜΕΡΑ ΔΟΡΥΦΟΡΟΣ
GOOGLE

Η μία προέρχεται από τη σελίδα του μουσείου της Ακρόπολης και η άλλη είναι φωτογραφία της Ακρόπολης από το δορυφόρο του google.

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να απαντήσουν σε ερωτήσεις του τύπου:

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Ποιο είναι το πιο μεγάλο από όλα τα κτίρια;

ΧΩΡΟΣ ΚΤΙΡΙΟ ΕΚΕΙ ΠΟΛΥ-ΜΕΓΑΛΟ ΟΛΑ ΧΤΥΠΑΕΙ-ΤΞΣ ΠΟΙΟ;

2. Που είναι η είσοδος της Ακρόπολης στην φωτογραφία (1);

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΝΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΒΡΑΧΟΣ-ΤΞ-5: ΕΙΣΟΔΟΣ ΠΟΥ;

3. Που είναι η είσοδος της Ακρόπολης στην φωτογραφία (2) ;

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΥΟ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΒΡΑΧΟΣ-ΤΞ-5: ΕΙΣΟΔΟΣ ΠΟΥ;

4. Στη φωτογραφία (2) τι είναι αυτός ο χώρος αριστερά με τις κερκίδες;

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΥΟ ΧΩΡΟΣ-αριστερά ΕΚΕΙ-αριστερά ΚΕΡΚΙΔΕΣ ΤΙ;

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να συγκρίνουν τις δύο φωτογραφίες και να εντοπίσουν την είσοδο της Ακρόπολης, τον Παρθενώνα -προσδιορίζοντας ότι και στις δύο φωτογραφίες πρόκειται για το κεντρικό κτίριο-, να εντοπίσουν το θέατρο του Ηρώδου του Αττικού ως θεατρικού χώρου και να απαντήσουν για κάθε φωτογραφία με βάση την προοπτική του νοηματιστή.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΝΑ ΧΩΡΟΣ-δεξιά ΠΟΛΥ-ΜΕΓΑΛΟ ΧΩΡΟΣ-δεξιά-πίσω, ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ GOOGLE ΧΩΡΟΣ-δεξιά ΠΟΛΥ-ΜΕΓΑΛΟ ΧΩΡΟΣ-δεξιά-λίγο-μπροστά.

2. ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΝΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΒΡΑΧΟΣ-ΤΞ5: ΕΚΕΙ ΕΙΣΟΔΟΣ ΑΝΕΒΑΙΝΕΙ-ΤΞ2:-μπροστά.

3. ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΥΟ ΑΚΡΟΠΟΛΗ GOOGLE ΠΙΑΤΟ ΒΛΕΜΜΑ-ΨΗΛΑ ΕΚΕΙ ΠΙΑΤΟ ΒΡΑΧΟΣ-ΤΞ-5: ΕΙΣΟΔΟΣ-αριστερά ΑΝΕΒΑΝΕΙ-ΤΞ2-αριστερά ΕΚΕΙ.

4. ΘΕΑΤΡΟ-ΜΟΥΣΙΚΗ-ΚΕΡΚΙΔΕΣ-ωδείο

Βήμα 6

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους/στις μαθητές/τριες μία απεικόνιση της Ακρόπολης_pdf του 2^{ου} μ.Χ. αιώνα και τους ζητά να την περιγράψουν. Το υλικό προέρχεται

από τη σελίδα του μουσείου της Ακρόπολης. Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να αναφερθούν αρχικά στο βράχο και στη συνέχεια να περιγράψουν τα κτίρια κυρίως αυτά που δεσπόζουν, τον Παρθενώνα, τα προπύλαια στην είσοδο, το κεντρικό άγαλμα της Αθηνάς της Προμάχου, το Ερέχθειο και ίσως το Θέατρο του Ηρώδου του Αττικού κάτω από την Ακρόπολη. Για την περιγραφή δεν θα χρησιμοποιήσουν τα ονόματα των κτισμάτων, αλλά θα πρέπει να στηριχθούν μόνο στην εικόνα του κάθε κτιρίου όπως αυτή αναπαριστάτε στο σχέδιο. Οι παραγωγές των μαθητών/τριών θα βιντεοσκοπηθούν και θα συζητηθεί η πληρότητα των νοηματικών κειμένων, με βάση τα προαναφερόμενα στοιχεία που θα πρέπει να περιλαμβάνουν τη χρήση του νοηματικού χώρου και το αν η περιγραφή ακολουθεί την προοπτική του νοηματιστή.

Βήμα 7

Ο/η εκπαιδευτικός μοιράζει σε έντυπη μορφή στους/στις μαθητές/τριες [την απεικόνιση της Ακρόπολης.pdf](#) και τους παροτρύνει να παρακολουθήσουν τον νοηματιστή που παρουσιάζει το ακόλουθο νοηματικό κείμενο:

Χάρτης Ακρόπολης– Αριθμοί–Ονόματα

ΧΑΡΤΙ-ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ-χάρτης ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΟΝΟΜΑ

ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΟ ΑΙΩΝΑ ΧΡΙΣΤΟ ΜΕΤΑ. ΒΟΥΝΟ ΠΛΑΓΙΑ-ΤΞ5 ΕΚΕΙ-απάνω ΒΡΑΧΟΣ-ΤΞ5: ΚΑΤΑ-ΜΗΚΟΣ-ΚΙΟΝΕΣ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΕΚΕΙ ΜΕΣΗ ΑΥΤΟ ΚΑΤΑ-ΜΗΚΟΣ-ΚΙΟΝΕΣ ΜΠΡΟΣΤΑ-ΠΙΣΩ-ΚΙΟΝΕΣ ΝΑΟΣ ΤΙ-γεν ΟΝΟΜΑ; Π-Α-Ρ-Θ-Ε-Ν-Ω-Ν-Α-Σ ΑΥΤΟ ΝΟΗΜΑΤΑ; ΑΚΡΟΠΟΛΗ.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΕΝΤΕ

ΕΚΕΙ ΑΚΡΟΠΟΛΗ-ΒΡΑΧΟΣ-παρθενώνας ΜΠΡΟΣΤΑ-ΚΑΤΩ ΔΙΟΔΟΣ ΕΙΣΟΔΟΣ ΑΝΕΒΑΙΝΕΙ-ΤΞ2: ΕΚΕΙ ΠΟΡΤΑ ΟΝΟΜΑ ΤΙ-γεν; Π-Ρ-Ο-Π-Υ-Λ-Α-Ι-Α ΑΥΤΟ ΟΝΟΜΑ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΤΙ-γεν; ΠΡΙΝ ΠΟΡΤΑ-πύλαια.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΝΑ

ΔΙΟΔΟΣ ΕΙΣΟΔΟΣ+ ΠΡΙΝ+ ΠΟΡΤΑ-πύλαια ΕΚΕΙ ΕΚΕΙ-πίσω-λίγο-αριστερά ΧΩΡΟΣ-μικρό ΕΚΕΙ-πίσω ΤΙ-γεν; ΑΓΑΛΜΑ ΜΑΚΡΥ-ΨΗΛΟ-ΤΞ5: ΕΚΕΙ ΑΓΑΛΜΑ ΜΑΚΡΥ-ΨΗΛΟ-ΤΞ5: ΟΝΟΜΑ ΤΙ-γεν; ΘΕΑ ΑΘΗΝΑ ΑΥΤΟ Π-Ρ-Ο-Μ-Α-Χ-Ο-Υ, ΠΡΙΝ-ΠΟΛΕΜΟΣ-προμάχου.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΡΙΑ

ΕΚΕΙ-αριστερά ΧΩΡΟΣ-αριστερά ΕΚΕΙ-αριστερά ΝΑΟΣ ΚΑΤΑ-ΜΗΚΟΣ-ΚΙΟΝΕΣ-μικρό Ε-
ΚΕΙ-πιο-αριστερά ΚΑΤΑ-ΜΗΚΟΣ-ΚΙΟΝΕΣ ΑΥΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΙ-γεν; Ε-Ρ-Ε-Χ-Θ-Ε-Ι-Ο.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΣΣΕΡΑ

ΔΙΟΔΟΣ ΕΙΣΟΔΟΣ ΠΟΡΤΑ-προπύλαια ΔΙΠΛΑ-δεξιά ΧΩΡΟΣ ΚΑΤΩ ΕΚΕΙ ΝΑΟΣ ΜΠΡΟ-
ΣΤΑ-ΠΙΣΩ-ΚΙΟΝΕΣ-μικρό ΑΥΤΟ ΘΕΑ ΑΘΗΝΑ ΤΗΣ ΟΝΟΜΑ Ν-Ι-Κ-Η-Σ ΝΙΚΗ.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΥΟ

Με βάση την περιγραφή του νοηματιστή οι μαθητές/τριες καλούνται να συμπληρώσουν τους αντίστοιχους αριθμούς σε κάθε κτίριο.

[Άσκηση απεικόνισης Ακρόπολης-pdf.](#)

Στη συνέχεια ο/η εκπαιδευτικός μοιράζει στους/στις μαθητές/τριες τον [κύκλο της Ακρόπολης_pdf](#) και τους ζητά να συγκρίνουν τους δύο χάρτες και να ελέγξουν αν έχουν τοποθετήσει τους σωστούς αριθμούς που υπάρχουν στον κύκλο της Ακρόπολης, στην σωστή θέση στο σχέδιο απεικόνισης της Ακρόπολης. Προκειμένου να υποστηρίξει τη διαδικασία αυτοδιόρθωσης από την πλευρά των μαθητών/τριών, ο/η εκπαιδευτικός επανέρχεται στο νοηματικό κείμενο και όλοι μαζί αναλύουν το νοηματικό χώρο συγκρίνοντας την χρήση του από τον νοηματιστή κατά την περιγραφή με τον πραγματικό χώρο όπως απεικονίζεται στο σχέδιο απεικόνισης της Ακρόπολης. Όλοι μαζί παρατηρούν ότι [ο νοηματιστής περιγράφει το χώρο με βάση τη δική του προοπτική](#) και διορθώνουν τα λάθη τους εάν υπάρχουν.

Βήμα 8

Βασισμένοι στο παραπάνω νοηματικό κείμενο οι μαθητές/τριες παρακολουθώντας πολύ προσεκτικά τα ονόματα που δακτυλοσυλλαβίζει ο νοηματιστής και τα νοήματα που χρησιμοποιεί ως δάνεια από την ελληνική γλώσσα ως προς τα κτίσματα της Ακρόπολης, κάνουν την παρακάτω άσκηση αντιστοιχίας. Προκειμένου να κάνουν την αντιστοιχία μπορούν να δουν επαναληπτικά το νοηματικό κείμενο.

Αντιστοιχία αριθμών ονομάτων κτιρίων Ακρόπολης

[ΒΡΑΧΟΣ-ΤΞ5:-ακρόπολη ΧΩΡΟΣ++ ΟΝΟΜΑ ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΑΙΡΙΑΖΕΙ](#)

1. → ΠΟΡΤΑ-προπύλαια,
2. → ΝΑΟΣ ΑΘΗΝΑ ΝΙΚΗ,
3. → ΑΓΑΛΜΑ ΑΘΗΝΑ ΠΡΙΝ-ΠΟΛΕΜΟΣ-προμάχου
4. → ΔΩΜΑΤΙΟ-ΚΕΦΑΛΙ-ΜΠΡΟΣΤΑ-ΠΙΣΩ-ΚΙΟΝΕΣ-ερέχθειο,

5. → ΑΚΡΟΠΟΛΗ-παρθενώνας

Μετά την ολοκλήρωση της άσκησης οι μαθητές/τριες ασκούνται στο δακτυλοσυλλαβισμό των ονομάτων των κτισμάτων και των νοημάτων που έχουν προκύψει ως δάνεια, λέξεις από την ελληνική γλώσσα για την αναφορά σε αυτά. Οι μαθητές/τριες συζητούν σχετικά με τη χρήση του δακτυλοσυλλαβισμού. **Όταν δεν έχουμε αποδεκτό νόημα για κάποιο κύριο όνομα, π.χ.ονόματα κτισμάτων, προσώπων για τα τοπωνύμια κ.λπ. τότε κάνουμε χρήση του δακτυλοσυλλαβισμού.**

Ο/η εκπαιδευτικός κατευθύνει επίσης την προσοχή των μαθητών/τριών στις στοματικές εικόνες – μη χειροκινησιακά στοιχεία - που συνοδεύουν τα νοήματα που έχουν προκύψει ως δάνεια από τις Ελληνικές λέξεις στο παραπάνω νοηματικό κείμενο. Τι παρατηρούμε σχετικά με το ρόλο τους, από πού προέρχονται οι κινήσεις του στόματος του νοηματιστή, μήπως συσχετίζονται με κάποιες ελληνικές λέξεις; Οι μαθητές/τριες με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού αναγνωρίζουν ότι αυτές **οι κινήσεις του στόματος αποτελούν σύντομη αναπαράσταση λέξεων της ελληνικής και ότι προέρχονται ως δάνεια από αυτήν** και μαθαίνουν τις αντίστοιχες ελληνικές λέξεις.

Βήμα 9

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει και πάλι το νοηματικό κείμενο Διαδρομή - περιοχές: Πεύκη – Ακρόπολη ή Διαδρομή - περιοχές: Αργυρούπολη – Ακρόπολη (βήμα 3) ανάλογα με το σχολείο φοίτησης των μαθητών/τριών ή και τα δύο κείμενα αν οι διαδρομές έχουν παρουσιαστεί και συγκριτικά στην δραστηριότητα επέκτασης που παρουσιάστηκε στο βήμα 4.

Ζητάει από τους/τις μαθητές/τριες να προσέξουν τις στοματικές εικόνες – μη χειροκινησιακά στοιχεία - που συνοδεύουν τα νοήματα που αφορούν στα ονόματα των περιοχών. Και σε αυτή την περίπτωση οι μαθητές/τριες θα πρέπει να αναγνωρίζουν ότι τα μη χειροκινησιακά στοιχεία αποτελούν σύντομη αναπαράσταση των λέξεων της Ελληνικής και ότι προέρχονται ως δάνεια από αυτήν.

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να παρατηρήσουν ότι ως λεξιλογικά σημεία τα νοήματα των περιοχών π.χ. **ΝΕΑ-ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑ, ΠΟΥΛΙ-περιστέρι, ΑΙΓΑΛΕΩ** (ΤΡΕΜΑ-αιγάλεω), **ΧΑΛΑΝΔΡΙ, ΓΑΛΑ-γαλάτσι, ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ-ζωγράφου** για τη μια διαδρομή και **ΑΛΙΜΟΣ, ΝΕΑ-ΣΜΥΡΝΗ, ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ, ΥΜΗΤΤΟ, ΒΥΡΩΝΑ** για την άλλη σε άλλο γλωσσικό πλαίσιο, φράση ή κείμενο θα μπορούσαν να σημαίνουν κάτι όμοιο ή τελείως διαφορετικό.

Π.χ.

ΝΕΑ-ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑ / ΑΕΚ,

ΠΟΥΛΙ-περιστέρι / ΠΟΥΛΙ,

ΑΙΓΑΛΕΩ / ΤΡΕΛΛΑ (ΤΡΕΛΛΑ-αιγάλεω/ΤΡΕΛΛΑ),

ΧΑΛΑΝΔΡΙ / ΜΙΣΟ ,

ΓΑΛΑ-γαλάτσι / ΓΑΛΑ,

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ-ζωγράφου / ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ,

ΑΛΙΜΟΣ / ΑΜΜΟΣ (το ίδιο νόημα με άλλη στοματική εικόνα μπορεί να σημαίνει ΖΑΧΑΡΗ ή ΑΛΕΥΡΙ κ.α.),

ΝΕΑ-ΣΜΥΡΝΗ / ΝΕΑ ΦΩΤΙΑ,

ΗΛΙΟΣ-ηλιούπολη / ΗΛΙΟΣ,

Υ-ΒΟΥΝΟ-υμηττός / ΒΟΥΝΟΥ,

Β-ΠΕΡΙΟΧΗ-βύρωνας / Β .

Γνωρίζουν οι μαθητές/τριες άλλα νοήματα που η αλλαγή της στοματικής εικόνας αλλάζει τη σημασία του νοήματος; Θυμούνται νοήματα από την Ενότητα 1 στα οποία να παρατήρησαν το ίδιο φαινόμενο ως προς τη διαφοροποίηση της παραμέτρου της έκφρασης του προσώπου και ειδικότερα της στοματικής εικόνας που χαρακτηρίζει την εκφορά του νοήματος; Ποια είναι σε αυτή την περίπτωση η διαφορά;

Οι μαθητές/τριες όπως και στην προηγούμενη δραστηριότητα θα πρέπει να απαντήσουν ότι για αυτή την κατηγορία των νοημάτων η στοματική εικόνα αποτελεί σύντομη αναπαράσταση της λέξης της Ελληνικής γλώσσας, αποτελεί δηλαδή κατά κάποιον τρόπο δάνειο από αυτήν.

Βήμα 10

Οι μαθητές/τριες ανακαλύπτουν και άλλα νοήματα των οποίων η στοματική εικόνα αποτελεί δάνειο από την Ελληνική γλώσσα. Βλέπουν τα παρακάτω νοήματα και βρίσκουν τη λέξη της οποίας αναπαράσταση αποτελεί η στοματική εικόνα του νοήματος από τη σχετική [λίστα των λέξεων_pdf](#).

1. ΚΟΙΝΩΝΙΑ
2. ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ
3. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
4. ΚΙΘΑΡΑ

5. ΣΟΚΟΛΑΤΑ
6. ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ
7. ΖΥΓΑΡΙΑ
8. ΕΙΔΗΣΕΙΣ
9. ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ
10. ΤΥΧΗ
11. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ
12. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ
13. ΑΚΡΟΠΟΛΗ
14. ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ
15. ΜΥΡΜΗΓΚΙ
16. ΑΜΕΣΩΣ
17. ΗΜΕΡΑ
18. ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ
19. ΜΗΝΥΜΑ
20. ΔΟΥΛΕΙΑ
21. ΕΡΓΑΛΕΙΟ
22. ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ
23. ΣΧΟΛΕΙΟ
24. ΟΜΑΔΑ
25. ΜΑΘΗΤΗΣ

Στη συνέχεια παίζουν ένα παιχνίδι δακτυλοσυλλαβισμού.

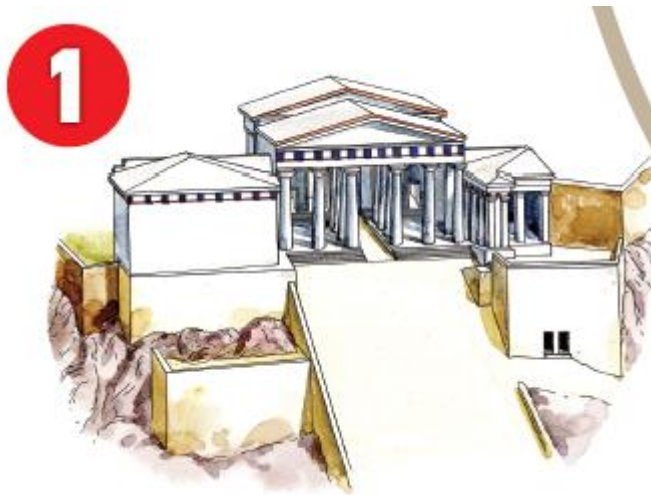
Κάθε μαθητής/τρια διαλέγει μια ελληνική λέξη από τη λίστα τη δακτυλοσυλλαβίζει και οι άλλοι/ες μαθητές/τριες πρέπει να βρουν το σωστό νόημα που αποδίδει τη σημασία της λέξης. Οι μαθητές/τριες ασκούνται να δακτυλοσυλλαβίζουν καθαρά και με τον κατάλληλο ρυθμό.

Η δραστηριότητα μπορεί να επεκταθεί ζητώντας από τους ίδιους τους/τις μαθητές/τριες να βρουν νοήματα που γνωρίζουν και για τα οποία απαιτείται η χρήση της στοματικής εικόνας της Ελληνικής λέξης την οποία αποδίδουν.

Βήμα 11

Ο/η εκπαιδευτικός δείχνει στους μαθητές/τριες (1) τη [Φωτογραφία 2: Ακρόπολη Σήμερα-Δορυφόρος Google-pdf](#) και (2) το [Χάρτης της Ακρόπολης_pdf](#) (υλικό από τη σελίδα του νέου μουσείου της Ακρόπολης) και παρουσιάζει τα ακόλουθα νοηματικά κείμενα στους/στις μαθητές/τριες, δίνοντας πληροφορίες για κάθε ένα από τα κτίσματα ξεχωριστά.

[ΧΑΡΤΙ-ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ-χάρτης ΑΚΡΟΠΟΛΗ 1 – ΠΡΙΝ-ΠΟΡΤΑ-προπύλαια](#) (Χάρτης Ακρόπολης 1 – Προπύλαια)

ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΑΝΕΒΑΙΝΕΙ-ΤΞ2: ΕΚΕΙ ΠΑΡΑ-ΠΟΛΥ-ΠΑΛΙΑ-αρχαιότητα ΣΗΜΕΡΑ ΙΔΙΟ₁ Α-ΜΕΤΑΒΛΗΤΟ. ΑΝΕΒΑΙΝΕΙ-ΤΞ2: ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΑΝΕΒΑΙΝΕΙ-ΤΞ2: ΑΡΙΣΤΕΡΑ-δυτικά ΑΥΤΟ ΑΝΕΒΑΙΝΕΙ-ΤΞ2: ΑΝΕΤΑ ΕΙΣΟΔΟΣ-πρόσβαση ΑΝΕΒΑΙΝΕΙ-ΤΞ2: ΕΙΣΟΔΟΣ-πρόσβαση ΑΝΕΒΑΙΝΕΙ-ΤΞ2:

ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΕΚΕΙ ΠΡΙΝ-ΠΟΡΤΑ-προπύλαια ΕΚΕΙ ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΚΕΙ ΠΑΡΑ-ΠΟΛΥ-ΠΑΛΙΑ 437 ΜΕΧΡΙ 432 ΠΡΙΝ ΧΡΙΣΤΟ ΦΤΙΑΧΝΕΙ ΠΟΙΟΣ ΦΗΜΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑΣ ΟΝΟΜΑ Μ-Ν-Η-Σ-Ι-Κ-Λ-Η-Σ ΑΥΤΟΣ ΚΕΝΤΡΟ ΧΩΡΟΣ ΔΙΠΛΑ-δεξιά ΔΙΠΛΑ-αριστερά ΧΩΡΟΣ-δεξιά ΧΩΡΟΣ-αριστερά ΑΥΤΟ.

ΑΥΤΟ ΕΝΤΥΠΩΣΗ ΤΙ-γεν; ΟΡΟΦΟΣ ΑΥΤΟ ΝΑΟ ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΑΓΑΛΜΑ-μάρμαρα ΚΥΒΟΣ++ ΧΡΩΜΑΤΑ ΧΡΥΣΑ ΛΑΜΠΕΡΑ

Απόδοση στα Ελληνικά

Σήμερα όπως και στην αρχαιότητα ανεβαίνει κανείς στην Ακρόπολη από τη Δυτική πλευρά επειδή η πρόσβαση πιο εύκολη και ομαλή.

Τα Προπύλαια 437-432 π.Χ. η μνημειακή είσοδος της Ακρόπολης έργο του αρχιτέκτονα Μνησικλή αποτελούνταν από ένα κεντρικό κτίριο και δύο αίθουσες δεξιά και αριστερά του.

Ιδιαίτερα εντυπωσιακή ήταν η οροφή τους με τα φατνώματα, μαρμάρινες τετράγωνες πλάκες, διακοσμημένες με χρώματα και επίχρυσα μεταλλικά στολίδια.

[ΧΑΡΤΙ-ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ-χάρτης ΑΚΡΟΠΟΛΗ 2 - ΝΑΟΣ ΑΘΗΝΑ ΝΙΚΗ](#) (Χάρτης Ακρόπολης 2 – Ο Ναός της Αθηνάς Νίκης)

[ΕΚΕΙ ΕΙΣΟΔΟ ΠΡΙΝ-ΠΟΡΤΑ-προπύλαια ΕΚΕΙ-δεξιά ΧΩΡΟΣ-μικρός ΕΚΕΙ ΚΑΤΩ ΝΑΟΣ Ε-ΕΚΕΙ ΜΑΤΙ ΙΩΝΙΚΟ-ΣΧΕΔΙΟ ΑΥΤΟ ΝΑΟΣ ΑΘΗΝΑ ΝΙΚΗ, ΠΟΤΕ; 427 ΜΕΧΡΙ 421 ΧΡΙΣΤΟ ΠΡΙΝ ΑΥΤΟ ΦΤΙΑΧΝΕΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑΣ ΠΟΙΟΣ Κ-Α-Λ-Λ-Ι-Κ-Ρ-Α-Τ-Η-Σ.](#)

[ΑΥΤΟ ΣΥΝΗΘΩΣ ΤΙΜΗ ΕΔΩ ΑΘΗΝΑ ΛΟΓΩ ΑΘΗΝΑ ΠΟΛΕΜΟ ΑΘΗΝΑ-αθηναίους ΠΟΛΕΜΟ++ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ](#)

Απόδοση στα Ελληνικά

Δεξιά από τα προπύλαια βλέπεις τον μικρό ιωνικό Ναό της Αθηνάς Νίκης (427 - 421 π.Χ.), έργο του αρχιτέκτονα Καλλικράτη. Εδώ λατρεύονταν η Αθήνα ως συμπαραστάτρια των Αθηναίων στους πολέμους.

[ΧΑΡΤΙ-ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ-χάρτης ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΑΡΙΘΜΟΣ 3 - ΑΓΑΛΜΑ ΑΘΗΝΑ ΠΡΙΝ-ΠΟΛΕΜΟΣ-προμάχου](#) (Χάρτης Ακρόπολης 3 – Το Άγαλμα της Αθηνάς της Προμάχου)

ΠΡΙΝ-ΠΟΡΤΑ-προϋλαιο ANEBAΙΝΕΙ-ΤΞ2: ΚΟΙΤΑΕΙ ΕΙΚΟΝΑ ΚΟΙΤΑΕΙ-γύρω ΧΩΡΟΣ Α-ΚΡΟΠΟΛΗ.

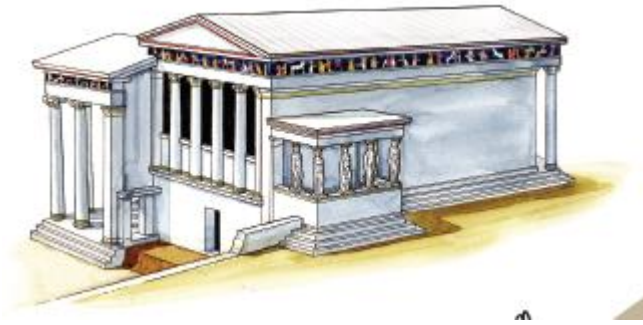
ΠΑΡΑ-ΠΟΛΥ-ΠΑΛΙΑ-αρχαιότητα ΕΚΕΙ ΕΧΕΙ ΠΟΛΛΑ ΕΠΙΓΡΑΦΗ+ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ+ Α-ΓΑΛΜΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ-ΤΞ2:++, ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΔΩΡΟ ΕΚΕΙ ΘΕΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ-ΤΞ2:++ ΠΟΛΛΑ.

ΕΝΑ ΕΝΤΥΠΩΣΗ ΑΥΤΟ ΨΗΛΟ-ΤΞ5: ΑΓΑΛΜΑ ΨΗΛΟ-ΤΞ5 ΜΕΤΡΟ; ΕΝΝΕΑ ΜΕΤΡΟ ΑΥΤΟ ΠΟΙΟΣ; ΑΘΗΝΑ ΘΕΑ ΑΘΗΝΑ ΠΡΙΝ-ΠΟΛΕΜΟΣ-προμάχου ΑΥΤΟ ΦΤΙΑΧΝΕΙ ΑΓΑΛΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΠΟΙΟΣ; ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΦΗΜΗ Φ-Ε-Ι-Δ-Ι-Α-Σ ΑΥΤΟ ΙΔΙΟ₁ ΨΗΛΟ-ΤΞ5 ΤΩΡΑ ΧΑΘΗΚΕ

Απόδοση στα Ελληνικά

Αφού περάσεις μέσα από τα Προϋλαιο έχεις μία γενική εικόνα του χώρου της Ακρόπολης. Κατά την αρχαιότητα πολλές επιγραφές και αναθήματα υπήρχαν στο ιερό. Ιδιαίτερα εντυπωσιακό ήταν το μεγάλο άγαλμα της Αθηνάς Προμάχου, ύψος 9 μέτρων, έργο του γλύπτη Φειδία το οποίο σήμερα έχει χαθεί.

ΧΑΡΤΙ-ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ-χάρτης ΑΚΡΟΠΟΛΗ 4 – ΔΩΜΑΤΙΟ-ΚΕΦΑΛΙ-ΜΠΡΟΣΤΑ-ΠΙΣΩ-ΚΙΟ-ΝΕΣ-ερέχθειο (Χάρτης Ακρόπολης 4 – Ερέχθειο)

ΚΟΙΤΑΕΙ ΧΩΡΟΣ-αριστερά ΑΥΤΟ ΔΩΜΑΤΙΟ-ΚΕΦΑΛΙ-ΜΠΡΟΣΤΑ-ΠΙΣΩ-ΚΙΟΝΕΣ-ερέχθειο, ΑΥΤΟ ΚΟΙΤΑΕΙ ΝΑΟΣ ΣΧΕΔΙΟ-ΙΩΝΙΚΟ ΑΥΤΟ ΦΤΙΑΧΝΕΙ ΠΟΛΥ-ΠΑΛΙΑ 421 ΜΕΧΡΙ 406 ΧΡΙΣΤΟ ΠΡΙΝ ΑΥΤΟ ΤΙΜΗ ΕΧΕΙ ΔΥΟ, ΠΡΩΤΟ ΘΕΑ ΑΘΗΝΑ, ΑΥΤΟ ΟΝΟΜΑ ΕΧΕΙ ΑΛΛΟ ΤΙ-γεν Π-Α-Λ-Λ-Α-Δ-Α ΑΥΤΗ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΘΗΝΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΕΙ ΣΩΖΕΙ, ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΡΙΑΙΝΑ-ποσειδῶνας+, ΤΡΙΑΙΝΑ-ποσειδῶνας ΑΛΛΟ ΟΝΟΜΑ Ε-Ρ-Ε-Χ-Θ-Ε-Α, ΑΥΤΟ ΟΝΟΜΑ ΝΑΟ ΔΙΝΕΙ ΟΝΟΜΑ ΒΑΦΤΙΖΕΙ ΝΑ-ΤΟ.

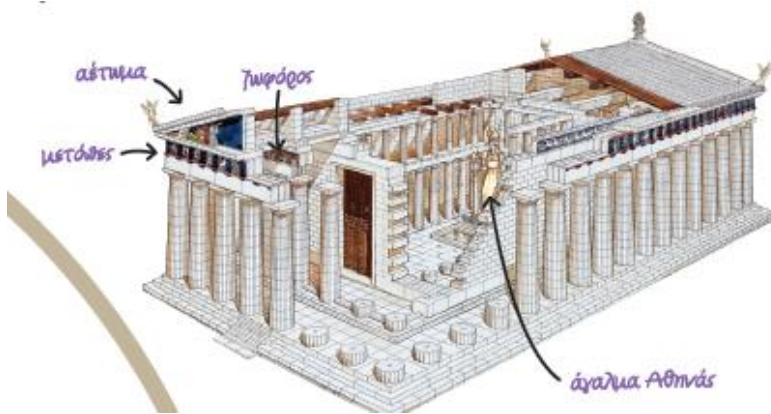
ΕΔΩ ΨΕΜΑ-ΙΣΤΟΡΙΑ-μύθος ΠΟΛΥ-ΠΑΛΙΑ ΟΙ-ΔΥΟ ΘΕΟΙ ΟΙ-ΔΥΟ ΦΑΓΩΜΑΡΑ++ ΠΟΛΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΟΙΟΣ;

ΑΥΤΟ ΝΑΟΣ ΚΟΛΩΝΑ++ ΜΠΡΟΣΤΑ-ΠΙΣΩ-ΚΙΟΝΕΣ ΕΧΕΙ ΔΥΟ ΕΙΣΟΔΟΣ-μπροστά ΕΙΣΟΔΟΣ-αριστερά, ΒΟΡΑΣ ΑΝΑΤΟΛΗ.

Απόδοση στα Ελληνικά

Αριστερά βλέπεις το Ερέχθειο (421-406 π.Χ.) τον Ιωνικό ναό που ήταν αφιερωμένος στην Αθηνά Παλλάδα προστάτιδα της πόλης και στον Ποσειδῶνα Ερεχθέα, απ' όπου ο ναός πήρε και το όνομά του. Εδώ σύμφωνα με το μύθο οι δυο θεοί είχαν φιλονικήσει για την προστασία της πόλης. Για αυτό ο ναός είχε χωριστεί σε δύο μέρη και έχει δύο εισόδους μία στη Βόρεια και μία στην Ανατολική πλευρά.

ΧΑΡΤΙ-ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ-χάρτης ΑΚΡΟΠΟΛΗ 5 – ΑΚΡΟΠΟΛΗ-παρθενώνας (Χάρτης Ακρόπολης 5 – Παρθενώνας)

ΕΚΕΙ ΧΩΡΟΣ-δεξιά+ ΕΚΕΙ ΑΚΡΟΠΟΛΗ-παρθενώνας+ ΑΚΡΟΠΟΛΗ-παρθενώνας ΠΡΙΝ;
447 ΜΕΧΡΙ 438 ΧΡΙΣΤΟ ΠΡΙΝ, ΑΥΤΟ+ ΧΩΡΟΣ-δεξιά ΤΕΡΑΣΤΙΟ ΟΜΟΡΦΟ ΛΑΜΠΕΡΟ
ΝΑΟΣ++ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΧΩΡΟΣ+++ ΑΥΤΟ ΠΡΩΤΟΣ.

ΑΥΤΟ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑΣ ΠΟΙΟΣ; ΦΗΜΗ ΔΥΟ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑΣ ΠΡΩΤΟ ΟΝΟΜΑ Ι-Κ-Τ-Ι-Ν-
Ο-Σ ΔΕΥΤΕΡΟ Κ-Α-Λ-Λ-Ι-Κ-Ρ-Α-Τ-Η-Σ ΑΥΤΟΣ, ΑΠΟ-ΤΗΝ-ΑΛΛΗ ΚΟΙΤΑΕΙ ΕΠΙΒΛΕΨΗ
ΑΥΤΟ ΠΟΙΟΣ; ΑΓΑΛΜΑ-γλύπτης ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΟΝΟΜΑ Φ-Ε-Ι-Δ-Ι-Α-Σ.

ΑΥΤΟ ΝΑΟΣ ΧΕΡΙΑ-τέχνη ΦΤΙΑΧΝΕΙ ΒΑΡΥ-δωρικός ΡΥΘΜΟΣ, ΠΟΛΛΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ
ΠΟΛΛΑ ουσου ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΙΩΝΙΚΟ-ΣΧΕΔΙΟ ΣΤΟΛΙΔΙΑ, ΟΜΟΡΦΟ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, ΤΕΛΕΙΟ,
ΦΤΙΑΧΝΕΙ ΧΤΙΣΙΜΟ ΠΛΟΥΣΙΟ ΠΕΡΙΤΕΧΝΟ.

Απόδοση στα Ελληνικά

Δεξιά ξεχωρίζει ο Παρθενώνας (447-438 π.Χ.), ο μεγαλύτερος και λαμπρότερος από τους ναούς της Αθηνάς στην Ακρόπολη. Σχεδιάστηκε από τους αρχιτέκτονες Ικτίνο και Καλλικράτη ενώ τη γενική επίβλεψη του έργου είχε ο γλύπτης Φειδίας. Ο ναός δωρικού ρυθμού με πολλά ιωνικά στοιχεία, ήταν περίφημος για την τελειότητα της κατασκευής του και την πλούσια γλυπτική του.

Οι μαθητές/τριες μελετούν τον [χάρτη της Ακρόπολης_pdf](#) ([χάρτη της Ακρόπολης_rpt](#)) και βρίσκουν τις πληροφορίες που τους έδωσε πριν η νοηματίστρια. Καθένας/καθεμία από αυτούς/ές αναλαμβάνει να παρουσιάσει ένα νοηματικό κείμενο για ένα από τα πέντε κτίσματα του χάρτη.

Κάθε μαθητής/τρια ανάλογα με το κτίσμα που θα παρουσιάσει μπορεί να ανατρέξει στο αντίστοιχο κείμενο της νοηματίστριας και να το μελετήσει αντιπαραβάλλοντάς το με το ελληνικό κείμενο. Για κάθε κτίσμα θα πρέπει να μας δώσει πληροφορίες (α) για τη θέση του κτίσματος, (β) το όνομα του, (γ) ποιος το έκτισε, (δ) άλλες ιστορικές πληροφορίες για το σκοπό του κτίσματος αυτού.

Επέκταση της δραστηριότητας

Οι μαθητές/τριες:

- (1) οργανώνουν μια συνάντηση με μια κωφή αρχαιολόγο ή φιλόλογο με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού. Συζητούν για την Ακρόπολη και αναζητούν να μάθουν αν υπάρχουν συγκεκριμένα νοήματα για τα ονόματα των ναών της Ακρόπολης. Παρουσιάζουν την εργασία τους για κάθε κτίσμα και επικαιροποιούν τα νοήματα που έχουν χρησιμοποιήσει με βάση τις νέες πληροφορίες που έχουν συλλέξει.
- (2) Παρακολουθούν το βίντεο «[Ξενάγηση στην Ακρόπολη_video](#)» ([ΞΕΝΑΓΗΣΗ ΕΚΕΙ ΑΚΡΟΠΟΛΗ](#)) δημιουργία των μαθητών/τριών του Ειδικού Γυμνασίου-Λυκείου Κωφών Αργυρούπολης (2019) και επεξεργάζονται το υλικό τόσο ως προς το περιεχόμενο όσο και ως προς τη γλώσσα.
- (3) Παρακολουθούν το σχετικό βίντεο ([ΑΘΗΝΑ – ΠΟΣΕΙΔΩΝΑΣ](#)) από το βιβλίο της Ιστορίας Γ' Δημοτικού απόδοση του κειμένου [Αθηνά και Ποσειδώνας](#) σελ. 18 και περιγράφουν την αναπαράσταση της μάχης των δύο θεών στο δυτικό αέτωμα του Παρθενώνα.

Βήμα 12

Οι μαθητές/τριες ετοιμάζουν μια ανακοίνωση για την επίσκεψη στην Ακρόπολη που πρόκειται να πραγματοποιήσουν αξιοποιώντας και εμπλουτίζοντας το νοηματικό κείμενο που ανέπτυξαν με τις οδηγίες μετάβασης στην Ακρόπολη και προσθέτοντας επιπλέον πληροφορίες, ημέρα, ώρα, πρόγραμμα παραμονής δραστηριότητα/ συμμετέχοντες.

Συζητούν για τις πληροφορίες που θα πρέπει να συμπεριλάβουν

Πληροφορίες σχετικά με την επίσκεψη στη Ακρόπολη - Ανακοίνωση

[ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ+ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΑΚΡΟΠΟΛΗ - ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ](#)

Αρχή (εισαγωγή): (α) χαιρετισμός, (β) το είδος της πληροφορίας που πρόκειται να παρουσιάσουν

Κύριο μέρος: (α) πότε, (β) που, (γ) ποιοι, (δ) πως θα πάνε, (ε) τι θα κάνουν, πρόγραμμα – δραστηριότητες στο βράχο,

Τέλος: (α) επιστροφή, (β) κάλεσμα, (γ) χαιρετισμός.

Οι μαθητές/τριες μπορούν να μελετήσουν διάφορες ανακοινώσεις προκειμένου να διαμορφώσουν την δική τους ανακοίνωση για την επίσκεψη που πρόκειται να πραγματοποιήσουν π.χ.

[ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΒΑΖΑΑΡ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΩΝ ΠΕΥΚΗ: Πολιτιστικό Bazaar \(29 Μαρτίου 2017\) _video](#)

[ΕΡΩΤΗΣΗ++ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΗΜΕΡΑ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΜΟΥΣΕΙΟ: Πρόσκληση Εκδήλωσης Ημέρα Μουσείων_video](#)

[ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ DEAF FESTIVAL 2018, 2016: Ανακοινώσεις Deaf Festival 2018, 2016_pdf](#)

ΕΝΟΤΗΤΑ 5

«Από την ιστορία στην αφήγηση»

Στη διδακτική ενότητα «Από την ιστορία στην αφήγηση» οι μαθητές/τριες μαθαίνουν να διακρίνουν διαφορετικούς τύπους κειμένου και ασκούνται στην ανάπτυξη αφηγήσεων και διαλόγων σε επίσημες και ανεπίσημες περιστάσεις. Επεξεργαζόμενοι στοιχεία από την πρόσφατη νεοελληνική ιστορία, αναπτύσσουν τις αφηγηματικές τους ικανότητες και αρχίζουν να εξοικειώνονται με τη συλλογή ιστορικών και βιογραφικών πληροφοριών. Στην παρούσα ενότητα καλύπτονται οι ακόλουθοι στόχοι του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών της ΕΝΓ, ως προς τους άξονες περιεχομένου.

Στόχοι - Άξονες Περιεχομένου

Αντιληπτική γλώσσα

Οι μαθητές/τριες:

- να αναπτύξουν στρατηγικές κατανόησης και ερμηνείας της δομής της ΕΝΓ,
- να κατανοούν, να βιώνουν και να εκτιμούν στοιχεία λογοτεχνίας και πολιτισμού των Κωφών,
- να κατανοούν την κοινωνική φύση της γλώσσας,
- να αντιλαμβάνονται πως η γλώσσα επηρεάζει τις στάσεις, τις αντιλήψεις και τις απόψεις μας για τον κόσμο,
- να κατανοούν και να προσεγγίζουν με κριτική σκέψη τις παρουσιαζόμενες πληροφορίες (ερωτήματα, υποθέσεις, εκτιμήσεις).

Εκφραστική γλώσσα

Οι μαθητές/τριες:

- να δημιουργούν παρουσιάσεις και κείμενα στην ΕΝΓ για γνωστικούς, συλλογιστικούς, δημιουργικούς και πληροφοριακούς σκοπούς, απευθυνόμενοι σε διαφορετικά ακροατήρια,
- να αναλύουν και να εφαρμόζουν τους κανόνες της ΕΝΓ,
- να χρησιμοποιούν κατάλληλους τύπους και ύφος, κατάλληλους στιλιστικούς τρόπους για παρουσίαση θεμάτων, έκφραση ιδεών, σκέψεων, γνώσεων και συναισθημάτων στην ΕΝΓ,
- να διατυπώνουν ερωτήματα, υποθέσεις, ιδέες,

- να εργάζονται ερευνητικά πάνω στην ΕΝΓ.

Ως προς τους ειδικούς στόχους στη διδακτική ενότητα «Από την ιστορία στην αφήγηση» καλύπτονται οι ακόλουθοι στόχοι:

Αντιληπτική γλώσσα

Οι μαθητές/τριες ασκούνται βαθμιαία:

- να αναγνωρίζουν το ρόλο των κινήσεων του στόματος ως δάνεια από την καθομιλουμένη π.χ. για ονόματα ανθρώπων, τοπωνύμια, κ.λπ.,
- να αναγνωρίζουν το ρόλο των κινήσεων του στόματος ως σύντομη αναπαράσταση λέξεων της Ελληνικής γλώσσας,
- να κατανοούν τη χρήση και το ρόλο του δακτυλοσυλλαβισμού,
- να κατανοούν το δακτυλοσυλλαβισμό του συν-νοηματιστή τους για την αναφορά σε κύρια ονόματα, -πρόσωπα, τόπους- έννοιες που δεν έχουν αποδεκτό νόημα,
- να αξιολογούν πότε οι λέξεις είναι δακτυλοσυλλαβισμένες καθαρά, με ακρίβεια και σωστό ρυθμό,
- να αναγνωρίζουν τις διαφορές ανάμεσα σε μία δακτυλοσυλλαβιζόμενη λέξη και σε ένα αρχικοποιημένο νόημα,
- να κατανοούν ότι κατά την αφήγηση μιας ιστορίας είναι σημαντικό να καθορίζεται ο χώρος και ο χρόνος από την αρχή,
- να κατανοούν ότι κατά την αφήγηση μιας ιστορίας είναι σημαντικό να ορίζονται με σαφήνεια οι πρωταγωνιστές,
- να κατανοούν τη σημασία της σωστής αλληλουχίας των γεγονότων σε κείμενα που μεταφέρουν συγκεκριμένες πληροφορίες,
- να κατανοούν και να εντοπίζουν τις συγκρούσεις στην πλοκή μιας ιστορίας ή ενός μύθου και να κατανοούν τη σημασία τους,
- να κατανοούν και να εντοπίζουν τη χρήση κάποιων συνδετικών τεχνικών όπως η παύση, η χρήση του χώρου, η δείξη, η αλλαγή ρόλου κ.λπ. κατά την ανάπτυξη ενός αφηγηματικού κειμένου ή ενός κειμένου που μεταφέρει πληροφορίες,
- να κατανοούν την αναγκαιότητα χρήσης φράσεων εισαγωγής και επιλόγου κατά την ανάπτυξη ενός νοηματικού κειμένου,
- να κατανοούν πώς αλλάζει η χρήση της γλώσσας σε διαφορετικά περιβάλλοντα, επίσημες και ανεπίσημες καταστάσεις, σε γλωσσικά περιβάλλοντα όπου στόχος είναι η μετάδοση πληροφοριών και όχι η συμμετοχή του συν-νοηματιστή,

- να αναγνωρίζουν τη διαφορετική χρήση της γλώσσας από διαφορετικούς ομιλητές: άντρες - γυναίκες, ανθρώπους διαφορετικών ηλικιών, ανθρώπους προερχόμενων από διαφορετικές περιοχές,
- να αντιληφθούν τις διαφορές ύφους της ΕΝΓ σε έναν διάλογο μαθητή/τρια με μαθητή/τρια, διάλογο μαθητή/τρια με ενήλικα, σε μια αφήγηση, μια διάλεξη, μια παρουσίαση,
- να αναγνωρίσουν ότι υπάρχουν διαφορετικοί τύποι κειμένων της ΕΝΓ και να παρακολουθούν μικρές ιστορίες (αφηγήσεις), βιογραφίες, ανακοινώσεις, παρουσιάσεις στην ΕΝΓ,
- να αναγνωρίσουν τις στρατηγικές που απαιτούνται για τη συλλογή νοηματιζόμενων ιστοριών και συνεντεύξεων από Κωφούς ενήλικες,
- να κατανοήσουν ότι μια συνέντευξη πρέπει να έχει συγκεκριμένο σκοπό,
- να αντιληφθούν την αναγκαιότητα προετοιμασίας των ερωτήσεων μιας συνέντευξης,
- να αναγνωρίσουν το σημαντικό ρόλο ενός διερμηνέα της ΕΝΓ στην επικοινωνία μεταξύ Κωφών και ακουόντων σε όλες τις περιστάσεις,
- να αναγνωρίζουν σε ποιες περιπτώσεις πρέπει να ζητήσει κάποιος έναν διερμηνέα ΕΝΓ,
- να αναγνωρίζουν ότι ένας διερμηνέας της ΕΝΓ διερμηνεύει από την προφορική Νέα Ελληνική γλώσσα στην ΕΝΓ,
- να αναγνωρίζουν ότι ένας διερμηνέας της ΕΝΓ διερμηνεύει από την ΕΝΓ σε προφορική Νέα Ελληνική γλώσσα.

Εκφραστική γλώσσα

Οι μαθητές/τριες ασκούνται βαθμιαία:

- να χρησιμοποιούν τις κινήσεις του στόματος ως σύντομη αναπαράσταση λέξεων της Ελληνικής γλώσσας,
- να χρησιμοποιούν το δακτυλοσυλλαβισμό για να αναφερθούν σε κύρια ονόματα - πρόσωπα, τόπους - όταν δεν υπάρχει αποδεκτό νόημα για αυτά,
- να δακτυλοσυλλαβίζουν καθαρά με ακρίβεια και κατάλληλο ρυθμό,
- να περιγράφουν τις διαφορές ανάμεσα σε μία δακτυλοσυλλαβιζόμενη λέξη και σε ένα αρχικοποιημένο νόημα,

- να καθορίζουν το χώρο και το χρόνο της αφήγηση μιας ιστορίας από την αρχή, κατά την επαναφήγηση ή την αφήγηση της,
- να ορίζουν με σαφήνεια τους πρωταγωνιστές μιας ιστορίας,
- να παρουσιάζουν την αλληλουχία των γεγονότων σε κείμενα που μεταφέρουν συγκεκριμένες πληροφορίες ακολουθώντας σωστές τεχνικές σύμφωνα με το πρότυπο του νοηματιστή/τρια,
- να χρησιμοποιήσουν κάποιες συνδετικές τεχνικές όπως η παύση, η χρήση του χώρου, η αλλαγή ρόλου, η δείξη κ.λπ. κατά την ανάπτυξη ενός αφηγηματικού κειμένου ή ενός κειμένου που μεταφέρει πληροφορίες,
- να χρησιμοποιήσουν φράσεις εισαγωγής και επιλόγου κατά την ανάπτυξη ενός νοηματικού κειμένου,
- να χρησιμοποιήσουν τη γλώσσα σε διαφορετικά περιβάλλοντα, επίσημες και ανεπίσημες καταστάσεις, γλωσσικά περιβάλλοντα, όπου στόχος είναι η μετάδοση πληροφοριών και όχι η συμμετοχή του συν-νοηματιστή,
- να συζητούν για τις διαφορές στη χρήση της γλώσσας ανάμεσα σε διαφορετικούς ομιλητές: άντρες - γυναίκες, διαφορετικές ηλικίες, διαφορετικές περιοχές,
- να μετατρέπουν ένα κείμενο διαλόγου μαθητή/τρια με μαθητή/τρια ή μαθητή/τρια με ενήλικα σε κείμενο παρουσίασης, διάλεξης,
- να παρουσιάζουν διαφορετικούς τύπους κειμένων στην ΕΝΓ, μικρές ιστορίες (αφηγήσεις), μύθους, βιογραφίες, ανακοινώσεις, παρουσιάσεις,
- να χρησιμοποιούν κατάλληλες στρατηγικές για τη συλλογή νοηματιζόμενων ιστοριών και συνεντεύξεων από Κωφούς ενήλικες,
- να θέτουν το στόχο μιας συνέντευξης και να προετοιμάζουν κατάλληλες ερωτήσεις για τη διεξαγωγή της,
- να εξηγούν το σημασία του ρόλου ενός διερμηνέα της ΕΝΓ στην επικοινωνία μεταξύ Κωφών και ακουόντων,
- να περιγράφουν τη δουλειά του διερμηνέα νοηματικής γλώσσας,
- να ζητούν διερμηνέα σε επίσημες περιστάσεις, παρουσιάσεις, ανακοινώσεις κ.λπ. και να εξηγούν σε ποιες επίσημες περιπτώσεις πρέπει να ζητήσει κάποιος έναν διερμηνέα ΕΝΓ.

5.1. Υποενότητα

Περιεχόμενο

Επεξεργαζόμενοι το ιστορικό γεγονός του δεύτερου παγκοσμίου πολέμου με την εμπλοκή της Ιταλίας και την επίθεση κατά της Ελλάδας ([ΕΛΛΑΔΑ](#)) στις 28 Οκτωβρίου 1940, ([28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940](#)), οι μαθητές/τριες αρχίζουν να εξοικειώνονται με τη διαφορετική χρήση της γλώσσας σε διαφορετικά περιβάλλοντα, επίσημες και ανεπίσημες περιστάσεις και από διαφορετικούς ομιλητές. Έρχονται σε επαφή με διαφορετικούς τύπους κειμένων, μαθαίνουν να συλλέγουν ιστορικές και βιογραφικές πληροφορίες και αναπτύσσουν τις αφηγηματικές τους ικανότητες, παρατηρώντας τις τεχνικές έμπειρων νοηματιστών και ενσωματώνοντας στοιχεία τους στην προσωπική τους πρακτική.

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες ενθαρρύνονται:

- να αναγνωρίζουν το ρόλο των κινήσεων του στόματος ως δάνεια από την καθομιλουμένη π.χ. για ονόματα ανθρώπων, τοπωνύμια κ.λπ.,
- να αναγνωρίζουν το ρόλο των κινήσεων του στόματος ως σύντομη αναπαράσταση λέξεων της Ελληνικής γλώσσας,
- να χρησιμοποιούν τις κινήσεις του στόματος ως σύντομη αναπαράσταση λέξεων της Ελληνικής γλώσσας,
- να κατανοούν τη χρήση και το ρόλο του δακτυλοσυλλαβισμού,
- να χρησιμοποιούν το δακτυλοσυλλαβισμό για να αναφερθούν σε κύρια ονόματα – πρόσωπα, τόπους– όταν δεν υπάρχει αποδεκτό νόημα για αυτά,
- να κατανοούν το δακτυλοσυλλαβισμό του συν-νοηματιστή τους όταν αναφέρεται σε κύρια ονόματα – πρόσωπα, τόπους– έννοιες που δεν έχουν αποδεκτό νόημα,
- να δακτυλοσυλλαβίζουν καθαρά με ακρίβεια και κατάλληλο ρυθμό,
- να αξιολογούν πότε οι λέξεις είναι δακτυλοσυλλαβισμένες καθαρά με ακρίβεια και σωστό ρυθμό,
- να αναγνωρίζουν και να περιγράφουν τις διαφορές ανάμεσα σε μία δακτυλοσυλλαβιζόμενη λέξη και σε ένα αρχικοποιημένο νόημα,
- να κατανοούν ότι κατά την αφήγηση μιας ιστορίας είναι σημαντικό να καθορίζεται ο χώρος και ο χρόνος από την αρχή,
- να καθορίζουν το χώρο και το χρόνο της αφήγησης μιας ιστορίας από την αρχή κατά την επαναφήγηση ή την αφήγηση της,

- να κατανοούν ότι κατά την αφήγηση μιας ιστορίας είναι σημαντικό να ορίζονται με σαφήνεια οι πρωταγωνιστές,
- να ορίζουν με σαφήνεια τους πρωταγωνιστές μιας ιστορίας,
- να κατανοούν τη σημασία της σωστής αλληλουχίας των γεγονότων σε κείμενα που μεταφέρουν συγκεκριμένες πληροφορίες,
- να παρουσιάζουν την αλληλουχία των γεγονότων σε κείμενα που μεταφέρουν συγκεκριμένες πληροφορίες ακολουθώντας σωστές τεχνικές σύμφωνα με το πρότυπο του νοηματιστή,
- να κατανοούν και να εντοπίζουν τη χρήση συνδετικών τεχνικών όπως η παύση, η χρήση του χώρου, η αλλαγή ρόλου, η δείξη κ.λπ. κατά την ανάπτυξη ενός αφηγηματικού κειμένου ή ενός κειμένου που μεταφέρει πληροφορίες,
- να χρησιμοποιήσουν κάποιες συνδετικές τεχνικές όπως η παύση, η χρήση του χώρου, η αλλαγή ρόλου, η δείξη κ.λπ. κατά την ανάπτυξη ενός αφηγηματικού κειμένου ή ενός κειμένου που μεταφέρει πληροφορίες,
- να κατανοήσουν την αναγκαιότητα χρήσης φράσεων εισαγωγής και επιλόγου κατά την ανάπτυξη ενός νοηματικού κειμένου,
- να χρησιμοποιήσουν εισαγωγικές φράσεις και φράσεις επιλόγου κατά την ανάπτυξη ενός νοηματικού κειμένου,
- να κατανοήσουν πώς αλλάζει η χρήση της γλώσσας σε διαφορετικά περιβάλλοντα, επίσημες και ανεπίσημες καταστάσεις, γλωσσικά περιβάλλοντα, όπου στόχος είναι η μετάδοση πληροφοριών και όχι η συμμετοχή του συν-νοηματιστή,
- να αντιληφθούν τις διαφορές ύφους της ΕΝΓ σε έναν διάλογο μαθητή/τριας με μαθητή/τρια, διάλογο μαθητή/τιρα με ενήλικα, σε μια αφήγηση, μια διάλεξη, μια παρουσίαση,
- να μάθουν ότι υπάρχουν διαφορετικοί τύποι κειμένων της ΕΝΓ και να παρακολουθούν μικρές ιστορίες (αφηγήσεις), μύθους, βιογραφίες, ανακοινώσεις, παρουσιάσεις στην ΕΝΓ,
- να αναγνωρίζουν τις στρατηγικές που απαιτούνται για τη συλλογή νοηματιζόμενων ιστοριών και συνεντεύξεων από Κωφούς ενήλικες,
- να κατανοήσουν ότι μια συνέντευξη πρέπει να έχει συγκεκριμένο σκοπό,
- να αντιληφθούν την αναγκαιότητα προετοιμασίας των ερωτήσεων μιας συνέντευξης,

- να χρησιμοποιήσουν τη γλώσσα σε διαφορετικά περιβάλλοντα, επίσημες και ανεπίσημες καταστάσεις, γλωσσικά περιβάλλοντα, όπου στόχος είναι η μετάδοση πληροφοριών και όχι η συμμετοχή του συν-νοηματοπιστή,
- να μετατρέπουν ένα κείμενο διαλόγου μαθητή/τρια με μαθητή/τρια ή μαθητή/τρια με ενήλικα σε κείμενο παρουσίασης, διάλεξης,
- να παρουσιάζουν διαφορετικούς τύπους κειμένων στην ΕΝΓ, μικρές ιστορίες (αφηγήσεις), μύθους, βιογραφίες, ανακοινώσεις παρουσιάσεις,
- να χρησιμοποιούν κατάλληλες στρατηγικές για τη συλλογή νοηματοζόμενων ιστοριών και συνεντεύξεων από Κωφούς ενήλικες,
- να θέτουν το στόχο μιας συνέντευξης και να προετοιμάζουν κατάλληλες ερωτήσεις για τη διεξαγωγή της.

Υλικά και μέσα

- Υπολογιστής ή διαδραστικός πίνακας, εκτυπωτής, κάμερα, φωτογραφική μηχανή,
- Χαρτί Α4, μαρκαδόροι, ψαλίδι, χρωματιστά φύλλα κανσόν,
- Πρόσβαση στο διαδίκτυο
- Web2 εργαλεία: inspiration

Προτεινόμενο υλικό από το διαδίκτυο

Ελεύθερες προβολές:

- Το ξυπόλυτο τάγμα:
<https://www.youtube.com/watch?v=2VfmaBo38I4>
- Ο σπόρος της Ειρήνης:
<https://www.youtube.com/watch?v=jM6uT344-Cc>
- Ψηφιακή επεξεργάσιμη μορφή, Ιστορία Δ' δημοτικού: <http://prosvasimo.gr/el/>
- Ψηφιακή μορφή, Ιστορία Δ' δημοτικού:
<http://www.pi-schools.gr/books/dimotiko/>
- ΕΘΝΙΚΟΣ ΥΜΝΟΣ
<https://www.youtube.com/watch?v=T-RIMkeuskI> ή
<https://sdideng.gr/>

Προτεινόμενος διδακτικός χρόνος: 6 διδακτικές ώρες

Περιγραφή δραστηριοτήτων

Βήμα 1

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους/στις μαθητές/τριες μια σειρά νοηματικών κειμένων σχετικά με τα γεγονότα (α) της κήρυξης του πολέμου με την Ιταλία_pdf, (ΑΡΧΗ ΠΟΛΕΜΟΣ ΑΥΤΗ ΙΤΑΛΙΑ, ΠΟΛΕΜΟΣ ΕΛΛΑΔΑ ΙΤΑΛΙΑ), (β) της γερμανικής εισβολής_pdf, (ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΕΠΙΘΕΣΗ), και (γ) της γερμανικής κατοχής και της απελευθέρωσης της Ελλάδας_pdf (ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΚΑΤΟΧΗ - ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ) προκειμένου να εξοικειωθούν με τα ιστορικά γεγονότα.

Ακολουθούν ερωτήσεις κατανόησης του κειμένου:

Ερωτήσεις Κατανόησης - Πόλεμος Ελλάδας -Ιταλίας

ΕΡΩΤΗΣΗ ΜΥΑΛΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ - ΠΟΛΕΜΟΣ ΕΛΛΑΔΑ-ΙΤΑΛΙΑ

1. ΙΤΑΛΙΑ ΕΛΛΑΔΑ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΕΡΩΤΗΣΗ ΤΙ ΤΙ-γεν;
2. ΙΤΑΛΙΑ ΕΛΛΑΔΑ ΕΡΩΤΗΣΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ-εμένα ΠΡΙΝ-πότε;
3. ΕΛΛΑΔΑ ΑΡΧΗΓΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΠΟΙΟΣ;
4. ΙΤΑΛΙΑ ΑΡΧΗΓΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΠΟΙΟΣ;
5. ΕΛΛΑΔΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΙ;
6. ΜΕΤΑ-ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΙ-γεν;
7. ΠΟΛΕΜΟΣ ΑΥΤΟ ΠΟΥ;
8. ΠΟΛΕΜΟΣ ΝΙΚΗ ΠΟΙΟΣ;
9. ΣΤΡΑΤΟΣ ΙΤΑΛΙΑ ΥΠΟΧΩΡΗΣΗ ΠΟΥ ΠΕΡΙΟΧΗ;
10. ΑΛΒΑΝΙΑ ΧΩΡΟΣ++ ΟΝΟΜΑ ΕΣΥ ΘΥΜΑΤΑΙ ΤΙ-γεν;
11. ΠΟΛΕΜΟ ΕΛΛΑΔΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΦΩΝΗ ΤΙ-γεν;

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Τι ζήτησε η Ιταλία από την Ελληνική κυβέρνηση;
2. Πότε ζήτησε η Ιταλία την παράδοση της Ελλάδας;
3. Ποιος ήταν ο αρχηγός της Ελλάδας;
4. Ποιος ήταν ο αρχηγός της Ιταλίας;
5. Τι απάντηση έδωσε η Ελλάδα;
6. Τι έγινε μετά;
7. Που ξεκίνησε ο πόλεμος;
8. Ποιος νίκησε σε αυτόν τον πόλεμο;
9. Σε ποιες περιοχές υποχώρησε ο Ιταλικός στρατός;
10. Ποιες περιοχές της Αλβανίας θυμάσαι;
11. Ποια ήταν η πολεμική κραυγή των Ελλήνων;

Ερωτήσεις Κατανόησης – Η γερμανική εισβολή

ΕΡΩΤΗΣΗ ΜΥΑΛΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ - ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΕΠΙΘΕΣΗ

1. ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΕΛΛΑΔΑ ΕΠΙΘΕΣΗ ΠΡΙΝ-πότε;
2. ΕΛΛΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΡΧΗΓΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΠΟΙΟΣ;
3. ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΑΡΧΗΓΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΠΟΙΟΣ;
4. ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΘΟΔΟΣ-ΤΞ5 ΠΟΥ;
5. ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ ΣΗΜΕΡΑ ΧΩΡΟΣ-ΑΠΟΣΠΑΣΗ ΑΥΤΑ ΠΟΙΑ;
6. ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΕΛΛΑΔΑ ΕΠΙΘΕΣΗ ΠΟΥ ΠΕΡΙΟΧΗ;
7. ΠΟΛΕΜΟΣ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΜΕΡΕΣ ΑΡΙΘΜΟΣ-πόσο;
8. ΝΙΚΗ ΠΟΙΟΣ;

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Πότε έγινε η Γερμανική εισβολή στην Ελλάδα;
2. Ποιος ήταν ο αρχηγός της Ελλάδας;
3. Ποιος ήταν ο αρχηγός της Γερμανίας;
4. Από πού έγινε η κάθοδος του γερμανικού στρατού;
5. Ποια κράτη έχουμε σήμερα στη θέση της πρώην Γιουγκοσλαβίας;
6. Σε ποιες περιοχές επιτέθηκαν στην Ελλάδα τα γερμανικά σώματα στρατού;
7. Πόσες ημέρες διήρκεσε η μάχη;
8. Ποιος ήταν ο νικητής;

Ερωτήσεις Κατανόησης – Η γερμανική κατοχή - απελευθέρωση

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ - ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΚΑΤΟΧΗ – ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ

1. ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΚΑΤΟΧΗ ΑΡΧΗ ΠΡΙΝ-πότε;
2. ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΚΑΤΟΧΗ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΑΥΤΟΣ ΤΙ;
3. ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΓΗ ΠΟΛΕΜΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΘΑΝΑΤΟΣ++ ΑΥΤΟΙ Α-ΡΙΘΜΟΣ-πόσοι;
4. ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΡΑΤΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΘΑΝΑΤΟΣ++ ΑΡΙΘΜΟΣ-πόσοι;
5. ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΚΑΤΟΧΗ ΕΛΛΑΔΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;
6. ΠΑΙΔΙΑ++ ΑΥΤΟΙ ΣΟΥΦΡΩΝΕΙ ΤΙ; ΑΥΤΟ ΓΙΑ-ΠΙΟ-ΛΟΓΟ;
7. ΕΛΛΑΔΑ ΦΟΙΤΗΤΗΣ ΚΑΝΕΙ ΤΙ;
8. ΑΜΥΝΑ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ-αντίσταση ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΤΙ-γεν;
9. ΔΥΟ ΦΟΙΤΗΤΗΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ+ ΟΝΟΜΑ ΕΣΥ ΘΥΜΑΤΑΙ ΕΣΥ;

10. ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΕΦΥΓΕ ΠΡΙΝ-Πότε;

11. ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΔΙΟΣ++ ΕΛΛΑΔΑ ΠΑΡΑΙΤΗΘΗΚΕ ΕΦΥΓΕ ΓΙΑ-ΠΙΟ-ΛΟΓΟ;

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Πότε άρχισε η γερμανική κατοχή;
2. Τι συνέβαινε στους ανθρώπους κατά τη γερμανική κατοχή;
3. Πόσοι άνθρωποι πέθαναν κατά τη διάρκεια του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου;
4. Πόσοι Έλληνες στρατιώτες πέθαναν;
5. Τι έκαναν οι Έλληνες κατά την γερμανική κατοχή;
6. Τι έκλεβαν τα παιδιά και γιατί;
7. Τι έκαναν κάποιοι Έλληνες φοιτητές;
8. Τι σημαίνει αντίσταση;
9. Θυμάσαι τα ονόματα των δύο φοιτητών;
10. Πότε έφυγαν οι Γερμανοί;
11. Για ποιο λόγο οι Γερμανοί αποχώρησαν από την Ελλάδα.

Βήμα 2

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να παρατηρήσουν την απόδοση όλων των παραπάνω νοηματικών κειμένων και να εντοπίσουν ποιες τεχνικές ακολουθεί ο νοηματιστής. Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να εντοπίσουν τον καθορισμό του χώρου και του χρόνου από την αρχή της αφήγηση των γεγονότων, τον ορισμό των προσώπων που παίζουν καθοριστικό ρόλο στην εξέλιξη της ιστορίας, τη σημασία της παρουσίασης της σωστής αλληλουχίας των γεγονότων, τη χρήση τεχνικών όπως η παύση, η χρήση του χώρου, η δείξη κατά την ανάπτυξη της αφήγησης, την χρήση εισαγωγικών φράσεων και φράσεων επιλόγου.

Βήμα 3

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να παρατηρήσουν την απόδοση των ονομάτων των προσώπων και των τόπων, χωρών και πόλεων από τον νοηματιστή κατά την αφήγηση των παραπάνω ιστορικών γεγονότων. Η προσοχή των μαθητών/τριών θα πρέπει να κατευθυνθεί (α) στη χρήση και το ρόλο του δακτυλοσυλλαβισμού, και (β) στο ρόλο των κινήσεων του στόματος με αντίστοιχες ερωτήσεις του τύπου:

Για ποιο λόγο ο νοηματιστής/ίστρια χρησιμοποιεί το δακτυλοσυλλαβισμό;

Γιατί χρησιμοποιεί ο νοηματιστής/ίστρια στοματικές εικόνες, στοματικές κινήσεις;

[ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΔΑΚΤΥΛΟΣΥΛΛΑΒΙΣΜΟ ΑΥΤΟ ΓΙΑ-ΠΙΟ-ΛΟΓΟ;](#)

[ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΣΤΟΜΑΤΙΚΕΣ-ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΓΙΑ-ΠΙΟ-ΛΟΓΟ;](#)

Ο/η εκπαιδευτικός θα ήταν σκόπιμο να υπενθυμίσει και πάλι στους/στις μαθητές/τριες ότι οι εκφράσεις του προσώπου και οι στοματικές εικόνες αποτελούν παράμετρο σχηματισμού ενός νόηματος σύμφωνα με τα όσα είδαν στην ενότητα 1 και 4.

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να παρατηρήσουν και να περιγράψουν τον τρόπο και τις τεχνικές που χρησιμοποιεί ο νοηματιστής/ίστρια προκειμένου να αναφερθεί στα πρόσωπα και στους τόπους όπου συνέβησαν τα γεγονότα. Θα πρέπει να κατανοήσουν ότι ο νοηματιστής/ίστρια χρησιμοποιεί το δακτυλοσυλλαβισμό όταν δεν υπάρχει αποδεκτό νόημα για μια έννοια και ότι αυτό συμβαίνει συχνότερα για κύρια ονόματα προσώπων ή τοπωνύμια. Επίσης ως προς τις στοματικές εικόνες και το ρόλο των κινήσεων του στόματος οι μαθητές/τριες θα πρέπει να παρατηρήσουν ότι στις παραπάνω περιπτώσεις αποτελούν σύντομη αναπαράσταση των λέξεων και των εννοιών που αποδίδουν.

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από κάθε μαθητή/τρια να δώσει τρία παραδείγματα εννοιών, κυρίων ονομάτων, για τα οποία δεν υπάρχει αποδεκτό νόημα και χρειάζεται να χρησιμοποιήσουν το δακτυλικό αλφάβητο και την αντίστοιχη στοματική εικόνα της Ελληνικής λέξης προκειμένου να αναφερθούν στην έννοια π.χ. από τα ονόματα των εκπαιδευτικών του σχολείου, από το μάθημα της ιστορία τους, από εργασίες στο μάθημα της Νέας Ελληνικής γλώσσας.

Τα παραδείγματα των μαθητών/τριών βιντεοσκοπούνται. Φτιάχνεται ένας σχετικός πίνακας και αναρτάται στην τάξη με κενά. Ο πίνακας συμπληρώνεται κάθε φορά που οι μαθητές/τριες συναντούν μια νέα έννοια για την οποία δεν υπάρχει συγκεκριμένο νόημα. Βλέπε σχετικό [πίνακα καταγραφής εννοιών_pdf](#) χωρίς νόημα από τα νοηματικά κείμενα που προηγήθηκαν.

Ο/η εκπαιδευτικός ελέγχει και παρεμβαίνει όταν χρειάζεται ώστε οι μαθητές/τριες να δακτυλοσυλλαβίζουν καθαρά, με ακρίβεια και σωστό ρυθμό τις λέξεις, για τις οποίες δεν υπάρχει νόημα.

Το υλικό του καθενός, της καθεμιάς εμπλουτίζει το προσωπικό του/της χαρτοφυλάκιο.

Επέκταση:

Θα ήταν σκόπιμο σε κάποιες περιπτώσεις και με την παρότρυνση του/της εκπαιδευτικού, οι μαθητές/τριες να πειραματιστούν και να προσπαθήσουν να αποδώσουν έννοιες για τις οποίες δεν υπάρχει νόημα στην ΕΝΓ, δημιουργώντας νέα νοήματα. Οι μαθητές θα πρέπει να έχουν πρώτα εξοικειωθεί εννοιολογικά με τις έννοιες που επιχειρούν να αποδώσουν και με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού να διερευνήσουν τρόπους παραγωγής σωστών νοημάτων πριν προβούν στον όποιο πειραματισμό ακολουθώντας τους παραγωγικούς και φωνολογικούς κανόνες της ΕΝΓ.

Βήμα 4

Ο/η εκπαιδευτικός χωρίζει τους/τις μαθητές/τριες σε τρεις ομάδες. Κάθε ομάδα θα προσπαθήσει να διαμορφώσει έναν εννοιολογικό χάρτη με βάση τα νοηματικά κείμενα που παρουσιάστηκαν στο βήμα 1. Οι μαθητές/τριες με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού αναζητούν εικόνες από το διαδίκτυο χρησιμοποιώντας λέξεις κλειδιά από τα παραπάνω κείμενα και οργανώνουν τους δικούς τους εννοιολογικούς χάρτες, είτε δουλεύοντας απλά σε ένα αρχείο word είτε χρησιμοποιώντας κάποιο ελεύθερο web2 εργαλείο όπως για παράδειγμα το inspiration, Xmind κλπ.

[Υπόδειγμα - Χάρτης Πόλεμος Ελλάδα-Ιταλία_pdf](#)

[Υπόδειγμα - Χάρτης Γερμανική Εισβολή_pdf](#)

[Υπόδειγμα - Χάρτης Γερμανική Κατοχή –Απελευθέρωση_pdf](#)

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να χρησιμοποιήσουν τους εννοιολογικούς χάρτες και να αφηγηθούν τα γεγονότα στους/στις συμμαθητές/τριες τους. Οι μαθητές/τριες θα πρέπει κατά την αφήγηση να καθορίσουν το χώρο και το χρόνο και να περιγράψουν τα γεγονότα ακολουθώντας την αλληλουχία αυτών και επίσης να προετοιμαστούν για να κάνουν και να δεχθούν ερωτήσεις από τους/τις συμμαθητές/τριες τους.

Βήμα 5

Παρουσίαση των τριών ιστορικών γεγονότων (α) της κήρυξης του πολέμου με την Ιταλία, (β) της γερμανικής εισβολής, (γ) της γερμανικής κατοχής και της απελευθέρωσης, της Ελλάδας στην τηλεόραση. Οι μαθητές/τριες αναλαμβάνουν να φτιάξουν ένα βίντεο για να εξιστορήσουν τα γεγονότα της ιστορίας του 1940 σε ένα κανάλι της τηλεόρασης για μαθητές/τριες στην ΕΝΓ. Χρησιμοποιούν το υλικό που ήδη έχουν και

ετοιμάζουν μια επίσημη παρουσίαση στην οποία στόχος είναι αποκλειστικά η μετάδοση πληροφοριών στους θεατές. Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να λάβουν υπόψη τους ότι σε αυτή την παρουσίαση, ο/η θεατής πρέπει να πάρει εξ αποστάσεως την πληροφορία, χωρίς να μπορεί να διακόψει ή να κάνει ερωτήσεις. Στην αφήγηση θα πρέπει να προσεχθεί η εισαγωγή στο θέμα, η σωστή αλληλουχία των γεγονότων, ο επίλογος, η καθαρή άρθρωση των νοημάτων. Επίσης χρειάζονται σωστές μεταβάσεις από το ένα γεγονός στο άλλο με τη χρήση κατάλληλων τεχνικών, σωστός ρυθμός στον δακτυλοσυσταβισμό των γεγονότων προκειμένου να είναι εύκολα αναγνώσιμα.

Πριν την αφήγηση, ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να τοποθετήσουν τα γεγονότα του πολέμου στη [γραμμή του χρόνου \(1940\)_pdf](#): το τελεσίγραφο των Ιταλών, την κήρυξη του ιταλο-ελληνικού πολέμου, την κήρυξη του γερμανο-ελληνικού πολέμου, την κατοχή, την απελευθέρωση. Η γραμμή του χρόνου παρουσιάζεται ως φόντο κατά την ομιλία του/της παρουσιαστή/στριας στην οποία ο/η ομιλητής/τρια θα μπορεί να δείξει προκειμένου να διευκολύνει την κατανόηση των γεγονότων. Προσοχή επίσης θα πρέπει να δώθε προκειμένου ο/η παρουσιαστής/στρια του βίντεο να είναι σε σωστή θέση μέσα στο πλάνο.

Οι μαθητές/τριες μελετούν τον [Εθνικό Ύμνο](#) και τον συμπεριλαμβάνουν στην παρουσίαση τους

Βήμα 6

Ο/η εκπαιδευτικός δίνει στους/στις μαθητές/τριες το κείμενο του τελεσίγραφου ([ΤΕΛΕΣΙΓΡΑΦΟ-ΜΗΝΥΜΑ](#)): [ΙΤΑΛΙΚΟ ΤΕΛΕΣΙΓΡΑΦΟ_δημοτική_pdf](#) που παρέδωσε ο Ιταλός πρεσβευτής Εμανουέλε Γκράτσι ([ΙΤΑΛΟΣ ΠΡΕΣΒΕΥΤΗΣ Ε-Μ-Α-Ν-Ο-Υ-Ε-Λ-Ε ΕΠΟΜΕΝΟ Γ-Κ-Ρ-Α-Τ-Σ-Ι](#)) στον δικτάτορα Ιωάννη Μεταξά και ζητά να φτιάξουν ένα διάλογο ανάμεσα στους δυο άντρες: [κοινή φωτογραφία_pdf](#).

Τι είπε ο Ιταλός πρέσβης στον Έλληνα πρωθυπουργό; Οι μαθητές/τριες μελετούν το ελληνικό και το νοηματικό κείμενο του τελεσίγραφου καθώς και άλλες [διαδικτυακές πηγές_pdf](#), φαντάζονται το διάλογο μεταξύ των δύο ανδρών και μετά δραματοποιούν την στιγμή της συνάντησης τα ξημερώματα της 28 Οκτωβρίου του 1940 στο σπίτι του Μεταξά, στην [ΚΗΦΙΣΙΑ](#).

Ένας/μία μαθητής/τρια ανα-διηγείται τη συνάντηση και αφηγείται το διάλογο των δύο αντρών. Η αφήγηση αυτή βιντεοσκοπείται και αξιολογούνται οι τεχνικές αφήγησης και διαλόγου που χρησιμοποίησε ο/η μαθητής/τρια.

- (1) Καθορισμός χώρου και χρόνου της αφήγηση των γεγονότων,
- (2) Ορισμός προσώπων- πρωταγωνιστών,
- (3) Χρήση τεχνικών όπως η αλλαγή ρόλου, η παύση, η χρήση του χώρου, η δειξη,
- (4) Φράσεις εισαγωγής και επιλόγου,
- (5) Χρήση χώρου,
- (6) Χρήση μη χειροκινησιακών δεικτών για την παρουσίαση του διαλόγου,
- (7) Αλληλουχία των γεγονότων.

Βήμα 7

Οι μαθητές/τριες αυτή τη φορά παρακολουθούν τα νοηματικά κείμενα:

α) Ελλάδα - Ιταλία Πόλεμος - Αρχικοποιημένα Νοήματα

[ΕΛΛΑΔΑ ΙΤΑΛΙΑ ΠΟΛΕΜΟΣ, ΝΟΗΜΑΤΑ ΧΕΙΡΟΜΟΡΦΗ ΑΥΤΟ ΔΑΚΤΥΛΟΣΥΛΛΑΒΙΣΜΟΣ ΠΡΩΤΟ ΑΥΤΟ ΧΕΙΡΟΜΟΡΦΗ](#)

β) Γερμανική Εισβολή - Αρχικοποιημένα Νοήματα

[ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΕΠΙΘΕΣΗ ΝΟΗΜΑΤΑ ΧΕΙΡΟΜΟΡΦΗ ΔΑΚΤΥΛΟΣΥΛΛΑΒΙΣΜΟΣ ΠΡΩΤΟ ΑΥΤΟ ΧΕΙΡΟΜΟΡΦΗ](#)

γ) Γερμανική Κατοχή – Απελευθέρωση- Αρχικοποιημένα Νοήματα

[ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΚΑΤΟΧΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΧΕΙΡΟΜΟΡΦΗ ΔΑΚΤΥΛΟΣΥΛΛΑΒΙΣΜΟΣ ΠΡΩΤΟ ΑΥΤΟ ΧΕΙΡΟΜΟΡΦΗ,](#)

δ) Το τελεσίγραφο - Αρχικοποιημένα Νοήματα,

[ΤΕΛΕΣΙΓΡΑΦΟ ΜΗΝΥΜΑ ΧΕΙΡΟΜΟΡΦΗ ΔΑΚΤΥΛΟΣΥΛΛΑΒΙΣΜΟΣ ΠΡΩΤΟ ΑΥΤΟ ΧΕΙΡΟΜΟΡΦΗ](#)

Σε αυτά ο νοηματιστής/τρια χρησιμοποιεί αρχικοποιημένα νοήματα για όλα τα τοπωνύμια και τα ονόματα που δεν έχουν επίσημο νόημα και για τα οποία πριν χρησιμοποιήσει δακτυλοσυλλαβισμό.

Ο/η εκπαιδευτικός κατευθύνει την προσοχή των μαθητών/τριών στα αρχικοποιημένα νοήματα των προσώπων και των τόπων που αναφέρονται στα κείμενα του νοηματιστή/τρια και συζητάει τις διαφορές τους.

Οι μαθητές/τριες συγκρίνουν και συζητούν για τη διαφορά ανάμεσα στο δακτυλοσυλλαβισμό και στη χρήση των αρχικοποιημένων νοημάτων. Πως διαμορφώνονται τα αρχικοποιημένα νοήματα; Τι τεχνικές χρησιμοποιεί ο νοηματιστής/τρια προκειμένου να παράγει ένα αρχικοποιημένο νόημα; Τι είναι ποιο εύκολο για τον συνομιλητή να καταλάβει; Τι προτιμούν οι μαθητές/τριες; Τι συμβαίνει με τις στοματικές εικόνες στην περίπτωση των αρχικοποιημένων νοημάτων; Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να παρατηρήσουν ότι τα αρχικοποιημένα νοήματα χρησιμοποιούν ως χειρομορφή του νοήματος, τη χειρομορφή του πρώτου γράμματος της ελληνικής λέξης, την έννοια της οποίας αποδίδουν. Ως προς τα υπόλοιπα χαρακτηριστικά τους ακολουθούν τους ίδιους φωνολογικούς κανόνες με αυτούς των φυσικών νοημάτων.

Βήμα 8

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να συγκεντρώσουν όλο το [λεξιλόγιο_pdf](#) που έχουν χρησιμοποιήσει στις προηγούμενες δραστηριότητες και αφορά τα ιστορικά γεγονότα του Ιταλο-ελληνικού και Γερμανο-ελληνικού πολέμου και να φτιάξουν ένα θεματικό λεξικό στην ΕΝΓ κατηγοριοποιώντας τα νοήματα σε ομάδες ανάλογα με τη χειρομορφή τους προκειμένου να το μελετήσουν. Οι μαθητές/τριες καλούνται να κατηγοριοποιήσουν τα παρακάτω νοήματα:

ΕΛΛΑΔΑ

ΕΛΛΗΝΕΣ

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

ΙΤΑΛΙΑ

ΓΕΡΜΑΝΟΙ

ΙΤΑΛΟΙ

ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ-αντίσταση ΑΜΥΝΑ

ΤΕΛΕΣΙΓΡΑΦΟ-ΜΗΝΥΜΑ

Κ-Ο-Ρ-Υ-Τ-Σ-Α

ΑΓΙΟΙ ΣΑΡΑΝΤΑ

ΑΡΓΥΡΟΚΑΣΤΡΟ

ΑΛΒΑΝΙΑ

ΣΥΝΟΡΑ₁

ΣΥΝΟΡΑ₂

ΜΕΤΑΞΑΣ
ΜΟΥΣΟΛΙΝΙ
ΓΚΡΑΤΣΙ
ΚΑΤΟΧΗ
ΠΟΛΕΜΟΣ
ΝΙΚΗ
ΗΤΤΑ
ΥΠΟΤΑΓΗ
ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ
ΚΟΡΥΖΗΣ
ΓΛΕΖΟΣ
ΣΑΝΤΑΣ
ΧΙΤΛΕΡ
ΚΟΥΡΑΜΑΝΑ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ
ΘΡΑΚΗ
ΣΛΟΒΕΝΙΑ
ΣΕΡΒΙΑ
ΚΡΟΑΤΙΑ
ΜΑΥΡΟ-ΒΟΥΝΟ-μαυροβούνιο
ΒΟΣΝΙΑ – ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ
ΒΟΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Για κάποιες από τις παραπάνω λέξεις/έννοιες δεν υπάρχουν αυθεντικά νοήματα. Οι μαθητές/τριες παρατηρούν και προσδιορίζουν τους τρόπους απόδοσης που χρησιμοποιεί ο νοηματιστής. Συγκεκριμένα θα πρέπει να εντοπίσουν τη χρήση: (α) δακτυλοσυλλαβισμού για την αναφορά σε τοπωνύμια και κύρια ονόματα, (β) της εικόνας του αντικειμένου, του προσώπου κλπ., π.χ. ΜΟΥΣΟΛΙΝΙ, (γ) νοημάτων με συναφείς έννοιες π.χ. ΨΩΜΙ για την έννοια ΚΟΥΡΑΜΑΝΑ, (δ) δάνειων νοημάτων από άλλες νοηματικές γλώσσες όπως για τις πόλεις του εξωτερικού το νόημα που χρησιμοποιούν στην εθνική νοηματική γλώσσα του τόπου π.χ. ΒΟΣΝΙΑ – ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ, (ε) αρχικοποιημένα νοήματα

π.χ. ΓΛΕΖΟΣ, (στ) δανείων από τη Ελληνική γλώσσα με βάση τα συνθετικά μέρη της λέξης π.χ. ΑΡΓΥΡΟΚΑΣΤΡΟ= ΑΡΓΥΡΟ + ΚΑΣΤΡΟ κ.α.

Οι μαθητές/τριες καλούνται επίσης να εντοπίσουν το ρόλο των κινήσεων του στόματος ως δάνεια από την καθομιλουμένη και ως σύντομη αναπαράσταση λέξεων της Ελληνικής γλώσσας στο θεματικό λεξιλόγιο που έχουν δημιουργήσει.

Βήμα 9

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει ένας σύνολο προτάσεων στους/στις μαθητές/τριες και τους ζητά να εντοπίσουν αν σε αυτές υπάρχουν αρχικοποιημένα νοήματα και ποια; Πως καταλαβαίνουμε ότι κάποια νοήματα είναι αρχικοποιημένα; Τι πρέπει να ξέρουμε;

1. [ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΩΦΟΣ ΓΛΩΣΣΑ ΤΙ; ΟΜΙΛΙΑ; ΜΗ ΓΛΩΣΣΑ ΝΟΗΜΑΤΙΚΗ](#)
2. [ΣΚΑΝΔΙΝΑΒΙΑ ΧΩΡΕΣ ΤΡΕΙΣ ΣΟΥΗΔΙΑ ΦΙΛΑΝΔΙΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑ](#)
3. [ΜΑΙΟΣ ΜΗΝΑΣ ΕΓΩ ΞΕΤΡΕΛΑΙΝΕΤΑΙ](#)
4. [ΠΡΙΝ-παλιά ΖΩΗ ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΔΟΥΛΕΙΑ ΦΑΓΗΤΟ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΟΙΜΑΤΑΙ ΑΓΧΟΣ ΤΙΠΟΤΑ₁, ΣΗΜΕΡΑ ΔΟΥΛΕΙΑ++ ΑΓΧΟΣ++ ΣΥΝΕΧΕΙΑ, ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΜΗΔΕΝ-ΤΙΠΟΤΑ](#)
5. [ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΟΛΛΑ ΦΥΣΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ ΒΙΟΛΟΓΙΑ](#)
6. [ΠΟΥΛΙ-ΝΥΧΤΕΡΙΔΑ ΤΥΦΛΟΣ ΗΧΟΣ ΠΙΑΝΕΙ++, ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΗΧΟΣ ΙΔΙΟ₁ ΑΥΤΟ ΑΚΟΥΕΙ ΔΕΝ-ΜΠΟΡΕΙ](#)

Στη συνέχεια οι μαθητές/τριες φτιάχνουν μια [λίστα αρχικοποιημένων νοημάτων_pdf](#).

Οι μαθητές/τριες καλούνται ο καθένας, η καθεμία να φτιάχνει τρία παραδείγματα αρχικοποιημένων νοημάτων για έννοιες, κυρία ονόματα από το μάθημα της ιστορίας ή της μελέτης περιβάλλοντος, για τις οποίες δεν υπάρχει αποδεκτό νόημα. Τα παραδείγματα των μαθητών/τριών βιντεοσκοπούνται. Ο/η εκπαιδευτικός καλείται να ελέγξει αν οι μαθητές/τριες ακολουθούν τους σωστούς κανόνες παραγωγής αρχικοποιημένων νοημάτων.

Οι μαθητές/τριες με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού φτιάχνουν ομαδικά ένα Power-Point με αρχικοποιημένα νοήματα από το λεξιλόγιο του μαθήματος της ιστορίας της Δ δημοτικού στο οποίο βρίσκονται. Για τη δημιουργία του υλικού θα χρειαστεί (α) να χρησιμοποιήσουν την ψηφιακή μορφή του βιβλίου, την επεξεργάσιμη (prosvasimo.gr) ή μη, το εργαλείο του office για αποκοπή εικόνων, και (β) να βιντεοσκοπήσουν τα αρχικοποιημένα νοήματα που θα επιλέξουν από το αντίστοιχο βιβλίο της ΕΝΓ

(prosvasimo.gr) ή αυτά που θα φτιάξουν οι ίδιοι. Το Power-Point αυτό (πρότυπο_ ιστορία_ αρχικοποιημένα_ νοήματα) θα μπορούσε να εμπλουτίζεται κατά τη διάρκεια της χρονιάς στο μάθημα της ιστορίας ανά κεφάλαιο και ενότητα.

Βήμα 10

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει την ιστορία του Ξυπόλητου Τάγματος: [Ξυπόλυτο Τάγμα η ιστορία_pdf \(ΞΥΠΟΛΗΤΟ ΤΑΓΜΑ\)](#) στους/στις μαθητές/τριες και ένα μικρό απόσπασμα από την ταινία «[Ξυπόλητο Τάγμα](#)». Οι μαθητές/τριες συζητούν για την τύχη των παιδιών στην κατοχή και τη συμβολή του Ξυπόλητου τάγματος στην αντίσταση. Με αφορμή την ταινία, την ιστορία του Ξυπόλητου Τάγματος και το νοηματικό κείμενο: [ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΚΑΤΟΧΗ - ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ](#), της γερμανικής κατοχής και της απελευθέρωσης της Ελλάδας_pdf. ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να σκεφτούν και να φανταστούν για το πώς θα ήταν η ζωή των κωφών παιδιών εκείνη την περίοδο. Οι μαθητές/τριες καλούνται να σκεφτούν και να φανταστούν:

Ερωτήσεις (ΕΡΩΤΗΣΗ ++)

1. ΠΡΙΝ ΔΙΑΣΤΗΜΑ-περίοδο ΚΑΤΟΧΗ ΠΑΙΔΙΑ ΚΩΦΟΣ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;
2. ΙΔΙΟ₁ ΑΥΤΟ-πίσω ΕΠΟΧΗ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΟΣ ΕΧΕΙ ΤΙ-γεν;
3. ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΚΑΤΟΧΗ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΟΣ ΧΩΡΟΣ++ΑΥΤΑ ΚΑΝΕΙ ΤΙ;
4. ΚΩΦΟΣ ΠΑΙΔΙΑ ΑΥΤΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΟΠΛΑ-ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΑΝΥΝΑ-αντίσταση ΜΠΟΡΕΙ ΤΙ-γεν;
5. ΚΩΦΟΣ ΠΑΙΔΙΑ ΑΥΤΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΟΠΛΑ-ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ-ΑΝΥΝΑ-αντίσταση ΤΡΟΠΟΣ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΡΟΠΟΣ ΤΙ-γεν;
6. ΠΑΙΔΙΑ ΚΩΦΟΣ ΝΟΗΜΑΤΑ++ ΑΥΤΟ ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΚΑΤΟΧΗ ΚΟΡΟΪΔΙΑ++ ΜΠΟΡΕΙ; ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ ΚΩΦΟΣ ΜΕΤΑΞΥ-ΤΟΥΣ ΝΟΗΜΑΤΑ ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΚΟΙΤΑΕΙ ΔΕΝ-ΚΑΤΑΛΑΒΑΙΝΕΙ ΜΠΟΡΕΙ;

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Τι έκαναν τα κωφά παιδιά στην κατοχή;
2. Αν υπήρχαν σχολεία για κωφούς εκείνη την εποχή;
3. Τι μπορεί να έγιναν τα σχολεία κωφών κατά την περίοδο της γερμανικής κατοχής;
4. Τι θα μπορούσαν να κάνουν τα κωφά παιδιά στην αντίσταση;
5. Πως θα μπορούσαν να βοηθήσουν στην αντίσταση;

6. Αν θα βοηθούσε η χρήση της ΕΝΓ για να κοροϊδέψουν τους κατακτητές και να μεταφέρουν πληροφορίες;

Οι μαθητές/τριες δουλεύοντας ομαδικά, καλούνται να διαμορφώσουν ένα φανταστικό, αφηγηματικό νοηματικό κείμενο το οποίο θα περιλαμβάνει πληροφορίες για την εποχή και θα απαντά κάποια από τα παραπάνω ερωτήματα.

Βήμα 11

Ο/η εκπαιδευτικός ενημερώνει τους/τις μαθητές/τριες ότι πρόκειται να καλέσουν ένα ενήλικα κωφό για να τους διηγηθεί μια ιστορία, ότι γνωρίζει ή θυμάται ο ίδιος/ίδια ή ότι έμαθε από διηγήσεις άλλων κωφών για τη γερμανική κατοχή στην Ελλάδα. Συζητά και ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να φτιάξουν τις ερωτήσεις που θα απευθύνουν στο κωφό ερωτώμενο/η με βάση το στόχο της συνέντευξης που είναι οι μαθητές/τριες να πάρουν πληροφορίες για την εποχή καθώς και για τη ζωή των κωφών εκείνη την περίοδο.

Κάθε μαθητής/τρια πρέπει να σκεφτεί μια δικιά του ερώτηση για τον κωφό προσκεκλημένο. Όταν ολοκληρωθεί η καταγραφή των ερωτήσεων οι μαθητές/τριες μπορούν να παρακολουθήσουν τις ενδεικτικές ερωτήσεις που ακολουθούν και να συμπληρώσουν αν θέλουν κάτι στις δικές τους ερωτήσεις.

Ερωτήσεις Συνέντευξης: Οι Κωφοί στη Γερμανική Κατοχή

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΕΡΩΤΗΣΗ++ ΘΕΜΑ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΤΙΤΛΟΣ ΚΩΦΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΣΤΙΓΜΗ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΚΑΤΟΧΗ

1. ΕΣΥ ΟΝΟΜΑ ΣΟΥ ΤΙ-γεν;
2. ΕΣΥ ΠΟΙΟΣ;
3. ΕΣΥ ΣΠΙΤΙ ΚΑΘΕΤΑΙ ΠΟΥ;
4. ΕΣΥ ΠΡΙΝ-παλιά ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΠΟΥ;
5. ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΚΑΤΟΧΗ ΕΣΥ ΘΥΜΑΤΑΙ ΤΙ;
6. ΠΡΙΝ-τότε ΣΤΙΓΜΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΚΑΤΟΧΗ ΕΣΥ ΗΛΙΚΙΑ ΕΣΥ;
7. ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΚΑΤΟΧΗ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΚΩΦΟΣ ΠΑΙΔΙΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΤΙ-γεν ΖΩΗ ΤΙ-γεν;
8. ΙΔΙΟ₁ ΕΠΟΧΗ ΠΡΙΝ ΑΥΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΟΣ ΕΧΕΙ ΤΙ-γεν;
9. ΣΤΙΓΜΗ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΚΑΤΟΧΗ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΟΣ ΧΩΡΟΣ ΑΥΤΑ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;

10. ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ-αντίσταση ΚΩΦΟΣ ΠΑΙΔΙΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΤΡΟ-
ΠΟΣ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΙ ΤΙ-γεν;

11. ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΣΤΡΑΤΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΟΛΑ-ΑΥΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΣΑΓΗΝΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ
ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟ ΒΟΗΘΑΕΙ ΝΟΜΙΖΕΙ ΕΣΥ ΤΙ-γεν;

12. ΣΤΙΓΜΗ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΠΡΙΝ-τότε ΕΣΥ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Πως σας λένε;
2. Ποιο είναι το νοηματικό σας όνομα;
3. Που μένετε;
4. Σε ποιο σχολείο πηγαίνατε;
5. Τι θυμάστε για τη γερμανική κατοχή;
6. Πόσο χρονών ήσασταν εσείς τότε;
7. Τι έκαναν τα κωφά παιδιά στην κατοχή;
8. Υπήρχαν σχολεία για κωφούς εκείνη την εποχή;
9. Τι έγιναν τα σχολεία κωφών κατά την περίοδο της γερμανικής κατοχής;
10. Τι θα μπορούσαν να κάνουν τα κωφά παιδιά στην αντίσταση;
11. Θα βοηθούσε η χρήση της ΕΝΓ για να κοροϊδέσουν τους κατακτητές και να μεταφέρουν πληροφορίες;
12. Τι κάνατε εσείς τότε;

Μετά την καταγραφή των ερωτήσεων που θα απευθύνουν στον συνεντευξιζόμενο οι μαθητές/τριες, με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού θα πρέπει να διαμορφώσουν κατάλληλα το χώρο της συνέντευξης και η συνέντευξη να βιντεοσκοπηθεί. Στη συνέντευξη καλό θα είναι να λάβουν μέρος όλοι οι μαθητές/τριες και ο καθένας, η καθεμία τους να απευθύνει μια ερώτηση στον προσκεκλημένο τους.

Επέκταση της δραστηριότητας

Οι μαθητές/τριες μπορούν να παρακολουθήσουν ένα σχετικό πληροφοριακό κείμενο: καταγραφές από τη δράση των κωφών στον Α' παγκόσμιο πόλεμο, [ΚΩΦΟΙ Α' παγκόσμιο πόλεμο_pdf](#), [ΚΩΦΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΠΡΩΤΟ ΓΗ ΠΟΛΕΜΟ ΔΡΑΣΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ](#) προκειμένου να μάθουν γενικά για τη δράση κωφών σε συνθήκες πολέμου και να ενισχυθεί η αυτοεκτίμηση τους και το αίσθημα του ανήκειν μέσω των καταγεγραμμένων πραγματικών ιστορικών γεγονότων.

Βήμα 12

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν την ταινία *«Ο Σπόρος της Ειρήνης, «ΜΙΚΡΟ-ΣΠΟΡΟΣ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ»* Ο/η εκπαιδευτικός κάνει τις ακόλουθες ερωτήσεις κατανόησης.

Ερωτήσεις: Ο Σπόρος Της Ειρήνης

ΕΡΩΤΗΣΗ++ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΜΙΚΡΟ-ΣΠΟΡΟΣ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

1. ΤΑΙΝΙΑ ΑΥΤΗ ΑΡΧΗ ΕΣΥ ΚΟΙΤΑΕΙ ΤΙ-γεν;
2. ΤΑΙΝΙΑ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΠΟΣΟΙ;
3. ΤΑΙΝΙΑ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΥΤΟΙ ΠΟΙΟΙ;
4. ΤΑΙΝΙΑ ΑΥΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΓΟΡΙ ΜΙΚΡΟ ΑΥΤΟ, ΕΜΕΙΣ ΣΚΕΦΤΕΤΑΙ ΒΑΦΤΙΖΕΙ ΠΟΙΟΣ ΔΙΝΕΙ ΤΙ-γεν;
5. ΤΑΙΝΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΟΡΙΤΣΙ ΜΙΚΡΟ ΕΜΕΙΣ ΣΚΕΦΤΕΤΑΙ ΒΑΦΤΙΖΕΙ ΠΟΙΟΣ ΔΙΝΕΙ ΤΙ;
6. ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΚΑΤΕΒΑΙΝΕΙ-ΤΞ2 ΠΡΩΤΟΣ ΠΟΙΟΣ;
7. ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ ΚΑΤΕΒΑΙΝΕΙ-ΤΞ2 ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΠΟΙΟΣ; ΚΑΤΕΒΑΙΝΕΙ-ΤΞ2 ΤΡΙΤΟΣ ΠΟΙΟΣ;
8. ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ ΚΑΤΕΒΑΙΝΕΙ-ΤΞ2 ΑΓΟΡΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;
9. ΤΑΙΝΙΑ ΑΡΧΗ ΑΓΟΡΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΜΙΚΡΟΣ ΑΥΤΟ ΚΡΑΤΑΕΙ ΑΥΤΟ ΤΙ;
10. ΚΟΡΙΤΣΙ ΜΙΚΡΟ ΚΑΤΩ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΠΗΡΕ ΤΙ;
11. ΚΟΡΙΤΣΙ ΜΙΚΡΟ ΞΥΛΟ ΠΗΡΕ ΚΡΑΤΑΕΙ ΑΥΤΟ ΚΑΝΕΙ ΤΙ;
12. ΠΑΙΔΙΑ ΑΥΤΑ ΠΑΧΝΙΔΙ ΤΙ;
13. ΑΓΟΡΙ ΜΙΚΡΟ ΑΥΤΟ ΤΡΟΜΟΣ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;
14. ΑΓΟΡΙ ΜΙΚΡΟ ΒΟΥΝΟ ΛΟΦΟ ΣΚΑΡΦΑΛΩΝΕΙ ΚΟΙΤΑΕΙ ΕΚΕΙ-πάνω ΤΙ;
15. ΤΑΝΚ ΑΥΤΟ ΠΑΛΙΟ-ΣΑΡΑΒΑΛΟ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ ΤΙ-γεν;
16. ΑΓΟΡΙ ΜΙΚΡΟ ΤΑΝΚ ΠΟΡΤΑ ΔΥΟ-ΦΥΛΛΑ-ΤΞΒ ΞΥΛΟ-ΧΤΥΠΑΕΙ ΑΥΤΟ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;
17. ΑΓΟΡΙ ΜΙΚΡΟ ΚΟΙΤΑΕΙ ΤΙ;
18. ΣΤΡΑΤΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ ΠΟΣΟΙ;
19. ΑΓΟΡΙ ΜΙΚΡΟ ΣΤΕΚΕΤΑΙ ΠΕΦΤΕΙ-ΤΞ5 ΔΙΠΛΑ ΤΙ;
20. ΑΓΟΡΙ ΜΙΚΡΟ ΟΠΛΟ ΚΗΝΥΓΙ ΠΙΑΝΕΙ ΘΥΜΑΤΑΙ ΤΙ;
21. ΑΓΟΡΙ ΜΙΚΡΟ ΟΠΛΟ ΚΗΝΥΓΙ ΠΙΑΝΕΙ ΑΥΤΟ ΚΑΝΕΙ ΤΙ; ΓΙΑ ΠΟΙΟ ΛΟΓΟ;

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Τι βλέπουμε στην αρχή της ιστορίας;
2. Πόσα είναι τα πρόσωπα της ιστορίας;

3. Ποια είναι τα πρόσωπα της ιστορίας;
4. Τι νοηματικό όνομα θα μπορούσαμε να δώσουμε στο αγοράκι της ιστορίας;
5. Τι νοηματικό όνομα θα μπορούσαμε να δώσουμε στο κοριτσάκι της ιστορίας;
6. Ποιος βγήκε πρώτος από το αυτοκίνητο;
7. Ποιος βγήκε δεύτερος και ποιος τρίτος;
8. Τι έκανε το αγόρι όταν βγήκε το κορίτσι από το αυτοκίνητο;
9. Τι έχει το αγόρι στην αρχή της ιστορίας;
10. Τι πήρε από κάτω το κορίτσι;
11. Πως χρησιμοποίησε το κορίτσι το ξύλο;
12. Τι έπαιζαν τα παιδιά;
13. Τι έγινε όταν τρόμαξε το αγόρι;
14. Όταν το αγόρι σκαρφάλωσε πάνω στο βράχο τι είδε;
15. Το τανκ ήταν παλιό ή ήταν καινούργιο;
16. Τι συνέβη όταν το αγόρι χτύπησε την πόρτα του τανκ;
17. Τι είδε το αγόρι;
18. Πόσοι στρατιώτες σκοτώθηκαν;
19. Τι έπεσε δίπλα στο αγόρι;
20. Τι θυμήθηκε το αγόρι μόλις ακούμπησε το όπλο του;
21. Τι έκανε το αγόρι το όπλο και γιατί;

Ένας/μία μαθητής/τρια αναλαμβάνει να αφηγηθεί την ιστορία. Η αφήγηση του/της βιντεοσκοπείται. Η αφήγηση μπορεί να προηγηθεί των ερωτήσεων του/της εκπαιδευτικού, αν ο τελευταίος/α κρίνει ότι το επίπεδο των μαθητών/τριών του επιτρέπει μια άμεση παρουσίαση, χωρίς να έχει προηγηθεί η σχετική επεξεργασία.

Η αφήγηση βιντεοσκοπείται και αξιολογούνται οι τεχνικές διήγησης που χρησιμοποίησε ο/η μαθητής/τρια,

- (1) Καθορισμός χώρου και χρόνου της αφήγηση των γεγονότων,
- (2) Ορισμός προσώπων- πρωταγωνιστών,
- (3) Αλληλουχία των γεγονότων
- (4) Χρήση τεχνικών όπως αλλαγή ρόλου, η παύση, η χρήση του χώρου, η δείξη,
- (5) Φράσεις εισαγωγής και επιλόγου.

Βήμα 13

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν την αφήγηση της ιστορίας «ο σπόρος της ειρήνης» από το νοηματιστή/τρια: [ΜΕΡΑ ΟΜΟΡΦΗ ΗΛΙΟΣ-ΦΩΤΙΖΕΙ...](#) Αφού ολοκληρωθεί η παρακολούθηση της αφήγησης από τον ενήλικα νοηματιστή, οι μαθητές/τριες συγκρίνουν τα δυο νοηματικά κείμενα και βρίσκουν ομοιότητες και διαφορές.

Με την καθοδήγηση του/της εκπαιδευτικού παρατηρούν πως και πότε οι δύο αφηγητές -ενήλικας νοηματιστής, μαθητής/τρια - καθορίζουν το χώρο και το χρόνο της αφήγησης, εάν ορίζουν με σαφήνεια τους πρωταγωνιστές της ιστορίας, αν παρουσιάζουν την αλληλουχία των γεγονότων ακολουθώντας σωστές τεχνικές, πως χρησιμοποιούν το νοηματικό χώρο για την περιγραφή των γεγονότων της ιστορίας, τι άλλες τεχνικές χρησιμοποιούν.

Βήμα 14

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να φανταστούν έναν διάλογο ανάμεσα στο αγόρι και το κορίτσι στο τέλος της ιστορίας και να τον δραματοποιήσουν.

Δύο μαθητές, μια μαθήτρια και ένας μαθητής αναπαριστούν το διάλογο. Η δραματοποίηση βιντεοσκοπείται. Ένας άλλος/η μαθητής/τρια αφηγείται το διάλογο των δύο παιδιών. Η αφήγηση του διαλόγου βιντεοσκοπείται. Όλοι παρακολουθούν και συζητούν πως χρησιμοποιεί ο τελευταίος/α αφηγητής το νοηματικό χώρο, τον κορμό και το βλέμμα του/της; Καταγράφονται οι τεχνικές που έχουν χρησιμοποιηθεί από την αφήγηση, ποιες τεχνικές χρησιμοποιήθηκαν και πόσες φορές καθεμιά από αυτές.

Οι μαθητές/τριες συζητούν για τις τεχνικές που χρησιμοποιούμε για να αφηγηθούμε έναν διάλογο.

Συνδυαστικές τεχνικές – Τεχνικές μετάβασης	Ποιες;	Πόσες;
Παύση		
Χρήση του χώρου		
Αλλαγή ρόλου - κορμό		
Αλλαγή ρόλου - βλέμμα		
Δείξη		

Η ενότητα ολοκληρώνεται με συμπερασματικές ερωτήσεις του/της εκπαιδευτικού σχετικά με το θέμα του πολέμου.

Ο/η εκπαιδευτικός ρωτά τους/τις μαθητές/τριες:

ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΤΙ; (Ποιο είναι το συμπέρασμα της ιστορίας;)

ΠΟΛΕΜΟΣ ΑΝΤΙΘΕΤΟ ΤΙ; (Ποιο είναι το αντίθετο του πολέμου;)

Γίνεται συζήτηση για τις συνέπειες του πολέμου στη ζωή των ανθρώπων.

5.2. Υποενότητα

Περιεχόμενο

Επεξεργαζόμενοι τα ιστορικά γεγονότα του Πολυτεχνείου, οι μαθητές/τριες αρχίζουν να εξοικειώνονται με τη διαφορετική χρήση της γλώσσας σε διαφορετικά περιβάλλοντα, επίσημες και ανεπίσημες περιστάσεις και από διαφορετικούς ομιλητές. Έρχονται σε επαφή με διαφορετικούς τύπους κειμένων και με ενήλικες Κωφούς. Μαθαίνουν να συλλέγουν ιστορικές και βιογραφικές πληροφορίες. Αναπτύσσουν τις αφηγηματικές τους ικανότητες παρατηρώντας τις αφηγηματικές τεχνικές έμπειρων νοηματιστών και ενσωματώνοντας στοιχεία τους στην προσωπική τους πρακτική. Σταδιακά αρχίζουν να αναγνωρίζουν το ρόλο και την σημασία της παρουσίας του διερμηνέα σε διάφορες επικοινωνιακές περιστάσεις.

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες ενθαρρύνονται:

- να αναγνωρίζουν το ρόλο των κινήσεων του στόματος ως δάνεια από την καθομιλουμένη π.χ. ονόματα ανθρώπων, τοπωνύμια, κ.λπ.,
- να αναγνωρίζουν το ρόλο των κινήσεων του στόματος ως σύντομη αναπαράσταση λέξεων της Ελληνικής γλώσσας,
- να κατανοούν τη χρήση και το ρόλο του δακτυλοσυλλαβισμού,
- να καταλαβαίνουν το δακτυλοσυλλαβισμό του συν-νοηματιστή τους για κύρια ονόματα -τοπωνύμια- έννοιες που δεν έχουν αποδεκτό νόημα,
- να αξιολογούν πότε οι λέξεις είναι δακτυλοσυλλαβισμένες καθαρά, με ακρίβεια και σωστό ρυθμό,
- να κατανοούν ότι κατά την αφήγηση μιας ιστορίας είναι σημαντικό να καθορίζεται ο χώρος και ο χρόνος από την αρχή,
- να καθορίζουν το χώρο και το χρόνο της αφήγηση μιας ιστορίας από την αρχή, κατά την επαναφήγηση ή την αφήγηση της,
- να κατανοούν ότι κατά την αφήγηση μιας ιστορίας είναι σημαντικό να ορίζονται με σαφήνεια οι πρωταγωνιστές,
- να ορίζουν με σαφήνεια τους πρωταγωνιστές μιας ιστορίας,
- να κατανοούν τη σημασία της σωστής αλληλουχίας των γεγονότων σε κείμενα που μεταφέρουν συγκεκριμένες πληροφορίες,

- να παρουσιάζουν την αλληλουχία των γεγονότων σε κείμενα που μεταφέρουν συγκεκριμένες πληροφορίες ακολουθώντας σωστές τεχνικές σύμφωνα με το πρότυπο του νοηματιστή,
- να κατανοούν τη σημασία των συγκρούσεων σε μια ιστορία, μύθο,
- να κατανοούν τη χρήση κάποιων συνδετικών τεχνικών όπως η αλλαγή ρόλου, η παύση, η χρήση του χώρου, η δείξη κ.λπ. κατά την ανάπτυξη ενός αφηγηματικού κειμένου ή ενός κειμένου που μεταφέρει πληροφορίες,
- να χρησιμοποιήσουν κάποιες συνδετικές τεχνικές όπως αλλαγή ρόλου, η παύση, η χρήση του χώρου, η δείξη κ.λπ. κατά την ανάπτυξη ενός αφηγηματικού κειμένου ή ενός κειμένου που μεταφέρει πληροφορίες,
- να κατανοούν την αναγκαιότητα και να χρησιμοποιούν εισαγωγικές φράσεις και φράσεις επιλόγου κατά την ανάπτυξη ενός νοηματικού κειμένου,
- να κατανοούν πώς αλλάζει η χρήση της γλώσσας σε διαφορετικά περιβάλλοντα, επίσημες και ανεπίσημες καταστάσεις, σε γλωσσικά περιβάλλοντα όπου στόχος είναι η μετάδοση πληροφοριών και όχι η συμμετοχή του συν-νοηματιστή,
- να αναγνωρίζουν τη διαφορετική χρήση της γλώσσας από διαφορετικούς ομιλητές: άντρες - γυναίκες, ανθρώπους διαφορετικών ηλικιών, ανθρώπους προερχόμενων από διαφορετικές περιοχές,
- να αντιληφθούν τις διαφορές ύφους της ΕΝΓ σε έναν διάλογο μαθητή με μαθητή, διάλογο μαθητή με ενήλικα, σε μια αφήγηση, μια διάλεξη, μια παρουσίαση,
- να αναγνωρίσουν ότι υπάρχουν διαφορετικοί τύποι κειμένων της ΕΝΓ και να παρακολουθούν μικρές ιστορίες (αφηγήσεις), βιογραφίες, ανακοινώσεις, παρουσιάσεις στην ΕΝΓ,
- να αναγνωρίσουν τις στρατηγικές που απαιτούνται για τη συλλογή νοηματιζόμενων ιστοριών και συνεντεύξεων από Κωφούς ενήλικες,
- να κατανοήσουν ότι μια συνέντευξη πρέπει να έχει συγκεκριμένο σκοπό,
- να αντιληφθούν την αναγκαιότητα προετοιμασίας των ερωτήσεων μιας συνέντευξης,
- να χρησιμοποιήσουν τη γλώσσα σε διαφορετικά περιβάλλοντα, επίσημες και ανεπίσημες καταστάσεις, γλωσσικά περιβάλλοντα, όπου στόχος είναι η μετάδοση πληροφοριών και όχι η συμμετοχή του συν-νοηματιστή,

- να συζητούν για τις διαφορές στη χρήση της γλώσσας ανάμεσα σε διαφορετικούς ομιλητές: άντρες- γυναίκες, διαφορετικές ηλικίες, διαφορετικές περιοχές,
- να μετατρέπουν ένα κείμενο διαλόγου μαθητή/τρια με μαθητή/τρια ή μαθητή/τρια με ενήλικα σε κείμενο παρουσίασης, διάλεξης,
- να παρουσιάζουν διαφορετικούς τύπους κειμένων στην ΕΝΓ, μικρές ιστορίες (αφηγήσεις), βιογραφίες, ανακοινώσεις, παρουσιάσεις,
- να χρησιμοποιούν κατάλληλες στρατηγικές για τη συλλογή νοηματιζόμενων ιστοριών και συνεντεύξεων από Κωφούς ενήλικες,
- να θέτουν το στόχο μιας συνέντευξης και να προετοιμάζουν κατάλληλες ερωτήσεις για τη διεξαγωγή της,
- να αναγνωρίσουν το σημαντικό ρόλο ενός διερμηνέα της ΕΝΓ στην επικοινωνία μεταξύ Κωφών και ακουόντων σε διάφορες περιστάσεις και να είναι σε θέση να τον εξηγήσουν,
- να αναγνωρίζουν σε ποιες περιπτώσεις πρέπει να ζητήσει κάποιος έναν διερμηνέα ΕΝΓ,
- να αναγνωρίζουν ότι ένας διερμηνέας της ΕΝΓ διερμηνεύει από την ΕΝΓ σε προφορική Νέα Ελληνική γλώσσα και αντίστροφα,
- να ζητούν διερμηνέα σε επίσημες περιστάσεις, παρουσιάσεις, ανακοινώσεις κ.λπ. και να εξηγούν σε ποιες περιπτώσεις πρέπει να ζητήσει κάποιος έναν διερμηνέα της ΕΝΓ,
- να αναγνωρίζουν και να περιγράφουν τη δουλειά του διερμηνέα νοηματικής γλώσσας.

Υλικά και μέσα

- Υπολογιστής ή διαδραστικός πίνακας, εκτυπωτής, κάμερα, φωτογραφική μηχανή,
- Χαρτί Α4, μαρκαδόροι, ψαλίδι, χρωματιστά φύλλα κανσόν,
- Πρόσβαση στο διαδίκτυο,
- Αρμενιάκου Κ. (2006). Η κυρά Δημοκρατία, Αθήνα, εκ. Κέδρος.

Προτεινόμενο υλικό από το διαδίκτυο:

Ελεύθερες προβολές:

- «ΕΔΩ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ»

<https://www.youtube.com/watch?v=TWCSNSuMwas>

- «17 ΝΟΕΜΒΡΗ-ΕΔΩ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ»
<https://www.youtube.com/watch?v=Rz0eaOfY2Ew>
- «12410 Και 1 Τριαντάφυλλα»
<https://www.youtube.com/watch?v=aif8RyTx9iA>
- «Το δέντρο που δεν έδινε»
https://www.youtube.com/watch?v=if_PTrX1dNA
- «Ημέρα μνήμης Πολυτεχνείου (εκπαιδευτικό animation)»
<https://www.youtube.com/watch?v=2fx8iz8CZIE>
- «1973 μικρό χρονικό»
<https://www.youtube.com/watch?v=ZVdUJLIVJU>
- «Η κυρά Δημοκρατία»
<https://www.youtube.com/watch?v=aw-XVeiAOII>
- ΕΘΝΙΚΟΣ ΥΜΝΟΣ
<https://www.youtube.com/watch?v=T-RIMkeuskI> ή
<https://sdideng.gr/>

Προτεινόμενος διδακτικός χρόνος: 6 διδακτικές ώρες

Περιγραφή δραστηριοτήτων

Βήμα 1

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους/στις μαθητές/τριες την απόδοση της ιστορίας «[Η κυρά Δημοκρατία](#)» 1_pdf (Αρμενιάκου 2006) [κείμενο: «[Η κυρά Δημοκρατία](#)» 2_pdf] στην ΕΝΓ (ΚΟΡΙΤΣΙ ΚΥΡΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ₁, ΓΡΑΦΕΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΟΝΟΜΑ Α-Ρ-Μ-Ε-Ν-Ι-Α-Κ-Ο-Υ. ΧΡΟΝΙΑ 2006) Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν την ιστορία δύο φορές. Γίνεται επεξεργασία του περιεχομένου του μύθου με μια σειρά ερωτήσεων από την πλευρά του/της εκπαιδευτικού.

Ερωτήσεις Κατανόησης

ΕΡΩΤΗΣΗ+ ΜΥΑΛΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ

1. **ΙΔΙΟ₁ ΑΥΤΟ ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΠΡΟΣΩΠΟ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΠΟΣΟΙ;**
2. **ΙΔΙΟ₁ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ+ ΑΓΟΡΙ ΚΟΡΙΤΣΙ ΤΙ-γεν;**
3. **ΠΡΟΣΩΠΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΟΝΟΜΑ ΤΙ-γεν;**
4. **ΠΡΟΣΩΠΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΠΟΙΟΣ; ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ+ ΟΝΟΜΑ ΤΙ-γεν;**

5. ΧΩΡΙΟ ΜΙΚΡΟ ΚΟΡΙΤΣΙ ΚΥΡΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ₁ ΟΛΟΙ-ΤΞ5 ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΝΑΘΕΣΗ ΡΟΛΟ ΤΙ;
6. ΚΟΡΙΤΣΙ ΚΥΡΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ₁ ΛΕΕΙ ΤΙ;
7. ΚΟΡΙΤΣΙ ΚΥΡΙΑ Ρ-Ι-Α ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΝΟΙΩΘΕΙ ΤΙ-γεν;
8. ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΣΚΕΨΗ-ΣΥΝΕΧΕΙΑ-εμμονή ΕΠΙΔΙΩΚΕΙ-πολύ ΤΙ;
9. ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γέν;
10. ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΠΑΙΡΝΕΙ ΠΙΑΝΕΙ++ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΠΟΙΟΣ;
11. ΚΟΡΙΤΣΙ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΠΑΡΑΠΟΝΟ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΑΥΤΟΙ ΔΙ-ΔΑΣΚΕΙ ΤΙ;
12. ΚΟΡΙΤΣΙ ΚΥΡΙΑ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΦΥΛΑΚΑΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΠΟΣΟΙ;
13. ΦΥΛΑΚΑΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΤΗΣ ΚΟΡΙΤΣΙ ΚΥΡΙΑ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΠΙΑΝΕΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΥΤΟΣ ΠΟΙΟΣ;
14. ΦΥΛΑΚΑΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΤΟΥ ΚΟΡΙΤΣΙ ΚΥΡΙΑ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΚΟΡΙΤΣΙ ΚΥΡΙΑ ΔΗ-ΜΟΚΡΑΤΙΑ₁ ΠΙΑΝΕΙ ΣΤΙΓΜΗ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ-γεν;
15. ΠΙΑΝΕΙ ΤΡΑΒΑΕΙ ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΥΤΟ ΠΟΥ; ΑΥΤΟ ΓΙΑ-ΠΟΙΟ-ΛΟΓΟ;
16. ΜΕΤΑ+ ΚΑΝΕΙ ΤΙ;
17. ΚΟΡΙΤΣΙ ΚΥΡΙΑ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΚΑΝΕΙ ΤΙ; ΛΕΕΙ ΤΙ;
18. ΕΝΑ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΛΕΕΙ ΤΙ;
19. ΙΔΙΟ₁ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΠΑΘΑΙΝΕΙ ΤΙ-γεν;
20. ΧΩΡΙΟ ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΝΘΡΩΠΟΣ++ΕΙΠΕ ΤΙ-γεν;
21. ΧΩΡΙΟ ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΝΘΡΩΠΟΣ++ΝΟΙΩΘΕΙ ΤΙ-γεν;
22. ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΠΕΡΙΟΧΗ ΧΩΡΙΟ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΤΙ;
23. ΜΙΚΡΟ ΠΑΙΔΙ ΘΥΜΑΤΑΙ ΤΙ; ΑΡΧΗ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΙ-γεν;
24. ΠΑΙΔΙ ΑΥΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΡΟΠΟ-πως ΑΥΤΟ;
25. ΕΝΑ ΒΡΑΔΥ ΣΤΙΓΜΗ ΚΟΡΙΤΣΙ ΚΥΡΙΑ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΚΟΙΜΑΤΑΙ ΣΤΙΓΜΗ ΙΔΙΟ₁ ΑΥΤΗ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;
26. ΚΟΡΙΤΣΙ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΦΥΛΑΚΑΣ ΤΗΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ΔΙΑΤΑΓΗ ΤΙ;
27. ΦΥΛΑΚΑΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΡΧΗ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;
28. ΜΕΤΑ₁ ΦΥΛΑΚΑΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΣΚΕΦΤΕΤΑΙ ΤΙ;
29. ΤΕΛΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΙ;
30. ΧΩΡΙΟ ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΝΘΡΩΠΟΣ++ ΟΛΟΙ ΟΜΑΔΑ ΦΩΝΗ++ ΤΙ;

31. ΙΔΙΟ₁ ΣΤΓΜΗ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;
32. ΚΟΡΙΤΣΙ ΚΥΡΙΑ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΠΑΕΙ ΠΟΥ;
33. ΑΓΟΡΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΦΟΥΡΝΟΣ ΦΩΝΗ ΤΙ;
34. ΑΓΟΡΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΦΩΝΗ ΤΙ;
35. ΧΩΡΙΟ ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΝΘΡΩΠΟΣ++ ΣΤΙΓΜΗ ΚΟΡΙΤΣΙ ΚΥΡΙΑ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΠΑΕΙ ΦΩΝΗ ΤΙ;
36. ΧΩΡΙΟ ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΝΘΡΩΠΟΣ++ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΠΑΝΤΑ ΘΥΜΑΤΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΤΙ;

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Πόσα είναι τα κεντρικά πρόσωπα της ιστορίας;
2. Είναι γυναίκες ή άντρες;
3. Ποια ήταν τα ονόματα τους;
4. Ποια ήταν τα νοηματικά τους ονόματα;
5. Τι διάλεξαν να κάνει η κυρά Δημοκρατία στο μικρό χωριό;
6. Τι λέει η κυρά Δημοκρατία;
7. Τι ένοιωθε η κυρία Ρία, η Δικτατορία;
8. Τι ήθελε να γίνει η Δικτατορία;
9. Τι έκανε η Δικτατορία;
10. Ποιους πήρε μαζί της, στο σπίτι της;
11. Τι έμαθε στους γκρινιάρηδες να κάνουν;
12. Πόσους φύλακες είχε η κυρία Δικτατορία;
13. Ποιον έπιασαν οι βοηθοί της κυρίας Δικτατορίας;
14. Τι ώρα έπιασαν οι φύλακες της κυρίας Δικτατορίας την κυρά Δημοκρατία;
15. Που την έβαλαν; Γιατί;
16. Τι έγινε μετά;
17. Τι έκανε και τι έλεγε η κυρία Δικτατορία;
18. Τι είπε ένας άνθρωπος;
19. Τι έπαθε αυτός ο άνθρωπος;
20. Τι έλεγαν οι άνθρωποι του χωριού;
21. Πώς ένοιωθαν οι άνθρωποι του χωριού;
22. Τι απαγορεύονταν να κάνουν οι άνθρωποι του χωριού;
23. Τι θυμήθηκε ένα μικρό παιδί και άρχισε να τραγουδάει;

24. Πως διαδόθηκε το τραγούδι του παιδιού;
25. Τι έγινε ένα βράδυ όταν η Κυρία Δικτατορία κοιμόταν;
26. Τι διέταξε τους φύλακες της η Κυρία Δικτατορία;
27. Τι έκαναν οι φύλακες στην αρχή;
28. Τι σκέφτηκαν μετά;
29. Τι έγινε στο τέλος;
30. Τι φώναξαν όλοι οι άνθρωποι του χωριού μαζί;
31. Τι έγινε τότε;
32. Που πήγε η Κυρία Δικτατορία;
33. Τι φώναξε ο φούρναρης;
34. Τι φώναξε ο δάσκαλος;
35. Τι φώναξαν όλοι οι άνθρωποι του χωριού όταν έφυγε η Κυρία Δικτατορία;
36. Τι πρέπει να θυμούνται πάντα οι άνθρωποι του χωριού;

Απαντήσεις

ΑΠΑΝΤΗΣΗ+

1. ΙΔΙΟ₁ ΑΥΤΟ ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΠΡΟΣΩΠΟ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ+ ΔΥΟ.
2. ΟΙ-ΔΥΟ ΚΟΡΙΤΣΙ
3. Δ-Η-Μ-Ο-Κ-Ρ-Α-Τ-Ι-Α Δ-Ι-Κ-Τ-Α-Τ-Ο-Ρ-Ι-Α, ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ₁ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ.
4. ΠΟΙΟΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ₁, ΠΟΙΟΣ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ.
5. ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΡΧΗΓΟ ΕΠΙΛΟΓΗ
6. ΚΟΡΙΤΣΙ ΚΥΡΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ₁ ΜΟΝΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗ+ ΔΕΝ-ΘΕΛΕΙ, ΘΕΛΕΙ ΟΛΟΙ Ο-ΜΑΔΑ ΑΠΟΦΑΣΗ.
7. ΚΟΡΙΤΣΙ ΚΥΡΙΑ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΘΥΜΟΣ ΜΕΣΑ-ΤΗΣ ΒΡΑΖΕΙ
8. ΚΟΡΙΤΣΙ ΚΥΡΙΑ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΕΠΙΔΙΩΚΕΙ-πολύ ΣΚΕΨΗ-ΣΥΝΕΧΕΙΑ-εμμονή ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΡΧΗΓΟΣ.
9. ΑΥΤΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΣΧΕΔΙΟ ΣΚΕΦΤΕΤΑΙ ΠΑ.
10. ΑΥΤΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΠΟΣΟΙ 21 ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΤΣΟΥΦΗΣ ΠΑΡΑΠΟΝΟ++ ΦΩΝΗ++, ΑΛΛΟ ΚΑΤΣΟΥΦΗΣ ΔΥΣΑΡΕΣΤΗΜΕΝΟΣ ΠΙΑΝΕΙ++.
11. ΑΥΤΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΑΥΤΟΙ ΦΩΝΗ+ ΔΑΧΤΥΛΟ-ΚΟΥΝΑΕΙ ΑΝΘΡΩ-ΠΟΣ+ ΤΡΕΜΕΙ ΟΛΟΙ ΚΟΙΤΑΕΙ ΛΟΥΦΑΖΕΙ-ΥΠΑΚΟΗ ΥΠΟΤΑΓΗ.
12. ΕΙΚΟΣΙ ΕΝΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΦΥΛΑΚΑΣ.
13. ΑΥΤΗ ΚΟΡΙΤΣΙ ΚΥΡΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ₁.

14. ΒΡΑΔΥ ΣΤΙΓΜΗ ΚΟΡΙΤΣΙ ΚΥΡΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ₁ ΚΟΙΜΑΤΑΙ ΞΑΠΛΩΜΕΝΗ-ΤΞΘ Ο-ΝΕΙΡΟ₁ ΟΝΕΙΡΟ₂ ΓΙΟΡΤΗ.
15. ΑΥΤΟΣ ΚΟΡΙΤΣΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ₁ ΠΙΑΝΕΙ ΦΥΛΑΚΗ ΦΥΛΑΚΗ-ΤΡΑΒΑΕΙ ΥΠΟΓΕΙΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΚΟΡΙΤΣΙ ΚΥΡΙΑ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ, ΕΚΕΙ ΣΚΟΤΑΔΙ ΛΟΓΟ ΣΤΟΧΟ ΑΝΘΡΩ-ΠΟΣ+ ΑΥΤΟΙ ΚΟΙΤΑΕΙ ΔΕΝ-ΜΠΟΡΕΙ.
16. ΑΥΤΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΜΟΝΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗ ΕΓΩ ΑΡΧΗΓΟΣ ΑΝΑΛΗΨΗ-ΘΕΣΗΣ.
17. ΑΥΤΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΛΕΕΙ ΟΛΟΥΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΤΙ; ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ++ ΠΙΝΑ-ΚΑΣ-ταμπέλα+++.
18. ΟΛΟΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ₁ ΠΙΣΩ ΘΕΛΕΙ.
19. ΦΥΛΑΚΑΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΠΙΑΝΕΙ-ΠΕΤΑΕΙ ΑΛΛΟ ΧΩΡΙΟ ΕΚΕΙ ΜΑΚΡΙΑ ΜΟΝΟΣ ΜΟΝΑΧΟΣ.
20. ΑΝΘΡΩΠΟΣ++ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΕΠΙΔΙΩΚΕΙ-πολύ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΔΙΩΧΝΕΙ.
21. ΑΝΘΡΩΠΟΣ++ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ+ ΠΟΛΥ ΣΤΕΝΟΧΩΡΙΑ.
22. ΠΑΙΔΙΑ ΑΥΤΑ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ, ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΥΣΤΙΚΟ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΑΠΑΓΟ-ΡΕΥΣΗ, ΑΣΤΕΙΑ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ, ΓΙΟΡΤΗ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ, ΓΝΩΜΗ ΤΟΥΣ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ.
23. ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ ΜΙΚΡΟ ΘΥΜΑΤΑΙ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΥΤΟ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ₁ ΛΕΕΙ ΤΙ; 'ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ, ΟΛΟΙ ΟΜΑΔΑ ΟΛΟΙ ΠΑΝΤΑ ΔΥΝΑΜΗ ΠΥΓΜΗ.
24. ΚΡΥΦΑ ΨΙΘΥΡΟΣ+ ΛΕΕΙ ΑΠΟ-ΤΟ-ΕΝΑ-ΣΤΟ-ΑΛΛΟ.
25. ΑΝΘΡΩΠΟΣ++ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΣΠΙΤΙ ΕΞΩ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ-ΤΞ5 ΟΜΑΔΑ ΦΩΝΗ 'Ο-ΛΟΙ ΜΑΖΙ, ΟΛΟΙ ΟΜΑΔΑ ΟΛΟΙ ΠΑΝΤΑ ΔΥΝΑΜΗ ΠΥΓΜΗ.
26. ΔΙΑΤΑΓΗ ΦΥΛΑΚΑΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΠΗΓΑΙΝΕΙ-ΤΞ1 ΒΙΑ.
27. ΑΥΤΟΙ ΜΑΤΙΑ-ΜΙΣΑΝΟΙΧΤΑ ΘΑ ΟΠΛΟ ΥΠΟΧΩΡΗΣΗ.
28. ΕΓΩ ΚΟΙΤΑΕΙ ΣΠΙΤΙ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΔΙΚΟ-ΜΟΥ, ΕΓΩ ΧΤΥΠΑΕΙ ΔΕΝ-ΜΠΟΡΕΙ, ΚΟΙΤΑΕΙ ΑΓΟΡΙ ΘΕΙΟΣ ΔΙΚΟ-ΜΟΥ, ΞΑΔΕΡΦΟΣ+ ΔΙΚΟΣ-ΜΟΥ ΧΤΥΠΑΕΙ+ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ, ΑΥ-ΤΟΣ ΜΑΜΑ-ΜΠΑΜΠΑΣ-γονείς ΔΙΚΟΣ-ΜΟΥ, ΑΔΕΛΦΟΣ ΔΙΚΟΣ-ΜΟΥ, ΦΙΛΟΣ ΔΙΚΟΣ-ΜΟΥ ΟΛΟΙ ΒΙΑ+ ΔΕΝ-ΜΠΟΡΕΙ.
29. ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΟΠΛΟ ΠΕΤΑΕΙ ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΝΘΡΩΠΟΣ++ ΧΩΡΙΟΑΥΤΟΣ-Ο-Ι-ΔΙΟΣ++ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ-ΤΞ5 ΟΜΑΔΑ ΠΕΡΙΟΧΗ
30. 'ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ, ΟΛΟΙ ΟΜΑΔΑ ΟΛΟΙ ΠΑΝΤΑ ΔΥΝΑΜΗ ΠΥΓΜΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ₁++
31. ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΣΠΙΤΙ ΓΚΡΕΜΙΖΕΤΑΙ ΑΥΤΟ ΣΚΟΝΗ Δ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ₁ ΕΡΧΕΤΑΙ-ΤΞ1.

32. ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΚΑΤΑΚΟΚΚΙΝΟΣ ΑΥΤΙΑ-ΚΛΕΙΝΕΙ ΤΡΕΧΕΙ ΠΑΕΙ.

33. ΨΩΜΙ

34. ΔΙΔΑΣΚΕΙ-παιδεία

35. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ, ΟΛΟΙ ΟΜΑΔΑ ΟΛΟΙ ΠΑΝΤΑ ΔΥΝΑΜΗ ΠΥΓΜΗ

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Τα κεντρικά πρόσωπα της ιστορίας ήταν δύο.
2. Είναι γυναίκες.
3. Η Δημοκρατία και η Δικτατορία.
4. Νόημα ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ και νόημα ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ.
5. Τη διάλεξαν να είναι αρχηγός.
6. Η κυρά Δημοκρατία δεν θέλει να αποφασίζει μόνη της, θέλει να αποφασίζουν όλοι μαζί.
7. Η κυρία Δικτατορία ήταν θυμωμένη, μέσα της έβραζε.
8. Ήθελε να γίνει αρχηγός.
9. Η Δικτατορία έφτιαξε ένα σχέδιο.
10. Μάζεψε 21 κατσούφηδες, γκρινιάρηδες και δυσारेστημένους ανθρώπους.
11. Τους έμαθε να φωνάζουν δυνατά, να απειλούν, να τρομοκρατούν και να την υπακούουν.
12. 21 φύλακες.
13. Την κύρια Δημοκρατία.
14. Το βράδυ, την ώρα που η κυρία Δημοκρατία κοιμόταν και ονειρεύονταν μια γιορτή.
15. Τη φυλάκισαν στο υπόγειο της κυρίας Δικτατορίας, στο σκοτάδι για να μην την βλέπουν οι άνθρωποι.
16. Αποφάσισε μόνη της να γίνει αρχηγός.
17. Έλεγε σε όλους τι έπρεπε να κάνουν και έβαζε ταμπέλες με απαγορεύσεις.
18. Θέλουμε πίσω τη Δημοκρατία.
19. Οι φύλακες τον έπιασαν και τον έστειλαν σε άλλο χωριό, τον έστειλαν εξορία.
20. Οι άνθρωποι έλεγαν πως ήθελαν να την διώξουν.
21. Οι άνθρωποι ένοιωθαν πολύ μεγάλη στενοχώρια.
22. Τα παιδιά απαγορεύονταν να φωνάζουν, οι άνθρωποι να έχουν μυστικά, να γελάνε, να κάνουν γιορτές, να λένε τη γνώμη τους.

23. Ένα μικρό παιδί θυμήθηκε τι έλεγε η Δημοκρατία «Όλοι μαζί, όλοι μαζί είμαστε πάντα πιο δυνατοί».
24. Κρυφά από στόμα σε στόμα.
25. Οι άνθρωποι βγήκαν έξω, συγκεντρώθηκαν όλοι μαζί και άρχισαν να φωνάζουν «Όλοι μαζί, όλοι μαζί είμαστε πάντα πιο δυνατοί».
26. Διέταξε τους φύλακες να τους χτυπήσουν.
27. Μισοκοιμισμένοι ετοιμάστηκαν να πυροβολήσουν αλλά σταμάτησαν.
28. Βλέπω το γείτονα μου, δεν μπορώ να χτυπήσω, βλέπω το θείο μου, τα ξαδέρφια μου, δεν μπορώ να χτυπήσω, είναι οι γονείς μας, τα αδέρφια μας, οι φίλοι μας δεν μπορούμε να τους χτυπήσουμε.
29. Πέταξαν τα όπλα και πήγαν με τους συγχωριανούς τους.
30. «Όλοι μαζί, όλοι μαζί είμαστε πάντα πιο δυνατοί» Δημοκρατία, Δημοκρατία, Δημοκρατία.
31. Το σπίτι της Δικτατορίας γκρεμίστηκε και από τα ερείπια ξεπρόβαλε σκονισμένη η Δημοκρατία.
32. Η Δικτατορία κοκκίνισε, έκλεισε τα αυτιά της έφυγε μακριά.
33. Ψωμί.
34. Παιδεία.
35. Ελευθερία.
36. «Όλοι μαζί, όλοι μαζί είμαστε πάντα πιο δυνατοί».

Βήμα 2

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να υποδυθούν το ρόλο της «κυράς Δημοκρατίας» και της «Κυρίας Ρίας, της Δικτατορίας». Οι μαθητές/τριες δραματοποιούν τα βασικά σημεία της ιστορίας και συζητούν για τους χαρακτήρες των δύο γυναικών που περιγράφονται στην ιστορία.

Ερωτήματα που θα μπορούσε να θέσει ο/η εκπαιδευτικός στους/στις μαθητές/τριες προκειμένου να γίνει επεξεργασία των εννοιών σε ένα πρώτο επίπεδο είναι τα ακόλουθα:

Ερωτήσεις

ΕΡΩΤΗΣΗ++

1. ΟΙ-ΔΥΟ ΚΟΡΙΤΣΙ-γυναίκα (ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΡΟΥΧΑ ΤΑΙΡΙΑΖΕΙ ΤΙ;)-αριστερά-δημοκρατία (ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΡΟΥΧΑ ΤΑΙΡΙΑΖΕΙ ΤΙ;)-δεξιά-δικτατορία
2. ΟΙ-ΔΥΟ ΧΡΩΜΑ++ ΤΑΙΡΙΑΖΕΙ-αριστερά-δημοκρατία ΤΑΙΡΙΑΖΕΙ-δεξιά-δικτατορία ΤΙ;
3. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ₁-αριστερά ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ-δεξιά ΝΟΗΜΑΤΑ ΛΕΞΗ++ ΤΑΙΡΙΑΖΕΙ-αριστερά-δημοκρατία ΤΑΙΡΙΑΖΕΙ-δεξιά-δικτατορία ΤΙ;
4. ΑΛΛΟ+ ΠΡΟΣΘΕΣΗ+ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ-αριστερά-δημοκρατία ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ-δεξιά-δικτατορία ΤΑΙΡΙΑΖΕΙ-αριστερά-δημοκρατία ΤΑΙΡΙΑΖΕΙ-δεξιά-δικτατορία ΤΙ;

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Τι ρούχα θα φορούσε η κάθε μια από τις δύο γυναίκες;
2. Τι χρώματα θα ταίριαζαν στην κάθε μια τους;
3. Τι νοήματα ταυριάζουν στη Δημοκρατία και στη Δικτατορία;
4. Τι άλλο θα ταίριαζε σε κάθε μια από αυτές;

Οι μαθητές/τριες φτιάχνουν μια αφίσα με τα νοήματα που ταυριάζουν στις δύο έννοιες, βρίσκοντας εικόνες από το διαδίκτυο και χρησιμοποιώντας φωτογραφίες των νοημάτων. Θα ήταν σκόπιμο για την κατασκευή της αφίσας να φωτογραφηθούν οι ίδιοι/ες οι μαθητές/τριες και να αξιοποιηθούν όλα τα νοήματα που θα προτείνουν. Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει ένα ενδεικτικό σχέδιο αφίσας_ppt: Τι ταυριάζει στη Δημοκρατία και την Δικτατορία, (ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ₁ ΑΥΤΟΣ-ΟΙΔΙΟΣ ΤΑΙΡΙΑΖΕΙ ΤΙ;)-αριστερά (ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΑΥΤΟΣ-ΟΙΔΙΟΣ ΤΑΙΡΙΑΖΕΙ ΤΙ;)-δεξιά για να συμπληρώσουν νοήματα και σχετικές φωτογραφίες τους.

Βήμα 3

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να θυμηθούν ποιες ήταν οι απαγορεύσεις της κυρίας Δικτατορίας. Οι μαθητές/τριες χωρίζονται σε δυο ομάδες. Κάθε ομάδα θα πρέπει να φτιάξει ένα νοηματικό κείμενο με τις απαγορεύσεις της κυρίας Δικτατορίας. Η μία ομάδα θα φτιάξει την ανακοίνωση των απαγορεύσεων της κυρίας Δικτατορίας, η δεύτερη την αφήγηση-περιγραφή των απαγορεύσεων της κυρίας Δικτατορίας.

Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί στους/στις μαθητές/τριες τις διαφορές μιας ανακοίνωσης και μιας αφήγησης – περιγραφής:

Οδηγίες ανακοίνωσης – αφήγησης

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ-αριστερά ΑΦΗΓΗΣΗ-δεξιά (ΚΑΝΟΝΕΣ ΟΔΗΓΙΑ)-αριστερά (ΚΑΝΟΝΕΣ Ο-ΔΗΓΙΑ)-δεξιά

Στη ανακοίνωση το κείμενο είναι άμεσο είναι σαν κάποιος να μιλάει απευθείας στον ακροατή/θεατή.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΤΙ-γεν ΑΝΘΡΩΠΟ ΑΝΘΡΩΠΟ-ΤΞ1 ΑΠΕΥ-ΘΕΙΑΣ.

Στην περιγραφή αφήγηση είναι σαν κάποιος τρίτος να μεταφέρει την πληροφορία.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΦΗΓΗΣΗ ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟ ΜΟΙΑΖΕΙ ΑΛΛΟ ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ ΚΑ-ΤΑΝΟΕΙ δεξιά-ΔΙΝΕΙ-μπροστά ΝΟΗΜΑΤΑ

Οδηγίες ανακοίνωση - απαγορεύσεις Δικτατορίας,

Οδηγίες αφήγηση - απαγορεύσεις Δικτατορίας

Για τις απαγορεύσεις της Δικτατορίας (1) όταν φτιάχνω ανακοίνωση είναι σαν να μιλάει η ίδια η Δικτατορία, σαν να δίνει εντολές το ίδιο το πρόσωπο,

(2) όταν φτιάχνω αφήγηση είναι σαν να κάποιος άλλος να λέει ότι η Δικτατορία απαγόρευσε πρώτον, δεύτερον, κ.λπ.

Ο/η εκπαιδευτικός επιστρέφοντας στο κείμενο του νοηματιστή ρωτά τους/τις μαθη-τές/τριες:

Ερωτήσεις

1. Στο κείμενο του νοηματιστή οι απαγορεύσεις παρουσιάζονται σαν αφήγηση ή σαν ανακοίνωση;
2. Ο νοηματιστής μιλάει σαν αυτός ο ίδιος να είναι η Δικτατορία ή αφηγείται τις απαγορεύσεις;

ΕΡΩΤΗΣΗ++

1. ΙΔΙΟ₁ ΠΡΙΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΝΟΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ++ ΚΑΝΟΝΕΣ ΑΥΤΟ ΟΛΟ-ΤΞ1 ΔΕΙΧΝΕΙ ΤΡΟΠΟ ΤΙ-γεν; ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΑΦΗΓΗΣΗ-αριστερά ΤΞ5-ή ΙΔΙΟ₂ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ-δεξιά ΤΡΟΠΟ ΤΙ-γεν;
2. ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΝΟΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ++ ΚΑΝΟΝΕΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-Ι-ΔΙΟΣ ΝΟΗΜΑΤΑ ΤΡΟΠΟΣ ΡΟΛΟΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΤΞ5-ή ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΠΑΙΡΝΕΙ δεξιά-ΔΙΝΕΙ-μπροστά ΝΟΗΜΑΤΑ;

Οι μαθητές/τριες παρατηρούν το κείμενο του νοηματιστή, δημιουργούν τα δικά τους κείμενα και τα συγκρίνουν. Παρατηρούν υφολογικές ή άλλες διαφορές που μπορεί να

προκύψουν. Πριν ξεκινήσουν να δουλεύουν θα πρέπει να αποφασίσουν ποιες απαγορεύσεις θα συμπεριλάβουν.

Απαγορεύσεις Δικτατορίας

[ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ++ ΚΑΝΟΝΕΣ](#)

Απόδοση στα Ελληνικά

Απαγορεύονται τα παιδιά να φωνάζουν

[ΠΑΙΔΙΑ ΦΩΝΗ++ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ](#)

Απαγορεύονται τα μυστικά

[ΜΥΣΤΙΚΟ ΣΥΖΗΤΗΣΗ++ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ](#)

Απαγορεύονται οι γιορτές

[ΓΙΟΡΤΗ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ](#)

Απαγορεύονται οι χαρές

[ΧΑΡΑ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ](#)

Απαγορεύονται τα πανηγύρια

[ΓΙΟΡΤΗ-ΧΟΡΟΣ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ](#)

Απαγορεύεται τη γνώμη σας να λέτε

[ΜΥΑΛΟ-γνώμη ΤΟΥ+ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ](#)

Όποιος δεν συμφωνεί στη φυλακή

[ΟΠΟΙΟΣ-ΤΞ5 ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΟΧΙ-διαφωνία ΦΥΛΑΚΗ ΠΗΓΑΙΝΕΙ-ΤΞ1](#)

Οι μαθητές/τριες με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού μπορούν να προσθέσουν και άλλες απαγορεύσεις.

Με βάση τις προαναφερόμενες απαγορεύσεις παρουσιάζονται εδώ ενδεικτικά η ανακοίνωση

Απαγορεύσεις Ανακοίνωση

[ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΚΑΝΟΝΕΣ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ++,](#)

[ΠΑΙΔΙΑ ΦΩΝΗ++ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ,](#)

[ΜΥΣΤΙΚΟ ΣΥΖΗΤΗΣΗ++ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ,](#)

[ΓΙΟΡΤΗ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ,](#)

[ΧΑΡΑ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ,](#)

[ΓΙΟΡΤΗ-ΧΟΡΟΣ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ,](#)

[ΜΥΑΛΟ-γνώμη ΤΟΥ+ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ,](#)

ΟΠΟΙΟΣ-ΤΞ5 ΑΥΤΟΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΟΧΙ-διαφωνία ΠΗΓΑΙΝΕΙ-ΤΞ1 ΦΥΛΑΚΗ.

και η περιγραφή

Απαγορεύσεις Περιγραφή - Αφήγηση

ΑΦΗΓΗΣΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΚΑΝΟΝΕΣ,

ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΛΕΕΙ ΠΑΙΔΙΑ ΦΩΝΗ++ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ,

ΜΥΣΤΙΚΟ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ,

ΓΙΟΡΤΗ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ,

ΧΑΡΑ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ,

ΓΙΟΡΤΗ-ΧΟΡΟΣ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ,

ΜΥΑΛΟ-γνώμη ΤΟΥ+ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ,

ΑΚΟΜΑ ΛΕΕΙ ΜΥΑΛΟ ΟΠΟΙΟΣ-ΤΞ5 ΑΥΤΟΙ ΟΧΙ-διαφωνία ΦΥΛΑΚΗ ΠΗΓΑΙΝΕΙ-ΤΞ1.

Βήμα 4

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν για άλλη μια φορά την ιστορία από το νοηματιστή/τρια. Με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού καλούνται να παρατηρήσουν και να προσδιορίσουν τα σημεία του κειμένου που ορίζεται ο χώρος και ο χρόνος όπου εκτυλίσσεται η ιστορία, αυτά όπου παρουσιάζονται οι πρωταγωνιστές της ιστορίας και ο τρόπος με τον οποίο γίνεται η παρουσίαση τους από το νοηματιστή.

Πως ξεκινάει ο νοηματιστής;

ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟ ΑΡΧΗ ΤΡΟΠΟ ΤΙ-γεν;

Τι ορίζει πρώτο και γιατί;

ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΝΟΗΜΑΤΑ ΠΡΩΤΟ ΑΥΤΟ ΤΙ;

Πως παρουσιάζει τους πρωταγωνιστές της ιστορίας;

ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΝΟΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΙΔΙΟ₁ ΑΥΤΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΤΡΟΠΟ ΔΕΙΧΝΕΙ ΤΙ-γεν;

Γιατί χρησιμοποιεί δακτυλοσυλλαβισμό για το όνομα των πρωταγωνιστών της ιστορίας ο νοηματιστής;

ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑ ΝΟΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ+ ΠΡΟΣΩΠΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ+ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΔΑΚΤΥΛΟΣΥΛΛΑΒΙΣΜΟΣ ΑΥΤΟ ΓΙΑ-ΠΟΙΟ-ΛΟΓΟ;

Με ποιον τρόπο μεταβαίνει ο νοηματιστής από το ένα γεγονός στο άλλο;

ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΝΟΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΥΤΟ ΑΛΛΟ-επόμενο ΘΕΜΑ ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΡΟΠΟΣ ΤΙ-γεν;

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να εντοπίσουν την αλληλουχία των γεγονότων και να φτιάχνουν έναν χάρτη ως προς την ροή και την εξέλιξη της ιστορίας (Ενδεικτικός χάρτης ροής: Η κυρά Δημοκρατία_pdf). Ο/η εκπαιδευτικός υποδεικνύει κάποιες τεχνικές μετάβασης του νοηματιστή όπως η χρήση χρονικών δεικτών συνέχειας, του χώρου, η παύση, η δείξη, η αλλαγή ρόλου καθώς και τον τρόπο που αντιπαραβάλλονται οι δυο προσωποποιημένες έννοιες της δημοκρατίας και της δικτατορίας στην ιστορία, η χρήση ρητορικών ερωτήσεων.

Οι μαθητές/τριες απαναφηγούνται την ιστορία. Η επαναφήγηση κάθε μαθητή/τριας εμπλουτίζει το χαρτοφυλάκιο του/της.

Βήμα 5

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους/στις μαθητές/τριες μια φωτογραφία του μνημείου του Πολυτεχνείου. Τους ζητά να περιγράψουν αυτό που αναπαριστά το άγαλμα στην ΕΝΓ, κάνοντας κάποιες διερευνητικές ερωτήσεις όπως:

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΥΤΟΣ ΕΣΕΙΣ ΚΟΙΤΑΕΙ ΤΙ;
2. ΑΥΤΟ ΑΓΑΛΜΑ ΔΕΙΧΝΕΙ ΤΙ-γεν ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΖΩΟ ΑΛΛΟ ΑΛΛΟ ΤΙ-γεν;
3. ΙΔΙΟ₁ ΑΥΤΟ ΑΓΑΛΜΑ ΑΥΤΟ ΣΩΜΑ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΤΞ-ή ΚΟΜΜΑΤΙ ΚΟΜΜΑΤΙ ΚΟΜΑΤΙ ΤΙγεν;
4. ΕΣΕΙΣ ΙΔΙΟ₁ ΑΥΤΟ ΑΓΑΛΜΑ ΠΑ ΚΟΙΤΑΕΙ ΠΡΙΝ ΤΙ-γεν;
5. ΙΔΙΟ₁ ΑΥΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΑΥΤΟ ΕΚΦΡΑΣΗ ΕΣΕΙΣ ΚΟΙΤΑΕΙ ΤΙ-γεν;
6. ΠΡΟΣΩΠΟ ΧΑΡΑ ΕΣΥ ΚΟΙΤΑΕΙ ΑΥΤΟ;
7. ΕΣΕΙΣ ΙΔΙΟ₁ ΑΥΤΟ ΑΓΑΛΜΑ ΣΕΥ ΞΕΡΕΙ ΠΟΥ ΤΙ-γεν;
8. ΑΥΤΟ ΑΓΑΛΜΑ ΣΥΜΒΟΛΟ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΤΙ-γεν;
9. ΕΣΕΙΣ ΑΓΑΛΜΑ ΚΟΙΤΑΕΙ ΝΟΙΩΘΕΙ ΤΙ; ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΠΟΡΕΙΣ ΕΣΥ;

Απόδοση στα ελληνικά

1. Τι βλέπετε στη φωτογραφία;
2. Το άγαλμα τι παριστάνει, άνθρωπο, ζώο, κάτι άλλο;
3. Είναι ολόκληρος ο άνθρωπος ή μέρος του σώματος του;
4. Έχετε ξαναδεί αυτό το άγαλμα;
5. Πως σας φαίνεται η έκφραση του προσώπου του;
6. Σας φαίνεται χαρούμενο;

7. Μήπως γνωρίζετε που βρίσκεται;
8. Τι συμβολίζει;
9. Μπορείτε να περιγράψετε τι συναισθήματα νοιώθετε όταν το κοιτάτε αυτό το άγαλμα;

Οι μαθητές/τριες αφού περιγράψουν την φωτογραφία παρακολουθούν την περιγραφή της [προτομής του πολυτεχνείου_pdf](#), [ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟ ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΚΕΦΑΛΙ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ](#) από το νοηματιστή/τρια. Ο/η εκπαιδευτικός μετά από συζήτηση εξηγεί στους/στις μαθητές/τριες που βρίσκεται το άγαλμα και τι είναι το πολυτεχνείο, [ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΑΥΤΟ ΤΙ;](#) (ενδεικτικό υλικό [Πολυτεχνείο_pdf](#))

[ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ](#)

Οι μαθητές/τριες συγκρίνουν τα γλωσσικά χαρακτηριστικά της δικής τους περιγραφής με αυτά του νοηματιστή/τρια. [Τι έχει προσθέσει ο νοηματιστής; τι διαφορές υπάρχουν στα νοηματικά κείμενα; Ποιος είναι ο σκοπός των νοηματικών κειμένων και πως αυτός επιτυγχάνεται;](#)

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να οδηγηθούν στο συμπέρασμα ότι [σκοπός των κειμένων είναι η ακριβής περιγραφή του αντικειμένου.](#)

Βήμα 6

Μέσω του νοηματιστή ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει σύντομα τα γεγονότα του Πολυτεχνείου και συνδέει το ιστορικό συμβάν με το χώρο και την προτομή του αγάλματος στο Πολυτεχνείο.

[Τα γεγονότα της 17ης Νοέμβριου 1973_pdf](#) (17 ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1973 ΣΥΜΒΑΝ++)

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν την αφήγηση του νοηματιστή και στη συνέχεια βλέπουν το χρονικό του πολυτεχνείου από το βίντεο [«ΕΔΩ Πολυτεχνείο»](#) ή [«Το Μικρό Χρονικό»](#).

Γίνονται ερωτήσεις κατανόησης σχετικά με το κείμενο του νοηματιστή και τα γεγονότα του Πολυτεχνείου.

[Ερωτήσεις κατανόησης](#)

1. [ΕΔΩ ΕΛΛΑΔΑ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΣΟ;](#)
2. [ΧΟΥΝΤΑ ΚΑΤΟΧΗ ΑΡΧΗ ΤΙ-γεν ΤΕΛΟΣ ΤΙ-γεν;](#)
3. [ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΕΔΩ ΕΛΛΑΔΑ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΙ-γεν;](#)
4. [ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΑΡΧΗΓΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΟΝΟΜΑ ΤΙ-γεν; ΠΟΙΟΣ; ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ;](#)

5. ΕΔΩ ΕΛΛΑΔΑ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΚΑΤΟΧΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ++ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ-γεν;
6. ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΟΛΑ ΘΕΜΑ++ ΑΠΟΦΑΣΗ+ ΠΟΙΟΣ;
7. ΠΟΛΙΤΙΚΗ-πολίτευμα ΑΥΤΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΡΟΠΟ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΒΑΦΤΙΣΗ ΟΝΟΜΑ ΣΥΜΒΑΝ ΤΙ-γεν;
8. ΦΟΙΤΗΤΗΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ+++ ΥΠΟΜΟΝΗ ΔΕΝ-ΜΠΟΡΕΙ ΤΙ ΑΚΡΙΒΩΣ;
9. ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΣΥΜΒΑΝ++ ΑΚΡΙΒΩΣ ΑΡΧΗ ΠΡΙΝ-ποτε ΤΙ-γεν;
10. ΦΟΙΤΗΤΗΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ+++ ΣΤΟΧΟ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ-γεν;
11. ΦΟΙΤΗΤΗΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ+++ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΟΥ;
12. ΦΟΙΤΗΤΗΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ+++ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗ ΤΙ;
13. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΔΙΑΤΑΓΗ ΤΙ; ΤΙ-γεν;
14. ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΕΚΕΙ ΣΤΙΓΜΗ ΤΑΝΚ-ΦΤΑΝΕΙ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;
15. ΧΟΥΝΤΑ ΠΕΦΤΕΙ ΠΡΙΝ-πότε;
16. ΧΟΥΝΤΑ ΠΕΦΤΕΙ ΕΛΛΑΔΑ ΕΔΩ ΜΕΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ-πολίτευμα ΤΙ ΤΙ-γεν;
17. ΛΟΙΠΟΝ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΟΜΑΔΑ ΣΤΡΑΤΟΣ ΑΝΩΤΕΡΟΣ ΣΥΝΤΑΓ-ΜΑΤΑΡΧΗΣ+ ΜΕΤΑ-ΜΕΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ+ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;
18. ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ 17 ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ ΚΑΘΕ ΧΡΟΝΙΑ ΕΜΕΙΣ ΘΥΜΑΤΑΙ ΤΙ;

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Πόσα χρόνια υπήρχε δικτατορία στην Ελλάδα;
2. Πότε άρχισε και πότε τελείωσε η εξουσία των συνταγματάρχων;
3. Πόσο κράτησε η δικτατορία στην Ελλάδα;
4. Ποιος ήταν ο αρχηγός της δικτατορίας;
5. Ποιες ήταν οι απαγορεύσεις κατά τη διάρκεια της δικτατορίας στην Ελλάδα;
6. Ποιος αποφάσιζε για όλα;
7. Πως λέγεται αυτό το καθεστώς;
8. Τι δεν άντεχαν οι φοιτητές;
9. Πότε ξεκίνησαν τα γεγονότα του Πολυτεχνείου;
10. Τι ήθελαν οι φοιτητές;
11. Που συγκεντρώθηκαν οι φοιτητές;
12. Τι ζητούσαν να γίνει;
13. Τι διέταξε ο Παπαδόπουλος;
14. Τι έκανε το τανκ φτάνοντας στο Πολυτεχνείο;
15. Πότε έπεσε η χούντα;

16. Τι πολίτευμα επανήλθε στην Ελλάδα;

17. Τι έγινε με τον Παπαδόπουλο και την ομάδα των συνταγματαρχών;

18. Τι θυμόμαστε κάθε χρόνο στις 17 Νοέμβρη;

Μετά την κατανόηση του περιεχομένου [Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί](#) στους μαθητές/τριες ότι ο σκοπός του νοηματιστή είναι να μεταφέρει πληροφορίες στους συνομιλητές του και ότι πρόκειται για αφήγηση.

Οι μαθητές/τριες έχοντας όλες τις παραπάνω πληροφορίες προσπαθούν να αναδιηγηθούν από μόνοι τους τα γεγονότα. Οι αφηγήσεις των μαθητών /τριών βιντεοσκοπούνται και εμπλουτίζουν το προσωπικό χαρτοφυλάκιο του καθενός, της κάθε μίας.

Βήμα 7

Σύγκριση της πραγματικής ιστορίας με αυτή του παραμυθιού «Η κυρά Δημοκρατία». Είναι σημαντικό οι μαθητές/τριες να παραλληλίσουν την πραγματική ιστορία της δικτατορίας της 21^{ης} Απριλίου με το παραμύθι.

Ο/η εκπαιδευτικός πραγματοποιεί μια σειρά από ερωτήσεις προς τους/τις μαθητές/τριες.

Ερωτήσεις

[ΕΡΩΤΗΣΗ++](#)

1. [ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΥΤΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΜΥΑΛΟ ΕΣΥ ΙΣΤΟΡΙΑ-παραμύθι ΚΟΡΙΤΣΙ ΚΥΡΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ₁ ΕΣΥ ΘΥΜΑΤΑΙ ΚΑΤΙ ΕΣΕΙΣ ΤΙ-γεν;](#)
2. [ΕΣΥ ΜΥΑΛΟ ΙΣΤΟΡΙΑ-αριστερά-παραμύθι ΙΣΤΟΡΙΑ-δεξιά ΑΛΗΘΕΙΑ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΙΔΙΟ₂ ΤΙ;](#)
3. [\(Π-Α-Π-Α-Δ-Ο-Π-Ο-Υ-Λ-Ο-Σ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΠΟΙΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ++\)-δεξιά \(ΑΥΤΟ ΚΟΡΙΤΣΙ ΚΥΡΙΑ Ρ-Ι-ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ++\)-αριστερά ΑΥΤΑ ΜΟΙΑΖΕΙ-ΙΔΙΟ₂ ΜΥΑΛΟ ΕΣΥ ΤΙ-γεν;](#)
4. [ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ Π-Α-Π-Α-Δ-Ο-Π-Ο-Υ-Λ-Ο-Σ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΡΟΛΟΣ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ;](#)
5. [\(ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΔΙΑΤΑΓΗ TANK\)-δεξιά ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΕΚΕΙ TANK-ΕΙΣΒΟΛΗ \(ΚΟΡΙΤΣΙ ΚΥΡΙΑ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΔΙΑΤΑΓΗ ΠΗΓΑΙΝΕΙ-ΤΞ₁ ΚΟΡΙΤΣΙ ΚΥΡΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ₁ ΠΙΑΝΕΙ ΦΥΛΑΚΗ\)-αριστερά ΑΥΤΟ-δεξιά ΑΥΤΟ-αριστερά ΔΙΑΤΑΓΗ-δεξιά ΔΙΑΤΑΓΗ-αριστερά ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΟΙΑΖΕΙ-ΙΔΙΟ₂ ΜΥΑΛΟ ΕΣΥ ΤΙ-γεν;](#)

6. ΣΤΡΑΤΟΣ ΤΑΝΚ ΜΕΣΑ ΚΑΘΕΤΑΙ-ΤΞ2+++ ΑΥΤΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΔΙΑΤΑΓΗ ΑΥΤΟΙ ΛΟΥΦΑΖΕΙ-ΥΠΑΚΟΗ ΕΣΥ ΜΥΑΛΟ ΤΙ-γεν;
7. ΦΥΛΑΚΑΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΤΗΣ ΚΟΡΙΤΣΙ ΚΥΡΙΑ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΔΙΑΤΑΓΗ ΛΟΥΦΑΖΕΙ-ΥΠΑΚΟΗ ΥΠΟΤΑΓΗ ΜΥΑΛΟ ΕΣΥ ΤΙ-γεν;
8. ΔΥΟ ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΑΥΤΟΣ-δεξιά ΑΥΤΗ-αριστερά ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΑΥΤΟ-δεξιά ΑΥΤΟ-αριστερά ΤΕΛΟΣ-δεξιά ΤΕΛΟΣ-αριστερά ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;
9. ΔΥΟ ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΑΥΤΟΣ-δεξιά ΑΥΤΗ-αριστερά ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΑΥΤΟ-δεξιά ΑΥΤΟ-αριστερά ΤΕΛΟΣ-δεξιά ΤΕΛΟΣ-αριστερά ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Σας θυμίζει κάτι η ιστορία του Πολυτεχνείου από το παραμύθι «Η κυρά Δημοκρατία»;
2. Ποια είναι τα κοινά ανάμεσα στο παραμύθι και στην πραγματική ιστορία;
3. Οι απαγορεύσεις του Παπαδόπουλου έμοιαζαν με αυτές της κυρίας Δικτατορίας;
4. Τι ήταν ο Παπαδόπουλος;
5. Η εντολή του Παπαδόπουλου να μπει το τανκ στο Πολυτεχνείο μοιάζει με την εντολή της κυρίας Δικτατορίας;
6. Οι στρατιώτες μέσα στο τανκ υπάκουσαν τον Παπαδόπουλο;
7. Οι φύλακες της κυρίας Δικτατορίας υπάκουσαν την κυρία Δικτατορία;
8. Τι έγινε στο τέλος και στις δύο περιπτώσεις;

Ενδεικτικές Απαντήσεις

ΑΠΑΝΤΗΣΗ+ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

1. ΝΑΙ+ ΜΟΙΑΖΕΙ-ΙΔΙΟ₂.
2. ΙΔΙΟ₂ ΤΙ; ΠΡΩΤΟ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ-δεξιά+ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ-αριστερά+ ΙΔΙΟ₂, ΔΕΥΤΕΡΟ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΘΕΛΕΙ ΜΥΑΛΟ-γνώμη ΕΚΦΡΑΣΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΕΠΙΛΟΓΗ ΑΡΧΗΓΟ ΤΟΥ, ΤΡΙΤΟ ΟΛΟΙ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΑΙΤΗΜΑ ΕΡΩΤΗΣΗ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΔΙΩΧΝΕΙ, ΤΕΤΑΡΤΟ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΕΠΙΘΕΣΗ ΣΤΟΧΟ ΑΜΥΝΑ ΛΟΙΠΟΝ ΑΠΟΤΥΧΙΑ, ΠΕΜΠΤΟ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ₁ ΙΔΙΟ₁ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΙΣΩ.
3. ΙΔΙΟ₂
4. ΑΡΧΗΓΟΣ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ
5. ΝΑΙ++ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΙΔΙΟ₁ ΔΙΟ₂ ΚΟΡΙΤΣΙ ΚΥΡΙΑ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΤΙ-γεν; ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ+++ ΕΠΙΘΕΣΗ ΣΤΟΧΟ ΑΜΥΝΑ.

6. **ΝΑΙ++ ΣΤΡΑΤΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΠΡΩΤΗ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΛΟΥΦΑΖΕΙ-ΥΠΑΚΟΗ ΥΠΟ-ΤΑΓΗ.**
7. **ΑΡΧΗ ΝΑΙ++ ΙΔΙΟ₁ ΔΙΟ₂ ΣΤΡΑΤΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++.**
8. **ΧΟΥΝΤΑ ΠΕΦΤΕΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ₁ ΠΙΣΩ ΕΠΑΝΑΦΟΡΑ.**

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Ναι μοιάζουν πολύ.
2. Κοινά ήταν ότι (α) υπήρχαν οι ίδιες απαγορεύσεις, (β) οι άνθρωποι ήθελαν την ελευθερία τους, ήθελαν να εκφράζουν τη γνώμη τους ελεύθερα και να αποφασίζουν ποιος είναι ο αρχηγός τους, (γ) συγκεντρώθηκαν και ζητούσαν να φύγει ο δικτάτορας, (δ) ο δικτάτορας επιτέθηκε για να τους σταματήσει αλλά δεν τα κατάφερε, (ε) η δημοκρατία ξαναγύρισε στον τόπο.
3. Ήταν οι ίδιες.
4. Δικτάτορας.
5. Ναι, έκανε ακριβώς το ίδιο με την κυρία Δικτατορία, επιτέθηκε στους φοιτητές για να τους σταματήσει.
6. Ναι, η πρώτη αντίδραση των στρατιωτών ήταν η υπακοή.
7. Στην αρχή ναι, όπως και οι στρατιώτες.
8. Έπεσε η χούντα και επανήλθε η Δημοκρατία.

Ο/η εκπαιδευτικός ανάλογα με το δυναμικό των μαθητών/τριών μπορεί να θέσει ίσως το θέμα της **αλληγορίας του παραμυθιού**, καθώς και το ότι **η πραγματικότητα είναι πιο σκληρή από το μύθο, με την έννοια ότι νέοι άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους με στόχο τη δημοκρατία.**

Βήμα 8

Ο/η εκπαιδευτικός επιδιώκει να οδηγήσει τους/τις μαθητές/τριες σε μια απλή ετυμολογική ερμηνεία ως προς την **προέλευση των νοημάτων ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ₁, ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ**. **Με ποιες άλλες λέξεις ξέρεις παρόμοιες με τα νοήματα ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ₁, ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ; Γνωρίζουν οι μαθητές/τριες άλλες έννοιες για τις οποίες να χρησιμοποιούμε τα ίδια νοήματα; Δηλαδή τα ίδια νοήματα χρησιμοποιούνται με άλλη έννοια;**

Γίνεται συζήτηση για το αν έχουν ξαναδεί οι μαθητές/τριες τα παραπάνω νοήματα στο μάθημα της ιστορίας τους ή/και της γλώσσας των νέων ελληνικών.

Ο/η εκπαιδευτικός συνδέει τη χρήση των νοημάτων και τη σημασία τους με τις έννοιες «ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΧΟΥΝΤΑ, ΧΙΤΛΕΡ, ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ₂, ΠΟΛΙΤΙΚΗ-πολίτευμα ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ₁».

Άλλες έννοιες των νοημάτων – πίνακας εννοιώνpdf.

Δίνονται στους/στις μαθητές/τριες παραδείγματα προτάσεων στην ΕΝΓ όπως:

Παραδείγματα:

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ++

Ο Γεώργιος Παπαδόπουλος κατέλαβε την εξουσία.

ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΤΟΧΗ

Στη χούντα τη χώρα διοικούσε μια ομάδα συνταγματαρχών.

ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΧΟΥΝΤΑ ΧΩΡΑ ΕΛΛΑΔΑ ΟΜΑΔΑ ΣΤΡΑΤΟΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΧΗΣ ΑΝΩΤΕΡΟ ΔΙΟΙΚΗΣΗ.

Η δικτατορία κράτησε πέντε χρόνια.

ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΠΕΝΤΕ ΧΡΟΝΙΑ.

Σε μερικά κράτη του κόσμου υπάρχει δικτατορία ακόμη και σήμερα.

ΜΕΧΡΙ-ΤΩΡΑ ΣΗΜΕΡΑ ΓΗ ΜΕΡΙΚΑ ΧΩΡΑ++ ΓΗ ΕΔΩ-ΚΑΙ-ΕΚΕΙ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΕΧΕΙ.

Στην Αρχαία Ελλάδα υπήρχε δημοκρατία.

ΠΟΛΥ-ΠΑΛΙΑ-αρχαία ΕΛΛΑΔΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ₁ ΕΧΕΙ.

Το πολίτευμα της δημοκρατίας γεννήθηκε στην Ελλάδα.

ΕΔΩ ΕΛΛΑΔΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ-πολίτευμα ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ₁ ΕΔΩ ΑΝΑΔΥΘΗΚΕ.

Η Νέα Δημοκρατία είναι ένα κόμμα στην βουλή των Ελλήνων.

ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ₂ ΑΥΤΟ ΤΙ; ΟΜΑΔΑ-κόμμα ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΒΟΥΛΗ ΚΕΡΚΙΔΕΣ ΕΛΛΑΔΑ ΕΔΩ.

Ο Χίτλερ ξεκίνησε τον 2^ο παγκόσμιο πόλεμο.

ΧΙΤΛΕΡ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ ΓΗ ΠΟΛΕΜΟ ΣΠΙΘΑ-ΑΝΑΨΕ.

Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί στους/στις μαθητές/τριες ότι το νόημα της δημοκρατίας προέρχεται από τα σύμβολα της δημοκρατίας σε σχέση με την έννοια της και συνήθως συνδυάζεται με αυτά της ελευθερίας. Το νόημα της δικτατορίας προέρχεται από το μουστάκι που ο Γερμανός δικτάτορας Χίτλερ, ο Παπαδόπουλος και άλλοι δικτάτορες είχαν. Τα ίδια νοήματα χρησιμοποίησε για να ονομάσει τις δυο γυναίκες της ιστορίας ο νοηματιστής.

Με ποιους διαφορετικούς τρόπους, νοήματα αποδίδεται η λέξη Δ-Η-Μ-Ο-Κ-Ρ-Α-Τ-Ι-Α;
Ποια παράμετρος αλλάζει στην μορφοποίηση των νοημάτων;

Νοήματα: ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ₁ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ₂

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να παρατηρήσουν τη διαφορά στην κίνηση των χεριών στις παραπάνω περιπτώσεις των νοημάτων.

Βήμα 9

Ο/η εκπαιδευτικός θυμίζει στους/στις μαθητές/τριες ότι οι φοιτητές στο Πολυτεχνείο είχαν φτιάξει ένα ραδιοφωνικό σταθμό από τον οποίο έκαναν διάφορες ανακοινώσεις και ενημέρωναν τους ανθρώπους έξω από το Πολυτεχνείο. Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν από το νοηματιστή τις ανακοινώσεις των φοιτητών.

Ανακοινώσεις Ραδιοφωνικού Σταθμού

ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΧΩΡΟΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ++

«ΕΔΩ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙ».

ΕΔΩ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ.

«ΠΡΟΣΟΧΗ! ΠΡΟΣΟΧΗ! ΣΑΣ ΜΙΛΑΕΙ Ο ΡΑΔΙΟΣΤΑΘΜΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ»

ΕΡΩΤΗΣΗ+++ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΧΩΡΟΣ ΕΔΩ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΕΔΩ ΛΕΕΙ

«ΛΑΕ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΛΑΕ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ»

ΑΝΘΡΩΠΟΣ++ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ++ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ.

«Ο ΑΓΩΝΑΣ ΜΑΣ ΕΙΝΑΙ ΑΓΩΝΑΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ»

ΕΜΕΙΣ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗ ΙΔΙΟ₁ ΙΔΙΟ₂ ΠΕΡΙΟΧΗ-ΟΛΗ ΕΛΛΑΔΑ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗ ΣΤΟΧΟ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ₁ ΕΛΛΑΔΑ

«ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΔΙΑΔΗΛΩΤΩΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΔΥΟ ΝΕΚΡΟΙ»

ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΔΙΑΔΗΛΩΣΗ ΦΩΝΗ++ ΠΑΡΑΠΑΘΟΝΑ++ ΠΟΡΕΙΑ++ ΕΔΩ-ΕΚΕΙ ΔΥΟ ΘΑΝΑΤΟΣ+

«ΠΛΗΘΟΣ ΚΟΣΜΟΥ ΕΧΕΙ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΘΕΙ ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ»

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΕΞΩ ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΝΘΡΩΠΟΣ++ ΠΟΛΛΟΙ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ

«ΚΑΤΩ Η ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ»

ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΠΕΦΤΕΙ

«ΨΩΜΙ - ΠΑΙΔΕΙΑ - ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ!»

ΨΩΜΙ - ΔΙΔΑΣΚΕΙ-παιδεία - ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

«ΖΗΤΩ Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ!»

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΖΗΤΩ

Αν όλοι οι φοιτητές/τριες ήταν κωφοί θα είχαν φτιάξει ένα τηλεοπτικό σταθμό. Αν αυτό συνέβαινε σήμερα θα είχαν δημιουργήσει ένα δικό τους κανάλι στο διαδίκτυο. Τι θα έλεγαν από αυτό το κανάλι; Οι μαθητές/τριες αποδίδουν στη ΕΝΓ τις ανακοινώσεις των φοιτητών/τριών του πολυτεχνείου και ανεβάζουν το βίντεο στην ιστοσελίδα του σχολείου.

Στη συνέχεια, ο καθένας/η καθεμία φτιάχνει από μια δικιά του/της νοηματική φράση στον τηλεοπτικό σταθμό του Πολυτεχνείου. Ο/η εκπαιδευτικός εμπλουτίζει το προσωπικό χαρτοφυλάκιο κάθε μαθητή/τριας με το βίντεο των ανακοινώσεων. Όλοι μαζί συζητούν στην ολομέλεια πως θα άλλαζαν αυτές οι ανακοινώσεις αν απλά τις περιέγραφαν σε κάποιον άλλον νοηματιστή. Αν για παράδειγμα ένας φοιτητής ή μια φοιτήτρια γύριζε σπίτι της και εξηγούσε στη μητέρα ή τον πατέρα του/της τι έλεγε ο τηλεοπτικός σταθμός του Πολυτεχνείου ίσως να έλεγαν:.

Αφήγηση Ανακοινώσεων Ραδιοφωνικού Σταθμού

ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΧΩΡΟΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ ΛΕΕΙ

ΑΠΙΣΤΕΥΤΟ ΣΗΜΕΡΑ ΤΙ; ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΧΩΡΟΣ ΕΜΕΙΣ ΜΙΚΡΟΦΩΝΟ-παπαπα ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΤΙΤΛΟΣ++ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΤΙΤΛΟΣ++. ΕΓΩ ΘΥΜΑΤΑΙ ΜΕΡΙΚΑ ΤΙΤΛΟΣ+ ΤΙ-γεν;

ΕΔΩ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ.

ΕΡΩΤΗΣΗ+++ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΧΩΡΟΣ ΕΔΩ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΕΔΩ ΛΕΕΙ

ΑΝΘΡΩΠΟΣ++ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ++ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ.

ΕΜΕΙΣ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗ ΙΔΙΟ₁ ΙΔΙΟ₂ ΠΕΡΙΟΧΗ-ΟΛΗ ΕΛΛΑΔΑ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗ ΣΤΟΧΟ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ₁ ΕΛΛΑΔΑ

ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΔΙΑΔΗΛΩΣΗ ΦΩΝΗ++ ΠΑΡΑΠΑΘΟΝΑ++ ΠΟΡΕΙΑ++ ΕΔΩ-ΕΚΕΙ ΔΥΟ ΘΑΝΑΤΟΣ+

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΕΞΩ ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΝΘΡΩΠΟΣ++ ΠΟΛΛΟΙ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ

ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΠΕΦΤΕΙ

ΨΩΜΙ - ΔΙΔΑΣΚΕΙ-παιδεία - ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΖΗΤΩ

Απόδοση στα Ελληνικά

Στο κανάλι του σταθμού σήμερα φωνάζαμε συνθήματα.

Ο καθένας μας έλεγε και ένα διαφορετικό

Τα συνθήματα που θυμάμαι ήταν:

«ΕΔΩ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ»

«ΠΡΟΣΟΧΗ! ΠΡΟΣΟΧΗ! ΣΑΣ ΜΙΛΑΕΙ Ο ΡΑΔΙΟΣΤΑΘΜΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ»

«ΛΑΕ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΛΑΕ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ»

«Ο ΑΓΩΝΑΣ ΜΑΣ ΕΙΝΑΙ ΑΓΩΝΑΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ»

«ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΔΙΑΔΗΛΩΤΩΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΔΥΟ ΝΕΚΡΟΙ»

«ΠΛΗΘΟΣ ΚΟΣΜΟΥ ΕΧΕΙ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΘΕΙ ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ»

«ΚΑΤΩ Η ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ!»

«ΨΩΜΙ - ΠΑΙΔΕΙΑ – ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ»

«ΖΗΤΩ Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ!»

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να εντοπίσουν ομοιότητες και διαφορές μεταξύ των παραπάνω δύο κειμένων.

Βήμα 10

Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί στους/στις μαθητές/τριες ότι θα ετοιμάσουν μια θεατρική σκηνή για τη γιορτή του σχολείου, στην οποία θα παρουσιάσουν τα γεγονότα του Πολυτεχνείου στους/στις συμμαθητές/τριες τους.

Θεατρική σκηνή_pdf

Οι μαθητές/τριες με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού θα πρέπει να προετοιμάσουν τις ερωτήσεις του φοιτητή στη μητέρα και τις απαντήσεις της, διαμορφώνοντας τον διάλογο ανάμεσα στους δυο τους.

Προκειμένου να ετοιμάσουν τον διάλογο οι μαθητές/τριες παρακολουθούν για άλλη μια φορά το νοηματικό κείμενο [Τα γεγονότα της 17ης Νοέμβριου 1973_pdf \(17 ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1973 ΣΥΜΒΑΝ++\)](#), και το χρονικό του πολυτεχνείου από το βίντεο «[ΕΔΩ Πολυτεχνείο](#)» ή «[Το Μικρό Χρονικό](#)» ή αναζητούν συναφείς πληροφορίες από το διαδίκτυο.

Αν οι μαθητές/τριες δυσκολεύονται να αναπτύξουν τον διάλογο ανάμεσα στο φοιτητή και τη μητέρα του, μπορεί να αξιοποιήσει το ακόλουθο ενδεικτικό υλικό.

Ερωτήσεις φοιτητή – Διάλογος με τη μητέρα

[ΕΡΩΤΗΣΗ++ ΦΟΙΤΗΤΗΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΑΜΑ ΤΟΥ](#)

Φ: Τη μέρα είναι;

ΣΗΜΕΡΑ ΗΜΕΡΑ ΤΙ;

Μ: 17 Νοέμβρη

18 ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

Φ: Τι ώρα;

ΣΤΙΓΜΗ-ώρα ΤΙ-γεν;

Μ: 10.30 το πρωί.

ΔΕΚΑ ΜΙΣΗ ΠΡΩΙ

Φ: Πού βρίσκομαι;

ΕΓΩ ΤΩΡΑ ΕΔΩ-ΤΞ5 ΠΟΥ;

Μ: Είμαστε στο νοσοκομείο.

ΛΟΙΠΟΝ ΟΙ-ΔΥΟ-ΜΑΣ ΕΔΩ ΕΔΩ-ΤΞ5 ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ

Φ: Πόσες μέρες είμαι εδώ;

ΕΔΩ ΜΕΝΩ+ ΗΜΕΡΑ++ ΠΟΣΕΣ;

Μ: Είμαστε τέσσερις μέρες στο νοσοκομείο, έκανες ένα πολύ σοβαρό χειρουργείο.

ΛΟΙΠΟΝ ΕΔΩ ΜΕΝΩ ΤΕΣΣΕΡΙΣ-ΗΜΕΡΕΣ ΛΟΓΩ ΕΣΥ ΣΟΒΑΡΟ ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΟ.

Φ: Γιατί είμαι εδώ; Τι έπαθα;

ΔΗΛΑΔΗ-ΤΞ5 ΕΓΩ ΕΔΩ ΓΙΑ-ΠΟΙΟ-ΛΟΓΟ ΕΠΑΘΑ ΤΙ;

Μ: Είχες εγκεφαλική αιμορραγία, είχες ένα μικρό, ευτυχώς, ανεύρυσμα.

ΛΟΙΠΟΝ ΕΣΥ ΕΓΚΕΦΑΛΟ ΑΙΜΑ ΣΚΟΡΠΑΕΙ ΣΩΤΗΡΙΑ-ευτυχώς ΕΛΑΦΡΥ ΕΝΤΑΞΕΙ.

Φ: Έχεις κανένα νέο για τα παιδιά;

ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΦΙΛΟΣ ΜΟΥ ΑΥΤΟΥΣ-ΤΞ5 ΝΕΟ+ ΚΑΤΙ;

Μ: Δεν έχω.

ΔΕΝ-ΕΧΩ

Φ: Τι κάνουν τα παιδιά;

ΦΙΛΟΣ ΜΟΥ ΟΛΟΙ ΕΝΤΑΞΕΙ ΥΓΕΙΑ ΤΙ-γεν;

Μ: Δεν ξέρω.

ΔΕΝ-ΞΕΡΩ

Φ: Τι γίνεται στο Πολυτεχνείο;

ΕΚΕΙ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΝΕΟ+ ΚΑΤΙ;

Μ: Δεν ξέρω.

ΔΕΝ, ΔΕΝ-ΞΕΡΩ

Φ: Δεν μπορεί ρε μάνα, κάτι θα ξέρεις, κάτι θα έμαθες, κάτι θα άκουσες;

MAMA E-ΤΞ5 ΑΠΟΚΛΕΙΕΤΑΙ ΕΣΥ ΣΙΓΟΥΡΟ ΚΑΤΙ ΜΑΘΑΙΝΕΙ, ΚΑΤΙ ΝΕΟ+ ΚΑΤΙ ΕΚΕΙ
ΑΥΤΙ-ΠΙΑΝΕΙ ΔΕΝ-ΜΠΟΡΕΙ E-ΤΞ5

M: Δεν ξέρω και δεν έχω βγει από το νοσοκομείο.

ΕΓΩ ΔΕΝ-ΞΕΡΩ ΕΓΩ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΜΕΝΕΙ ΑΠΟΡΡΟΦΑ

Φ: Δεν μπορεί, τι λένε εδώ οι γιατροί εδώ, οι νοσοκόμοι;

E ΑΠΟΚΛΕΙΕΤΑΙ ΕΔΩ ΓΙΑΤΡΟΙ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΝΟΣΟΚΟΜΟΣ ΕΙΠΕ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΤΙ
ΦΗΜΗ ΤΙ-γεν;

M: Δεν έμαθα τίποτε.

ΛΟΙΠΟΝ ΜΑΘΑΙΝΕΙ ΤΙΠΟΤΑ₁

Φοιτητής ενώ έχει αρχίσει να πιστεύει ότι η μάνα του κάτι του κρύβει συνεχίζει:

Φ: Δεν ήρθε κανένας να με δει;

ΔΗΛΑΔΗ ΦΙΛΟΣ ΜΟΥ ΦΙΛΟΣ++ ΜΟΥ ΠΗΓΑΙΝΕΙ-εμένα ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΙΠΟΤΑ₁ ΚΟΙΤΑΕΙ-
εμένα ΔΕΝ ΤΙ-γεν;

M: Μάλλον δεν θα μπορούσαν.

ΛΟΙΠΟΝ ΙΣΩΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΔΕΝ-ΜΠΟΡΕΙ ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΕΠΙΣΚΕΨΗ

Φ: Μάνα κάτι μου κρύβεις, που είναι ο Γιώργος

E ΕΣΥ ΜΑΜΑ ΕΣΥ ΚΑΤΙ ΚΡΥΦΟ₁ ΚΡΥΦΟ₂ ΚΑΛΥΠΤΕΙΣ ΛΕΕΙ-εμένα ΔΕΝ, ΦΙΛΟΣ ΚΑΡΔΙΑ-
ΚΟΣ ΜΟΥ ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΟΥ ΤΙ-γεν;

M: Δεν ξέρω.

ΕΓΩ ΔΕΝ-ΞΕΡΩ

Φ: Δεν επικοινωνήσε μαζί σου, δεν ρώτησε να μάθει για εμένα;

ΔΗΛΑΔΗ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΓΙΩΡΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΕΣΥ ΔΕΝ-ΕΧΕΙ-
ΑΠ ΑΥΤΟΣ ΕΡΩΤΗΣΗ++ ΚΑΤΙ ΕΜΕΝΑ-ΤΟΝ-ΙΔΙΟ ΝΕΟ+ ΜΑΘΑΙΝΕΙ ΤΙΠΟΤΑ₁ ΤΙ-γεν;

M: Όχι.

ΟΧΙ

Φ: Δεν σε πιστεύω. Πες μου τι συμβαίνει; κάτι μου κρύβεις.

ΔΕΝ ΕΓΩ ΔΕΝ-ΠΙΣΤΕΥΩ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΚΑΤΙ ΚΡΥΦΟ₂ ΚΑΛΥΠΤΕΙ, ΠΑΡΑΚΑΛΩ ΛΕΕΙ-
εμένα

M: Αγόρι μου εχθές τη νύχτα τα τανκ μπήκαν στο Πολυτεχνείο. Δεν ξέρω τίποτα άλλο.

ΛΟΙΠΟΝ ΧΘΕΣ ΒΡΑΔΥ ΕΚΕΙ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΑΓΚΕΛΑ ΤΑΝΚ ΤΑΝΚ-ΕΙΣΒΟΛΗ ΜΠΗΚΕ
ΜΕΤΑ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΕΓΩ ΔΕΝ-ΞΕΡΩ ΤΙΠΟΤΑ₁

Φ: Τι θες να πεις; Μίλα.

ΛΕΕΙ-εμένα ΤΙ ΕΛΑ+ ΛΕΕΙ-εμένα ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΤΙ-γεν;

Μ: Ο Παπαδόπουλος έστειλε τα τανκ στο Πολυτεχνείο.

ΛΟΙΠΟΝ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΔΙΑΤΑΓΗ ΤΑΝΚ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΤΑΝΚ-ΕΙ-ΣΒΟΛΗ

Φ: Τι έγινε; Μίλα.

ΛΕΕΙ-εμένα ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΠΑΡΑΚΑΛΩ

Μ: Οι φοιτητές συγκεντρώθηκαν στην αυλή του Πολυτεχνείου έβαλαν τα σώματα τους μπροστά στην πόρτα και φώναζαν στους στρατιώτες να σταματήσουν. Ήλπιζαν πως οι στρατιώτες δεν θα επιτεθούν εναντίον τους. Ήξεραν ότι δεν είχαν όπλα.

Ο Παπαδόπουλος έδωσε εντολή και η στρατιώτες υπάκουσαν.

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΠΟΡΤΑ ΚΑΓΚΕΛΑ ΦΟΙΤΗΤΗΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΣΤΕΚΕΤΑΙ-ΤΞ2-πα-ράταξη ΦΩΝΗ++ ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΠΙΘΕΣΗ-εμένα ΣΤΑΜΑΤΑΕΙ ΑΜΥΝΑ. ΛΟΙΠΟΝ ΦΟΙΤΗΤΗΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΕΛΠΙΔΑ ΣΤΡΑΤΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΕΠΙΘΕΣΗ-εμένα ΔΕΝ, ΛΟΓΩ ΦΟΙΤΗΤΗΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΟΠΛΟ+ ΔΕΝ-ΕΧΕΙ+ ΤΙΠΟΤΑ₁ ΜΗΔΕΝ-ΤΙΠΟΤΑ. ΠΑΠΑ-ΔΟΠΟΥΛΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΔΙΑΤΑΓΗ ΣΤΡΑΤΟΣ ΛΟΥΦΑΖΕΙ-ΥΠΑΚΟΗ ΥΠΟΤΑΓΗ.

Φ: Τι λες μάνα;

ΜΑΜΑ ΕΙΠΕΣ ΤΙ-γεν;

Μ: Σκοτώθηκαν πολλοί. Όταν έπεσε η πόρτα, μέσα στο Πολυτεχνείο χτυπούσαν όποιον έβρισκαν.

ΘΑΝΑΤΟΣ++ ΠΟΛΛΟΙ ΣΤΙΓΜΗ ΚΑΓΚΕΛΑ ΠΕΦΤΕΙ-μπροστά ΜΠΑΙΝΕΙ ΒΙΑ++

Φ: Λέγε ποιοι; πόσοι; μίλα μου. Τι κάνω εγώ εδώ; Που είναι ο Γιώργος;

ΛΕΕΙ-εμένα ΠΟΙΟΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΠΟΣΟΙ; ΕΓΩ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΕΔΩ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν; ΦΙΛΟΣ ΜΟΥ ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΙ-γεν;

Μ: Σώπα αγόρι μου, πολλοί είναι στη φυλακή, ο τόπος είναι γεμάτος νεκρούς, τραυματίες, φυλακισμένους.

ΣΙΩΠΗ ΗΡΕΜΑ ΠΕΡΙΜΕΝΕ ΠΟΛΛΟΙ ΦΥΛΑΚΗ ΡΙΧΝΕΙ ΧΩΡΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗ ΧΑΛΙΑ ΠΟΛΛΟΙ ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΣ, ΑΛΛΟΙ ΘΑΝΑΤΟΣ++ ΠΤΩΜΑΤΑ-ΚΟΙΤΟΝΤΑΙ++.

Φ: Πες μου πόσοι; Πες μου ποιοι; Πες μου τι ξέρεις.

ΠΑΡΑΚΑΛΩ ΛΕΕΙ-εμένα ΠΟΣΟΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ; ΠΟΙΟΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΕΣΥ ΞΕΡΕΙΣ ΤΙ-γεν; ΕΛΑ++ ΛΕΕΙ-εμένα.

Μ: Δεν ξέρω πολλά, ότι είπαν κάποιοι που ήταν εκεί.

ΕΓΩ ΔΕΝ-ΞΕΡΩ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΔΕΝ, ΜΟΝΟ ΜΕΡΙΚΑ ΕΚΕΙ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΣΑ ΠΟΛΥΤΕ-
ΧΕΙΟ ΕΚΕΙ.

Φ: Ο Γιώργος που βρίσκεται; Είναι καλά; Επικοινωνήσες με τη μάνα του.

ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΟΥ; ΥΓΕΙΑ; ΕΣΥ ΜΑΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΛΕΦΩ-
ΝΗΘΗΚΑΤΕ ΠΑ;

Μ: Αγόρι μου κράτα.

ΓΕΝΝΗΣΗ ΜΟΥ ΠΕΡΙΜΕΝΕ ΗΡΕΜΑ ΠΕΡΙΜΕΝΕ

Φ: Λέγε.

ΛΕΕΙ-εμένα

Μ: Ο Γιώργος ήταν στην πόρτα. Ο Γιώργος είναι νεκρός.

ΝΟΗΜΑΤΙΚΟ-ΟΝΟΜΑ-ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΟΡΤΑ ΚΑΓΚΕΛΑ ΠΙΣΩ-ΣΤΕΚΕΤΑΙ Ε ΘΑΝΑΤΟΣ

Ο φοιτητής αγκαλιάζει τη μάνα του και ξεσπάει σε κλάματα.

Μετά την ολοκλήρωση της ανάπτυξη του διαλόγου οι μαθητές/τριες αναπαριστούν σε ζευγάρια το διάλογο και δουλεύουν σκηνοθετικά την σκηνή. Αν δεν υπάρχουν αρκετά κορίτσια στην ομάδα, ο διάλογος μπορεί να γίνει ανάμεσα στον φοιτητή και στον πατέρα του. Οι διάλογοι των ζευγαριών βιντεοσκοπούνται για επεξεργασία και άσκηση. Οι μαθητές/τριες αποφασίζουν ποιοι θα παίξουν στην παράσταση. Σκηνοθετικά χρειάζεται να παρουσιαστεί ένας χώρος νοσοκομείου –κρεβάτι, ορός – με απλά σκηνικά μέσα. Ο διάλογος βιντεοσκοπείται στη γιορτή για να ανέβει στη σελίδα του σχολείου.

Επέκταση της δραστηριότητας

Ετοιμάζοντας το διάλογο του φοιτητή με τον πατέρα τι διαφορές θα υπήρχαν τόσο ως προς το περιεχόμενο του διαλόγου αλλά και ως προς τον τρόπο το ύφος του πατέρα νοηματιστή; Θα υπήρχαν άραγε διαφορές; Παρατηρούμε διαφορές στον τρόπο που νοηματίζουν οι άντρες σε σύγκριση με τον τρόπο που νοηματίζουν οι γυναίκες.

Ζητούμε από τους άντρες εκπαιδευτικούς του σχολείου αφού παρακολουθήσουν την ταινία «Ο σπόρος της Ειρήνης» να μας την αφηγηθούν. Κάνουμε το ίδιο με κάποιες από τις γυναίκες εκπαιδευτικούς και καταγράφουμε στην κάμερα μας τις αφηγήσεις. Παρακολουθούμε τις αφηγήσεις και συζητούμε αν παρουσιάζουν διαφορές που πιθανά να σχετίζονται με το φύλο τους.

Βήμα 11

Ο/η εκπαιδευτικός προτείνει στους/στις μαθητές/τριες να προσκαλέσουν δύο ενήλικες, έναν κωφό και έναν ακόουντα, παππού ή γονέα κάποιου μαθητή/τριας που βίωσαν τα γεγονότα του Πολυτεχνείου ή έχουν σχετικές μνήμες από διηγήσεις εμπειριών άλλων ανθρώπων που με κάποιο τρόπο έζησαν τα γεγονότα και να τους πάρουν συνέντευξη. Στόχος είναι να καταγράψουν τις μνήμες ή τις εντυπώσεις των ανθρώπων από εκείνες τις ημέρες, ζητώντας τους να διηγηθούν ότι θυμούνται ή ότι έμαθαν από αφηγήσεις άλλων.

Ο/η εκπαιδευτικός κατευθύνει τους/τις μαθητές/τριες να δουλέψουν ομαδικά και να προετοιμάσουν τις ερωτήσεις που θα απευθύνουν στους δύο ενήλικες. Θέτει ως προβληματισμό αν θα διαφέρουν οι ερωτήσεις που θα απευθύνονται στον καθένα ή θα είναι ίδιες. Αν κάποιες ερωτήσεις διαφέρουν που θα οφείλονται αυτές οι διαφορές;

Προτεινόμενες ενδεικτικές ερωτήσεις για τις συνεντεύξεις:

Ερωτήσεις συνέντευξης: τα γεγονότα του Πολυτεχνείου – ακούοντας ενήλικας

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΑΚΟΥΟΝ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΕΝΗΛΙΚΑΣ – ΕΡΩΤΗΣΗ++ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΣΥΜΒΑΝ++

1. **ΕΣΥ ΟΝΟΜΑ ΤΙ-γεν;**
2. **ΕΣΥ ΣΠΙΤΙ ΚΑ ΚΑΘΕΤΑΙ ΠΟΥ;**
3. **ΕΣΥ ΠΑΛΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΟΥ;**
4. **ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΣΥΜΒΑΝ+++ ΦΑΣΑΡΙΑ ΕΣΥ ΘΥΜΑΤΑΙ ΤΙ;**
5. **ΕΣΥ ΠΡΟΣΩΠΟ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΕΧΕΙ;**
6. **ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΣΥΜΒΑΝ++ ΦΑΣΑΡΙΑ ΕΣΥ ΑΚΟΥΕΙ ΤΡΟΠΟ ΤΙ-γεν; ΛΕΕΙ-εσένα ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΠΟΙΟΣ;**
7. **ΕΣΥ ΠΡΙΝ-τότε ΗΛΙΚΙΑ ΤΙ-γεν;**
8. **ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΛΕΕΙ-εσένα ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΣΥΜΒΑΝ++ ΦΑΣΑΡΙΑ ΙΔΙΟ₁ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΠΡΙΝ-τότε ΗΛΙΚΙΑ ΤΙ-γεν;**
9. **ΙΔΙΟ₁ ΗΜΕΡΑ+ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΣΥΜΒΑΝ++ ΦΑΣΑΡΙΑ ΑΥΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΕΣΑ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;**
10. **ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ++ ΛΕΕΙ++ ΑΥΤΟ ΤΙ;**
11. **ΕΣΥ ΠΡΙΝ-τότε ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΕΧΕΙ ΕΣΥ;**
12. **ΕΣΥ ΦΟΒΟΣ ΤΡΟΜΟΣ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΤΙ;**

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Πως σας λένε;

2. Που μένετε;
3. Σε ποιο σχολείο πηγαίνατε;
4. Τι θυμάστε για τα γεγονότα του Πολυτεχνείου;
5. Έχετε προσωπικές μνήμες;
6. Από ποιον μάθατε για αυτά τα γεγονότα;
7. Πόσο χρονών ήσασταν τότε;
8. Πόσο χρονών ήταν ο άνθρωπος που σας διηγήθηκε τα γεγονότα, τότε;
9. Τι έγινε στο σχολείο που ήσασταν εκείνες τις ημέρες;
10. Τι έλεγαν τα ραδιόφωνα και οι τηλεοράσεις;
11. Εσείς είχατε τότε τηλεόραση;
12. Τι φοβηθήκατε περισσότερο;

Ερωτήσεις συνέντευξης: τα γεγονότα του Πολυτεχνείου – κωφός ενήλικας

[ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΚΩΦΟΣ ΗΛΙΚΙΑ ΕΝΗΛΙΚΑΣ – ΕΡΩΤΗΣΗ++ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΣΥΜΒΑΝ++ ΦΑΣΑΡΙΑ](#)

Μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι προηγούμενες ερωτήσεις και ίσως θα ήταν ενδιαφέρον να προστεθούν μερικές ακόμη που να αναδεικνύουν την δυσκολία πληροφόρησης των Κωφών εκείνα τα χρόνια και η απαγόρευση της ΕΝΓ.

1. [ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΣΥΜΒΑΝ++ ΦΑΣΑΡΙΑ ΕΣΥ ΑΚΟΥΕΙ ΣΤΗ-ΣΤΙΓΜΗ;](#)
2. [ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΣΥΜΒΑΝ++ ΦΑΣΑΡΙΑ ΕΣΥ ΑΚΟΥΕΙ ΤΡΟΠΟ ΤΙ-γεν;](#)
3. [ΕΣΥ ΠΡΙΝ-τότε ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΕΧΕΙ;](#)
4. [ΨΕΜΑ ΑΝ ΕΣΥ ΣΠΙΤΙ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΕΧΕΙ ΚΟΙΤΑΕΙ ΝΕΟ++ ΜΑΘΑΙΝΕΙ++ΜΠΟΡΕΙ ΕΣΥ;](#)
5. [ΙΔΙΟ₁ ΗΜΕΡΑ+ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΣΥΜΒΑΝ++ ΦΑΣΑΡΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΤΕ-ΒΑΖΕΙ-ΡΟΛΑ ΑΠΟΚΛΕΙΕΤΑΙ;](#)

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Μάθατε αμέσως για τα γεγονότα;
2. Πως μάθατε για τα γεγονότα;
3. Αν είχατε τηλεόραση θα μπορούσατε να μάθετε;
4. Έκλεισε το σχολείο σας εκείνες τις μέρες;

Αφού ολοκληρωθεί η διατύπωση των ερωτήσεων στην ΕΝΓ, βιντεοσκοπούνται και γίνεται συζήτηση για την οργάνωση των δυο συνεντεύξεων. Τίθεται το ζήτημα της επικοινωνίας με τον ακούοντα συνεντευξιαζόμενο.

Ερωτήματα για την επικοινωνία

ΕΡΩΤΗΣΗ++ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

1. ΜΑΘΗΜΑ ΕΣΕΙΣ ΑΚΟΥΟΝ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΕΝΗΛΙΚΑ ΛΕΕΙ ΙΣΤΟΡΙΑ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΡΟΠΟ ΤΙ-γεν;
2. ΣΤΟΧΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΟΛΟΙ ΚΩΦΟΣ ΑΚΟΥΟΝ ΕΥΚΟΛΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΤΙ-γεν;
3. ΣΤΟΧΟ ΟΛΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΛΕΕΙ+ ΒΛΕΠΕΙ+ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΑΚΡΙΒΩΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΤΙ-γεν;

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Πως θα επικοινωνήσετε με τον ακούοντα ενήλικα;
2. Τι χρειάζεται να γίνει προκειμένου να διευκολυνθεί η επικοινωνία όλων;
3. Τι πρέπει να κάνουν προκειμένου όλοι να μπορούν να παρακολουθήσουν τις διηγήσεις και να συμμετέχουν στη συζήτηση;

Από τη συζήτηση προκύπτει η ανάγκη κλήσης διερμηνέα.

Βήμα 12

Οι μαθητές/τριες συζητούν για να τη διαδικασία κλήσης του διερμηνέα. Συζητώντας με τον/την εκπαιδευτικό σχετικά με το ρόλο του/της διερμηνέα ΕΝΓ καλούνται να απαντήσουν στις ακόλουθες ερωτήσεις:

Ερωτήσεις για το διερμηνέα

ΕΡΩΤΗΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ

1. ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΕΡΩΤΗΣΗ ΥΠΟΔΟΧΗ ΛΕΕΙ++ ΕΜΕΙΣ ΜΥΑΛΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΡΟΠΟ ΤΙ-γεν;
2. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΠΟΙΟΣ; ΒΟΗΘΑΕΙ;
3. ΕΜΕΙΣ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΡΩΤΗΣΗ++ ΤΙ-γεν;
4. ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΡΘΕΙ-ΤΞ1 ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΤΙ-γεν; ΓΙΑ-ΠΟΙΟ-ΛΟΓΟ; ΕΣΥ ΛΕΕΙ-εμένα ΤΡΙΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ+
5. ΑΛΛΟ₁+ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΡΟΣΘΕΣΗ++ ΕΣΥ ΣΚΕΦΤΕΤΑΙ ΕΣΥ;
6. ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΡΟΛΟΣ ΔΟΥΛΕΙΑ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ;
7. ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΡΩΤΗΣΗ++ ΕΡΘΕΙ-ΤΞ1 ΜΕΤΑ-ΜΕΤΑ-διαδικασία ΤΡΟΠΟ ΤΙ-γεν;
8. ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΣΤΟΧΟ ΣΩΣΤΟ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ+ ΕΜΕΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΛΕΕΙ-αυτόν ΤΙ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ-γεν;

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Πως καταλαβαίνουμε τα όσα αφηγείται ο προσκεκλημένος;
2. Ποιος βοηθάει στην μεταφορά των πληροφοριών;
3. Πότε καλούμε έναν διερμηνέα;
4. Σε ποιες περιστάσεις είναι αναγκαία η παρουσία του; (αναφέρουν τουλάχιστον τρία παραδείγματα)
5. Μπορείς να σκεφτείς άλλες περιστάσεις;
6. Τι ακριβώς κάνει ο διερμηνέας;
7. Τι πρέπει να κάνουμε για να καλέσουμε έναν διερμηνέα;
8. Τι πληροφορίες πρέπει να δώσουμε στο διερμηνέα για να επιτύχει στο έργο τους;

Απαντήσεις

ΑΠΑΝΤΗΣΗ+

1. ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΑΝΑΓΚΗ
2. ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ
3. ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΚΑΠΟΙΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΝΟΗΜΑΤΑ ΔΕΝ-ΞΕΡΕΙ ΕΜΕΙΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ Ε ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΡΘΕΙ-ΤΞ1.
4. ΓΙΟΡΤΗ+ ΜΟΥΣΕΙΟ ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΕΠΙΣΚΕΨΗ, ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ, ΚΑΠΟΙΟΣ ΑΚΟΥΟΝ ΕΡΘΕΙ-ΤΞ1 ΠΗΓΑΙΝΕΙ-εμένα ΕΠΙΣΚΕΨΗ, ΣΧΟΛΕΙΟ ΕΔΩ-ΤΞΒ, ΔΗΜΑΡΧΟΣ, ΞΕΝΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ.
5. ΠΡΟΣΘΕΣΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ, ΓΙΑΤΡΟ, ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ, ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ.
6. ΕΛΛΑΔΑ-ελληνικά ΝΟΗΜΑΤΑ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΑΝΑΠΟΔΑ.
7. ΕΜΕΙΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΚΕΙ ΓΡΑΦΕΙ-ΜΗΝΥΜΑ ΣΤΕΛΝΕΙ ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΤΗΛΕΦΩΝΕΙ ΒΙΝΤΕΟ-ΚΛΗΣΗ.
8. ΕΜΕΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΛΕΕΙ-αυτόν ΤΕΣΣΕΡΑ, ΠΡΩΤΟ ΧΩΡΟΣ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΠΟΥ, ΔΕΥΤΕΡΟ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΠΟΙΟΙ, ΤΡΙΤΟ ΘΕΜΑ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ, ΤΕΤΑΡΤΟ ΠΡΟΣΘΕΣΗ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ αυτό.

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Με τη βοήθεια του διερμηνέα.
2. Ο/η διερμηνέας.
3. Όταν θέλουμε να επικοινωνήσουμε με κάποιον που δεν ξέρει ΕΝΓ.
4. Σε γιορτές, όταν πάμε επίσκεψη στο μουσείο, στη συνέντευξη, όταν έρχεται κάποιος ακούοντας επίσκεψη στο σχολείο, ο δήμαρχος, κάποιος ξένος.

5. Στην τηλεόραση, στο γιατρό, στο νοσοκομείο, στην αστυνομία.
6. Μεταφράζει από τη ΕΝΓ στα Ελληνικά και από τα Ελληνικά στην ΕΝΓ.
7. Στέλνουμε μήνυμα στην ΟΜΚΕ ή τηλεφωνούμε ή κάνουμε βιντεοκλήση.
8. Πρέπει να του πούμε τέσσερα πράγματα: που πρόκειται να γίνει η διερμηνεία, ποιοι θα συμμετέχουν, ποιο είναι το θέμα, και αν είναι δυνατόν να του δώσουμε επιπλέον πληροφορίες που αφορούν το περιεχόμενο της διερμηνείας.

Ο/η εκπαιδευτικός αφού εκμαιεύσει τις παραπάνω απαντήσεις καλεί τους/τις μαθητές/τριες να παίξουν ένα παιχνίδι ρόλων. Όλα τα μέλη της ομάδας επιλέγουν διαφορετικούς ρόλους και δραματοποιούν μια επίσημη κατάσταση επικοινωνίας στην οποία είναι αναγκαία η παρουσία του διερμηνέα, π.χ. μια συνάντηση με το δήμαρχο, μια επίσκεψη στο μουσείο. Ένας/μία μαθητής/τρια κάνει το διερμηνέα κάποιιοι τους Κωφούς συμμετέχοντες και κάποιιοι τους ή τον ακούοντα. Η δραματοποίηση περιλαμβάνει το κάλεσμα του διερμηνέα, την συνάντηση προετοιμασίας και τη διερμηνεία. Όλη η διαδικασία βιντεοσκοπείται.

Σε κάθε περίπτωση το παιχνίδι ρόλων μπορεί να προηγηθεί σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του/της εκπαιδευτικού.

Βήμα 13

Οι μαθητές/τριες ετοιμάζουν μια ανακοίνωση για την γιορτή του Πολυτεχνείου και την παράσταση που πρόκειται να πραγματοποιήσουν δίνοντας κάποιο τίτλο στην παράσταση τους π.χ. «Πολυτεχνείο, μια μέρα μετά» «**ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΗΜΕΡΑ ΜΕΤΑ**». Στην ανακοίνωση θα πρέπει να συμπεριλάβουν πληροφορίες για την ημέρα, την ώρα, το πρόγραμμα και τους συμμετέχοντες.

Όπως και στην ενότητα 4.2. συζητούν για τις πληροφορίες που θα πρέπει να συμπεριλάβουν.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ+

Αρχή (εισαγωγή): (α) χαιρετισμός, (β) το είδος της πληροφορίας που πρόκειται να παρουσιάσουν.

ΑΡΧΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΠΡΩΤΟ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ, ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ+ ΑΚΡΙΒΩΣ ΛΕΕΙ++ ΤΙ ΑΚΡΙΒΩΣ

Κύριο μέρος: (α) πότε, (β) που, (γ) ποιοι, (δ) το πρόγραμμα.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑΤΙ ΤΕΣΣΕΡΑ, ΠΡΩΤΟ ΠΡΙΝ ΑΜΕΣΟ-ΜΕΛΛΟΝ-ΠΟΤΕ, ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΟΥ, ΤΡΙΤΟ ΠΟΙΟΣ, ΤΕΤΑΡΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Τέλος: (α) κάλεσμα, (β) χαιρετισμός.

ΤΕΛΟΣ ΔΥΟ ΠΡΩΤΟ ΕΡΩΤΗΣΗ++ ΔΕΥΤΕΡΟ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ.

Και ετοιμάζουν την

Ανακοίνωση: Γιορτή Πολυτεχνείου

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΟΡΤΗ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

ΦΙΛΟΣ-δεξιά ΦΙΛΟΣ-αριστερά ΑΓΟΡΙ ΚΟΡΙΤΣΙ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ+. ΕΓΩ ΤΩΡΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ-ενημέρωση ΤΙ; λοιπόν ΔΕΚΑΕΞΙ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ ΓΙΟΡΤΗ ΘΥΜΑΤΑΙ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΠΡΙΝ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΣΥΜΒΑΝ++.

ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΟΣ ΤΑΞΗ Δ-ΤΑΞΗ ΕΣΕΙΣ ΔΕΙΧΝΕΙ ΘΕΑΤΡΟ ΤΙΤΛΟΣ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, Η-ΜΕΡΑ ΜΕΤΑ.

ΘΕΑΤΡΟ-παράσταση ΑΥΤΟ ΠΟΥ; ΘΕΑΤΡΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΕΥΚΗ ΣΤΙΓΜΗ-ώρα ΕΠΤΑ ΑΠΟΓΕΥΜΑ.

ΑΥΤΟ ΔΗΜΟ ΠΕΡΙΟΧΗ ΧΩΡΟΣ ΕΚΕΙ ΑΚΟΜΑ ΕΧΕΙ ΤΙ; ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ++ ΙΔΕΑ ΔΕΙΧΝΕΙ ΕΙΚΟΝΑ-ΤΞL++ ΑΥΤΟ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΔΕΚΑΕΠΤΑ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ ΣΥΜΒΑΝ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΦΑΣΑΡΙΑ.

ΕΜΕΙΣ ΕΣΕΙΣ ΠΕΡΙΜΕΝΩ ΥΠΟΔΟΧΗ ΕΡΘΕΙ-ΤΞ1+++ ΕΜΕΙΣ ΧΑΡΑ

Απόδοση στα Ελληνικά

Φίλοι, Φίλες γειά σας,

Σας ενημερώνουμε ότι στις 16 Νοέμβρη θα γιορτάσουμε τη μνήμη των γεγονότων του Πολυτεχνείου. Η Δ δημοτικού του Σχολείου Κωφών θα παρουσιάσει μία παράσταση με τον τίτλο «ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, ΜΙΑ ΜΕΡΑ ΜΕΤΑ». Η παράσταση θα γίνει στο Θέατρο του Δημαρχείου της Πεύκης, στις 7 το απόγευμα. Στο χώρο του δημαρχείου θα υπάρχει επίσης, έκθεση φωτογραφικού υλικού από τα γεγονότα της 17ης Νοεμβρίου. Σας περιμένουμε.

Η παρουσία σας θα μας δώσει μεγάλη χαρά! !!!

Βήμα 14

Οι μαθητές/τριες συγκρίνουν την αφήγηση του παραμυθιού «Η κυρά Δημοκρατία» του/της νοηματιστή/τριας «Η κυρά Δημοκρατία»: ΚΟΡΙΤΣΙ ΚΥΡΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ₁, ΓΡΑΦΕΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΟΝΟΜΑ Α-Ρ-Μ-Ε-Ν-Ι-Α-Κ-Ο-Υ. ΧΡΟΝΙΑ 2006 με την εναλλακτική

παρουσίαση της ίδιας ιστορίας: <https://www.youtube.com/watch?v=aw-XVeiAOII> από μίαν άλλη νοηματίστρια.

Η κυρά Δημοκρατία 3

Βλέπε μετεγγραφή κυρά Δημοκρατία 3_pdf

Παρακολουθούν τις δυο διηγήσεις και σχολιάζουν:

Ερωτήσεις σύγκρισης νοηματικών κειμένων

ΕΡΩΤΗΣΗ++ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΟΙ-ΔΥΟ ΝΟΗΜΑΤΑ-δεξιά ΝΟΗΜΑΤΑ-αριστερά ΣΥΓΚΡΙΣΗ

1. ΔΥΟ ΚΟΡΙΤΣΙ ΚΩΦΟΣ ΝΟΗΜΑΤΑ-δεξιά ΝΟΗΜΑΤΑ-αριστερά, ΕΣΥ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΤΡΟΠΟ ΚΟΙΤΑΕΙ-δεξιά ΚΟΙΤΑΕΙ-αριστερά ΑΥΤΟ-δεξιά ΑΥΤΟ-αριστερά ΑΡΕΣΕΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΠΟΙΟ;
2. ΟΙ-ΔΥΟ ΚΟΡΙΤΣΙ ΝΟΗΜΑΤΑ-δεξιά ΝΟΗΜΑΤΑ-αριστερά ΕΣΥ ΚΟΙΤΑΕΙ-δεξιά ΚΟΙΤΑΕΙ-αριστερά ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΑΥΤΟ-δεξιά ΑΥΤΟ-αριστερά ΠΟΙΟ;
3. ΟΙ-ΔΥΟ ΚΟΡΙΤΣΙ ΝΟΗΜΑΤΑ-δεξιά ΝΟΗΜΑΤΑ-αριστερά ΕΣΥ ΚΟΙΤΑΕΙ-δεξιά ΚΟΙΤΑΕΙ-αριστερά ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ+ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΙ;

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Ποιο στυλ νοηματιστή τους άρεσε περισσότερο;
2. Ποιο νοηματικό κείμενο αισθάνονται ότι κατάλαβαν περισσότερο;
3. Ποιες διαφορές θα μπορούσαν να πουν ότι έχουν οι δυο νοηματίστριες;

Ενότητα 6^η

«Αναζητώντας την ταυτότητα μου»

Στη διδακτική ενότητα «Αναζητώντας την ταυτότητα μου» οι μαθητές/τριες ανακαλύπτουν στοιχεία που αφορούν την προσωπική τους ταυτότητα, καθώς και πολιτισμικά στοιχεία της κοινότητας των Κωφών. Έρχονται σε επαφή με νοηματικά κείμενα κωφών αφηγητών, λογοτεχνών και ποιητών και ανακαλύπτουν τον πλούτο της ΕΝΓ. Εισάγονται στην ιδέα της ύπαρξης διαφορετικών νοηματικών γλωσσών από χώρα σε χώρα, των διαλεκτικών διαφορών της ΕΝΓ και των υφολογικών διαφορών από νοηματιστή σε νοηματιστή. Συγκεκριμένα καλύπτονται οι ακόλουθοι στόχοι του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών της ΕΝΓ, ως προς τους άξονες περιεχομένου.

Στόχοι - Άξονες Περιεχομένου

Αντιληπτική γλώσσα

Οι μαθητές/τριες:

- να αναπτύξουν στρατηγικές κατανόησης και ερμηνείας της δομής της ΕΝΓ,
- να κατανοούν, να βιώνουν και να εκτιμούν στοιχεία λογοτεχνίας και πολιτισμού των Κωφών,
- να κατανοούν την κοινωνική φύση της γλώσσας,
- να αντιλαμβάνονται πως η γλώσσα επηρεάζει τις στάσεις, τις αντιλήψεις και τις απόψεις μας για τον κόσμο,
- να κατανοούν και να προσεγγίζουν με κριτική σκέψη τις παρουσιαζόμενες πληροφορίες (ερωτήματα, υποθέσεις, εκτιμήσεις).

Εκφραστική γλώσσα

Οι μαθητές/τριες:

- να δημιουργούν παρουσιάσεις και κείμενα στην ΕΝΓ για γνωστικούς, συλλογιστικούς, δημιουργικούς και πληροφοριακούς σκοπούς, απευθυνόμενοι σε διαφορετικά ακροατήρια,
- να αναλύουν και να εφαρμόζουν τους κανόνες της ΕΝΓ,

- να χρησιμοποιούν κατάλληλους τύπους και ύφος, κατάλληλους στιλιστικούς τρόπους για παρουσίαση θεμάτων, έκφραση ιδεών, σκέψεων, γνώσεων και συναισθημάτων στην ΕΝΓ,
- να διατυπώνουν ερωτήματα, υποθέσεις, ιδέες,
- να εργάζονται ερευνητικά πάνω στην ΕΝΓ.

Ως προς τους ειδικούς στόχους στη διδακτική ενότητα «Αναζητώντας την ταυτότητά μου» καλύπτονται οι ακόλουθοι στόχοι:

Αντιληπτική γλώσσα

Οι μαθητές/τριες ασκούνται βαθμιαία:

- να κατανοούν καινούργιες και σπάνιες ή ασυνήθιστες λέξεις της ΕΝΓ,
- να προσδιορίζουν το νόημα άγνωστων λέξεων – νοημάτων από τα συμφραζόμενα,
- να αναγνωρίζουν ξένες λέξεις - νοήματα σε κείμενα της ΕΝΓ,
- να κατανοούν τη χρήση του χώρου με γραμματική σημασία,
- να κατανοούν τη χρήση της στροφής του κορμού δεξιά αριστερά ή/και πάνω κάτω για τη δήλωση του υποκειμένου αντικειμένου,
- να κατανοούν τη λειτουργία του βλέμματος ως μη χειροκινησιακού δείκτη για τη δήλωση του υποκειμένου και του αντικειμένου,
- να κατανοούν εναντιωματικές φράσεις,
- να κατανοούν υποθετικές φράσεις,
- να κατανοούν αναλογίες,
- να αναγνωρίζουν ότι υπάρχουν διαφορετικοί τύποι κειμένων της ΕΝΓ και να παρακολουθούν μικρές ιστορίες (αφήγησης), βιογραφίες, ανακοινώσεις, παρουσιάσεις στην ΕΝΓ,
- να αντιλαμβάνονται τη διαφορά ανάμεσα σε ένα διάλογο και σε ένα κείμενο με ρέοντα λόγο π.χ. αφήγηση, περιγραφή κ.λπ.,
- να αντιλαμβάνονται τις διαφορές ύφους της ΕΝΓ σε έναν διάλογο μαθητή με μαθητή, διάλογο μαθητή με ενήλικα, σε μια αφήγηση, μια διάλεξη, μια παρουσίαση,
- να κατανοούν ότι κατά την αφήγηση μιας ιστορίας είναι σημαντικό να καθορίζεται ο χώρος και ο χρόνος από την αρχή,
- να κατανοούν ότι κατά την αφήγηση μιας ιστορίας είναι σημαντικό να ορίζονται με σαφήνεια οι πρωταγωνιστές,

- να κατανοούν τη σημασία της σωστής αλληλουχίας των γεγονότων σε κείμενα που μεταφέρουν συγκεκριμένες πληροφορίες,
- να κατανοούν τη χρήση κάποιων συνδετικών τεχνικών όπως η αλλαγή ρόλου, η παύση, η χρήση του χώρου, η δείξη κατά την ανάπτυξη ενός αφηγηματικού κειμένου ή ενός κειμένου που μεταφέρει πληροφορίες,
- να εντοπίζουν τις συγκρούσεις στην πλοκή μιας ιστορίας ή ενός μύθου και να κατανοούν τη σημασία τους,
- να κατανοούν την αναγκαιότητα χρήσης εισαγωγής και φράσεων κλεισίματος κατά την ανάπτυξη ενός νοηματικού κειμένου,
- να κατανοούν πώς αλλάζει η χρήση της γλώσσας σε διαφορετικά περιβάλλοντα, επίσημες και ανεπίσημες καταστάσεις, γλωσσικά περιβάλλοντα, όπου στόχος είναι η μετάδοση πληροφοριών και όχι η συμμετοχή του συν-νοηματιστή,
- να εντοπίζουν και να κατανοούν την ύπαρξη υφολογικών διαφορών, ότι διαφορετικές ομάδες ανθρώπων χρησιμοποιούν τη γλώσσα με διαφορετικό τρόπο π.χ. άντρες - γυναίκες, διαφορετικές ηλικίες, διαφορετικές περιοχές,
- να αναγνωρίζουν τις στρατηγικές που απαιτούνται για τη συλλογή νοηματιζόμενων ιστοριών από Κωφούς ενήλικες,
- να κατανοήσουν ότι μια συνέντευξη πρέπει να έχει συγκεκριμένο σκοπό,
- να αντιλαμβάνονται την αναγκαιότητα προετοιμασίας των ερωτήσεων μιας συνέντευξης,
- να αναγνωρίζουν το σημαντικό ρόλο ενός διερμηνέα της ΕΝΓ στην επικοινωνία μεταξύ Κωφών και ακουόντων σε όλες τις περιστάσεις,
- να αναγνωρίζουν τις βασικές εργασιακές υποχρεώσεις ενός διερμηνέα της ΕΝΓ,
- να αναγνωρίζουν ότι ένας διερμηνέας της ΕΝΓ διερμηνεύει από την ΕΝΓ στην Νέα Ελληνική γλώσσα και αντίστροφα,
- να αναγνωρίζουν σε ποιες περιπτώσεις πρέπει να ζητήσει κάποιος έναν διερμηνέα ΕΝΓ,
- να παρακολουθούν νοηματικά κείμενα με διάφορους αφηγητές και ποιητές της ΕΝΓ και να συζητούν για αυτά και τους δημιουργούς τους,
- να παρατηρούν και να εντοπίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά των λογοτεχνικών νοηματικών κειμένων και τις διαφορές τους από απλά καθημερινά νοηματικά κείμενα,

- να παρατηρούν και να εντοπίζουν τις βασικές διαφορές ανάμεσα σε διαφορετικά λογοτεχνικά κείμενα και λογοτέχνες,
- να εντοπίζουν και να περιγράφουν γλωσσικές τεχνικές σε δοσμένο λογοτεχνικό κείμενο καλλιτέχνη,
- να συζητούν για το ύφος των Κωφών λογοτεχνών και να επιλέγουν τον αγαπημένο τους λογοτέχνη,
- να μάθουν τις διαφορές ανάμεσα σε ένα πρωτότυπο έργο και σε μία περίληψη,
- να μάθουν τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθούν και τα στοιχεία του κειμένου που χρειάζεται να συμπεριλάβουν για να συνοψίσουν αποτελεσματικά ένα κείμενο στην ΕΝΓ.

Εκφραστική γλώσσα

Οι μαθητές/τριες ασκούνται βαθμιαία:

- να χρησιμοποιούν καινούργιες, σπάνιες ή ασυνήθιστες λέξεις - νοήματα της ΕΝΓ,
- να εξηγούν το νόημα άγνωστων λέξεων – νοημάτων της ΕΝΓ από τα συμφραζόμενα,
- χρησιμοποιούν ξένες λέξεις - νοήματα σε κείμενα της ΕΝΓ,
- να χρησιμοποιούν το χώρο με γραμματική σημασία,
- να χρησιμοποιούν τη στροφή του κορμού δεξιά αριστερά ή/και πάνω κάτω για τη δήλωση του υποκειμένου αντικειμένου,
- να χρησιμοποιούν το βλέμμα ως μη χειροκινησιακού δείκτη για τη δήλωση του υποκειμένου και του αντικειμένου,
- να χρησιμοποιούν ερωτηματικούς τύπους μερικής άγνοιας και συγκεκριμένα ΠΟΙΟΣ, ΤΙ/ΠΟΙΟΣ, ΠΟΥ, ΠΟΤΕ, ΓΙΑΤΙ, ΓΙΑ-ΠΟΙΟ-ΛΟΓΟ;
- να δομούν αναλογίες,
- να χρησιμοποιούν εναντιωματικές φράσεις,
- να χρησιμοποιούν υποθετικές φράσεις,
- να αναδιηγούνται νοηματικά κείμενα και να δημιουργούν δικά τους,
- να περιγράφουν τις διαφορές ανάμεσα σε ένα κείμενο διαλόγου και σε ένα συνεχές κείμενο παρουσίασης,
- να μετατρέπουν ένα κείμενο διαλόγου μαθητή με μαθητή ή μαθητή με ενήλικα σε συνεχές/ρέον κείμενο παρουσίασης, διάλεξης,

- να μετατρέπουν ένα διαλογικό κείμενο σε κείμενο με ρέοντα λόγο και το αντίστροφο,
- να καθορίζουν το χώρο και το χρόνο της αφήγησης μιας ιστορίας από την αρχή, κατά την επαναφήγηση ή την αφήγηση της,
- να ορίζουν με σαφήνεια τους πρωταγωνιστές μιας ιστορίας,
- να παρουσιάζουν την αλληλουχία των γεγονότων σε κείμενα που μεταφέρουν συγκεκριμένες πληροφορίες ακολουθώντας σωστές τεχνικές σύμφωνα με το πρότυπο του νοηματιστή,
- να χρησιμοποιούν κάποιες συνδετικές τεχνικές όπως αλλαγή ρόλου, η παύση, η χρήση του χώρου, η δείξη κατά την ανάπτυξη ενός αφηγηματικού κειμένου ή ενός κειμένου που μεταφέρει πληροφορίες,
- να χρησιμοποιήσουν φράσεις εισαγωγής και κλεισίματος κατά την ανάπτυξη ενός νοηματικού κειμένου,
- να παρουσιάζουν διαφορετικούς τύπους κειμένων στην ΕΝΓ, μικρές ιστορίες (αφηγήσεις), βιογραφίες, ανακοινώσεις παρουσιάσεις,
- να χρησιμοποιούν κατάλληλες στρατηγικές για τη συλλογή νοηματιζόμενων ιστοριών από Κωφούς ενήλικες,
- να θέτουν το στόχο μιας συνέντευξης και να προετοιμάζουν κατάλληλες ερωτήσεις για τη διεξαγωγή της,
- να χρησιμοποιήσουν τη γλώσσα σε διαφορετικά περιβάλλοντα, επίσημες και ανεπίσημες καταστάσεις,
- γλωσσικά περιβάλλοντα, όπου στόχος είναι η μετάδοση πληροφοριών και όχι η συμμετοχή του συν-νοηματιστή,
- να συζητούν για τις διαφορές στη χρήση της γλώσσας ανάμεσα σε διαφορετικούς ομιλητές: άντρες - γυναίκες, διαφορετικές ηλικίες, διαφορετικές περιοχές,
- να περιγράφουν το ρόλο του διερμηνέα στην επικοινωνία μεταξύ Κωφών και ακουόντων σε κάποιες περιστάσεις,
- να περιγράφουν και να εξηγούν τις βασικές εργασιακές υποχρεώσεις ενός διερμηνέα της ΕΝΓ,
- να εξηγούν ότι ένας διερμηνέας της ΕΝΓ διερμηνεύει την ΕΝΓ στην Νέα Ελληνική γλώσσα και αντίστροφα,

- να περιγράφουν σε ποιες περιπτώσεις πρέπει να ζητήσει κάποιος έναν διερμηνέα της ΕΝΓ,
- να χρησιμοποιούν διερμηνέα σε επίσημες περιστάσεις και εκεί όπου υπάρχει ανάγκη στα πλαίσια των εκπαιδευτικών δράσεων τους, εντός και εκτός της σχολικής τάξης,
- να μπορούν να δώσουν παραδείγματα των διαφορών ανάμεσα σε πρωτότυπα έργα και σε περιλήψεις,
- να συνοψίζουν αποτελεσματικά ένα λογοτεχνικό ή άλλο κείμενο στην ΕΝΓ.

6.1. Υποενότητα

Περιεχόμενο

Οι μαθητές/τριες ανακαλύπτουν στοιχεία της ταυτότητας τους, πολιτισμικά στοιχεία της κοινότητας των Κωφών και μαθαίνουν για την ιστορία της εκπαίδευσης των κωφών μαθητών/τριών στην Ελλάδα. Εξοικειώνονται με την ιδέα των διαφορετικών νοηματικών γλωσσών από χώρα σε χώρα καθώς και την ύπαρξη διαλεκτικών διαφορών στον ελλαδικό χώρο.

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες ενθαρρύνονται:

- να κατανοούν καινούργιες, σπάνιες ή ασυνήθιστες λέξεις - νοήματα της ΕΝΓ,
- να αναγνωρίζουν ξένες λέξεις - νοήματα σε κείμενα της ΕΝΓ,
- να προσδιορίζουν και να εξηγούν τη σημασία άγνωστων λέξεων – νοημάτων από τα συμφραζόμενα,
- να χρησιμοποιούν καινούργιες, σπάνιες ή ασυνήθιστες λέξεις - νοήματα της ΕΝΓ,
- να χρησιμοποιούν ξένες λέξεις - νοήματα σε κείμενα της ΕΝΓ,
- να κατανοούν και να χρησιμοποιούν το χώρο με γραμματική σημασία,
- να κατανοούν και να χρησιμοποιούν τη στροφή του κορμού δεξιά αριστερά ή/και πάνω κάτω για τη δήλωση του υποκειμένου και αντικειμένου,
- να κατανοούν και να χρησιμοποιούν το βλέμμα ως μη χειροκινησιακού δείκτη για τη δήλωση του υποκειμένου και του αντικειμένου,
- να χρησιμοποιούν ερωτηματικούς τύπους μερικής άγνοιας και συγκεκριμένα ΠΟΙΟΣ, ΤΙ/ΠΟΙΟΣ, ΠΟΥ, ΠΟΤΕ, ΓΙΑΤΙ, ΓΙΑ-ΠΟΙΟ-ΛΟΓΟ;
- να κατανοούν και να δομούν αναλογίες,
- να κατανοούν και να χρησιμοποιούν εναντιωματικές φράσεις,
- να κατανοούν και να χρησιμοποιούν υποθετικές φράσεις,
- να κατανοούν ότι υπάρχουν διαφορετικοί τύποι κειμένων στην ΕΝΓ,
- να αντιλαμβάνονται τη διαφορά ανάμεσα σε ένα διάλογο και σε ένα κείμενο με ρέοντα λόγο π.χ. αφήγηση, περιγραφή κ.λπ.,
- να περιγράφουν τις διαφορές ανάμεσα σε ένα κείμενο διαλόγου και σε ένα συνεχές κείμενο παρουσίασης,
- να μετατρέπουν ένα διαλογικό κείμενο σε κείμενο με ρέοντα λόγο και το αντίστροφο,

- να αναδιηγούνται νοηματικά κείμενα και να δημιουργούν δικά τους,
- να καθορίζουν το χώρο και το χρόνο της αφήγηση μιας ιστορίας από την αρχή, κατά την επαναφήγηση ή την αφήγηση της,
- να ορίζουν με σαφήνεια τους πρωταγωνιστές μιας ιστορίας,
- να παρουσιάζουν την αλληλουχία των γεγονότων σε κείμενα που μεταφέρουν συγκεκριμένες πληροφορίες ακολουθώντας σωστές τεχνικές σύμφωνα με το πρότυπο του νοηματιστή,
- να χρησιμοποιήσουν κάποιες συνδετικές τεχνικές όπως αλλαγή ρόλου, η παύση, η χρήση του χώρου, η δείξη κατά την ανάπτυξη ενός αφηγηματικού κειμένου ή ενός κειμένου που μεταφέρει πληροφορίες,
- να κατανοούν τη διαφορετική χρήση της γλώσσας σε διαφορετικά περιβάλλοντα, επίσημες και ανεπίσημες περιστάσεις και από διαφορετικούς ομιλητές,
- να εντοπίζουν και να κατανοούν την ύπαρξη υφολογικών διαφορών, ότι διαφορετικές ομάδες ανθρώπων χρησιμοποιούν τη γλώσσα με διαφορετικό τρόπο π.χ. άντρες - γυναίκες, διαφορετικές ηλικίες, διαφορετικές περιοχές,
- να αναγνωρίσουν το σημαντικό ρόλο ενός διερμηνέα της ΕΝΓ στην επικοινωνία μεταξύ Κωφών και ακουόντων σε όλες τις περιστάσεις,
- να αναγνωρίζουν και να εξηγούν τις βασικές εργασιακές υποχρεώσεις ενός διερμηνέα της ΕΝΓ,
- να αναγνωρίζουν και να εξηγούν ότι ένας διερμηνέας της ΕΝΓ διερμηνεύει από την ΕΝΓ στην Νέα Ελληνική γλώσσα και αντίστροφα,
- να αναγνωρίζουν σε ποιες περιπτώσεις πρέπει να ζητήσει κάποιος έναν διερμηνέα ΕΝΓ,
- να περιγράφουν το ρόλο του διερμηνέα στην επικοινωνία μεταξύ Κωφών και ακουόντων σε κάποιες περιστάσεις,
- να περιγράφουν σε ποιες περιπτώσεις πρέπει να ζητήσει κάποιος έναν διερμηνέα της ΕΝΓ,
- να χρησιμοποιούν διερμηνέα σε επίσημες περιστάσεις και εκεί όπου υπάρχει ανάγκη στα πλαίσια των εκπαιδευτικών δράσεων τους εντός και εκτός της σχολικής τάξης.

Υλικά και μέσα

- Υπολογιστής ή διαδραστικός πίνακας, εκτυπωτής, κάμερα, φωτογραφική μηχανή,
- Χαρτί Α4, μαρκαδόροι, ψαλίδι, χρωματιστά φύλλα κανσόν,

- Πρόσβαση στο διαδίκτυο
- Μπρενιφιέ Ο. (2005), *Εγώ! Τι είμαι;* Αθήνα, Καστανιώτης
- Μελέτης Περιβάλλοντος Δ' Δημοτικού

Προτεινόμενο υλικό από το διαδίκτυο

Διαδικτυακές πηγές σχετικά με την ιστορία των κωφών και τα σχολεία κωφών

- <https://www.idrimakofon.gr/%ce%b9%cf%83%cf%84%ce%bf%cf%81%ce%af%ce%b1/>
- <http://www.kivotos-polyhoros.gr/site/index.php>
- <https://eclass.upatras.gr/modules/document/file.php/PDE1375/Koinotita%20kai%20koulтура%20kofon.pdf>
- <http://dim-ekv-filoth.att.sch.gr/autosch/joomla15/>

Προτεινόμενος διδακτικός χρόνος: 4 διδακτικές ώρες

Περιγραφή δραστηριοτήτων

Βήμα 1

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους/στις μαθητές/τριες το διαλογικό κείμενο «[Διαφορετικότητα: Είσαι σαν τους άλλους;](#)»_pdf από το βιβλίο του Όσκαρ Μπρενιφιέ (ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΓΡΑΦΕΙ ΦΗΜΗ ΤΟΥ ΓΑΛΛΙΑ ΟΝΟΜΑ Ό-Σ-Κ-Α-Ρ ΕΠΟΜΕΝΟ Μ-Π-Ρ-Ε-Ν-Ι-Φ-Ι-Ε) «[Εγώ! Τι είμαι;](#)_pdf» (ΕΓΩ λοιπόν ΣΩΜΑ ΑΥΤΟ ΕΓΩ ΤΙ ΕΓΩ ΣΩΜΑ ΤΙ-γεν;) από τις εκδόσεις Καστανιώτη (2005).

Πραγματικός διάλογος: «Είσαι σαν τους άλλους;» «[ΕΣΥ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΛΛΟ₁+ ΙΔΙΟ₁ ΙΔΙΟΣ₂](#)» με δύο νοηματιστές:

1_ [Είσαι σαν τους άλλους;](#)

2_ [Είσαι σαν τους άλλους;](#)

3_ [Είσαι σαν τους άλλους;](#)

4_ [Είσαι σαν τους άλλους;](#)

5_ [Είσαι σαν τους άλλους;](#)

6_ [Είσαι σαν τους άλλους;](#)

Το απόσπασμα από το βιβλίο και οι εικόνες του παρουσιάζεται σε μορφή powerpoint:

[Είσαι σαν τους άλλους_pp](#) στους/στις μαθητές/τριες.

Ακολουθούν ερωτήσεις κατανόησης του διαλόγου.

Ερωτήσεις

ΕΡΩΤΗΣΗ++

1. ΑΓΟΡΙ ΕΝΗΛΙΚΑΣ ΠΑΙΔΙ ΕΡΩΤΗΣΗ ΙΔΙΟ₁ ΠΟΙΟ ΤΙ-γεν;
2. ΑΓΟΡΙ ΠΑΙΔΙ ΑΡΙΘΜΟΣ-πόσα ΟΧΙ;
3. ΠΑΙΔΙ ΝΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ-πόσα;
4. ΠΑΙΔΙ ΟΧΙ+++ ΠΟΙΟΣ ΑΠΟ-ΤΗ-ΣΕΙΡΑ;
5. ΠΑΙΔΙ ΝΑΙ+++ ΠΟΙΟΣ ΑΠΟ-ΤΗ-ΣΕΙΡΑ;
6. ΠΑΙΔΙ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΕΣΥ ΝΑΙ-συμφωνώ ΑΠΟ-ΤΗ-ΣΕΙΡΑ ΕΠΙΛΟΓΗ ΠΟΙΟΣ;

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Ποια είναι η ερώτηση που επαναλαμβάνει ο ενήλικας στο παιδί;
2. Πόσα 'ΟΧΙ λέει το παιδί;
3. Πόσα ΝΑΙ λέει το παιδί;
4. Ποια είναι τα ΟΧΙ του παιδιού;
5. Ποια είναι τα ΝΑΙ του παιδιού;
6. Με ποια απάντηση συμφωνείς εσύ;

Οι μαθητές/τριες με ερέθισμα το ίδιο το βιβλίο καλούνται να κατηγοριοποιήσουν τα «ΝΑΙ» και τα «ΟΧΙ» και να φτιάξουν μια αφίσα ή έναν χάρτη με τα «ΟΧΙ» του αγοριού και αντίστοιχα μια αφίσα ή έναν χάρτη με τα «ΝΑΙ». Μπορούν να χρησιμοποιήσουν το [Πρότυπο αφίσας_1_pp](#) και τις εικόνες που περιέχονται στο powerpoint από το σχετικό απόσπασμα του βιβλίου. Βλέπε [Πρότυπο αφίσας – ενδεικτικά «ΟΧΙ»_pp](#), [Πρότυπο αφίσας – ενδεικτικά «ΝΑΙ»_pp](#). Μπορούν επίσης με αφορμή το κείμενο να δημιουργήσουν δικό τους πρωτότυπο υλικό, ζωγραφίζοντας ή ακολουθώντας μια οποιαδήποτε άλλη τεχνική. Ένας/μία μαθητής/τρια αναλαμβάνει να παρουσιάσει στους/στις συμμαθητές/τριες του/της την αφίσα με τα «ΝΑΙ» και κάποιος, κάποια άλλη την αφίσα με τα «ΟΧΙ». Η παρουσίαση βιντεοσκοπείται και το νοηματικό κείμενο μπαίνει στο χαρτοφυλάκιο των μαθητών/τριών. Οι μαθητές/τριες σε ζευγάρια δραματοποιούν τον διάλογο «Διαφορετικότητα: Είσαι σαν τους άλλους;».

Βήμα 2

Ο/η εκπαιδευτικός μαζί με τους/τις μαθητές/τριες επεξεργάζεται την απάντηση «ΟΧΙ, ΓΙΑΤΙ ΕΙΜΑΙ ΜΑΥΡΟΣ ΚΑΙ ΕΧΩ ΦΙΛΟΥΣ ΑΣΠΡΟΥΣ» «ΟΧΙ, ΜΗ ΛΟΓΩ ΕΓΩ ΣΩΜΑ ΑΦΡΙΚΗ αλλά ΦΙΛΟΣ ΠΟΛΛΑ ΑΣΠΡΟ ΠΡΟΣΩΠΟ αα ΔΙΑΦΟΡΑ» από το βίντεο «1_Είσαι

σαν τους άλλους;». Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να παρακολουθήσουν ξανά το πρώτο μέρος του βίντεο με τους δυο νοηματιστές. Στη συνέχεια παρακολουθούν το ίδιο κείμενο, αυτή τη φορά από έναν νοηματιστή ο οποίος παρουσιάζει τον διάλογο των δύο προσώπων.

«ΟΧΙ, ΓΙΑΤΙ ΕΙΜΑΙ ΜΑΥΡΟΣ _1»

Οι μαθητές/τριες συζητούν με τον/την εκπαιδευτικό για το περιεχόμενο του κειμένου και τη σημασία του ελεύθερα.

Ποιες τεχνικές ακολουθεί ο νοηματιστής για να δηλώσει την αλλαγή του προσώπου ανάμεσα στα πρόσωπα των συνομιλητών, ενήλικα και παιδιού; Τι παρατηρούν οι μαθητές/τριες ως προς την στροφή του κορμού και του κεφαλιού, την κλήση τους, την κατεύθυνση του βλέμματος; Πως καταφέρνει ο νοηματιστής να δηλώσει ποιος μιλάει κάθε φορά και ποιος απαντά; Πως καταλαβαίνουμε πως πρόκειται για διάλογο μεταξύ ενήλικα και παιδιού; Πως δηλώνεται η αντίθεση από την πλευρά του ενήλικα νοηματιστή που στο ελληνικό κείμενο εκφράζεται ως «Ναι, αλλά...»;

Στη φράση «ΑΝ ΨΕΜΑ ΕΣΥ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΣΠΡΟ ΚΙΤΡΙΝΟ ΚΟΚΚΙΝΟ ΚΑΦΕ ΕΣΥ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ; ΜΗ ΠΑΛΙ ΙΔΙΟ₁ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΜΕΤΑΒΛΗΤΟ» πως διατυπώνεται η υπόθεση ΑΝ ΗΣΟΥΝ ΑΣΠΡΟΣ, ΚΙΤΡΙΝΟΣ, ΚΟΚΚΙΝΟΣ Η ΚΑΦΕ; Τι νόημα χρησιμοποιεί ο νοηματιστής;

Στη φάση αυτή υπενθυμίζουμε στους/στις μαθητές/τριες ότι για να δηλώσουμε την αλλαγή ρόλου ανάμεσα στα πρόσωπα του διαλόγου, ο νοηματιστής (α) τοποθετεί τα υποκείμενα στον νοηματικό χώρο, δεξιά αριστερά (β) στρέφει ελαφρά τον κορμό του, το κεφάλι και το βλέμμα του προς την κατεύθυνση του συνομιλητή του και πάνω ή κάτω ανάλογα με την ηλικία και το ύψος αυτού, έτσι ώστε να σηματοδοτήσει την αναφορά στον ρόλο του προσώπου που μιλάει. Καθ' όλη την διάρκεια της διαλόγου διατηρεί τον ίδιο νοηματικό χώρο για κάθε πρόσωπο (βλέπε ενότητα 9, υποενότητα 2 «Κοίτα με! Κάτι σου λέω»).

Βήμα 3

Ο/η εκπαιδευτικός μαζί με τους/τις μαθητές/τριες επεξεργάζεται την απάντηση «ΝΑΙ, ΓΙΑΤΙ ΕΧΩ ΔΥΟ ΜΑΤΙΑ, ΔΥΟ ΑΥΤΙΑ, ΕΝΑ ΣΤΟΜΑ... ΟΠΩΣ ΟΛΟΣ Ο ΚΟΣΜΟΣ» «ΝΑΙ++ ΛΟΓΩ ΕΓΩ ΔΥΟ ΜΑΤΙ+ ΕΧΩ, ΔΥΟ ΑΥΤΙΑ ΕΧΩ, ΣΤΟΜΑ ΕΧΩ ΙΔΙΟ₁ ΑΝΘΡΩΠΟΣ++ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΙΔΙΟ₂» και πάλι από το βίντεο «2_Είσαι σαν τους άλλους;».

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να παρακολουθήσουν ξανά το δεύτερο μέρος τους βίντεο με τους δυο νοηματιστές και συζητούν ελεύθερα για το περιεχόμενο του κειμένου και τη σημασία του. Στη συνέχεια παρακολουθούν το ίδιο κείμενο, αυτή τη φορά από έναν νοηματιστή ο οποίος παρουσιάζει τον διάλογο με δύο διαφορετικούς τρόπους.

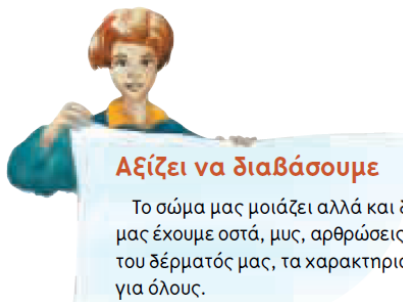
«**ΝΑΙ, ΓΙΑΤΙ ΕΧΩ ΔΥΟ ΜΑΤΙΑ_1**»

«**ΝΑΙ, ΓΙΑΤΙ ΕΧΩ ΔΥΟ ΜΑΤΙΑ_2**»

Ο/η εκπαιδευτικός μαζί με τους/τις μαθητές/τριες επεξεργάζονται τα νοηματικά κείμενα «**ΝΑΙ, ΓΙΑΤΙ ΕΧΩ ΔΥΟ ΜΑΤΙΑ_1**» και «**ΝΑΙ, ΓΙΑΤΙ ΕΧΩ ΔΥΟ ΜΑΤΙΑ_2**». Συζητούν για τις τεχνικές του νοηματιστή προκειμένου να δηλώσει την αλλαγή ρόλου των συνομιλητών. Τι διαφορές έχουν τα δύο αυτά κείμενα; Στο σημείο αυτό οι μαθητές/τριες θα πρέπει να παρατηρήσουν ότι στο κείμενο 1 **οι αλλαγές είναι πιο έντονες και εμφανείς – στροφή κορμού κλήση κεφαλιού κατεύθυνση βλέμματος** σε σύγκριση με το κείμενο 2. Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί ότι **αυτό γίνεται σκόπιμα όταν θέλουμε να κάνουμε πιο εντυπωσιακή και κατανοητή την παρουσίαση ενός διαλόγου π.χ. στο θέατρο και γενικότερα όταν βρισκόμαστε μπροστά σε μεγάλα ακροατήρια.**

Οι μαθητές/τριες μαζί με τον/την εκπαιδευτικό παρακολουθούν στην ΕΝΓ ένα απόσπασμα από το κείμενο της Μελέτης Περιβάλλοντος της Δ' δημοτικού, γνωρίζουμε και προσέχουμε το σώμα μας (ενότητα 5, κεφάλαιο 1, σελ. 107).

Ανακοινώνουμε στην τάξη την εργασία μας.

Αξίζει

να διαβάσουμε: **το σώμα μας**

ΔΙΑΒΑΖΕΙ₁ ΔΙΑΒΑΖΕΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΣΩΜΑ ΜΟΥ

Οι μαθητές/τριες συγκρίνουν το παραπάνω κείμενο με το κείμενο «**ΝΑΙ, ΓΙΑΤΙ ΕΧΩ ΔΥΟ ΜΑΤΙΑ_2**», τόσο από πλευράς περιεχομένου όσο και από πλευράς γλωσσικών διαφορών προκειμένου να κατανοήσουν ότι πρόκειται για διαφορετικά είδη κειμένων.

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να μετατρέψουν τον διάλογο σε επιχειρηματολογικό κείμενο με ρέοντα λόγο και το επιχειρηματολογικό κείμενο σε διάλογο και να εντοπίσουν τις αλλαγές στον τρόπο νοηματισμού.

Παράδειγμα μετατροπής διαλόγου σε επιχειρηματολογικό κείμενο με ρέοντα λόγο:

ΕΜΕΙΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ++ ΙΔΙΟ₁ ΙΔΙΟ₂ εε ΛΟΓΩ ΕΜΕΙΣ ΕΧΕΙ ΔΥΟ ΜΑΤΙ+ ΜΑΤΙΑ ΔΥΟ ΑΥΤΙΑ ΣΤΟΜΑ ΙΔΙΟ₁ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΙΔΙΟ₂++. Αλλά ΔΙΑΦΟΡΑ++ΚΑΤΙ ΓΙΑ-ΠΟΙΟ-ΛΟΓΟ ΟΛΑ ΜΑΤΙ+ ΙΔΙΟ₂; ΟΧΙ ΔΙΑΦΟΡΑ++, ΣΤΟΜΑ ΧΕΙΛΙΑ ΦΑΓΗΤΟ+ ΑΡΕΣΕΙ ΙΔΙΟ₂; ΟΧΙ ΔΙΑΦΟΡΑ++. ΑΝ ΨΕΜΑ ΜΑΤΙ+ ΕΓΩ ΤΥΦΛΟΣ-δύο-μάτια ΜΥΤΗ ΕΠΙΠΕΔΟ εε ΕΜΕΙΣ ΑΚΡΙΒΩΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ; Όχι.

Απόδοση στα Ελληνικά

«Οι άνθρωποι είμαστε σαν τους άλλους γιατί έχουμε δυο μάτια, δυο αυτιά, ένα στόμα, όπως όλος ο κόσμος. Διαφέρουμε όμως γιατί όλα τα μάτια δεν είναι ίδια και σε όλα τα στόματα δεν αρέσει να τρώνε τα ίδια φαγητά. Θα ήμασταν όμως στα αλήθεια διαφορετικοί, αν είχαμε δυο μάτια που δεν έβλεπαν ή εάν δεν είχαμε μύτη;»

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να παρατηρήσουν ότι σε αυτή την περίπτωση ο νοηματιστής δεν χρησιμοποιεί τις τεχνικές αλλαγής ρόλου γιατί δεν υπάρχουν ρόλοι.

Παράδειγμα μετατροπής επιχειρηματολογικού κειμένου με ρέοντα λόγο σε διάλογο:

- ΣΩΜΑ ΟΛΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ΙΔΙΟ₂ ΤΙ-γεν;
- ΝΑΙ, ΛΟΓΩ ΟΛΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΣΩΜΑ ΙΔΙΟ₂ ΚΟΚΑΛΟ, ΜΥΣ, ΑΡΘΡΩΣΗ, ΔΕΡΜΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ
- Εε ΟΛΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΙΔΙΟ₂;
- ΜΗ ΟΧΙ, ΛΟΓΩ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ, ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΥΨΟΣ ΨΗΛΟΣ ΚΟΝΤΟΣ, ΒΑΡΟΣ ΠΑΧΟΥΛΟΣ ΛΕΠΤΟΣ, ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΔΕΡΜΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ, ΜΥΤΗ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ-ΠΡΟΣΩΠΟΥ, ΤΡΟΠΟΣ ΠΕΡΠΑΤΑΕΙ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ.

Απόδοση στα Ελληνικά

- Είναι το σώμα μας σαν των άλλων ανθρώπων;
- Ναι, γιατί όλοι μας έχουμε οστά, μυς, αρθρώσεις, δέρμα κλπ.
- Είμαστε όλοι οι άνθρωποι ίδιοι;
- Όχι, γιατί έχουμε διαφορετικό ύψος, βάρος, χρώμα δέρματος, χαρακτηριστικά προσώπου, περπατάμε με διαφορετικό τρόπο.

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να παρατηρήσουν ότι ο νοηματιστής προκειμένου να παρουσιάσει τον διάλογο χρησιμοποιεί τεχνικές αλλαγής ρόλου. Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να βρουν ποιος ρωτάει, ποιος απαντά και γιατί. Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να καταλάβουν ότι στο παραπάνω νοηματικό κείμενο τις ερωτήσεις τις κάνει ένα παιδί και τις απαντήσεις τις δίνει ένας ενήλικας. Συζητούν για το πως το επιτυγχάνει αυτό ο νοηματιστής. Στη συνέχεια, οι μαθητές/τριες καλούνται να επαναλάβουν τον ίδιο διάλογο αλλά αυτή τη φορά να ρωτάει ενήλικας, για παράδειγμα ο δάσκαλος/α και να απαντά ο/η μαθητής/τρια.

Τα νοηματικά κείμενα εμπλουτίζουν το χαρτοφυλάκιο των μαθητών/τριών.

Επέκταση

Πως διατυπώνονται στην ΕΝΓ οι υποθετικές προτάσεις «εάν δεν είχαμε μύτη;» «**Εε Αν ΨΕΜΑ ΕΣΥ ΑΥΤΟ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΜΥΤΗ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΕΝ-ΕΧΕΙ, ΕΣΥ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ;**» και «αν είχαμε δυο μάτια που δεν έβλεπαν;» στο κείμενο «**ΝΑΙ, ΓΙΑΤΙ ΕΧΩ ΔΥΟ ΜΑΤΙΑ_1**» και «**ΝΑΙ, ΓΙΑΤΙ ΕΧΩ ΔΥΟ ΜΑΤΙΑ_2**»; όπως για παράδειγμα στη φράση «**Εε Αν ΨΕΜΑ ΕΣΥ ΑΥΤΟ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΜΥΤΗ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΕΝ-ΕΧΕΙ, ΕΣΥ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ;**».

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να παρατηρήσουν και να εντοπίσουν τη χρήση των νοημάτων **ΑΝ, ΨΕΜΑ, ΑΝ-ΨΕΜΑ** προκειμένου να διατυπωθούν οι υποθετικές φράσεις «εάν δεν είχαμε μύτη;» και «αν είχαμε δυο μάτια που δεν έβλεπαν;» από την νοηματίστρια στα παραπάνω κείμενα, ως μη πραγματικές υποθέσεις.

Βήμα 4

Ο/η εκπαιδευτικός μαζί με τους/τις μαθητές/τριες επεξεργάζεται την απάντηση «**ΟΧΙ, ΓΙΑΤΙ ΚΑΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΠΙΟ ΦΤΩΧΟΙ ΑΠΟ ΕΜΕΝΑ**» «**ΟΧΙ ΕΓΩ ΕΜΕΝΑ ΕΓΩ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΕΓΩ ΑΚΡΙΒΩΣ ΜΕΡΙΚΟΙ ΠΟΛΥ-ΦΤΩΧΟΙ ΒΑΡΙΑ ΔΙΑΦΟΡΑ**» και πάλι από το βίντεο «**3_ Είσαι σαν τους άλλους;**».

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να παρακολουθήσουν ξανά το τρίτο μέρος τους βίντεο με τους δυο νοηματιστές και συζητούν ελεύθερα για το περιεχόμενο του κειμένου και τη σημασία του. Στη συνέχεια παρακολουθούν το ίδιο κείμενο, αυτή τη φορά από έναν νοηματιστή ο οποίος παρουσιάζει τον διάλογο.

«**ΟΧΙ, ΓΙΑΤΙ ΚΑΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΠΙΟ ΦΤΩΧΟΙ_1**» και «**ΟΧΙ, ΓΙΑΤΙ ΚΑΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΠΙΟ ΦΤΩΧΟΙ_2**».

Ο/η εκπαιδευτικός μαζί με τους/τις μαθητές/τριες επεξεργάζονται τα παραπάνω διαλογικά κείμενα και συζητούν για τις τεχνικές που χρησιμοποιεί ο νοηματιστής για να δηλώσει την αλλαγή ρόλου των συνομιλητών. Οι μαθητές/τριες ασκούνται να παρατηρούν περισσότερο και να κατανοούν τις τεχνικές των νοηματιστών.

Βήμα 5

Ο/η εκπαιδευτικός μαζί με τους/τις μαθητές/τριες επεξεργάζεται την τέταρτη απάντηση «ΟΧΙ, ΓΙΑΤΙ ΕΙΜΑΙ ΑΓΟΡΙ... ΚΑΙ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ», «ΟΧΙ, ΛΟΓΩ ΣΩΜΑ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΓΟΡΙ ΜΕΡΙΚΑ ΕΧΕΙ», από το βίντεο «4_ Είσαι σαν τους άλλους;». Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να παρακολουθήσουν ξανά το τέταρτο μέρος του βίντεο με τους δυο νοηματιστές και όπως και στα προηγούμενα βήματα συζητούν όλοι μαζί ελεύθερα για το περιεχόμενο του κειμένου και τη σημασία του. Στη συνέχεια παρακολουθούν το ίδιο κείμενο αυτή τη φορά από έναν άντρα νοηματιστή ο οποίος παρουσιάζει τον διάλογο «ΟΧΙ, ΓΙΑΤΙ ΕΙΜΑΙ ΑΓΟΡΙ...(άντρας)» και «ΟΧΙ, ΓΙΑΤΙ ΕΙΜΑΙ ΑΓΟΡΙ...(γυναίκα)» και συζητούν αν τα αγόρια νοηματίζουν διαφορετικά από τα κορίτσια.

Τα κορίτσια της ομάδας των μαθητών/τριών καλούνται να τροποποιήσουν το κείμενο αλλάζοντας, αντιστρέφοντας τις θέσεις των νοημάτων ΑΓΟΡΙ ΚΟΡΙΤΣΙ, διαμορφώνοντας το ακόλουθο κείμενο.

- ΕΣΥ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΙΔΙΟ₁ ΑΛΛΟ++ ΙΔΙΟ₂;
- ΜΗ ΛΟΓΩ ΣΩΜΑ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΓΟΡΙ ΜΕΡΙΚΑ ΕΧΕΙ
- ΝΑΙ, αλλά ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΓΟΡΙ ΔΙΑΦΟΡΑ; ΙΔΙΟ₂ ΤΙΠΟΤΑ;
ΑΝ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΓΟΡΙ ΠΛΗΣΙΑΖΕΙ-ΤΞ1 ΑΓΑΠΗ ΜΟΙΑΖΕΙ ΙΔΙΟ₂ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ;
Εε ΑΓΟΡΙ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΡΕΣΕΙ ΙΔΙΟ₂ ΤΑΙΡΙΑΖΕΙ ΜΠΟΡΕΙ;
ΑΓΟΡΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΜΟΙΑΖΕΙ ΜΟΡΦΗ ΑΥΤΟ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΜΕ-
ΤΑΒΛΗΤΟ ΑΓΟΡΙ;

Απόδοση στα Ελληνικά

«Είσαι σαν τους άλλους;

ΟΧΙ, ΓΙΑΤΙ ΕΙΜΑΙ ΚΟΡΙΤΣΙ... ΚΑΙ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΚΑΙ ΑΓΟΡΙΑ

Ναι, αλλά...

Μόνο διαφορές υπάρχουν ανάμεσα στα κορίτσια και τα αγόρια;

Τα κορίτσια και τα αγόρια πρέπει να μοιάζουν για να αγαπιούνται;

Δεν μπορείς να έχεις πιο πολλά κοινά σημεία με ένα αγόρι από ό,τι με ένα κορίτσι;
Ένα αγόρι που μοιάζει με κορίτσι δεν παραμένει αγόρι;»

Παρατηρούνται διαφορές στον τρόπο νοηματισμού των κειμένων ανάμεσα στον νοηματιστή και στη νοηματίστρια και αν ναι, ποιες είναι αυτές; Είναι μεγάλες ή μικρές;
Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να παρατηρήσουν ότι ο νοηματιστής νοηματίζει τα ίδια νοήματα με τη νοηματίστρια αλλά ίσως με κάποιες υφολογικές διαφορές. Συζητούν για τις διαφορές στον τρόπο νοηματισμού μεταξύ ανδρών και γυναικών. Συμβαίνει αυτό και στην Ελληνική γλώσσα των ακουόντων;

Στη συνέχεια εμπλουτίζουν τον διάλογο δίνοντας απαντήσεις στα ερωτήματα που βάζει ο ενήλικας και βιντεοσκοπούν το κείμενο τους.

Ενδεικτικός εμπλουτισμένος διάλογος:

- Είσαι σαν τους άλλους;
- **ΕΣΥ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΙΔΙΟ₁ ΑΛΛΟ++ ΙΔΙΟ₂;**
- **ΟΧΙ, ΓΙΑΤΙ ΕΙΜΑΙ ΚΟΡΙΤΣΙ... ΚΑΙ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΚΑΙ ΑΓΟΡΙΑ**
- **ΜΗ ΛΟΓΩ ΣΩΜΑ ΚΟΡΙΤΣΙ αλλά ΑΓΟΡΙ ΜΕΡΙΚΑ ΕΧΕΙ**
- Ναι, αλλά...Μόνο διαφορές υπάρχουν ανάμεσα στα κορίτσια και τα αγόρια;
- **ΝΑΙ, αλλά ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΓΟΡΙ ΔΙΑΦΟΡΑ; εε ΙΔΙΟ₂ ΤΙΠΟΤΑ;**
- Όχι, τα αγόρια και τα κορίτσια μπορεί να έχουν και πολλές ομοιότητες, να είναι και τα δύο ψηλά, και τα δύο κοντά, λεπτά, να έχουν μαύρα μαλλιά ...
- **ΜΗ, ΑΓΟΡΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ + ΚΟΡΙΤΣΙ ΙΔΙΟ₂ +++ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΟΙ-ΔΥΟ ΨΗΛΟΣ, ΚΟΝΤΟΣ, ΛΕΠΤΟΣ, ΜΑΥΡΑ ΜΑΛΛΙΑ εε**
- Τα κορίτσια και τα αγόρια πρέπει να μοιάζουν για να αγαπιούνται;
- **ΑΝ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΓΟΡΙ ΠΛΗΣΙΑΖΕΙ-ΤΞ1 ΑΓΑΠΗ ΜΟΙΑΖΕΙ ΙΔΙΟ₂ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ;**
- Όχι, η μαμά μου λέει ότι δεν μοιάζει καθόλου με τον μπαμπά μου.
- **ΌΧΙ ΜΗ ΜΑΜΑ ΜΟΥ ΛΕΕΙ-εμένα ΤΙ-γεν; ΜΑΜΑ ΜΠΑΜΠΑ ΜΟΙΑΖΕΙ ΙΔΙΟ₂ ΤΙΠΟΤΑ₁**
- Δεν μπορείς να έχεις πιο πολλά κοινά σημεία με ένα αγόρι από ό,τι με ένα κορίτσι;
- **Λοιπόν, ΑΓΟΡΙ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΡΕΣΕΙ ΙΔΙΟ₂ ΤΑΙΡΙΑΖΕΙ ΜΠΟΡΕΙ;**
- Ναι, σε εμένα και στο γείτονα μου, μας αρέσουν τα ίδια παιχνίδια και τα ίδια φαγητά.

- **ΝΑΙ ΕΓΩ ΑΓΟΡΙ ΑΠΕΝΤΑΝΤΙ ΟΙ-ΔΥΟ ΙΔΙΟ₁ ΙΔΙΟ₂++ ΞΕΤΡΕΛΛΑΙΝΕΤΑΙ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΙΔΙΟ₂ ΦΑΓΗΤΟ.**
- Ένα αγόρι που μοιάζει με κορίτσι δεν παραμένει αγόρι;
- **ΕΝΑ ΑΓΟΡΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΜΟΙΑΖΕΙ ΚΟΙΤΑΕΙ ΜΟΡΦΗ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΓΟΡΙ ΑΜΕ-ΤΑΒΛΗΤΟ**
- Ναι, ένα αγόρι είναι αγόρι και ένα κορίτσι είναι κορίτσι όπως και να μοιάζει, και αυτό δεν έχει μεγάλη σημασία.
- **Λοιπόν ΑΓΟΡΙ-αριστερά ΑΓΟΡΙ-δεξιά ΚΟΡΙΤΣΙ-αριστερά ΚΟΡΙΤΣΙ-δεξιά ΜΟΙΑ-ΖΕΙ ΙΔΙΟ₂ ΑΥΤΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΤΙΠΟΤΑ₁**

Ο/η εκπαιδευτικός συζητά με τους/τις μαθητές/τριες προσπαθώντας να δώσουν κάποιες απαντήσεις στα ερωτήματα που θέτονται σχετικά με το φύλο κάνοντας μια ελεύθερη πρώτη συζήτηση για τις διαφορές και τις ομοιότητες των δύο φύλων.

Οι μαθητές/τριες με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού συζητούν για τις ομοιότητες και διαφορές στο παιχνίδι των κοριτσιών και των αγοριών.

Λοιπόν ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΓΟΡΙ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΧΕΙ;

ΑΝ ΝΑΙ, ΓΙΑ-ΠΟΙΟ-ΛΟΓΟ;

Εεε ΠΡΙΝ-ΜΕΧΡΙ-ΣΗΜΕΡΑ ΑΚΡΙΒΩΣ ΣΥΝΗΘΩΣ;

Απόδοση στα Ελληνικά

Υπάρχουν διαφορές στα παιχνίδια που παίζουν τα κορίτσια και τα αγόρια;

Αν ναι γιατί;

Είναι πάντα έτσι;

Στο σημείο αυτό απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή από την πλευρά του/της εκπαιδευτικού προκειμένου να αποφευχθεί η καλλιέργεια στερεότυπων αντιλήψεων στους/στις μαθητές/τριες.

Βήμα 6

Ο/η εκπαιδευτικός μαζί με τους/τις μαθητές/τριες επεξεργάζεται την απάντηση «ΝΑΙ, ΓΙΑΤΙ ΕΙΜΑΙ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΟΣ», «**ΝΑΙ++**, **ΛΟΓΩ ΣΩΜΑ ΑΚΡΙΒΩΣ-φυσιολογικός**» από το βίντεο «5_Είσαι σαν τους άλλους;». Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να παρακολουθήσουν ξανά το πέμπτο μέρος του βίντεο με τους δυο νοηματιστές. Στη συνέχεια παρακολουθούν το ίδιο κείμενο από έναν νοηματιστή, ο οποίος παρουσιάζει

τον διάλογο: «[ΝΑΙ, ΓΙΑΤΙ ΕΙΜΑΙ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΟΣ_1](#)» και «[ΝΑΙ, ΓΙΑΤΙ ΕΙΜΑΙ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΟΣ_2](#)». Οι μαθητές/τριες συζητούν για το περιεχόμενο του κειμένου και τη σημασία του. Αν οι μαθητές/τριες αντιμετωπίζουν δυσκολίες ως προς την κατανόηση και τη χρήση των τεχνικών του νοηματιστή στα διαλογικά κείμενα ξανασυζητούν το θέμα. Στο σημείο αυτό θα ήταν σκόπιμο, πριν από την παρακολούθηση του «[ΝΑΙ, ΓΙΑΤΙ ΕΙΜΑΙ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΟΣ_1](#)» και «[ΝΑΙ, ΓΙΑΤΙ ΕΙΜΑΙ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΟΣ_2](#)», ο/η εκπαιδευτικός να επιδιώξει πρώτα οι ίδιοι οι μαθητές/τριες να παρουσιάσουν ένας –ένας, μία -μία το διάλογο και μετά να συγκρίνουν την παραγωγή τους με το πρότυπο του νοηματιστή στο 1 και 2. Το βιντεοσκοπημένο υλικό το μαθητών/τριών συμπληρώνει το χαρτοφυλάκιο τους.

Βήμα 7

Ο/η εκπαιδευτικός μαζί με τους/τις μαθητές/τριες συζητούν και προσπαθούν να απαντήσουν τα ερωτήματα που τίθενται στο κείμενο «[ΝΑΙ, ΓΙΑΤΙ ΕΙΜΑΙ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΟΣ](#)». Ο/η εκπαιδευτικός προκειμένου να βοηθήσει τους/τις μαθητές/τριες να κατανοήσουν τη σημασία και τη φιλοσοφία του κειμένου διατυπώνει κάποιες επιπλέον ερωτήσεις απευθυνόμενος προς τους/τις μαθητές/τριες σχετικά με τη διαφορετικότητα.

Ερωτήσεις

[ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ: ΑΚΡΙΒΩΣ-φυσιολογικός](#)

1. [ΤΙΤΛΟΣ ΑΚΡΙΒΩΣ-φυσιολογικός ΤΙ; ΑΠΟΦΑΣΗ ΠΟΙΟΣ;](#)
2. [ΑΝ ΨΕΜΑ ΕΣΥ ΓΥΑΛΙΑ ΑΥΤΟ ΑΚΡΙΒΩΣ-φυσιολογικό;](#)
3. [ΑΝ ΨΕΜΑ ΕΣΥ ΑΚΟΥΣΤΙΚΟ ΕΣΥ ΑΚΡΙΒΩΣ-φυσιολογικό;](#)
4. [ΑΝ ΨΕΜΑ ΕΣΥ ΠΑΧΟΥΛΟΣ ΑΥΤΟ ΑΚΡΙΒΩΣ-φυσιολογικό;](#)
5. [ΑΝ ΨΕΜΑ ΕΣΥ ΛΕΠΤΟΣ ΑΥΤΟ ΑΚΡΙΒΩΣ-φυσιολογικό;](#)
6. [ΕΣΥ ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΚΡΙΒΩΣ-φυσιολογικό;](#)
7. [ΑΝ ΨΕΜΑ ΕΣΥ ΠΟΛΥ-ΨΗΛΟΣ ΚΟΝΤΟΣ ΑΥΤΟ ΑΚΡΙΒΩΣ-φυσιολογικό;](#)
8. [ΕΣΥ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΚΡΙΒΩΣ-φυσιολογικό ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΑΚΡΙΒΩΣ-τι; ΑΛΛΟ ΙΔΙΟ₂;](#)
9. [ΔΥΟ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ+ ΙΔΙΟ₂ ΑΚΡΙΒΩΣ ΕΧΕΙ;](#)
10. [ΔΙΔΥΜΟΙ ΟΙ-ΔΥΟ ΙΔΙΟ₂;](#)
11. [ΕΓΩ ΑΚΡΙΒΩΣ-φυσιολογικός;](#)
12. [ΜΑΜΑ ΜΟΥ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΚΡΙΒΩΣ-φυσιολογικός;](#)
13. [ΑΔΕΛΦΟΣ ΜΟΥ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΚΡΙΒΩΣ-φυσιολογικός;](#)

14. ΔΑΣΚΑΛΑ ΜΟΥ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΚΡΙΒΩΣ-φυσιολογικός;
15. ΕΓΩ ΚΑΤΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΞΕΡΩ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΚΡΙΒΩΣ-φυσιολογικός;
16. ΕΓΩ ΚΑΤΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΕΓΩ ΞΕΡΩ ΑΥΤΟΣ ΑΚΡΙΒΩΣ-φυσιολογικός ΔΕΝ;
17. ΑΝ ΟΛΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΙΔΙΟ₂ ΜΠΟΡΕΙ;
18. ΕΜΕΙΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ+ ΑΛΛΟΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ+ Η-κλήση-σωματος-αριστερά ΕΑΥΤΟΣ ΕΓΩ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΜΕΤΑΒΛΗΤΟ;

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Ποιος αποφασίζει τι είναι φυσιολογικό;
 2. Είναι φυσιολογικό να φοράς γυαλιά;
 3. Είναι φυσιολογικό να φοράς ακουστικά;
 4. Είναι φυσιολογικό να είσαι λίγο παχουλός;
 5. Είναι φυσιολογικό να είσαι πολύ αδύνατος;
 6. Είναι φυσιολογικό να κάνεις νοηματική;
 7. Είναι φυσιολογικό να είσαι πολύ ψηλός ή κοντός;
 8. Το να είσαι φυσιολογικός σημαίνει να είσαι σαν τους άλλους;
 9. Υπάρχουν δύο άνθρωποι απόλυτα ίδιοι;
 10. Είναι ίδιοι οι δίδυμοι;
 11. Είμαι εγώ φυσιολογικός;
 12. Είναι η μαμά μου φυσιολογική;
 13. Είναι ο αδελφός μου φυσιολογικός;
 14. Είναι η δασκάλα μου φυσιολογική;
 15. Ξέρω κάποιον φυσιολογικό;
 16. Ξέρω κάποιον που δεν είναι φυσιολογικός;
 17. Μπορούμε να μοιάζουμε στους άλλους αν είναι όλοι διαφορετικοί;
 18. Πρέπει να επιδιώκουμε να είμαστε σαν τους άλλους ή να είμαστε ο εαυτός μας;
- Οι μαθητές /τριες καλούνται να ζωγραφίσουν τον εαυτό τους κατασκευάζοντας ένα κολλάζ και χρησιμοποιώντας διάφορα παλιά υλικά στο μάθημα των καλλιτεχνικών.
Βλέπε: [Ο εαυτός μου_jpg](#) – ενδεικτική δημιουργία μαθητή με κολλάζ.

Βήμα 8

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να γίνουν ζευγάρια. Οι μαθητές/τριες μπορούν να γίνουν ζευγάρια με έναν παιγνιώδη τρόπο π.χ. τραβώντας καρτέλες και διαλέγοντας το ίδιο χρώμα, τον ίδιο αριθμό, την ίδια χειρομορφή.

Κάθε ζευγάρι βγάζει μια κοινή φωτογραφία του και φτιάχνει έναν χάρτη με τις ομοιότητες και τις διαφορές τους «Μοιάζουμε και διαφέρουμε». Συζητώντας στην ολομέλεια οι μαθητές/τριες θα πρέπει να καταλήξουν στο συμπέρασμα ότι: «όλοι είμαστε διαφορετικοί, αλλά είμαστε όλοι ίδιοι γιατί είμαστε άνθρωποι», «**ΟΛΟΙ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ αλλά ΟΛΟΙ ΙΔΙΟ₂ ΛΟΓΩ ΟΛΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΣ+**».

Ο/η εκπαιδευτικός οργανώνει μια επίσκεψη κοινού παιχνιδιού στο διπλανό σχολείο με μαθητές/τριες της ίδιας τάξης. Όταν οι μαθητές/τριες επιστρέφουν στο σχολείο συζητούν για τις ομοιότητες και τις διαφορές των μαθητών/τριών των δύο σχολείων. Η συζήτηση κατευθύνεται στη διαφορά της γλώσσας και στην ιδιαιτερότητα της κώφωσης.

Όλοι μαζί στην ολομέλεια εντοπίζουν ομοιότητες και διαφορές των δύο σχολείων και του μαθητικού πληθυσμού αυτών, φτιάχνοντας έναν χάρτη διαφορών «Σχολείο Κωφών – Σχολείο Ακούοντων».

Ο/η εκπαιδευτικός κατευθύνει τους/τις μαθητές/τριες να εντοπίσουν τις διαφορές θέτοντας ερωτήσεις:

Ενδεικτικές Ερωτήσεις

ΕΡΩΤΗΣΗ++ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ++

1. **ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΥΟ ΑΥΤΟ-δεξιά ΑΥΤΟ-αριστερά ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++, ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΓΟΡΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΑΥΤΟ-δεξιά ΑΥΤΟ-αριστερά ΠΟΙΟ;**
2. **ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΙΠΛΑ ΑΥΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ+ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΓΟΡΙ ΜΟΥ ΕΜΕΙΣ ΔΙΑΦΟΡΑ ΤΙ ΑΚΡΙΒΩΣ;**
3. **ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΟΥ ΕΜΕΙΣ ΓΛΩΣΣΑ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ;**
4. **ΑΥΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΙΠΛΑ ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ+ ΝΟΗΜΑΤΑ ΞΕΡΕΙ;**
5. **ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΙΠΛΑ ΑΥΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΟΥ ΤΑΞΗ –δεξιά ΤΑΞΗ-κέντρο ΔΙΑΦΟΡΑ ΤΙ-γεν ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ-γεν;**
6. **ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΟΥ ΤΑΞΗ ΤΡΑΠΕΖΙ-θρανίο ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ-ΚΥΚΛΟΣ ΚΥΚΛΙΚΕΣ-ΘΕΣΕΙΣ_ΤΞ2: Η-κλήση-σώματος-αριστερά ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ-Π ΤΡΑΠΕΖΙΑ-Π Π-ΘΕΣΕΙΣ-ΤΞ2: ΓΙΑ-ΠΟΙΟ-ΛΟΓΟ;**

7. ΑΥΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΙΠΛΑ ΑΥΤΟ, ΜΑΘΗΜΑ ΚΑΘΙΣΜΑ ΤΙ-γεν ΣΕΙΡΑ-ΜΙΑ-ΠΙΣΩ-ΑΠΟ-ΑΛΛΗ-ΤΞ2: ΑΥΤΟ ΙΔΙΟ₁ ΕΜΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑ ΔΙΔΑΣΚΕΙ-εμένα ΜΠΟΡΕΙ;
8. ΜΕΡΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΟ ΞΕΝΟΣ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΕΡΧΕΤΑΙ++ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΙ-γεν ΑΝΕΤΟΣ ΤΙ-γεν ΑΝΑΓΚΗ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΤΙ;
9. ΚΑΜΠΑΝΑΚΙ ΜΟΥ ΤΙ-γεν ΤΙ ΤΙ-γεν;
10. ΑΥΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΙΠΛΑ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΟΥ ΔΙΑΦΟΡΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΕΣΕΙΣ ΣΚΕΦΤΕΤΑΙ ΠΡΟΣΘΕΣΗ++

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Ποιο σχολείο έχει περισσότερους μαθητές/τριες;
2. Τι διαφορά έχουμε με τους/τις μαθητές/τριες του διπλανού σχολείου;
3. Τι γλώσσα χρησιμοποιούμε εμείς στο σχολείο μας;
4. Γνωρίζουν οι μαθητές/τριες του διπλανού σχολείου νοηματική;
5. Πως είναι οι τάξεις μας και σε τι διαφέρουν από τις τάξεις του διπλανού σχολείου;
6. Γιατί εμείς πρέπει να έχουμε τα θρανία μας πάντα κυκλικά ή Π;
7. Σε μερικές τάξεις οι μαθητές/τριες του άλλου σχολείου κάθονται ο ένας πίσω από τον άλλον, εμείς μπορούμε να κάνουμε μάθημα έτσι;
8. Τι χρειαζόμαστε μερικές φορές στο σχολείο μας όταν έρχονται ξένοι επισκέπτες για να επικοινωνήσουμε με άνεση;
9. Τι είναι το δικό μας κουδούνι;
10. Μπορείτε να σκεφτείτε άλλες διαφορές;

Ενδεικτικές απαντήσεις

ΑΠΑΝΤΗΣΗ+ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ+

1. ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΙΠΛΑ.
2. ΑΥΤΟΙ ΑΚΟΥΟΝ.
3. ΝΟΗΜΑΤΑ.
4. ΌΧΙ, ΑΥΤΟΙ ΔΕΝ-ΞΕΡΟΥΝ.
5. Λοιπόν ΤΑΞΗ ΜΟΥ ΜΙΚΡΟ ΔΩΜΑΤΙΟ αλλά ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΟΙΧΟ-ΚΟΛΛΗΜΕΝΟ+++ , ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ-πίνακας+ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙ-θρανίο ΣΕΙΡΑ-ΜΙΑ-ΠΙΣΩ-ΑΠΟ-ΑΛΛΗ-ΤΞ2: ΜΗ, ΤΡΑΠΕΖΙ-θρανίο ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ-ΚΥΚΛΟΣ ΚΥΚΛΙΚΕΣ-ΘΕΣΕΙΣ_ΤΞ2: Η-κλήση-σώματος ΤΡΑΠΕΖΙΑ-Π Π-ΘΕΣΕΙΣ-ΤΞ2:.
6. ΛΟΓΩ ΚΟΙΤΑΕΙ-Ο-ΕΝΑΣ-ΤΟΝ-ΑΛΛΟΝ++ και ΝΟΗΜΑΤΑ-Ο-ΕΝΑΣ-ΤΟΝ-ΑΛΛΟΝ+.

7. ΜΗ ΛΟΓΩ ΜΑΖΙ-συμμαθητής ΑΥΤΟΣ ΚΑΘΕΤΑΙ-ΤΞ2: ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΤΞ1-δάσκαλος-μπροστά ΑΥΤΟΣ ΜΑΖΙ-συμμαθητής ΛΕΕΙ, ΝΟΗΜΑΤΑ ΚΕΦΑΛΙ-ΠΙΣΩ-ΑΠΟ-ΚΕΦΑΛΙ-ΤΞ-Σ ΕΓΩ ΚΟΙΤΑΕΙ-ΜΠΡΟΣΤΑ ΔΕΝ-ΜΠΟΡΕΙ.
8. ΔΙΕΡΜΗΝΕΑ ΕΡΘΕΙ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ.
9. ΚΑΜΠΑΝΑΚΙ ΑΝΑΒΟΣΒΗΝΕΙ
10. ΟΧΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΑΛΗΘΕΙΑ ΙΔΙΟ₂

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Το διπλανό σχολείο
2. Είναι ακούοντες
3. Νοηματική Γλωσσά
4. Όχι, δεν ξέρουν
5. Οι δικές μας είναι πιο μικρές, έχουν πιο πολλά πράγματα κολλημένα στους τοίχους, έχουν πίνακες – κομπιούτερ. Τα θρανία μας δεν είναι στη σειρά.
6. Για να βλέπουμε ο ένας τον άλλον και να μπορούμε να μιλάμε.
7. Όχι γιατί δεν βλέπουμε τι λέει ο/η συμμαθητής/τρια μας στο δάσκαλο/α.
8. Χρειαζόμαστε διερμηνέα.
9. Φως που αναβοσβήνει.
10. Όχι γιατί κατ' άλλα μοιάζουμε πάρα πολύ.

Στο σημείο αυτό χρειάζεται πολύ μεγάλη προσοχή ώστε η έμφαση να δοθεί στις λειτουργικές διαφορές των δύο σχολείων, στην ικανότητα των κωφών μαθητών/τριών να βλέπουν και στη διαφορετικότητα των γλωσσών που χρησιμοποιούνται στα σχολεία.

Βήμα 9

Επιστρέφοντας στο διαλογικό κείμενο «Διαφορετικότητα: Είσαι σαν τους άλλους;» από το βιβλίο του Όσκαρ Μπρενιφιέ «Εγώ! Τι είμαι;», οι μαθητές/τριες επεξεργάζονται την τελευταία υποενότητα του κειμένου «6_ Είσαι σαν τους άλλους;». Αφού παρακολουθήσουν το βίντεο με τους δύο νοηματιστές κάθε ένας/ μία παρουσιάζει το διάλογο μόνος/η του/της ως αφηγητής/τρια και μετά συγκρίνουν το κείμενο τους με τα πρότυπα κείμενα του ενός νοηματιστή «OXI, ΓΙΑΤΙ ΕΙΜΑΙ ΕΓΩ_1» και «OXI, ΓΙΑΤΙ ΕΙΜΑΙ ΕΓΩ_2».

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά να φανταστούν μια καινούργια υπο-ενότητα στο κείμενο «Διαφορετικότητα: Είσαι σαν τους άλλους;» που να αφορά τους ίδιους. Ζητά από τους/τις

μαθητές/τριες να απαντήσουν στο ερώτημα «Είσαι σαν τους άλλους;» με τη φράση «ΟΧΙ, ΓΙΑΤΙ ΕΙΜΑΙ ΚΩΦΟΣ», «ΜΗ, ΛΟΓΩ ΣΩΜΑ ΚΩΦΟΣ». Τι θα έγραφαν/ νοημάτιζαν μετά το «Ναι, αλλά...»;

Οι μαθητές/τριες καλούνται να πουν ιδέες σχετικά και αυτές βιντεοσκοποούνται και εμπλουτίζουν το χαρτοφυλάκιο του καθενός, της καθεμιάς. Ο στόχος εδώ είναι να παραχθούν νοηματικές φράσεις κατ' αναλογία, αντίστοιχες με αυτές του νοηματιστή στις προηγούμενες υποενότητες του κειμένου. Για να επιτευχθεί αυτό, οι μαθητές/τριες μαζί με τον/την εκπαιδευτικό θα πρέπει να μελετήσουν και πάλι όλα τα προηγούμενα κείμενα του νοηματιστή:

ΟΧΙ, ΓΙΑΤΙ ΕΙΜΑΙ ΜΑΥΡΟΣ_1

ΝΑΙ, ΓΙΑΤΙ ΕΧΩ ΔΥΟ ΜΑΤΙΑ_1 ή 2

ΌΧΙ, ΓΙΑΤΙ ΚΑΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΠΙΟ ΦΤΩΧΟΙ_1 ή 2

ΟΧΙ, ΓΙΑΤΙ ΕΙΜΑΙ ΑΓΟΡΙ...(άντρας)

ΝΑΙ, ΓΙΑΤΙ ΕΙΜΑΙ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΟΣ_1 ή 2

ΟΧΙ, ΓΙΑΤΙ ΕΙΜΑΙ ΕΓΩ_1 ή 2

Τι θα πρόσθεταν στο [σκίτσο της εικόνας_pdf](#) τους για να δηλώσουν την ταυτότητα τους χρησιμοποιώντας για παράδειγμα ένα πρόγραμμα ζωγραφικής στον υπολογιστή τους;

Μετά από τη σχετική επεξεργασία και αφού οι μαθητές/τριες καταλήξουν στις δικές τους προτάσεις, ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει το κείμενο:

«ΟΧΙ, ΓΙΑΤΙ ΕΙΜΑΙ ΚΩΦΟΣ»

ΕΣΥ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΙΔΙΟ₁ ΑΛΛΟ++ ΙΔΙΟ₂;

ΜΗ ΛΟΓΩ ΣΩΜΑ ΚΩΦΟΣ.

ΝΑΙ αλλά ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΚΩΦΟΣ ΔΕΝ ΑΛΛΟ++ ΙΔΙΟ₂;

ΟΛΟΙ ΑΚΟΥΟΝ ΙΔΙΟ₂;

ΟΛΟΙ ΚΩΦΟΣ ΙΔΙΟ₂;

ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΚΩΦΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΔΕΝ;

ΕΜΕΙΣ ΑΚΟΥΟΝ ΑΛΛΟ++ ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ Η ΕΑΥΤΟΣ ΕΓΩ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΜΕΤΑΒΛΗΤΟ;

Απόδοση στα Ελληνικά

Είσαι σαν τους άλλους;

ΟΧΙ, ΓΙΑΤΙ ΕΙΜΑΙ ΚΩΦΟΣ

Ναι, αλλά...

Το να μην είσαι κωφός σημαίνει ότι είσαι σαν τους άλλους;

Όλοι οι ακούοντες είναι ίδιοι;

Όλοι οι κωφοί είναι ίδιοι;

Ένας κωφός άνθρωπος δεν παραμένει άνθρωπος;

Πρέπει να επιδιώκουμε να είμαστε ακούοντες ή να είμαστε ο εαυτός μας;

Αν οι μαθητές/τριες δυσκολεύονται να δημιουργήσουν φράσεις από μόνοι τους, ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να παρουσιάσει πρώτα το πρότυπο κείμενο ΟΧΙ, ΓΙΑΤΙ ΕΙΜΑΙ ΚΩΦΟΣ και να συζητήσει για τις αναλογικές φράσεις και το περιεχόμενο του κειμένου στη συνέχεια.

Γίνεται συζήτηση για τις φράσεις του νοηματιστή και την αναλογική τους σχέση με φράσεις από τα προηγούμενα νοηματικά κείμενα.

Οι αναλογίες είναι:

1

ΛΟΙΠΟΝ ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΔΥΟ ΠΡΩΤΟ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΚΩΦΟΣ ΔΕΝ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΑΚΡΙΒΩΣ-ΤΙ; ΑΛΛΟ ΙΔΙΟ₂; ΔΕΥΤΕΡΟ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΚΡΙΒΩΣ-φυσιολογικός ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΑΚΡΙΒΩΣ-ΤΙ; ΑΛΛΟ ΙΔΙΟ₂;

Απόδοση στα Ελληνικά

Το να μην είσαι κωφός σημαίνει ότι είσαι σαν τους άλλους; κατ' αναλογία του Το να είσαι φυσιολογικός σημαίνει να είσαι σαν τους άλλους;

2

ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΔΥΟ ΠΡΩΤΟ ΟΛΟΙ ΑΚΟΥΟΝ ΙΔΙΟ₂; ΔΕΥΤΕΡΟ ΟΛΟΙ ΑΦΡΙΚΟΙ ΙΔΙΟ₂;

Απόδοση στα Ελληνικά

Όλοι οι ακούοντες είναι ίδιοι; κατ' αναλογία του Όλοι οι μαύροι είναι ίδιοι;

3

ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΔΥΟ ΠΡΩΤΟ ΟΛΟΙ ΚΩΦΟΣ ΙΔΙΟ₂; ΔΕΥΤΕΡΟ ΟΛΟΙ ΑΦΡΙΚΟΙ ΙΔΙΟ₂;

Απόδοση στα Ελληνικά

Όλοι οι κωφοί είναι ίδιοι; κατ' αναλογία του Όλοι οι μαύροι είναι ίδιοι;

4

ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΔΥΟ ΠΡΩΤΟ ΕΝΑ ΚΩΦΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΑΜΕΤΑΒΛΗΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΕΝΑ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΜΟΙΑΖΕΙ ΜΟΡΦΗ ΑΓΟΡΙ ΑΥΤΟ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΜΕΤΑΒΛΗΤΟ.

Απόδοση στα Ελληνικά

Ένας κωφός άνθρωπος δεν παραμένει άνθρωπος; κατ' αναλογία του Ένα κορίτσι που μοιάζει με αγόρι δεν παραμένει κορίτσι;

5

ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΔΥΟ ΠΡΩΤΟ ΕΜΕΙΣ ΑΚΟΥΟΝ ΑΛΛΟ+ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ+++
Η-κλήση-σώματος ΕΑΥΤΟΣ ΕΓΩ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΜΕΤΑΒΛΗΤΟ, ΔΕΥΤΕΡΟ ΕΜΕΙΣ ΑΝΘΡΩ-
ΠΟΣ+ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ+ ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ+++ Η-κλήση-σώματος ΕΑΥΤΟΣ ΕΓΩ-Ο-ΙΔΙΟΣ Α-
ΜΕΤΑΒΛΗΤΟ;

Απόδοση στα Ελληνικά

Πρέπει να επιδιώκουμε να είμαστε ακούοντες ή να είμαστε ο εαυτός μας; κατ' αναλογία του Πρέπει να επιδιώκουμε να είμαστε σαν τους άλλους ή να είμαστε ο εαυτός μας;

Βήμα 10

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν το κείμενο «Καμιά φορά προτιμάς να είσαι σαν τους άλλους;» σε ρέοντα, συνεχή λόγο και προσπαθούν να δημιουργήσουν έναν κείμενο διαλόγου βασισμένοι σε αυτό, λειτουργώντας αντίστροφα.

Ενδεικτικός Διάλογος: «Καμιά φορά προτιμάς να είσαι σαν τους άλλους;»

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ+ ΤΙΤΛΟΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΛΛΟΣ+ ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ
ΙΔΙΟ₂ ΘΕΛΕΙΣ;

Διάλογος

- ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΕΣΥ ΑΛΛΟΣ++ ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ ΙΔΙΟ₂ ΘΕΛΕΙΣ;
- ΝΑΙ+ ΛΟΓΩ ΝΟΙΩΘΕΙ ΚΑΤΙ ΛΕΙΠΕΙ ΕΣΥ ΕΧΕΙ
- ΝΑΙ+ ΛΟΓΩ ΜΟΝΟΣ-ΜΟΥ ΔΕΝ-ΘΕΛΕΙ
- ΟΧΙ ΜΗ ΛΟΓΩ ΟΛΟΙ ΘΕΛΕΙ ΟΛΑ-ΜΑΤΙΑ-ΚΟΙΤΑΕΙ-εμένα ΚΟΙΤΑΕΙ-εμένα
 - ο ΛΟΓΩ ΕΓΩ ΑΓΟΡΙ
 - ο ΛΟΓΩ ΕΓΩ ΚΟΡΙΤΣΙ
 - ο ΛΟΓΩ ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ
 - ο ΛΟΓΩ ΕΓΩ ΜΟΡΦΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ
 - ο ΛΟΓΩ ΕΓΩ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ
 - ο ΛΟΓΩ ΜΕΡΙΚΑ ΚΟΙΤΑΕΙ ΦΟΒΟΣ-μην-την- ξαναπατήσω
- ΝΑΙ++ ΛΟΓΩ ΟΛΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΣ++ ΙΔΙΟ₂

Απόδοση στα Ελληνικά

- Καμιά φορά προτιμάς να είσαι σαν τους άλλους;

- Ναι, ...Γιατί θέλω να έχω κάτι που έχουν οι άλλοι.
- Ναι, ...Γιατί δεν θέλω να είμαι μόνος
- Όχι, ...Γιατί θέλω να με προσέχουν.
 - ο ...Γιατί είμαι αγόρι/κορίτσι.
 - ο ...Γιατί έχω άλλη γλώσσα.
 - ο ...Γιατί έχω διαφορετική εμφάνιση.
 - ο ...Γιατί έχω διαφορετικό χαρακτήρα.
 - ο ...Γιατί κάποιος με φοβίζεται.
- Ναι, ...Γιατί είμαστε όλοι άνθρωποι.

Βήμα 11

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν το νοηματικό κείμενο [Πως άρχισε η ιστορία...\(1\)](#) που αφορά στην ίδρυση των σχολείων κωφών στην Ελλάδα και συμπληρώνουν στη γραμμή του χρόνου την ίδρυση των σχολείων, βλέπε σχετικό υλικό [Πως άρχισε η ιστορία..._pdf](#). Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να φτιάξουν ένα σύμβολο (logo) που να δηλώνει και να συμβολίζει την ταυτότητα των σχολείων ως Σχολεία Κωφών, κατευθύνοντας τους να αποτυπώσουν στις δημιουργίες τους τα δυνατά σημεία των κωφών μαθητών/τριών, την ικανότητα τους να βλέπουν, τη χρήση διαφορετικής γλώσσας σε σχέση με τα σχολεία ακουόντων. Αν χρειαστεί ανατρέχει στα βήματα 7 και 8 της ενότητας.

[Ενδεικτικά Logo_pdf](#)

Στη συνέχεια δουλεύοντας στο χάρτη της Ελλάδας, οι μαθητές/τριες τοποθετούν το σύμβολο των Σχολείων Κωφών στις πόλεις του χάρτη όπου ιδρύθηκαν σχολεία Κωφών. Οι μαθητές/τριες αυτή τη φορά με βάση το κείμενο δημιουργούν ερωτήσεις. Ο/η εκπαιδευτικός καλεί τους/τις μαθητές/τριες να κάνουν ερωτήσεις ο ένας στον άλλον για να εξετάσουν τι θυμούνται σχετικά με το χρόνο και τον τόπο ίδρυσης των σχολείων. Οι ερωτήσεις που θα πρέπει να φτιάξουν οι μαθητές/τριες είναι οι ακόλουθες:

Ερωτήσεις Μνήμης

[ΕΡΩΤΗΣΗ++ ΘΥΜΑΤΑΙ](#)

1. [ΔΙΔΑΣΚΕΙ-εκπαίδευση ΚΩΦΟΣ ΕΔΩ ΕΛΛΑΔΑ ΑΡΧΗ ΠΑΛΙΑ ΤΙ-γεν;](#)
2. [ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΟΣ ΠΡΩΤΟ ΠΑΛΙΑ ΠΟΥ ΤΙ-γεν;](#)
3. [ΕΚΕΙ ΣΥΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΟΣ ΧΤΙΣΙΜΟ ΠΑΛΙΑ ΤΙ-γεν;](#)

4. ΠΑΛΙΑ 1932 ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΟΣ ΠΡΩΤΟ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΠΟΥ;
5. ΕΚΕΙ ΠΕΡΙΟΧΗ ΖΑΠΕΙΟ ΑΨΙΔΑ ΠΡΩΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΟΣ ΕΚΕΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΠΑΛΙΑ ΤΙ-γεν;
6. ΠΑΛΙΑ 1937 ΕΚΕΙ ΧΤΙΣΙΜΟ ΤΙ-γεν;
7. ΕΚΕΙ ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΩΦΟΣ ΕΚΕΙ ΑΡΧΗ ΧΤΙΣΙΜΟ ΜΕΤΑ-ΜΕΤΑ ΠΑΛΙΑ ΤΙ-γεν;
8. ΕΚΕΙ ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΩΦΟΣ ΕΚΕΙ ΑΡΧΗ ΧΤΙΣΙΜΟ ΜΕΤΑ-ΜΕΤΑ ΠΟΥ;
9. 1954 ΧΤΙΣΙΜΟ ΤΙ ΤΙ-γεν;
10. ΕΚΕΙ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ-πρότυπο ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΟΣ ΜΑΡΤΙΝΟΥ ΑΡΧΗ ΜΕΤΑ-ΜΕΤΑ ΠΑΛΙΑ ΤΙ-γεν;
11. ΕΚΕΙ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ-πρότυπο ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΟΣ ΜΑΡΤΙΝΟΥ ΑΡΧΗ ΜΕΤΑ-ΜΕΤΑ ΠΟΥ;
12. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ-πρότυπο ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΟΣ ΜΑΡΤΙΝΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΗΡΕ-ΤΗ-ΘΕΣΗ ΠΟΙΟ;
13. 1973 ΧΤΙΣΙΜΟ ΤΙ ΤΙ-γεν;
14. ΤΡΙΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΟΣ ΕΔΩ ΑΘΗΝΑ ΑΡΧΗ ΜΕΤΑ-ΜΕΤΑ ΠΑΛΙΑ-πότε;
15. ΤΡΙΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΟΣ ΕΔΩ ΑΘΗΝΑ ΑΡΧΗ ΜΕΤΑ-ΜΕΤΑ ΠΟΥ;
16. ΤΡΙΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΟΣ ΕΔΩ ΑΘΗΝΑ ΠΗΡΕ-ΤΗ-ΘΕΣΗ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΩΡΑ-σήμερα ΠΟΙΟ;
17. 1958 ΧΤΙΣΙΜΟ ΤΙ-γεν;
18. ΕΔΩ ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΩΦΟΣ ΧΩΡΟΣ-ΑΠΟΣΠΑΣΗ-παράρτημα ΧΤΙΣΙΜΟ ΠΟΥ++;
19. ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΩΦΟΣ ΧΩΡΟΣ-ΑΠΟΣΠΑΣΗ-παράρτημα ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΧΩΡΟΣ-ΑΠΟΣΠΑΣΗ-παράρτημα ΑΥΤΟ ΠΑΤΡΑ ΧΤΙΣΙΜΟ ΠΑΛΙΑ ΤΙ-γεν;
20. ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΩΦΟΣ ΧΩΡΟΣ-ΑΠΟΣΠΑΣΗ-παράρτημα ΕΚΕΙ ΚΡΗΤΗ ΧΤΙΣΙΜΟ ΠΑΛΙΑ-ποτέ;

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Πότε άρχισε η εκπαίδευση των Κωφών στην Ελλάδα;
2. Πού έγινε το πρώτο σχολείο Κωφών;
3. Πότε ιδρύθηκε το πρώτο σχολείο Κωφών στη Σύρο;
4. Που μεταφέρθηκε το 1932 το πρώτο σχολείο Κωφών;
5. Πότε μεταφέρθηκε στους Στύλους του Ολυμπίου Διός το πρώτο σχολείο Κωφών;
6. Τι ιδρύθηκε το 1937;
7. Πότε άρχισε να λειτουργεί το Εθνικό Ίδρυμα Προστασίας Κωφών;
8. Που άρχισε να λειτουργεί το Εθνικό Ίδρυμα Προστασίας Κωφών;

9. Τι ιδρύθηκε το 1954;
10. Πότε άρχισε να λειτουργεί το Πρότυπο Σχολείο Κωφών;
11. Που άρχισε να λειτουργεί το Πρότυπο Σχολείο Κωφών;
12. Ποιο σχολείο είναι σήμερα το Πρότυπο Σχολείο Κωφών;
13. Τι ιδρύθηκε το 1973;
14. Πότε άρχισε να λειτουργεί το τρίτο σχολείο Κωφών στην Αθήνα;
15. Που άρχισε να λειτουργεί το τρίτο σχολείο Κωφών στην Αθήνα;
16. Ποιο σχολείο είναι σήμερα το τρίτο σχολείο Κωφών στην Αθήνα;
17. Τι ιδρύθηκε το 1958;
18. Που ιδρύθηκαν τα παραρτήματα του Εθνικού Ιδρύματος Κωφών;
19. Πότε ιδρύθηκαν τα παραρτήματα του Εθνικού Ιδρύματος Κωφών στη Θεσσαλονίκη και στην Πάτρα;
20. Πότε ιδρύθηκε το παράρτημα του Εθνικού Ιδρύματος Κωφών στο Καστέλι της Κρήτης;

Ο/η εκπαιδευτικός φτιάχνει φακέλους με τις [χρονολογίες και τα ονόματα των πόλεων_pdf](#) όπου ιδρύθηκαν σχολεία Κωφών. Κάθε μαθητής/τρια τραβάει ένα φάκελο και διαλέγει κάποιο συμμαθητή/τρια του/της. Με βάση τη χρονολογία ή το όνομα της πόλης/περιοχής που υπάρχει στο φάκελο κάνει μια ερώτηση στο συμμαθητή/τρια που διάλεξε ως ζευγάρι του/της, και αυτός/η καλείται να απαντήσει. Οι ερωτήσεις επιλέγονται από τις ερωτήσεις μνήμης που έχουν δημιουργήσει οι ίδιοι οι μαθητές/τριες προηγουμένως. Οι μαθητές/τριες δουλεύοντας στα ζευγάρια τους, αλλάζουν ρόλους.

Βήμα 12

Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί στους/στις μαθητές/τριες ότι θα πρέπει να νοηματίσουν την ιστορία για τους/τις συμμαθητές/τριες τους από το σχολείο Κωφών της Θεσσαλονίκης. Τι θα πρέπει να αλλάξουν; Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να αναφερθούν στις διαφορές στον τρόπο νοηματισμού των αριθμών. Δοκιμάζουν να παράγουν το κείμενο στη διάλεκτο της Θεσσαλονίκης. Αν θέλουν μπορούν να ανατρέξουν στην ενότητα 2 υποενότητα 2.2. Αν δυσκολευτούν παρακολουθούν το νοηματικό κείμενο [Πως άρχισε η ιστορία...\(2\)](#) και συγκρίνουν τα δύο κείμενα [Πως άρχισε η ιστορία...\(1\)](#) και [Πως άρχισε η ιστορία...\(2\)](#). Τι διαφορές παρατηρούν; Γίνεται συζήτηση για τις διαλεκτικές διαφορές που υπάρχουν σε νοήματα μεταξύ των νοηματισμών της πόλης της Αθήνας και της

Θεσσαλονίκης. Οι μαθητές/τριες μαθαίνουν τους αριθμούς στη διάλεκτο της Θεσσαλονίκης και σχολιάζουν πως οι διαφορές περιορίζονται μόνο σε κάποια νοήματα-έννοιες.

Σημείωση: Για τους/τις μαθητές/τριες της Θεσσαλονίκης θα ήταν σκόπιμο τα βήματα 10 και 11 να αντιστραφούν.

Βήμα 13

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν το νοηματικό κείμενο [Το Εθνικό Ίδρυμα Κωφών \(Εθνικό Ίδρυμα Κωφών_pdf\)](#) και απαντούν σε ερωτήσεις κατανόησης.

Ερωτήσεις Κατανόησης

ΕΡΩΤΗΣΗ++ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ

1. ΑΥΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΩΦΟΣ ΑΥΤΟ ΧΤΙΣΙΜΟ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΠΟΙΟΣ;
2. ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΓΟΡΙ Χ-χαράλαμπος Σ-σηλιώπουλος ΣΥΖΥΓΟΣ ΤΟΥ Ε-ελένη Σ-σηλιωπούλου ΟΙ-ΔΥΟ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ-γεν;
3. ΑΥΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΩΦΟΣ ΑΡΧΗ ΧΤΙΣΙΜΟ ΜΕΤΑ-ΜΕΤΑ ΠΑΛΙΑ-Πότε;
4. ΑΥΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΩΦΟΣ ΠΟΥ ΑΚΡΙΒΩΣ;
5. ΠΑΛΙΑ ΔΙΑΣΤΗΜΑ 1941 ΔΙΑΣΤΗΜΑ 1950 ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΟΣ ΑΜΕΤΑΒΛΗΤΟ;
6. ΑΥΤΟ ΙΔΙΟ₁ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΝΕΙ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ-γεν;
7. ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΩΦΟΣ ΑΥΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΟΝΟ; ΑΛΛΟ ΠΡΟΣΘΕΣΗ ΤΙ ΤΙ-γεν;
8. ΚΟΙΜΑΤΑΙ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟ ΑΥΤΟ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ-γεν;
9. ΕΚΕΙ ΚΟΙΜΑΤΑΙ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟ ΕΚΕΙ ΜΑΘΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ ΜΕΝΕΙ ΚΟΙΜΑΤΑΙ ΓΙΑ-ΠΟΙΟ-ΛΟΓΟ;
10. ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΩΦΟΣ ΑΥΤΟ ΧΩΡΟΣ-ΑΠΟΣΠΑΣΗ-παράρτημα ΠΟΥ++;
11. ΕΚΕΙ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΟΣ ΣΗΜΕΡΑ ΕΧΕΙ ΑΜΕΤΑΒΛΗΤΟ;

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Ποιος ίδρυσε το Εθνικό Ίδρυμα Προστασίας Κωφών;
2. Ποιος ήταν ο Χαράλαμπος Σπηλιώπουλος και η Ελένη Σπηλιωπούλου;
3. Πότε άρχισε να λειτουργεί το Εθνικό Ίδρυμα Προστασίας Κωφών;
4. Που βρίσκεται το Εθνικό Ίδρυμα Προστασίας Κωφών;

5. Κατά την περίοδο 1941 έως το 1950 ήταν ακόμη σχολείο Κωφών;
6. Τι συνέβαινε εκείνη την περίοδο στην Ελλάδα;
7. Τι άλλο ήταν το Εθνικό Ίδρυμα Προστασίας Κωφών εκτός από σχολείο;
8. Τι σημαίνει οικοτροφείο;
9. Γιατί οι μαθητές/τριες έμεναν στο οικοτροφείο;
10. Που υπήρχαν παραρτήματα του Εθνικού Ιδρύματος Προστασίας Κωφών;
11. Σήμερα στους Αμπελόκηπους υπάρχει σχολείο Κωφών;

Οι μαθητές/τριες επισκέπτονται την ιστοσελίδα του Εθνικού Ιδρύματος Κωφών ΕΙΚ <https://www.idrimakofon.gr/%ce%b9%cf%83%cf%84%ce%bf%cf%81%ce%af%ce%b1/>

Ο/η εκπαιδευτικός θα ήταν σκόπιμο να οργανώσει μια επίσκεψη γνωριμίας στους χώρους του ΕΙΚ αναζητώντας την ιστορία των σχολείων της κοινότητας. Η επίσκεψη αυτή θα πρέπει να συνδυαστεί με την ξενάγηση των μαθητών/τριών από κάποιο/α ενήλικα Κωφό και ή το δυνατό από πρώην μαθητή/τρια του ΕΙΚ.

Βήμα 14

Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί στους/στις μαθητές/τριες ότι όπως και προηγουμένως θα ήθελε να νοηματίσουν το κείμενο: το Εθνικό Ίδρυμα Κωφών για τους/τις συμμαθητές/τριες τους από το σχολείο Κωφών της Θεσσαλονίκης. Τι θα πρέπει να αλλάξουν; Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να αναφερθούν στις διαφορές στον τρόπο νοηματισμού των αριθμών αλλά και των άλλων νοημάτων που διαφοροποιούνται στην διάλεκτο της Θεσσαλονίκης όπως π.χ. [ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ₁](#) και [ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ--\(Θεσσαλονίκη\)](#). Δοκιμάζουν να παράγουν το κείμενο στη διάλεκτο της Θεσσαλονίκης. Τι διαφορές παρατηρούν; Γίνεται συζήτηση για τις διαλεκτικές διαφορές που υπάρχουν σε νοήματα μεταξύ των νοηματισμών της πόλης της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, παρατηρώντας ότι δεν είναι πάντα απαραίτητα πολλές. Ο/η εκπαιδευτικός σχολιάζει ότι για αυτό μιλάμε για διαφορετικές διαλέκτους ([ΔΙΑΛΕΚΤΟΣ](#)) και όχι γλώσσες. Συζητάμε με απλά λόγια για την έννοια της διαλέκτου ([ΕΝΝΟΙΑ ΔΙΑΛΕΚΤΟΣ Δ-Ι-Α-Λ-Ε-Κ-Τ-Ο-Σ](#)).

Συζητάμε αν [υπάρχει νόημα για να εκφράσουμε την έννοια «διάλεκτο»](#) και αν [όχι τι νόημα μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε ή να φτιάξουμε; Θα μπορούσαμε να φτιάξουμε ένα αρχικοποιημένο νόημα; Ποιο θα ήταν αυτό; Έχετε να προτείνεται άλλα νοήματα για την έννοια «διάλεκτο»;](#)

Οι μαθητές/τριες συζητούν αν θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν κάποιο νόημα που ήδη υπάρχει στην ΕΝΓ για την έννοια «διάλεκτο» όπως αυτό που χρησιμοποιεί η νοηματίστρια.

Σημείωση: Για τους/τις μαθητές/τριες της Θεσσαλονίκης θα ήταν σκόπιμο τα βήματα 12 και 13 να αντιστραφούν.

Βήμα 15

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν τη ομιλία ενός ενήλικα κωφού, πρώην μαθητή οικότροφο του ΕΙΚ.

Ομιλία πρώην οικότροφου του ΕΙΚ

Οι μαθητές/τριες καλούνται να εντοπίσουν το στόχο και το σκοπό της ομιλίας και να δώσουν έναν τίτλο. Οι προτάσεις των τίτλων των μαθητών/τριών μπορεί να είναι π.χ. «Η ιστορία μου», «Πως έγινα μαθητής στο ΕΙΚ» κ.λπ. Συζητούν τις πληροφορίες που δίνει ο νοηματιστής/τρια στην ομιλία τους. Αν θέλαμε να μετατρέψουμε αυτή την παρουσίαση σε συνέντευξη, ποιες ερωτήσεις θα κάναμε στον νοηματιστή/τρια;

Οι μαθητές/τριες προετοιμάζουν μία συνέντευξη με έναν ενήλικα κωφό που υπήρξε οικότροφος του εθνικού ιδρύματος με τίτλο **ΕΚΕΙ ΙΔΡΥΜΑ ΚΩΦΟΣ ΜΙΑ ΗΜΕΡΑ**, «Μια μέρα στο ΕΙΚ», ή **ΕΚΕΙ ΙΔΡΥΜΑ ΚΩΦΟΣ ΚΑΘΕ-ΜΕΡΑ ΖΩΗ** «Η καθημερινή ζωή στο ΕΙΚ», διαμορφώνουν τις σχετικές ερωτήσεις και αναπαριστούν τη συνέντευξη, δουλεύοντας σε ζευγάρια.

Ενδεικτικές ερωτήσεις:

Ενδεικτικές ερωτήσεις:

ΕΡΩΤΗΣΗ++ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ++

1. **Νεύμα προσοχής ΕΣΥ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΟΝΟΜΑ ΠΟΙΟΣ;**
2. **Νεύμα προσοχής ΕΣΥ ΣΠΙΤΙ ΚΑΘΕΤΑΙ ΠΟΥ;**
3. **ΕΣΥ ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΠΟΥ;**
4. **Νεύμα προσοχής ΕΣΥ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΠΟΙΟ;**
5. **Νεύμα προσοχής ΕΣΥ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΑΡΧΗ ΕΣΥ ΗΛΙΚΙΑ;**
6. **Νεύμα προσοχής ΜΑΜΑ-ΜΠΑΜΠΑΣ-γονείς ΤΟΥ ΣΠΙΤΙ ΚΑΘΕΤΑΙ ΠΟΥ;**
7. **Νεύμα προσοχής ΕΣΥ ΚΟΙΜΑΤΑΙ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟ ΜΕΝΕΙ;**
8. **Νεύμα προσοχής ΕΣΥ ΕΚΕΙ ΣΧΟΛΕΙΟ ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;**

9. Νεύμα προσοχής ΕΣΥ ΕΚΕΙ ΚΟΙΜΑΤΑΙ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟ ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ΚΑΝΕΙ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ-γεν;
10. Νεύμα προσοχής ΕΣΥ ΦΙΛΟΣ ΑΓΟΡΙ ΚΟΡΙΤΣΙ ΕΧΕΙ;
11. Νεύμα προσοχής ΕΚΕΙ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΘΗΜΑ ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΤΡΟΠΟ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ-γεν;
12. Νεύμα προσοχής ΕΚΕΙ ΓΛΩΣΣΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ-γεν;
13. Νεύμα προσοχής ΕΣΥ ΕΚΕΙ ΚΟΙΜΑΤΑΙ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟ+ ΒΡΑΔΥ ΕΣΥ ΦΟΒΟΣ ΤΡΟΜΟΣ ΤΙΠΟΤΑ₁
14. Νεύμα προσοχής ΕΣΥ ΕΚΕΙ ΣΠΙΤΙ ΧΩΡΙΟ ΜΑΜΑ-ΜΠΑΜΠΑΣ-γονείς ΕΣΥ ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΜΕΤΑ-ΜΕΤΑ-ΜΕΤΑ ΤΙ-γεν;
15. ΑΝ ΕΣΥ ΧΩΡΙΟ ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΕΣΥ ΝΟΙΩΘΕΙ ΤΙ-γεν;
16. Νεύμα προσοχής ΕΣΥ ΜΝΗΜΗ ΘΥΜΑΤΑΙ ΞΕΧΝΑΕΙ ΠΟΤΕ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ-γεν;

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Πως σας λένε;
2. Που μένετε;
3. Που γεννηθήκατε;
4. Σε ποιο σχολείο πηγαίνατε;
5. Πόσο χρονών πήγατε σχολείο;
6. Που έμεναν οι γονείς σας;
7. Μείνατε στο οικοτροφείο;
8. Πως ήταν η ημέρα σας στο σχολείο;
9. Πως ήταν η ημέρα σας στο οικοτροφείο;
10. Είχατε φίλους/λες;
11. Πως γίνονταν το μάθημα στο σχολείο;
12. Τι γλώσσα μιλάγατε;
13. Το βράδυ δεν φοβόσασταν στο οικοτροφείο;
14. Κάθε πότε πηγαίνατε στους γονείς σας, στο χωριό σας;
15. Όταν πηγαίνατε στο χωριό σας πως νοιώθατε;
16. Τι θυμάστε που δεν θα το ξεχάσετε ποτέ;

Στη συνέχεια γίνεται συζήτηση σχετικά με τον στόχο της παρουσίασης του νοηματιστή/τρια: Ποιος ήταν ο στόχος του νοηματιστή/τρια στην παρουσίαση του/της;

Βήμα 16

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν το βίντεο [Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Κωφών Λυκόβρυσης Πεύκης](#). Γίνεται συζήτηση σχετικά με τον στόχο του βίντεο και τις πληροφορίες που περιέχει. Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να εντοπίσουν ότι στόχος του βίντεο είναι η παρουσίαση των δράσεων του συγκεκριμένου σχολείου. Συζητούν για το αν γίνεται αναφορά στην ιστορία του σχολείου. Αποτελεί αυτό τον κύριο σκοπό της παρουσίασης; Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να σχολιάσουν ότι ο στόχος του προαναφερόμενου βίντεο είναι διαφορετικός και δεν αφορά την ιστορία του συγκεκριμένου σχολείου. Παρατηρούν τεχνικές που έχουν χρησιμοποιηθεί στην παρουσίαση της πληροφορίας, και αναφέρουν τι άρεσε στον καθένα τους, καθεμιά.

Ο/η εκπαιδευτικός κατευθύνει την προσοχή των μαθητών/τριών στη χρήση του/της διερμηνέα, ρωτώντας τους/τις μαθητές/τριες αν είχαν πρόσβαση σε όλες τις πληροφορίες του βίντεο και πως επιτεύχθηκε αυτό.

[ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΥ ΜΑΘΑΙΝΕΙ;](#)

[ΑΚΟΥΟΝ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ+ ΛΕΕΙ ΕΣΥ ΕΜΑΘΕΣ ΤΙ-γεν;](#)

[ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΕΚΕΙ ΠΑΡΑΘΥΡΟ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ ΤΙ-γεν;](#)

[ΑΚΟΥΟΝ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ+ΠΟΙΟΙ;](#)

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να προσπαθήσουν να διακρίνουν ποιοι είναι οι ακούντες νοηματιστές και ποιοι οι κωφοί με βάση την επιλογή γλώσσας στην παρουσίαση τους στο βίντεο. Δίνεται έμφαση στο γεγονός ότι επιλέγουμε συνήθως να μιλήσουμε και να παρουσιάσουμε τους εαυτούς μας στη γλώσσα που έχουμε μεγαλύτερη ευκολία.

Για άλλη μια φορά συζητούν για το ρόλο και τη σημασία του/της διερμηνέα στην επικοινωνία και στην πρόσβαση στις πληροφορίες.

Βήμα 17

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν το νοηματικό κείμενο [Άλλα Σχολεία Κωφών](#). Ο/η εκπαιδευτικός κάνει ερωτήσεις κατανόησης στους/στις μαθητές/τριες.

Ερωτήσεις Κατανόησης

[ΕΡΩΤΗΣΗ++ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ](#)

1. [ΑΛΗΘΕΙΑ-πρότυπο ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΟΣ ΜΑΡΤΙΝΟΥ ΧΤΙΣΙΜΟ ΠΑΛΙΑ-πότε;](#)
2. [ΑΛΗΘΕΙΑ-πρότυπο ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΟΣ ΜΑΡΤΙΝΟΥ ΧΤΙΣΙΜΟ ΠΟΥ ΠΕΡΙΟΧΗ;](#)
3. [ΑΛΗΘΕΙΑ-πρότυπο ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΟΣ ΜΑΡΤΙΝΟΥ ΧΤΙΣΙΜΟ ΠΟΙΟΣ ΓΙΑ-ΠΟΙΟ-ΛΟΓΟ;](#)

4. ΑΛΗΘΕΙΑ-πρότυπο ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΟΣ ΜΑΡΤΙΝΟΥ ΣΗΜΕΡΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΟΙΟΣ ΠΟΥ;
5. ΤΡΙΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΟΣ ΕΔΩ ΑΘΗΝΑ ΧΤΙΣΙΜΟ ΠΑΛΙΑ-πότε;
6. ΤΡΙΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΟΣ ΕΔΩ ΑΘΗΝΑ ΧΤΙΣΙΜΟ ΠΟΥ;
7. ΤΡΙΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΟΣ ΕΔΩ ΑΘΗΝΑ ΧΤΙΣΙΜΟ ΕΔΩ ΑΘΗΝΑ ΤΡΙΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΟΣ ΧΤΙΣΙΜΟ ΠΟΙΟΣ ΓΙΑ-ΠΟΙΟ-ΛΟΓΟ;
8. ΣΗΜΕΡΑ ΤΡΙΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΟΣ ΑΘΗΝΑ ΤΙ-γεν; ΠΟΙΟ ΣΧΟΛΕΙΟ;
9. ΕΔΩ ΑΘΗΝΑ ΤΡΙΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΟΣ ΤΩΡΑ-σήμερα ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ-γεν ΠΟΥ;
10. ΕΔΩ ΑΘΗΝΑ ΔΕΥΤΕΡΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΩΦΟΣ ΤΩΡΑ-σήμερα ΑΚΡΙΒΩΣ ΠΟΙΟΣ ΠΟΥ;
11. ΕΔΩ ΑΘΗΝΑ ΚΟΙΜΑΤΑΙ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟ ΚΩΦΟΣ ΤΩΡΑ-σήμερα ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΟΙΟΣ ΠΟΥ;
12. ΕΚΕΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΩΦΟΣ ΤΩΡΑ-σήμερα ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΚΡΙΒΩΣ ΠΟΥ;
13. 1985 ΜΕΤΑ ΜΕΛΛΟΝ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν ΑΚΡΙΒΩΣ;
14. ΠΑΙΔΙΑ ΚΩΦΟΣ ΤΩΡΑ-σήμερα ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΗΓΑΙΝΕΙ++ ΠΟΙΟΣ ΤΙ-γεν;

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Πότε ιδρύθηκε το Πρότυπο Σχολείο Κωφών;
2. Που ιδρύθηκε το Πρότυπο Σχολείο Κωφών;
3. Ποιος ίδρυσε το Πρότυπο Σχολείο Κωφών και γιατί;
4. Σε ποια περιοχή βρίσκεται σήμερα το Πρότυπο Σχολείο Κωφών;
5. Πότε ιδρύθηκε το τρίτο σχολείο Κωφών στην Αθήνα;
6. Που ιδρύθηκε το τρίτο σχολείο Κωφών στην Αθήνα;
7. Ποιος ίδρυσε το τρίτο σχολείο Κωφών στην Αθήνα και γιατί;
8. Ποιο σχολείο είναι σήμερα το τρίτο σχολείο Κωφών στην Αθήνα;
9. Σε ποια περιοχή βρίσκεται σήμερα το τρίτο δημοτικό σχολείο Κωφών στην Αθήνα;
10. Σε ποια περιοχή βρίσκεται σήμερα το δεύτερο γυμνάσιο Κωφών στην Αθήνα;
11. Σε ποια περιοχή βρίσκεται σήμερα το οικοτροφείο Κωφών στην Αθήνα;
12. Σε ποια περιοχή βρίσκεται σήμερα το γυμνάσιο Κωφών στην Θεσσαλονίκη;
13. Τι συνέβη μετά το 1985;
14. Σε ποια σχολεία πηγαίνουν σήμερα πολλά κωφά παιδιά;

Οι μαθητές/τριες όπως και στα προηγούμενα κείμενα που αφορούν την ιστορία των σχολείων Κωφών στην Ελλάδα, συζητούν για το αν το κείμενο: **Άλλα Σχολεία Κωφών** θα είχε διαφορές αν είχε νοηματιστεί τη διάλεκτο της Θεσσαλονίκης.

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να καταλήξουν στο συμπέρασμα ότι στο κείμενο δεν υπάρχουν έννοιες των οποίων τα νοήματα τους να διαφοροποιούνται στη διάλεκτο της Βορείου Ελλάδος.

Βήμα 18

Ο/η εκπαιδευτικός κατευθύνει και πάλι την προσοχή των μαθητών/τριών στο παράθυρο του/της διερμηνέα στο βίντεο του Ειδικού Δημοτικού Σχολείου Κωφών Λυκόβρυσσης - Πεύκης. Αυτή τη φορά γίνεται μια πιο διεξοδική συζήτηση σχετικά με το ρόλο του/της διερμηνέα στο βιντεοσκοπημένο υλικό.

Ο/η εκπαιδευτικός απευθύνει μια σειρά ερωτήσεων στους/στις μαθητές/τριες.

Ερωτήσεις: Ρόλος Διερμηνέα

ΕΡΩΤΗΣΗ+ ΡΟΛΟΣ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ

1. ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΠΑΡΑΘΥΡΟ ΕΙΚΟΝΑ-ΤΕΛ ΤΞ-1-άνθρωπος-κέντρο ΕΚΕΙ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;
2. ΕΙΚΟΝΑ-ΤΕΛ ΤΞ-1-άνθρωπος-κέντρο ΙΔΙΟ₁ ΑΥΤΟ ΝΟΗΜΑΤΑ ΠΑΡΑΓΕΙ ΤΟΥ ΕΡΧΕΤΑΙ-ΜΥΑΛΟ ΙΔΕΑ ΤΟΥ ΤΙ-γεν;
3. ΕΙΚΟΝΑ-ΤΕΛ ΤΞ-1-άνθρωπος-κέντρο ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΥΤΟΣ ΔΟΥΛΕΙΑ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ;
4. ΕΙΚΟΝΑ-ΤΕΛ ΤΞ-1-άνθρωπος-κέντρο ΑΥΤΟ ΓΙΑ-ΠΟΙΟ-ΛΟΓΟ ΤΙ-γεν;
5. ΑΥΤΟ ΙΔΙΟ₁ ΕΙΚΟΝΑ-ΤΕΛ ΤΞ-1-άνθρωπος-κέντρο ΔΕΝ-ΕΧΕΙ+ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΟΜΙΛΙΑ ΛΕΕΙ ΕΜΕΙΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΕΝΤΑΞΕΙ;
6. ΚΟΡΙΤΣΙ ΙΔΙΟ₁ ΤΞ-1-άνθρωπος-κέντρο ΑΥΤΟ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΣΥ ΑΛΛΟ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΞΕΡΕΙ ΓΝΩΡΙΖΕΙ;
7. Νεύμα προσοχής ΑΥΤΟ ΙΔΙΟ₁ ΒΙΝΤΕΟ ΟΜΙΛΙΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΝΟΗΜΑΤΑ ΕΜΕΙΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ;
8. ΑΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΟΜΙΛΙΑ ΝΟΗΜΑΤΑ ΜΟΝΟ ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟ ΠΟΙΟΣ ΚΟΙΤΑΕΙ ΔΕΝ-ΚΑΤΑΛΑΒΑΙΝΕΙ ΝΟΗΜΑΤΑ ΔΕΝ-ΚΑΤΑΛΑΒΑΙΝΕΙ ΠΟΙΟΣ;
9. ΑΥΤΟ ΙΔΙΟ₁ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΥΤΟ ΕΜΕΙΣ ΠΡΕΠΕΙ ΚΑΝΕΙ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ-γεν;
10. ΛΟΙΠΟΝ ΑΥΤΟ ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΛΛΑΔΑ ΓΡΑΦΕΙ ΥΠΟΤΙΤΛΟΥΣ ΛΟΙΠΟΝ ΑΠΟ-ΤΗ-ΜΙΑ ΑΛΛΟ ΤΡΟΠΟ ΠΡΕΠΕΙ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;
11. ΑΥΤΟ ΙΔΙΟ₁ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΥΤΟ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ;

12. [ΑΥΤΟ ΙΔΙΟ₁ ΒΙΝΤΕΟ ΑΚΡΙΒΩΣ ΒΛΕΠΕΙ ΠΑ ΛΟΙΠΟΝ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΚΩ-ΦΟΣ ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΓΟΡΙ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν ΝΟΗΜΑΤΑ ΚΑΝΕΙ ΑΚΡΙΒΩΣ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;](#)
13. [ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΙΔΙΟ₁ ΠΑΡΑΘΥΡΟ ΕΙΚΟΝΑ-ΤΞΛ ΤΞ-1-άνθρωπος-κέντρο ΑΥΤΟ ΙΔΙΟ₁ ΑΛΛΟ++ ΚΟΙΤΑΕΙ ΠΑ ΠΟΥ;](#)

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Τι κάνει η γυναίκα στο παράθυρο;
 2. Αυτά που νοηματίζει είναι δικές ιδέες, σκέψεις;
 3. Τι δουλειά κάνει η νοηματίστρια στο παράθυρο;
 4. Για ποιο λόγο χρειάζεται;
 5. Αν δεν υπήρχε αυτό το παράθυρο, θα μπορούσαμε να καταλάβουμε τι λέει ο/η ομιλητής/τρια;
 6. Γνωρίζουμε άλλους διερμηνείς ΕΝΓ;
 7. Κατανοούμε τα μέρη του βίντεο που οι ομιλητές/τριες είναι νοηματιστές;
 8. Ποιος δυσκολεύεται να καταλάβει όταν υπάρχει μόνο νοηματικός λόγος;
 9. Τι πρέπει να κάνουμε σε αυτή την περίπτωση;
 10. Εκτός από τη μετάφραση σε γραπτή Νέα Ελληνική γλώσσα, τι άλλο μπορούμε να κάνουμε;
 11. Σε αυτή την περίπτωση φαίνεται ο/η διερμηνέας;
 12. Τι ακριβώς συμβαίνει στο συγκεκριμένο βίντεο που είδαμε, όταν μιλάνε οι κωφοί/ες εκπαιδευτικοί;
 13. Που αλλού έχουμε δει παρόμοια παράθυρα στην τηλεόραση;
- Οι μαθητές/τριες με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού θα πρέπει να διαμορφώσουν ένα [σχεδιάγραμμα](#) που θα αποτυπώνει τη λειτουργία του/της διερμηνέα. Συζητούν για τη σημασία της παρουσίας του/της σε διάφορες επικοινωνιακές περιστάσεις. Διαμορφώνουν, γράφουν ή ζωγραφίζουν τη [λίστα των περιστάσεων_pdf](#) (ΠΕΡΙΟΧΗ-περίσταση [ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΑΝΑΓΚΗ ΛΙΣΤΑ](#)) που απαιτείται η παρουσία διερμηνέα στο πλαίσιο των σχολικών δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς. Με βάση τη λίστα και το σχεδιάγραμμα αποτύπωσης του ρόλου του/της διερμηνέα φτιάχνουν μια αφίσα για το ρόλο του/της διερμηνέα. Για τη δημιουργία της αφίσας μπορούν να χρησιμοποιήσουν εργαλεία όπως το power-point, χρησιμοποιώντας το [Πρότυπο αφίσας_1_pp](#) ή [Πρότυπο αφίσας_2_pp](#).

Βήμα 19

Με αφορμή το κείμενο [Άλλα Σχολεία Κωφών](#), οι μαθητές/τριες συλλέγοντας στοιχεία από τα αρχείο του σχολείου τους, την ιστοσελίδα του σχολείου, το διαδίκτυο και πληροφορίες από τους/τις εκπαιδευτικούς τους σχολείου, κωφούς και ακούοντες προσπαθούν να αναδομήσουν την ιστορία του δικού τους σχολείου.

Ομαδικά διαμορφώνουν ένα τρίλεπτο - πεντάλεπτο βίντεο ή ένα power-point, παρουσίαση της ιστορίας του σχολείου τους με φωτογραφίες, εικόνες και αφήγηση, ενσωματωμένου βιντεοσκοπημένου υλικού από τους ίδιους/ίδιες στην ΕΝΓ.

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να φτάσουν στη δημιουργία του βίντεο δουλεύοντας ομαδικά. Επίσης καλούν έναν/μια διερμηνέα προκειμένου να μεταφράσει την αφήγηση του ενσωματωμένου βιντεοσκοπημένου υλικού από την ΕΝΓ στα Ελληνικά. Μπορούν να ηχογραφήσουν τον/την διερμηνέα και να ενσωματώσουν το ηχητικό αρχείο στο βίντεο που έχουν φτιάξει ή στο power-point. Αν χρειαστεί ζητούν τη βοήθεια κάποιου τεχνικού ή εκπαιδευτικού ειδικού για το μάθημα της πληροφορικής για να τους βοηθήσει.

Για τη δημιουργία του βίντεο μπορούν να χρησιμοποιήσουν το υλικό [Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Κωφών Λυκόβρυσσης Πεύκης](#), να εντοπίσουν τεχνικές και πρακτικές που έχουν ακολουθηθεί εκεί και να τις μιμηθούν. Θα πρέπει ωστόσο να θυμούνται ότι ο σκοπός του προαναφερόμενου υλικού δεν ο ίδιος με τον δικό τους, ο οποίος είναι ιστορικός.

Βήμα 20

Οι μαθητές/τριες καλούνται να πάρουν συνέντευξη από έναν παλιό μαθητή/τρια του σχολείου τους που φοιτά στο Γυμνάσιο ή το Λύκειο ή ακόμη και ενήλικα κωφό/ή αν είναι δυνατό. Αναζητούν από τα αρχεία του σχολείου και το φωτογραφικό υλικό, μαθητές/τριες που έχουν αποφοιτήσει. Καθορίζουν το στόχο της συνέντευξης και δίνουν έναν τίτλο, π.χ. «Αναμνήσεις από τη σχολική ζωή» [ΘΥΜΑΤΑΙ ΠΑΛΙΑ++ ΣΧΟΛΕΙΟ ΖΩΗ](#). Προετοιμάζουν τη λίστα των ερωτήσεων που πρόκειται να κάνουν στον πρώην μαθητή/τρια του σχολείου.

Ενδεικτικές ερωτήσεις συνέντευξης:

[ΕΡΩΤΗΣΗ++ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΔΕΙΧΝΕΙ](#)

1. [ΕΣΥ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΟΝΟΜΑ ΠΟΙΟΣ;](#)
2. [ΕΣΥ ΣΠΙΤΙ ΚΑΘΕΤΑΙ ΠΟΥ;](#)
3. [ΕΣΥ ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΠΟΥ;](#)

4. ΕΣΥ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΠΟΙΟ;
5. Νεύμα προσοχής ΕΣΥ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΑΡΧΗ ΗΛΙΚΙΑ;
6. ΕΣΥ ΜΕΤΑ ΣΧΟΛΕΙΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΠΟΙΟ;
7. Νεύμα προσοχής ΕΣΥ ΣΧΟΛΕΙΟ ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ΤΙ-γεν; ΕΝΤΑΞΕΙ;
8. ΕΚΕΙ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΡΟΠΟΣ ΤΙ-γεν;
9. ΕΚΕΙ ΓΛΩΣΣΑ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ-γεν;
10. ΕΚΕΙ ΕΣΥ ΦΙΛΟΣ ΕΧΕΙ;
11. ΕΣΥ ΘΥΜΑΤΑΙ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ+ ΜΕΡΙΚΑ ΦΙΛΟΣ ΘΥΜΑΤΑΙ;
12. ΕΣΥ ΕΚΕΙ ΠΑΛΙΑ ΜΕΡΙΚΑ ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΕΣΥ ΘΥΜΑΤΑΙ;
13. ΕΣΥ ΠΑΛΙΑ-τότε ΝΟΙΩΘΕΙ ΤΙ-γεν;
14. ΠΑΛΙΑ ΕΣΥ ΠΑΛΙΑ ΘΥΜΑΤΑΙ ΜΕΝΕΙ ΤΕΛΕΙΑ ΘΥΜΑΤΑΙ ΤΙ-γεν; ΤΙ;

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Πως σας λένε;
2. Που μένετε;
3. Που γεννηθήκατε;
4. Σε ποιο σχολείο πήγαίνατε;
5. Πόσο χρονών πήγατε σχολείο;
6. Μετά σε ποιο Γυμνάσιο πήγατε;
7. Πως ήταν η ημέρα σας στο σχολείο;
8. Πως γίνονταν το μάθημα στο σχολείο;
9. Τι γλώσσα μιλάγατε;
10. Είχατε φίλους;
11. Θυμάστε μερικούς;
12. Θυμάστε μερικούς δασκάλους σας;
13. Πως νοιώθατε τότε;
14. Τι θυμάστε που δεν θα το ξεχάσετε ποτέ;

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να επιλέξουν ποιος θα είναι ο/η δημοσιογράφος ή αν όλοι θα απευθύνουν ερωτήσεις στον πρώην συμμαθητή/τρια τους. Η συνέντευξη βιντεοσκοπείται και ανεβαίνει στη σελίδα του σχολείου.

Επέκταση της δραστηριότητας

Το υλικό που θα παραχθεί από τις δραστηριότητες των βημάτων 19, 20 μπορεί να παρουσιαστεί σε μια εκδήλωση του σχολείου, τελική γιορτή, στην εβδομάδα Κωφών

της επόμενης χρονιάς, σε μια πολιτισμική ημέρα παρουσίασης του σχολείου και της κουλτούρας των Κωφών.

Βήμα 21

Οι μαθητές/τριες οργανώνουν μια διαδικτυακή συνάντηση για να πάρουν συνέντευξη από έναν κωφό ενήλικα, που κατάγεται από τη Θεσσαλονίκη, με στόχο τη γνωριμία της κοινότητας των Κωφών σε άλλες πόλεις της Ελλάδας. Τίτλος της συνέντευξης: **ΜΑΘΗΤΗΣ ΑΠΟ ΜΙΑΝ ΑΛΛΗ ΠΟΛΗ.**

Οι μαθητές/τριες διαμορφώνουν ερωτήσεις και στη συνέχεια προετοιμάζονται με παιχνίδι ρόλων πριν υλοποιήσουν τη συνέντευξη.

Ερωτήσεις

ΕΡΩΤΗΣΗ++

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Πως σας λένε;
2. Που μένετε;
3. Που γεννηθήκατε;
4. Σε ποιο σχολείο πήγαίνατε;
5. Πόσο χρονών πήγατε σχολείο;
6. Μετά σε ποιο Γυμνάσιο πήγατε;
7. Πως ήταν η ημέρα σας στο σχολείο;
8. Πως γίνονταν το μάθημα στο σχολείο;
9. Τι γλώσσα μιλάγατε;
10. Είχατε φίλους;
11. Θυμάστε μερικούς;
12. Θυμάστε μερικούς δασκάλους σας;
13. Πως νοιώθατε τότε;
14. Τι θυμάστε που δεν θα το ξεχάσετε ποτέ;

Οι μαθητές/τριες καλούνται να εντοπίσουν και να περιγράψουν τη σημασία νοημάτων που δεν ανήκουν στην Αθηναϊκή διάλεκτο με βάση τα συμφραζόμενα. Ποια νοήματα είναι αυτά; Πως νοηματοποιούνται οι αντίστοιχες έννοιες στην Αθηναϊκή διάλεκτο;

6.2. Υποενότητα

Περιεχόμενο

Επεξεργαζόμενοι νοηματικά κείμενα κωφών αφηγητών, λογοτεχνών και ποιητών, οι μαθητές/τριες ανακαλύπτουν τον πλούτο της ΕΝΓ, παρατηρούν συζητούν και εντοπίζουν τις υφολογικές διαφορές που χαρακτηρίζουν τα κείμενα αυτά καθώς και κάποιες βασικές τεχνικές που ακολουθούνται από τους νοηματιστές.

Στόχοι

Οι μαθητές/τριες ενθαρρύνονται:

- να αναγνωρίζουν ξένες λέξεις - νοήματα σε κείμενα της ΕΝΓ,
- να κατανοούν καινούργιες και σπάνιες ή ασυνήθιστες λέξεις - νοήματα της ΕΝΓ,
- να προσδιορίζουν και να εξηγούν τη σημασία άγνωστων λέξεων – νοημάτων από τα συμφραζόμενα,
- να χρησιμοποιούν καινούργιες και σπάνιες ή ασυνήθιστες λέξεις - νοήματα της ΕΝΓ,
- να χρησιμοποιούν ξένες λέξεις - νοήματα σε κείμενα της ΕΝΓ,
- να παρακολουθούν νοηματικά κείμενα με διάφορους αφηγητές και ποιητές της ΕΝΓ και να συζητούν για αυτά και τους δημιουργούς τους,
- να παρατηρούν και να εντοπίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά των λογοτεχνικών νοηματικών κειμένων και τις διαφορές τους από απλά καθημερινά νοηματικά κείμενα,
- να μπορούν να εντοπίσουν και να περιγράψουν μια τεχνική σε δοσμένο λογοτεχνικό κείμενο ενός καλλιτέχνη,
- να μάθουν τις διαφορές ανάμεσα σε ένα πρωτότυπο έργο και σε μία περίληψη,
- να μπορούν να δώσουν παραδείγματα των διαφορών ανάμεσα σε πρωτότυπα έργα και σε περιλήψεις,
- να μάθουν τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθούν και τα στοιχεία του κειμένου που χρειάζεται να συμπεριλάβουν για να συνοψίσουν αποτελεσματικά ένα κείμενο στην ΕΝΓ,
- να συνοψίζουν αποτελεσματικά ένα κείμενο στην ΕΝΓ,
- να κατανοούν και να περιγράφουν το ρόλο του διερμηνέα στην επικοινωνία μεταξύ κωφών και ακουόντων σε κάποιες περιστάσεις,
- να αναγνωρίζουν και να εξηγούν τις βασικές εργασιακές υποχρεώσεις ενός διερμηνέα της ΕΝΓ,

- να κατανοούν και να εξηγούν ότι ένας διερμηνέας της ΕΝΓ διερμηνεύει την ΕΝΓ στην προφορική Νέα Ελληνική γλώσσα και αντίστροφα,
- να περιγράφουν σε ποιες περιπτώσεις πρέπει να ζητήσει κάποιος έναν διερμηνέα της ΕΝΓ,
- να χρησιμοποιούν διερμηνέα σε επίσημες περιστάσεις και εκεί όπου υπάρχει ανάγκη στα πλαίσια των εκπαιδευτικών δράσεων τους εντός και εκτός της σχολικής τάξης.

Υλικά και μέσα

- Υπολογιστής ή διαδραστικός πίνακας, εκτυπωτής, κάμερα, φωτογραφική μηχανή,
- Χαρτί Α4, μαρκαδόροι, ψαλίδι, χρωματιστά φύλλα κανσόν,
- Γαντόκουκλες
- Παλιές κάλτσες, κουμπιά, κλωστές
- Πρόσβαση στο διαδίκτυο

Προτεινόμενο υλικό από το διαδίκτυο

Ελεύθερες προβολές:

- <https://vimeo.com/55937639>
- <https://www.keng.gr/%CF%84%CE%BF-%CE%BA%CE%B5%CE%BD%CE%B3/gallery/204-%CF%87%CF%81%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%85%CE%B3%CE%B5%CE%BD%CE%BD%CE%B9%CE%AC%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%B7-%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%81%CE%AF%CE%B1.html>

Χριστουγεννιάτικη ιστορία από τον δάσκαλό του Κ.Ε.Ν.Γ. Κατσιπίδη Παναγιώτη. Προβλήθηκε στην Θεσσαλονίκη στις 13/12/2012.

- <http://digital-library.sign1st.eu/HK/player/00:00:03.793>

De has en de schildpad: Ο λαγός και η χελώνα στην Ολλανδική Νοηματική Γλώσσα

- <https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=2OOMkmu5R5s>

The Tortoise and the Hare: Ο λαγός και η χελώνα στην Αμεικάνικη Νοηματική Γλώσσα

Προτεινόμενος διδακτικός χρόνος: 4 διδακτικές ώρες

Περιγραφή δραστηριοτήτων

(Οι δραστηριότητες που ακολουθούν μπορούν να υλοποιηθούν την περίοδο των Χριστουγέννων)

Βήμα 1

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν το νοηματικό κείμενο [ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ \(ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ-χριστούγεννα ΙΣΤΟΡΙΑ\)](#) από τον δάσκαλό του Κ.Ε.Ν.Γ. Κατσιπίδη Παναγιώτη (προβολή Θεσσαλονίκη, 13/12/2012). Πρόκειται για ένα σπονδυλωτό νοηματικό κείμενο το οποίο θα ήταν σκόπιμο να παρουσιαστεί στην ολομέλεια του τμήματος τουλάχιστον δύο έως τρεις φορές πριν από την επεξεργασία του. Οι μαθητές/τριες ενθαρρύνονται να απολαύσουν την ιστορία και να εκφράσουν ελεύθερα τις σκέψεις τους και συζητούν για αυτό. Ο/η εκπαιδευτικός απευθύνει κάποιες πρώτες ερωτήσεις προκειμένου να δώσει το ερέθισμα για να ξεκινήσει η επεξεργασία και η συζήτηση.

Ενδεικτικές ερωτήσεις για συζήτηση

[ΕΡΩΤΗΣΗ++ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΕΙΧΝΕΙ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΔΙΑΛΟΓΟΣ](#)

1. [ΝΟΙΩΘΕΙ ΤΙ-γεν;](#)
2. [ΑΥΤΟ ΙΣΤΟΡΙΑ ΘΕΜΑ ΤΙΤΛΟΣ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ-γεν;](#)
3. [ΙΣΤΟΡΙΑ ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΡΙΘΜΟΣ-πόσα ΜΕΡΟΣ++;](#)
4. [ΑΥΤΟ ΙΔΙΟ₁ ΙΣΤΟΡΙΑ ΝΟΗΜΑΤΑ ΤΙΤΛΟΣ ΕΝΟΤΗΤΑ-ΤΞ1: ΜΕΡΟΣ ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΡΟΣ ΤΙΤΛΟΣ ΤΙΤΛΟΣ++;](#)
5. [ΑΥΤΟ ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΞΕΤΡΕΛΕΝΕΤΑΙ ΠΟΙΟ;](#)

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Πως νοιώθετε;
2. Ποιο είναι το θέμα της ιστορίας;
3. Πόσα μέρη έχει η ιστορία;
4. Τι τίτλο θα δίνατε σε κάθε μέρος της ιστορίας;
5. Τι σας άρεσε περισσότερο;

Συνολικά γίνεται μια πρώτη συζήτηση για την ιστορία, τα μέρη της και τα συναισθήματα των μαθητών/τριών. Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να μιλήσουν για την αισθητική τους απόλαυση και τα συναισθήματα που ένοιωσαν κατά την παρακολούθηση της ιστορίας.

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να εντοπίσουν ότι η ιστορία αποτελείται από τέσσερα μέρη και να δώσουν σε κάθε μέρος έναν τίτλο.

Προτεινόμενοι τίτλοι:

[ΠΡΟΤΑΣΗ++ ΤΙΤΛΟΣ++](#)

[ΧΙΟΝΙ-ΜΠΑΛΑ](#) (Χιονόμπαλα)

[ΒΙΒΛΙΟ](#) (Βιβλίο)

ΑΓΙΟΣ-ΒΑΣΙΛΗΣ (Ο Άγιος Βασίλης)

ΤΑΡΑΝΔΟΣ ΠΟΛΜΟΙ –ΔΩΡΟ++ ΜΟΪΡΑΣΜΑ (Οι Τάρανδοι – Το Μοίρασμα των Δώρων)

Κάθε μαθητής/τρια καλείται να φτιάξει τους δικούς του/της τίτλους για όλα τα μέρη της ιστορίας. Ο/η εκπαιδευτικός θα πρέπει να εξηγήσει στους μαθητές/τριες ότι οι τίτλοι είναι σύντομοι και πρέπει να αποδίδουν το κεντρικό νόημα της ενότητας. Οι τίτλοι του κάθε μαθητή/τριας καταχωρούνται στο χαρτοφυλάκιο του/της. Η επεξεργασία του κειμένου θα γίνει ξεχωριστά για κάθε μέρος της ιστορίας.

Βήμα 2

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν το πρώτο μέρος της ιστορίας με τον τίτλο **ΧΙΟΝΙ-ΜΠΑΛΑ** (Χιονόμπαλα) (διάρκεια ως το 00:43 δευτερόλεπτο). Ο/η εκπαιδευτικός κάνει ερωτήσεις στους/στις μαθητές/τριες που αφορούν το περιεχόμενο.

Ερωτήσεις κατανόησης - ενότητα 1:

ΕΡΩΤΗΣΗ+ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ - ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΝΑ:

ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ-γεν;

ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΝΟΗΜΑΤΑ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ-γεν;

ΧΙΟΝΙ-ΘΥΕΛΛΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΟΥ++;

ΧΙΟΝΙ-ΜΠΑΛΑ ΑΥΤΟ ΜΕΣΑ ΕΧΕΙ ΑΛΛΟ++ΤΙ; ΤΙ-γεν;

ΚΟΡΥΦΗ ΑΥΤΟ ΕΧΕΙ ΤΙ; ΤΙ-γεν;

ΔΕΝΤΡΟ ΚΛΑΔΙΑ ΕΚΕΙ++ ΕΧΕΙ++ ΤΙ; ΤΙ-γεν;

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Σε ποιο αντικείμενο αναφέρεται ο νοηματιστής;
2. Τι περιγράφει;
3. Που συμβαίνει η χιονοθύελλα;
4. Τι άλλο υπάρχει μέσα στη χιονόμπαλα;
5. Τι έχει στην κορυφή του;
6. Τι υπάρχει πάνω στο δέντρο;

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Σε ποιο αντικείμενο αναφέρεται ο νοηματιστής;
2. Τι περιγράφει;
3. Που συμβαίνει η χιονοθύελλα;
4. Τι άλλο υπάρχει μέσα στη χιονόμπαλα;

5. Τι έχει στην κορυφή του;
6. Τι υπάρχει πάνω στο δέντρο;

Οι μαθητές/τριες καλούνται να ζωγραφίσουν ομαδικά χρησιμοποιώντας ένα μεγάλο καφέ κανσόν χαρτί διαστάσεων 50X75 cm και δακτυλομπογιές την εικόνα που έχει περιγράψει ο νοηματιστής.

Βήμα 3

Ο/η εκπαιδευτικός μαζί με τους/τις μαθητές/τριες επεξεργάζεται την ενότητα **ΧΙΟΝΙ-ΜΠΑΛΑ** (Χιονόμπαλα) σε σχέση με τις τεχνικές που χρησιμοποιεί ο νοηματιστής. Όλοι μαζί παρακολουθούν και πάλι το κείμενο (ενότητα 1) και στη συνέχεια συζητούν για τα γλωσσικά εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν από το νοηματιστή.

Ο/η εκπαιδευτικός διατυπώνει ερωτήσεις όπως:

Ερωτήσεις γλωσσικών τεχνικών - ενότητα 1

ΕΡΩΤΗΣΗ+ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΓΛΩΣΣΑ ΧΕΡΙΑ-ΤΡΟΠΟΣ-τέχνη ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΝΑ

1. **ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΦΗΓΗΣΗ ΑΡΧΗ ΤΙ-γεν;**
2. **ΤΙΤΛΟΣ ΧΙΟΝΙ-ΜΠΑΛΑ ΑΥΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΙΑ-ΠΟΙΟ-ΛΟΓΟ;**
3. **ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΥΤΟ ΙΔΙΟ₁ ΤΙΤΛΟΣ ΑΦΗΓΗΣΗ ΑΥΤΟ ΣΤΙΓΜΗ ΣΥΜΒΑΝ ΠΟΙΟ;**
4. **ΧΙΟΝΙ-ΜΠΑΛΑ ΜΕΣΑ ΑΥΤΟ ΠΕΡΙΟΧΗ ΓΥΡΩ-ΓΥΡΩ-ΤΞΒ: ΜΥΑΛΟ ΠΙΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;**
5. **ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΤΡΟΠΟ ΤΙ-γεν; ΜΠΑΛΑ ΕΜΕΙΣ ΒΟΥΤΙΑ-ΜΕΣΑ-ΤΞΛ ΕΚΕΙ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ; ΤΙ-γεν;**
6. **ΑΦΗΓΗΣΗ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΜΠΑΛΑ ΚΕΝΤΡΟ ΜΠΑΛΑ ΑΥΤΟ ΤΡΟΠΟΣ ΤΙ-γεν; ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΡΙΘΜΟΣ-πόσα ΤΙ; ΤΙ-γεν;**
7. **ΜΠΑΛΑ ΑΥΤΟ ΙΔΙΟ₁ ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ-γεν;**
8. **ΜΠΑΛΑ ΑΥΤΟ ΙΔΙΟ₁ ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΑ ΕΜΕΙΣ ΜΥΑΛΟ ΠΙΑΝΕΙ ΤΙ;**
9. **ΙΔΙΟ₁ ΧΟΝΙ-ΜΠΑΛΑ ΜΕΣΑ ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΥΤΟΣ ΚΟΙΤΑΕΙ-μέσα ΕΚΕΙ ΤΙ;**
10. **Λοιπόν ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΦΗΓΗΣΗ ΝΟΗΜΑΤΑ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΕΝΤΑΣΗ ΡΥΘΜΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΡΟΠΟ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΙ-γεν;**
11. **ΠΕΡΙΟΧΗ ΓΥΡΩ-ΓΥΡΩ-ΤΞ5 ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΝΟΗΜΑΤΑ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΚΑΘΕΤΑΙ-ΤΞ2:-απέναντι ΒΛΕΠΕΙ ΚΟΙΤΑΕΙ ΑΝΤΙΘΕΣΗ ΠΟΙΟ;**

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Πως ξεκινάει η αφήγηση του νοηματιστή;
2. Γιατί δώσατε τον τίτλο Χιονόμπαλα σε αυτή την υποενότητα του κειμένου;
3. Σε ποιο σημείο της αφήγησης μπαίνει το θέμα της υποενότητας;
4. Πως καταλαβαίνουμε ότι το τοπίο που περιγράφεται είναι στο εσωτερικό της χιονόμπαλας;
5. Ποιο γλωσσικό εργαλείο χρησιμοποιεί ο νοηματιστής για να προσδιορίσει το που βρίσκεται το τοπίο που περιγράφει;
6. Πόσα και ποια διαφορετικά νοήματα χρησιμοποιεί ο νοηματιστής για το κεντρικό αντικείμενο της αφήγησης;
7. Τι διαφορά έχουν αυτά τα νοήματα;
8. Τι καταλαβαίνουμε από αυτά τα διαφορετικά νοήματα;
9. Τι ακριβώς βλέπει ο νοηματιστής μέσα στη χιονόμπαλα;
10. Παρατηρούμε κάποια αλλαγή στον τρόπο, στην ταχύτητα που νοηματίζει ο νοηματιστής;
11. Ποια αντίθεση παρατηρεί ο θεατής στην περιγραφή του τοπίου;

Ο/η εκπαιδευτικός θα πρέπει να βοηθήσει τους/τις μαθητές/τριες να κατανοήσουν ότι: το νόημα **ΜΠΑΛΑ-ΜΙΚΡΗ**:

που παρουσιάζεται στην αρχή του κειμένου με τη χρήση ενός ταξινομητή, αποτελεί το κεντρικό θέμα της υποενότητας, ενώ παράλληλα ορίζει τον τόπο αναφοράς της περιγραφής του τοπίου που ακολουθεί.

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να κατανοήσουν ότι γίνεται περιγραφή ενός χριστουγεννιάτικου παιχνιδιού, μιας χιονόμπαλας στον εσωτερικό χώρο της οποίας μπαίνουμε μέσα. Το αντικείμενο μικρό στην αρχή, μεγαλώνει και αποκτά όγκο στα χέρια του νοηματιστή.

Το βλέμμα του νοηματιστή προσδιορίζει το που βρίσκεται το τοπίο που περιγράφει. Ο χώρος μεγαλώνει και αρχίζει να εμφανίζεται η κίνηση των νιφάδων του χιονιού.

Ο νοηματιστής μέσα στη χιονόμπαλα βλέπει το χιόνι να πέφτει. Επιταχύνοντας την κίνηση βλέπουμε την χιονοθύελλα να ξεσπά αυξάνοντας την ένταση και το ρυθμό νοηματισμού. Η κίνηση γίνεται αργή διαμορφώνοντας την εικόνα μιας επιφάνειας σκεπα-

σμένης με χιόνι. Με την αντίθεση στο ρυθμό και την ταχύτητα των νοημάτων, ο νοηματιστής επιτυγχάνει ένα εξαιρετικό εικαστικό αποτέλεσμα. Χωρίς παύση, στη μέση της καλυμμένης με το χιόνι επιφάνειας εμφανίζεται μια ακόμη οντότητα. Πρόκειται για ένα δέντρο που αναδύεται στη χιονισμένη επιφάνεια. Το δέντρο είναι χριστουγεννιάτικο, γεμάτο στολίδια. Στην κορυφή του έχει ένα αστέρι και γύρω, παντού πολλά πολλά φωτάκια. Το βλέμμα του νοηματιστή μετακινείται προς τους θεατές του, η σοβαρή έκφραση του προσώπου αλλάζει και χαμογελώντας ολοκληρώνει την ενότητα της περιγραφής.

Βήμα 4

Ο/η εκπαιδευτικός ολοκληρώνοντας το σχολιασμό τόσο του περιεχομένου όσο και των τεχνικών που χρησιμοποιεί ο νοηματιστής ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να κάνουν μια δική τους αντίστοιχη περιγραφή ενός φανταστικού κουτιού με εκπλήξεις. Τι βλέπει ο καθένας/καθεμιά μέσα στο δικό του/της κουτί; Ζωγραφίζει και περιγράφει το κουτί του/της. Οι δημιουργίες των μαθητών/τριών καταχωρούνται στο χαρτοφυλάκιο του καθενός/καθεμιάς.

Εάν οι μαθητές/τριες δυσκολεύονται να φανταστούν και να περιγράψουν ένα δικό τους κουτί, ο/η εκπαιδευτικός τους δίνει διάφορες εικόνες για να ενεργοποιήσει τη φαντασία των μαθητών/τριών: [το κουτί των εκπλήξεων_pdf](#) και τους ζητά να διαλέξουν μια και να την περιγράψουν.

Στην συνέχεια παρακολουθούν μια αντίστοιχη περιγραφή του νοηματιστή [ΚΟΥΤΙ ΕΚΠΛΗΞΕΩΝ 1](#).

Κάθε μαθητής/τρια ζωγραφίζει τι νομίζει ότι έχει μέσα το κουτί του νοηματιστή σε σελίδα που τους δίνεται με τίτλο «[το περιεχόμενο του κουτιού_pdf](#)» (χαρτί A4). Τι καταλάβαμε από την περιγραφή του νοηματιστή; Βλέπουμε την εικόνα «[Το κουτί του νοηματιστή_pdf](#)» και συζητάμε.

Εναλλακτικά οι μαθητές/τριες παρακολουθούν την περιγραφή του νοηματιστή [ΚΟΥΤΙ ΕΚΠΛΗΞΕΩΝ 2](#) και βρίσκουν ποιο από τα κουτιά που παρουσιάζονται στη σελίδα [Βρίσκω τι και ποιο;_pdf](#) περιέγραψε ο νοηματιστής.

Συζητούν και πάλι για τις τεχνικές του νοηματιστή προκειμένου να πετύχει ένα καλό αισθητικό αποτέλεσμα.

Βήμα 5

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν το δεύτερο μέρος της ιστορίας με τον τίτλο **ΒΙΒΛΙΟ** (διάρκεια 00:44 - 01:24 δευτερόλεπτο). Ο/η εκπαιδευτικός κάνει ερωτήσεις στους/στις μαθητές/τριες που αφορούν το περιεχόμενο.

Ερωτήσεις κατανόησης - ενότητα 2:

ΕΡΩΤΗΣΗ+ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΥΟ

1. **ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ-γεν;**
2. **ΑΥΤΟ ΙΔΙΟ₁ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΥΟ ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΥΟ ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΝΟΗΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΧΩΡΟΣ ΠΟΥ+ ΤΙ-γεν;**
3. **ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΝΟΗΜΑΤΑ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ-γεν;**
4. **ΒΙΒΛΙΟ ΔΙΑΒΑΖΕΙ₁ ΠΟΙΟΣ;**
5. **ΒΙΒΛΙΟ ΑΥΤΟ ΜΕΣΑ ΓΡΑΦΕΙ ΤΙ-γεν;**
6. **Εεε ΕΚΕΙ-πάνω ΟΥΡΑΝΟ ΜΑΚΡΙΑ-πάνω ΕΚΕΙ-πάνω ΚΟΙΤΑΕΙ-πάνω ΕΚΕΙ-πάνω ΤΙ;**
7. **ΘΥΜΑΤΑΙ ΜΥΑΛΟ ΠΙΑΝΕΙ ΤΙ-γεν ΤΙ;**
8. **ΟΛΟΙ ΝΟΙΩΘΕΙ ΤΙ;**
9. **ΔΩΡΟ++ ΠΑΙΡΝΕΙ ΤΙ-γεν ΠΟΤΕ;**

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Σε ποιο αντικείμενο αναφέρεται ο νοηματιστής;
2. Που συμβαίνουν όσα περιγράφει ο νοηματιστής σε αυτή την ενότητα;
3. Τι περιγράφει;
4. Ποιος διαβάζει το βιβλίο;
5. Τι γράφει το βιβλίο;
6. Τι φαίνεται ψηλά στον ουρανό;
7. Τι θυμόμαστε;
8. Τι νοιώθουμε όλοι;
9. Πότε παίρνουμε δώρα;

Το κείμενο αυτού του επεισοδίου χαρακτηρίζεται από μεγαλύτερη νοηματική αφαίρεση. Ο/η εκπαιδευτικός καλείται να εμβαθύνει ανάλογα με το επίπεδο των μαθητών/τριών του και το επίπεδο που αυτοί/ές μπορούν να ακολουθήσουν.

Βήμα 6

Οι μαθητές/τριες μαζί με τον/την εκπαιδευτικό συζητούν και πάλι για τις τεχνικές του νοηματιστή στο δεύτερο αυτό επεισόδιο.

Ο/η εκπαιδευτικός διατυπώνει ερωτήσεις όπως:

Ερωτήσεις γλωσσικών τεχνικών - ενότητα 2

ΕΡΩΤΗΣΗ++ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΓΛΩΣΣΑ ΧΕΡΙΑ-ΤΡΟΠΟΣ-τέχνη ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΥΟ

1. **ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΥΤΟ ΙΔΙΟ₁ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΑΞΙΝΟΜΗΤΗΣ ΤΞ-L:**
ΠΟΙΟ;
2. **ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΝΟΗΜΑΤΑ ΤΙ-γεν; ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ-αριστερά ΑΥΤΟ; ΤΑΞΙΝΟΜΗΤΗΣ-δεξιά ΑΥΤΟ-ΑΥΤΟ ΠΡΩΤΟ;**
3. **ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΣΠΙΤΙ ΜΠΑΙΝΕΙ-ΜΕΣΑ-ΤΞΘ ΤΙ-γεν;**
4. **ΝΟΗΜΑΤΑ ΣΠΙΤΙ+ ΝΟΗΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΟΥ; ΣΠΙΤΙ++ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΟΥ;**
5. **ΑΥΤΟ ΝΟΗΜΑΤΑ ΘΕΟΣ, ΑΓΙΟΣ, ΠΝΕΥΜΑ, ΟΥΡΑΝΟΣ, ΟΝΕΙΡΟ ΕΔΩ ΝΟΗΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΧΩΡΟΣ ΠΟΥ;**
6. **ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΡΥΘΜΟΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΝΟΗΜΑΤΑ ΤΙ-γεν; ΠΟΙΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΠΟΙΟΣ ΤΙ-γεν;**
7. **ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟ, ΧΑΜΟΓΕΛΟ, ΔΩΡΟ ΑΥΤΟΣ ΚΟΙΤΑΕΙ ΠΟΥ;.**
8. **ΝΟΗΜΑΤΑ ΔΩΡΟ ΔΩΡΟ+++ΠΟΛΛΕΣ-ΦΟΡΕΣ ΠΟΛΛΑ ΓΙΑ-ΠΟΙΟ-ΛΟΓΟ;**
9. **ΝΟΗΜΑ++ ΜΕΤΑΒΟΛΗ++ ΑΥΤΑ ΤΡΟΠΟΣ ΤΙ-γεν; ΕΜΕΙΣ ΚΟΙΤΑΕΙ ΤΙ;**

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Ποιο είναι το αντικείμενο στο οποίο αναφέρεται ο νοηματιστής με τον ταξινομητή **ΤΞ-L** ;
2. Τι προηγείται, ο ταξινομητής ή το νόημα της οντότητας αναφοράς;
3. Πως μπαίνει ο νοηματιστής μέσα στο σπίτι;
4. Ποιος είναι ο χώρος νοηματισμού για το νόημα ΣΠΙΤΙ;
5. Ποιος είναι ο χώρος νοηματισμού για τα νοήματα ΘΕΟΣ, ΑΓΙΟΣ, ΠΝΕΥΜΑ, ΟΥΡΑΝΟΣ, ΟΝΕΙΡΟ;
6. Ποια είναι η ταχύτητα, ο ρυθμός με τον οποίο νοηματίζει ο νοηματιστής;
7. Που κατευθύνει το βλέμμα του ο νοηματιστής όταν νοηματίζει ΒΙΒΛΙΟ, ΧΑΜΟΓΕΛΟ, ΔΩΡΑ;
8. Γιατί επαναλαμβάνει το νόημα ΔΩΡΟ πολλές φορές;

9. Τι παρατηρούμε ως προς τον τρόπο μετάβασης από το ένα νόημα στο άλλο;
Ο/η εκπαιδευτικός χρησιμοποιώντας τις παραπάνω ερωτήσεις ως αφορμή για τη διερεύνηση των γλωσσικών τεχνικών που χρησιμοποιεί ο νοηματιστής προκειμένου να πετύχει ένα αισθητικό αποτέλεσμα θα πρέπει να εξηγήσει στους/στις μαθητές/τριες τα ακόλουθα:

Ο νοηματιστή με τα πρώτα τρία νοήματα ΤΞ-L , αναφέρεται σε ένα πολύ μικρό αντικείμενο, το οποίο όσο το πλησιάζει, μεγαλώνει. Όταν φτάσει πολύ κοντά του το προσδιορίζει χρησιμοποιώντας το νόημα ΣΠΙΤΙ. Ο νοηματιστής ως αφηγητής μπαίνει μέσα στο σπίτι τοποθετώντας το νόημα, ποιητικά στο χώρο πάνω από το κεφάλι του. Με αυτό τον τρόπο ο ίδιος τοποθετείται μέσα στο σπίτι, όπου διαδραματίζεται η ανάγνωση του βιβλίου. Από το βιβλίο προκύπτει η μετάβαση σε κάτι μικρό και η αναφορά στο θείο φως, που βρίσκεται εκεί ψηλά στη σφαίρα του υπερβατικού που χρησιμοποιείται για νοήματα που αφορούν το θείο. Από τον ταξινομητή ΤΞ-L περνάμε και πάλι στο συγκεκριμένο νόημα ΦΩΣ-ψηλά. Εδώ γίνεται και πάλι αντιστροφή του κανόνα σύμφωνα με την οποία η οντότητα που περιγράφει ένας ταξινομητής προηγείται αυτού στον νοηματικό λόγο –τεχνική έκπληξης, απορίας. Το ΦΩΣ διαπερνά τον νοηματιστή και μπαίνει μέσα του, μέσα σε όλους μας, μας χαροποιεί και μας κάνει να θυμόμαστε ότι πρέπει να είμαστε χαρούμενοι –ο νοηματιστής χρησιμοποιεί το δεικτικό ΕΣΕΙΣ. Το συναίσθημα μας οδηγεί και πάλι στο βιβλίο όπου από την ανάγνωση του, ο νοηματιστής κουνώντας το κεφάλι του κατανοεί και θυμάται ότι η πρώτη μέρα του χρόνου είναι ημέρα μοιράσματος δώρων σε όλους. Η αφήγηση του επεισοδίου ολοκληρώνεται με το κλείσιμο του βιβλίου.

Βήμα 7

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν το τρίτο μέρος της ιστορίας με τον τίτλο **ΑΓΙΟΣ-ΒΑΣΙΛΗΣ** (διάρκεια 01:25 - 02:00 δευτερόλεπτο). Ο/η εκπαιδευτικός κάνει ερωτήσεις στους/στις μαθητές/τριες που αφορούν το περιεχόμενο.

Ερωτήσεις κατανόησης - ενότητα 3:

ΕΡΩΤΗΣΗ+ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ – ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΑ

1. ΤΡΙΤΟ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΜΑ ΤΙΤΛΟΣ ΠΟΙΟΣ;

2. **ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΓΙΟΣ-ΒΑΣΙΛΗΣ Ο-ΕΝΑΣ-ΑΠΕΝΑΝΤΙ-ΣΤΟΝ-ΑΛΛΟΝ-ΤΞ1 ΕΡΩΤΗΣΗ ΤΙ;**
3. **ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΓΙΟΣ-ΒΑΣΙΛΗΣ ΕΡΩΤΗΣΗ+++ ΑΡΙΘΜΟΣ-πόσα;**
4. **ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΓΙΟΣ-ΒΑΣΙΛΗΣ ΕΡΩΤΗΣΗ ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΕΡΩΤΗΣΗ ΠΟΙΟΣ;**
5. **ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΓΙΟΣ-ΒΑΣΙΛΗΣ ΕΡΩΤΗΣΗ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΕΡΩΤΗΣΗ ΠΟΙΟΣ;**

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Ποιο είναι το θέμα του τρίτου επεισοδίου;
2. Τι ρωτάει ο νοηματιστής τον Άγιο Βασίλη;
3. Πόσες ερωτήσεις κάνει ο νοηματιστής στον Άγιο Βασίλη;
4. Ποια είναι η δεύτερη ερώτηση που κάνει ο νοηματιστής στον Άγιο Βασίλη;
5. Ποια είναι η τελευταία ερώτηση που κάνει ο νοηματιστής στον Άγιο Βασίλη;

Το κείμενο αυτό ακολουθεί τις αρχές ενός απλού διαλόγου και για το λόγο αυτό είναι πιο συμβατό με τις γλωσσικές εμπειρίες των μαθητών/τριών. Οι μαθητές/τριες είναι σχετικά εξοικειωμένοι με αντίστοιχα κείμενα διαλόγων και δεν αναμένεται να δυσκολευτούν με την επεξεργασία του, τόσο από πλευράς περιεχομένου όσο και από πλευράς τεχνικών.

Βήμα 8

Οι μαθητές/τριες μαζί με τον/την εκπαιδευτικό συζητούν και πάλι για τις τεχνικές του νοηματιστή στο μέρος αυτό με τον τίτλο: **ΑΓΙΟΣ-ΒΑΣΙΛΗΣ**.

Ο/η εκπαιδευτικός διατυπώνει ερωτήσεις όπως:

Ερωτήσεις γλωσσικών τεχνικών - ενότητα 3

ΕΡΩΤΗΣΗ-ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΓΛΩΣΣΑ ΧΕΡΙΑ-ΤΡΟΠΟΣ-τέχνη ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΡΙΑ

1. **ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΦΗΓΗΣΗ ΘΕΜΑ ΑΡΧΗ ΣΤΙΓΜΗ ΑΚΡΙΒΩΣ ΠΟΤΕ;**
2. **ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΦΗΓΗΣΗ ΘΕΜΑ ΤΙΤΛΟΣ ΑΡΧΗ ΤΙ-γεν;**
3. **ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΤΞ1-αριστερά ΑΓΙΟΣ-ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΞ1-δεξιά ΕΚΕΙ ΑΡΧΗ ΕΡΩΤΗΣΗ-δεξιά ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΠΕΡΙΜΕΝΕΙ;**
4. **ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΓΙΟΣ-ΒΑΣΙΛΗΣ ΝΟΗΜΑΤΑ ΕΝΑΣ-ΑΠΕΝΑΝΤΙ-ΣΤΟΝ-ΑΛΛΟΝ-ΤΞ1 ΝΟΗΜΑΤΑ ΕΜΕΙΣ ΜΥΑΛΟ ΠΙΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;**

5. ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΓΙΟΣ-ΒΑΣΙΛΗΣ ΕΡΩΤΗΣΗ ΚΟΙΤΑΕΙ ΠΟΥ;
6. ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΝΟΗΜΑΤΑ ΚΩΦΟΣ ΑΥΤΟΣ-δεξιά ΚΟΙΤΑΕΙ ΠΟΥ;
7. ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΚΕΦΑΛΙ-ΤΞΣ-μπροστά ΚΟΙΤΑΕΙ ΑΥΤΟΥΣ-μπροστά ΝΟΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣΘΕΣΗ++ ΤΙ;
8. ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΓΙΟΣ-ΒΑΣΙΛΗΣ ΕΝΑΣ-ΑΠΕΝΑΝΤΙ-ΣΤΟΝ-ΑΛΛΟΝ-ΤΞ1 ΟΙ-ΔΥΟ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΝΟΗΜΑΤΑ ΕΞ ΑΚΟΥΟΝ ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ ΠΟΙΟ;

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Πότε εισάγει τους συνομιλητές του στο θέμα ο νοηματιστής;
2. Πως εισάγει το συνομιλητή του ο νοηματιστής στο θέμα;
3. Όταν ο νοηματιστής ρωτάει στην αρχή για τον Άγιο Βασίλη περιμένει απάντηση;
4. Πως καταλαβαίνουμε πότε ο νοηματιστής μιλά στον Άγιο Βασίλη;
5. Που κοιτάζει ο νοηματιστής όταν ρωτάει τον Άγιο Βασίλη;
6. Που κοιτάζει ο νοηματιστής όταν λέει ΚΩΦΟΣ ΑΥΤΟΣ;
7. Όταν ο νοηματιστής κοιτάζει προς τους συνομιλητές του τι κάνει;
8. Χρησιμοποιεί ο νοηματιστής νοήματα που χρησιμοποιούν οι ακούοντες στο διάλογο του με τον Άγιο Βασίλη και ποια είναι αυτά;

Ο/η εκπαιδευτικός χρησιμοποιώντας τις παραπάνω ερωτήσεις ως αφορμή για τη διερεύνηση των γλωσσικών τεχνικών που χρησιμοποιεί ο νοηματιστής προκειμένου να πετύχει ένα αισθητικό αποτέλεσμα θα πρέπει να εξηγήσει στους/στις μαθητές/τριες τα ακόλουθα:

Η ενότητα αρχίζει με μια αναζήτηση από το νοηματιστή, του προσώπου του Άγιου Βασίλη που έρχεται από μακριά. Ο νοηματιστής κοιτάζει ίσια μπροστά, δεξιά και αριστερά και νοηματίζει ΑΓΙΟΣ-ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΙ; κάνοντας μια ρητορική ερώτηση και θέτοντας το θέμα του τρίτου επεισοδίου, από την αρχή. Πολλές φορές οι νοηματιστές χρησιμοποιούν αυτού του είδους την τεχνική προκειμένου να εισάγουν τον/την συνομιλητή/τρια τους στο θέμα.

Η εμφάνιση της κούκλας αποτελεί βοηθητικό σκηνικό εφέ για το διάλογο που πρόκειται να ξεκινήσει, θα μπορούσε ωστόσο να πραγματοποιηθεί και απουσία αυτού, χωρίς όμως το ίδιο αισθητικό αποτέλεσμα. Ο νοηματιστής απευθύνεται στους/στις συνομιλητές/τριες του και δείχνει τον Άγιο Βασίλη, ενώ με τη στροφή του κορμού του προς τα δεξιά και τη μετακίνηση του βλέμματός του, τον συστήνει στο κοινό του και αρχίζει να μιλάει μαζί του, σε ευθύ λόγο. Όλος ο διάλογος αφορά ερωτήσεις που απευθύνει ο

νοηματιστής στον Άγιο Βασίλη, με στροφή του κορμού, της κεφαλής και του βλέμματος, χωρίς ωστόσο ο ίδιος να μπαίνει στο ρόλο του. Τις απαντήσεις τις δίνει η κούκλα κάνοντας το κείμενο πιο εύκολο για τους μικρούς μαθητές/τριες. Μετά από κάθε απάντηση ο νοηματιστής γυρνώντας προς τους/τις συνομιλητές/τριες του, σχολιάζει την απάντηση που του έχει δώσει ο Άγιος Βασίλης. Καθώς ο διάλογος εξελίσσεται περνώντας από την μια ερώτηση στην άλλη, παρατηρούμε μικρές παύσεις μετάβασης, σε αντίθεση με τη συνέχεια, που χαρακτήριζε τις περιγραφές των προηγούμενων επεισοδίων.

Ο ρυθμός και η ταχύτητα του νοηματιστή είναι αυτή που χρησιμοποιείται σε καθημερινές συνομιλίες. Σε αυτό το επεισόδιο ανάμεσα στα νοήματα παρατηρούνται και κάποιες καθημερινές χειρονομίες: Χτύπημα των χεριών για παλαμάκια στο κάλεσμα του Άγιου Βασίλη, ΟΚ με τα δυο χέρια προς αυτόν και μετά απευθυνόμενος στους συνομιλητές του ΟΚ με τη χειρομορφή , προς το τέλος του επεισοδίου. Με αυτό τον τρόπο ο διάλογος αποκτά ένα ύφος απλότητας και ελαφρότητας καθημερινής.

Βήμα 9

Με βάση το πρότυπο του νοηματιστή οι μαθητές/τριες γίνονται ζευγάρια και επιλέγουν μια δικιά τους γαντόκουκλα/καλτσόκουκλα. Κάθε μέλος του ζευγαριού με τη βοήθεια του/της συμμαθητή/τριας του, ο οποίος /α χειρίζεται την κούκλα, αναπτύσσει έναν αντίστοιχο δικό του διάλογο με την κούκλα του συνομιλητή του. Οι διάλογοι των μαθητών/τριών βιντεοσκοποούνται και εμπλουτίζουν το χαρτοφυλάκιο τους. Ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να δώσει ένα θέμα για το διάλογο ανάλογα με την εποχή που δουλεύει τη σχετική ενότητα, μολονότι η πιο κατάλληλη εποχή για την παρουσίαση της είναι η περίοδος των Χριστουγέννων. Προτάσεις πιθανών θεμάτων: [ΑΓΙΟΣ-ΒΑΣΙΛΗΣ ΔΩΡΟ++](#) (Τα δώρα του Άγιου Βασίλη) σε συνάφεια με τις γιορτές των Χριστουγέννων και ανεξάρτητα [ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΞΕΤΡΕΛΕΝΕΤΑΙ ΤΙ;](#) (Το παιχνίδι που μου αρέσει).

Πριν από το διάλογο οι μαθητές/τριες θα μπορούσαν να ασχοληθούν με την κατασκευή της δικιάς τους κούκλας, βλέπε οδηγίες [κατασκευής καλτσόκουκλας.pdf](#).

Βήμα 10

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν το τελευταίο μέρος της ιστορίας με τον τίτλο **ΤΑΡΑΝΔΟΣ ΠΟΛΛΟΙ –ΔΩΡΟ++ ΜΟΙΡΑΣΜΑ** (διάρκεια 02:00 δευτερόλεπτο - ως το τέλος). Ο/η εκπαιδευτικός κάνει ερωτήσεις στους/στις μαθητές/τριες που αφορούν το περιεχόμενο.

Ερωτήσεις κατανόησης - ενότητα 4:

ΕΡΩΤΗΣΗ++ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΕΣΣΕΡΑ

1. **ΤΕΤΑΡΤΟ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΜΑ ΤΙΤΛΟΣ ΠΟΙΟΣ;**
2. **ΤΕΤΑΡΤΟ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΜΑ ΤΙΤΛΟΣ ΠΟΙΟΣ;**
3. **ΑΓΙΟΣ-ΒΑΣΙΛΗΣ ΕΛΚΗΘΡΟ ΜΕΣΑ-ΚΑΘΕΤΑΙ-ΤΞ2:ΤΑΞΙΔΕΥΕΙ-ΤΞΒ ΚΟΙΤΑΕΙ-κάτω ΤΙ;**
4. **ΑΓΙΟΣ-ΒΑΣΙΛΗΣ ΕΛΚΗΘΡΟ ΠΡΟΣΓΕΙΩΣΗ-ΤΞΒ ΚΑΤΕΒΑΙΝΕΙ-ΤΞ2 ΕΚΕΙ ΠΟΥ ΠΕΡΙΟΧΗ;**
5. **ΑΓΙΟΣ-ΒΑΣΙΛΗΣ ΣΠΙΤΙ ΕΙΣΟΔΟΣ ΜΠΑΙΝΕΙ-ΤΞ2 ΤΙ-γεν;**
6. **ΑΓΙΟΣ-ΒΑΣΙΛΗΣ ΣΠΙΤΙ ΕΙΣΟΔΟΣ ΜΠΑΙΝΕΙ-ΤΞ2 ΚΟΙΤΑΕΙ ΤΙ;**
7. **ΑΓΙΟΣ-ΒΑΣΙΛΗΣ ΣΠΙΤΙ ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΚΕΙ ΚΑΝΕΙ-ΤΙ;**
8. **ΑΓΙΟΣ-ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΑΙΔΙΑ ΑΦΗΝΕΙ ΤΙ;**

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Ποιο είναι το θέμα του τέταρτου επεισοδίου;
2. Πόσους τράνδους περιγράφει ο νοηματιστής;
3. Τι βλέπει ο Άγιος Βασίλης πάνω από το έλκηθρο;
4. Που φτάνει ο Άγιος Βασίλης όταν κατεβαίνει από το έλκηθρο;
5. Από πού μπαίνει ο Άγιος Βασίλης στο σπίτι;
6. Τι βλέπει ο Άγιος Βασίλης μέσα στο σπίτι;
7. Τι κάνει ο Άγιος Βασίλης μέσα στο σπίτι;
8. Τι αφήνει ο Άγιος Βασίλης στα παιδιά;

Το θέμα του επεισοδίου είναι απλό και αναμένεται να γίνει εύκολα κατανοητό από τους/τις μαθητές/τριες, χρησιμοποιούνται ωστόσο μια πληθώρα τεχνικών και επιτυγχάνεται ένα εξαιρετικό αποτέλεσμα.

Βήμα 11

Οι μαθητές/τριες μαζί με τον/την εκπαιδευτικό συζητούν για τις τεχνικές του νοηματιστή στην τελευταία ενότητα της ιστορίας **ΤΑΡΑΝΔΟΣ ΠΟΛΛΟΙ –ΔΩΡΟ++ ΜΟΙΡΑΣΜΑ**, η οποία ουσιαστικά είναι η λύση και η ολοκλήρωση της ιστορίας.

Ο/η εκπαιδευτικός διατυπώνει ερωτήσεις όπως:

Ερωτήσεις γλωσσικών τεχνικών - ενότητα 4

ΕΡΩΤΗΣΗ++ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΓΛΩΣΣΑ ΧΕΡΙΑ-ΤΡΟΠΟΣ-τέχνη ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΕΣ-
ΣΕΡΑ

1. ΝΟΗΜΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΑΡΧΗ ΝΟΗΜΑΤΑ ΘΕΜΑ ΤΙΤΛΟΣ ΤΙ-γεν ΣΤΙΓΜΗ ΠΟΤΕ;
2. ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΧΕΡΙΑ ΔΑΧΤΥΛΑ ΑΡΙΘΜΟΣ-πόσα;
3. ΑΡΧΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΣΣΕΡΑ ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ++ Α-
ΡΙΘΜΟΣ-πόσα;
4. ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΠΡΩΤΟΣ ΑΥΤΟΣ-ΤΞ1 ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ ΤΙ; ΤΙ-γεν;
ΤΞ1-πίσω ΒΟΗΘΕΙΑ ΑΥΤΟΣ ΝΟΗΜΑΤΑ ΤΙ;
5. ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΤΗΣ ΝΟΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΤΑΡΑΝΔΟΣ
ΚΑΛΠΑΖΕΙ ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ-γεν;
6. ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΤΗΣ ΝΟΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΙΠΠΕΑΣ ΝΟΗ-
ΜΑΤΑ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ-γεν;
7. ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΤΗΣ ΝΟΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ-ΜΕ ΕΛΚΗΘΡΟ ΤΑ-
ΞΙΔΕΥΕΙ-ΤΞΒ ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΚΡΙΒΩΣ ΚΑΝΕΙ ΤΙ-γεν;
8. ΤΑΞΙΝΟΜΗΤΗΣ ΑΥΤΟΙ ΙΔΙΟ₁ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ ΤΙ-γεν;
9. ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ ΣΠΙΤΙ ΚΑΜΙΝΑΔΑ ΑΥΤΟ ΠΟΙΟΣ ΧΕΡΙΑ ΔΑΧΤΥΛΑ ΝΟΗ-
ΜΑΤΑ ΤΙ; ΓΙΑ-ΠΟΙΟ-ΛΟΓΟ;
10. ΙΔΙΟ₁ ΣΤΙΓΜΗ ΑΚΡΙΒΩΣ ΑΛΛΟ ΧΕΡΙ ΑΥΤΟ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΙ;
11. ΣΠΙΤΙ ΚΑΜΙΝΑΔΑ ΑΓΙΟΣ-ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΗΔΑ-ΜΕΣΑ-ΤΞ2 ΝΟΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΣ-Ο-ΙΔΙΟΣ
ΔΕΙΧΝΕΙ ΝΟΗΜΑΤΑ ΤΙ-γεν;

Απόδοση στα Ελληνικά

1. Πότε εισάγει το θέμα ο νοηματιστής;
2. Πόσα χέρια έχει ο νοηματιστής;
3. Πόσοι νοηματιστές υπάρχουν στην αρχή του επεισοδίου;
4. Τι νοηματίζει ο κεντρικός νοηματιστής και τι ο βοηθός του;
5. Ποιους ταξινομητές χρησιμοποιεί ο νοηματιστής για να δηλώσει των καλπασμό του τάρανδου;
6. Ποιους ταξινομητές χρησιμοποιεί ο νοηματιστής για να δηλώσει τον ιππέα;
7. Ποιους ταξινομητές χρησιμοποιεί ο νοηματιστής για να δηλώσει το έλκηθρο του Άγιου Βασίλη;

8. Τι διαφορά έχουν αυτοί οι ταξινομητές;
9. Ποιο χέρι χρησιμοποιεί ο νοηματιστής για να νοηματίσει την καμινάδα του τζακιού στο σπίτι και γιατί;
10. Το άλλο χέρι τι χρήση έχει τη δεδομένη στιγμή;
11. Με ποιο τρόπο ο νοηματιστής δηλώνει ότι ο Άγιος Βασίλης αναπηδά από το τζάκι μέσα στο σπίτι;

Ο/η εκπαιδευτικός χρησιμοποιώντας τις παραπάνω ερωτήσεις ως αφορμή για τη διερεύνηση των γλωσσικών τεχνικών που χρησιμοποιεί ο νοηματιστής θα πρέπει να εξηγήσει στους/στις μαθητές/τριες τα ακόλουθα:

Στην αρχή αυτού του επεισοδίου παρατηρούμε τη συμμετοχή δύο νοηματιστών. Όπως και στα προηγούμενα επεισόδια το πρώτο νόημα αφορά το θέμα του επεισοδίου. Ο νοηματιστής στο ρόλο του τάρανδου, πριν νοιώσει τα χαλινάρια να τον τραβούν, μασουλάει νωχελικά, κοιτάζει αριστερά-επάνω, δεξιά-επάνω, μπροστά-επάνω ενώ στο ρόλο του αναβάτη ιππεύει την άμαξα με τους τάρανδους. Στην αρχή η κίνηση των χεριών είναι αργή, δηλώνοντας αργό καλπασμό. Σταδιακά η κίνηση των χεριών επιταχύνεται και κορυφώνεται, συνοδευμένη με αλλαγή της έκφρασης του προσώπου του νοηματιστή. Η ταχύτητα του καλπασμού γίνεται πολύ μεγάλη. Ο ρυθμός νοηματισμού είναι απίστευτος. Το σώμα γέρνει προς τα δεξιά, προς τα αριστερά, προς τα εμπρός, προς τα πίσω δίνοντας στο θεατή την αίσθηση της κίνησης της άμαξας στον αέρα. Τα χέρια του δεύτερου νοηματιστή παριστάνουν τα κέρατα του τάρανδου και ακολουθούν τον ρυθμό, την κίνηση και την κλίση του σώματος του πρώτου. Κουνιούνται επίσης για να δηλώσουν τη μεταβολή της ταχύτητας καθώς και τον καλπασμό του ζώου στο αέρα. Γέρνουν στο πλάι μπροστά και πίσω δημιουργώντας ένα καταπληκτικό εφέ.

Ο/η εκπαιδευτικός θα πρέπει να εξηγήσει στους/στις μαθητές/τριες την τεχνική των δύο νοηματιστών. Ο δεύτερος νοηματιστής βρίσκεται πίσω από την πλάτη του πρώτου και μολονότι δεν βλέπει τι ακριβώς κάνει ο πρώτος συντονίζεται μαζί του.

Το ταξίδι συνεχίζεται. Τα νοήματα αφορούν μια τον καλπασμό του ζώου και μια τον αναβάτη. Η χρήση ποικίλων κατάλληλων ταξινομητών ΤΞ-B, , ΤΞ- 1: διαμορφώνει

ένα εξαιρετικό αισθητικό αποτέλεσμα, ένα ιδιαίτερα πλούσιο νοηματικό κείμενο. Το έλκηθρο προσγειώνεται και ο Άγιος Βασίλης κατεβαίνει. Στο σημείο αυτό έχουμε μια πρώτη παραβίαση κανόνα νοηματισμού, η οποία γίνεται για λόγους οικονομίας στην

αφήγηση: ο Άγιος Βασίλης κατεβαίνει με το αριστερό χέρι διότι το δεξί (με ταξινομητή) αναπαριστά το παρκάρισμα του έλκηθρου. Ο νοηματιστής με το ελεύθερο χέρι του, περιγράφει το τζάκι και αυτό αποτελεί τη δεύτερη παραβίαση για λόγους συνέχειας και οικονομίας. Σε αυτή την περιγραφή το αριστερό χέρι, παθητικά μένει ακίνητο με τη χειρομορφή του σπιτιού στην ίδια θέση αναπαριστώντας το αντικείμενο. Ο Άγιος Βασίλης κατεβαίνει από την καμινάδα. Τα χέρια κουνιούνται αναπαριστώντας την αίσθηση της κίνηση των τοιχωμάτων του τζακιού κατά την πτώση του Άγιου Βασίλη. Ο Άγιος Βασίλης πηδά στη βάση του τζακιού και αυτό γίνεται αντιληπτό με την κίνηση όλου του σώματος του νοηματιστή –επαναφορά δεξιού χεριού. Ο Άγιος Βασίλης κατεβαίνει κουβαλώντας τον σάκο του και εδώ για πρώτη φορά ορίζεται ξεκάθαρα ότι πρόκειται για αυτόν πέρα από με τη χρήση του ταξινομητή TΞ-2 που έχει χρησιμοποιηθεί

επανελημμένα για να δηλώσει τη δράση του, σε αντίθεση με τον κανόνα ορισμού του αντικειμένου αναφοράς πριν από τη χρήση του ταξινομητή. Ο Άγιος Βασίλης περπατά μέσα στο σπίτι, βλέπει ένα αγόρι και ένα κορίτσι να κοιμούνται, βγάζει δυο κουτιά τυλιγμένα με περίτεχνες κορδέλες και τα αφήνει. Η ευρηματική χρήση του ταξινομητή TΞ-1 για την τυλιγμένη κορδέλα γύρω από το κουτί και η κίνηση του νοήματος είναι εντυπωσιακή. Ο Άγιος Βασίλης τσιμπάει ένα μικρό γλύκισμα και με έναν άλμα ξεπετάγεται μέσα από το τζάκι και χάνεται.

Οι μαθητές/τριες μετά την επεξεργασία της τελευταίας ενότητας της ιστορίας και χρησιμοποιώντας όσες περισσότερες τεχνικές μπορούν από την περιγραφή του νοηματιστή (α) αν διηγούνται το επεισόδιο με βάση το πρότυπο του νοηματιστή ανά δύο και (β) περιγράφουν την πτώση του κακού λύκου από την καμινάδα.

Οι διηγήσεις αυτές των μαθητών/τριών συμπληρώνουν το χαρτοφυλάκιο τους.

Βήμα 12

Ολοκληρώνοντας το σχολιασμό τόσο του περιεχομένου όσο και των τεχνικών που χρησιμοποιεί ο νοηματιστής, ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να κάνουν μια μικρή περίληψη της χριστουγεννιάτικης ιστορίας. Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί στους/στις μαθητές/τριες ότι η περίληψη πρέπει να είναι πολύ σύντομη και να μην είναι

επανάληψη των όσων λέει ο νοηματιστής. Οι μαθητές/τριες δοκιμάζουν να φτιάξουν την περίληψη της ιστορίας

ΠΕΡΙΛΗΨΗ – ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Βήμα 13

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν μια σύντομη διήγηση του μύθου του λαγού και της χελώνας στην Ολλανδική Νοηματική Γλώσσα (ΟΝΓ) [ΛΑΓΟΣ ΧΕΛΩΝΑ \(ΟΝΓ\)](#) (De has en de schildpad). Ο/η εκπαιδευτικός διερευνά την κατανόηση του περιεχομένου του από τους/τις μαθητές/τριες. Οι μαθητές/τριες δεν αναμένεται να δυσκολευτούν ως προς το περιεχόμενο γιατί πρόκειται για γνωστό σε αυτούς μύθο. Γίνεται συζήτηση για το αν η γλώσσα που χρησιμοποιεί η νοηματίστρια είναι οικεία προς αυτούς ή όχι. Οι μαθητές/τριες εντοπίζουν τα νοήματα που δεν αναγνωρίζουν ως ελληνικά. Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί στους/στις μαθητές/τριες ότι η νοηματίστρια δεν χρησιμοποιεί την ΕΝΓ αλλά ότι χρησιμοποιεί μίαν άλλη νοηματική γλώσσα.

Οι μαθητές/τριες καλούνται να συμπληρώσουν τον [Πίνακα Σύγκρισης ΕΝΓ ΟΝΓ_pdf](#) με τα αντίστοιχα νοήματα που χρησιμοποιούνται στην ΕΝΓ παρουσιάζοντας την αντιστοιχία των νοημάτων στις δύο γλώσσες. Ψάχνουν το νόημα ΛΑΓΟΣ και ΧΕΛΩΝΑ σε άλλες νοηματικές γλώσσες στη σελίδα [Spread the Sign:https://www.spreadthesign.com/el.gr/search/](#) κάνουν συγκρίσεις και συζητούν υπάρχουσες ομοιότητες στα νοήματα και ποιες, σε ποιες γλώσσες;

Οι μαθητές/τριες παρακολουθώντας τον μύθο στην ΟΝΓ και αφού έχουν δουλέψει στην αντιστοιχία των διαφορετικών νοημάτων στις δύο νοηματικές γλώσσες προσπαθούν να αναπαράγουν τον μύθο σε απόλυτη αναλογία στην ΕΝΓ κατά το δυνατό. Όλοι οι μαθητές/τριες δοκιμάζουν να αναπαράγουν τον μύθο στην ΕΝΓ. Οι δημιουργίες των μαθητών/τριών εμπλουτίζουν το χαρτοφυλάκιο τους.

Επέκταση της δραστηριότητας: Οι μαθητές/τριες έχοντας ολοκληρώσει την προσπάθειά τους, παρακολουθούν μια πρότυπη παρουσίαση του μύθου από έμπειρο νοηματιστή [ΛΑΓΟΣ ΧΕΛΩΝΑ \(ΕΝΓ\)](#) και συγκρίνοντας ο καθένας τις δικιές τους ανα-διηγήσεις αξιολογούν τα κείμενα τους με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού.

Βήμα 14

Το παραπάνω βήμα επαναλαμβάνεται με την παρουσίαση του ίδιου ακριβώς μύθου στην Αμερικάνικη Νοηματική Γλώσσα (ΑΝΓ) [ΛΑΓΟΣ ΧΕΛΩΝΑ\(ΑΝΓ\)](#). Μετά την παρακολούθηση του βίντεο, οι μαθητές/τριες εντοπίζουν τα νοήματα που δεν είναι ελληνικά. Αυτή τη φορά οι μαθητές/τριες αφού εντοπίσουν τις διαφορές μεταξύ της ΑΝΓ και της ΕΝΓ συγκρίνουν τις τρεις νοηματικές γλώσσες ΕΝΓ, ΟΝΓ και ΑΝΓ και διαμορφώνουν έναν πίνακα αντίστοιχων νοημάτων σε αυτές: [Πίνακας Σύγκρισης ΕΝΓ ΟΝΓ ΑΝΓ_.pdf](#). Γίνεται συζήτηση με τον/την εκπαιδευτικό για το αν παρατηρούνται άλλες διαφορές στις τρεις γλώσσες με βάση το νοηματικό κείμενο που παρακολούθησαν.

Βήμα 15

Το παραπάνω βήμα επαναλαμβάνεται με την παρουσίαση του ίδιου ακριβώς μύθου στην ΕΝΓ με λάθος ταξινομητές [ΛΑΓΟΣ ΧΕΛΩΝΑ\(ΕΝΓ-λάθος ταξινομητές\)](#). Μετά την παρακολούθηση του βίντεο, ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους/τις μαθητές/τριες να βρουν τα νοήματα που δεν γνωρίζουν και σε ποια νοηματική γλώσσα είναι πιθανά νοηματισμένη η ιστορία. Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να εντοπίσουν ότι δεν πρόκειται για την ιστορία νοηματισμένη σε άλλη γλώσσα, αλλά ότι υπάρχουν νοήματα που δεν είναι σωστά. Αφού εντοπίσουν τη χρήση των λανθασμένων ταξινομητών που έχει χρησιμοποιήσει ο νοηματιστής, οι μαθητές/τριες θα διαμορφώνουν έναν πίνακα λαθών και θα προσπαθήσουν να αιτιολογήσουν την άποψη τους: [Πίνακας Σύγκρισης Λάθη- Σωστά_.pdf](#).

Βήμα 16

Ολοκληρώνοντας την ενότητα «Αναζητώντας την ταυτότητα μου», οι μαθητές/τριες παρακολουθούν το βίντεο [Οδοιπορικό στην Ελληνική Κοινότητα Κωφών](#) (1999-2000) που εμπεριέχει πληροφορίες για την Ελληνική κοινότητα των Κωφών τα τελευταία περίπου 20 χρόνια. Μετά την παρακολούθηση της ταινίας συζητούν για την κοινότητα των Κωφών, τη Νοηματική γλώσσα και τις συνήθειες των Κωφών ατόμων. Στη συνέχεια διαμορφώνουν μια περίληψη με τα σημαντικότερα σημεία της ταινίας με την καθοδήγηση του/της εκπαιδευτικού. Τα σημεία που πρέπει να συμπεριληφθούν στην περίληψη είναι τα ακόλουθα:

- [Οι Κωφοί στην Αθήνα](#)
- [Η γλώσσα των Κωφών](#)

- Σχολεία Κωφών
- Σωματεία Κωφών
- Εκδηλώσεις
- Ζευγάρια Κωφών
- Τα ακούοντα παιδιά Κωφών γονέων
- Τα Κωφά παιδιά Κωφών γονέων
- Θέατρο Κωφών
- Κωφοί και αθλητισμός
- Κωφοί και εργασία
- Κωφοί και Διερμηνείς
- Διαφορές τότε και σήμερα

Η ενότητα μπορεί να ολοκληρωθεί με την παρακολούθηση της μικρής διάρκειας ταινίας **Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΩΝ ΚΩΦΩΝ** προκειμένου να έχουν οι μαθητές μια μικρή εμπειρία από την παρουσία των κωφών σε όλο τον κόσμο